

د افغانستان کالې

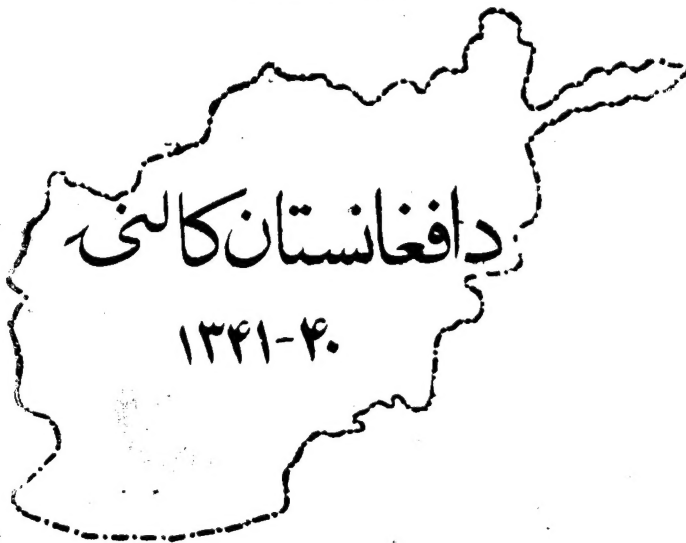
۱۳۴۱

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)
- (۵)
- (۶)
- (۷)
- (۸)
- (۹)
- (۱۰)
- (۱۱)
- (۱۲)
- (۱۳)
- (۱۴)
- (۱۵)
- (۱۶)
- (۱۷)
- (۱۸)
- (۱۹)
- (۲۰)
- (۲۱)
- (۲۲)
- (۲۳)
- (۲۴)
- (۲۵)
- (۲۶)
- (۲۷)
- (۲۸)
- (۲۹)
- (۳۰)
- (۳۱)
- (۳۲)
- (۳۳)
- (۳۴)
- (۳۵)
- (۳۶)
- (۳۷)
- (۳۸)
- (۳۹)
- (۴۰)
- (۴۱)
- (۴۲)
- (۴۳)
- (۴۴)
- (۴۵)
- (۴۶)
- (۴۷)
- (۴۸)
- (۴۹)
- (۵۰)
- (۵۱)
- (۵۲)
- (۵۳)
- (۵۴)
- (۵۵)
- (۵۶)
- (۵۷)
- (۵۸)
- (۵۹)
- (۶۰)
- (۶۱)
- (۶۲)
- (۶۳)
- (۶۴)
- (۶۵)
- (۶۶)
- (۶۷)
- (۶۸)
- (۶۹)
- (۷۰)
- (۷۱)
- (۷۲)
- (۷۳)
- (۷۴)
- (۷۵)
- (۷۶)
- (۷۷)
- (۷۸)
- (۷۹)
- (۸۰)
- (۸۱)
- (۸۲)
- (۸۳)
- (۸۴)
- (۸۵)
- (۸۶)
- (۸۷)
- (۸۸)
- (۸۹)
- (۹۰)
- (۹۱)
- (۹۲)
- (۹۳)
- (۹۴)
- (۹۵)
- (۹۶)
- (۹۷)
- (۹۸)
- (۹۹)
- (۱۰۰)

مندرجات این سالنامه

موضوع	صفحه
د افغانستان کالنی ۲۹ کچه	(۱)
د افغانستان پاد شاه	(۲)
دمعظم ټولواک د فرمايشاتو مخينی برخی	(۳)
قوة تقنينيه در افغانستان	(۵)
نظری بدومین پلان پنجساله انکشاف اقتصادی و اجتماعی افغانستان	(۱۱)
توسعه روابط خارجی افغانستان	(۲۲)
سهم افغانستان در موسسه ملل متحد	(۲۳)
نظری بفعالیتهای امداد فنی ملل متحد و نمایندگان اختصاصی آن در افغانستان	(۳۹)
د افغانستان دولت تشکيلات	(۴۷)
مصابه باوزراء	(۵۵)
» باوزير عدليه	(۵۵)
» باکفيل وزارت داخله	(۵۷)
» باوزير مختبرات	(۵۹)
» » معادن و صنایع	(۶۰)
» » کفيل وزارت زراعت	(۶۳)
» » وزير معارف	(۶۴)
» » تجارت	(۶۵)
» » ماليه	(۶۶)
» » بارئيس مستقل مطبوعات	(۶۷)
» » معين وزارت پلان	(۶۸)
» » » صحیه	(۶۹)
» » » فوايد عامه	(۷۰)
جغرافیای اقتصادی افغانستان	(۷۱)
رؤسای دول و حکومتهای ممالک جهان	(۸۳)
جهان بسوی موافقت و همنوایی	(۸۷)
کشور هاییکه ناره به آزادی رسیده اند	(۱۱۶)
اختراغات و اکتشافات سال	(۱۳۰)
حوادث و اتفاقات عمده سال	(۱۴۷)
خواندنیها از هر گوشه و کنار	(۱۵۰)
موسسات بین المللی	(۱۵۵)
مختصر معرفی ممالک جهان	(۱۶۳)
دهیواد کورنی خبرونه	(۱۸۴)
په پښتونستان کښی مهمی پښتني	(۲۱۱)
د پښتونستان موضوع دنړی دمطبوعاتو په نظر کښی	(۲۶۷)
سیستم محاسبه دولت در افغانستان	(۲۷۴)
صحی لومړنی کومکونه	(۲۸۵)
در صنعتاخیږ	
وقایع سیاسی سال از نگاه کارتونستهای جهان	

د مطبوعات قومستقله
د کهنه نوجو و غلوي مدیریت

مسئول مدیر: عبدالله «محب حیرت»

د یسنلی لمري ۱۳۴۱

د افغانستان کالنی ۲۹ گڼه

مړيو کال چه تير يزي زمونږ هېواد د ترقی او پر مخکښک په لاره کې يونوی قدم پورته کوی او نوې هېلی منځته راځي .

د افغانستان کالنی چه د هېواد او د هېواد کالنیو پر مخکښکونو معرفده ، د دغو پر مخکښکونو د شو رخوڅرگندوي ده .

خوښ وچه زمونږ هېواد منظم پلان په اساس پر مخ روان دی او د پنځکلنو پلان په تطبیق مړه ورځ د دومي اړتیاو یوه برخه رفع او کړی هیلې سرته رسېږي . د خوښی لږای دی چه د افغانستان کالنی ۲۹ گڼه په داسې بڼه فرست کېږي چه او وړاندې کیږي چه لومړی پنځکلن پلان پای ته رسیدلی او درهم پنځکلن پلان په زیاتو تجربو او ښو امکااتو سره شروع شوی دی .

مونږ په تېر کال کې د دغو پر مخکښکونو را پورونه وړاندې کړی و چه د تېرو پنځو کلونو په موده کې د سنبلی د میاشتي پوری د گران هیراد په برخه شوی و .

د افغانستان د کالنی ۲۹ گڼه د دغو اجرااتو په برخه شامله ده چه د لومړی پنځکلن پلان په پای کې یعنی په تېریده کال کې واقع شوی دی او هم چه د دوهم پنځکلن پلان څه لنډه غړندي رڼا اچول کیږي .

د افغانستان کالنی اداره د دغی گڼې په وړاندې کولو سره چه د هېواد د خپلواکۍ د استرداد د څلور څلوېښتم جشن سره مصادفه ده ، د هېواد د اوسنیو پر مخکښکونو لارښوونکی اعلی حضرت معظم مایون حضرت ، د ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم چه د لومړی او دوهم پنځکلنو پلانو په طرح او تطبیق کې لوی او ستر سهم لری او نورو لویو شخصیتونو حضورته چه د هیواد په پر مخکښکونو کې یې عملاً برخه اخستی ده ، د زړه له کومی تېریکات وړاندې کوو .

بقی دی چه د هېواد د لایتو زامنو په همت زمونږ هېواد د ترقی او اعتلاء په خوا روان دی . مونږ د دغو کسانو د وفاقیت او بریالیتوب غواړو چه د هېواد د اعتلا او ترقی خښتې زدی .

(ادامه)

د افغانستان د پوهنې د وزارت لخوا

د افغانستان معظم او محلي ټولواک ۱۲۹۳ کال دمیزان د میاشتي په دوه وېشتمه نېټه په کابل کې زېږېدلی دی، څنگه چې دده گران عمر د زده کړې او تعلیم د اقتضا وړو گرځیدو په لومړني او منځني ښوونځیو کې د زده کړې لپاره شامل شواو په پای کې خپل عالي تعلیمات په کابل کې سرته ورسول. هر کله چې دده محترم پلار اعلی حضرت شهید سعید محمد نادر شاه غازي د افغانستان د سفیر په حیث پاریس ته ولاړ، همایونی ذات هم له فقید شهریار سره د مهمو تحصیلاتو د زده کړې لپاره دنده ملگری شو، نو فرانسوي ژبه او عالي علوم یې په مختلفو شوقو کې په عالي ښوونځیو او پوهو کورنیو کې زده کړل او د وطن د داخلی مسایلو او ملي اخلاق په نسبت خصوصي تربیه او د هیواد په باره کې د لازمو مطالبو ادراک او نور خصایص یې له خپل پلاره څخه زده کړي دي.

د افغانستان له لویو اغتشاشاتو نه وروسته (چې نجات یې د اعلی حضرت همایونی د محترم پلار په واسطه سره سرته ورسید) ممدوح ټولواک چې خپل تعلیمات یې سرته رسولی وو او د وطن د خدمت لپاره چمتو شوی و ۱۳۰۹ شمسي کال دمیزان په ۳۰ نېټه یې کابل ته تشریف راوړ. له دې کبله چې ده له یوې خوا عسکري علم سره مینه درلوده او له بلې خوا یې وغوښت چې د پلار د منلې پیروي وکړي په عسکري شعبه کې د کابل په عالي نظامي تعلیم گاه کې شامل شو او په لیزه موده کې یې په دی شریف فن کې بری وموند او په ۱۳۱۰ شمسي کال کې یې د والاحضرت سردار احمد شاه د دربار وزیر چې د اعلی حضرت محمد نادر شاه شهید د تره زوی دی مشر له لور په نکاح کړه او د دغه کال په آخر کې څه موده د حربي وزارت په وکالت او څه موده د معارف وزارت په وکالت موظف گرځېدلی وو. همایونی اعلی حضرت خپل ذاتي لیاقت او فطري استعداد په ښه اداره او د صحیحو خدمتو په کولو پدې دوه وزارتو کې په ښه توګه ښکاره کړ. په ۱۳۱۲ کال کې یې یعنی هغه وخت چې اعلی حضرت محمد نادر شاه غازي شهید شو د ملت دو کیلانو مشرانو او ټولو عسکرانو او کشوري افرادو په غوښتنه او اتفاق د سلطنت په تخت کې ښایست. سېز کال دده د مبارک ځلوس «۲۹» کال کېل کېږي.

د معظم همایونی اعلی حضرت زامن او لوڼي:

۱- والاحضرت شهزادګي بلمیس	»	د زېږېدو نېټه ۱۳۱۱ شمسي کال د حمل ۲۸
۲- والاحضرت مرحوم شهزاده محمد اکبر	»	د ۱۳۱۲ داسد ۱۹
۳- والاحضرت شهزاده احمد شاه	»	د ۱۳۱۳ د سنبلې ۲۱
۴- والاحضرت شهزادګي مریم	»	د ۱۳۱۵ د عقرب ۱۰
۵- والاحضرت شهزاده محمد نادر	»	د ۱۳۲۰ د جوزا ۴
۶- والاحضرت شهزاده شاه محمود	»	د ۱۳۲۵ دمیزان ۱۰
۷- والاحضرت شهزاده محمد داؤد (پښتو نیار)	»	د ۱۳۲۸ د حمل ۲۵
۸- والاحضرت شهزاده میرویس	»	د ۱۳۳۵ د دلو ۵

د معظم ټولو والک د فرمایشاتو ځینی برخه

د انساني دغه مسلم حق ساتل چه دبشري اساسی ټولو حقوقو يو انځنی حامي او حاوی دی د زمان او مکان دایجاباتو سره سم د درستو او موثرو وسایلو دتبیی په لیاړه کښی بی له متداوم کوشش څخه امکان نه لری نولدی امله د زمان اوحواد ټو دشرطونو لاندی اودهر ټول امکاناتو او وجیبو په نظر نیولو کښی په یوه آزاد او شرافتمندانه ژوند باندی یوهیدل دیځه خپلواک ملت لومړنی وظيفه ده دهیواد سیاسي خپلواکی چه نن بی جشن کوو اووربانديویار کوو دهنو نورو ټولو آزادیو یواځنی مدد او منبع ده چه سره راغونډشی د خپل کمال په حد، کښی د استقلال واقعی مفهوم ته حقیقت ورکوی.

سعی او زحمت او هر هغه شی چه یوملت هغه ته درسیدو دپاره اړدی بی د عمیق تفکر څخه دهنو نقشو په طرح کښی چه د زمان او محیط امکانات پکښی نوی سنجول شوی گټور و مثمر نه دی دهیواد په چارو کښی د تفکر یواځنی صحیح مدار په سعی او عمل کښی د هغه افرادو اتحاد او یوالی دی دهنو اساساتو په طرح کولو کښی چه د مملکت دغو امالونه رسوی د حکومت د کوششونو په نسبت د ملت د استقبال او همکاری دستر و امید واریو موجب ده لکه لومړی پنځه کلن پلان چه دهیواد د انکشاف په لیاره کښی دیو بنیادی پلان په حیث طرح شواو په کامیابی سره دسره رسیدو په حال کښی دی یو ټول بیا ددغه ملی هدف په نسبت زموږ د ملت محسوسه همکاری ثابتته کړه.

و عمل دغه اشتراک د مملکت دآبادی او په پراخو ساحو کښی دخلکو دژوندانه دسوی دلوړولو په غرض ددوم پنځه کلن پلان په طرح کولو کښی د حکومت د تصمیم له پاره زمینه ډیره مساعده کړه په دغه نیکمرغه وخت کښی چه ددغه افتخار په خوشحالی او شکر په کښی ددغه ملک هریو وگړی برخه لری دافغان ټولو خویندو ورونو او زامنو ته بلنه ورکوم چه داپه تیاره په باره کښی فکر وکړی او په خوشحاله روح دهنو طاقتو نو اندازو ولگوی کوموته چه په فنی ژوند کښی احتیاج لرو هیله لرو چه دوی د خدای (ج) ته تا قید دتیرو پلرونو، دمجاهدو او قربانیو حق دځان او راتلونکی نسل د نیکمرغی دپاره په خپلو مجاهدو او قربانیو ادا کړی، افغانه ټان دخپلی بی طرفی دسیاست په اساس دنړی دملتونو او خلکو ترمنځ ددوستانه روابطو ارزو مند دی اودملگرو ملتو دمنشور اساساتو له مخی دعدالت اومساوات متقابل احترام اونه تیري په اساس دنړی دسوی دپنځه دغو شتونکو دی دنړی آشفته وضع چه نن ورځ یی دبشر افکار ځان ته ورگرځولی اودبشري نیکمرغی په لیاره کښی دبین المللی همکاری مانع شوی ده زموږ نیز داندیشونو ترټولو جدی جز دی زموږ د دخلکو له آرزو گانو څخه یی کوم امتیازه یوه آرزو دنړی په هر گوت کښی دهنو ملتونو او خلکو د حقوقو تامین دی چه تراوسه پوری دآزادی له سعادت اودنړی له نورو ملتونو او خلکو سره دخپلو مساوی حقوقو له تمتع څخه محروم دی او پدی معنی دهنوی د مشروع امالو د حمایت دهنو اساساتو څخه دی چه دافغانستان بین المللی سیاست ته لارښوونکوی.

مونږ خپل پښتونستان وروڼه ته چه تل زمونږ په غم اوبادۍ کښې راسره شريك دى
چا وركوو چه د افغانستان د خلكو زړونه په ټولوا والاتو كښې دهغو قربانو او مجاهد و ته
متوجه دى او يوه لحظه هم دهغو له اندېښنې څخه فارغ پاتې كيدى نه شو.

دادى يوځل بيا دخپلو پښتونستان وروڼو دمشر و ع اما لو او مجاهد و په نسبت
دانغانستان دحکومت او ملت ملاتړ څرگند و.

دگوچنۍ اختر د رځې په مناسبت

دغه دى نوى كال شروع كېزى اودهغو گامونو دنكميلولو دپاره چه دوطن دآبا دى او
دخلكو د هوانۍ دپاره اخستل شوى او اخستل كېزى لوبى وظيفى زموږ نيز په مخكښې دى
چه ددغو وظيفو سرته رسيدل زيات فعاليت او كوشش غواړي اميد لرو چه داختر و رځې
چه داخلاقو او معنويت يو پوره او كامل مظهر دى په حوشۍ او خوشالۍ تېرى كړى او هغه
فرايض چه در وركلوى او محبت دپيدا كولو په لاره كښې يې په غاړه لرى په خلو ص نيت
او ښه عمل سر ته ورسوى

دښوونكي دورځې په مناسبت

زمونږ زمانې چه په حقيقت كښې د ساينس او تكنا لوجي زمانه ده ثابته كړې ده چه دېر څه
دملتونو دمدينې او معنوي ترقيو او پرمختگو نو اساس په څو اركانو ولاړدى چه قوې او ډير
محكم يې پوهنه ده د هر ملت اجتماعي او مدني نهشتونه معنوي او فكري پرمختگونه او صنعتي
او تخنيكي ترقى د هغه له پوهنې او فرهنگ څخه پيدا كېزى اورښتيا يې پوهنه يې دسوسي
ښوونكو اوصافو دقو مربيانو له همت او مجاهدو څخه نه ميسر كېزى

دلوى اختر دورځې په مناسبت

داهغه پيغام دى چي

معظم هما يوني اعليحضرت د مزار شريف له ښار څخه دلوى اختر په مناسبت
خپل شاهان نه ملت ته ابلاغ فرما يلى دى

هيله لرم چه زمونږ ملت پدې موا ردو كښې زيا روبا سى چه تل خپل لمانه نه هغه غاړې
مقصودونه نيز دى كړى چه دغه غوره شعنا یرهنې خواته زمونږ لارښودنه كوي، ددى ارشاداتو
مهم بنسټ دمحانگړو اخلاقو پر تهذيب سر بيره دقرباني او اجتماعي هدفونو ته رسيدل
اودنظر او عمل وحدت منځ ته را ولى هغه سپاته رسيدل چه موټر يې په انتظار كښې يو
ترهر څه ډير ايتار اودنظر او عمل وحدت ته ضرورت لري. زه په خپل دغه مسافرت كښې
دهغو ښا روله كنترول څخه چه زما د تگ په ليا ره كښې واقع و او دوى مو له نيز دى وليدل
ډير ښى خا طرى لرم دا خا طرى به تل زما په زړه كښې ساتلى پاتې وي له نيكه مرغه مو
پدې مسافرت كښې وليدل چه د خلكو د رفاه اود هيواد دودانى په ليا ره كښې زمونږ
دآوزوگانو وه برخه عملې شوى ده او په هره رشته كښې په تيره بيا دمعارف او د خلكو
دذهني انكشاف دتوسعي په ليا ره كښې فعاليتونه شوى دي. هيله لرو چه دغه ښه آغاز
ددولت په كوششونو اود هغو صميمانه همكاريو په دوام چه هميشه موله خپلو خلكو ليدلى دى
مونږ به دهغو هيلو انجام ته ورسوى چه مونږ يې د هيواد د ترقى دپاره لرو.

د افغانستان محلمي او فعال صدر اعظم بڼاغلې سردار محمد داؤد چه شپه لو ورځ
د هيواد د لوړوالی او ترقي په لماره کښی او د اقتصادي او اجتماعي
پلانونو په تطبيقولو کښی زيار باسی

توقه تقنینیه در افغانستان

افغانستان که دارای دولت شاهی مشروطه است ، از بدو استرداد استقلال در آرزوی تفکیک قوای ثلاثه در مملکت بوده معذک قدم اساسی که برای تفکیک قوای ثلاثه در افغانستان برداشته شده در آغاز دوره پادشاهی اعلیحضرت محمد نادر شاه شویده بوده است .

اعلیحضرت محمد نادر شاه شویده که بانی اکثر پیشرفت های کنونی مملکت است در ۱۳۰۹ اساس پارلمان افغانستان را گذاشته اند این اقدام که روی مصالح ملی مردم افغانستان و بمنظور اشتراک مساعی ملت و حکومت و استفاده از همکاری عملی و نظری قاطبه نفوس ملت در امور مربوط بغود شان و مملکت شان صورت گرفت به تاسی از اراده اعلیحضرت شویده و تصویب لوی جرگه ۱۳۰۹ عملی شد.

دملی شوری رئیس بناغلی دکتر عبدالظاهر

پارلمان افغانستان

باساس قانون اساسی افغانستان و اتفاق پارلمان افغانستان ، قوه تقنینیه این مملکت را تشکیل میدهد این دو اتاق پارلمان عبارتست از مجلس شورای ملی و مجلس عالی اعیان مجلس شورای ملی متشکل از نمایندگان ملت بوده و نظر بقانون اساسی افغانستان ۱۷۳ نفر از نمایندگان تمام نقاط مملکت در این مجلس اجتماع میکنند .
نمایندگان مردم از طرف مردم انتخاب میشود و رئیس شورای ملی افغانستان از طرف نمایندگان انتخاب میگرددند .
مجلس عالی اعیان که اعضای آن تماماً انتصابی است از حضور پادشاه افغانستان مقرر میشود .
اعضای مجلس عالی اعیان نظربماده ۶۸ قانون اساسی افغانستان مرکب از اشخاص تجربه کار و با بصیرت میباشد .

مجلس عالی اعیان نیز به تاسی از قانون اساسی افغانستان در ۱۳۱۰ تاسیس شده است .
مرکز انعقاد جلسات هر دو مجلس پارلمان کابل پایتخت افغانستان است .

صلاحیت قوهٔ تقنینیهٔ افغانستان

پارلمان افغانستان در تمام امور سیاسی و اقتصادی مملکت دارای صلاحیت میباشد و وضع و تصویب کلیه قوانین و اصولنامه‌ها، تغییر و فسخ قوانین و اصولنامه‌ها، تسوید امور مالی رد و قبول وضع مالیات و عوارض، تدقیق و تصویب بودجه سالانه دولت، تصویب امتیاز تشکیل کمپنی‌ها و شرکت‌های عمومی از هر قبیل و بهر عنوان که باشد، عقد مقاولات و معاهدات، اعطای امتیازات (انحصار) تجارتي، صنفی و اراضی اعم از داخلی و خارجی، استقراض دولتی اعم از داخلی و خارجی بهر عنوان و رسمیکه باشد، تمدید خط آهن و شوسه به پول دولت یا به خرج شرکت‌ها و کمپنی‌های داخلی یا خارجی از وظایف شورای ملی است.

ماده ۲۸ قانون اساسی افغانستان مجلس شورای ملی را چنین تعریف میکند:

این مجلس تمام و کمال مرکب از افرادیست که در امور معاشی و سیاسی افغانستان مشارکت دارند یعنی نماینده قاطبهٔ اهالی مملکت است. و صلاحیت شورای ملی را که در بالا ذکر کردیم از ماده ۴۰ تا ۴۸ اصول اساسی افغانستان تصریح میکند.

دورهٔ کار پارلمان

اکنون سال دوم دورهٔ یازدهم شورای ملی افغانستان است هر دوره شورای ملی سه سال میباشد و وکلای شوری برای ۳ سال انتخاب میشوند، لذا نظر بقانون اساسی افغانستان مردم حق دارند وکیل سابق خود را مجدداً انتخاب کنند.

اما برای دورهٔ کار اعضای مجلس عالی اعیان وقت تعیین نشده است. مجلس شورای ملی همه ساله برای ۶ ماه از اول ثور الی اخیر میزان دایر بوده و کلاً بامور مربوط واری می‌کنند و برای ۶ ماه دیگر مجلس تعطیل گردیده عدهٔ از وکلا به نیابت سایرین امور ضروری را اجرا می‌نمایند.

روابط قوهٔ اجراییه و قوهٔ تقنینیه

روابط قوهٔ تقنینیه با قوهٔ اجراییه از دوراه صورت می‌گیرد، یکی پیشنهادات لوایح و موضوعاتی که از طرف وزارت‌ها و دوائر ذی‌علاقه ترتیب و بمجلس شورای ملی جهت ملاحظه و تصویب ارائه میشود و دیگر موضوعات و اصولنامه‌هایی که از طرف شورای ملی طرح، ترتیب و تصویب شده بعد از طی مراتب اصولی یعنی صحه اعلام حضرت معظم‌هایونی بقوهٔ اجراییه تفویض میشود تا در محل تطبیق و اجرا گذاشته شود.

موضوعاتی که از طرف قوهٔ اجراییه به شورای ملی برسد در صورتیکه شورای ملی تعطیل باشد، بامرواراده ذات‌شاهانه اجراء میشود و موقعیکه شورای ملی اجلاس میکند، دوباره بمجلس ارائه میشود و مورد غور و فیصله قرار می‌گیرد.

باساس مادهٔ ۵۰ اصول اساسی افغانستان، وزراء برای استماع مذاکرات در جلسات مجلس شورای ملی حضور بهرسانیده میتوانند و نیز حق دارند که در صورت لزوم باستجازه رئیس مجلس برای مذاکره و تدقیقات امور توضیحات دهند.

مجلس شورای ملی میتوانند برایش شخصی مردم از شعبات قوه اجرائیه نیز واری کند بدین تفصیل که اشخاص میتوانند عرایض شخصی خود را در صورتیکه از دواير مربوط تا مقام وزارت مورد غور واقع نشود ذریعۀ وکیل مجلس خود بمجلس شورای اراءه و شورای ملی این قبیل عرایض را برای غور و تحقیق بمقام صدارت می فرستند .
در غیر اینها مجلس شورای ملی میتواند در مواقع لازم عرایضی بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم کنند .

ترتیب مذاکرات

مذاکرات در مجلس شورای ملی علنی است و نمایندگان چراید و مطبوعات و سایر علاقمندان میتوانند بمذاکرات مجلس گوش دهند مع هذا مجلس میتواند مجالس محرمانه را نیز تشکیل کند و هم بوزراء حق داده شده است در مواردیکه مجلس محرمانه به تقاضای وزیر صورت گرفته باشد افشای مذاکرات نیز با اجازه وزیر مذکور مربوط می باشد .

مجلس برای تدقیق موضوعات وارده میتواند يك عده اعضای شورای ملی را که تعداد شان کمتر از ۱۰ نفر نباشد بنام انجمن تحقیق سنجشهای ابتدایی مسایل وارده تشکیل دهد .
موضوعاتی که از طرف مجلس عنوان میشود در صورتی میتواند مورد مذاکره قرار گیرد که لا اقل ربع اعضای مذاکره، مطلب مذکور را تصویب کنند، در چنان موارد مجلس میتواند در اموری که مربوط بیکي از وزرا باشد وزیر و یا معین مذکور را بمجلس احضار کند .

روابط شورای ملی و اعیان

روابط شوری و اعیان بر حسب اصول اساسی افغانستان مربوط است به تصویب اصولنامه هائیکه باید به تصویب مردم مجلس برسد، منتها این فرق که بعض پیشنهاداتی که از طرف هیئت وزراء بمجلس اعیان میرسد در این مجلس تصدیق میشود و بعد برای تصویب بمجلس شورای ملی فرستاده میشود و از طرف دیگر مواردیکه در مجلس شورای ملی تصویب میشود در مجلس اعیان ملاحظه و تصویب میگردد .

اما موضوعاتی که در موقع افتتاح مجلس شورای ملی تصویب میشود در صورتیکه مجلس اعیان منمقد نشده باشد، تصاویر مجلس معطل نشده بعد از صبحه اعلیحضرت همایونی اجرا میشود .

اختلاف مجلسین

در صورتیکه در بعض موارد بین فیصله های شورای ملی و مجلس عالی اعیان اختلاف ایجاد شود یعنی در صورتیکه موضوعی در مجلس اعیان تصویب و بمجلس شورای ملی فرستاده میشود و در مجلس شورای ملی قبول نشود . نظر با اهمیت مطلب مجلس مختلطی از يك عده اعضای مجلسین که تعداد عضو هر مجلس مساوی و مجموع آن اقل ۲۰ نفر خواهد بود در موضوع مورد اختلاف غور و تدقیق نموده رای خود را بمجلس شورای ملی اراءه میکنند اگر فیصله مجلس مذکور باز هم مورد قبول واقع نشد موضوع بحضور ملوکانه عرض و هر چه فرمایند طبق آن تعمیل میشود .

انتخاب نمایندگان

۱۷۳ نفر نمایندگان شورای ملی مستقیماً از طرف مردم افغانستان انتخاب میشوند . حوزه های انتخابی و شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان در اصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی مصوبه ۸۸۸۰۱۳۱۰ تصریح شده است . نظر به اصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند .

۱- تبعه افغانستان باشند .

ب- سن شان کمتر از ۲۰ سال نباشد .

ج- در منطقه انتخابیه متوطن یا لا اقل یکسال قبل از وقت انتخاب در آنجا ساکن باشند . کسانیکه تحت وصایت قانونی باشند ، تجاری که به نقص مفلسی شده باشند و محکومین جنایات حق انتخاب را ندارند و همچنین صاحب منصبان و ضابطان و افراد عسکری ، صاحب منصبان ضابطان ، افراد پلیس و ژاندارمه در محل خدمت خود از نظر مقام شان حق انتخاب را ندارند . انتخاب شوندگان نیز باید دارای اوصاف ذیل باشند تا بوکالت کاندید و انتخاب شوند .

۱- تبعه افغانستان باشند .

ب- از اجنبی ها کسانیکه بعد از استعصال تذکره تابعیت ۱۰ سال دیگر در افغانستان اقامت کرده باشند .

ج- حتی الامکان دارای سواد باشند .

د- معروف بصداقت و راستکاری باشند .

صاحب منصبان ، ضابطان ، افراد عسکری و پلیس و ژاندارمه حق انتخاب شدن را ندارند . مامورین دولت در محل ماموریت خود اگر میخواهند وکیل شوند باید از ماموریت خود استعفی بدهند در غیر محل ماموریت بعد از انتخاب باید استعفا بدهند ، تا چریکه به تقصیر مفلسی شده باشد و محکومین جنایات وکیل نمیتوانند شوند .

ترتیب انتخاب وکلای و شرایط انتخابات در اصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی تصریح شده است .

اهم اجراءات شورای ملی

از ماه سنبله ۱۳۴۰ تا پانزده اسد ۱۳۴۱ در حدود هفتاد فقره در موارد مختلف مربوط به امور داخلی و خارجی کشور مورد تصویب قرار گرفته است که مهمترین فقرات آن قرار آتی است .

تصمیمات

(۱) تبصره و مصوبه تاریخی ۲۸ جوزا نمایندگان ملت راجع به ارشادات قیمتداردات شاهانه پرو زافتتاحیه دوره یازدهم شورای ملی .

(۲) تصمیم تاریخی ۱۱ سرطان نمایندگان ملت در برابر بیانات والا حضرت سردار محمد داؤد صدر اعظم .

موافقتنامه های خارجی :

در قسمت موافقتنامه های خارجی نیز درجمله تصویبات شورای ملی مطالبی مندرج است که از آن جمله موافقت نامه تجارتی تا دیات و همکاری اقتصادی بین حکومت شاهي افغانستان و ایتالیه بنما بندگی ویاغلی غلام محمد شیر زاد وزیر تجارت افغانستان ویاغلی فولکوترا بنرا سفیر کبیر ایتالیا مقیم کابل. موافقت نامه همکاری و معاونه علمی و تخنیکي بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت جمهوری سوسیالیستی چکوسلوواکیا موافقت نامه رادیو تیلیفونی بین حکومت شاهي افغانستان و دولت جمهوری یتهند موافقت نامه تجارتی و تا دیات بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت جمهوری بلغاریه، موافقت نامه تجارتی بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت شاهي ایران موافقت نامه خدمات هوایی بین حکومت افغانستان و جمهوری متحده عربی، موافقت نامه همکاری فرهنگی بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت جمهوری سوسیالیستی چکوسلوواکیا، موافقت نامه فرهنگی بین حکومت شاهي افغانستان و جمهوری اتحادی آلمان به نمایندگی دکتور علی احمد پوپل وزیر معارف افغانستان و جلالتماب دکتور شمید خور یکس سفیر کبیر اتحادی آلمان در کابل موافقت نامه فرهنگی بین حکومت شاهي افغانستان و دولت جمهوری ترکیه. موافقت نامه خدمات هوایی بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت شاهي بلجیم. موافقت نامه حمل و نقل هوایی بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت فرانسه. موافقت نامه خدمات هوایی بین حکومت شاهي افغانستان و کانفدراسیون سویس. موافقت نامه فرهنگی بین حکومت شاهي افغانستان و جمهوری فدرالی یوگوسلاویا، موافقت نامه ترانزیتی بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت شاهنشاهی ایران و ملحقیات آن. موافقت نامه امداد اقتصادی حکومت شوروی در خصوص پلان پنج ساله دوم اقتصادی افغانستان و موافقت نامه هوایی بین حکومت شاهي افغانستان و حکومت چکوسلوواکیا مورد تصویب قرار گرفته است.

تعدیل اصولنامه ها و تزیید بعضی مواد بصورت ضمیمه

بمسئله مصوبات دیگر شورای ملی همچنان تصحیح و تعدیل ماده (۵) وایزاد یک تبصره. بماده (۴۶) اصولنامه استخدام و ترفیع و نقد و ما مورین ملکي انتقال مرکز حکومت اهلی غور از تیوره به کاسی چقچران، تشکیل جدید حکومت کلان خورگیانی که در اثر آن در ماده ۳۴ اصولنامه تقسیمات ملکيه اینادی بعمل آمده. و حصه (ب) ماده (۳۴) با تقسیمات علاقه داری آن حذف شده.

بتمدید ساعات کارانجنیران و ما مورین فنی واداری ورو سالی فایز یککات که تعدیل ماده (۵۹) اصولنامه کارگران در آن خصوص تبیدیل شده است، تعدیل ماده (۱۱۷) اصولنامه نهران ها پیشهاد رئیس کمیسیون امور خراجیه نسبت به تجا و زات دولت فرانسه در بیژر تا ویشنیانی از حقوق تونس، پروژه اصولنامه مکلفیت خدمت پرسوئل فنی.

خریداری ده هزار تن آرد و گندم امریکایی در سال ۱۳۳۲ - موضوع سه ماده ضمیمه نمبر سه اصولنامه ترفیع و تقاعد عسکری مخصوص شاهان مستعجل، موضوع کمپنی های

تعمیراتی خارجی وایرا دیک تبصره ماده (۶) اصولنامه سرمایه گذاری خارجی در افغانستان بودجه ششماهه اخیر سال ۱۳۴۰ دوایر مملکتی ، راهپور مشاهرات و نظریات کمیسیون معارف صحیه و مطبوعات شورا از دستات عرفانی مرکز ، موضوع ضمیمه قانون بودجه و مجاریات و مسأله پروژه اصولنامه مکلفیت خدمت علما و متخصصین ، که طی مجالس متعدد ی موزد تصویب قرار گرفت .

علاوه بر آن موضوعات ذیل از جمله فقرات داخل آجندای شورای ملی بوده که در جلسات مختلف آن مورد تصویب قرار گرفته است .

- ۱- پلان پنجاهم دوم انکشافی و اقتصادی کشور .
- ۲- راجع بقصد کمیسیونها و روزهای کار مجلس عمومی و روزهای کمیسیونهای مختلف و تعیین رؤسا ، معاونین و منشی های آن با توضیح بعض تغییرات و تبدلات را جمع بر رؤسا ، معاونین و منشی های آن در جریان سال ۱۳۴۱
- ۳- موضوع تعیین دونفرو کیل بحیث عیانت مراقبت ذخیره بانکوت در د افغانستان بانک .
- ۴- تعدیل ماده (۷۴) اصولنامه نشانها و مدال های افغانستان مبنی بر تعدیل جمله و امضای پادشاهی ، به جمله د مهر پادشاهی ،
- ۵- بودجه عواید و مصارف ششماهه اخیر سال ۱۳۴۰ خزینة تقاعد .
- ۶- پروژه اصولنامه داریایی ما مورین ملکیتی و صاحب منصبان عسکری محتوی (۱۶) مواد ، چهار تبصره و یک فورمة جدولی .
- ۷- تعدیل ماده اول اصولنامه تشکیل محاکم و اصول محاکمات ما مورین ملکیتی مبنی بر اینکه محاکم ما مورین ملکیتی بوزارت عدلیه مربوط شد .
- ۸- تعدیل ماده (۲۰) اصولنامه ترا فیک .
- ۹- بودجه عواید و مصارف عمومی سال ۱۳۴۱ مملکتی .
- ۱۰- پروژه ضمیمه تقسیمات ملکیتی محتوی چهار فقره .
- ۱۱- تعدیل ماده (۱۷) اصولنامه مکافات و مجازات محبوسین .

کمیسیون های دوره یازدهم شورای ملی

- ۱- کمیسیون تدقیق و تأیید .
 - ۲- وضع و تفسیر و تغییر قوانین ، امور داخله ، سمع شکایات و امور قبا یل .
 - ۳- امور مالی ، بودجه و تجارت .
 - ۴- امور خارجه .
 - ۵- عدلیه .
 - ۶- دفاع ملی .
 - ۷- صحیه ، معارف و مطبوعات .
 - ۸- مخاربات ، فواید عامه ، زراعت ، معادن و صنایع .
- باید متذکر شد که کمیسیونهای مذکور بصورت جداگانه يك دارای رئیس ، منشی و اعضا بوده و وظایفیکه برایشان ربط میگیرد مورد تدقیق و بررسی قرار مییابد . (بقیه در صفحه ۳۱)

نظری بدو مین پلان پنج ساله انکشاف اقتصادی

و اجتماعى افغانستان

نخستین پلان انکشاف اقتصادی که اولین مرحله انکشاف منظم اقتصادی و مدنی کشور بشمار میرود با موفقیت بیشتر از آنچه توقع میرفت انجام یافت و اینک دو مین پلان انکشاف اقتصادی که از سال ۱۳۴۱ آغاز و بسال ۱۳۴۵ خاتمه مییابد رو بدست گرفته شد. هدف های اساسی این پلان که بادر نظر گرفتن موفقیت های پلان اول پیشبینی گردیده قرار آتی مییابد.

۱- بلند بردن تولید محصولات زراعتی بمنظور تهیه غذای کافی برای مردم و فراهم نمودن مواد خام زراعتی برای صنایع و صادرات درین قسمت بیش از همه افزایش تولیدات پنبه برای حصول اسعار خارجی بمنظور انکشاف آینده مملکت مدنظر مییابد.

۲- ایجاد تهاب شقوق مهم صنایع ثقیله نفت و گاز صنایع کیمیای - صنایع متالوجی باتا مین مواد خام برای شقوق مذکور - انکشاف دستگاه های مواد برق، تقویه صنایع مواد خوراکی و انکشاف صنایع خفیفه برای مصارف داخلی و تفویض واردات و آماده نمودن مواد خام زراعتی برای صادرات.

۳- انکشاف سریع معارف، تربیه افراد و صحت عامه مخصوصاً بغرض تربیه افراد فنی بسویه های مختلف و همچنان تربیه کارگران ماهر برای رفع حوایج روز افزون کشور، درین قسمت توسعه واحداث مکاتب ابتدایی - ثانوی و مسلکی و موسسات تربیوی بسویه عالی مدنظر مییابد. در عین حال برای حفظ صحت عامه مجادله علیه امراض سازی مورد توجه قرار میگیرد.

باینصورت مرکز ثقل پلان دوم اقتصادی عبارت است از افزایش تولیدات در دو شق اساسی تولیدی یعنی زراعت و صنعت و تهیه افراد و قوای بشری متناسب برای بهره داری از ان توام با هدف های فوق، مسئله تقویه بنای تحتانی اقتصاد کشور که در دوره پلان اول آغاز گردیده در پلان دوم ادامه یافته و بتکمیل آن حق اولیت داده میشود. بهباره دیگر شبکه مواصلات و مخابرات که فعلاً در مناطق مختلف کشور تحت ساختن است در نیمه اول پلان دوم بمرحله تکمیل رسیده و زمینه را برای انکشاف منظم سایر شقوق اقتصادی آماده میگرداند.

باید خاطر نشان شود که انتخاب سه نکته فوق بحیث هدف های اساسی پلان مدنی آنرا نمیدهد که سایر شقوق حیاتی متروک و عاطل میماند - برعکس چون حیات مدنی انکشاف متوازن تمام شقوق زندگی را ایجاب میکند لهذا سایر شقوق حیاتی نیز همنا با شقوق پیشرفت نموده و وسایل انکشاف آنها در پلان دوم پیشبینی گردیده است.

در نتیجه اجراءات فوق سطح مادی و سوبه مدنی مردم ارتقاء یافته و شرایط قبلی را برای بلند رفتن سطح حیات بسرعت بیشتر در دو ده های آینده بوجود خواهد آورد در همین حال تطبیق پلان دوم زمینه کار را برای نفوس مملکت توسعه داده و بیکاری را تقلیل میدهد و عدم تناسب در توزیع عواید ملی بین طبقات مختلف مردم تخفیف مییابد.

حجم عمومی مصارف پلان دوم در حدود ۴۴۵ میلیارد افغانی یا تقریباً ۲۷۷ برابر مصارف واقعی پلان اول پیشبینی گردیده است. ازین جمله در حدود ۳۱۳ میلیارد بمنظور مصارف سرمایه گذاری، تخصیص داده شده که تقریباً ۳۴ برابر مصارف واقعی سرمایه گذاری طی پلان اول میباشد. در حدود ۱۲ میلیارد افغانی برای مصارف عادی مملکت بشمول افزودی در معاشات مامورین و مستخدمین دولتی که بمنظور تقویت بنیه اقتصادی این طبقه و بهتر ساختن شرایط کار در دوایر و موسسات دولتی مدنظر گرفته شده. پیشبینی گردیده است همچنانکه مصارف تدویری پروژه های گوناگون یافته در مبلغ فوق شامل بوده و بعلاوه (۱۲) میلیارد افغانی برای مصارف تدویری مزید مدنظر گرفته شده است.

افکشاف حقوق مختلف اقتصاد ملی طی پلان دوم :

اول، زراعت و آبیاری:

در قسمت زراعت و آبیاری در پلان پنجساله دوم چنین در نظر گرفته شده که تولیدات زراعتی بطور عام و تولیدات محصولات دارای منفعت بیشتر بطور خاص افزایش یابد. تا از یکطرف مواد غذایی را برای مردم بمقدار بیشتر تامین و از طرف دیگر مواد خام زراعتی را برای صنایع کهرو با انکشاف است فراهم نموده و بالاخره زمینه صادرات مواد مذکور را به خارج جهت بدست آوردن اسعار مورد ضرورت کشور توسعه دهد.

افزودی محصولات عمده زراعتی در پلان پنجساله دوم نظر به تولیدات سال اخیر پلان اول قرار آتی پیشبینی میشود.

تولیدات پخته خام بشمول وادی هیرمند طی پلان پنجساله دوم قریب به برابر افزونی خواهد یافت. البته تولیدات لبلبو یکتیم برابر، و تولیدات پشم - قره قل و سایر محصولات زراعتی نیز افزایش خواهد یافت.

وصول باین مرام از طریق افزایش در حاصل فی جریب زمین از نظر محصولات زراعتی و حیوانی از یکطرف و رساخته تحت زراعت از طرف دیگر مدنظر میباشد که اجرای این پروگرامها را ایجاب میکند.

(۱) توسعه و اصلاح آبیاری: علاوه بر تکمیل پروژه های تحت ساختمان مثل کانال ننگرهارو بند سرده آبیاری یک ساحه وسیع دیگر در نواحی مختلف مملکت توسط اعمار بناها و فورهای طی پلان دوم مدنظر میباشد. در عین حال کار اصلاح نهالهای فلبی ادا مه یافته و در تامین آب کافی برای اراضی که فعلاً تحت زراعت است و توسعه ساحه آن کمک خواهد نمود.

همچنین در نظرات تا کارسروی رود خانه‌های مملکت که در پلان اول آغاز گردیده بود طی پلان دوم در ساحه تحت پروگرام انجام یا بدو زمینه را برای استفاده بیشتر از آن در آینده مساعد سازد و نیز پیشبینی میشود که سروی آبهای زیرزمینی در بعضی مناطق آغاز یابد.

(۲) **ترویج زراعت ماشینی:** زراعت عصری مخصوصاً زراعت محصولات دارای منفعت بیشتر مثل پنبه و لباو و بقوه کار بهیمانه وسیعتر احتیاج دارد. بنابراین در نظر است طی پلان پنجساله دوم استعمال ماشین‌های زراعتی در مملکت ترویج گردیده و یکمقدار فارم‌های میکائیزه در املاک متعلق بدولت تاسیس شود. تا سپس این فارم‌ها در حالیکه از یکطرف به افزودی محصولات زراعتی کمک میکنند از طرف دیگر بحیث نمایشگاه عملی زراعت خدمت مینمایند.

(۳) **تعمیم کود کیمیاوی:** یکی از وسایل موثر بلند بردن تولیدات زراعتی تطبیق کود کیمیاوی است. در دوره پلان اول یکمقدار کود کیمیاوی بمملکت وارد و در زراعت تطبیق گردید. نظریه نتایج مثبتیکه از تطبیق آن بدست آمده در نظر است استعمال کود کیمیاوی بهیمانه وسیع در دوره پلان دوم ترویج گردد. برای این منظور تورید مقدار مکفی کود از خارج و در عین حال ساختمان دوفابریکه کود کیمیاوی در داخل مدنظر میباشد.

هملازه بر عملیات فوق در نظر است مجادله با امراض حیوانی و آفات نباتی که در دوره پلان اول باموفقیت آغاز گردیده از نظر ساحه و نوعیت توسعه یابد. در عین حال کار مطالعات و تنبیحات زراعتی اصلاح تخم نباتات و نسل حیوانات و تربیه پرسونل فنی جهت اجرای عملیات فوق بهیمانه و سیمتر از پلان اول مدنظر میباشد.

در وادی هیرمند و ارغنداب طی پلان پنجساله دوم اقدامات مهمی بفرصت توسعه و انکشاف اراضی تحت زراعت و بهره‌برداری از آن مدنظر میباشد.

انتظار میرود در ختم پلان پنجساله دوم ساحه تحت زراعت درین وادی بهیمانه کافی توسعه یابد توسعه زراعت مخصوصاً در پروژه‌های ترنگ در ویشان. مارجه. نادعلی. فوسراج و شمالان مدنظر است.

در عین حال یکسلسله اقدامات برای بلند بردن حاصل فی جریب و فی نفر زارع درین منطقه زیر نظر میباشد.

فعلاقسمت اعظم محصولات وادی هیرمند به حیوانات منحصر است. نظریه اهمیتیکه در پلان پنجساله دوم به نباتات صنعتی داده شده در نظر است زراعت این گونه نباتات مخصوصاً پنبه و دانه‌های روغنی درین ناحیه ترویج گردیده تا ام به آن صنایع مربوط به نباتات مذکور تاسیس گردد.

پروژه وادی هیرمند و ارغنداب یک واحد را تشکیل داده و علاوه بر زراعت شامل امور حفظ الصحه معارف. بهداشت اجتماعی و غیره امور حیاتی میباشد. در پلان پنجساله دوم تمام این حقوق بصورت هم‌والانکشاف یافته زمینه را برای بهره‌برداری از تسهیلات آبیاری که فعلاً در منطقه مذکور مویا گردیده آماده میسازد.

انکشاف صنایع:

از جمله مبلغ ۱۰۰۹ ملیارد افغانی حجم هومي سرمایه گذاری در صنایع در حدود ۱۰۲ میلیارد افغانی یا ۹۴ فیصد برای انکشاف صنایع ثقیله تخصیص دا ده شده است این موضوع یک امتیاز مهم را از نظر کیفیت در پروگرام انکشاف صنعتی ارائه و واضحاً نشان مید هد که به مهمترین شق اقتصاد افغانستان توجه مزید معطوف و برای انکشاف آن اقدامات قطعی پیشبینی شده است.

۱- در قسمت صنایع نفت و گاز، توسعه کارهای سروی جیولوجی و فعالیت ا کنشافی در مناطق افغانستان در نظر گرفته شده است. اجرای امور مذکره اجازه خواهد داد تا در سال دوم پلان ذخایر صنعتی قابل توجه بدست آید. کارها و اقدامات وسیع برای تأسیسات میدان استخراج نفت و گاز پیشبینی شده است و این کارها امکان خواهد داد تا در اخیر پلان دوم استخراج گاز تا مقدار ۵۰۰ میلیون متر مکعب و نفت تا یکصد و بیست هزار تن برسد. البته این حجم استخراج با مقایسه با سایر ممالک و مخصوصاً ممالک مترقی بسیار محدود است اما برای کشورها مقدار مذکور برای انکشاف بعدی اقتصاد و اصلاح موازنه محروقات تأثیر مثبت خواهد داشت. باید گفت که با مقایسه وضع فعلی فقط در حصه حجم استخراج شده نفت و گاز در اخیر پلان دوم در منابع محروقات بیش از ۲۰ برابر از دیاد بعمل خواهد آمد استخراج نفت و گاز ساحه وسیع انکشاف صنایع تصفیه نفت، صنایع کیمیاوی- صنایع متارلوجی صنایع مواد ساختمانی و قوه برق را باز نموده و اجازه خواهد داد تا از گاز برای احتیاجات عامه بصورت وسیع استفاده شود.

هنوز تمام کارهای لازمه مربوط به سروی جیولوجی تکمیل نشده است لذا نمیتوان موضوع قطعی شروع استخراج گاز و نفت را تعیین نمود اما تخمینات مقدماتی متخصصین بسیار مساعد بوده و امید است که استخراج گاز و نفت مثلاً از سال چهارم پلان دوم آغاز گردد نظر بوضع مساعد استخراج گاز در پلان دوم یک سلسله اقدامات برای استفاده از آن در نظر گرفته شده است برای نخستین بار در تاریخ کشورها ساختمان فابریکه برق ترمیک که با استفاده از گاز بکار می افتد بظرفیت پنجاه هزار کلووات فابریکه کود مصنوعی که ظرفیت قسمت اول آن ۵۶ هزار تن فایته. این سال می باشد پیشبینی میشود انتقال گاز توسط لوله به مناطقی که دستگاه های مذکور در آن ساخته میشود با پیشبینی انتقال آینده آن تا پلخمری و کابل مدنظر می باشد.

در پلان دوم ساختمان اولین کارخانه تصفیه نفت بظرفیت ۵۰ الی ۶۰ هزار تن فی سال پیشبینی میشود.

۲- در قسمت انکشاف صنایع کیمیاوی علاوه بر فابریکه کود مصنوعی که قبلاً از آن تذکر داده شد درین پلان ساختمان کارخانه کود کیمیاوی دیگر در وادی هیرمند با ساس برق فابریکه کجکی در نظر گرفته شده است. احداث صنایع کیمیاوی در پلان دوم یکسکدم مهم در پلان بردن تولیدات مواد زراعتی مخصوصاً تولید فایتهات صنعتی و مهمتر از همه تولید پنبه می باشد.

۳- انکشاف وسیع دستگاه های مولد برق در پلان دوم پیشبینی شده است. علاوه بر دستگاه برق ترمیک که در مناطق شمال مملکت احداث میشود دستگاه های برق نفلو و بظرفیت ۶۰ هزار کیلووات، برق ماهی پر بظرفیت تخمیناً ۴۰ هزار کیلووات یا بیشتر از آن برق کجکی بظرفیت ۱۲۰ هزار کیلووات، برق ارغنداب بظرفیت ۱۴ هزار کیلووات و همچنین دستگاه برق آبی در بند آبیاری درونته بظرفیت ۱۱ هزار کیلووات ناسیس و بکار انداخته خواهد شد.

بدین ترتیب بدون دستگاه های برق خورد مربوط پروژه های مختلف تدها ظرفیت دستگاه های بزرگ تقریباً هفت برابر پلان اول افزایش خواهد یافت. انکشاف دستگاه های برق پیشبینی شده پلان دوم یک اساس محکم برای بالابردن تمام شقوق صنایع و زراعت خواهد بود.

۴- در غوری توسعه فابریکه سمند سازی الی ظرفیت ۱۲۰ هزار تن سمند در فیسال تکمیل میشود با بکار انداختن فابریکه مذکور تولیدات سمند تا ۱۵۰ هزار تن فی سال یا در حدود پنج برابر پلان پنجساله اول خواهد بود. توأم با انکشاف صنایع سمند سازی صنایع مواد ساختمانی مثلاً صنایع شیشه سازی، خشت سازی و خانه سازی هم انکشاف خواهد نمود.

۵- اصلاح معادن، استخراج زغال سنگ کرکرواشپشته - ساختمان معدن دره صوب و همچنین احداث فابریکه بریکت سازی در اطراف پلخمیری در نظر گرفته شده است. حجم عمومی استخراج زغال سنگ در اخیر پلان دوم تا ۱۶۰ هزار تن فی سال رسیدن تقریباً سه مقابله استخراج موجوده افزایش خواهد یافت.

۶- هدفهای مهم در قسمت انکشاف سایر معدنیات در نظر گرفته شده و بصورت اساسی کارهای سروی جیا لوجی و فعالیت انکشافی و تکمیل نقشه جیا لوجی برای تمام کشور پیشبینی شده است که برای استفاده از معدنیات حتمی میباشد در پلان دوم فعالیت وسیع برای معلوم نمودن مواد خام جهت صنایع متالورژی (آهن و فولاد) بعمل میآید و این امر امکان میدهد تا در اخیر پلان، پروژه انجنیری ساختمان فابریکه ذوب آهن که در نوع خود اولین دستگاه در تاریخ مملکت خواهد بود تکمیل شود.

۷- در پلان دوم ساختمان و بکار انداختن یک تعداد موسسات مختلف صنایع خفیفه از قبیل ابریشم تابنی، بافتنی کشداری، بوت و وزی، سگرت سازی و مسلخها پیشبینی میشود.

امیدواریم که در مدت بعدی امکان آن را داشته باشیم که این صنایع را بیشتر انکشاف دهیم.

۸- صنایع مواد صادراتی، حفظ موازنه تجاری کشور در دوره انکشافی که مصارف روز افزون اسعار را برای تولید ماشین باب و تجهیزات صنعتی ایجاد میکند یک وظیفه

موم و درخور توجه میبا شد . بهترین راه تا مین این مرا م آتست که صادرات مملکت حتی المقدور توسعه یافته و منابع بزرگتر اسعاری را برای مملکت فراهم نماید . برای این منظور تا سیس یک سلسله صنایع کوچک جهت آماده ساختن مواد خام کشور مخصوصاً مواد زراعتی برای صادرات پیشبینی گردیده که شامل دستگاه میوه پاکتی، شستشوی قالبین پاک نمودن روده و چرمگری و غیره میبا شد .

معارف و تربیه افراد

استفاده از زمان باقیمانده و منابع تولیدی بقوای بشری و مخصوصاً متخصصین، اهل فن و کارگران ماهر منوط است . بموجب سنجشهای ابتدایی که راجع بضروریات پلان دوم از نظر افراد تعلیم یافته صورت گرفته معلوم میشود که تطبیق پلان روی هم رفته به تقریباً بیش از سه هزار نفر متخصص با تعلیمات عالی، پنج هزار نفر اهل فن با تعلیمات ثانوی و ۲۵۰ الی ۳۰۰ هزار نفر کارگرما هر ضرورت دارد .

در قسمت متخصصین و پرسونل مورد نیاز پلان تا جایکه ممکن است از اشخاص داخلی استفاده بعمل آمده و در قسمت متباقی از امداد تغذیکی ممالک دوست استفاده میشود ولی چون دوام این امر از یکطرف با رنگینی بردوش بودجه افغانستان تحمیل و از طرف دیگر مجال کار قوه تشبث و پیشرفتهای فنی و علمی را برای افراد افغانی محدود میگردد و لهذا درین پلان حتی المقدور کوشش بعمل آمده تا در راه تعلیم و تربیه و رسانیدن اشخاص قدماهای اساسی و موثری برداشته شود . قسمت عمده و اساسی تهیه و تدارک افراد از راه وزارت معارف و موسسات مربوطه آن تا مین و درموا ردیکه به تربیه افراد بصورت مستعجله ضرورت میافتد و وزارتخانهها و موسسات ساختمانی و صنعتی نیز به نوبه خود در اجرای این امر سهم میگیرند .

۱- ازدیاد تا سیسات تعلیمی منظم در داخل مملکت : در پلان پنجمه اول در ساحت امور معارف بتمام مدارک تعلیمی توجه بعمل آمده . در پلان دوم ضرورت پروژه های انکشافی به افراد فنی اهمیت تعلیمات مسلکی و فنی را تبارز میدهد بدین ملحوظ درین پلان توجه خاصی بتربیه متخصصین و اشخاص فنی مبذول شده است . برای این منظور در نظر است تعلیمات مسلکی بسویه متوسط و ثانوی به پیمانیه قابل ملاحظه افزایش یافته و درعین حال سویه فنی این اشخاص بسویه تجاری عملی ارتقا یابد .

پلان پنجساله دوم تاسیس ۱۵ باب مکتب مسلکی جدید را پیشبینی میکند و در نظر است تعداد متعلمین این مکاتب در سال اخیر پلان دوم در حدود سه و نیم برابر سال اخیر پلان اول ارتقا یابد .

۲) احتیاج بمتخصصین دارای تعلیمات عالی نیز یکی از مسایل عمده پلان افکشافی را تشکیل میدهد . در پلان پنجساله دوم توسعه تعلیمات عالی با توجه خاص بامور علمی و فنی مدنظر میباشد .

علاوه بر تقویه یو عنتون کابل از نظر کمیت و کیفیت در نظر است یک پولی تخنیک جد پد برای شقوق مختلف انجیری تاسیس گردد انتظار می رود در نتیجه این عملیات تعداد محصلین آن در مملکت در حدود دو نیم برابر افزایش یابد .

اقدامات فوق بیشتر برای رفع احتیاجات پلان پنجساله دوم پلانهای مابعد صورت میگیرد اما باید گفت که اگر چه ضرورت آتی پلان باشخاص دارای تعلیمات ثانوی و عالی بیشتر است معذ لك باید تصدیق کرد که توداب اصلی معارف همان تعلیمات ابتدایی و ثانوی میباشد که افکشاف آینده عام و معروف ترا بسوی آن در مملکت تضمین میکند .

در نظر است در جریان پلان پنجساله دوم ۶۵۰ مکتب ابتدایی و دهاتی و ۲۵۰ کورس اکابر جدید تاسیس گردیده و تعداد متعلمین مکاتب ابتدایی ۳۵ فیصد افزایش یابد در قسمت تعلیمات ثانوی تاسیس ۷۰ مکتب جدید و توسعه و تکمیل مکاتب موجوده مد نظر بوده تعداد متعلمین آن سه و نیم مرتبه اضافه خواهد شد .

یکی از مشکلات عمده در تطبیق پلان معارف مسئله تهیه معلمین کافی به سویه مورد احتیاج میباشد . بنا بر این در پلان دوم تقویه دارا لمعلمینها مد نظر بوده در نظر است تعداد فارغ التحصیلان موسسات مذکور پیش از سه مرتبه افزایش یابد . چون فراهم آوردن تسهیلات تعلیمی عصر حاضر بشمول عمارت های مخصوص مکاتب در مدت کوتاه امکان پذیر نمیشد برای آنکه این نارسایی برام اصلی که عبارت از توسعه سریع معارف در مملکت است اثر منفی وارد نکند در نظر است یک تعداد از مکاتب جدید در عمارت های کرایه و بانسهیلاتیکه فعلا در دسترس میباشد تاسیس و بکار آغاز نماید . یقین است طوریکه در دوره پلان اول مشاهده گردید اهالی مملکت درین قسمت همکاری شانرا با وزارت معارف ادامه دهند .

۳) تاسیس مکاتب مستعجله و کورسها : از آنجا که نمیتوان تمام اشخاص فنی مورد ضرورت را در مکاتب منظم در فرصت کوتاه تربیه نمود برای رفع این نقیصه تاسیس یک تعداد مکاتب اختصاصی و کورسهای تعلیمی در وزارتخانه ها و موسسات موظف به تطبیق پلان پیشبینی گردیده بعضی از دوا یر و موسسات مافعالهم دارای چنین مکتبها و کورسها بوده نتایج مفیدی از آن بدست آمده است . در پلان پنجساله دوم دامنه این فعالیت توسعه یافته در نظر است یک تعداد تخنیکرها مثل تخنیکر نفت و گاز - تخنیکر فابریکه جنگلک و کورسهای متعدد برای امور فواید هامة معاونهای طبیی، امور هوا و نوری - محاسبه دفتر داری مغایرات و امثال آن تاسیس گردد .

۴) تربیه در اثنای کار : طوریکه قبلا ذکر گردید قسمت اعظم ضرورت را از نظر تعداد در پلان دوم کارگران ماهر تشکیل میدهد . یک تعداد از این افراد در مکتبهای تخنیکی فعلی و تخنیکرها و کورسهای جدید تربیه خواهند شد اما برای آنکه این احتیاج هر چه زودتر رفع گردیده بتطبیق پلان لطمه وارد نکند در نظر است از وجود متخصصینیکه برای امور ساختمانی و تولیدی بمملکت وارد میشوند استفاده گردیده و یک تعداد بزرگ افراد مملکت در اثنای کار بحرفه های مختلف تربیه گردد . تجربه گذشته در پروژه های میدان هواپی

کابل و قندهار - کابل جلال آباد - سرکهاو دستگا های برق و نفت اطمینان مید هد که کارگران افغانی برای اخذ حرفه های جدید در اثنای کار ذوق و استعداد زیادی دارند .

۵) تعلیم و تربیه متمدن و خارج : طوریکه از سالیان دراز تحصیل افغانها در خارج ادامه دارد و نتایج خوبی از آن بدست آمده در نظر است در پلان پنجساله دوم اعزام جوانان افغان بخارج توسعه یابد .

امور صحتی :

برای ارتقای و انکشاف جامعه وجود مردان با صحت - بازوی قوی و نیرو مند و فقط ما تقدم از امراض از حوایج اساسی بشمار میرود برای حصول این مطلوب از یکطرف وجود تاسیسات صحتی طب و قایوی و از طرف دیگر تسهیلات طب معالجوی از ضروریات مبرهن است تامین این مرام در پلان پنجساله دوم بصورت آتی مدنظر میباید شد :

۱) توسعه و تکمیل موسسات صحتی موجوده : نظر بحوایج روزافزون و توجه مردم به طب عصری در نظراست تاسیسات سابقه طبیبی توسعه یافته و بر اساس مقتضیات جدید دوباره مجهز گردد .

۲) بنای تاسیسات صحتی جدید : جهت فراهم نمودن تسهیلات صحتی برای عده بیشتر مردم در نظر است یکتعداد بستر مریضان در اخیر پلان پنجساله دوم یکتیم برابر و تعداد پولی کلینیک ها نیز یکتیم برابر افزایش یابد .

تعداد یوقتهای سیار برای رسیدگی بصحت مردمان مناطق دوردس تقریباً دو برابر افزایش یابد . در اینجا باید تذکر داد که علاوه بر وزارت صحتیه و پوهنتون یکتیمه از سایر موسسات کشور از قبیل وادی هیرمند و بعضی از موسسات صنعتی و دستگا های ساختمانی نیز با تسهیلات طبیی مجهز بوده و بنو به خود در این راه خدمت مینمایند .

۳) در پلان پنجساله دوم توسعه فعالیت طب و قایوی و مجادله با امراض ساری نیز به پیمانیه قابل توجه پیشبینی گردیده است .

امور مواصلات و مخابرات :

در هر مملکت و مخصوصاً افغانستان که فاقد تسهیلات حمل و نقل عصری میباشد انکشاف تمام شقوق اقتصادی و اجتماعی مخصوصاً انکشاف زراعت و صنعت با انکشاف قبلی تسهیلات توان سپورتی مربوط است . در اثر انکشاف تسهیلات حمل و نقل و مخابره استفاده بهتر از منابع طبیعی مخصوصاً منابع زراعتی ، کار معدنی و صنعتی در داخل کشور ، توسعه بازارهای داخلی و ارتباط آن ببازار های خارجی تامین میگردد .

در پلان پنجساله دوم هدف عمده که در این ساحه مدنظر میباشد اینست که کارهای فائز پلان اول بر حله تکمیل رسیده وسایل تدویر حفظ و نگهداشت آنها به ترتیبیکه لازم است فراهم گردد با تکمیل این کار ها حداقل احتیاجات و ضرورت مملکت ازین ناحیه رفع میگردد .

طی پلان پنجساله دوم ۲۰۶۶ کیلومتر سړك عمومی بصورت عصری تکمیل میشود این پرم گرام شامل تکمیل سړكهای کابل، تورخم کابل - قزل قلعه بشمول سالنگ - تورغندی قندهار - کابل و سپین بولدک میباشد. علاوه بر این در نظر است سړك هرات - اسلام قلعه بصورت پخته کاری و قیرریزی تعمیر و پلهای کامه - اسمار - بهسود در ولایت ننگرهار ساخته شود. کار بندر قزل قلعه که در پلان اول آغاز یافته نیز در پلان دوم به پایه تکمیل برسد.

در قسمت مواصلات هوایی نیز هدف عمده پلان دوم تکمیل و توسعه اقداماتی است که در پلان اول رویدست گرفته شده بود. قرار است میدانهای هوایی بین المللی قندهار و کابل، میدانهای شیند ندو قنجرهار در نیمه اول پلان دوم به مرحله تکمیل رسیده و دومیدان هوایی جدید در اشکر گاه و غزنی تاسیس گردد.

هدف دیگر، آنست که تر تیما - مناسب برای حفظ و نگهداشت و تجهیز میدانهای مذکور فراهم گردیده و تسهیلات عصری را برای حمل و نقل فضایی مهیا گرداند باین سلسله تاسیس هفده مرکز هواشناسی و یکتعداد مراکز مخابره در نقاط مختلف مملکت نظر میباشد علاوه بر آن کار تعلیم و تربیه پرسونل هوایی که انکشاف هواوردی کشور بآن مربوط است باجدیت تعقیب میشود.

پلان پنجساله دوم انکشاف دآرنا افغانستان هوایی شرکت را پیشبینی نموده است و قرار است شرکت مذکور شبکه ارتباطی خود را به داخل و خارج مملکت توسعه داده و یکتعداد قطارهای جدید را برای این مقصد بکار اندازد.

برای تامین مواد سوخت حمل و نقل زمینی و فضایی تاسیس یکتعداد ذخایر مواد نفتی مدنظر میباشد و هم در نظر است سیستم توزیع مواد مذکور توسط نصب تانکها در نقاط مختلف کشور - توسعه یابد.

در قسمت امور مخابرات هدفهای پلان به توسعه شبکه تلیفونی با اصول چینل سیستم، تاسیس مراکز تلیفون اتومات در شهرها - تاسیس دستگاههای جدید تلگراف و انکشاف خدمات پستی در مملکت متوجه میباشند.

کارهای باقیمانده لین چینل سیستم بین کابل و تورخم از یکطرف، قندهار و هرات از طرف دیگر با انجام رسیده یکتعداد لینهای جدید بهمین سیستم بین پلخمري قندوز و قزل قلعه مزار شریف - میمنه و هرات - فراه - هرات و اسلام قلعه تمديد میگردد. از طرف دیگر لین سیم مسی جدیداً بین کابل و خوست تاسیس میشود.

طول مجموعی تمام لینها که تمديد آن در پلان دوم مدنظر است به ۱۴۰۰ کیلومتر چینل سیستم ۲۳۸ کیلو متر سیم مسی بالغ میگردد.

برای فراهم نمودن تسهیلات تلیفونی در داخل شهر در نظر است مرکز تلیفون اتومات کابل از پنجهزار به ۱۳ هزار لین توسعه یافته و مرکز اتومات قندهار که کار آن قبلاً آغاز گردیده در سال اول پلان تکمیل شود. تاسیس اتوماتهای دیگر در هرات - مزار شریف پلخمري و جلال آباد در نظر میباشند.

دراسه تلگراف تاسیس یکنه د دستګا های جدید و توسعه روابط تلگرافی و را دیو
تلفونی بامالک خارج و در قسمت پسته ایجاد پسته خانه های جدید و تسریع وانتظام امور
پست مدنظر میباشد.

شماره اولیها :

انکشاف و ارتقای جوامع و حرکت بسوی صنعت، تجارت و تغنیک سبب تشکیل شهر ها
و مراکز پر جمعیت میگردد که مسایل مربوط بشهر سازی و شهر داری را باین میاورد .
هر جامعه مجبور است برای مسایل مربوط به شهر داری مثل نقشه و سروی شهر ها ، تهیه
خانه های رهایی ، تأمین آب ، خوراک و دیگر حوایج مردم تدابیر مناسبه اتخاذ نماید .
روی این منظور در پلان پنجاه ساله دوم موضوع سروی و نقشه یکنه د تعداد شهر های مهم مملکت
در نظر گرفته شده از آن جمله خطوط اساسی انکشاف و اصلاح شهر کابل تعیین و در نظر است
عملیات آن طی پلان دوم صورت بگیرد .

پروژه اصلاح شهر کابل شامل تکمیل آبرسانی - قیریزی - تنویر و بدرفت عمومی
شهر و تجدید شبکه شهر ، میباشد . نظر بضرورت روز افزون برای خانه های رهایی در نظر است
یک فابریکه خانه سازی تاسیس گردد که منازل جدید و کم قیمت را با اصول صنعتی تولید
خواهد کرد همچنان شاروالی کابل به تعمیر یکنه د منازل برای رفع حوایج عامه اقدام
خواهد کرد .

در عین حال در نظر است که آبرسانی و تنویر شهر های قندهار - هرات و جلال آباد
در دوره پلان دوم آغاز یابد

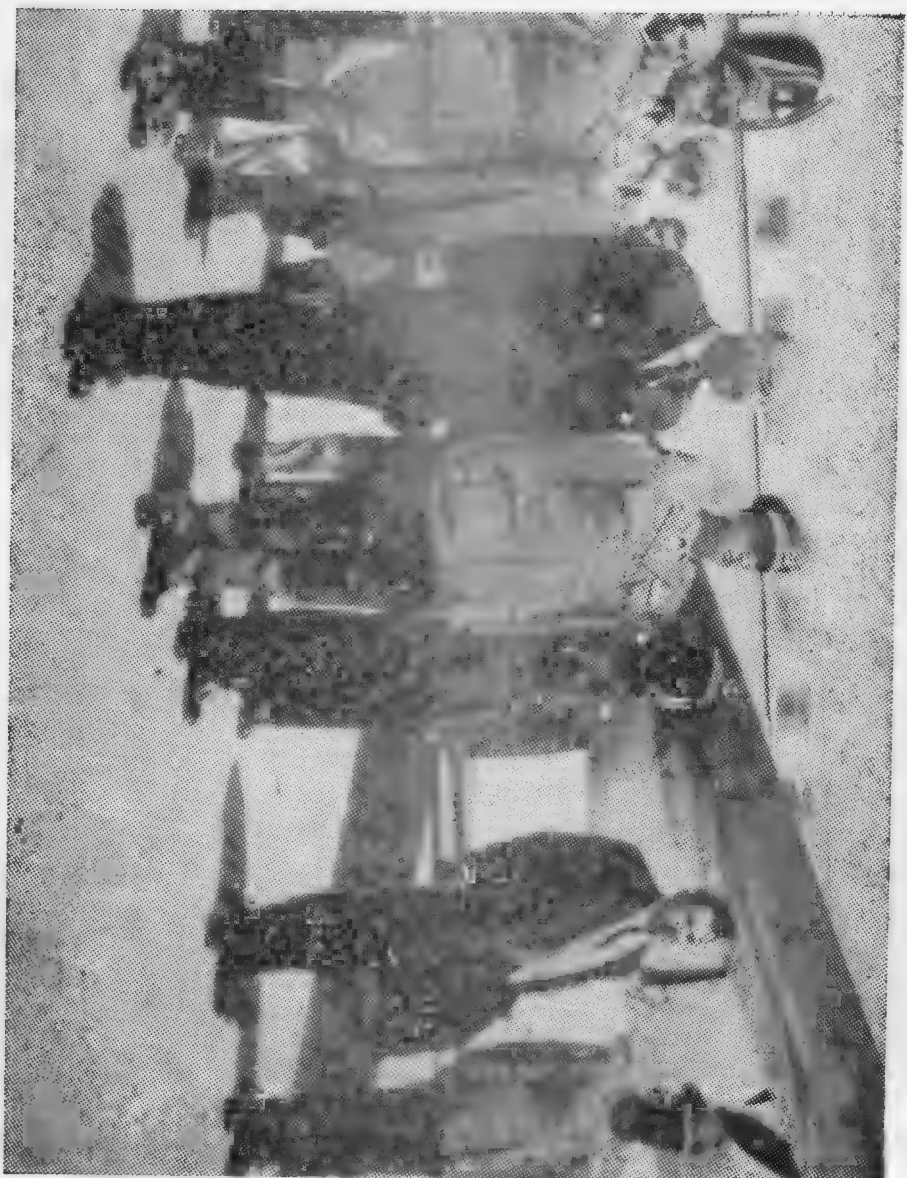
انکشاف دهات :

از آنجا که قسمت اعظم نفوس مملکت زراعت پیشه بوده و در دهات زندگی مینمایند
حکومت علاوه بر پروگرام های توسعه زراعتی می خواهد مردم قراء و دهات را از طریق پروگرام های
مخصوص انکشاف دهات با زراعت - مالداری - تعلیم و تربیه - امور صحتی و اجتماعی عصری
آشنا نماید . هدف این پروژه آنست که بمردم دهات کمک شود تا آنها از راه همکاری
و تعاون متقابل به بخود کمک نموده شئون مختلف حیاتی شانرا اصلاح سازند و اساس آن برین
حقیقت بنا یافته که ارتقای عصری از پایین آغاز نموده روبه تدریج تمام جامعه را فرا میگيرد
از طرف دیگر در پروگرام مذکور این نکته منظور است که انکشاف حقیقی باید تمام شقوق
مختلف حیاتی مردم را مثل زراعت - صنایع - معارف - حفظ الصحه و امثال آن در داخل یک
مجموعه کامل را احتوا نموده و آنها بسوی ترقی و پیشرفت سوق بدهد .

روی این اساس در پلان پنجاه ساله دوم و پروژه های انکشاف دهات از ۸۵ به ۲۵ پروژه
و تعداد قریبه های تحت پروژه از ۱۰۳۷ به بیش از ۲ هزار تعداد نفوس که از آن مستفید میگردد
ارتقربینا ۴۵۰ هزار به بیش از یک میلیون ارتقا مییابد . این پروگرام علاوه بر آنکه خدمات
قابل قدری را برای مردمان دهات انجام میدهد از نظر جمع آوری احصایه های زراعتی
نفوس و احوال اجتماعی مردم برای طرح پلانهای آینده در کشور مفید ثابت میگردد .

اعلیٰ حضرت دایران شاهنشاه به داسی - مال کبھی چه دافغانستان په ملی شوری کبھی خپله وینا ایرادوی. نوموړی اعلیٰ حضرت
دخیلی وینا په ترڅ کبھی د افغانستان د پرمختګ په لاره کبھی دافغانستان نږدې معظم ټولواک علاقمندی وستايله.

همایونی معظم اعلی حضرت دکندهار هوایی در تهر دینکنه کیدوبه وقت کثیر دعائی گارد احترام بی

اطمینان داریم که این پروژه با علاقه و همکاری مردم کامیاب گردید و نقش موثری را در بهبود اوضاع اجتماعی طبقه زارع مملکت اجرا نماید.

مطبوعات :

وظیفه اساسی مطبوعات در پلان پنجساله دوم این است تا توسط نشرات و تبلیغات مفید و مثبت با مردم مملکت در راه درک و حل مسائل اجتماعی و آماده ساختن افهان برای قبول شرایط زندگی مدنی معاونت نماید. برای رسیدن باین هدف که از جمله شرایط اساسی موفقیت پلان محسوب میگردد در نظر است نشرات رادیویی توسعه یافته و یک دستگاه موج کوتاه بقره ۲۰۰ کیلووات و یک دستگاه موج متوسط بقره یکصد کیلووات جدیداً بکار انداخته شود.

صنعت فلم گیری بخصوص تهیه فلمهای مستند توسعه یابد. مطابع مرکز و ولایات بطور قابل ملاحظه انکشاف پیدا نماید، توریزم تقویه گردیده و از تمام این وسایل برای تنویر اذهان عامه مملکت از یکطرف و معرفی فرهنگ و ثقافت کشور بدنیای خارج از طرف دیگر بصورت صحیح استفاده شود.

امور تجارت:

توسعه و تنظیم تجارت داخلی و خارجی افغانستان در کامیابی پلان نقش مهمی را ایفاء میکند. فعالیتها بیکه در ساحه انکشاف زراعت- صنایع و سایر امور تولیدی در پلان در نظر گرفته شده و وقتی مفید ثابت میگردد که تحصیلات تجارتنی بصورت همگرا و همقدم با آن توسعه یافته از یکطرف و مازاد حاصلات مملکت را به بازارهای خارج عرضه نماید و از طرف دیگر مواد مورد احتیاج داخلی و خارجی را بطور منظم بمردم و مؤسسات صنعتی برساند.

برای این منظور در نظر است تجارت مملکت بطور عمومی و تجارت صادراتی که از نظر تهیه اسعار برای پروگرامهای انکشافی در اقتصاد افغانستان اهمیت ممتاز دارد مخصوصاً در دوره پلان دوم انکشاف یابد. این مرام از یکطرف توسط عرضه بهتر پیداوار افغانی و بازارهای خارج که ایجاد مؤسسات مورد ضرورت آن در پلان پیشبینی گردیده و از طرف دیگر بوسیله توسعه روابط تجارتنی افغانستان با همه بزرگتر کشورهای خارجی تامین خواهد گردید.

توسعه روابط خارجی افغانستان

حکومت افغانستان در ظرف سال اخیر جهت بسط روابط خارجی خویش با کشورهای جهان یکسلسله مجاهدت ها نموده که البته این مجاهدت ها عامل بزرگی برای پیشرفت های اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور محسوب میشود. در ظرف نیمه اخیر سال ۴۰ و نیمه اول سال ۱۳۴۱ بر علاوه اینکه یکعدد معاهدات و موافقات در شقوق مختلفه با کشورهای دوست صورت گرفته است استقرار روابط سیاسی افغانستان با بعضی کشور ها قابل تذکر میباشد که اینک بصورت مختصر از آن ذکر میشود.

استقرار روابط سیاسی

۱- مناسبات سیاسی از چند سال بین حکومت افغانستان و حکومت لهستان برقرار بود. در سال ۱۳۴۰ نمایندگان گاهی طرفین بسوی سفارت کبری ارتقا نموده و سفرای کبار تبادلہ گردید، از طرف افغانستان شاغلی میر محمد یوسف بحیث سفیر کبیر افغانستان در وارشو تعیین گردیده و سفیر کبیر لهستان نیز بکابل مقرر گردید.

۲- مناسبات با حکومت بلغاریه در سال گذشته در اثر پیشنهاد بلغارستان به سویه سفارت کبری برقرار گردید که در ماه دلو ۱۳۴۰ سفارت کبری اوقات مذکور در کابل افتتاح و اولین سفیر کبیر بلغاریه به دربار کابل بتاريخ ۲۹ دلو ۱۳۴۰ اعتماد نامه خود را بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم نمود، نمایندگان افغانستان در صوفیه به سفارت کبری افغانستانی در بلگراد تفویض شده است.

۳- مناسبات سیاسی با گانا در سال ۱۳۴۰ به سویه سفارت کبری تاسیس گردید های کشتن گانا در دهلی در عین زمان بحیث سفیر کبیر گانا در کابل معرفی و شاغلی سید قاسم رشتیا سفیر کبیر افغانستان در قاهره بصفت سفیر کبیر افغانستان در گانا نیز تعیین گردید.

۴- روابط سیاسی با نیپال به سویه سفارت کبری برقرار گردید و اعلامیه مشترک آن بتاريخ ۱۰ ر ۴۰ در پایتخت هر دو مملکت انتشار یافت. امور نمایندگی افغانستان در نیپال توسط سفارت کبری افغانی در دهلی و همچنان نمایندگان نیپال به دربار کابل ذریعه سفارت کبری نیپال در دهلی رسیدگی میشود.

۵- روابط سیاسی با جمهوریت مغلستان نظر به اعلامیه مشترک که بتاريخ اول فبروری ۱۹۶۲ مطابق ۱۳ دلو ۱۳۴۰ در کابل و اولان باتور شایع شد برقرار گردید. امور نمایندگی افغانستان در جمهوریت مغلستان توسط سفارت کبری افغانی در پیکنگ و هکذا نمایندگان مغلستان به دربار کابل ذریعه سفارت کبری جمهوریت مغلستان در دهلی جدید رسیدگی می شود.

مسافرت زعمای افغانستان به خارج

اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه افغانستان بنابر دعوت غیر رسمی شاغلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی بتاريخ ۱۵-اسد ۱۳۴۱ رهسپار مسکو شدند. شاغلی صدراعظم افغانستان در کنفرانس کشورهای بیطرف که در ماه سنبله ۱۳۴۰ در بلگراد منعقد گردید شخصاً اشتراک ورزیده و از افغانستان نمایندگی کردند.

مسافرت زعمای کشورهای خارج با افغانستان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران بنا بر دعوت اعلیحضرت همایونی پادشاه افغانستان بتاريخ ۴-اسد ۱۳۴۱ وارد کابل شدند.

سهم افغانستان در موسسه ملل متحد

افغانستان از شانزده سال با نظریه یعنی از زمانیکه عضویت موسسه ملل متحد را حاصل کرده است سهم فعالی در شعبات مختلفه ملل متحد داشته است .

موقف افغانستان درباره مسایل بین المللی متکی بر قضاوت آزاد و بر اساس عدالت بوده و سیاست بیطرفی افغانستان در مورد اتخاذ این خط مشی خیلی مساعد بوده و از اینجا است که در همه شعبات ملل متحد، موقف افغانستان بنظر تقدیر و احترام دیده می شود .

نمایندگان افغانستان در دوره های مجامع عمومی گذشته و جلسات سایر اورگان های ملل متحد و موسسات اختصاصی آن نظریه سیاست صلح جویانه خویش از آنهمه پیشنهاد هاییکه برای تحکیم صلح و سلم گیتی و برای آزادی بشر از زیر یوغ استعمار مفید بوده پشتیبان فی کرده و این حقیقت از صورت بیانات و طرز رأی دهی نمایندگان افغانستان روی مسایل عمده بین المللی که در اسناد ملل متحد قید است مشهود می گردد .

برای اینکه بصورت مجمل از سهم کشور در موسسه ملل متحد ذکر کرده باشیم نخست گزارش شانزدهمین دوره مجمع عمومی را که یکی از مهمترین جلسات ملل متحد و سالیانه برای سه ماه در مقر موسسه انعقاد می یابد تقدیم کرده و بعد از اشتراك افغانستان در جلسات سایر شعبات ملل متحد بحث خواهیم کرد .

شانزدهمین دوره مجمع عمومی بتاريخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۶۱ در نیویارک منعقد گردید . هیأت افغانستان تحت ریاست بنیاعلی عبدالرحمن پژواک سفیر کبیر و نماینده دائمی افغانستان مقیم ملل متحد قرار ذیل در شانزدهمین جلسات مجمع عمومی اشتراك کردند :

۲- بنیاعلی دو كنور عبد الحكيم طبیبی متكفل امور اقتصادى (کمیته دوم) و حقوقی (کمیته ششم) .

۳- بنیاعلی محمى محمود غازی متكفل امور خاص سیاسى (کمیته خاص سیاسى) .

۴- بنیاعلی فیض احمد زکریا متكفل امور خاص قیومت (کمیته چهارم) .

۵- بنیاعلی امان الله حسرت متكفل امور خاص بودجه و اداره (کمیته پنجم) .

۶- بنیاعلی عبدالصمد غوث متكفل امور خاص فرهنگى ، بشرى و ثقافتى (کمیته سوم)

موضوعات سیاسى

خلع سلاح :

موضوع خلع سلاح یکی از موضوعات مهم و حل نشده ملل متحد است . حل آن مربوط به موافقت کشور های بزرگ جهان است که متاسفانه تا کنون حل نشده است . افغانستان از يك خلع سلاح عام و تام طرفدارى کرده و نمایندگان افغانستان همیشه تاکید نموده اند که باید این موضوع از راه مذاکرات بین دول بزرگ طوریکه به صلح جهان مفید بتواند شد حل و فصل شود .

در شانزدهمین دوره مجمع عمومی یگانه پیشرفتیکه در مورد مسأله خلع سلاح بعمل آمد از دیاد در اعضای کمیسیون خلع سلاح بوده که از ده به عژده عضو رسید کشور های بیطرف (مطابق اظهار آرزومندی خویش در کنفرانس کش ر های بیطرف بلگراد سپتمبر ۱۹۶۱ درین کمیسیون سهم گرفته و قیز برای اولین مرتبه کشورهای آسیایی و افریقایی در آن عفویت حاصل کردند و در طی سال ۱۹۶۲ برای نزدیک ساختن نظریات فریقین مخالف مساهمی بزرگ بخرج داد.

ختم استعمار :

این موضوع که اولاً در پانزدهمین دوره مجمع عمومی مطرح شد و اعلامیه ای در باره آن به تصویب رسید ، طی شانزدهمین دوره مجمع عمومی نیز طرف مذاقه قرار گرفت . بعضی از کشورها شکایت کردند که مراتب اعلامیه استعمار طوری که توقع می رفت عملی نشده و هنوز هم سرزمین هایی زیر شکنجه استعمار قرار دارند .

بعد از یک سلسله سخنرانیهای ممتد ، تصمیمنامه ای از طرف یکمده کشورها که افغانان نیز در آن سهم داشت به مجمع عمومی پیش شد و به اکثریت آرا به تصویب رسید . درین تصمیمنامه از اینکه محتویات اعلامیه امحای استعمار طوری که امید می رفت عملی نشده اظهار تاسف بعمل آمد و هم کمیته خاصی که متشکل از هفده عضو میباشد برای مطالعه اوضاع قلمروهای تحت استعمار و تطبیق محتویات تصمیمنامه مجمع عمومی پانزدهم تاسیس گردید و از شورای قیمومت و کمیته اطلاعات درباره قلمروهای محکوم و موسسات اختصاصی ملل متحد درخو است شد تا با کمیته خاص مساعدت کنند .

تحت همین فقره تصمیمنامه دیگری درباره اعطای آزادی جهة مردمان ایران غربی به مجمع عمومی پیش شده اما بنا بر مخالفت کشور های طرفدار هالیند نتوانست اکثریت آرا را حاصل کند . در ضمن مباحثات افغانستان مانند سالهای گذشته از مو قف اندونیز با پشتیبانی نمود .

بالعموم افغانستان درباره رفع استعمار موقف واضحی را تعقیب کرده که آن عبارت از امحای استعمار به هر شکلی که در دنیا نظام می کند میباشد ، نمایندگان افغانستان در بحث روی این موضوع و ترتیب اعلامیه رفع استعمار سهم فعالی گرفته اند .

تساند بین المللی در راه استفاده صلح آمیز از فضای کیهانی

این موضوع بعد از اینکه اولین کیهان نورد اتحاد شوروی به مدار زمین پرتاب گردید و واپس برگردانیده شد ، توجه جهان را بیش از پیش بخود جلب کرد و اهمیت آن از نظر صلح دنیا بیشتر تبارز کرد .

در جریان شانزدهمین دوره مجمع عمومی ملل متحد موضوع فضای کیهانی در کمیته سیاسی مطرح بحث شد ، راپور کمیته فضای کیهانی تحت غور قرار گرفت و پنج تصمیمنامه روی موضوع از طرف کشورهای مختلف عضو و سبه ملل متحد به کمیته تقدیم شد که مفاد آن عبارت

از استفاده از فضای کیهانی جهت مطالب صلح جوانه بر اساس مقررات حقوق بین‌الدول و منشور ملل متحد می‌باشد، به علاوه این تصمیم‌نامه‌ها از کشورهای آتازونی و شوروی خواهی می‌کرد تا در حصار استفاده صلح آمیز از فضای خارجی با هم دیگر اشتراک مساعی نمایند و معلومات دست‌داشته خود را برای پیشرفت کار کمیته فضای کیهانی بدسترس کمیته مذکور بگذارند از موسسه جهانی هواشناسی و اتحادیه بین‌المللی مخابرات نیز دعوت شد تا در حصار مطالعات این موضوع با کمیته فضایی همکاری کنند.

افغانستان نظریه اینکه تصمیم‌نامه‌های فوق‌الذکر برای حفاظت صلح طرح شده بود بر اساس -است صلح جوانه خویش درین موضوع رای موافق داد و تصمیم‌نامه‌ها به تصویب مجمع عمومی رسید.

نمایندگی چین در ملل متحد

از روزیکه جنرال چیانگ کای‌شیک و پیروانش خاک مرکزی چین را ترک داده و به فارموسا متمرکز شدند (۱۹۴۹) موضوع نمایندگی جمهوریت مردم چین در مجمع عمومی ملل متحد مطرح بحث است. نماینده حکومت چیانگ کای‌شیک از ابتدای تاسیس ملل متحد تا حال که تقریباً هفده سال از آن تاریخ -پری شده کرسی چین را چه در مجمع عمومی و چه در شورای امنیت بهیشت یکی از اعضای پنجگانه دائمی در سایر شتاب ملل متحد اشغال کرده است.

درین موضوع دو نوع نظریه بین اعضای ملل متحد موجود است یکی نظریات آن کشورها بیست بشمول افغانستان که جمهوریت مردم چین را برسمیت شناخته اند و دیگری نظریات آن دسته کشورها بیست که مخالف اشغال کرسی چین از طرف نماینده جمهوریت مردم چین می‌باشد.

دسته اولی ادعا می‌کنند که چون حکومت جمهوریت چین از (۶۵۰) میلیون نفوس چین نمایندگی می‌کند جای هیچ تردید باقی نمی‌ماند که ادعای طرفداران حکومت چیانگ کای‌شیک که خلاف اساسات منشور ملل متحد کرسی چین را اشغال کرده است قابل قبول باشد.

دسته دومی ادعا میکنند که حکومت چیانگ کای‌شیک که در فارموسا می‌باشد از موسسین ملل متحد بوده و منشور ملل متحد را حکومت آن (چیانگ کای‌شیک) امضاء کرده است و تعهدات بین‌المللی را در مقابل سایر فاتحان جنگ دوم جهانی قبولدار گردیده است از آنرو قبلاً از موسسه ملل متحد اخراج گردد. علاوه این عده کشورها مدعی اند که حکومت فارموسا از تاسیس ملل متحد تا این وقت تمام مقررات منشور ملل متحد را ایفا کرده است و برخلاف از حکومت جمهوریت مردم چین انتقاد می‌نمایند.

تاخیر و عدم حل این مسأله در دوره‌های گذشته مجمع عمومی این بوده که کشورهای عضو دائمی شورای امنیت روی موضوع به موافقه نرسیده اند و اقدامات کشورهای طرفدار نمایندگی جمهوریت مردم چین در مجمع عمومی به نسبت مخالفت شدید کشورهای غربی بی نتیجه مانده است، اما يك ننگته قابل ذکر این است که طرفداران نمایندگی جمهوریت مردم چین هر سال بیشتر می‌گردد.

د راتلونکي شانزدهمين مجمع عمومي موضوع از طرف اتحاد شوروي به روى نصاب مذاکرات گذاشته شى ، در موقع بحث مسأله از فضاي مجمع عمومي نسبت به خطابه هاى انتقاد آميزيکه از جانب طرفداران نمايندگي جمهوريت مردم چين ايراد گرديد معلوم مى شد که کشور هاى غرب ممکن است زود تر به اين حقيقت معترف شوند که بدون نمايندگي جمهوريت مردم چين تماميت ملل متحد ناممکن خواهد بود اما با وجود پافشاري ز يادى که مخصوصاً اتانزوني درين مسأله دارد يك عده کشور هاى طرفدار غرب حاضر شديده در خطابه هاى خود از حقيقت بيني کار گرفته و اظهار نظر کنند که خوب است اگر به نماينده جمهوريت مردم چين اجازه شمول داده شود A يا وضع فارموسا در ملل متحد چه خواهد بود؟ يا به عبارت ديگر ايشان مى خواستند موقع فارموسا را بعد از اخذ کرسی هاى چين در اورگان هاى ملل متحد از طرف جمهوريت مردم چين معلومات کنند و سر نوشت فارموسا را تعيين نمايند ، اما مشاهده شد که دسته طرفدار مسأله نمايندگي جمهوريت مردم چين به عضويت دو چين در ملل متحد راضى نمى باشند .

بهر حال کشور هاى برخلاف حل اين موضوع نگران بوده که اگر درباره مسأله راي گيري شود بصورت ساده تصميمنامه طرفداران نمايندگي جمهوريت مردم چين به تصويب خواهد رسيد ، بدين لحاظ و براى اينکه موضوع بناخير بيفتد ، A ستراليا ، کولمبيا ، ايتاليا ، جاپان و اتانزوني تصميمنامه اى به مجمع عمومي پيش کردند . مفاد آن عبارت بود از ينکه بايد مجمع عمومي فيصله کند که مسأله نمايندگي يك کشور در ملل متحد هنگاميکه به مخالفت مواجه مى گردد طبق ماده ۱۸ منشور ملل متحد به حيث يك موضوع مهم تلقى شود . مقصد تصميمنامه اين بود که اگر موضوع در قطار مسايل مهم قيد شود آنگاه اکثريت دوثلث آراء در تصويب آن بکار است . اين تصميمنامه به اکثريت ۶۱ راي موافق ۳۴ راي مخالف و ۷ راي ممتنع به تصويب رسيد .

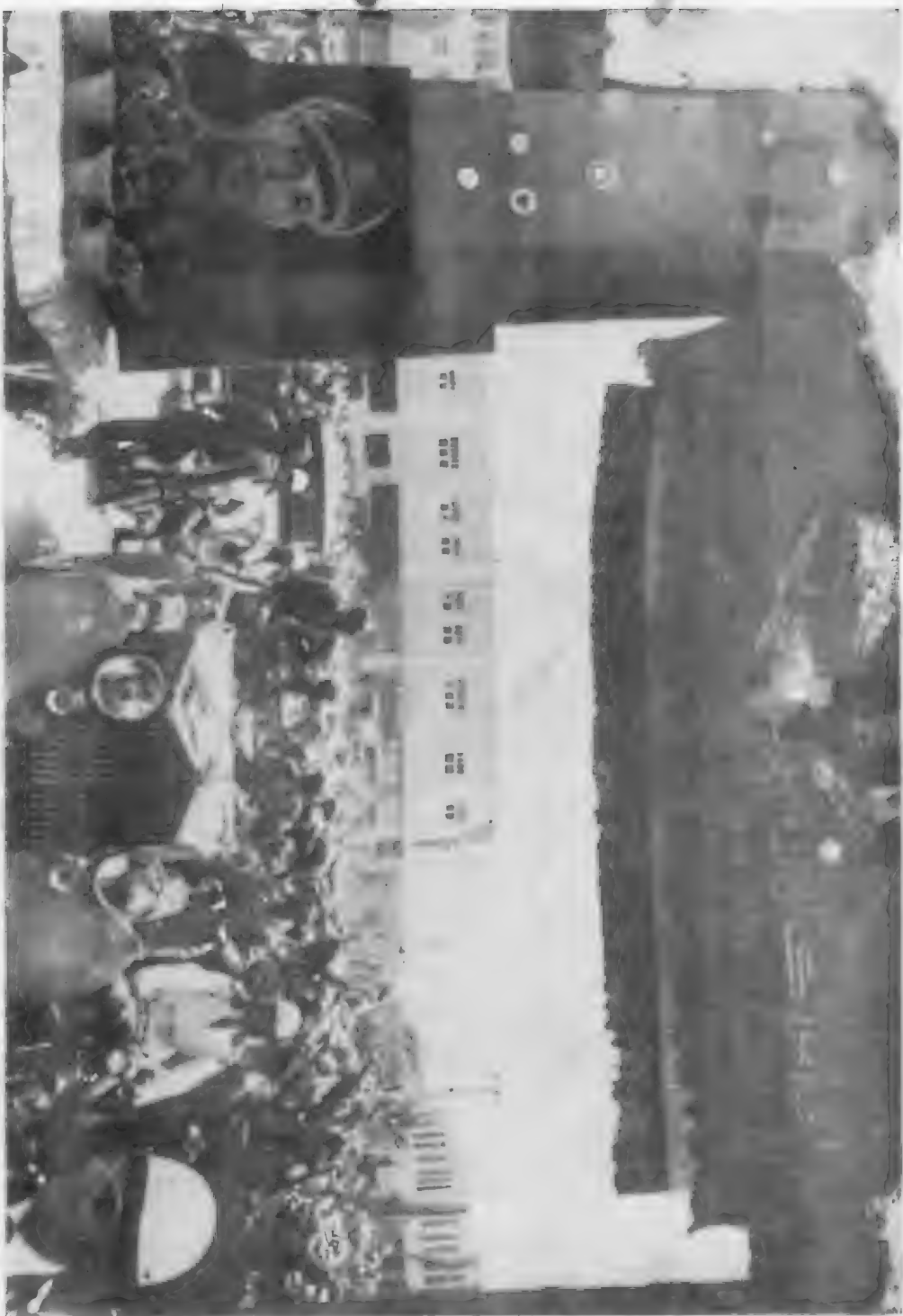
افغانستان از بدو بحث اين موضوع در مجمع عمومي موقف ثابتى داشته است و اين موقف عبارت است از ينکه جمهوريت مردم چين را افغانستان به رسميت شناخته و طرفدار است تا نماينده حکومت جمهوريت مردم چين که نماينده قانوني مردم چين است در اورگان هاى مختلف ملل متحد کرسی خود را اخذ کند . نمايندگان افغانستان در مجمع عمومي ملل متحد از هر پيشنهاديکه به منفعت عضويت مردم چين مفيد بوده طرفداري نموده و در طي شانزدهمين دوره مجمع عمومي افغانستان بر تصميمنامه ايکه روى مسأله به تصويب رسيد و شرح آن در فوق ذکر شد راي مخالف داد . زيرا اين تصميمنامه راه را براى اخذ کرسی در ملل متحد از طرف جمهوريت مردم چين مسدود مى ساخت .

الجزاير

اين موضوع که از ۱۹۵۵ به اين طرف هر سال به پيشنهاد افغانستان و کشور هاى د سئو A سيا و افريقا در نصاب مذاکرات مجمع عمومي شامل ساخته مى شد در طي شانزدهمين

فئنه وحت چه هما یونی معظم اعلیحضرت دکندهار عوایی وکرته شیکندشو
یوه داله ماشوماقو خپل تاجدار پلازته دگلو مگیه وړاندی کری

همایونی معظمه جمعیت به کشته‌های کشته شده و زخمی شده در جنگ (د ۱۳۴۱) و محل پناه می‌باشد کشته‌ها

دوره مجمع عمومی تحت بحث قرار گرفت ، و توجه بیشتری به خاتم او ضاع الجزایر و محبوسین آن در فرانسه مبذول گردید .

افغانستان وسی کشور آسیایی و افریقایی تصمیمنامه ای به کمیته سیاسی پیش کردند که مفاد این تصمیمنامه قرار آتی است :

مجمع عمومی نگرانی عمیق خود را نسبت به خرابی اوضاع الجزایر و اعتصاب هزاران محبوس الجزایری در محابس فرانسه که از مدتی است فاقه کشی می کنند اظهار داشته و نظر به تصمیمنامه های مجمع عمومی در سال ۱۹۶۰ که در آن ها راجع به خودداری از هر نوع فشار عسکری که سد راه اقدامات آزادانه مردم الجزایر برای تأمین آزادی کامل ایشان می شود تذکر گرفته از حکومت فرانسه خواست می کند تا بر اساس قوانین بین المللی و پر نیسپ های بشری مقام محبوسین سیاسی الجزایر را محترم شمرده و مجاهدت نماید تا به این اعتصاب حاتمه بخشد . این تصمیمنامه با ۶۲ رای موافق و ۳۱ رای ممتنع در جلسه نامه مجمع عمومی به تصویب رسید . در متن تصمیمنامه به جز از يك تذکر ضمنی (یعنی رسیدن مردم الجزایر به آزادی) از تذکرات مستقیم خودداری بعمل آمده بود . زیرا در آنوقت احتمال ادامه مذاکرات بین حکومت موقتی الجزایر و حکومت فرانسه حدس زده می شد و هم بنابر پروگرام های شارل دوگول درباره تمامیت حاک الجزایر و استقلال آن کشور دسته کشود های آسیا و افریقا نیز نمی خواستند لحن تصمیمنامه خود را قوی بسازند .

افغانستان از ابتدای بحث روی موضوع الجزایر موقف قطعی گرفته و از مطالبات حقه مردم الجزایر که عبارت از رسیدن الجزایر به استقلال تام می باشد طرفداری کرد . چنانکه خوانندگان ما می دانند در ماه مارچ ۱۹۶۲ جبهه آزادی ملی الجزایر راجع به استقلال الجزایر با حکومت فرانسه به موافقه رسید و سال ۱۹۶۲ سال آزادی الجزایر شد .

مسأله عمان

بعد از اینکه انگلیس ها کشور واحدی بنام عمان و مسقط تحت نفوذ سلطان مسقط که دست نشاندۀ برتانیه است تشکیل دادند دول عربی مقابل این فیصله بر تائید اجتماع کرده و موضوع را به مجمع عمومی تقدیم کردند . مسأله عمان برای اولین بار در پانزدهمین دوره مجمع به پیشنهاد کشور های عربی تحت بحث قرار گرفته بود ، اما در آنوقت نظریه پیشنهاد هند مطالعه این موضوع تا شانزدهمین دور مجمع عمومی به تعویق انداخته شد . عرب ها ادعای کردند که عمان کشور مستقل وده و رئیس دولت مشروع امام عمان است و عمان از کشور همسایه آن که عبارت از مسقط است مجزا بوده و سلطان مسقط حق آن را ندارد که مقدرات مردم عمان را تعیین کند . مداخله قوای برتانی و به اساس اینکه سلطان دولت نام نهاد مسقط و عمان از آن ها واهش نمود که در سر کوبی انقلاب بیون یعنی طرفداران امام عمان با سلطان مسقط معاونت نمایند . مداخله استعماری و تجاوز مطلق است . انگلیس ها برخلاف ادعای عرب اظهار میدارند که عمان از مسقط مجزا نیست و طرفداران امام ، اشخاص بی کفایت و ماجراجو میباشند .

نماینده افغانستان مسأله عمان را یکی از مسایل مهم استعمار دانسته و اساس طرفداری از اساسات حق تعیین سرنوشت، موقف عربها را تأیید کرد.

افغانستان با چهارده کشور دیگر تصمیمنامه ای که مفاد آن عبارت از شناختن آزادی مردم عمان بر اساس حق تعیین سرنوشت، اخراج قوای خارجی از عمان و حل مشکلات آن از راه مفاهمه صلح جویانه بود به کمیته تقدیم کرد، این تصمیمنامه اگر چه در کمیته تصویب شد اما جلسه نامه تأیید دوثلت آراء را حاصل ننمود.

کوریا

موقف افغانستان روی موضوع عبارت از لزوم وحدت کوریا و تطبیق آرزوهای ملت نصرت مردم هر دو کوریا راجع به موجودیت - پناه غیر کوریایی در آن مناطق میباشد.

در دوران جریانات مجمع عمومی شانزدهم تصمیمنامه ای درین مورد به تصویب رسید که مقتضی بود مراتب تصمیمنامه های گذشته مجمع عمومی قابل تطبیق قرار گیر دوشمناً از کمیسیون وحدت کوریا تقاضای کرد تا کار خود را بر اساس تصمیمنامه های مجمع عمومی دوام دهد، این تصمیمنامه با ۶۴ رای موافق، ۱۱ رای مخالف و ۲۷ رای ممتنع به تصویب رسید.

مسأله مهاجران فلسطین

افغانستان ارا به تدای بحث این موضوع در مجمع عمومی از موقف عربها که عبارت از زمتوطن ساختن تقریباً یک میلیون مهاجران فلسطین به وطن اصلی ایشان یعنی فلسطین و تادیبه غرامت نقصانات ایشان از طرف اسراییل که در اثر این مهاجرت به وقوع پیوسته است طرفداری کرده است.

در شانزدهمین دوره مجمع عمومی افغانستان به اشتراک سه کشور دیگر تعدیل نامه بر تصمیمنامه اتازونی که مفاد آن عبارت از تدقیق و مطالعات بیشتر از طرف کمیسیون مصالحتی فلسطین بود پیش کرد این تعدیل نامه تقاضای کرد که باید در تشکیل کمیسیون مصالحتی اصلاحات بوجود آید تا در باره حفاظت حقوق دارایی و مفاد پناه گزینان عرب مطالعات بعمل بیاورند. تعدیلنامه مذکور با وجودیکه از طرف کمیته خاص - یاسی تصویب شد اما در جلسه کامله مورد تأیید دوثلت آراء نیامد. اما افغانستان برای پیشرفت کار مصالحتی که عربها هم به آن راضی بودند بر تصمیمنامه اتازونی رای موافق داد.

قضیه تیرو ل جنوبی :

مسأله تیرو ل جنوبی برای اولین بار مستقیماً در شانزدهمین دوره مجمع عمومی بحیث یک فقره نصاب مذاکرات در جلسه کامله مطرح بحث شد. درباره تیرو ل جنوبی اختلاف بین ایتالیا و اتریش است. اتریش خواهان حمایت حقوق مردم العمانی زبان تیرو ل جنوبی واقع شمال ایتالیا می باشد و رعایت حقوق ایشان را با تطبیق یک ستاتوی جدا گانه می خواهد ولی حکومت ایتالیا عقیده دارد که همه حقوق مردم تیرو ل جنوبی رعایت شده است و شکایت اتریش موردی ندارد سال گذشته این موضوع توسط یک تصمیمنامه به عبارت اعتدال پسندانه که مذاکرات

استقیم را بین اتریش و ایتالیا سفارش می کرد از مجمع عمومی صادر گردید و در شانزدهمین دوره مجمع عمومی نظر بدخواست اتریش موضوع دوباره در نصاب مذاکرات شامل شد و تصمیمنامه ای بکمیته خاص سیاسی پیش شد که بر اساس تصمیمنامه سال گذشته بود اما مصوبه این قدر علاوه می داشت که در صورت ناکامی مذاکرات باید هر دو کشور حل و فصل موضوع را به محکمه عدلی بین المللی ارجاع کنند. تصمیمنامه با اتفاق آراء تصویب شد.

موقف افغانستان درین باره عبارت از تایید حق تعیین سرنوشت برای مردمان تیرول جنوبی بود و نمایندگان افغانستان در حالیکه از حق تعیین سرنوشت مردمان تیرول جنوبی طرفداری می کردند، حل مسأله را جهت رفع تیرگی روابط بین دو کشور از طریق مفاهمه بین اتریش و ایتالیا آرزو می کردند.

موضوع انگولا

انگولا یکی از مستعمرات افریقایی پرتگال می باشد. از سال گذشته باین طرف نوشته های آزادی خواهی مردم آن باندازه رسید که سبب نگرانی پرتگال را فراهم کرده و در حین حال توجه ملل متحد به آن جلب گردید.

در طی نیمه دوم شانزدهمین دوره مجمع عمومی موضوع انگولا مطرح شد و از رویه پرتگال در مقابل اهالی انگولا مجدداً شکایت گردید پس از یک سلسله مذاکرات طولانی تصمیمنامه ای از طرف افغانستان و ۴۳ کشور آسیایی و افریقایی به مجمع عمومی پیش شد که به اکثریت آراء به تصویب رسید. درین تصمیمنامه از پرتگال درخواست بعمل آمد تا مراتب تصمیمنامه (۱۵۱۴) مجمع عمومی را که عبارت از اعلامیه اعطای استقلال به مردمان و کشورهای تحت استعماری می باشد در نظر گرفته و برای رسیدن مردم انگولا به استقلال و تمامیت خاک آن کشور مجاهدت ورزد و هم سران انگولا را که در محاسن بسر می برند رها کند علاوه بر آن تمام کشورهای عضو ملل متحد و اعضای موسسات اختصاصی درخواست کردند تا از پشتیبانی پرتگال در راه مضحک ساختن نوشت آزادی خواهی در انگولا خودداری کنند.

از پرتگال تقاضا بعمل آمد تا راهپور مساعی خود را برای عملی کردن مراتب تصمیمنامه مجمع عمومی به مفدهمین اجلاس مجمع عمومی تقدیم دارد تصمیمنامه این فکته را نیز سفارش می کرد تا شورای امنیت اوضاع انگولا را تحت مراقبت خود وقتاً فوقتاً قرار دهد.

افغانستان بر اساس پرنسپ حق تعیین سرنوشت و اعلامیه رفع استعمار از جوان درین موضوع موقف گرفت. نماینده افغانی ضمن بحث موضوع اظهار داشت که موضوع آزادی انگولا بر اساس رضای مردم آن کشور صورت گیرد و حکومتی رویکار آید که از مردم انگولا نمایندگی کرده بتواند و باید پرتگال کمیسیون تحقیقاتی ملل متحد را اجازه دهد تا اوضاع انگولا را بصورت صحیح مطالعه کند.

موضوع تمییز نژادی در افریقای جنوبی

افغانستان از جمله کشورهای است که از ابتدای بحث این موضوع در مجمع عمومی همردی کامل خود را با مردمان بومی اتحادیه افریقای جنوبی اظهار داشته و خط مشی اتحادیه را

خلاف مقررات منشور ملل متحد و انمود می کرد و در د و ر ه های گذشته مجمع عمومی تصمیمنامه های روی این موضوع به اشتراك كشورهای آسیایی و آفریقایی تقدیم نموده است .

دراثتای جلسات مجمع عمومی شانزدهم مسئله تمیز نژادی و مجادلات مردم بومی آفریقای جنوبی و خیم ترشد زیرا پالیسی تمیز نژادی حکومت آفریقای جنوبی شدت اختیار کرد و مخصوصاً کشورهای آفریقایی مقابل این پالیسی تظاهرات کردند و تصمیمنامه ای درین باره به مجمع عمومی تقدیم کردند و وضع بلوکاد اقتصادی را در مقابل آفریقای جنوبی درخواست نمودند این تصمیمنامه در جلسه کامله نتوانست اکثریت دوثلث را حاصل کند اما تصمیمنامه کشورهای آسیایی و آفریقایی و اروپایی و امریکای لاتین که افغانستان نیز در آن شرکت داشت بالحنی که بیشتر مورد قبول اکثریت بود از حکومت آفریقای جنوبی درخواست می کرد تا در پالیسی خود علیه مردمان بومی آن کشور تجدید نظر کند با اکثریت آراء تصویب شد .

مسئله یی اقتصادی

تجارت بین المللی بحیث نخستین وسیله انکشاف اقتصادی

این موضوع هر سال در شورای اقتصادی و اجتماعی و کمیته اقتصادی مجمع عمومی مطرح بحث می آید و فیصله های روی آن اتخاذ می گردد . مطلب بحث در اطراف این موضوع عبارت از تشویق و انکشاف در تجارت بین المللی است که در اثتای جلسه شانزدهم مجمع عمومی تصمیمنامه از طرف کشورهای آرژنتاین ، برازیل ، بولیویا ، کوستاریکا ، السوادور ، گواتیمالا ، پیرو و یوروگوای بکمیته اقتصادی پیش شد .

مقاد این تصمیمنامه عبارت بود از :

۱- پیشرفت اقتصادی باید جهت امداد برای تمام کشورها به سرعت پیش برود و برای رسیدن به این مقصد بایست کشورهای مرفقی پالیسی تجارتی و اقتصادی خود را طوری ترتیب دهند که دردد توسعه تجارت و انکشاف اقتصادی بخورد .

۲- اعضای موسسه ملل متحد و موسسات اختصاصی آن خصوصاً کشورهای پیشرفته اقتصادی و آن کشورهاییکه به دسته های منطقه ی اقتصادی ارتباط دارند توسط اقدامات انفرادی و یا مجموعی برای توسعه تجارت بین المللی همکاری نموده و از حمایت بیمورد استحصال داخلی خود جلو گیری کنند و از فشار اقتصادی بر کشورهای مولد مواد خام دست بگیرند .

۳- کشورها برای حمایه تجارت عادی صادرات چنان پالیسی را اختیار کنند که به بازار بین المللی مدمه وارد نشود و برای معامله مواد غذایی اضافی پر زیپ های را که از طرف موسسه غذا و زراعت جهان پیشنهاد شده تعقیب کنند .

په کندهار کې د معظم همايونی اعلیٰحضرت د سفر له منظر و څخه چه د هغه ښار د خلکو له خوا بی هر کلی کېږی

هفته نخست چه همایونی منظم اعلامیه‌سرت به قندهار گیتی د فیل کوه د بریتینا فابریکه پر انیزری

۴- منشی عمومی راجع به انعقاد يك كنفرانس برای مسایل تجارت بین المللی و مخصوصاً مواد اولیه با کشورهای عضو مذاکره نموده و کمیته را تعیین کند تا نصاب مذاکرات كنفرانس را ترتیب داده و از این اجراءات خود به جلسه ۳۴ شورای اقتصادی و اجتماعی مجمع عمومی نیز راپور دهد.

این تصمیمنامه با قبول ترمیم نامه های متعدد که یکی از آن متعلق به افغانستان بود به تصویب رسید ترمیم نامه افغانستان راجع به شمول مطالب تصمیمنامه ۱۰۲۸ مجمع عمومی یازدهم در باره حق ترافیت کشورهای محاط به خشکه می باشد که به تصمیمنامه مذکور درج گردید. بر علاوه نماینده افغانی توضیح کرد که تجارت بین المللی و انکشاف اقتصادی هیچگاه بی بدرستی انجام نمی تواند یافت تا حق آزاد ترانزیت کشورهای محاط به خشکه مراعات نگردد. نماینده افغانستان برای روشن شدن اهمیت این مطلب دلایل حقوقی و تاریخی را که این حق را که ثابت می کرد در کمیته اقامه نمود.

دهه انکشاف ملل متحد

پروگرام تعاون بین المللی اقتصادی

رئیس جمهور اتازونی بناغلی جان، اف گنیدی ضمن بیانیه ای که در جلسه کا مله مجمع عمومی شانزدهم ایراد کرد اعلان نمود که باید ده سال آینده از طرف موسسه ملل متحد بحیث دوره ده ساله انکشاف اقتصادی شناخته شود و در همین ده سال تمام کشورهای عضو ملل متحد مجاهدت ورزند تا در ارتقای سویه اقتصادی خویش بسکوشند دو اثنای بحث موضوعات اقتصادی در کمیته اقتصادی این موضوع نظریه ابتکاری کشور اتازونی به کمیته پیش شد. کشورهای افغانستان، سویدن، برازیل، کولمبیا، دمارک، حبشه، یونان، ایران، فلپاین، سنیکال، و اتازونی تصمیمانه ای به کمیته پیش کردند که بعد از تعدیلات زیاد به اتفاق آراء به تصویب رسید مفاد این تصمیمنامه قرار ذیل است:

۱- دوره ده سال انکشاف ملل متحد اعلان شود تا درین دوره حکومت و مردمان ملل عضو تمام منابع خود را بکار اندازند تا در کشورهای انکشاف نا یافته سویه انکشافی و پیشرفت اقتصادی افزایش یابد و لااقل تاختم دوره ده سال ۵ فیصد در عایدات سالانه ملی این کشورها از دیاد بعمل آید.

دوم- کشورهای عضو ملل متحد و موسسات اختصاصی آن چنان خط مشی اقتصادی را تعقیب کنند که فروش مواد خام از طرف کشورهای انکشاف نا یافته در بازار با موازنه صحیح صورت گیرد و محصول آن بدرد انکشاف اقتصادی شان بخورد. علاوه کشورهای عضو برای افزایش سرمایه گذاری انفرادی و ملی بادلچسپی مناسب پالیسی معقولی را اختیار کنند.

سوم- از کشورهای عضو راجع به موفقیت دوره ده سال انکشاف اقتصادی نظریات خواسته شود و منشی عمومی در روشنی این نظریات و مشوره روسای موسسات اختصاصی

و رئیس صندوق مخصوص و پروگرام توسعه‌ی امداد تخنیکي و مدیران کمیسیون های منطقه‌ای پیشنهاد های در راه عملی شدن موثر دوره ده ساله انکشاف اقتصادی تویه و آن را به جلسه ۳۴ شورای اقتصادی و اجتماعی بسپارد .

چهارم - نظریات شورای اقتصادی و اجتماعی درین مورد با پیشنهاد های منشی عمومی برای غور کشور های عضو و نیز جلسه ۱۷ مجمع عمومی سپرده شد .
نماینده افغانستان در ضمن بحث این تصمیمنامه تصریح کرد که مقصد افغانستان با سایر کشورهای پیشنهاد کننده تصمیمنامه این است که مساعدت قابل ملاحظه ای در مورد تسریع انکشاف اقتصادی کشور های انکشاف نا یافته بعمل آید . لذا هر کشور دیگری که این پیشنهاد را به منفعت کشور های انکشاف نایافته اصلاح و تحکیم نماید برای مقابل قبول است ، زیرا هیچ پروگرام اقتصادی و نیز دهه انکشاف ملل متحد عملی نمی تواند شد تا تمام دول شرقی و انکشاف یافته درین راه باهم همکاری ننمایند .

با نك غذا

دراثنای پانزدهمین دوره مجمع عمومی اتازونی این موضوع را بروی نصاب مذاکرات گذاشت ، زیرا اتازونی کشور است که مواد غذایی اضافی دارد و می تواند با اکثر کشورهای جهان کمک کند . پیشنهاد تاسیس بانک غذا به مخالفت کشورهای سوسیالیستی مواجهه گردید و علاوه آنکه از کشورهای زراعتی پیشرفته مانند ارجنتاین ، استرالیا زیلاند جدید و غیره به آن مخالفت کردند .

کشورهای سوسیالیستی مدعی بودند که پیشنهاد اتازونی جنبه تبلیغاتی داشته و برای پیشبرد مقاصد حزب دیموکرات در اتازونی و خارج آن طرح گردیده است .
کشور های پیشرفته زراعتی اظهار کردند که تاسیس بانک غذا به بازار تجارت ایشان صدمه وارد می کند از جانب دیگر مراتب امداد و توزیع مواد غذایی از طرف بانک غذا زیر نظارت ملل متحد و موسسه خوراکه و زراعت جهان پیشنهاد شده بود و علاوه آنکه سلسله پرنسپ های درمورد تشکیل و سرمایه گذاری آن از طرف موسسه خوراکه و زراعت و همچنین مجمع عمومی به تصویب رسیده بود که به اساس آن تاسیس بانک متذکره از جمله اقدامات مزیدی در ساحت امداد ملل متحد به کشورهای قیازمند دنیا بشمار میرود .
تمام کشورهای انکشاف نایافته از تاسیس بانک غذا طرفداری کردند . تصمیمنامه ای از طرف کشورهای کمرون - کانادا - دنمارک ، لایبیریا ، پاکستان ، پاناما ، پیر و و اتازونی به کمیته اقتصادی مجمع عمومی شانزدهم پیش شد که مفاد آن قرار آتی است :
۱ - مجمع عمومی به تاسیس يك بانک غذا به صورت تجربی از طرف موسسه ملل متحد و موسسه خوراکه و زراعت موافقت می کند .

۲ - تاسیس این بانک هیچگاه به موافقات مستقیم کشور های در حال رشد و کشورهای پیشرفته صدمه وارد نمی کند . و همچنانچه پرنسپ هاییکه از طرف موسسه خوراکه و زراعت جهان در باره تاسیس این بانک طرح گردیده قابل قبول است .

۳- برای اینکه تعهدی در بارهٔ صدملیون دالر سرمایه بانك از کشور های عضو گرفته شود، منشی عمومی با همکاری موسسه خوراکه و زراعت کشفرا نسی را که مرکب از اعضای ملل متحد و موسسهٔ خوراکه و زراعت باشد منعقد سازد.

۴- کمیته ای که مرکب از نمایندگان دول است پیشنهاد های خود را به اساس تصاویر موسسهٔ خوراکه و زراعت و مجمع عمومی راجع به تاسیس بانك غذا ترتیب دهند.

۵- حکومت های عضو به اتفاق ملل متحد و موسسه غذا و زراعت جهان راجع به ضرورت و درخواست کشور ها در هر کشور نماینده مقیم ملل متحد را مطلع سازند.

این تصمیمنامه بدون مخالفت به تصویب رسید و بلاك کشور های سو سیالیستی به آن رای ممتنع دادند.

نمایندهٔ افغانستان تصمیمنامه ای بر تصمیمنامه مذکوره فوق پیش کرد تا سرمایه بانك غذا به صورت خوش برضا جمع آوری گردد این پیشنهاد افغانستان با اکثریت آراء به تصویب رسید و افغانستان بر تمام تصمیمنامه رای موافق داد.

سوم: مسایل فرهنگی، اجتماعی و بشری

تسویه میثاق رضایت به ازدواج، حداقل سن ازدواج و ثبت آن

این موضوع از طرف کمیسیون موقعیت زنان مطالعه شود و دریا نزد همین جلسه آن مشوره میثاقی ترتیب گردید، مجمع عمومی شانزدهم موضوع را تحت بحث قرار داد و ابتدا سه ماده مسوده میثاق را مطالعه نمود، در جریان بحث معلوم شد که بعضی کشورها درین باره طرفدار میثاق نیستند زیرا ایشان مدعی بودند که شکل معنوی و حقوقی ازدواج در اکثر مناطق و کشور های جهان از هم فرق داشته و تولید آن در داخل نظام يك میثاق کار آسانی نیست و به این صورت کشورهاییکه مقررات ازدواج شان از مواد میثاق فرق داشته باشد نخواهند توانست آنرا تصویب و قبول نمایند، در حالیکه سفارش نامه ای از طرف ملل متحد چون از نگاه حقوقی عملی شدن محتویات آن حتمی نمی باشد بیشتر قابل قبول و تطبیق است.

عده دیگر از کشورها در زمینه طرفدار تصویب يك میثاق بودند که بیشتر این کشورها متعلق به کشورهای نوآزاد آفریقایی بودند. نمایندگان ایشان که بیشتر زنان آفریقایی بودند جهت ارتقا و پیشرفت سویه زنان در آفریقا و از بین بردن رسوم غیر مطلوب در آن قاره بیشتر از همه از تصویب میثاق طرفداری می کردند.

کمیسیون موقعیت زنان سه پرسنپ عمده را در مسوده میثاق درج کرده بودند که عبارت اند از:

۱- پرسنپ رضایت جانیین در ازدواج.

۲- پرسنپ حداقل سن ازدواج.

۳- پرسنپ ثبت ازدواج از طرف مقامات صلاحیتدار.

نماینده افغانستان نظر به اینکه در اسلام رضای جانبین شرط اساسی ازدواج بوده و در افغانستان

در موضوع نکاح صغیره محدودیت های شرعی و قانونی موجود است و ثبت و درج نکاح نیز از روی قانون لازم میباشد به پرنسپ های فوق موافقت نمود .
در آخر بحث مقدمه و سه ماده میثاق که متضمن شرح فوق می باشد از طرف کمیته به تصویب رسید و ادامه کار آن در تصمیمنامه ایکه در زمینه تصویب شد به مقدمین دورۀ مجمع عمومی ارجاع گردید .

فصل ششم، راپور شورای اقتصادی و اجتماعی

در فصل ششم این راپور شورای اقتصادی و اجتماعی موضوعات ذیل را مطالعه و جهت غور به مجمع عمومی می فرستند:

- ۱- افکشاف اقتصادی و اجتماعی متوازن .
- ۲- یونیسف (صندوق اطفال بین المللی)
- ۳- کنترول بین المللی مخدرات
- ۴- متمرکز ساختن مردمی که از روستا بنا بر افکشاف سریع صنایع سوی شورها مهاجرت می کنند و تعمیر شوره های جدید، اصلاح و توسعه شوره های موجوده برای این منظور
- ۵- مجادله بایبی سواد
- ۶- حقوق بشر
- ۷- موقعیت زنان
- ۸- کمک های ملل متحد جهت ترقی زنان در کشورهای روبه افکشاف
- ۹- موضوعات مربوط به تکثیر و ازدیاد نفوس

چون در اثنا جلسۀ شانزدهم مجمع عمومی جهت بحث بر تمام مطالب متذکره فوق راپور شورای اقتصادی و اجتماعی وقت ضیق بوده، لذا تصمیم گرفته شد تا درباره موضوعات ذیل علاوه بر بحث بعمل آید، به اساس این تصمیم نماینده افغانستان درباره ترقی زنان در کشورهای افکشاف نیافته متذکر شد که چون درین ساحه بر بلم های کشور های افکشاف نیافته چند ان از هم فرق ندارند و بهتر خواهد بود که ترتیب و تطبیق پروگرام های طویل المدت بیک اورگان مرکزی نعلق بگیرد همچنین لزوم تاسیس یک فندم مخصوص را برای کمک بزنان کشورهای افکشاف نیافته لازمی خواند. چون راپور فعالیت های ملل متحد درین ساحه تکمیل نبود لذا افغانستان در دورۀ مجمع عمومی به کمیته پیشنهاد مشخصی پیش نکرد .

در مورد افکشاف اقتصادی و اجتماعی متوازن، هیأت نمایندگی افغانستان ضمن بحث بر راپور موقعیت اجتماعی جهان در سال ۱۹۶۱ مسوده تصمیمنامه ای بانه کشور دیگر به کمیته سوم (فرهنگی، اجتماعی و بشری) تقدیم کرد که مفاد آن عبارت بود از تأکید ارتباط مستقیم بین افکشاف اقتصادی و اجتماعی کشورهای افکشاف نیافته و اهمیت پلاننگ در طرح پلان های اقتصادی و اجتماعی متوازن این کشورها، زیرا عدم توازن بین افکشاف اجتماعی و اقتصادی بی نظمی را در ساحه عمومی افکشاف بار می آورد . کشورهای افکشاف نیافته پیشنهاد کردند که

همایونی معظم اعلیحضرت د هیواد په لودیځو برخو کښی د خپل مسافرت په ترڅ کښی لښکرگاه ته د رسېدو په وخت د عسکری گارد احترام منی

همايونی مسلم اعليٰ حضرت و گرو عك و خلكو لاجورا په ډيره مينه استنبيا ليدو

ملل متحد مطالعات تکنیکی خود را درین ساحه مهم دوام داده و سروی های دقیق تری را درین باره بعمل آورند، تا کشورهای انکشاف یافته خوب تر اطلاع داشته باشند.

این تصمیمنامه به اکثریت آرا و بدون مخالفت تصویب شد.

در باره از بین بردن بی سوادى از جهان کمیته سوم تصمیمنامه ای را با اتفاق آرا به تصویب رسانید و از موسسه یونسکو و سایر شعبات مربوطه ملل متحد تقاضا کردید تا برای پیشرفت مجادله بای سوادى با حکومت های کشورهای انکشاف نایافته مساعدت خود را ادامه دهند.

همچنین تصمیمنامه ای دیگری در باره انکشاف و توسعه فعالیت های یونسف به اتفاق آرا تصویب شد که نخست مجمع عمومی اجراءات این مؤسسه را ستوده و ثانیاً از عمیالت های مقیم امداد تکنیکی ملل متحد در کشورهای جهان تقاضا کردید تا برای پیشبرد مرام یونسف از هیچگونه ممانعت دریغ نکنند ضمناً از کمک های موسسات غیر حکومتی که بایونسف برای پیشرفت فعالیت های آن شده است اظهار قدردانی بعمل آمد.

امور قیمومت

روندا و اورندى

این منطقه که تحت قیمومت ملل متحد و اکنون استقلال خود را بحیث دو کشور آزاد بدست آورده است زیر اداره کشور بلژیک بود.

در طی شافزدهمین دوره مجمع عمومی مسوده تصمیمنامه ای از طرف کشورهای آسیایی و آفریقایی به کمیته قیمومت تقدیم شد که تقاضای کرد تا راپور کمیسیون که از طرف ملل متحد برای تحقیق اوضاع این سر زمین تعیین شده به تصویب برسد و همچنین کمیسیون دیگر برای مطالعه اوضاع فعلی دو منطقه یعنی روندا و اورندى اعزام شود تا راپوری قبل از ختم سال ۱۹۶۲ به ملل متحد ترتیب و تهیه کند.

موقف افغانستان درباره این موضوع عبارت بوده از طرفداری درباره اینکه باید قبل از ختم سال ۱۹۶۲ آزادی این مناطق اعلام شود و وحدت این دو منطقه از نگاه افغانستان مربوط به خواش خود مردم آن جامی باشد و همچنین افغانستان بهر پیشنهادی که جهت تولید فضای عادی سیاسی درین دو منطقه باشد طرفدار خواهد بود تصمیمنامه ای که درباره روندا و اورندى به تصویب رسید شامل نکات ذیل می باشد:

۱- مجمع عمومی کمیسیون پنج نفری را جهت حل و فصل روندا و اورندى تاسیس می کند و این کمیسیون مرکب از نماینده های کشورهای ذیل است: توگو، ایران، هایتی، لائیریا و المغرب.

۲- مهمترین وظیفه این کمیسیون دایر نمودن کنفرانس مرکب از نمایندگان حکومت روندا و حکومت اورندى در ادیسا باهمی باشد. کنفرانس مذکور تحت ریاست رئیس کمیسیون ملل متحد بر موضوع توحید مردم و قسمت روندا و اورندى غور نموده و امکانات دولت واحد را بصورت جدی مطالعه خواهد کرد.

- ۳ - کمیسیون باید سعی کند که قبل از استقلال موضوع مصالحه و آشتی بین فرقه ها و احزاب مخالف عملی گردد .
- ۴ - کمیسیون باید قبل از اول جون ۱۹۶۲ کارهای خود را در روند او رندی تمام نموده و راپور خویش را به قسمت سوم مجمع عمومی شانزدهم تقدیم نماید ،
- ۵ - تاریخ استقلال بصورت قطعی تثبیت نشده ولی از روی پرنسپ اول جون ۱۹۶۲ قبول گردیده است . تاریخ قطعی استقلال را مجمع عمومی شانزدهم بعد از تدقیق د مطالعه را پور کمیسیون ملل متحد در ماه جون ۱۹۶۲ تعیین خواهد نمود .
- ۶ - از نگاه پرنسپ قوای نظامی بلژیک باید قبل از اعلام استقلال روند او رندی را ترک کند . مگر در صورت لزوم کمیسیون ملل متحد می تواند پس از مشوره با حکومت ، حکومت های روند او رندی را ترک نمایند مگر در صورت لزوم کمیسیون ملل متحد می تواند پس از مشوره با حکومت های روند او رندی و بطور موقتی به پرسونل طرف احتیاج اجازه توقف بدهد نماینده بلژیک برین موضوع خیلی پافشاری کرد . شاغلی سپاک و زیر خارجه بلژیک مکرراً اظهار داشت که اگر تمام قوای بلژیک دفعتاً روند او رندی را تخلیه کند قوای بومی قادر بو حفظ امنیت نخواهد شد . وامکان دارد واقعات ناگواری در آنجا ظهور کند . بلژیک طرفدار تخلیه بتدریج قوای خود ازین دو منطقه بود .
- در دوران جلسه متممه مجمع عمومی شانزدهم که در ماه جون ۱۹۶۲ صورت گرفت راپور کمیسیون به طرفداری از استقلال دو منطقه به حیث دو کشور مستقل بود . بالاخره در اثر خواهش مردم این دو منطقه روز استقلال درین سرزمین به روز اول جولای ۱۹۶۲ تعیین و تثبیت شد بنابراین مناطق مذکور بنام روند او دیگری بنام یورندی (سابقاً او رندی) مستقل گردیدند .

رودیشیای جنوبی

این موضوع تحت آیتم اطلاعات به خطه های غیر آزاد تحت مطالعه کمیته قیمومت قرار می گیرد . رودیشیای جنوبی یکی از متصرفات برتانیه است برای اینکه ملل متحد قرار مقررات منشور ملل متحد از تمام قلمروهای تحت اسارت راپورهای مفصلی درباره اوضاع سیاسی و اقتصادی و اجتماعی شان داشته باشد ، موضوع رودیشیای جنوبی را در نیمه دوم شانزدهمین دوره مجمع عمومی مطرح بحث قرار داد . بعضی از کشورهای عضو مخصوصاً افریقایی ها رویه برتانیه را بنا بر عدم ارائه راپورهای مربوط به رودیشیای جنوبی مذمت نموده و اصرار کردند تا کشور مذکور معلومات مفصلی را درین باره به مجمع عمومی پسپا رد . درائتای بحث روی این موضوع یک سلسله اختلافات فزاینده بین نمایندگان برتانیه و کشورهای افریقایی موجود بود ، برتانیه اوعا می کرد که رودیشیای جنوبی زیر اداره برتانیه بوده و دارای یک نوع استقلال داخلی می باشد و ملل متحد قرار مقررات منشور در حصه آن مداخله نمیتواند کرد نمایندگان افریقایی می گفتند که تبعیض نژادی در رودیشیای جنوبی موجود است و باید این بقیصه که به کرامت بشری لطمه وارد می کند از آن ناحیه رفع گردد .

تصمیمات نامهای از طرف یازده کشور آسیایی، افریقایی و یوگوسلاویا به کمیته پیش شد که هدف آن این بود تا راجع به موقع رودیشیای جنوبی که آیا یک استقلال داخلی دارد یا نه مطالعات شود و کمیته ۱۷ نفری ملل متحد درین باره را پور خود را به مجمع عمومی مقدم بداد تا از روی آن شکل حقوقی و موقع سیاسی رودیشیای جنوبی و ارتباط آن با برتانیه معلوم گردد و ملل متحد در روشنی آن موقف خود را تعیین نماید.

این تصمیمنامه به اکثریت آراء به تصویب رسید. افغانستان از متن تصمیمنامه یازده کشور طرفداری کرد.

سموای غربی

سموای غربی تحت قیمومت ملل متحد و کشور اداره کننده آن زیلانه جدید می باشد سموای غربی متشکل از مجمع الجزایر ساوایی و اوپولو و چندین جزیره کوچک است که در قسمت تقریباً مرکزی بحر اوقیانوس کبیر واقع و مساحت آن ۳۰۰۰ کیلومتر مربع است. راپوریکه توسط کمیشنر عالی سازمان ملل متحد به شورای قومیت داده شده اظهار گردیده بود که رای گیری در سموای غربی بتاريخ ۹ می ۱۹۶۱ به اساس رای عمومی در شرایط مساعد و فضای آزاد بصورت اطمینان بخش و طبق مقررات تصمیمنامه مجمع عمومی صورت گرفته است و در اثر رای گیری عمومی تشکیلات اساسی از طرف اهالی آن سر زمین قبول و تصدیق گردیده و مردمان سموای غربی خواهان شده اند تا سیستم قیمومت ملفی قرار داده شده و اعلان استقلال قلمرو مذکور عملی گردد.

هنگامیکه این راپور به کمیته قیمومت مجمع عمومی شانزدهم مطرح شد فیصله بعمل آمد مطابق مرام مردم سموای غربی سیستم قیمومت ملل متحد از آن سرزمین فسخ و اول جنوری ۱۹۶۲ طبق خواهش اهالی آنجا روز اعلام استقلال سموای غربی اعلام گردد.

افغانستان ۲۲ کشور تصمیمنامه ای به کمیته پیش کردند و مامول مردم سموای غربی را برای حصول استقلال تایید نمودند که به اتفاق آراء تصویب شد نماینده افغانستان از اینکه کشور سموای غربی به آزادی خود نایل می گردد به مردم و حکومت آن این پیروزی را تهنیت و شادباش گفت و اظهار امید کرد که روزی کشور مذکور در قطار سایر اعضای ملل متحد شامل موسسه جهانی گردد.

۵ - مسایل بودجه و اداره

وضع و سرانجام مالی ملل متحد

وضع مالی ملل متحد در اثر دو پیرایه بخطر مواجه شد، یکی تشکیل قوای اضطراری ملل متحد در شرق میانه و دیگری اعزام قوای ملل متحد برای فرو نشاندن تشوشات در کانگو.

قوای اضطراری ملل متحد در اثر حملات برتانیه، فرانسه و اسرائیل بر خاک مصر (جمهوریت عربی متحد) (سال ۱۹۵۶) روی موضوع کانال سوئز بمیان آمد که تا امروز یک تعداد عسکر ملل متحد در غازی متمرکز میباشند تا امنیت را در شرق میانه محافظت کنند.

ازین رهگذر ملل متحد مجبور است سالیانه درحدود ۲۰ ملیون دالر مصرف کړي. اما درمقابل این مصرف يك تعداد اعضای ملل متحد نظربند لایلی که دارند درتا ديه این مصرف سهم نغرفته اند. کشورهای که سوبمه خود را نپرداخته اند مدعی میا شند که سه کشور بکمال سوبز حمله کردند و ایشان بحیث متجا و زشناخته شده اند باید مصرف این قوا را که در اترسیاست استعمالی شان بوجود آمده بدوش بگیرند، اما کشورهای متجا و ز با يك عده طرفداران شان با دلایلی که تا کنون نتوانسته است قناعت سایر اعضا را فراهم کند جار و جنجال را پرپا می کنند و هر سال این موضوع را پیچیده تر و ملل متحد را بیش از پیش مدیون ساخته اند.

مصارف برای استقرار صحیح در کانگو که از بدو مجا دلات خونین در کانگوی بلژیک و اعلان استقلال آن کشور بدوش ملل متحد تحمیل شده است، لطمه دیگریست که بر پیکر مالی ملل متحد وارد گردیده است که ازین رهگذر دیون ملل متحد در ظرف این دو سال به دوصد ملیون دالر تخمین میشود.

در حصه پرداخت مصارف قوای ملل متحد در کانگو شتاجرات و اختلافات نظربین اعضای ملل متحد بالا است. بعضی ادعا میکنند که چون مجمع عمومی و شورای امنیت دربارۀ تشکیل قوای ملل متحد فیصله نمانده های صا در نموده است همه اعضا مجبور و مکلف به ایفای آن است و باید همه به اساس سوبمه های خود در بودجه عادی ملل متحد درین مصرف سهم بگیرند، برخی ادعا میکنند که مسأله کانگو و تشوشات آن زاده استعما بلژیک و حفظ منافع چند کشور متحد و در کانگو میا شد پس باید آن هائیکه منفعت شان درین موضوع مضمر است مصارف قوای ملل متحد را بپردازند.

در نتیجه حصه از جلسات کمیته بودجه و اداره در دوران جلسات مجمع عمومی پانزدهم و شانزدهم وقف این استدلال و نظریات ضد و نقیض گردید و مسأله شکل يك پرابلم حل ناپذیری را که اسباب ورشکست مالی موسسه ملل متحد را فراهم می کرد بغیر گرفت.

چون مجمع عمومی پانزدهم برای حل مسله فینانسمان مصارف کانگو گروپ متخصصین را برای مطالعه گماشته بود به اساس نظریه ایشان نتیجه این شد که امر یکا بانه کشور دیگر تصمیمنامه به کمیته پیش کند که این تصمیمنامه تقاضا می کرد تا دربارۀ فینانسمان مصارف قوای ملل متحد در شرق میانه و کانگو که آیا آن را مجمع عمومی و یا شورای امنیت فیصله کند نظریه محکمه عدل بین المللی خواسته شود. تصمیمنامه مذکور از طرف اعضای کمیته بخوبی استقبال نشد ولی بایک اکثریت بسیار کم به تصویب رسید همچنان برای اینکه سرانجامی برای مصارف فوری و دیون قابل پرداخت ملل متحد سراغ شود یکده کشورها از قبیل کانادا، دنمارک، ملایا، هالند، ناری، پاکستان، تونس، یوگوسلاویا تصمیمنامه ای به کمیته پیش کردند، این تصمیمنامه درخواست اولاً به منشی عمومی صلاحیت داده شود که درحدود دوصد ملیون دالر اسناد قرضه به کشورهای عضو موسسات اختصاصی ملل متحد، ایجنسی نیروی ذره بی و موسسات غیر حکومتی توزیع کند (بقیه در صفحه ۲۹۶)

نظری به فعالیت های امداد فنی ملل متحد

نمایندگی های اختصاصی آن در افغانستان

هیات امداد فنی ملل متحد

نماینده مقیم . هیات امداد فنی ملل متحد ، فعالیت های ملل متحد و نمایندگان کی های اختصاصی آنرا در افغانستان انسجام می بخشد . اودر عین حال نماینده مدیر اداری صندوق خاص ملل متحد . مدیر مرکز اطلاعات ملل متحد و ناظر طرح اوپکس ملل متحد میباشد . فعالیت همه این موسسات که طی سال گذشته صورت گرفته در ذیل با مختصار ذکر میشود :

ملل متحد - اداره عملیات معاونت فنی :

اولین پلان پنج ساله انکشاف اقتصادی افغانستان در سپتمبر ۱۹۶۱ خاتمه یافت این پلان که هدف آن ازدیاد کار و بلند بردن سطح زندگی است ، حاوی یک سلسله پروگرام های بود که برای بلند بردن تولید ملی و نورید یک تحول تکنالوجیکال در مملکت طرح شده بود . درین پلان انکشاف زراعت ، حمل و نقل ، صنعت و قوه مورد توجه زیاد تر واقع شده و حق تقدم به آنها داده شده بود . توسعه معارف به ساس تربیه اشخاص فنی و مسالکی فیز در پلان مورد تأیید زیاد تر قرار داشت : پلان دوم پنج ساله از مارچ ۱۹۶۲ شروع گردید متخصصان اقتصادی در طرح این پلان مخصوصاً از نظر عواید و مصارف عامه - فعالیت داشته و فیز در باره تعدیل کامل نظام بانکی ، تابتواند به پلان مدد واقع گردد نظریات خود را تقدیم داشته اند .

طی این مدت ، ملل متحد در تاسیس یک موسسه پلاننگ افغانی بغرض تربیه مامورین اقتصاد و احصائیه معاونت نموده است . تحت پلان او پیکس چار نفر پروفسور و یک نفر رئیس بدسترس دوائر مربوط گذاشته شده کار تهیه احصائیه تجارت خارجی دو ام داشت و اداره احصائیه وزارت تجارت سه جلد احصائیه واردات سال ۱۳۳۸ را بر نظر متخصص ملل متحد طبع کرد . همکاری با اداره تتبعات بانک مرکزی بمنظور تهیه تخمینات بیلانس تادایات ادامه یافته و متخصص مربوط در تهیه مضامین یک مجله جدید سه ماهه که از طرف اداره تتبعات نشر میشود همکاری کرده است . مشاور مذکور که کنونی از طرف صندوق پولی بین المللی بحیث سر مشاور اقتصادی در افغانستان بانک موظف گردیده به این همکاری های خود دوام خواهد داد . در نومبر ۱۹۶۱ یک هالم دیگر اقتصادی بکابل رسید موصوف اولین پلان پنج ساله را مورد تدقیق و مطالعه قرار خواهد داد .

در شق انکشاف دهات هشت پروژه که تقریباً ۹۱۳ قریه را احتوا میکند ، بکار افتاده از جمله یک عده شاگردان که درین ساعات تربیه شده بودند اخیراً چند نفر برای یک کورس هژده ماهه کارگران دهات انتخاب و شامل کورس گردیدند این کورس در ماه فیروزی امسال شروع شد .

متخصص آب شناسی کارسروی خاک و آب را در حوزه کابل ادامه میدهد و تجزیه و تحلیل آب کارزیادی صورت گرفته و در حوزه کابل چندین جای برمه کاری شد. با اثر خواش وزارت معادن و صنایع در راه تحقیقات معدنی سراسر مملکت کارزیادی انجام شده است علاوه متخصص مذکور کونتر پارت (همکار) خود را تربیه کرده و در فاکولته سیانس یونیورسیتی کابل درباره سنگ شناسی و کان شناسی لکچر داده است.

متخصص خانه سازی شهری برای تهیه یک پروگرام خانه سازی در افغانستان کار می کند.

دراگست سال گذشته یک متخصص توریزم مقرر شد تا وضع توریزم را در افغانستان مطالعه کند او کورس های مخصوص توریزم را دایر نموده و بار بار است گریختند و افغان راجع به انکشاف سیاحت در افغانستان کمک کرد.

ملل متحد-اوپیکس

طرح اوپیکس که توسط ملل متحد بوجود آمده به تهیه مامورین عملیاتی و اجرایی ادامه میدهد مامورین مذکور در عهده های اجرایی و دوایر حکومتی کار میکنند.

ملل متحد-صندوق مخصوص

پروژس و ی منابع آب و خاک که مصارف آن از طرف ملل متحد و حکومت افغانستان مشترکاً پرداخته میشود ده نفر متخصص بکار ادامه میدهد. متخصصان مذکور در خود محل بکارهای خود می پردازند طی سال ۱۹۶۱ تیم صندوق مخصوص در وادی تمرکز داشتند یکی وادی هری رود و دیگر وادی فراه رود خاک تمام مناطق مهم که امکان آبیاری در آن موجود است سروی شده علاوه تأجاها ی که امکان ساختن بند ذخیره آب وجود دارد معاینه و مطالعه شده و راپورهای طبقات الارضی هر جا بصورت علیحده ترتیب یافته است.

در نتیجه این مطالعات ثابت شد که دورادی هری رود (وادی هرات) توسعه زراعت، نصب جنریتور برق و ذخیره آب بغرض استفاده به بسیار خوبی ممکن است در فراه رود بنا بر محدودیت زمین این امکانات کمتر است و علاوه زمین حوزه فراه رود ضعیف و هم خیلی شوره می است لهذا تیم مذکور در وادی فراه هنوز هم محل خوبی را که برای ساختن ذخیره آب مساعد و مناسب باشد تفحص می کند وقتی چنین حای بدست آید میتوان زمین های لاغر را آبیاری نمود و برای زراعت مساعد ساخت.

نمایندگی های اختصاصی

موسسه غذا و زراعت

مطالعه در باره تشکیلات وزارت زراعت و تکمیل از متخصصان موسسه غذا و زراعت نقاضا شد تا در حصه ترتیب یلان تقسیم و استفاده از ۵۰۰۰ تن کرد مصنوعی در زر ع پنبه مناطق پنبه خیز ولایات شمال افغانستان بامامورین حکومتی کمک نمایند.

معاونی معتمد اعلیٰحضرت بہ لشکر گاہ کئی د و خام د فابریکی د پرانستلو په وخت کئی

هنگام رخت چپه نمایونی معظم اعلی حضرت به لشکرگاه کبکی د کجکی بند کوری

پلان سرویس توسعه زراعت ملی که همه ولایات و حکومت‌های را احتوا میکنند در دومین پلان پنجساله کشور ضم شد. به اثر تقاضا و پیشنهاد متخصص يك مکتب زراعت در شمال مملکت افتتاح شد تا به تربیه اشخاص فنی بپردازد. چهل نفر نماینده توسعه که در مکتب زراعت کابل تحت تربیه گرفته شده‌اند بدروس خود ادامه میدهند. کورس توسعه در فاکولته زراعت یونیورسیتی کابل هم ادامه یافته است.

پروگرام انکشاف دهات در زراعت شامل تربیه ۴۰ نفر کارگر ده و ۴۵ نفر تشکیلاتچی تعلیمات اساسی میباشد.

علاوتماً برای تجدید معلومات مامورین ریاست انکشاف دهات کورس‌های اورینتیشن (تجدید معلومات) در موضوعات منطقه‌یی و غیره تشکیل یافته است.

در ظرف سال گذشته کارهای مهم ساختمانی بر نهر اجمیر عبارت است از پرچاوه و مجرای سیل در بغلان و دروازه آب زیادگی که از جهله، شش مرتبه مسیروسد آن خاتمه یافت. در نهر ارچی کارهای که صورت گرفته عبارت است از سیفون زیر نهر خواجهاغار و تقویه کار که آبیاری صد هزار جریب زمین را تضمین میکند. برای مساله تقسیم آب در ۱۲ نهر بزرگ در امتداد دریای بلخ واقع مزار شریف و شیرغان نقشه‌های مطلوبی تحت ترتیب است. سروی پروژه مجوزه آبپاری الچین در قطن که تقریباً ده هزار جریب زمین را شامل میسازد انجام یافته است.

در شق اراضی نباتات زیاد تر درمو رد کنترول امراض میوه و حبوبات کارهای انجام شده است. طور نهمین اکنون اضافه از هشتاد فیصد تاکداران بود در سلفرا برای کنترول مرض اشك تارك استعمال می نمایند. اقسام جدید نیشکر بصورت تجربه زرع شده تا تفاوت آن به مقابل نیشکر موجود ثابت گردد. بعضی از اقسام گندم‌های که تجربتاً کشت شده بود با اقلیم افغانستان طور دلخواه توافق نمود و نتیجه قناعت بخشی داده که از اثر آن گندم مذکور در مزارع برای زرع داده شده است.

متخصص اقتصاد زراعتی موفقیتها و پیشرفت‌های را که طی پلان پنج ساله اول در شق زراعت بوجود آمده مورد تجدید نظر قرار داد. به اثر درخواست حکومت تجدید احصائیه مناطق و تولید حاصلات عمده افغانستان نیز انجام یافت.

در صنف دوم کورس احصائیه و زراعت برای شاگردان درس نمونه گیری نیز داده شده و پروگرام درس علمی طلاب مذکور تثبیت گردیده است.

راپور تجربتی شمار نفوس وزارت که از طرف وزارت پلان تربیه یافته بود توسعه یافته و هدایات مفصل جهت تجدید نظر در آن باره داده شده است.

متخصص مارکیتنگ مؤسسه غذا و زراعت يك سلسله نظریات مشورتی راجع به تولید جمع‌آوری حاصلات، یافتن بازار و عرضه میوه‌های خشک و تازه و همچنان باربندی، حمل و نقل قرضه، انکشاف زراعت مواد خوراکی که زود فاسد شوند، صنعت و دیگر مسائل مربوط به

مارکیتنګ تهیه شو، بېامورین و شاگردان مجلی دروس علمی جمع آوری و بار بندی حاصلات زراعتی بصورت تجربوی آموخته شده است.

ویرو لوجست در تولید واکسین ضد مرض اسب و کرم جگر گو سفند مصروف بود. طی سال گذشته برای تولید موش جهت ساختن واکسین یک دستگاه نسل گیری موش تاسیس گردیده و در سراسر افغانستان پروگرام وسیع و فعال تزریق واکسین حیوانی بمقابل تمام امراض جاریست.

یونسکو

تعلیم و تربیه فنی

مشاور تعلیم و تربیه فنی و مسلکی به همکاری خود با وزارت معارف ادامه میدهد. کار عمده او کمک با وزارت معارف است تا در راه اجرای پلان انکشاف تعلیم و تربیه مسلکی مصدر خدمتی شود، مشاور مذکور به ماههای دسمبر جنوری و فبروری بحیث عضو هیأت پلاننګ یونسکو در افغانستان کار کرد.

دو متخصص با مکتب میخانیک قندهار همکاری می نماید. توقع می رود که در انکشاف مکاتب جدید فنی در ولایات معاونت لازم صورت بگیرد.

سه نفر افغان بعد از ختم مطالعات شان در جرمنی و دمارک در ماه می بکابل باز گشتند. هر دو تحت پروگرام فیلوشپ یونسکو اعزام شده بودند.

تدریس سیانس در مکاتب ابتدایی و ثانوی

تطبیق توصیه و نظریه مشاور تدریس سیانس که وزارت معارف ارائه گردید بود دوام دارد. شاید مهمترین معاونت با وزارت معارف درین زمینه کمک در تدوین خطوط اساسی مضمون سیانس صنف ششم مکاتب ابتدایی است. کنون ترتیب مواد درسی مطابق خطوط اساسی بدست اجراء گرفته شده تا هر چه زودتر خطوط مزبور به مکاتب افغانستان رواج یابد. خریطه های محتوی سامان و آلات ساده تدریس این سیانس ابتدایی بکار برده خواهد شد. طی سال گذشته معاونت در ورکشاپ های تدریس سیانس چه در کابل و چه در ولایات ادامه داشته است.

تدریس سیانس در پوهنتون

سال گذشته سه نفر متخصص یونسکو در شقوق فزیک، زوولوجی و آلات اکسریز پروگرام هایی را در فاکولته سیانس اجرا کرده اند. در قسمت اکسریز آلات مهم و قیمت دار نصب و کونترپارت ها برای استعمال آن تهیه شده اند. پروگرام های همه شقوق ادامه یافته و زیاده تر کار عملی در ورکشاپ توجه شده. در شقوق حیوان شناسی در خود محل نیز تجربه و تدریس صورت گرفته است، این همه اجراات در راه تاسیس یک اساس متین برای کار فاکولته مفید و معد واقع میشود.

پروگرام موزیم کابل و باستان شناسی

یونسکو به معاونت خود در کار موزیم کابل و پروگرام ملی علم موزه و باستان شناسی ادامه میدهد .

يك سكه شناس برای تصنیف و كتلاك سازی گنجینه سكه های موزیم کابل سه ماه کار کرد . همین آآن يك متخصص حفظ آثار باستانی مصروف است تا پلان عمومی نرمیم و حفظ آثار و آبدۀ های تاریخی را ترتیب دهد .

در گذرد يك استویه بودایی بطور نمونه نرمیم و حفظ گردیده است .

تدریس ابتدایی و اجباری

در پروگرامیکه جهة بلند بردن سطح تعلیم و تربیه اجباری و ابتدایی که یونسکو برای منطقه آسیا طرح کرده ، به پروگرام تدریس ابتدایی تاکید زیادتر شده است تحت این پروگرام يك متخصص در تاسیس يك دفتر پلاننگ در وزارت معارف كمك نموده و كتب و لوازم مربوط نیز تهیه و به دسترس استفاده کنندگان آن گذاشته شده . علاوه فیلوشپ های اعطا شده که شاگردان افغانی به اساس آن جهت تحصیل در مراکز منطقی تربیه به مانیلا و دهلی جدید اعزام میشوند . بحیث جز این پروگرام ، نماینده وزارت معارف افغانستان در کنفرانس وزرای معارف آسیا که در ماه اپریل در توکیو منعقد شده بود اشتراك نمود .

هیأت پلاننگ یونسکو

به اثر درخواست حکومت افغانستان هیأت پلاننگ معارف - اصول و نظام معارف افغانستان را مطالعه کرده و راپور خود را به حکومت - پرده است توقع میرود که با اثر توصیه و نظریات این هیأت به معارف افغانستان معاونت مزیدی داده شود .

موسسه صحی جهان

به اثر درخواست حکومت افغانستان اکنون ۱۹ نفر متخصص مختلفه شقوق طبی به افغانستان آمده و مصروف کارند . با کنترول و جست در اصلاح جنسیت واکسین کولرا و هم در تربیه کارگران موسسه واکسین سازی کابل نظریه داده و عملاً معاونت میکند .

کارکنان پروژه صحی انکشاف دهات در سراسر افغانستان مصروف خدمت اند طلاب صنف نهایی فاکولته طبی یکسال و یک ماه را در زمینه صحت مردم دهات نیز بصورت تجربی کار می نمایند . به قایله ها و معلمین دهات نیز موقع داده میشود تا راجع به صحت مردم دهات معلومات لازم را فرا گیرند .

مکتب روغتیا پال نزدیک است سال ششم خود را تکمیل کند . پیش بینی میشود تا مکتب مذکور به عمارت جدید صحت عامه انتقال کند . اما چون عمارت مذکور هنوز با تمام نرسیده این مامول تا کنون برآورده نشده . لهذا در همان عمارت موجود بتدریس پرداخته میشود .

رئیس پوهنتون و مامورین عالیرتبه فاکولته طب روز به روز به شرایط بهتر استخدام پرستار توجه می‌کنند تا نرس‌های تعلیم یافته در شفاخانه‌ها از مرخصان مراقبت بهتر و خوبتر نمایند. برای معلمین مکتب قایلگی و نرسنگ از طرف موسسه تعلیم و تربیه يك كورس تدریس اصول نرسنگ و قایلگی در سپتمبر گذشته داده شد. دو پرستار افغان، مدیره مکتب مستورات و کفیل مدیر مکتب علی‌آباد و يك جراح شفاخانه ابن سینا به سیلون رفته و در سیمینار مشترك موسسه صحتی جهان و سیر و را جمع به بر امور اداری نرسنگ اشتراك ورزیدند. هر سه مکتب یعنی مکتب پرستاری مردانه علی‌آباد، مکتب پرستاری زنان و شفاخانه مستورات و مکتب قایلگی شهر آرا به صورت خوبی بکار دوام داده و پیش می‌روند. پروفیسر طب و قایوی و اجتماعی به فعالیت تدریسی خود درین شفاخانه‌ها ادامه می‌دهد. با رسیدن رئیس جدید فعالیت تحقیقات و تتبعات شعبات فاکولته‌ها بار دیگر بکار افتیده و فعال شد. پروفیسر موسسه صحتی جهان درین باره یاد داشتی داده که جهت حصول منظوری آخرین به پوهنتون ارسال شده است.

پروگرام امحای ملاریا بصورت فعال ادامه دارد و امسال اضافه از ۳۱۵ میلیون نفر تحت حمایت عملیه بودر پاشی قرار یافتند.

اتحادیهٔ تیلی کمیونیکیشن بین‌المللی

طی سال گذشته چندین شبکه مخابرات ملی و بین‌المللی مجوزه فاصله دور افغانستان تکمیل شد. سیستم کریپر فریکونسی کابل - بلخمری و مزارشریف کنون بکار افتیده و اولین سرکت‌های مخابرات - تلگراف و تیلیفون فاصله دور را در حصص شمالی - مملکت تکمیل می‌نماید. ساختمان خطوط کریپر فریکونسی وین و اتر مخصوصاً بین قندهار و هرات و سرحدات ایران ادامه خواهد یافت. پلان پنجم ساله دوم به انگشاف شبکه مخابرات توجه زیادی مبذول نموده و متخصصان مربوط در تربیه کارگران افغانی سعی مزید کرده اند. خصوصاً طرز حفاظت و ادامه کار ستیشن‌های جدید سیستم کریپر فریکونسی را زیاد تر به آنها نشان داده اند.

موسسهٔ هواشناسی جهان

طی چند سال اخیر موضوع هواشناسی در افغانستان پیشرفت زیادی کرده و فعلاً سه نفر متخصص هواشناسی در افغانستان کار می‌کنند. در موکز تربیه ریاست هوایی ملکی افغان واقع میدان هوایی کابل و رکشاپ و لابراتوار جدید ساخته شد. يك ستیشن هواشناسی در خوست تحت تعمیر است. يك ستیشن در پوهنتون کابل نصب شده که شاگردان فاکولته ساینس در آموختن دروس علمی هواشناسی از آن استفاده می‌نمایند.

در نیمه سال ۱۹۶۲ جوة امور اخذ و ارسال خبر جلسه انجمن منطقه بی نمبر دوم (آسیا) موسسه هواشناسی جهان، رادیو تیلی تایپ عوض سیستم موریس بکار خواهد افتاد، علاوه پلانهای تربیه مامورین و تهیه لوازم آن آماده گردیده است.

همايونی معظم اعلیٰ حضرت دقراء دیو ولی خلیکو پهمیخ کنی لیدل کیبزی

مہاراجہ و مہارانی علیحضرت ہندو خنچہ و قیناؤندہ شاہکرو لائو ای تو د ہر کلی کپڑی

موسسه بین المللی کار

طرح جمع آوری اطلاعات درمورد استخدام خوب پیشرفت کرده است. در سپتامبر ۱۹۶۱ برای چارمین بار اطلاعات استخدام جمع آوری شد. از فوروری ۱۹۶۰ باین طرف با زاراستخدام کابل در هر شش ماه يك بار مطالعه گردیده است.

از متخصص مربوط درخواست شد تا يك تخمین قوای بشری را که برای تطبیق پلان پنجساله دوم لازم دیده میشود تهیه نماید. این کار خیلی قیمتمندار ثابت شد. برای اینکه خالیکام بین عرضه و تقاضای اشخاص تربیه یافته کم شود اقدامات لازم صورت گرفته است.

ثبت ملی اشخاص تربیه یافته اختصاصی که درمدرسیت قوای بشر ثبت گردیده بخوبی انکشاف نموده است.

از متخصص تقاضا شد تا درباره ترتیب کار تقسیم فارغ التحصیلان پوهنتون و مکتب مسلکی در ادارات مملکت مشوره بدهد. در تقسیم ایشان لیاقت احتیاج شعبه اساس قرار یافته و امید میرود کار مذکور بصورت علمی پیش برود.

موسسه بین المللی هوانوردی ملکی

طی سال گذشته فعالیت عمده هیأت ایکاو در زمینه تربیه بوده است. عمادت مرکز تربیه که وساخته شده هنوز کارهای بسیار هم باقی مانده برای امور تعلیم و تربیه تسهیلات زیاده را فراهم نموده است. در کورسهای کنترل ترافیک هوایی - رادیومیکانیک مشاهده هواشناسی - کارگر رادیو، میکانیک، برج برق و ترانسپورت موتور - اطفاییه سقوط و تصادم و نجات بطور متوسط یکصد شاگرد اشتراک نموده اند. در همین مدت ۱۴ نفر معاون کنترل ترافیک هوایی و ۱۹ میکانیک را دیواز تعلیم فارغ شده و شامل کار گردیده اند.

با رسیدن يك متخصص اطفاییه، کورس تربیه شاگردان بحیث باشی عمده اطفاییه آغاز شد. این يك جزمهم و لازمی پروگرام تربیه است. قبلاً دولاری اطفاییه سقوط و نجات که بمکتب داده شده بود مورد استفاذه قرار داده شده. اعضای هیأت در کارهای غیر از تربیه مثل لوايح نیز با ریاست هوایی ملکی کمک نموده اند.

صندوق حمایه اطفال ملل متحد

صندوق حمایه اطفال ملل متحد (یونیسف) با همکاری موسسه صحنی جهان درمورد مراقبت صحت ربوبود مملکت با وزارت صحنیه کمک مینماید.

یونیسف سازمان و لوازمی را که موسسه صحنی جهان برای پروژه های خود بکار دارد خریده و تهیه میکند. با اینکه فعلاً در توريد ادویه و لوازم مشکلاتی است معهوداً توزیع شهر، صابون و ویتامین توسط معاینه خانه ها جریان دارد.

مرکز اطلاعات ملل متحد

مرکز اطلاعات ملل متحد در کابل با مطبوعات کشور ارتباط دارد. مطبوعات افغانی و جمع به ملل متحد و فعالیت‌های معاونت فنی ملل متحد نشرات منظم دارند، نشر هفته وار بلاتین ملل متحد در روزنامه اصلاح یکی از اقدامات تازه این شعبه است. با کابل را دیو نیز را بطه خوبی قایم شده و از معلومات - بانیه ها و تیپ های که توسط مرکز اطلاعات به کابل را دیو جهت نشر فرستاده میشود از آن استفاده موثر صورت میگیرد پروگرام های هفته وار ۱۵ دقیقه ای پشتو و دری در کابل را دیو - پروگرام مکمل طبع و نشر اطلاعات ملل متحد بصورت ورقه ها - نشریه ها و پوسنرها به زبان دری و پشتو نیز ادامه دارد.

در باره روزهای مهم مثل روز ملل متحد - روز حقوق بشر - روز صحت جهانی و غیره، نشرات مفصل صورت میگیرد. غرفه ملل متحد در نمایشگاه سالانه جشن اکونون یک چهره همیشگی و منظم داشته و مورد توجه مردم قرار گرفته است. قمارت های ملل متحد و نمایشگاهی اختصاصی آن در افغانستان توسط وسایل مربوط مثل نمایش عکس - سلاید و فلم و آلات مورد نمایش قرار داده می شود.

مرکز اطلاعات اکنون در عمارت جدیدیکه از طرف حکومت به آن اعطاشده نقل مکان نموده است با داشتن جای وسیع تر اداره مخصوصاً در زمینه نمایش فلم و سلاید فوتو و غیره امکان فعالیت های مزید بیشتر شده است یک کتابخانه جدیدی درین اداره بوجود آورده شده است که شامل نشرات ملل متحد و موسسات اختصاصی آن می میباشد البته کتابخانه در ابتدا کوچک خواهد بود اما بزودی توسعه یافته و برای مامورین حکومت، شاگردان و معلمان پوهنتون و هم برای عامه نفع بیشتری خواهد رسانید.

د افغانستان گابینه

ښاغلی سردار محمد داؤد	صدراعظم
» علی محمد	لومړی مرستیال
	دوهم مرستیال
» سردار محمد نعیم	اودخارجو چارو وزیر
.....	د پلان وزیر
» سید عبدالله	د عدلیې وزیر
	اود داخلي دوزارت کفیل
» دکتور علی احمد پوپل	د پوهنې وزیر
» محمد مرید	دمخابراتو وزیر
» عبدالله «ملکیار»	دمالیه وزیر
.....	د روغتیا وزیر
» غلام محمد شېر زاد	د تجارت وزیر
» دکتور محمد یوسف	د کانونو اوصنایو وزیر
» غلام حیدر عدالت	د کړهڼې وزیر
.....	د فواید هامی وزیر
ښاغلی سید شمس الدین مجروح	د قبايلو مستقل رئیس
» دکتور محمد آصف «سویل»	دمطبوعاتو مستقل رئیس

دخارچه چارور وزير اوصدارت عظمي دوهم مرستيال
 ښاغلي سردار محمد نعيم

دصدارت عظمي لومړي مرستيال ښاغلي علي محمد

د افغانستان د دولت تشکيلات

د ملي شوري د رياست تشکيل

د رياست مقام	د فنګرهار د (۲۱ تنه)
لمړی معين	د پکتيا د (۱۵ تنه)
دوهم معين	د فراه د اعلي حکومت د (۴ تنه)
نلم مغصو ص	د هيمتي د (۶ تنه)
د ارا لاشا	د بدخشان د (۶ تنه)
د ليکنو د مديریت	د پړوان د (۹ تنه)
د څېړنو د مديریت	د غزني د (۱۲ تنه)
د کوميسيو نو د مديریت	د ګرشک د (۷ تنه)
د محاسبې لوی مديریت	د شېرغان د (۵ تنه)
د عامو خدمتو د مديریت	د غوربات د (۷ تنه)
د ذاتیې د مديریت	د دارزګان د (۶ تنه)
د پانفو د مديریت	د باميانو د (۴ تنه)
د کنترول خانګه	د اعيانو مجلس د رياست تشکيل
د محاسبې خانګه	د رياست مقام
د کابل د ولايت وکيلان (۱۳ تنه)	د مجلس منشي
د قندهار د (۱۶ تنه)	د مجلس غړي
د هرات د (۱۷ تنه)	تحريرات
د مزار شريف د (۹ تنه)	احراييه
د قطغن د (۱۶ تنه)	

د صدارت عظمي تشکيل

د صدارت عظمي لور مقام

د لوي مرستيال	د ليک خانګه
د دوهم مرستيال	د معاونينو د مديریت
د مخصوص قلم د مديریت	د آرشيف د
د ليکنو لوی مديریت	د اداري مديریت
د د ارا لاشا د	د خدمتو د مديریت
د عارضينو د	د محاسبې د مديریت
د قوانينو د	د محاسبيا تود پلټنې لوی رياست
د اداري لوی مديریت	د مرستيال
د مرستيال	د مشاورانو هیأت
	د ليک د مديریت

د کړهڼی اونفو سو مد یر یت	دا حصای مدیریت
د پلان ریاست	د حسای پلټنې آمریت
مرستیال	د پروگرامونو د تر ټیولو مدیریت
د توحید او انسجام لوی مدیریت	د کړنځنده پلټنې مد یر یت
دمالی اوبانکدارۍ مد یر یت	دمراقبت مد یر یت
د سرمایې اینهودلو مد یر یت	د پلټنې مدیریت
د تېبې اود موادو د موازنې مد یر یت	د بر آوړ دی څانګه
د بشري قواؤ مد یر یت	د تدقیق او مطالعاتو مد یر یت
د پروگرامو او پروژې لوی مدیریت	د تصفیې آمریت
د صنایعو او کاناو مد یر یت	د تفصیلي مد یر یت
د کړهڼی او اوبو لګولو مد یر یت	د مغزن مد یر یت
د اجتماعي خدماتو مد یر یت	د المپیک ریاست
د فواید عامې اومواصلاتو مد یر یت	د څېړنو مد یر یت
د تجارت مد یر یت	د ادارې مد یر یت
د تبلیغاتو او څېړنو ریاست	د فنی مد یر یت
د کتا بڅایې مد یر یت	د پلان د وزارت تشکیل
د پښتو غړی	دوزارت مقام
د فاری غړی	معین
د ادارې لوی مد یر یت	د مخصوص قلم مد یر یت
مرستیال	د احصای او ټنبتاتو ریاست
د آرشیف مد یر یت	مرستیال
د ماورینو مد یر یت	د ټنبتاتو لوی مدیریت
د محاسبې مد یر یت	د اقتصادي تحلیل مد یر یت
د عامو خدمتونو مد یر یت	د مالی بانکې او قیمتو مد یر یت
د خارجې مرستو د ارتباط لوی	د ملي عایداتو د سر مایې د تشکیل
مد یر یت	او اقتصادي شاخصو مد یر یت
د خارجې مرستودار تباطلوی مدیریت	د احصایې لوی مد یر یت
د توحید او انسجام مد یر یت	د صنایعو او تجارتي مد یر یت
	د حمل نقل او مخابراتو مد یر یت
	د بشري قواؤ مد یر یت
	د صحې او پوهنې مد یر یت

د عدلی دوزارت تشکیل

د وزارت مقام	د عدلی دوزارت تشکیل
معین	د پیمان محکمه
د مخصوص قلم مدیریت	د کلنگار
د قوانینو د تدوین مدیریت	د ورد گو
د پلټنې مدیریت	د قره باغ
د الفلاح مجلی مدیریت	د شکر درې
د مورینو تمیز محکمه	د سربوبی
د مرافعی	د قندهار ولایت
د دایره	د مرافعی محکمه
د دایره	د ابتدائی محکمه
د ادارې لوی مدیریت	د ارغستان محکمه
د مورینو مدیریت	د اسپین بو لډک محکمه
د محاسبی مدیریت	د قلاتو محکمه
د بودجې څارنه	د شنکی محکمه
د عامو خدمتو څارنه	د کشک بخود محکمه
د پانېو مدیریت	د جلدک محکمه
د جمعیت العلماریاست	د دهلی محکمه
د تمیز عالی ریاست	د ترین محکمه
د تحریراتو مدیریت	د خاکریز محکمه
د جزا څانګه	د ډنډو محکمه
د حقو قو څانګه	د ارغنداب محکمه
د کابل د ولایت شرعی محاکم	د پنجواڼی محکمه
د مرافعی محکمه	د شورا بک محکمه
د وثایقو محکمه	د هرات ولایت
د جزا ابتدائی محکمه	د مرافعی محکمه
د لږو گرد محکمه	د ابتدائی محکمه
د میدان محکمه	د پالامر غاب محکمه
د کوهدا من محکمه	د شین ډنډو محکمه
د پودو محکمه	د اوبی محکمه
د چهاردهی محکمه	د کشک محکمه
د بگرامی محکمه	د باد غیساتو
د ده سبز محکمه	د غوربان
	د گذاری

د انجیل	د	دننګرهار ولایت
د قادی	د	د مراغی محکمه
د گلران	د	د ابتدائی
د چونډ	د	د کامی
د زنده جان	د	د خوګیانیو
د ادرسکن	د	د سر خروډ
د کهسان	د	د رو داتو
د کرخ	د	د لغمان د قرغه بی
د پښتون زرغون محکمه	د	د مومند زی
د هزار شریف ولایت	د	د لغمان د مرکز
د مراغی محکمه	د	د شنوارو
د ابتدائی	د	د چغه سرای
د خلم	د	د اسمار
د دولت آباد	د	د خاص کنې
د بلخ	د	د غلجا می حصارک
د سمنګانو	د	د شیوی د کوز کنې
د نور شامی	د	د نور ستان
د شور تپپی	د	د پیچ د دری
د شولګری	د	د شو کی
د چار بولک	د	د سر کاڼو
د دره سوف	د	د اچین شنوارو
د قطفین ولایت	د	د کامدیش
د مراغی محکمه	د	د پکتیا ولایت
د ابتدائی	د	د مراغی محکمه
د پلخمری	د	د ابتدائی
د قندوز	د	د ارګون
د خان آباد	د	د خوش
د دوشی	د	د سپیره
د نهرین	د	د لغمانیو
د محلی بغلان	د	د موسی خیلو
د اندراب	د	د جانی خیلو
د امام صاحب	د	د لغمانی میدان
د قلعه زال	د	د دتني

د شېرغان اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د آقې

د سر بل

د سنگه چارک

د قر قین

د بدخشان اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د جرم

د درواز

د کشم

د اشکا شم

د واکان

د فراه اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د چغانسور

د اصل چغانسور

د چا ربر جک

د بکوا

د افار دری

د گر شک اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د گرم سیر

د موسی قلعه

د نو زاد

د نهر سراج

د ناد علی

د دیشو

د زرم

د آرزو

د خمکنی

د سید کرم

د نادرانو

د گومل

د پروان اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د تکاب

د ریزه کوهستان

د غور بند

د بگرام

د پنجشیر

د سرخ پار سا

د جبل السراج

د انجراپ

د غزنی اعلی حکومت

د مرافعی محکمه

د ابتدائی

د کپوا

د مقر

د اندر

د قره باغ

د جا غوری

د ناهور

د شرن

د جغتو

د وازی خوا

د مالستان

د ابتدائی	داررسمان اعلی حکومت
د حقچران	د مرافعی محکمه
د شهرک	د ابتدائی
د پسا بند	د دهر اود
د پرچمن	د دگز اب
د تو لک	د اجرستان
د لعل و سر چنگل	د دایکندی
د تالقان و اعلی حکومت	د شهرستان
د مرافعی محکمه	د باغران
د ابتدائی	د دایچوبان
د خوش و فرنکه	د بامیان و اعلی حکومت
د چاه آر	د مرافعی محکمه
د فرحار محکمه	د ابتدائی
د ارچی	د پنجاب
د رستاق	د سیغان و کومرد
د ښکې قلعہ	د ښکاولنگه
د داشمکش	د غور اتو اعلی حکومت
	د مرافعی محکمه

د خارجہ چارو د وزارت تشکیل

د اداري لوی مدیریت	اداري تشکيلات
د قنصلگری او تابعیت مدیریت	د وزارت مقام
د ویزی مدیریت	اداري معین
د امورینو مدیریت	مشورتي کابینه
د محاسبی مدیریت (د مالی وزارت په بست کښی)	د رمز او مخصوص قلم لوی مدیریت
د سیاسی تشکيلات	د رمز مرستیال
د سیاسی معین	د مخصوص قلم مرستیال
د سیاسی لوی مدیریت	د آرشو لوی مدیریت
د سیاسی روابطو مدیریت	د اجرائی مرستیال
د ملگرو ملتو او د بین المللی روابطو مدیریت	د ضبط
د اقتصادی روابطو مدیریت	د تشریفاتو ریاست
د فرهنگی روابطو مدیریت	د تشریفاتو مرستیال
د وثایق او معاہداتو مدیریت	اداري

دشاهی دارالتحریر سرمَنْشی بناغلی
حافظ نور محمد «کپکدای»

دشاهی دارالتحریر تشکیل

دسرمَنْشی مقام

دشاهی دارالتحریر مشاور

دمخصوص قلم مدیریت

لمړۍ څانګه

دوهمه څانګه

درېمه څانګه

څلورمه څانګه

د کتابخانه څانګه

د عرابو څانګه

دسلطنتي دربار وزیر بناغلی سردارا احمد علي

د دربار دوزارت تشکیل

دوزارت مقام

معین

دسلطنتي تشریفاتو ریاست

د حرا مسرای ناظمیت

دمحاسبي لوی مدیریت

د حضور درملتون لوی مدیریت

د تنظیماتو مدیریت

دلوازمو مدیریت

د پاڼو مدیریت

د خزانی مدیریت

د نقلی مدیریت

د کارخانی ناظریت

فر اشپاشی

دقیابلو مستقل رئیس بناغلی
سیدشمس الدین «مجهروح»

لوی درستیز دگر جنرال سیدحسن

په باندنيو هيواد كښي دافغانستان	په جده	كښي دافغانستان لوى سفارت
سياسي نمايندگي	» بغداد	» » » »
په د علي كښي دافغانستان لوى سفارت	» چاگارتا	» » » »
» مسكو	» توكيو	» » » »
» واشنگتن	» پيكن	» » » »
دملگرو ملتو په موسسه كښي دافغانستان	» روما	» » » »
لوى سفارت او دايمي نمايندگي	» پراگ	» » » »
په توران كښي دافغانستان لوى سفارت	» بلگراد	» » » »
» لندن	» وارسا	» » » »
» پاریس	» وين	» » » »
» بن	» بيروت	» » » »
» قاهره	» بمبيي	» » » »
» انقره	» مشهد	» » » »

.....

په باندنيو هيواد و كښي دافغانستان سياسي نمايندگان

په انقره كښي افغاني لوى سفير او په وين كښي مختار وزير ښاغلي غلام يحيى طرزي
 په بلگراد او صوفيه كښي افغاني لوى سفير جنرال محمد عارف .
 په بن كښي افغاني لوى سفير او په برن كښي مختار وزير دكتور غلام فاروق .
 په پاریس كښي افغاني لوى سفير او په بروسل كښي مختار وزير ښاغلي اسدالله سراج .
 په پيكن كښي افغاني لوى سفير ښاغلي محمد شعیب مسكينيار .
 په توكيو كښي افغاني لوى سفير داکتر عبدالمجيد .
 په توران كښي افغاني لوى سفير ښاغلي محمد عثمان امير .
 په چگارتا كښي افغاني لوى سفير ښاغلي عبدالحميد عزيز .
 په جده كښي افغاني لوى سفير ښاغلي محمد قاسم شريف .
 په فوئيل، كمنهو او رنگون كښي افغاني لوى سفير . او په تاييلند كښي مختار وزير
 جنرال محمد عمر ،
 په روم كښي افغاني لوى سفير او په مادرید كښي مختار وزير ښاغلي محمد كبير .
 په قاهره او آتن كښي افغاني لوى سفير- په بيروت او خرطوم كښي مختار وزير .
 ښاغلي سيد قاسم رښتيا .
 په لندن كښي افغاني لوى سفير او په هال كښي مختار وزير ښاغلي محمد كبير لودين .
 په مسكو او ستوكهلم كښي افغاني لوى سفير او په بخارست او هلسنكي كښي مختار
 وزير ښاغلي عبدالحكيم شاه عالمي .
 په وارسا كښي افغاني لوى سفير ښاغلي ميرمحمد يوسف .
 په واشنگتن كښي افغاني لوى سفير او په برازيليا او بوينس ايرس كښي مختار
 وزير ښاغلي محمد هاشم ميوند وال .

په بغداد کېښی دافغانی لوی سفارت موقتی شارژ دافغانی عیدالوادی مکمل .
په پیراګه کېښی دافغانی لوی سفارت موقتی شارژ دافغانی عظیم امینی .

په کابل کېښی ددپیلو ماتیکو د هیئتونو رئیسان

دبرتانی ددولت لوی سفیر ښاغلی میکائیل گاوناکه جیل

دبرما لوی سفیر ښاغلی تان اونګه .

د متحد عربی جمهوریت لوی سفیر ښاغلی فرید ابوشادی .

د یونان لوی سفیر ښاغلی فیکولا هاجی واسیلیو .

د لسی چین ددولت لوی سفیر ښاغلی هاوتنګه .

د فد رالی المان دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی داکتر هانس شمیدت هوریکس .

دفرانسی دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی ارنو دافد ورن دومایتی

دیوګو سلاوی دد راتیف جمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی پترابو کوویک .

د ترکی دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی طلعت بیلر .

د هند دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی جګن نات دهامیچا .

د اتحاد شوروی لوی سفیر ښاغلی سرګی ایف . انتونوف .

د سویډن لوی سفیر ښاغلی ریچاردهیچنزیر گسټروم .

د یو لنډ دولسی جمهوری دولت لوی سفیر ادوار کولک .

د اندونیزیا دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی سوګیا رتو

د سعودی عربستان ددولت لوی سفیر ښاغلی شیخ ریاض الخطیب .

د ایټالیا دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی کارلو جیمینو .

د ایران د شاهنشاهی دولت لوی سفیر ښاغلی محمد ذوالفقاری .

د بلغاریا دولسی جمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی لازار تشکوف .

د جاپان ددولت لوی سفیر ښاغلی سادو اهیرو-ه .

د امریکا د متحد ایالاتو سفیر ښاغلی جان ملتن سټیفز .

د فنلینډ مختار وزیر ښاغلی ایروای ووری .

د برازیل مختار وزیر داکتر ژوزه کوشراین دوالنکار .

د سویس دکنفدراسیون مختار وزیر ښاغلی ارتورو ماچینیلی .

د ارجنټاین مختار وزیر ښاغلی کارلو گوستاوو لیرینا

د هالنډ مختار وزیر ښاغلی جانکپیرو ژرار بیلهیرت وان بلوکلند .

د اتريش ددولت مختار وزیر ښاغلی فریدریش ریډل ریډل نشتاین

د رومانی ددولت مختار وزیر ښاغلی یانکوهو راتیو .

د تایلند مختار وزیر ښاغلی سوکیش فیماهمیندا

د بلژیک مختار وزیر ښاغلی اندری وټدیلن .

د هنگری ددولت مختار وزیر ښاغلی کارولی رات .

د عراق ددولت سفارت موقتی شارژ دافغانی سعدون بهی بدیع

د اتريش د وزارت مختاری موقتی شارژ دافغانی داکتر ریچارده کرویتل .

(بقیه در صفحه ۳۱۴)

د همايونی معظم اعليحضرت موكب چه بهرات كښي د زرگونو خلكو له خوا په ډير مېته استقباليږي

همایونی معظم امپراتریت په هرات کښې د هڅه ښار د دملکو لخوا تود هر کلی کښې

مصاحبه با وزیر ار

مصاحبه با وزیر عدلیه

س : خوا هشمند است راجع بوضع عدلی مملکت معلومات اجمالی لطف فرمایند .
ج : وضع عدلی مملکت بیشتر در حال تنظیم است . هدف فعالیت و اقدامات وزارت عدلیه درین زمینه اینست که دستگاه عدالت کشور را چنان تنظیم نموده ، رشد و انکشاف بد مدت با شرایط جهانی که در پرتو فعالیت های اصلاحی نصیب مملکت گردیده هم آهنگ باشد و عدل و انصاف را به بهترین صورت ممکن تأمین نماید .

س : برای بهبود و انتظام امور و تنظیم معاکم عدلی بصورت مطلوب بترجیه اقدامات شده است ؟

ج : در دوازده ماه گذشته مهمترین قدمها بیکه در راه اصلاح و انکشاف دستگاه قضایی مملکت برداشته شده چنین خلاصه میتوان شد .
اول - در سال گذشتہ برای بار اول یک محکمه جزا در ولایت کابل تشکیل گردید .

این محکمه بر حسب احکام لایحه تشکیل آن به قضا یای جزایی که قبل از در صلاحیت محکمه ابتداییه کابل داخل بود رسیدگی میکند .

شاعلی سید عبدالله وزیر عدلیه
و کفیل وزارت داخله

هنگامیکه وزارت عدلیه عملی شدن این قدم اصلاحی را بدولت پیشنهاد میکرد دلایل مقتضای آن را به تفصیل تذکر داد . و چون این دلایل تا اندازه زیاد بوضع عدلی در ساجه جزا روشنی می اندازد اینک در اینجا خلاصه میشود .

۱- محکمه جدید تنها با مور جزایی تخصیص مییابد ازینرو بهتر و زودتر میتوانند به قضایای وارده رسیدگی کنند و در حل و فصل آن بیسرعتیکه لازم و مطلوب است اقدام نمایند .
۲- چون وزارت عدلیه در تشکیل محکمه جدید اصلاح شکل موجوده محاکم را نیز در نظر گرفته ، در ترتیب آن تبدیلی را وارد کرده است پس اگر محکمه جدید در بر آوردن امداد مطلوب کامیاب گردد این تجربه زمینه را برای تطبیق این سیستم در سایر ولایات مملکت نیز آماده خواهد کرد که در آن صورت یک قدم اصلاحی عام و شامل در راه بهبودی نظام عدلی مملکت برداشته خواهد شد .

۳- انفصال شق جزا از حقوق با وزارت عدلیه در راه تربیة قضات و اعضای ماورین محاکم کمک زیادی خواهد کرد . وزارت بهترین خواهد توانست از لحاظ منسلکی اشخاص را

قبل از تقریرشان در محاکم برای اجرای وظایف آن ها آماده سازد. تا جاییکه تجربه چندین ماهه نشان داده تشکیل محکمه جزا در تامین اهداف مطلوب بقدر کافی موثر بوده و نتایج مفیدی در راه تامین عدالت ارا آن بدست آمده است.

در تشکیل محکمه جزا امور مختلف محکمه از قبیل تحریرات، بامور مربوط جلسه، امور آرشیف و امور ثبت باشخاص مختلف سپرده شده است.

دوم: با تشکیل محکمه جزا در نمونه و ثائق جزایی و طرز تحریر آن نیز اصلاحی بعمل آمده که طرز اصلاح شده تنظیم امور محاکم و مراجعین را خویشتنرا هم میتواند کرد.

سوم: تطبیق اصولنامه ازدواج و ترتیب نکاح خط که در سال ۱۳۲۹ هـ را حل اصولی خود را طی کرده بود ایجاد میکرد تا در شکل و ثبته نکاح حنا و در طرز ترتیب آن نیز تغییری رخ دهد. لهذا يك نمونه جدید و ثبته نکاح حنا مه طبع و بفرض استقفا ده مردم قرارداد شده.

س: وزارت عدلیه در قسمت تربیت قضات و مفتیهای محاکم بصورت اساسی چه خدمات را انجام داده است و از فارغ التحصیلان معارف و پوهنتون تا کجا و بچه ترتیب استقفا ده بعمل آمده است؟

ج: طوریکه در دنیا معمول است اشخاص عموماً از طرف پوهنتون ها و مکاتب مسلکی تربیه میشوند. وزارت معارف و پوهنتون کابل در پوهنهی شرعیات و یک عده موسسات علمی دیگر خود اشخاص مورد ضرورت وزارت عدلیه را تربیه و بعد از انجام تحصیل با این وزارت معرفی میکنند. وقتی فارغ التحصیلان معرفی شده وزارت معارف تا زه بکارهای عدلی مقرر میشوند، با وظایف جدید خود که صبغه مسلکی و اختصاصی دارند باید آشنا شوند ازینرو وزارت عدلیه میکوشد آنها تجارب مفیدی را بیاندوزد و بتدریج جهت اشغال وظایف مهمتر تربیه شوند.

برای اینکه فارغ التحصیلان موسسات علمی بصورت بهتر در میدان عمل تربیه بتوانند شد. تا جاییکه ممکن باشد اول اینها را ادارات مرکزی وزارت مقرر میشوند تا بعد از گذشتادن یک دوره تجربه و آشنایی با امور عدلی. برای کار کردن و در محاکم خوب تر آماده باشند.

س: فارغ التحصیلان پوهنهی شرعیات و سایر موسسات عامی مملکت بچه تناسب نیازمندی مقامات عدلی مملکت را رفع میکند و جلالتمابی در رفیع این نیازمندی بصورت بهتر چه نظریه دارند و چه اقدام کرده اند؟

ج: طوریکه در جواب سوال سوم توضیح شد فارغ التحصیلان پوهنهی شرعیات پوهنتون کابل و برخی از موسسات علمی دیگر کشور در اجرای امور قضایی سهم میگیرند. و وزارت عدلیه تحت یک پروگرام منظم این فارغ التحصیلان را با وظایف عدلی طور تدریجی آشنا میسازد آنکاه که تجارب شان وسعت حاصل کند وظایف مهمتری برای شان سپرده میشود.

(بقیه در صفحه ۱۹)

مصاحبه با کفیل وزارت داخله

س: سال گذشته در تشکیلات ملکیه افغانستان چه تغیرا تی رخ داده و نظر شما درباره

آینده این تغییرات چیست؟

ج: چون مطابق هدایت مواد (۱) و (۲) اصولنامه تقسیمات ملکیه تشکیل ولایات و حکومت اعلی بادر نظر گرفتن ساحه نفوس و ایجابات منطقوی و اجتماعی صورت گرفته و تبعه لایکه در وضع اجتماعی و نفوس و سایر مشخصات مناطق رو نم. میگردد ایجاب مینماید تا تقسیمات ملکیه وقتاً مورد بررسی و تجدید نظر قرار گیرد.

روی همین مفکوره بسلسله اجراءات گذشته در این سال حکومت کلان نالقان به حکومت اعلی تبدیل گردید. تجارت بیکه درین قسمت وزارت داخله بدست آورده و بصورت مثال ارتقا و پیشرفتیکه در امور عمرانی، زراعتی و سائر شقوق ولایت مز ار شریف و حکومت اعلی شبرغان به ملاحظه رسیده لزوم همچو تغییرات و فایده را که ار آن متصور بود و توقع میرفت با ثبات رسانیده زیرا بدین شکل امور اداری اجتماعی، اقتصادی و غیره بک منطقه تحت اداره یک واحد تمرکز پیدا کرد و موظفان مسؤول بک منطقه میتوانند در حدود کار معین خود که مستکن نباشد خو بتر به امور منطقوی خود رسیدگی کنند و از پاشیدگیها جلوگیری نمایند.

علاوئاً در جریان سال (۱۳۴۰) حکومت محلی دایه چو پان فیاز ولایت قندهار منفک و به حکومت اعلی ارزگان ملحق گردید.

درین حصه بیشتر وضع جغرافیایی منطقه مذکور و فاصله که در بین حکومت مذکور و مراکز قندهار و ارزگان واقع بود مورد مطالعه قرار گرفته و برای اینکه اها لی این حکومت بمراکز ارزگان سهل تر و زود تر میتوانند رسید چنین تصمیمی اتخاذ گردید. سه برای تنظیم امور اداری کشور و رسیدگی بامور داخله بصورت بهتر

از بیشتر چه اقدامات عملی شده است؟

ج: وزارت داخله برای پیشبرد این منظور دورا را اساسی فکر میکرد:

اول: تنظیم تشکیلات و تقسیمات ملکیه.

دوم: تفویض امور اداره کشور به اشخاص تعلیم یافته. اقدامات مادر قسمت توسعه تشکیلات که تا حال صورت گرفته و یادر آینده زیر نظر است در جواب سوال پیشتر شما تفصیل داده شد. در سپردن امور مربوط به اشخاص تعلیم یافته هم تا جاییکه توفیق میسر بود و اشخاصی بدست مارسیده پستهای مربوطه یکی به تعقیب دیگری به او شان سپرده شده است البته این سلسله جریان داشته و بابدست آمدن تعلیم یافتگان بیشتر این نظر به عملی شده میرود.

طبیعیست این اجراءات در تنظیم و بهتر شدن امور تاثیر خوبی نموده است.

باید نا گفته نگذاشت که بررسی های قانونی از جریان امور اداری و طرزالعمل مامورین

در اجرای وظایف محوله شان که وقتاً ذریعه کمیسیون های تفتیش صورت گرفته و اقص مرفوع و بفرض اصلاح آینده امور ترتیبات موثر گرفته می شود، در بهتر شدن امور اقدامات بی اثر نخواهد ماند.

س: برای تجدید دستگاه های امنی کشور از نظر پرسونل چه اقدامات شده است؟
ج: مطابق با انکشاف امور اجتماعی که در تمام ساحه ها نصیب مملکت گردید. دستگاه امنی پولیس نیز انکشاف کرده و تجدید گردیده است حکومت نیز در شهر های بزرگ مملکت دستگاه های مجوز پولیس را چهار ناحیه پرسونل و چهار ناحیه لا بر اتوار های جنایی تاسیس و بکار انداخته است از آن جمله تشکیل سرما موریت پولیس کابل- قندهار- هرات- و مزار شریف را میتوان نام برد.

در نظر است بالتز تیب مطابق احتیاج و اکمال پرسونل در شهر های دیگر کشور نیز دستگاه های امنی مانند کابل- قندهار و غیره بوجود آورده شود..

س: راجع به ربیت افراد فنی و تعلیم یافته در حقوق مختلف امور داخله، وزارت داخله هم پروگرامی دارد؟ اگر دارد روی آن چه اقداماتی شده است!!

ج: حکومت تاسیس دستگاه مجوز امنی و تربیه پرسونل فنی آنرا که بتواند در تبدلات زندگی اجتماعی وظایف سنگین امنیتی را بغوی اجرا نماید وقتاً احساس کرده و برای تامین همین مقصود چاره های اساسی را عملی نموده است چنانچه يك منبع اکمال پرسونل مسلکی پولیس که امروز بنام بنوفنی عالی پولیس یاد میشود در سال (۳۴) طور اساسی تاسیس و تا سال (۴۰) اکمال شد از آن چند دوره پرسونل تعلیم یافته پولیس فارغ و شامل کار شده اند. اکمال شاگردان بنوفنی عالی پولیس از دپو فنی وزارت صورت میگیرد. بدین ترتیب که سالانه يك تمداد محصل صنوف (۱۲) لیسه های مرکز و ولایات و يك تعداد نفر متعلمین صنوف (۱۰) متوسطه های مربوطه حویث را وزارت داخله معرفی مینمایند و محصلین صنوف (۱۲) آن به بنوفنی عالی پولیس شامل میگرددند. این مشمولان برای سه سال تحت تعلیم و تربیه مسلکی پولیس قرار داده میشوند و بحیث کمیسار که دارای اعتبارات لیسانسه است از بنوفنی فارغ و در شعبات مربوط دستگاه امنی داخل کار میگرددند و همچنان متعلمین صنوف (۱۰) که از وزارت معارف انتخاب میگرددند تحت تدریس پروگرام مخصوصی برای سه سال در بنوفنی عالی پولیس قرار داده شده و در نتیجه موفقیت بحیث سائنوال که معاون کمیسار است تسلیم دستگاه امنی میگرددند نا گفته نماند که تدریس پروگرام بنوفنی عالی پولیس چه در قسمت کمیسار و چه در قسمت سائنوال ذریعه استادان مسلکی پولیس صورت میگیرد.

دیگر افراد فنی مورد احتیاج وزارت داخله از قبیل حکام و علاقه داران و مامورین اداری کثیراً از فارغ التحصیلان پوهنهی حقوق و قسملاً از پوهنهی ادبیات و غیره اکمال شده میروند. (بقیه در صفحه ۱۰۲)

مصاحبه با وزیر مخابرات

س : از ماه سنبله گذشته تا حال وزارت مخابرات در رشته های پست ، تلیگراف و تلیفون مصدر چه خدمات مهم شده است و در امور مربوطه چه تحولات و انکشافات رخ داده است ؟

ج : وزارت مخابرات از ماه سنبله گذشته تا حال مصدر خدمات ذیل گردیده است .
الف - در رشته تلیفون و تلیگراف اجراآت وزارت مخابرات رامیتوان قرار ذیل

خلاصه نمود .

۱ - نصب و بکار انداختن دستگاه را دیو تلیگراف و را دیو تلیفونی خان آباد .

۲ - نصب و بکار انداختن دستگاه را دیو

تلیفون بدخشان

۳ - افتتاح شرکت را دیو تلیفون بین کابل و لندن و از طریق لندن با سایر ممالک اروپا و آمریکا و آسیا .

۴ - افتتاح شرکت چینل سیستم بین کابل پلخمیری و مزار شریف .

۵ - نصب و بکار انداختن دستگاه

(۲۵۰) وات را دیو تلیگرافی و را دیو تلیفونی در مرکز کابل که برای مخابرات داخل کشور طرف استفاده قرار دارد .

آبناغلی محمد میرد وزیر مخابرات

۶ - نصب و بکار انداختن ترانسفار مر جدید پانزده هزار ولت دستگاه تلیفون اتومات کابل

۷ - نصب و بکار انداختن (۴۰) پایه سوچبورد تلیفون در مراکز مختلف کشور .

۸ - نصب و بکار انداختن دو پایه ماشین جنریتر دیزلی جدید در تلیگرافخانه آخذ مهتاب قلعه و دفتر مرکزی تلیگراف .

۹ - افتتاح کورس چینل سیستم و تربید ۱۶ نفر میخانیکهای وزارت برای حفظ و مراقبت دستگاه های مربوطه

۱۰ - نصب ۳۲۷ پایه تلیفون جدید در مرکز و ولایات .

۱۱ - خریداری سامان و آلات لازمه برای دستگاه های تلیگرافخانه آخذ که بکار تیلی برتر آماده گردید .

ب. د. امور پستی:

- ۱- تبادلہ پستی مستقیم با جاپان و ترکیه برقرار شده است.
- ۲- موزیم پستی افتتاح گردید.
- ۳- تبادلہ پستی بین کابل، قندهار، کابل، هرات، کابل، مرار شریف، کابل و چلال اباد همه روزه شد.
- ۴- يك كورس پستی يك ساله برای مامورین اداری مرکز افتتاح گردید.
- ۵- تحولات و اصلاحات متعددی در قسمت فورمه های اداری پستی صورت گرفت.
- ۶- يك پروگرام جدید تبادلہ و توزیع شهری در مرکز ترتیب و تحت اجرا گرفته شد مطابق این پروگرام همه روزه سه مرتبه توزیع و تبادلہ صورت میگیرد.
- ۷- پروگرام ادامه اوقات کار شعبات اجراییه پستی باندازه پنجایمصد وقت رسمی تحت تطبیق قرار گرفت.

۸- تبادلہ پستی فضایی با ممالك خارج بیشتر شد چنانچه فعلاً همه روزه پسته از طریق کمپنی های فضایی بطرف ممالك اروپایی، امریکایی و آسیایی ارسال میگردد.
 س: عایدات سالانه وزارت مخابرات چقدر است؟
 ج: عایدات سالانه وزارت مخابرات را میتوان ذیلاً توضیح کرد:
 الف: عایدات سالانه تلیفون و تیلیگراف بالغ بر بیست و پنج میلیون افغانی میشود.
 ب: عایدات سالانه وزارت مخابرات از درك سرویس پستی بالغ بر (دوا زده) میلیون افغانی میشود.

جمله عایدات وزارت مخابرات از دودرك فوق (سی و هفت) میلیون افغانی میگردد. ازدیاد عایدات وزارت مخابرات بیشتر منوط به حجم معاملات و تجارت و روابط اقتصادی با دنیا و خارج و انکشاف اقتصادی و اجتماعی داخل میباشد.

در ساحه پستی باید متذکر شد که فروش تکت های پستی در بازار های خارجی راه خوبی برای بلند بردن عایدات مامیباشد و وزارت مخابرات درین موضوع سعی قابل ملاحظه نموده و نتایج خوبی هم بدست آورده است چنانچه احصایه های اخیر نشان میدهد که عایدات مانسبت بسالهای قبل ازدیاد یافته است.

علاوه بر انکشاف بیشتر بازارهای خارجی اگر بازار جمع آوری یعنی (قبیلاتیلی) در داخل مملکت رونق بگیرد ازین درك نیز امکانات بلند بردن عایدات موجود است.
 س: در شعبات مربوطه وزارت مخابرات بشمول ولایات چه تعداد مامور، مستخدم و پرسنل فنی مشغولند؟

ج: جواب این سوال نیز ایجاب میکند تا بین پرسنل تلیفون و تیلیگراف و پرسنل پستی تفریق نمود.
 (بقیه در صفحه ۱۰۴)

مطابقه با وزیر معادن و صنایع

س: خوش میثویم تو ضیح فر مایید که با ختم پلان پنجساله اول وزارت معادن و صنایع بچه اندازه توانست پروژه های مرتبه پلان را مورد تطبیق قرار دهد ؟

ج: بادر نظر گرفتن بعضی تعدیلاتی که در جریان تطبیق پلان با اثر سرویها و مطالبات

دکتر کانو اوصیاء وزیر باغلی دکاتور
محمد یوسف

بعدی از طرف دولت در پلان وارد گردیده میتوان گفت که پروژه های مربوطه معادن و صنایع رویهم رفته بطور کامل تطبیق گردیده است .

س: از ماه سنبله گذشته تا حال چند فابریکه جدید در افغانستان تاسیس و بیکار آغاز کرده و ظرفیت تولیدات این فابریکه ها چقدر میباشد ؟

ج: فابریکه های آتی بعد از ماه سنبله گذشته تکمیل و بیکار آغاز نموده است .

الف - فابریکه سمست سازی غوری (قسمت اول) بطرفیت روزانه (۲۰۰) تن سمست

ب - فابریکه برق غوری بطرفیت (۹۰۰۰) کیلووات

ج - ورکشاپ لنده با نان بطرفیت ترمیم سالانه (۵۰۰) براده موتو

د - ورکشاپ قندهار و لنگرگاه بسته کاری موتو

ه - دستگاه برق فیول کوته کار بطرفیت (۷۰۰) کیلووات

و - دستگاه تیل کشی و تقویه تیل مرز شریف بطرفیت (۲۸۰) تن در سال

س: وزارت معادن و صنایع بمنظور تقویه و آنکشاف صنایع با موسسات صناعی از نظر مادی چه مساعدت هایی نموده است ؟

ج: مساعدت های آتی صورت گرفته است .

الف معافی ماشین باب ، مواد تعمیر و مواد خام صنایع از محصول گذرگی .

ب - معافی موسسات صنعتی برای سه سال از مالیات بر عایدات .

ج - تهیه اسعار بنرخ مساعد و رهنمایی اقتصادی و فنی .

س: امور مرچا های پترول در مربوطات شیرخان چه نتیجه داد ؟ ۱ ست و در طی پلان پنجساله اول از این ناخیه چه موفقیت هایی نصیب کشور شده است آیا انتقال نفت یا گاز به سایر نقاط مدنظر میباشد یا نه ؟

ج : کار تفحص نفت ادامه داشته و سال بسال حجم آن افزایش مییابد. در ناحیه شبرغان چند ساختمان محتوی مواد نفتی کشف و در دو ساختمان گاز طبیعی قابل استفاده تجاری کشف شده است. در مرحله اول انتقال گاز از ساحه استخراج به محل تاسیس صنایع سابق الذکر مدنظر میباشد و انتقال آن بسایر نقاط در مراحل آینده نظریاً احتیاج تحت مطالعه گرفته میشود. س. غیر از مناطق شبرغان آیا کدام مناطق دیگر برای استخراج پترول سروی شده است؟
ج - تفحص پترول که بدوادر (۴۳) هزار کلو متر مربع مدنظر بود حالا به (۱۱۳) هزار کیلو متر مربع توسعه یافته که علاوه بر شبرغان، هرات، میمنه، مزار شریف و قطغن راینز شامل است لذا سروی های مختلف در تمام مناطق مذکور جریان دارد و بزودی در نقاط مساعد بر مه کاری آغاز خواهد شد.

س : درباره معدن آهن حاجی کک چه اقدامات شده و نظر متخصصین در این باره چیست؟
ج - مطالعات ابتدایی وجود ذخایر بزرگ سنگ آهن را ارائه میکند. قرار مطالعات جنسیت سنگ آهن مذکور برای تاسیس صنعت آهن و فولاد مساعد است. در دوره پلان دوم در این باره مطالعات دقیق تر دوام با مطالعه زغال کوکس و ساختن پروژه فابریکه ذوب آهن مدنظر میباشد.

س: معادن زغال کورکرو اشیپته برای چند سال دیگر قابل استفاده خواهد بود و کار استخراج زغال سنگ کرخ در هرات بکجا رسیده راجع به انکشاف آن کدام پروژه روی دست است یا نه؟؟

ج - از مطالعاتی که تاکنون صورت گرفته معلوم میشود که معدن اشیپته و خصوصاً معدن کورکردارای ذخیره بزرگی بوده و میتواند برای سالیان درازی زغال مورد احتیاج را فراهم کند تولیدات معادن مذکور که قبل از پلان (۲۲) هزار تن بود در سال اخیر پلان به (۵۳) هزار تن رسید و انتظار میرود در سال اول پلان سوم تخمیناً به (۷۰) هزار تن بالغ شود.
عملیات اصولی برای معلوم نمودن ذخیره و بهره برداری از معدن کرخ هرات در پلان دوم مدنظر است علاوه بر آن در جریان پلان اول انکشاف معدن زغال دره صوف که از نظر مقدار ذخیره و جنسیت زغال در بین سایر معادن کشور مقام ممتاز دارد آغاز و معدن مذکور برای استفاده آماده شده مناسبانه بعد مسافه اجازه نمیدهد که از زغال مذکور برای احتیاجات مرکز استفاده شود اما استفاده از آن برای مقاصد مختلف بشمول صنعت ذوب آهن در آینده مدنظر میباشد.

س : بنظر شما کدام معادن در افغانستان بیشتر مورد استفاده قرار گرفته میتواند و مفیدترین معدن از نظر ارزش اقتصادی آن کدام است؟؟

ج : در شرایط فعلی افغانستان معادن آبی خصوصاً از نظر احتیاجات داخلی و صادرات قابل توجه میباشد.

نفت و گاز - زغال سنگ - سنگ آهن و لاجورد.

(بقیه در صفحه ۱۱۰)

مصاحبه با کفیل وزارت زراعت

در ماه سوم و زارت زراعت در طی پلان پنجساله اول در قسمت امور زراعتی چقدر بوده و وزارت زراعت در تطبیق پلان چند فیصد موفق گردیده است ؟

ج : طبعاً در چو کات وظایف هر چه را که کلمه زراعت احتواء میکنند و بدان مربوط است ، کار و فعالیت این وزارت را در جریان سالهای پلان تشکیل داده است در مورد

دکتر هنر دوزرت کفیل شاغلی غلام - وزیر عدالت

اینکه چند فیصد بتطبیق پلان وزارت خود را مؤفق می داند ، امور زراعتی یک پرو بلم نهایت مشکل بوده و چندین شق و اجزاء را احتواء میکند ، لہذا نمی توان بدون مطالعه و سنجش نهایت عمیق و آنوم از نظر متخصصین شقوق مختلفه بدان جواب گفت . با آن وزارت زراعت در ساله تطبیق پروژه های زراعتی خود را کاملاً موفق و پیروز میداند و شاهد این پیروزی انجام وظایف ارزنده است که در شقوق مختلف بعمل آمده و نتایج آن بصورت عملی و مثبت پدیدار شده است .
س : از سنبله ۱۳۴۰ تا حال چه فعالیت های جدید در امور زراعتی صورت گرفته و در اینقدر مدت وزارت زراعت در قسمت میکانیزه شدن امور زراعت در مناطقی که امکان پذیر است چه کرده است ؟

ج : یک اندازه ماشین آلات زراعتی از قبیل بولی کلتور و سامان حیوانی که به نیروی حیرانیت مجبور مطابقت یارم خریداری شده و نمایش طرز کار آن به دهقانها در فارم با دام باغ توسط متخصص مربوطه عملی شده است . همچنان ماشین آلات ذیل نیز در فارم با دام باغ مورد استعمال و تجربه بیشتر قرار گرفته است تراکتور چین دار (بلدوزر) نوع ۶ (۶) سلندره دیزلی .

سکرپیر (واگون خاک کشی) مربوط بلدوزر .

تراکتور چین دار بلدوزر (۴) سلندره .

تراکتور نوع سی ایثالوی (۲۵۰) دارای (۵۰) اسپ قوه با قلبه یونیورسل - دسک تابه کلوخ شکن و گریپر - پل راکول .

مصاحبه با وزیر معارف

س. تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدائی، ثانوی و مسلکی در جریان پلان پنجساله اول در برتاسر کشور بشمول پایتخت چقدر بوده است. و ازین مکاتب در پایان سال تعلیمی (۴۰) چقدر شاگرد فارغ شده اند.

ج. تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدایی، متوسط ثانوی و مسلکی در جریان پلان پنجساله اول و شش ماهه تمدید شده در برتاسر کشور قرار شرح آتیست:

فارغ التحصیلان مکاتب در شش دوره اخیر

سالها	مکاتب ابتدائی	فارغ مکاتب ثانوی	مکاتب مسلکی	مجموع
	فارغ	متوسط لیسه	صنف ۱۲ صنف نهم دارا لحفاظ	
۱۳۳۵	۶۱۳۹	۱۷۲ ۷۱۸	۴۶۷ ۲۵۰ ۴	۷۵۰۰
۱۳۳۶	۷۰۹۴	۲۳۰ ۱۰۱۱	۲۳۸ ۳۰۹ ۱۸	۸۹۰۰
۱۳۳۷	۹۳۸۰	۲۵۵ ۱۰۵۶	۲۸۲ ۳۴۵ ۱۰	۱۱۳۲۸
۱۳۳۷	۸۶۶۲	۴۳۴ ۱۴۳۶	۳۱۲ ۳۶۶ ۳۲۱	۱۰۴۲
۱۳۳۹	۹۵۹۰	۵۲۶ ۱۵۷۶	۴۱۵ ۴۰۱ ۱۴	۱۲۵۲۲
۱۳۴۰	۱۱۲۴۷	۵۴۰ ۱۷۹۶	۳۲۶ ۵۶۴ ۱۷	۱۴۴۹۰
مجموع	۵۲۱۱۲	۷۳۹۳ ۲۱۰۷	۱۸۴۰ ۲۲۳۵ ۹۵	۶۵۸۳۲

س. در شروع سال تعلیمی (۴۱) چقدر شاگرد در مکاتب ابتدایی، متوسطه، ثانوی و مسلکی شامل شده اند.

ج. مشمولین مکاتب ابتدایی متوسطه ثانوی و مسلکی در سال (۴۱) تعلیمی قرار آتیست:

الف. در مکاتب ابتدایی و دهاتی - ۶۵۰۰۰
 ب. متوسطه مسلکی و غیر مسلکی - ۸۴۱۶

ج. ثانوی - ۱۹۰۰

س. در آغاز سال تعلیمی (۴۱) وزارت معارف بجهت تعداد فارغ التحصیلان دوره ثانوی را از مکاتب مرکز و ولایات جهت اكمال دوره تحصیلات عالی به یوهنتون کابل معرفی کرده اند. تعدا (بقیه در صفحه ۲۴۲)

دپوهنی وزیر پښاغلی دکتور علی احمد پوپل

مصاحبه با وزیر تجارت

س : خواهشمند است در باره اجرا آت مهم تجارتي کشور از سنبلة ۴۰ تاحال معلوماتی لطفاً نمایند و ضمناً اگر توضیح بفرمایند که در این مدت در امور تجارت کشور چه انکشافی رخ داده است ممنون میشویم ؟

ج : معلوم خواهد بود که وزارت تجارت از لحاظ اجرا آت مهمه موظف به ادا ره انتظام و مراقبت تمام فعالیتهای تجارتي و فروش تولیدات کشور به منظور تهیه اسعار و تورید مایحتاج مملکت چه از لحاظ مسایل انکشافی و چه از حیث مواد استواری شناخته شده چنانچه سیاست تجارتي کشور برای استفاده بیشتری از انکشافات مخصوصاً در بشق صادرات که حمایه مفاد ملی در آن مضمور است از همه اولتر مطمح نظر میباشود

د تجارت وزیر شامغلی غلام محمد «شیرزاد»

تدأیر مفیدی را در آن مورد پیش بین است مثلاً تثبیت در تنظیم واردات و صادرات اصلاحات تجارت داخلی، تهیه اساسات برای عقد قرار داد های تجارتي و همان طور دائر ساختن نمایشگاه بین المللی در کابل واشترک در نمایشگاهای بین المللی ممالک دوست

و تدابیر لازمه که به منظور تشویق صادرات اتخاذ میشود و همچنان اصلاح صادرات از نظر استاندر و بدست آوردن بازار های جدید فروش و بهتر ساختن احصایه صادرات و واردات و هم واری از امور ترانسپورت و ترانزیت و همین طور مراقبت واردات از نظر ترجیح احتیاجات اولی مملکت و سایر وظایف که در اینجا هر کدام آن اگر علیحده توضیح داده میشود طبفا وقت زیاد نری را احتوا میکنند که تمام آن جزء اجراآت مهمه وزارت تجارت قرار میگیرند و بالا می آیم بالای سوالیکه شرح نموده اید

از سنبلة ۱۳۴۰ تاحال قرار داد های که بین افغانستان و ممالک خارجه عقد گردیده قسمت مهم اجراآت تجارتي را تشکیل میدهد که آن ممالک عبارت اند از اتحاد شوروی ، جمهوریت مردم چین ، چکوسلواکیه ، پولند ، هند ، یوگوسلاویا ، جمهوریت عربی متحد ، بلغاریا ، ایالتیه ، فرانسه ، جمهوریت اتحادی آلمان و ایران و همچنین يك عده از کشورهای دیگر نیز میباشد که به افغانستان قرار داد تجارتي نداده اند اما روابط تجارتي ما با ممالک مذکور قایم است . همانند امریکا ، انگلستان ، لیبیان و ... (بقیه در صفحه ۳۶۴)

مصاحبه با وزیر مالیه

س : بودجه عادی دولت بالغ بچند بودجه انکشافی دولت برای سال ۴۶ چند است ؟

ج : بودجه عادی سال ۴۶ مبلغ (۲۳۸۸۴۰۹۶۴۸) - افغانی تثبیت و بودجه انکشافی مبلغ (۵۷۸۰۳۵۹۰۰۰) افغانی پیش بینی گردیده است .

دمالی وزیر ضاعلی عبداللہ «ملکیار»

س : عواید دولت چقدر و مصارف عادی آن چقدر است و موازنه بودجه پرده ا سال س است ؟

ج : طوریکه در جو ابه سوال اول شما توضیح گردیده عواید یک برای تکافوی مصارف عادی سال ۴۶ در بودجه پیش بینی گردیده با مصارف بودجه عادی امسال متوازن میباشد .

س : حساب قطعیه بودجه از کدام سؤلها بوزارت صادر رسیده و نتیجه آن چیست ؟

ج : حسابات قطعیه عواید مصارف و خزاین سال مالی ۳۸ = ۳۹ و سال مالی ۳۹ = ۴۰

ترتیب و تنظیم گردیده و در برج اسد امسال پس از منظوری مقام ذیصلاح جهت تدقیقات و طی مرا حل اصولی بریاست عمومی تفقیض معاسبات تفویض گردیده است .

س : آیا سیستم حسابی کشور مثل سابق است و یا داران تغییرات جدیدی وارد شده اگر تغییر وارد شده بجه ایس و از کدام نوع سیستم حسابی است ؟

ج : سیستم محاسبه دولت عبارت از همان سیستم مضاعف است که از ابتدای میزان سال ۳۸ در دوا مرکز و از اول حمل ۴۱ در ولایات و حکومتات اعلی تحت تطبیق قرار گرفته و کار آن موفقانه پیشرفته است .

س : با تطبیق سیستم جدید حسابی چه تحولاتی در امور محاسبات کشور وارد خواهد شد ؟

ج : تطبیق شدن سیستم جدید محاسبه طرز کنترل دارایی را از مجراهای اصلی آن سولتر به خت و طریق تاجرات پول و تحصیل عواید را آسان میگرداند . چون وظایف (بقیه در صفحه ۳۶۸)

مصاحبه با رئیس مستقل مطبوعات

س: می‌توانیم بصورت اجمالی بدانیم که مطبوعات در یکسال گذشته چه توسعه و انکشافی

نموده است ؟

ج: امور مطبوعاتی و نشراتی در یکسال گذشته در هر رشته توسعه و انکشاف قابل ذکری

نموده است .

د. مطبو هاتو مستقل رئیس بناغلی

دکتر محمد آصف سوبیل

در قسمت را دیو نشرات را دیو

بیشتر شده و پروگرام های جدیدی در نشرات

را دیو به افزود گردیده است .

روزنامه ها و مجلات جدید تأسیس و برای

بلند بردن سوبه روزنامه های موجوده در

مرکز و ولایات و رفع مشکلات شان با موسسات

مربوط کهک های عرفانی و معنوی صورت

گرفته است .

برای عصری ساختن مطبعه دولتی و تورید

ماشین های جدید و بهبود وضع طباعتی

روزنامه ها اقداماتی عملی شده و نتایجی بدست

آمده است .

برای تقویه نو و تکمیل لوازم تخنیک

موسسه باختر آژانس همکاری و معاونت های

مادی و معنوی - صورت گرفته است .

در قسمت بلند رفتن سوبه نمایش درامها و عرضه درام های بهتر و سوبه بلند تر بدل مساعی شده .

برای تعمیر لابرتوار جدید فلمبرداری و تهیه وسایل فلمبرداری و شستشو و تکمیل فلم

ها در داخل اقداماتی شده و ضمناً یک عده فلم های مستند و اخباری در طول سال گذشته تهیه و

بمعرض استفاده گذاشته شده - درین سال کتب و آثار بهتر و بیشتر طبع و بمعرض استفاده

عامه گذاشته شده و وسایل عرضه کتب به علاقمندان فراهم گردیده است .

برای بدست آوردن آثار بهتر علمی و ادبی و هنری از طریق جوایز مطبوعات و هنرئی

کوشش های بهتر مبذول شده . امسال یک تعداد کتب مفید بدست آمده و از مولفین و

مترجمین آن تقدیر شده است .

روابط مطبوعاتی و کلتوری یا خارج بیشتر توسعه یافته و با تبادل هیئت های متعدد و دایر

نمودن نمایشگاه های هنری و نمایش فلمهای مربوط با افتخارشان در خارج برای تحکیم روابط

(بقیه در صفحه ۳۷۲)

مصاحبه با معین وزارت پلان

س. وزارت پلان از آغاز پلان پنجساله اول در قسمت ترتیب و تنظیم پروژه ها و پلانهای عمومی مملکت مصدر چه خدماتی شده است؟ لطفاً بطور مختصر توضیحات لطف نمایید.

ج. وزارت پلان در اواخر سال ۱۳۳۵ يك كمی بعد از تصویب پلان پنجساله اول تأسیس گردید و در اوایل ۱۳۳۶ یعنی ششماه بعد از تصویب پلان بكار آغاز کرد. این وزارت

اساساً بمنظور مراقبت پیشرفت و اكمال پلان-توحید و انسجام بخشیدن و فعالیتهای وزارت خانه ها و دواير مختلف و امور مقدماتی جهت تهیه و ترتیب پلانهای انكشاف اقتصادی آینده بمیان آمده و این وظیفه طوریکه لازم است با وجود قلت مامورین و متخصصین اقتصادی داخلی در جریان پلان اول انجام داده است.

از یکطرف بابت آوردن راپورهای اجراآت کارو مصرف، پیشرفت پروژه ها را تا جای امکان مراقبت نموده از جانب دیگر با مساعی که در راه حل مشکلات پولی و غیره وزارت خانه ها با اثر مراجعه شان بخرج داده در پیشرفت پروژه ها تسهیلات بعمل آورده و بان سرعت بخشیده است.

د. پلان دوزارت معین شاغلی عبدالحی عزیز

در قسمت توحید و انسجام سعی بعمل آمده است

تا بادر نظر گرفتن عمومیات پلان شقوق مختلف با هم مرتبط بوده از نگاه مالی و در این اواخر از نگاه موازنه و تهیه مواد، انسجام آنها تأمین گردد.

ریاست احصایه بابت آوردن احصایه های مختلف که در محل مقدماتی خود را نمیباید مصارف و قوای بشری در راه تهیه تسهیلات برای اخذ ترتیبات مقدماتی بمنظور طرح پلانهای اقتصادی آینده زمینه را مساعد میسازد و از طرفی هم با نشر پیشرفت های پلان در هر سال معلومات موثق در کلیه رشته های اقتصادی مملکت به السنه پشتو- فارسی انگلیسی به جامعه و ممالک خارجی و موسسات بین المللی که تشنه چنین معلومات هستند تقدیم داشته است. ترتیبات در مورد مسائل مهم اقتصادی جریان داشته این بذات خود در آینده را برای تسهیل پیشرفتهای سریعتر هموار میسازد.

مدیر عمومی ارتباط تعاون خارجه این وزارت در قسمت ارتباط بین حکومت و ممالک متعابه اینکه در پلان از طریق امدادهای تخنیکي و اقتصادی کمک مینماید و همچنان در قسمت امدادهای بین المللی از موسسات اختصاصی ملل متحد و سایر موسسات بین المللی اجراآت

(بقیه در صفحه ۳۷۹)

مصاحبه با معین وزارت صحتیه

س: لطفاً راجع به امور صحتی و موفقیت هایی که در شقوق حفظاً لصحه عمومی کشور طی پلان پنجاه له اول نصیب مملکت شده بصورت اجمالی بجواب سوالات آتی توضیحات بدهید که از سنبله گذشته قاحال وزارت صحتیه در شقوق مختلف امور صحتی مملکت چه کرده است؟

بامختصر نظر مقایسوی در قسمت امور صحتی سالهای گذشته در این سالهای اخیر چه پروژه های عمده مورد تطبیق قرار گرفته و بنظر شما وضع صحتی مردم اکنون چگونه است؟

اکنون در افغانستان چه تعداد شفاخانه

ذکور و اناث را یشگاه، اکسیر، لابراتوار های صحتی، پولی کلینیک ها تأسیس شده؟ این مؤسسات در کدام نقاط ولایات افغانستان بهمول مردم برای خدمت آماده است؟

در طی پلان پنجاه له اول بچه تعداد دکتور در شقوق مختلف و بچه تعداد معاون دکتور همشیره، همشیره، پرسونل (اناث ذکور) و پرسونل فنی تربیه و شامل خدمت شده اند؟

لطفاً توضیح کنید که در شفاخانه های

مرکز و ولایات بچه تعداد بستر رایگان چیست

تداوی مریشان وجود دارد و تر تیب پذیرفتن مریشان در شفاخانه ابن سینا چگونه است؟

ایا در ولایات مملکت نیز روزنتون و زایشگاه دایر شده یا خیر؟

ج: وزارت صحتیه در جریان پلان پنجاه له اول مملکت طبق پروگرام های مرتبه ازیک جانب وسایل تداوی و تشخیص را وسعت داده و در مورد بلند بردن سوبه طرق معالجوی اعالی مملکت اقدامات لازمه بعمل آورده و از جانب دیگر توجه خود را علاوه بر توسعه طب معالجوی به طب وقایوی نیز جداً معطوف نموده و با مشوره موسسات بین المللی صحتی و متخصصین داخلی و خارجی در مورد تطبیق طب وقایوی به پیمانه وسیع تشبثات لازمه کرده که بدین ترتیب در جریان پلان پنجاه له گذشته در طب معالجوی و وقایوی انکشافات و اصلاحات قابل ملاحظه بعمل آمده است اجرا آت وزارت صحتیه را در مورد فوق بصورت مختصر ذیل توضیح مینماییم.

۱- طب معالجوی

چون تعداد بستره های موسسات صحتی سابقه تنها فوی تداوی مریشان مراجع را نمی نمود از این رو بیک تعداد شفاخانه ها جدید احداث و اعمار گردیده و همچنین تعداد بستره های بعضی شفاخانه ها افزونی بعمل آمده و برای معاینه و تشخیص مراجعین پولیکلینیک های جدید ساخته شده است.

(بقیه صفحه ۳۸۲)

دروغتیاد وزارت معین بناغلی

دکتور عبدالرحیم

مصاحبه با معین وزارت فواید عامه

س: - لطفاً معلومات اجمالی را راجع برؤس فعالیتهای وزارت فواید عامه در طی پلان پنجساله اول لطف فرمایید!

ج: - در طی پلان پنجساله اول وزارت فواید عامه در قسمت ساختمان سرکها و پلها بند و انهار میدانهای هوایی و تعمیرات فعالیت ورزیده است.

س: - از سنبله ۱۳۴۰ تا حال وزارت فواید عامه

بیشتر در کدام موارد متوجه بوده و مصدر چه خدماتی شده!

ج: - وزارت فواید عامه از تاریخ سنبله سال ۱۳۴۰ که پلان پنجساله اول خاتمه یافت تا اول سال ۱۳۴۱ با تمام قوا در کمال پروژه های پلان پنجساله اول مجاهدت نموده و از اول سال ۱۳۴۱ تا کنون در اجرای پروژه های پلان پنجساله دوم که پروژه های انتقالی نیز در آن شامل است مصروف فعالیت میباشد.

دکتر دقواؤلوی قوماندان اود فواید عامی
دو وزارت معین برید جنرال محمد عظیم

س: - لطفاً توضیح کنید که در افغانستان

چند کیلومتر سرک موجود است و آیا

این سرکها در اکثر نقاط جهت حمل و نقل اطمینان بخش و مساعد است؟

ج: - در تمام افغانستان باندازه (۴۶۲۸) کیلومتر سرک وجود دارد که مورد اطمینان بوده و قسمتی از آن در طی پلان پنجساله اول بصورت عصری ساخته شده علاوه بر آن باندازه (۲۰۴۷) کیلومتر سرک موجود است که در بعضی از فصول سال به آمد و شد ترافیک مساعد نیست زاید بر آن سرکهای فرعی که خطوط مواصلات بین مراکز ولایات و حکومتی های محلی و علاقه داریهای مربوطه ولایات است نیز موجود است که ترافیک در آنها جاری میباشد اما کمتر مورد اطمینان شناخته میشود - روی هم رفته تمام سرکهای مذكور فوق جمعاً بطول ۱۰ هزار کیلومتر میرسد.

س: - فعلاً در افغانستان چند کیلومتر سرک قیر ریزی شده و چند کیلومتر برای قیر ریزی آماده است!

ج: - در تمام افغانستان بشمول سرکهای فرعی باندازه (۳۹۳) کیلومتر قیر ریزی شده و باندازه (۸۸۸) کیلومتر برای قیر ریزی آماد میباشد. (بقیه در صفحه ۳۸۹)

جغرافیة اقتصادى افغانستان

دكتور غلام عمر «صالح» استاد پوهنځى ادبيات

اولين هدف و مرام اقتصاد افغانستان معاصر استفاده از پيداوار زراعتى و معدنى و بلند بردن سطح حيات مردم آن ميباشد كه ايس مرام تا اندازه زيادى به قوه محرکه احتياج داشته و به اثر تأسيس مراكز برق آيى متعدد اين احتياج برآورده ميتواند شد .
زراعت افغانستان :

از اراضى زراعتى افغانستان سه طبقه استفاده ميكند بصورت مستقيم بواسطه مالكين اراضى ذريعه اجاره دارها كه اراضى را بكاريه ميگيرند و بواسطه كارگران زراعتى كه از طرف مالكين تحت شرايط جداگانه از اراضى بهره بردارى ميشود .

د افغانستان معاصر مالكين بزرگ زراعتى به تعداد كم وجود دارند و اين نوع مالكين روستايى كه به اقليت اند طبقه مهم زراعتى را تشكيل ميدهند . مالكين بزرگ روستايى بجاوهرها وجود دارند كه اراضى زراعتى را جهت زراعت باجاره ميدهند . اين نوع مالكين از خود داراي كاريزها و يانهرها هستند كه از آب آنها در زراعت استفاده ميكند و آسپاهاي آبي خود را بوسيله قوه آن بحرکت مياندازد كاريزهاي آنها ضمناً بكاريه داده مى شود . در صورتى كه آب كاريزها و يانهرها از مصرف ايشان زايد باشد نظر با بجاى وقت تحت شرايط جداگانه آنها بفروش ميرسانند .

همچنين دهقانخانه هاى متوسط در افغانستان وجود دارد كه تعداد نفوس هريك آنها از بيست فرد تجاوز نميكند و اراضى مربوط اين نوع دهقانخانه نيز بكاريه داده مى شود در صورتى كه يك اجاره دار مالك افزاز زراعتى ، حيوانات قلبي و تخم باشد در آن صورت گاهى نصف و گاهى ۲ بر ۳ محصول زراعتى بصورت عمومى بزارع برميكردد كه آنها هم بمناطق مختلف مربوط است اما اگر گاهى افزاز زراعتى و حيواناتى كه بقرض زراعت از آنها در قلبي استفاده ميكند از مالك زمين باشد ۴ بر ۵ حصه محصول زراعتى - حصه مالك زمين و ۱ بر ۵ آن مزد اجاره دار ميشود . بالاخره در صورتى كه هم وسايل زراعتى بشمول تخم از طرف مالك زمين تهيه گردد اجاره دار شرايط يك كاريگر زراعتى را پيدا ميكند كه در اين صورت ۹ بر ۱۰ حصه محصولات زراعتى حق مالك و ۱ بر ۱۰ آن حصه كارگر زراعتى مى شود .

مالكين زراعتى در افغانستان كه از ۲ الى ۱۰ و گاهى ۲۰ هكتار زمين مي داشته باشند تعداد آنها زياد است (۱) اين نوع مالكين متوسط اراضى خود را بكم فاميل خود ذراعت ميكند در صورتى كه تعداد افراد فاميل به بهره بردارى زمين ايشان كفايت نكند در آن موقع كارگران زراعتى را طور اجوره يى استخدام ميكند . در صورتى كه رئيس فاميل كه عبارت از پدرهايله باشد از زمين

(۱) يك هكتار زمين معادل بده هزار متر مربع زمين است و يك جريب زمين مساوى به يك هزار و نه صد و سى و شش متر مربع زمين مى باشد .

برود در آن صورت معمولاً اراضی زراعتی مربوط ایشان تر که شده بین یسران زارع تقسیم می شود درین صورت رژیم مالکین کوچک تولید می گردد و این چنین مالکان کوچک که مالک یک مقدار کم اراضی زراعتی شوند از محصولات زراعتی خود چندان استفاده نگردد و حاصلات زراعتی در جریان یک سال جهت تأمین زودگی شان کفایت نمی کنند.

مساحت زراعتی در افغانستان: با وجودیکه یک قسمت بسیار کم اراضی در افغانستان سالانه زراعت می شود با هم محصولات زراعتی درین سرزمین منبع بزرگ حیاتی را تشکیل می دهد اراضی زراعتی افغانستان بالغ بر ۵۲۰۰۰ کیلومتر مربع مساحت است. این مقدار اراضی چهار فیصد مساحت عمومی افغانستان است در حالیکه چراگاه ها و چمن ها بیکه برای تربیه حیوان مفیدند ده چند اراضی زراعتی می باشد علاوه بر آن تقریباً نصف اراضی زراعتی ۴۷ فیصد زراعت آبیاری شده است و بقیه آن زراعت للمی می باشد. ۱۳ فیصد زراعت آبی از آب کارین مستفید می گردد ۱۰ فیصد آن از آب چشمه و بقیه آنها از آب نهرها و دریاها سودمند می گردد.

همچنین اراضی افغانستان که همه ساله (بوره) گذاشته می شود بالغ بر ۲۰۰۰۰۰ مجموع اراضی زراعتی است و آن نسبت به عدم استعمال انبار یا کود زراعتی می باشد ازین لحاظ محصول اراضی به فی هکتار خیلی کم است. اراضی زراعتی للمی در افغانستان زیاد تر در صفحات شمالی مملکت واقع بوده و مخصوصاً در نشیب های شمالی هندوکش سابقه بیشتری را در بر می گیرد.

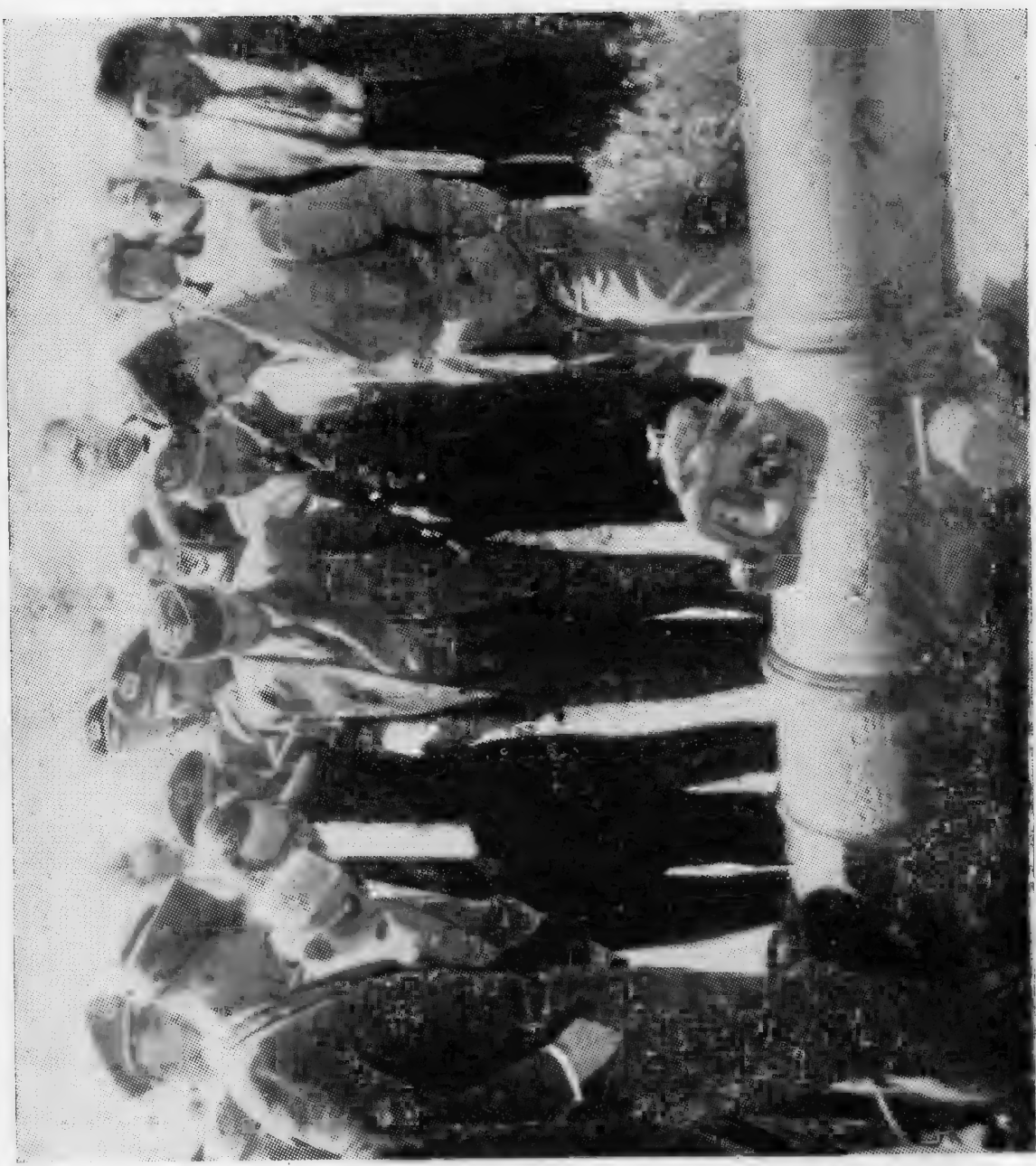
الف زراعت انواع غله:

غله ودانه تقریباً در تمام نقاط افغانستان که قابل زرع است زراعت می شود مخصوصاً در آن قسمت های بیکه پنبه و برنج کشت می شود زراعت غله به آنها وامی باشد. اراضی زراعتی گندم از نگاه ارتفاعات قابل توجه است: آثار این غله را الی ارتفاعات ۳۵۰۰ متر نیز فراخ می توان دید.

۱- گندم اعلی نوع غله است که به اثر آبیاری محصول قابل قدری می دهد. در حالیکه گندم اعلی للمی نیز در مناطق صفحات شمالی و قسمت های مرتفع افغانستان موجود می باشد. گندم للمی درین سرزمین الی ارتفاعات ۳۰۰۰ متر نمو کرده و حاصل می دهد و به جواری سرک کوتل خبر به مشاهده می رسد. گندم اعلی للمی محصول خیلی کم دارد و مقدار پروتین آن نسبت به گندم آبی زیاد تر است گندم للمی بواسطه چادر نشین ها بیشتر کشت می شود و بدین نقاط دنیا وجود ندارد ازین نوع گندم به تعداد یکصد و ده جنس وجود داشته و بصورت اوسط ۲۰۰۰ هکتار زمین در افغانستان سالانه زراعت می شود که محصول آن بدو میلیون تن بالغ می گردد.

در افغانستان گندم اساس تغذیه نفوس را تشکیل می دهد. و ازین غله در ۱۳۲۹ به مقدار ۲۵۰۰۰۰ تن حاصل بر داشته شده بود که در مساحت دو میلیون و دویست هزار هکتار زمین زراعت شده تنها نظر به قلت ۱۰ فیصد حاصلات گندم، افغانستان مقدار زود هزار تن گندم از ایالت متحد امریکا و اتحاد شوروی وارد نموده بود. مقدار حاصلات گندم در افغانستان به اقلیم، امراض نباتی و مقدار کود استعمال شده تغییر می کند. امروز بغرض نجر به افراغ گندم را که به قابل مرض سرخی مقاومت داشته باشد وارد نموده اند. چنانچه بسال ۱۳۳۷ مقدار ده تن گندم به زارعین صفحات شمالی مملکت توزیع شده است.

۵۰. یونی معظم اعلیحضرت دهرات به جامع جومات کهنی د هیواد د تاریخی بقایاو د آثارو څخه پوثر کوری

هما یو نی منظم | علیحضرت پھرات کچی دتور غندی د لاری سا ختمانی نقیہ گوری (د ۱۳۴۱ دتور به میاشت کینی)

۲- **جواری:** جواری نوع غله دیگر است که الی ارتفاعات ۲۶۰۰ متر در افغانستان زراعت می شود. حاصلات آن بمصرف انسان و حیوان میرسد. ازین غله سال ۱۳۳۹ بمقدار ۷۰۰۰۰۰ تن حاصل برداشته شده بود که زراعت آن ساله پنجمصد هزار هکتار زمین را اختیار کرده است مقدار فوق کاملاً بمصرف داخلی رسیده و مناطقی که در آنجا بیشتر جواری کشت می شود ولایات پکتیا و ننگرهار است.

۳- **جو:** اقسام متعدد جو، در افغانستان وجود دارد اما اجناسی که درین مملکت انتخاب شده و معملاً مازرع میشود خیلی محدود است چومانند جواری برای خورا که افسان و حیوان زراعت می شود. جو الی ارتفاعات ۳۵۰۰ متر نیز پشاهده میرسد. افغانستان ازین غله تقریباً ۳۸۰۰۰۰ تن در ۱۳۳۹ حاصل برداشته است. واین مقدار جو محصول ۳۵۰۰۰۰ هکتار زمین است. مناطق زراعتی آن قسمت های غربی افغانستان می باشد. اجناس جو و جواری که در افغانستان زراعت می شود ازسالیان قدیم درین سرزمین وجود دارد ولی درجنسیت آن تنوع بعمل نیامده است.

۴- **جودر:** اقسام مختلف جودر در افغانستان وجود دارد که این اقسام را ردیگر ممالك دنیا سراغ نمی توانید کرد. تنها مردمان آسیای کوچک و نشیب های شمالی سلسله های قفقاز نیز انواع زیاد این غله را می شناسند.

جودر به ارتفاعات فوق الی ۲۵۰۰ متر نشو و نما میکند و گاهی این غله را توام بازراعت گندم تیرماهی می یابیم. منطقه که در قسمت اراضی رنگ زار آن جودر زراعت می شود بدخشان است.

۵- **برنج:** در افغانستان انواع مختلف برنج زرع می شود و مناطق زراعتی آن ولایات قطغن، پکتیا، ننگرهار و مزار شریف است. که مواد ارتزاقی نفوس محلی را تشکیل میدهد. چون برنج غله ایست که تقریباً بوسیله آبیاری زراعت آن امکان پذیر است و ازطرف دیگر نبات اقلیم تروپیکل است ازآزرو درمناطق گرم مملکت زرع میشود.

محصول یک هکتار زمین نسبت به محصول دیگر ممالك مجاور افغانستان زیاد تر است. در افغانستان سال ۱۳۳۹ مقدار ۲۲۰۰۰۰ تن برنج حاصل برداشته شده و این مقدار محصول ۲۱۰۰۰۰ هکتار زمین است که از آن جمله ۱۰۰۰۰ حصه این محصول حاصل ولایت ننگرهار است.

در منطقه کابل زراعت این غله نظر به مشکلات صحتی محدود می باشد زیرا اراضی زراعتی برنج محیط پشه ملار یا را بار میاورد که مجادله بمقابل آن مشکل است. تنها به اطراف ۲۰ کیلو متری جنوب کابل در منطقه لوگرد کشت می کنند.

ب: نباتاتی که بفرض صنعت زرع می شود

در افغانستان سه نوع نبات را بفرض انکشاف صنایع توسعه داده اند: این سه نوع نبات عبارتند از ابلیمو، نیشکر و پنبه.

۱- **ابلیمو:** ابلیمو مخصوصاً در صفحات شمالی کشور بیشتر زراعت می شود. زراعت این

نبات در افغانستان چهار هزار هکتار زمین را اشغال میکند و روبه افکشاف می باشد. ازین مقدار اراضی چهل و چهار هزار تن لبلبو حاصل برداشته اند. گاهی زارعین از اراضی خود محصول بیشتری می بردارند یگان سال آفات زراعتی محصولات این نبات را محدود میسازد که مجادله علیه آن بشدت بعمل می آید. اجناس مختلف تخم لبلبو فعلاً در سفحات شمالی طور تجر بوی زرع میشود. تا اینکه انتخاب بهتر نس امکان پذیر گردد. این اجناس را از پولیند و چکوسلو اکیا تهیه نموده و به زارعین توزیع کرده اند. از طرف دیگر حاصلات بهتر این ماده به شرایط جوی نیز مربوط می باشد، چون لبلبو از فکاه صنایع اخیراً در افغانستان به پیمانه زیادی زراعت می شود لذا افزار زراعتی آن نیز تحت مطالعه است و اکثراً در معرض استعمال قرار دارد. نظر به احتیاج فعلی تولیدات این نبات را به ۷۰۰۰۰ تن تحت پروژه گرفته اند.

حاصلات قند لبلبو در افغانستان سالانه به حدود شش هزار تن میرسد در حالیکه بمقدار چهار هزار تن سالانه اقلاً احتیاج محسوس میگردد. افغانستان سالانه بقیهت هشتاد و پنج ملیون افغانی شکر وارد میکند و آن مخصوصاً از اتحاد شوروی و جمهوری هند است از آنرو مقدار تولیدات قند، لبلبو و نیشکر افغانستان خیلی کم است. ولی زراعت این دونوع نبات درین سالهای اخیر روبه افکشاف میباشد.

۲- نیشکر: نیشکر که مانند برنج، نبات اقلیم تر و پیکل می باشد تنها در ولایت نیشکرهار که اقلیم سوب تروپیکل دارد زراعت میشود. و آن مخصوصاً در اطراف شهر جلال آباد و دره کمر بیشتر زرع میشود اخیراً این نوع نبات را در ولایت قندهار، فراه و حوزه سیستان توافق داده اند. قند نیشکر در مناطق فوق از قدیم بطریق های ابتدایی در فامیل ها بدست می آید. این نوع شکر که رنگ زردی باشد تصفیه نشده است. در پلان پنجم ساله اول یک دستگاه قند سازی که سابقاً وجود داشت در شهر جلال آباد بکار انداخته شد که سالانه چهار هزار تن شکر تولید میکند. نیشکر در ساحه ۱۸۰۰ هکتار زمین زراعت میشود و از آن سالانه ۴۵ هزار تن شکر تصفیه نشده بدست می آورند. امراض مختلف نباتی گاهی محصول نیشکر را به ۴۰ فیصد تنزیل میدهد لذا ازین رهگذار اجناس دیگر آن در معرض تجربه قرار داده شده که بمقابل امراض مقاومت دارد. برای اینکه محصول بیشتری از آن بدست آید. از آنرو به تعداد بیست هزار قلمه نیشکر در ۱۳۳۹ از جمهوری هند وارد و به زارعین توزیع گردیده است. همچنین در نظر است که مقدار زیاد اراضی را بزراعت نیشکر تخصیص دهند ازینرو، بند و کافال درونته پروژه ایست که مقدار آب را زیاد نموده و با اثر آن در جلال آباد نه تنها زراعت نیشکر افکشاف خواهد یافت بلکه دیگر اشجار مثمر که در اقلیم مدیترانه ای خوبتر حاصل میدهند از قبیل مالته و لیمو درین شهر و اطراف آن نیز توسعه و افکشاف خواهد یافت.

۳- پنبه: پنبه نیز یکی از نباتات اقلیم تر و پیکل است که در افغانستان به اقلیم سوب تروپیکل آنرا توافق داده اند. و در نقاط مختلف این مملکت آنرا زراعت میکنند اما زیاده تر در ولایت قطن، مزار شریف و شیرخان زرع میشود.

حاصلات پنبه افغانستان از سی سال به اینطرف فوق العاده ترقی نموده است در منطقه قنګرهار یکنوع پنبه هندی از قدیم زراعت می شود که اکنون ساحه زرع آن انکشاف یافته است همچنین در مناطق جنوب مملکت این نوع کشت نیز عمومیت دارد. اما نوع پنبه اوپلند امریکایی که الیاف طویل دارد و محصول آن بهتر است از توران زمین به باختر افغانی وارد گردیده و امروز زرع آن توسعه پیدا کرده است. افغانستان در حدود ۳۵۰۰ کیلو متر مربع اراضی را پنبه زراعت میکند و این ساحه مقدار ۳۶۰۰۰ تن پنبه حاصل میدهد که بهترین سال حاصلات پنبه افغانستان ۱۳۳۹ بوده است در سالهای مابعد حاصلات به این مقدار نرسیده بود علت آن عدم مساعدت آب و هوا و نادیده پول پیشگی بهزارعین بوده است که معمولاً در موقع توزیع تخم بهزارعین داده می شود افغانستان بصورت اوسط سالانه ۴۰۰ کیلومتر مربع پنبه رازراعت نموده در حدود ۱۳۰۰۰ تن پنبه و ۲۴۰۰۰ تن پنبه دانه از آن حاصل می بردارد افغانستان بصورت اوسط مقدار ۱۰۰۰ تن پنبه صادر میکند. این حد اوسط صادرات اخیراً به ۱۰۸۰۰ تن رسیده در مناطق زراعتی به ترتیب ذیل پنبه زراعت می شود: در قطغن و بدخشان ۹۰ فیصد اراضی زراعتی پنبه افغانستان واقع است و در هرات ۴ فیصد در مزار شریف ۳ و از ۳ فیصد الی ۴ فیصد دیگر آن بد دیگر مناطق افغانی از قبیل منطقه چاریکار: در غوربند، دره النکار، کنر، قندهار، گرشک و فراه زرع میشود زراعت پنبه در افغانستان در ماه جوزا شروع و در اواخر سنبله از آن حاصل می بردارند حاصل برداری پنبه بدست صورت میگیرد که این بذات خود فعلاً بهترین وسیله بهره برداری پنبه محسوب میشود ولی با ترویج ماشین آلات زراعتی مقدار فیصدی این حاصلات صعود و انکشاف خواهد کرد، اخیراً جهت انکشاف پنبه در سمت مزار شریف توجه شده است در این ولایت مقدار ۱۳۸۵۰۰۰ جریب زمین را بزراعت پنبه تخصیص داده اند و این مقدار اراضی زراعت گندم را درین ولایت به ۵۰۰۰ حصه تخفیف داده است همچنین در میمنه پنبه به ساحه ۱۳۹۲۰۰۰ جریب زمین انکشاف پیدا کرده و مجموعاً اراضی زراعتی آن در صفحات شمالی به ۹۱۵۰ کیلومتر مربع رسیده است.

وزارت زراعت یکنوع پنبه مخصوص را که بقابل بادهای شدید مقاومت دارد از اتحاد شوروی وارد نموده است و آنرا بواسطه زارعین هرات مورد آزمایش قرار داده است همچنین وزارت زراعت ادویه ضد حشره مضره را، بمقابل امراض گوناگون و دیگر مواد کیمیاوی بدسترس زارعین گذاشته است تا زراعت پنبه انکشاف پیدا کند و فابریکه های نساجی گلپهار، پلخمیری و جبل السراج به محصول قوایی خود موفق بوده تا بدین وسیله احتیاجات مملکت در قسمت منسوجات نیز تا حد امکان مرفوع گردد. مصارف داخلی اقلاً بالغ بر ۹۶۰۰ تن می شود که ۵۲۰۰ تن آن از فابریکه گلپهار ۳۷۰۰ تن آن از پلخمیری و ۷۰۰ تن آنرا فابریکه جبل السراج تهیه میکند اما احتیاج نفوس عموم افغانستان بالغ بر ۱۲۰۰۰۰۰۰ متر مربع میرسد. در صورتیکه فابریکه های فوق در جریان تمام سال فعال بوده و منسوجات مورد ضرورت را تولید مینمایند باز هم نظربه احتیاج روز افزون مردم کفایت نمیکند زانرو

تېزای فابریکه آبنده نساجی زرع مقدار مزید پنبه لازمی است تا از آن در صنعت کار گرفته شود.

بهترین مشتری پنبه افغانستان اتحاد شوروی است افغانستان سالانه در حدود ۱۷۷۰۷ تن پنبه را بصورت اوسط بخارج صادر میکند . که از آن جمله مقدار ۲۶۵۵ تن را اتحاد شوروی بمبلغ دوصدوسی و چهار میلیون افغانی مشتری می باشد افغانستان نظر به قراردادهای تجارتی که با اتحاد شوروی دارد از تنزیل قیمت پنبه در بازارهای جهان خسا رومند شده است .

ب ، اقسام میوه

افغانستان سر زمینیست که از چندین نوع اقلیم سهم گرفته است : اقلیم معتدله ، اقلیم مدیترانه ای ، اقلیم سوب تروپیکل و موسون . ازین لحاظ اقسام اشجار مثمر در آن وجود داشته و امکانات توافق دادن یکتعداد زیاد دیگر اشجار مثمر را دارد .

حاصلات اشجار در افغان تان نقش مهمی را بازی میکند چنانچه از ۲۵ الی ۳۰ فیصد صادرات عمومی این مملکت را تشکیل میدهد . علاوه بران يك قسمت بزرگه نفوس آن را بغود مشغول و مصروف ساخته و رژیم غذایی آنها را تشکیل میدهد . انواع اشجار مثمر که زراعت آنها در تمام مناطق افغانستان مشترک می باشد و عمومیت دارد عبارتند از : تانگ انګور ، زرد آلو ، شفتالو ، آلو ، بادام ، توت ، درخت های سیب ، فاک ، بهی ، انجیر و اینار در حالیکه اشجار مثمر لیمو ، مالته و خرما که نشوونمای آن به اقلیم مدیترانه ای و سوب تروپیکل منحصر می باشد ، این نوع اشجار مثمر در ولایت ننگرهار حاصل میدهد اما محصولات جنس های منتخبه بوده و قابل توجه است . درخت زیتون که مخصوص اقلیم مدیترانه ایست بصورت يك شجر وحشی در افغانستان نمو کرده و مناطق آن قسمت شرقی و جنوب شرقی افغانستان می باشد . درخت خرما در مناطق جنوب غرب و در حوزه سیستان و شمال شرق افغانستان نمو میکند و ثمر میدهد .

در افغانستان لااقل شصت نوع تانگ انګور وجود دارد که اکثری آنها مخصوص این سرزمین می باشد و در دیگر قسمت های دنیا وجود ندارد ، زراعت تانگ انګور در افغانستان الی ارتفاعات ۲۰۰۰ متر نیز امکان پذیر می باشد مناطق زراعتی آن فندهار ، کابل ، مزار شریف ، نیمنه و قطغن است مقدار زیاد انګور در افغانستان خشک شده و بصورت کشمش بخارج صادر میگردد .

درخت زرد آلو تقریباً در تمام افغانستان بمشاهده میرسد این نبات الی ارتفاعات ۳۰۰۰ متر هم نمو کرده و حاصل میدهد . در حالیکه درخت شفتالو ، بادام با ۲۵۰۰ متر ثمر میدهد ، درخت توت در افغانستان عمومیت دارد در یگان مناطق توت پیداوار نیست که مواد از ترافی نفوس آنرا تشکیل میدهد و غله باب را عوض میکند .

اراضی زراعتی اشجار مثمر در افغانستان عبارت از يك میلیون هکتار زمین است . و محصول میوه آن مجموعاً در سال ۱۳۳۹ به ۶۷۶۰۰۰ تن میرسید . درین سال وزارت زراعت بمقابل

آفات اشجار مجادله شدیدی نموده و امراضیکه زیاد تر حاصلات از آنها صدمه می بیند مرض آتشک و جولا گک است. علاوه بر آن وزارت زراعت مقدار زیاد مواد کیمیایی را در هر قست مملکت ذخیره نموده است تا عنداللزوم به باغبانان توزیع نماید. همچنین آلات و افزار مورد ضرورت عصری برای تقویه صنعت باغداری وارد نموده و فعلاً بطور نمونه به دسترس باغداران گذاشته است. ازین لحاظ وضع حاصلات سردرختی بهبودی حاصل نموده است در مناطق جنگلی پکتیا و ننگرهار افواج درخت زیتون منطقه بدیترانه بی را وارد و بطور تجربه غرس نموده اند که نتایج مثبتی بار آورده است.

صادرات میوه خشک افغانستان سالانه بصورت اوسط به سه صد و سی میلیون افغانی بالغ میشود در حالیکه صادرات میوه تازه آن به یک صد و هشتاد میلیون افغانی تخمین میگردد.

۴- تربیه حیوانات و حاصلات تربیه حیوانی

در افغانستان (مانند تمام آسیای مرکزی، آسیای غربی و افریقای شمالی) تربیه حیوانات بدو شکل وجود دارد. تربیه حیوانات بواسطه چادر نشین، و تربیه حیوانات بواسطه نفوس زارع برای چادر نشینان تربیه حیوانات یکانه شغلی است که حیات ایشان را تامین میکند چادر نشینان حیوانات را بفرض استفاد، از گوشت، شیر پشم و پوست آن تربیه میکنند و از مفاد حاصلات تربیه حیوانی خود لوازم ضروریه خود را از قبیل پوشاک، اثاثیه و غیره تهیه میکنند. بنابراین مشکل است که یک احصایه اطمینان بخش از چادر نشینان بدست داشته باشیم. چادر نشینان نیکه به افغانستان گشت و گذار دارند مخصوصاً گوسفند و بز را تربیه میکنند و در پهلوی آن اشتر، خر گاو نیز قرار دارد که و سایل حمل و نقل شافرا تشکیل میدهد. در حالیکه برای زارعین افغانستان زراعت نخستین شغلشان را تشکیل داده و در پهلوی آن حیوانات را نیز تا جاییکه بزراعت ارتباط داشته باشد تربیت میکنند زارعین عموماً توسطه گاو و اسب، امور قلیه مزارع را انجام میدهند و خر نیز وسیله حمل و نقلشان است اما زارع زیاد تر نسبت به چادر نشینان به تربیه مرغ، فیل مرغ و خرگوش می پردازند که از آنها نیز در موارد لازم کار میگیرند.

ساحه تحت علوفه و چراگاهای طبیعی در افغانستان سه میلیون و دویست هزار هکتار زمین است و تعداد حیوانات اهلی درین مملکت که تربیه شده اند به ۲۵ میلیون راس تخمین میگردد که از آن جمله ۱۴ میلیون راس گوسفند، ۶ میلیون بز، ۲ میلیون گاو و یک میلیون اسب قاطر و خراست غالباً ثلث نفوس افغانستان بشمول چادر نشینان به تربیه حیوانات اشتغال دارند.

حاصلات تربیه حیوانی در افغانستان مخصوصاً گوشت، قالین پوست قره قل و پوست عادی است و تربیه حیوانات ازین لحاظ برای افغانستان خیلی مهم است، چنانچه قالین و پوست قره قل دو قلم بزرگ صادراتی است که در عایدات پولی افغانستان سهم بارزی دارد؛ بنابراین افغانستان سالانه بصورت اوسط سه صد و هشتاد میلیون افغانی پوست قره قل و پنجاه و دو میلیون افغانی قالین و یکصد و پنجاه و دو میلیون افغانی پشم را بخارج صادر میکند برای انکشاف مالداری در افغانستان، توسعه علف چرها، زرع نباتات مفید از قبیل رشقه و شپردر، حفاظه چراگاهای

طبیعی و مجادله بمقابل امراض حیوانی لازمی می باشد، نا گفت نباید گذاشت که در سال ۱۳۳۹ به تعداد یک میلیون و پنجاه هزار مویشی از طرف وزارت زراعت خال کوبی شده و در سال ۱۳۴۰ تعداد حیوانات خال کوبی شده به سه میلیون راس میرسد.

دراغانستان سه نوع گوسفند تربیه می شود: گوسفند قره قل که تعداد آن به پنج میلیون راس میرسد. گوسفند دنبه دار کلان برای گوشت و گوسفند یکه از نگاه پشم محصول زیاد دارد که هر یک آنها در هر پشم بری را کیلو گرام پشم میدهد لذا فزایدی که گوسفندان دنیا کمتر ارزش دارد. نوع گوسفند میرینوس اخیراً در افغانستان وارد شده و بار اول این نوع گوسفند را در نادر علی وادی میرمند بصورت تجربی وارد نموده اند. نوع گوسفند غلجایی ها نیز بهترین نوع آن می باشد نوع اخیر را کوشید اند که از دیگر نسل ها تشخیص نموده و انکشاف بد هند لذا گوسفند غلجایی در افغانستان به تعداد پنج میلیون تخمین می شود.

محصول تربیه حیوانی در افغانستان

الف: پشم

پشم محصول مهم تربیه حیوانی در افغانستان می باشد، و از قدیم به این طرف بمقدار زیاد پشم قیمت دار صادر میشود، طوریکه بملا حظه میرسد نسل گوسفند میرینوس در افغانستان روبه انکشاف می باشد و در پلان پنج ساله اول مملکت به تعداد زیادی از آن وارد نمود، اند تولیدات عادی پشم افغانستان به ده هزار تن میرسد که دو هزار تن آن در داخل بمصرف صنعت قالین و کلم و بقیه آن بصورت خام صادر میگردد افغانستان سالانه سه صد میلیون افغانی پشم صادر میکند و شتری بزرگ آن اتحاد شوروی (۹۲ میلیون افغانی) و ایالات متحده امریکا است (۹۱ میلیون افغانی).

همچنین افغانستان سالانه به مقدار ۲۴ هزار متر مربع قالین و قالینچه بقیه ۹۶ میلیون افغانی صادر میکند که مشتری بزرگ آن ازین ناحیه کشور برتانیه است (۳۱ میلیون افغانی) مراکز صنعت دستی قالین و قالینچه در افغانستان از خوی، دولت آباد، آقچه، مزار شریف، قره قین و هر ات است، در حالیکه مراکز صنعت کشمیره پشمی شهرهای قندهار و کابل می باشد.

بسال ۱۳۳۴ یک شرکت صادراتی پشم در صادراتی پشم در کابل تاسیس یافت. یک گوسفند افغانی فی سال بمقدار ده پوند پشم و یک گوسفند میرینوس فی سال ۱۵ پوند پشم حاصل میدهد.

ب: پوست قره قل

پوست قره قل یکی از اجناس مهم صادراتی افغانستان بشمار میرود که فریمه آن از از نگاه تجارت اسباب (دولار، پوند و مارک آلمانی) به افغانی ذخیره می شود.

گوسفند قره قل یکی از نسل های مخصوص گوسفند در افغانستان است. قره قل نام یکی از جهیل های کوچک سطح مرتفع پامیر افغانیست که اسم این نوع

گوسفند از آن بوجود آمد . است. افغانستان دارای پنج ملیون رأس گوسفند قره قل می باشد اما این تعداد نظر به زمستانهای شدید، امراض حیوانی و وضع چراگاهها تغییر میکند. منطقه تربیه این حیوان صفحات شمالی افغانستان است، مخصوصاً در اطراف شهرهای آقچه، مزار شریف میمنه و قطغن گوسفند قره قل تربیه می شود، اکثری مناطق فوق دارای چراگاههای زمستانی می باشد. و ازین لحاظ این تربیه مربوط به نوع اقلیمی است که موقع زمستان در صفحات شمالی مملکت وجود دارد، پوست قره قل سابقاً به اسطه کاروانها در ممالک آسیای مرکزی تجارت می شد. از شروع قرن بیست به بعد موقعیکه از آن در ممالک اروپائی استفاده بعمل آمد این ماده قیمت دار اولاً به ممالک اروپایی صادر گردید (۱۹۳۰) و اخیراً مشتری بزرگ آن ایالات متحده امریکا است یعنی هفتاد و یک فیصد این پوست به ایالات متحده امریکا صادر میگردد، درین مملکت افغان تربیدنگ کامپی به سال ۱۳۳۸ تاسیس گردید و به تجارت آن انتظام بخشید. پوست قره قل در افغانستان تقریباً یک ملیون نفوس را بخود مصروف میازد، و صادرات این ماده منظم ترین مواد صادراتی افغانستان می باشد. در سالهای اخیر پوست قره قل اتحاد شوروی و آفریقای جنوبی با قره قل افغانی در بازارهای دنیا سابقه نمودند. افغانستان بصورت اوسط سالانه به تعداد ده ملیون و پنجصد هزار جلد پوست قره قل صادر میکند. ممالک دیگر مشتری پوست قره قل افغانستان انگلستان و آلمان است. صادرات پوست قره قل افغانی ۱ بر ۴ صادرات عمومی افغانستان را تشکیل میدهد و از ۲۴ فیصد صادرات پوست قره قل افغانستان، انگلستان سهم میگیرد (سالانه ۷۳ ملیون خریدار است).

ج. بعد از پشم و پوست قره قل، شیر یکی از حاصلات دیگر تربیه حیوانی است که در افغانستان بمصرف میرسد ولی صادرات نمی شود. این ماده حاصل در نوع حیوان است یکی ماد گاو که از آن سالانه شش صد ملیون کیلو گرام شیر استحصال می شود و دیگر آن گوسفند می باشد که سالانه ۱۴۰۰ ملیون کیلو گرام شیر حاصل میدهد. به عبار دیگر یک ماد گاو فی سال ۳۰۰ لیتر و یک گوسفند می باشد سالانه ۶۵ لیتر شیر محصول دارد.

با مقایسه دیگر ممالک اروپایی مثال می توانیم داد که یک گاو افغانی ۱ بر ۵ یک گاو دنمارکی ۱ بر ۴ یک گاو فرانسوی شیر میدهد. البته موضوع خوراک حیوان در محصول حیوانی دخیل می باشد در صورتیکه محصول شیر می باشد و بز افغانی کثیراً ۱ بر ۶ می باشد و بز فرانسوی می باشد اما برخلاف ماد گاو و گوسفند می باشد افغانی دو چند حیوانات ترکیه محصول دارد.

صنایع و تحولات آن در افغانستان

زراعت و تربیه حیوانات طوریکه دیدیم قسمت اقتصاد عمومی افغانستان را تشکیل میدهند در حالیکه صنایع یک نوع فعالیت دیگر اقتصاد است که افغانستان بمفهوم معاصر از اواخر قرن ۱۹ به این طرف از آن بصورت تدریجی استفاده نموده و صنایع را روی پروژه های مرتبه افکشاف داده است.

از اخیر قرن نوزده الی جنگ عمومی جهانی حکومت افغانستان اساسات صنایع را درین مملکت

به كمك سرمايه هاى حكومتى پيريزى كرد مواد موالده اين صنايع از قبيل فابريكه اسلحه سازى ضراب خانه، بارود سازى دستگاه مولد قوه برق جبل السراج احتياجات اولين حكومت را رفع ميگردد بر علاوه اين فابريكه ها بعداً صنايع پشمى، چرم سازى، صابون سازى و گود سازى تأسيس يافت صنايع مذكور در جريان اين عصر بصورت عمومى بكمك و معاونت اهل تخنيك پيش ميرفت .

مرحله دوم انكشاف صنايع افغانستان بين دو جنگ عمومى دنيا بوقوع پيوست درين مرحله صنعتى شدن افغانستان سرمايه هاى شخصى افغانها بدوران افتاده و در تقويه آن نقش مهمى را بازى نمود. مخصوصاً از ۱۹۳۰ عيسوى به بعد قوه محرکه برق قابل توجه مى باشد زيرا اين قوه باعث انكشاف صنايع نساجى، قندز سازى و سمنت سازى گرديد. از جمله دستگاه هاى مولد قوه برق تأسيس بند برق چك وردك با طاقت ۳۴۰۰ كيلووات و دستگاه ديزلى شور قندهار قابل ياد آوريست، همچنين دستگاه قند سازى بغلان با ظرفيت ۵ هزار تن شكر فى ساله فابريكه نساجى جبل السراج و پل خمري كه سالانه چهل و پنج مليون متر تكه نخى توليد ميكنند و همچنان فابريكه پشمينه بافى قندهار، فابريكه تارتا بى پشمى و چرم سازى كابل مراجل صنايعى شدن افغانستان را توضيح ميدهند. در دستگاه هاى صنعتى فوق از يك طرف از حاصلات مواد خام افغانستان استفاده بعمل ميآيد. و از طرف ديگر احتياجات فوري مردم افغانستان تا اندازه رفع مى شود زيرا سابقاً مواد مورد ضرورت اوليه به تبادل اسعار از خارج وارد ميگرديد. بوضت ديگر بكمه مرحله دوم صنعتى شدن افغانستان را توضيح ميدهد تأسيس يك مطبعه دولتى مى باشد كه در ۱۹۳۶ شروع بكار نموده و احتياجات امور طباعتى را مرفوع ساخت .

سومين مرحله تحولات صنايع افغانستان از انجام جنگ عمومى جها فى الى ۱۹۵۵ است يا بعبارة ديگر شروع تطبيق پلان پنج ساله اول مملكت مى باشد. درين مرحله تحولات صنايعى، افتتاح بند برق سرو بى، تأسيس و بكار افتادن دستگاه نساجى گل بهار، فابريكه سمنت سازى جبل السراج با ظرفيت سى هزار تن فى سال، فابريكه صابون سازى، فابريكه كاشى كارى قندز، فابريكه قند سازى جلال آباد بظرفيت يكهزار و دو صد تن فى سال شاملند در فابريكه قند سازى جلال آباد از حاصلات نيشكر محلى قنداسته حاصل ميكنند در حاليكه در فابريكه قند سازى بغلان از ليلبى محلى حاصلات محلى قند توليد مينمايند اين دستگاه هاى اخير الذكر ۱ بر ۳ حصه احتياج قند افغانستان را سالانه توليد ميكنند علاوه تا امكان انكشاف پيغرفت روز افزون آن نيز در آينده موجود است تا مقدار توليدات آن افزايش يابد.

در بين سنوات ۱۹۳۲ الى ۱۹۳۵ بانك ملي افغانستان يكانه-وسسه بود كه از نظر مالي، صنايع افغانستان را انكشاف داد. اين بانك با سرمايه معين بواسطه يك تعداد سرمايه داران افغانى و بكمك حكومت افغانستان تأسيس يافت. بار اول اين سرمايه هادرا حداث بند برق سرو بى بدو ران افتاد از آن بيمه دستگاه نساجى پل خمري و گل بهار، قند سازى بغلان و صابون سازى تأسيس يافت حكومت افغانستان بقرض تشويق و تقويه اين سرمايه داران تسهيلات گمركى را نيز فراهم آورد .

به سال ۱۹۵۵ ع (شروع پلان پنج ساله اول افغانستان) حكومت افغانستان پلان انكشافى بزرگه را روى دست گرفته و در بين پلان اولتر از همه دستگاه هاى مولد قوه برق مد نظر گرفته شد زيرا بدون آن انكشاف صنايع امكان پذير نمى باشد. درين پلان پنج ساله ممالك غربى و اتحاد شوروى معاونت هاى

همایونی معظم اعلیٰ حضرت به شیرین تنگاب کنهی دخیل و فاشدار او شاه دوست رعیت بوی کیزدی ته تشریف و روی دی

همایونی معظم اعلی حضرت د شهر خان په اعلی حکومت کښی د پترو بود کان د ایستلو اوبلتنی نښه ملا خطه کوی اوقیمنداری لارښودنی کوی

خوبی کردند اصلاً انقلاب صنعتی افغانستان از سال ۱۹۵۰ ع شروع شده و از آنوقت بیدم و سوات همتدد دیگری بکمک قرضه های طویل المدت ممالک فوق یکی بهم تأسیس شده و بکار افتید .
علاو تأ سال ۱۹۵۱ شوروی برای افغانستان یک ذخیره بزرگ پترول را بوجواری سا حل چپ دریای آمودوسیلوی غله که یکی آن در شهر کابل (بایک داش بزرگ نان بزی و یک آسیای برقی که ضمیمه آن می باشد) و دیگرش سیلوی غله پل خمری است تأسیس کرده و همچنین اتحاد شوروی اعطای قرضه دیگری را موافقه نمود که به اثر آن قیرریزی کوچه ها و سرک های شهر کابل امکان پذیر گردید .
اتحاد شوروی در چگونگی احداث بند برق نفلو با طاق شصت هزار کیلووات که به اخیر پلان پنج ساله دوم انجام خواهد یافت . و سرک و تونل سانگک به افغانستان کمک های نمود . علاو تأ یک ذخیره بزرگ پترول در شهر کابل و دیگری در شهر هرات تأسیس یافت .

حکومت چکو سلواکیا بنوبه خود نیز در قسمت ساختمان یک دستگاه سمنت سازی یک فابریکه شیشه سازی و یک دستگاه حفظ میوه کمک های لازم را رواداشت .
نسبت کلی انکشاف صنایع در افغانستان این است که سابقاً ۴ بر ۵ حصه احتیاجات افغانستان از خارج تهیه میگردید و این واردات مصرف زیاد اسما را ایجاب مینمود که همه ساله تکرار می شد . و بدین ترتیب سطح حیات مادی افغانها بلند نمی توانست رفت .
در پلان پنج ساله اول افغانستان (۱۹۵۵-۱۹۶۰ ع) تأسیس و انکشاف موسسات ذیل شامل می باشد :

دستگاه برق هزار شریف به طاق پنج هزار کیلووات، دستگاه برق میمنه به طاق چهار صد کیلووات، دستگاه برق خان آباد هفت صد کیلووات، دستگاه برق آبی دوم پل خمری پنج هزار کیلووات، دستگاه برق لغمان پنج صد کیلووات، دستگاه برق آبی نفلو به طاق شصت هزار کیلووات، دستگاه برق ارغنداب شش هزار کیلووات، دستگاه برق گرشک دو هزار کیلووات و همچنین دستگاه بند برق کجکی ولایت قندهار در پلان شامل می باشد : (۱)
علاوه بر قوه برق در پلان پنج ساله اول سمنت سازی پل خمری با محصول هفتاد و دو تن سالانه سمنت سازی جبل السراج با محصول سی و شش هزار تن، سمنت سازی قندهار و هرات مدنظر گرفته شده بود . همچنین دستگاه بریکت سازی کابل، پلخمری، هزار شریف، و هرات و دستگاه کاشی سازی شاکر بایک شرکت جاپانی که ۵۱ فیصد ۴۹ فیصد سهم بود و دستگاه صنعت ابریشم بفلان قندهار و هرات، دستگاه صنعت کتف بفلان شامل پلان اول پنج ساله بود که امور مقدماتی آن تکمیل گردیده و ممکن در جریان پلان پنج ساله دوم کشور قسمت مهم آن تکمیل گردد .

(۱) تابلوی تولیدات قوه برق افغانستان در سنوات بین ۱۳۳۰ - ۱۳۳۸
بحساب ملیون کیلووات هورس .

۱۳۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷
۸	۹	۸	۲۱	۲۳	۳۴	۴	۶۲

از جمله ۴۶ ملیون کیلووات هورس قوه برق استحصال شده قابل تبصره است که مقدار ۳۹ ملیون کیلووات هورس قوه برق آبی و مابقیه آن حرارتی یا دیزلی می باشد .

وسایل حمل و نقل

چون ثلث - رزمین افغانی بواسطه سلسله کوه‌ها اشغال شده و این سلسله کوه‌ها زیاد تر در قسمت‌های مرکزی، شمالی و مشرقی این - رزمین واقع است ازین لحاظ در قسمت ترویج و تعمیم خطوط مواصلات مشکلاتی را وارد نموده است در حقیقت شریان بزرگ افغانستان سرکی است که تقریباً بصورت یک دایره شهرهای مختلف افغانستان را با هم ارتباط میدهد. این شریان بزرگ کابل را با قندهار، گرشک، فراه، هرات، میمنه، مزار شریف، سمنگان، پل خمری، دوشی، دو آب میخ زرین، چاردهی غوربند، و کابل ارتباط داده است. الی ۱۹۳۰ ع این شریان شرایط سرکهای قرون وسطی را دارا بود که در آن‌ها عموماً کاروانها تردد میکرد و نسبت به عدم عراده‌های عصری امور سرک‌سازی انکشاف نیافته بود لذا جهت اینکه شوارع افغانستان مطابق شرایط و وسایل حمل و نقل کنونی توافق داده شود اصلاحات و ترمیمات زیادی را ایجاب میکرد که یک قسمت امور آن بمرور ایام عملی گردیده، از طرف دیگر سلسله کوه هندوکش از شمال شرق به استقامت جنوب غرب امتداد داشته و صفحات شمالی مملکت را از صفحات جنوب شرقی آن که دران ناحیه پایتخت افغانستان واقع است جدای سازد، سهل‌العبور ساختن این سلسله ضخیم مشکلات جداگانه است که آنرا می‌بایست مرفوع نمود. سابقاً این سلسله بواسطه کاروانها از کوتل خاواک (که ۳۶۰۰ متر ارتفاع دارد) کوتل سالنگ (۳۳۰۰ متر) و کوتل آق رباط که در غرب بامیان واقع است مرور میگردید. بسال ۱۹۳۰ کوتل شهر که ۳۰۰۰ متر ارتفاع دارد پیموده شد تا از طریق دره شکاری به صفحات شمالی حوزه کابل ارتباط پیدا کند این دره بدان ملحوظ اهمیت دارد که عراده‌های عصری از آن عبور نمود و صفحات شمالی افغانستان را با صفحات جنوبی آن اتصال میدهد و فعلاً یگانه طریقی است که مورد استفاده عراده‌ها قرار دارد.

اخیراً حکومت پروژه دیگری را روی دست گرفته است که این دو قسمت افغانستان را از طریق کوتل سالنگ با هم دیگر در بر گرفته و آمد و وسایل نقلیه ارتباط میدهد. در پلان پنجاه و اول مملکت قسمت بزرگ کار آن از نگاه حجم به پایان رسید مشکلات فعلی که به پلان پنجاه و دوم ارتباط دارد همانا ساختن تونلی است که در قسمت مرتفع سالنگ، نشیب‌های شمالی سالنگ را بانسب‌های جنوبی آن که به حوزه کابل می‌انجامد ارتباط میدهد. از افجام این تونل چیزی کمتر از ۱۴۰ متر باقی مانده است تا کار آن فهم تکمیل و در آینده قریب سرک سالنگ که جبل السراج را بادوشی از طریق دره اقدراب اتصال میدهد مرتب گردد لذا این سرک موفقیت بزرگی را در قسمت سرک‌سازی افغانستان نشان میدهد.

فعلاً شهر کابل از طریق شهر و دره شکاری از پل خمری بفاصله چهار صد کیلومتر واقع است در حالیکه از طریق سالنگ این فاصله (از کابل - پل خمری) به ۲۳۰ کیلومتر تخفیف خواهد یافت؛ سرک قزل قلعه الی کابل تا اخیر پلان پنجاه و دوم قیرریزی خواهد شد. (بقیه در صفحه ۳۰۵)

رؤسای د و ات ها و حکومت های جهان

مملکت	رئیس دولت	رئیس حکومت
افغانستان	اعلیحضرت الامتوکل علی الله محمد ظاهر شاه	سردار محمد داؤد
اردنیه هاشمیه	اعلیحضرت ملک حسین	بهجت تلونی
ایران	اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی	اسدالله علم
بحرین	شیخ العیسی بن سلمان خلیفه
بلجیک	اعلیحضرت بودون	تیولوفور
برتانیه	علیا حضرت ملکه الیزابت دوم	هرالد میکملن
بھوتان	ماھاراجه جیگمی دورجی وانگه هوک
تایلند	اعلیحضرت فومیفون ادولک	فیلدمارشال ساریت تافارات
لاوس	اعلیحضرت سری سوافکک واتانا	شهرزاده سوانا فوما
کمبودیا	اعلیحضرت نورودوم سوانوک	سامدیچ پن فارت
قمارک	اعلیحضرت فرید ریک نوم	ویکیو کامپ مین
جاپان	اعلیحضرت هیرو هیتو (امپراتور)	هایاتو ایکیدا
حبشستان	اعلیحضرت هیل ثلاثی	اکیلو عید ولد
عربستان سعودی	اعلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز	سعود ابن عبدالعزیز
نیپال	اعلیحضرت موند رابیر بیکر ام	مهند راج بیر بیکر ام
ناروی	اعلیحضرت اولاف پنجم	اینر گرهاردسن
سویدن	اعلیحضرت گوستا وادلف	تاژا ایرلاند ر
هالیند	علیا حضرت ملکه ژولیا نا	جان ای دوکی
یمن	سلطان احمد بن یحیی محمد	احمد بن یحیی محمد
یونان	اعلیحضرت پول اول	کاستنتین کارامانلیس
مراکش	اعلیحضرت مولای ابن حسن دوم	حسن دوم
موناکو	شهرزاده راینر سوم
لیبیا	اعلیحضرت محمد ادریس السینوسی	محمد بن اتمان
لکسمبرگ	علیا حضرت شارلوت گرافد	دوش پیرورنر
زنجبار	سید خلیفه بن هارب
لشنتاین	پرنس جونس فرانس	الکسندر فریک
مسقط و عمان	سلطان سید، سید بن تایمور
یوگندا	جورج روکیددی	کیوانا
قطر	شیخ علی بن عبدالله بن قاسم علی

مملکت	رئيس دولت	رئيس حکومت
اليانېا	ام، جی ها کسی لشی	ام، جی محمت شېوو
ارجنټاين	جوز ماریا گېدو	...
استراليا	دېليو، ام، اس موریسن (گورنر جنرال)	روېرت، جی، مزیس
بولیویا	ویکتور یاز ایستنسور	...
استریا	ادولف شیرف	الفونس کوریچ
برازیل	جواو گولارت	تانکری دونوس
بلغاریا	دیمتر گانیو	انتون یوگوف
برما	جنرال نیوین (رئيس شورای انقلابی اتحادیه برما)	...
کامرون	احمد واحید جو	چارلس اسال
کانادا	جورج پی، واینر (گورنر جنرال)	جان، جی، دیغنیپکر
افریقای مرکزی	داوید داکو (رئيس جمهور)	داوید داکو
سیلون	سراولوی گونت بلیک (گورنر جنرال)	میرمن سریما وېندرانایک
جمهوریت چاد	فرانسوا توملبای (رئيس دولت)	فرانسوا توملبای
چیلی	جورج السندری	...
جمهوریت مردم چین لیو شاو چی	...	چوان لای
کولمبیا	البرتولاس کاسارگو	...
کانگوی مرکزی	جوزف کاسا بو	سیریل ادولا
کانگوی فرانسوي	ابی، اف، یولو	ابی، اف، یولو
کوستاریکا	ماريو ایچاندی جیمینز	...
کیوبا	دکتور اوسوالدی دورثیکوس تورادو	فیدل کاسترو
قبرس	آرچ بېشاپ میکاریوس	...
چکوسلواکیا	انتونین نو وتنی	ویلیم سبروکی
داهومی	هبرت ماگا	هبرت ماگا
دومینیکان	جواکن بله کر	...
اکوادور	دوکتور کارلوس جولیا وروز مینا	...
جمهوریت متحد عرب	جمال عبدالناصر	...
السودور	کلنل جوز ماریا لیهموس	...
فنلیند	دکتور اوو کیکونین	مارتی، جی، میتونین
فرانس	جنرال چارلس دوگول	جورج پوپید و

مملکت	رئیس دولت	رئیس حکومت
گابون	لیون ، امبا	لیون امبا
جمهوریت اتحادی المان	هانریش لوبکه	دکتور کونراد ادفانور
جمهوریت دیموکراتیک المان	والتر آلبرشت	...
کانا	دکتور کوام نیکروما	...
کواتیمالا	میکل دیگوراس فوینتس	...
کینی	سیکوتوری	سیکوتوری
هایتی	دکتور فرانسواد والیر	...
هاندوراس	دکتور رامین ویلیدامورالس	...
هنگری	استواندوبی	جانوس کادار
آیسلیند	اسجیر، آجیرسن	اولا فورنورس
هندوستان	رادا کرشنان	جواهر لال نهرو و...
اندونزی	دکتور سکارنو	...
عراق	نجیب الربیع	جنرال عبدالکریم قاسم
ایرلیند	ایمون دووالرا	هین لیما
ایتالیا	کیوانی گرونکی	انتونی سینی
ساحل عاج	فلکس هوفئی بوئینی	فلکس هوفئی بوئینی
جمهوریت کوریا	جنرال هی بارک	...
جمهوریت دیموکراتیک کوریا	دوبو نکه	مارشال کیم ال سونگ
لبنان	جنرال فواد شهاب	صائب سلام
لیبریا	ویلیم، وی تو بمن	...
ملغاسی	فلبر تسیر انا	...
مالایا	راجا آفرلیس (حکمران)	تانگو عبدالرحمن
جزایر مالدیو	سلطان محمد دیدی (حکمران)	ابراهیم نصیر
مالی	مودیبو کیتا	مودیبو کیتا
موریتانیا	مختار داده	مختار داده
مکسیکو	ادولفو لوبیز مایتوس	...
زیلانده جدید	لارد گوبلام (گورنر جنرال)	کیتچی هو لیوک
نیکاراگوا	لوپز سو زاد بایل	...
نایجیر	هامنی دیوری	هامنی دیوری
نایجیریا	دکتور نامدی ازیکیو (گورنر جنرال)	ابوبکر تافا وه بلینوا
پاکستان	جنرال محمد ایوب	جنرال محمد ایوب

مملکت	رئيس دولت	رئيس حکومت
پاناما	دکتور روبر تواف چياري	...
پاراگوې	جنرال الفردوس تروسنر	...
پيرو	مانويل پراد يو گا تچ	پدرو جي پلتران
فلپاين	ديوسدادو مکاپا کال	...
پو ليند	الکسندر زواديکي	جورف سيرانکويچ
پرتگال	ريزاد ميرال امريکو آرتو ماس	انتو نيواوليويراسالازار
رود شيا ونياسا ليند	لارديا الوسي (گورنر جنرال)	سررای ويلنسکي
رومانيا	کيور کي گيور کي جي (رئيس شوراي دولت)	T يون جي مايرو
سنيگال	ليو پولداس سنکپور	ممدوديا
سبراليون	سرموريس دورمان (گورنر جنرال)	سير ميلتن مارکي
سوماليا	عدن عبدالله عثمان	عبدی رشيد شر مارک
اتحاديه افريقای جنوبي	چارلس آروارت (گورنر جنرال)	هانديک فاروود
همپانيه	جنرال فرانسيسکو فرانکو بيهاموند	جنرال فرانسيسکو فرانکو
سودان	جنرال ابراهيم عبود	جنرال ابراهيم عبود
سويس	پاول شودت	جان بورک کينچ
توگو	سيلوانوس ايلولمپيو	(معاون رئيس جمهور) سيلوانوس ايلولمپيو
تونس	حبيب بورقيبه	...
ترکيه	جنرال جمال گور سل	عصمت اينو
اضلاع متحد امريکا	جان کنيدی	...
ولناي عليا	موريس ياميو گو	موريس ياميو گو
يورو گواي	ادوارد ووي هيدو	...
اتحاد شوروي	ليو نيد برژنيف	نيکيتا خرو سچف
واتيکان	افجيلو کيو سپرو نکالي (پاپ)	جان بيست سوم
ونزويلا	رومولو بيتانکور	...
جمهوريت ديموکراتيک ويتنام شمالي هوچي من	...	فام واندونگ
ويتنام جنوبي	نگو دين ديم	نگو دين ديم
يوکوسلاويا	مارشال جوزف بروز تيتو	...
جميکا	سر الکسندر ريس تامانت	...
کينيا	سر پترک دين	...

مسابونی معظم اعلیحضرت د شیرخان د کانو اوپترو لود کارکوونکو سره

همایونی معظم اعلی حضرت به پل خوری کشی و غوری دهنی د برینما فابریکه کوری

جهان نسومی موافقت و همنوایی

محمد ابراهیم عباسی

از سنبله ۱۳۴۰ تا سنبله ۱۳۴۱ پوره دوازده ماه میگذرد، دوازده ماه یعنی یکسال. یکسال در عمر بشر چیزی نیست، معدنک رویدادها و حوادث یکسال صفحه را تشکیل میدهد، که میشود در تاریخ بشر اهمیت بسزاداشته باشد، چه ممکن است بسا حوادث و وقایع اتفاق افتد که در همین مدت محدود جریان تاریخ را تغییر دهد.

دوازده ماه گذشته، از نظر رویدادهای سیاسی و علمی (جزء مسافرت مشترک در کیهان) سال بسیار فوق العاده نبود. انکشاف و تحول شگرف و عجیبی در جهان رخ نداد که بحیث یک 'مبدأ' بسیار مهم ثبت شود یعنی دوازده ماه گذشته نسبتاً عادی گذشت.

اما در همین مدت باز هم وقایع و حوادثی بنظر میرسد که برای آیندگان اهمیت خاصی دارد، گرچه شالوده این حوادث و وقایع در سالهای قبل ریخته شده باشد. اکثر این حوادث نمودار یک نوع همنوایی و موافقت بین المللی است، باینکه در این مدت منازعات و اختلافاتی وجود داشت و باین اختلافات هنوز باقی مانده و دوام یافته است، یا بعضی مسائل در ساحه روابط بین المللی تازه بروز کرده است، مع هذا یک قسمت مسائل بین المللی که در اثر اختلافات بین دول بنای همکاری و موافقت و آرامش را در جهان متزلزل میداشت، بشکلی از اشکال حل، یا قرین حل گردیده است و در آن مسایلی شامل است که برای سالها رفک یک کره پیچیده بین المللی را بخود گرفته بود، از قبیل مسئله الجزایر، مسئله گوا، سوال ایران غربی، مسئله بیزرتا (بن ذرت) و مسئله لاؤس.

گذشته از اینها در بعض مسائل بزرگتر بین المللی فیز میتوان روحیه همنوایی و موافقت را ملاحظه کرد و لو که از آن تا کنون نتایج مثبت و مؤثری بدست نیامده باشد از قبیل پیشنهاد خرو سف مبنی بر همکاری شرق و غرب در امور کیهانی و همنوایی کنیدی باین پیشنهاد، موافقت درباره تشکیل کنفرانس ۱۷ عضو خلع سلاح، انتخاب کفیل سر منشی موسسه ملل متحد و رفع اختلافات گذشته بر سر مقام سر منشی.

باین ملاحظات علی الرغم وجود یک سلسله مسائل لاینحل و بروز یک سلسله حوادث و ایجاد یک سلسله مسائل جدید میتوان دوازده ماه گذشته را در روشنی روحیه موافقت و همنوایی که در اکثر موارد دیده شده یک دوره نسبتاً آرام و امید بخش خواند. م عباسی

اجمال وقایع سیاسی سال

در آسیا

گوا، دیو و دمن

این سه منطقه مربوط به نیم قاره هند که از سالها باینطرف تحت تسلط استعماری پرتگال قرار داشت و بعد از آزادی هند وستان در ۱۹۴۷ باز هم پرتگال آنها را در تصرف خود داشته و آرزوی

مردم آن و مطالبه آزادی آن مناطق واقعی نمیگذاشت. هند با وجود مساعی و مجاهدات و کوشش های بیکه در طول ۱۵ سال گذشته بصورت مداوم برای رهایی جزایر مذکور از چنگ استعمار برتگال میبذول میداشت برتگال حاضر نبود به مستعمرات هندی خود آزادی دهد.

وقتی حکومت هند متیقن گردید که آزادی گوا، دیو، دمن جز از راه مسالمت آمیز ممکن نیست و جز از طریق استعمال قوه نمیشود حق مشروع قسمتی از مردم خود را تأمین کرد، بنابراین بتاريخ ۲۶ قوس (۱۷ دسمبر) يك عده از قوای هندی در آن منطقه حمله نموده مناطق مذکور را اشغال کردند، بیرق برتگال را سرنگون ساختند و بجای آن بیرق هند را بر فراز عمارات حکومتی آن مناطق بر فراشتند و باین ترتیب به استعمار دیرین برتگال در ملحقات هند خاتمه بخشیدند.

گرچه اقوام هند از طرف برتگال و بعضی دوستان هم پیمان برتگال حسن استقبال نشد، اما اکثریت مردم و حکومت جهان که شامل امضا کنندگان اعلامیه طرد استعمار از جهان نیز بودند اقدام هند را يك عمل مشروع و معقول تلقی کردند و با پشتیبانی از هند تیشه دیگری بر ریشه استعمار کهن در آسیا و در نیم قاره هند حواله کردند.

حکومت ائتلافی در لاؤس

بتا ریح ۲۱ جوزا (۱۱ جون) شهزاده لاؤس با هم موافقت کردند که يك حکومت ائتلافی تشکیل دهند، و این حکومت تحت ریاست شهزاده سوانا فو مازعیم بیطرف های لاؤس تشکیل گردید.

اختلافات شهزاده لاؤسی که ریشه آن به ۱۹۵۴ یعنی پایان استعمار فرانسه در لاؤس میرسد از دو سال باطن طرف اوضاع لاؤس را درهم و برهم نموده بود. این اختلافات خاصه اختلاف بین شهزاده بون اوم، زعيم دست راست و شهزاده سوانا وننگ زعيم پتتلاو (دست چپ) که از طرف قوای شرق و غرب حمایت و پشتیبانی میشدند بحرانی در حوزه جنوب شرق آسیا ایجاد کرده بود، طوریکه هر آن خطر تصادم شرق و غرب بر سر لاؤس احتمال میرفت.

موافقت شهزادگان لاؤس که در آن فشار پتتلاو و مخصوصاً بعد از اشغال شهر نامتا و اصرار امریکا و تهدید بر ای خود داری از اعطای کمک های مالی به شهزاده بون اوم ذیدخل بود، تشکیل حکومت ائتلافی شهزاده سوانا فو از طرف شرق و غرب باخو شبینی و امید واری و پشتیبانی تأیید گردید و کنگفرانس ۱۴ عضوی ژنیو در جلسه ماه اسد خود نیز سند بیطرفی و تشکیل حکومت ائتلافی و بیطرفی لاؤس و قرار داد مربوط باین موضوع را تأیید کرد. بنابراین مسئله لاؤس فعلاً باین شکل راه حل یافت اما مبصرین باین عقیده استند که با وجود این موافقت اوضاع عینکه در حوزه جنوب شرق آسیا وجود دارد و مشکلاتی که در داخل لاؤس از نظر اجتماعی، اقتصادی و سیاسی موجود است خطر است که متوجه آرامش لاؤس می باشد.

الحاق ایریان شرابی باند ونیزیا

سوال ایریان غربی متعاقب آزادی اندونیزیا بوجود آمده است، یعنی در ۱۹۴۹ موقعیکه هالپند

آزادی اندونیزیا را تسلیم کرد و استعمار بیش از (۳۴۰) سال هالند در اندونیزیا پایان یافت. اندونیزیا در صدد الحاق ایریان غربی به آنکشور افتاد، ولی هالیند ایریان غربی را بی‌پناه‌های مختلف از قبیل اختلاف کلتوری و نژادی مردم آن با مردم اندونیزیا برای خود نگه‌داشت.

حکومت اندونیزیا که در اوایل باین‌رویه هالیند انتقاد داشت از ۱۹۵۴ به بعد جدّاً در صدد الحاق ایریان غربی با اندونیزیا برآمد و برای وصول به این مرام به موسسه ملل متحد نیز رجوع کرد. اما هنگامیکه مساعی اندونیزیا از طریق موسسه ملل متحد به نتیجه نرسید در خارج کشور مذکور از ۱۹۵۷ به بعد به اقداماتی متوسل شد، تا هالیند را متقاعد گرداند که ایریان غربی را با اندونیزیا بسپارند، اما مساعی اندونیزیا جز اینکه مناسبات هالیند و اندونیزیا را تیره و تیر تر گردانید و بحرانی را در آن منطقه دنیا ایجاد کرد نتیجه نداد، بنابراین در جریان مسئله یکنوع رکود پدیدار گردیده در ماه قوس ۱۳۴۰ موقعیکه هند از طریق استعمار قوت توانست به استعمار پرنگال در گوا، دیو و دمن خاتمه بدهد، اندونیزیا هم در صدد الحاق ایریان غربی با اندونیزیا از راه توسل بقوه افتاد و دکتر سکارنوطی فرمانی بتاریخ ۱۹ دسمبر (۲۸ قوس ۱۳۴۰) یعنی دوروز بعد از اقدام هند بقوای اندونیزیا امر آماده باش صادر کرد. این اقدام دکتر سکارنو بیکبارگی توجه مردم جهان را بسوی ایریان غربی معطوف داشت.

اوتانت کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد که بعواقب اقدام اندونیزیا و با فشاری هالیند پوره مستشعر بود در صدد قراهم کردن زمینه رفع اختلاف و کشیدگی بین اندونیزیا و هالیند افتاد، و مذاکراتی بین سفرای هالیند و اندونیزیا در واشنگتن بصورت سری آغاز گردید این مذاکرات که در ماه اپریل ناکام گردید، متعاقباً قوای ایله‌جاری اندونیزیا بنای وارد شدن به خاک ایریان غربی را گذاشتند و در داخل ایریان غربی پیش رفتند، این جریان زمینه را برای تجدید مذاکرات سری واشنگتن مساعد گردانید، و در ماه اسد ۱۳۴۱ مذاکرات مذکور بر اساس قبول طرح بنکر دیپلومات امریکایی از طرف جانبین قبول گردید. طبق این طرح ایریان غربی برای مدتی از تصرف هالیند برآمده تحت حمایت موسسه ملل متحد میگذراند و بعد به اساس یک ریفرنندم با اندونیزیا سپرده میشود.

این موافقت در جاگارتا و استردام حسن استقبال شد و باین ترتیب زمینه برای حل یک مسئله مغلق بین المللی در آسپا مساعد گردید.

ایریان غربی قسمت یکی از جزایر شرقی الهند است که دارای مساحت ۵۱۰۰۰ میل مربع و ۷۳۰۰۰۰ نفوس میباشد.

ویتنام جنوبی

اوضاع در ویتنام جنوبی آرام نبوده مبادی زرات ویت‌کوک حزب مخالف ویتنام جنوبی علیه حکومت باوجود کمک‌های مادی و معنوی و نظامی امریکا تشنج و ناآرامی را در ویتنام جنوبی ایجاد کرده که هنوز موجود است.

اتحادیه بزرگتر مالیزی

مفکوره اتحادیه بزرگتر مالیزی مسئله دیگری است که در حوزه جنوب شرق آسیا عرض وجود کرده و در راه عملی شدن این مفکوره قدم‌هایی برداشته شده ظاهر چنین استنباط گردیده که عبدالحمن صدراعظم ملایا طرحی جهت تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی دارد که آنرا با مقامات انگلیسی در میان گذاشته است.

این طرح عبارت از تشکیل یک اتحادیه است از فدراسیون ملایا و سنگاپور و بورنیوی شمالی و بروناوی که این سه مملکت مستعمره انگلیس میباشند.

بر اساس این طرح اتحادیه بزرگتر مالیزی دارای ساحه ۱۳۲۶۳۳ میل مربع و ۸ میلیون نفوس میباشد که ۵۰۶۹۰۰۰ میل مربع ساحه و ۶۶۹۰۰۰۰ نفوس متعلق به ملایا و باقی متعلق به منطقه تحت استعمار انگلیس است.

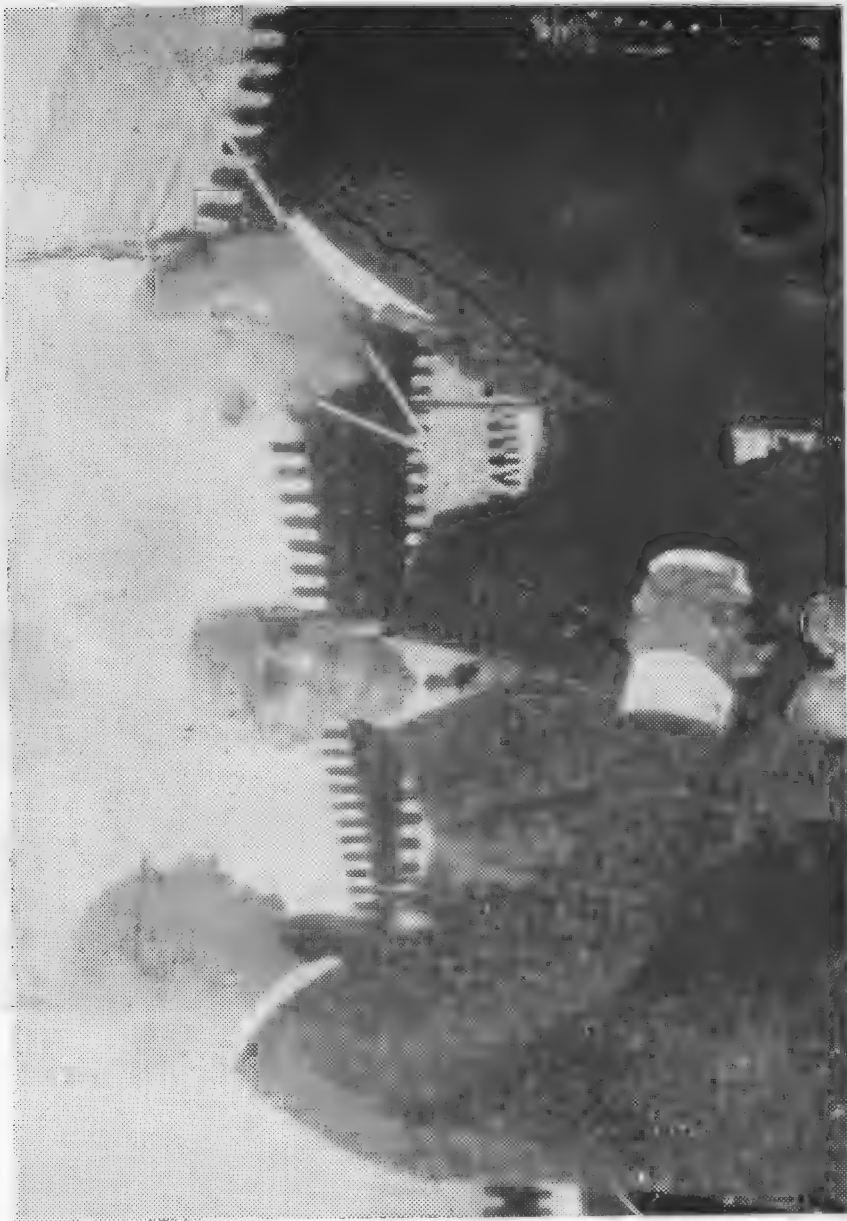
این طرح در خزان گذشته با مقامات انگلیسی از طرف عبدالرحمن صدراعظم ملایا در میان گذاشته شد و مقامات انگلیسی موافقت خود را به طرح مذکور ابراز و کمیسیون را تعیین کردند تا به سنگاپور، بورنیو و بروناوی رفته نظریات مردم شان را حاصل کنند ولی در ماه های اخیر معلوم شد که قسمتی از مردم مناطق تحت استعمار انگلیس مخصوصاً احزاب مخالف خاصه حزب مخالف سنگاپور مخالفت خود را به تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی ابراز داشته و مدعی شده اند که شمول در این اتحادیه مفهوم تغییر شکل استعمار انگلیس است در مناطق مذکور. قرار است با این جریان اتحادیه بزرگتر مالیزی در اوایل سال ۱۹۶۳ رسماً تشکیل شود.

ضمناً باید متذکر شد که فلپاین یکی از ممالک این حوزه مدعی است که بورنیوی شمالی نظر بدلیل که فلپاین دارد بفلپاین قرابت داشته و باید بفلپاین سپرده شود. ماگاپگال رئیس جمهور فلپاین این نظر خود را به حکومت انگلستان رسماً ابراز داشت و در این باره داخل اقدام شد، هر چند انگلستان نظر فلپاین را جدأ رد کرد معاف فلپاین بر ادعای خود استوار است و بر آن پافشاری دارد.

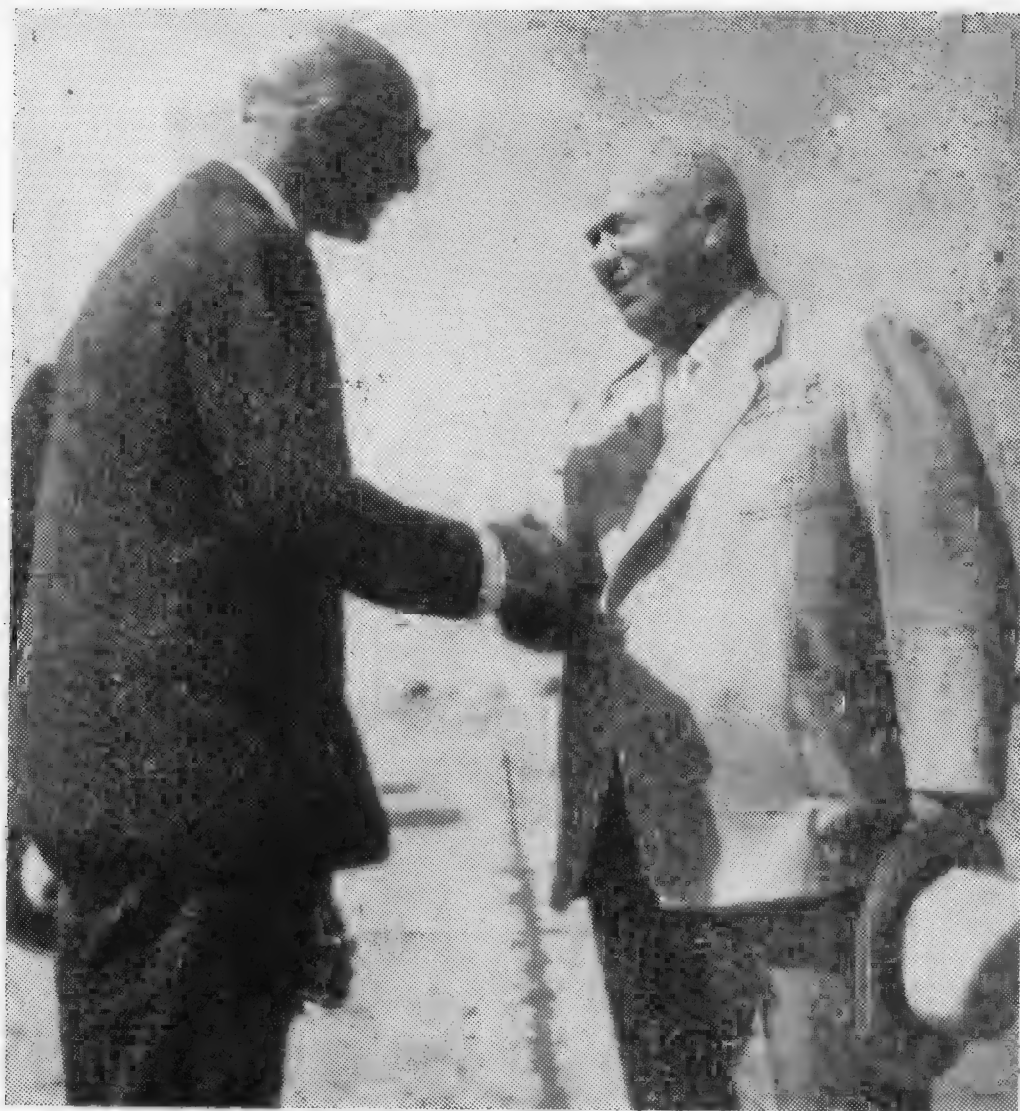
مخالفت ماگاپگال رئیس جمهور فلپاین و موقف فلپاین در این موضوع گذشته از اینکه یک مسئله جدید را در آن منطقه آسیا بوجود آورده است، از نظر روابط فلپاین با بلاک غرب نیز قابل ملاحظه است و این مخالفت گویا درز دیگر است که در روابط فلپاین و بلاک غرب ایجاد شده. باین ترتیب یک نوع مخالفت دیگر بین کشورهای بلاک غرب بر سر یک مسئله که آهسته آهسته جدی میشود آغاز گردیده است.

رژیم جدید در برما

در ماه حوت کودتایی در برما رخ داد که رئیس این کودتا جنرال نیوین قوماندان قوای

هفته وخت چه همایونی معظم اعلیحضرت د ۱۳۴۱ کال داسد په پنځلسمه نیټه د شوروی اتحاد د دسدر اعظم ښاغلی نیکیتا خروچف د غیر رسمي بلنې په اثر شوروی اتحاد ته تشریف وړی د خواجواش په هوايي چکر کېښودلای. حضرت د ارشاد شاه ولی خان غازي د کابل فاتح او د ښاغلي سردار محمد داود صدراعظم سره خدای پامانې کوي.

هما یونی معظم اعلی حضرت منہ وخت چہد سیم فرو بول پہوایی دگر کی دشوری اتحاد دصبرا عظم
یناغلی جروسچیف لهخوایی هرکائی کیبزی :

نظامی برما بود. او و صدراعظم برما از کار برکنار شد، حکومت برما تجدید گردید و پارلمان برما منحل ساخته شد.

مبصرین این کودتا را که منجر به از بین رفتن و حبس او نو گردید به نفع نظریات او فوتلقی کردند، زیرا اوضاع برما قبل از کودتا شکل بحرانی داشت و چنین حدس زده می شد که مخالفت های داخلی بحرانی را در مملکت ایجاد کند که او فوتواند آنرا مرتفع گرداند.

لذا جنرال نیوین که خود از شخصیت های معروف نظامی و سیاسی برماست و قبل از سال ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۰ در برما زمام امور را در دست داشت و به ساعی شخص وی زمینه برای تجدید دموکراسی در برما و رویکار شدن او نو مساعد گردید با کودتای نظامی زمام امور مملکت را در دست گرفت و رژیم جدیدی را که بیشتر بقوه نظامی متکی است در برما رویکار کرد.

جدایی سوریه و مصر

سوریه که به اراده مردم آن در سال ۱۹۵۸ با مصر یکجا شده و جمهوریت متحد عربی را تشکیل داده بودند در ماه سپتامبر ۱۹۶۱ از این اتحادیه جدا گردید و دوات جداگانه را بنام جمهوریت سوریه تشکیل کرد.

این جدایی طی يك کودتا صورت گرفت که بریاست کزبری اجرا شد.

متعاقباً به انتخابات و تشکیل حکومت در سوریه پرداختند و در نتیجه انتخابات ناظم القدسی بحیث رئیس جمهور و معروف دوالیبی بحیث صدراعظم برگزیده شد.

معمولاً هنوز چندماه از این حکومت نگذشته بود که کودتای دیگر از طرف جنرال ظهوالدین قومانندان قوای نظامی سوریه صورت گرفت و حکومت نظامی تشکیل شد و پس از چند روز ناظم القدسی مجدداً بحیث رئیس جمهور عرض وجود کرد و بعداً سوریه با عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد.

جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی شهادت تاریخی را که ابراز داشت خود داری از استعمال سلاح به مقابل مردم سوریه جهت مقابله با کودتا و موافقت در امر شمول سوریه در موسسه ملل متحد بود.

آزادی کویت

کویت در ماه جون ۱۹۶۱ از طرف انگلستان آزاد شد و استعمار ۶۲ ساله انگلیس در کویت خاتمه یافت.

متعاقب آزادی کویت، عراق ادعای الحاق کویت را بعراق پیش کرد و مدعی شد که کویت در گذشته جزء عراق بوده است و باید به عراق ضم شود.

در برابر این ادعا که بقول بعضی منابع خبررسانی احضارات نظامی هم در پهلوداشت مقامات انگلیس عکس العمل نظامی ابراز داشتند و به سوقیات نظامی بطرف کویت و خلیج فارس پرداختند گرچه تصادمی رخ نداد و عبدالکریم قاسم صدر اعظم عراق مکرراً ابراز داشت

که خیال حمله برکویت را ندارد، مع هذا یکنوع ناآرامی در این حوزه بوجود آمد که در سایر مناطق عربی شرق میانه بی اثر نماند.

کود تا در لبنان و شورش در عراق

متعاقب خبر عزیمت یک دسته از قوای بحری انگلیس از پایگاه های انگلیس در ماه جدی، منابع خبر رسانی از یک کودتای فاکام در لبنان و شورش در شمال عراق اطلاع دادند گرچه از این دو اقدام نتیجه بدست نیامد اما بعضی مبصرین باین عقیده بودند که مسئله سوقیات نظامی قوای انگلیس و کودتای لبنان و شورش عراق بی ربط نبوده است.

بعض مبصرین این وقایع را منوط به نقشه هلال خصب و انمود کردند نقشه هلال خصب که یکی از نقشه های انگلیسی در شرق میانه است و وقتی توسط نوری السعید صدر اعظم مقتول عراق پیش برده میشد تشکیل یک منطقه جغرافیایی است بشکل هلال سبز که از فضا دیده میشود و آن شامل مناطق شاداب سوریه لبنان عراق و جزایر خلیج فارس میباشد.

این حوادث که در ماه جدی بوقوع پیوست تصادمات سرحدی بین سوریه و اسرائیل در درما های ما بعد حداثی بود که باعث یک سلسله نارامیهای جدید در شرق میانه گردید و یکبار دیگر انتظار را متوجه اوضاع شرق میانه گردانید.

مسئله پښتونستان

سوال پښتونستان باز هم لاینحل ماندولی مقاومت و مجاهدت مردم پښتونستان علیه قوای استعماری پاکستان حکومت پاکستان را بیشتر سراسیمه ساخت در حالیکه از یکطرف به حبس و زجر ملایون پښتونستان پرداختند و برای خفه ساختن آواز آزادخواهی مردم پښتونستان کوشیدند از طرف دیگر در صدد ایجاد مانع و تکلیف برای افغانستان برآمدند که این امر منجر به قطع روابط سیاسی افغانستان و پاکستان گردید.

یعنی حکومت پاکستان برای مسدود ساختن راه ترانزیتی عنعنوی افغانستان، قنصلگری افغانی را در پشاور و وکالت تجاری افغانی را در چمن مسدود کرد و افغانستان را وادار نمود که بقطع روابط سیاسی با پاکستان بپردازد.

در ماه سرطان اعلیحضرت شهنشاه ایران سفری به پاکستان نمود و در پایان سفر اعلان شد که در امر اختلاف افغانستان و پاکستان میانجیگری خواهند کرد، این مساعی جمیله اعلیحضرت شهنشاه ایران که از طرف پاکستان نیز قبول شده بود از طرف افغانستان حسن استقبال گردید و اعلیحضرت شهنشاه بتاریخ ۴ اسد بدعوت اعلیحضرت معظم همایونی با افغانستان سفر کردند و با اعلیحضرت همایونی و رجال افغانی مذاکراتی نمودند و در پایان مذاکرات طی اعلامیه گفته شد که اعلیحضرت شهنشاه ایران مساعی جمیله شان را برای استقرار روابط سیاسی بین افغانستان و پاکستان دوام خواهند داد.

در آفریقا

الجزایر آزاد

با آخرین روز های سال ۱۳۴۰ صفحات آخر فاجعه خونین الجزایر پایان یافت که خاصه از ۸ سال باینطرف یعنی از ۱۹۵۴ به بعد آغاز شده بود . در پایان سال ۴۱ موافقه ایویان بین نمایندگان حکومت آزاد الجزایر و نمایندگان دولت فرانسه امضاء شد و اساس آن، متاثر که در الجزایر رویکار گردید و برای تفویض زمام امور الجزایر بمردم آن سرزمین اقدام شد . و در روز های اول سال ۴۱ قوه اجراییه موقتی در الجزایر بریاست عبدالرحمن فارس یکی از ملیون الجزایر که در فرانسه محبوس بود تشکیل گردید .

بن بلا زعیم بزرگ الجزایری و جمعیله بوپاشا از مجاهدین بنام الجزایر که برای چندین سال در محابس فرانسه میگذرانیدند با اساس قرارداد ایویان آزاد شدند و در پی که بناریخ ۱۰ سرطان مطابق اول جولای در الجزایر صورت گرفت و در آن از مردم مطالبه شده بود که طرفدار آزادی الجزایر و همکاری با فائده استند یا نه نشان داد که اکثریت قاطع مردم الجزایر طرفدار آزادی آن سرزمین استند و بنابراین آزادی الجزایر با ختم ریفر فدم از طرف دولت فرانسه اعلام گردید و الجزایر پس از ۱۳۲ سال اسارت فرانسه بحیث یک کشور آزاد در شمال آفریقا عرض وجود کرد .

اختلافات زعمای الجزایر

اعلام بر طرفی عده از قوماندان های نظامی الجزایر از طرف بن یوسف بن خده که مقارن آغاز ریفرنندم در الجزایر تثبیت سر نوشت الجزایر صورت گرفت سبب شد که بن بلا زعیم الجزایری و معاون صدر اعظم حکومت آزاد الجزایر ، مخالفت خود را به این تصمیم حکومت آزاد الجزایر اعلام داشت و این اعلام مخالفت ، سایر مخالفت ها را بوجود آورد .

وقتی بن یوسف بن خده از تربولی با الجزیره مرکز الجزایر رفت و از طرف هزاران نفر با حرارت استقبال شد بن بلا از رفتن با الجزایر خود داری کرد ، ولی بعد از اینکه هیئتی از نمایندگان حکومت بن یوسف بن خده در سرحدات المغرب رفته با بن بلا ملاقات و تبادل نظر کردند بن بلا اعلام کرد که با الجزایر می رود و بعداً روائه اوران یکی از مراکرمهم الجزایر شد که بصورت بی سابقه از طرف مردم استقبال گردید .

مخالفت بن بلا و بن خده تنها به بر طرفی قوماندان نظامی منحصر نماند ، بلکه معلوم شد که بن بلا اصلاً با روش بن خده در ساموارده مخالفت است و بنابراین بن بلا مدعی بود که شورای انقلاب الجزایر تشکیل شود و در باره آینده الجزایر فیصله کند و چنین وانمود شد که بن یوسف بن خده در شورای انقلاب به اقلیت است .

طرفداری قوای نظامی و مردم الجزایر از بن بلا پله بن بلا را در برابر بن خده سنگین گردانیدند طوری که بن بلا تشکیل یک اداره سیاسی را برای پیشبرد امور داخلی الجزایر تا تشکیل حکومت انتخابی با اساس فیصله شورای انقلاب الجزایر در تربولی به بن یوسف پیشنهاد کرد .

بن يوسف بن خده گرچه در اول باین پیشنهاد مخالفت نمود مع هذا بعد بان روی موافقت نشان داد و اداره مذکور تشکیل و بن بلا نیز به الجزیره رفت که از طرف بن يوسف بن خده و مردم شهر با حرارت استقبال گردید.

در این اداره سیاسی هفت نفر ضویت دارد که ۴ آن طرفدار بن بلا و ۳ نفر آن طرفدار بن خده است و باین ترتیب اکثریت بدست بن بلا آمد. و زمام اداره سیاسی وی سپرده شد و اختلافات زعمای الجزایری پایان یافت.

در خلال این حوادث یمنی از موقع امضای قرارداد ایوان تا وقت آغاز ریفرنندم در الجزایر فعالیت موسسه سری نظامی (او، آ، اس) در الجزایر شدت کرد، طوری که منجر بقتل صدها الجزایری بیگناه و ویرانی بساطت-یسات در الجزایر گردید، ولی با گرفتاری جنرال سالان رئیس موسسه مذکور و عده از پیروان آن این فعالیتها بطرف سقوط رفت تا بالاخره آخرین مقاومت افراطیون دست راستی فرانسوی پایان یافت.

تخلیه بن زرت

مسئله تخلیه بن زرت از قوای فرانسه در تابستان سال ۱۳۴۰ آغاز شده بود و پس از مقاومت خونین در بن زرت بین قوای فرانسه و قوای تونس مسئله به تعویق افتاده بود، گرچه با فیصله موسسه ملل متحد به نفع تونس، حق بجای بودن تونس ثابت شد، مع ذلک موقعی که مناسبات شرق و غرب یوسر مسئله برلین در خزان سال ۴۰ تیره و تیره تر می گردید، مسابقات تسلیحاتی شرق و غرب قوت می گرفت. حبیب بورقیه نظر به علایقی که با غرب دارد و او طلبانه اظهار داشت که تا وقتی که غرب به بن زرت احتیاج داشته باشد تونس بندر مذکور را به اختیار فرانسه میگذارد باین ترتیب آزادهای خود مبنی بر تخلیه فوری بن زرت از قوای فرانسه و او طلبانه منصرف شد.

مع ذلک در همین ماه گذشته اعلام گردید که مذاکرات لد غم و زیر دفاع تونس با مقامات حکومتی فرانسه نتیجه داد که با اساس آن روابط سیاسی بین فرانسه و تونس برقرار شده موافقه راجع به برقراری روابط سیاسی با تونس بنظر حلقه های مربوط موافقت فرانسه به تخلیه بندر بن زرت شناخته شد. لذا یک قدم دیگر برای حل یک مسئله مورد اختلاف دیگر در شمال آفریقا برداشته شد.

مسئله انگولا و تبعیض نژادی آفریقای جنوبی

فشار پرنکال در انگولا بمنظور خفه ساختن صدای آزادیخواهی مردم آن سر زمین دوام دارد و مجاهدات ملیون انگولا برای حصول آزادی شان در داخل و خارج آن مملکت ادامه یافت حکومت آفریقای جنوبی به سیاست تبعیض نژادی کما فی السابق دوام داد و مساعی مردم جهان برای طرد این سیاست بجایی نرسید.

در کانگو

در کانگو مجاهده برای پایان بخشیدن به جدایی کتانگا از کانگو دوام داشت، چو میی به حمایت دوستان خود با حیل مختلف، جدایی کتانگا را از کانگو حفظ کرد.

در خزان گذشته قوای ملل متحد با قوای کتانکا تصادم کرد و نزدیک بود به تجزیه کتانکا خاتمه داده شود. معینا در اثر حیل چومبی و حمایت دوستان وی این امر عملی شد، هر شیلد بکانگو آمد و با مقامات مربوط مذاکره کرد که آنهم نتیجه داد.

تا کنون چومبی به سیاست تجزیه کتانکا از کانگو دوام میدهد. طوریکه در همین ماه حکومت مرکزی کانگو ترتیباتی برای محاصره اقتصادی کتانکا گرفته است تا چومبی را به تغییر موقعش وادار سازد.

در اروپا

مسئله آلمان

مسئله آلمان در طول این دوره لاینحل ماند. اخطار اتحاد شوروی مبنی بر امضای قرارداد صلح با آلمان تا اخیر سال ۱۹۶۱ گرچه مناسبات شرق و غرب را تیره گردانید و منجر به تزوید مسابقه تسلیحات گردید، ولی انصراف اتحاد شوروی در آخر سال ۱۹۶۱ از تصمیمی که گرفته شده بود وضع آلمان و برلین بحال سابق باقی ماند که تا کنون دوام دارد.

اتحاد سیاسی اروپا

غیر از مسئله آلمان مهمترین مسئله که در اروپا موضوع بحث بود در طول این مدت در آن صرفه‌ساعی کامل بعمل آمده است مسئله تبدیل بازار مشترک با اتحادیه سیاسی اروپاست. اتحادیه که از مرام‌های اساس بازار مشترک اروپا بوده است.

مذاکراتیکه در بن و پاریس مکرر صورت گرفت و ملاقات‌هایی که بین ادنور و دوگول بعمل آمده زمینه را برای تشکیل این اتحادیه سیاسی مساعد گردانید.

اما سوال مهمی که از خزان سال گذشته باینطرف ایجاد شده و پیوسته جدی تر گردیده است، سوال شمول انگلستان در بازار مشترک اروپاست، چه انگلستان قبل‌ترین درمورد شمول بی‌بازار مشترک اروپا متردد بمنمود نظر قطعی خود را برای شمول در بازار مذکور در ماه اسد گذشته ابراز داشت و بنابراین موضوع شمول انگلستان در بازار مشترک جدی شد.

در حالیکه انگلستان از یکطرف برای شمول در بازار مشترک اروپا ابراز آمادگی داشت و بمذاکرات آغاز نموده بود از طرف دیگر مسئله کامنولت بر تافیه و زیانیکه از شمول انگلستان متوجه ممالک عضو کامنولت میکردد برای انگلستان مشکلی ایجاد کرده بود که همین مشکلات سبب شد تا حکومت میک‌میلن در ماه سرطان کابینه خود را تغییر کامل بدد تا بتواند با شرایط نو توافق کند.

اختلاف فرانسه و انگلستان:

اختلاف فرانسه با آمریکا و انگلستان در اکثر مسائل سیاسی جهان يك مشکل بزرگ غرب تلقی میشود چه فرانسه که با اساس نظریات استقلال‌ی و گول می‌خواهد راه مستقیمی را طی کند مانعی برای پیشبرد اکثر نظریات غرب گردیده و در سایه همین اختلافات اختلافی بین فرانسه و انگلستان در اروپا نیز بوجود آمده است.

زیرا فرانسه آرزو دارد با تشکیل اتحادیه سیاسی اروپا قیادت و مرکزیت اروپا را در فرانسه منتقل گرداند، در حالیکه اگر انگلستان وارد بازار مشترک اروپا میشود ممکن است موقع فرانسه را انگلستان اخلال کند، بنابراین برای انگلستان مخالفت فرانسه مشکلی است که در اکثر موارد مانع ورود آن مملکت در بازار مشترک اروپا میگردد.

کنگره بیست و دومین حزب کمونیست اتحاد شوروی

در این کنگره که در ماه میزان افتتاح گردید یکبار دیگر بر سیاست دوره ستالین حمله شد و اساس فیصله حزب ۱۰۰ مای یک عده شهرها و مراکز تبدیل گردید.

در امریکا

مبارزه چپ و راست در امریکای لاتین

آنچه در حوادث نیم کره غربی یعنی قاره امریکا قابل توجه بود مجادلاتی بود که در طول این مدت در امریکای مرکزی و جنوبی احساس میشد، این مبارزه که پیشقدم و پیش رو آن فیدل کاسترو است در هر کجا منجر به حوادثی گردید و باعث انتقال قدرت بدست های مختلف شد از قبیل از بین رفتن کادروس رئیس جمهور برازیل، کودتای پرو و امثال آن، اما مهمترین این جریانها مساعی امریکاست در شورای موسسه کشورهای امریکایی در پونتادل ایستی برای اخراج کیوبا از آن موسسه که با وجود کوشش های امریکا به نتیجه نرسید، زیرا در جلسه مذکور کشورهای بزرگ امریکای لاتین از قبیل ارجنتاین، برازیل، چلی، اکوادور، بولیویا و مکسیکو اررای دادن بر موضوع استنکاف ورزیدند.

در موسسه ملل متحد

همریشیلد سرمنشی موسسه ملل متحد که برای مذاکره بر مسئله پایان بخشیدن به تجزیه کتانکا عازم کانگو شده بود در ۱۸ ماه سپتمبر ۱۹۶۱ مطابق ۲۷ سنبله ۱۳۴۰ موقع از گشت از کانگو در اثر سقوط طیاره کشته شد،

مرگ همیشیلد در راه اجرای وظیفه در حالیکه از یک طرف باناً ثرعمومی تلقی گردید مخصوصاً که امکان قتل همیشیلد توسط مخالفین مسئله کتانکا احساس گردید، از طرف دیگر فقدان سرمنشی موسسه ملل متحد زمینه را برای تقویه اختلافی که بین شرق و غرب از یکسال باینطرف بر سر مقام دارالانشاء موسسه ملل متحد ایجاد شده بود مساعد گردانید.

یعنی بلاک شرق میخواست مقام دارالانشاء را به سرمنشی پیش ببرد که یکی مربوط به بلاک شرق، دیگری از بلاک غرب و سومی نماینده بیطرف ها باشد.

بالاخره در اثر مشاجرات زیاد هر دو طرف باین نتیجه رسیدند که او تانت نماینده برابریت کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد کار کند و دارای مشا و رینی باشد که در آن باره بین شرق و غرب موافقت حاصل شد و او تانت در ماه هفتم کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد گردید.

قرضه موسسه ملل متحد

یکی از خدمات او تانانت به منظور ادامه فعالیت های موسسه ملل متحد در کانگو و سایر نقاط جهان نشر اسناد قرضه دوصد ملیون دالر از ممالک جهانست که يك تعداد اسناد مذکور از طرف یکمده از دول جهان خریداری شده است .

موضوعات شانزدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد

در جلسات شانزدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد موضوعات ذیل ارائه گردید

موضوع استعمار ، مسئله کیوبا ، موضوع نمایندگی مردم چین در ملل متحد ، موضوع الجزایر ، مسئله خلع-لاح ، مسئله عمان ، مسئله پناه گزینان فلسطین ، موضوع تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی ، مسئله تیروول جنوبی ، دوره ده ساله انکشاف اقتصادی ، تأسیس بانک غذا ، موضوع انگولا ، مسئله رواندا اورندی ، تقسیمات عادلانه ، جغرافیایی و توزیع مناصب و وظائف دارالانشائی ملل متحد و شعبات مربوط آن ، موضوع توزیع اسناد قرضه ملل متحد که مجمع در باره هر موضوع توصیه های نموده است .

همکاری در امور کیمیا

سفر جان گلین کیمیا نورد امریکائی بتاريخ ۳ حوت (۲۱ فروری) به کیمیا و بازگشت موافقانه وی بزمین زمینه را برای همکاری علمی بین شرق و غرب مساعد گردانید ، خروسچف صدر اعظم اتحاد شوروی پس از تبریک این موافقت امریکا به کنیدی پیشنهاد کرد که در امور کیمیا و تسخیر کیمیا اتحاد شوروی و امریکا همکاری کنند که این پیشنهاد خروسچف از طرف کنیدی حسن استقبال گردید .

کنفرانس ها

کنفرانس بلغراد

یکی از مهمترین کنفرانس های بین المللی که در ماه سپتامبر ۱۳۴۰ در بلغراد دایر گردید کنفرانس سران کشورهای بیطرف است .

در این کنفرانس سران ۲۵ مملکت بیطرف جهان شرکت ورزیدند و روی مسایل بین المللی و روابط شرق و غرب مباحثه کردند .

در کنفرانس افغانستان - حکومت الجزایر را برسمیت شناخت و ازین رویه دولت افغانستان عده از ممالک جهان پیروی کردند .

کنفرانس که در يك وقت بحرانی روابط شرق و غرب دایر گردید . طی مکتوبی از طرف سران کشورهای بیطرف عنوان رئیس جمهور کنیدی و صدر اعظم خروسچف از دو زعیم مذکور خواهش کرد که برای رفع خطرات جنگ جهان اقدام جدی نمایند .

کنفرانس ۱۷ عضوی خلع سلاح

در ماه فروری خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی از دول بزرگ غرب دعوت کرد که کنفرانسی از سران دول در ژنیو تشکیل و روی مسئله خلع سلاح غور و فیصله بنمایند .
این دعوت در مراکز دول غرب با تأمل و دقت تلقی شد ، بالاخره کنیدی تصریح کرد که باید کنفرانس بسوی وزیرای خارجه بعمل آید این پیشنهاد را مسکو استقبال نمود و پیشنهادی مبنی بر تشکیل کنفرانس ۱۸ عضوی خلع سلاح که در آن وزرای خارجه کشورهای بزرگ غرب و کشورهای بزرگ شرق و ۸ کشور بیطرف شامل باشد تقدیم نمود که از طرف امریکا و انگلستان پذیرفته شد ولی فرانسه از شمول در کنفرانس خودداری کرد ، نمایندگان ۱۷ مملکت بتاریخ ۱۵ مارچ در ژنیو گرد آمدند و روی مسئله خلع سلاح مذاکره کردند .
این مذاکرات تا جائی پیشرفت ولی پس از مدتی برکود مواجهه شد و اکنون کنفرانس سقرط نکرده است و لو از آن نتیجه مثبت و مؤثر بدست نیامده است .

کنفرانس اگر او کنفرانس مسکو

در حالیکه کنفرانس ژنیو بارکودرو برو بود نمایندگان بیش از صد مملکت جهان در اگر اگرد آمدند و راجع بخلع سلاح و جهان بدون بمب مذاکره کردند و همه طرفداری خود را از خلع سلاح ابراز داشتند ، متعاقباً کنفرانس در مسکو دایر شد که در آن نیز یک عده کشورهای جهان اشتراک و برای دریافت راههای رسیدن به خلع سلاح و قطع آزمایش های ذرویی شور و مذاکره کردند .

گرچه از این کنفرانس نتیجه واضعی عاید نشد ، معذک دوام مساعی برای خلع سلاح قدم های شناخته شد که در راه رسیدن به هدف عالی خلع سلاح پنداشته می شود .

موفقیت تازه اتحاد شوروی

بتاریخ ۱۱ اگست اتحاد شوروی موفق شد سفینه فضایی وستوک سوم را که در آن مینجر اندریان نیکولایف بود ، بفضای خارجی پرتاب کند و متعاقباً بتاریخ ۱۲ اگست در حالیکه وستوک سوم در فضا بگردش خود ادامه میداد وستوک چهارم را به کیهان پرتاب کرد .
فضانورد وستوک چهارم بناغلی پاپیل پوپوویچ بود ، این دونفر فضانورد اولی پس از تقریباً ۴ روز و دومی پس از تقریباً سه روز بتاریخ ۱۵ اگست یعنی اولی ساعت ۵۵ ر ۹ و دومی ساعت ده و یک دقیقه وقت مسکو در (کار کاندایکی) از شهرهای فزاقستان بر زمین فرود آمدند .
این دو فضانورد در موقع گردش بدور زمین با هم رابطه مخابراتی قایم کردند و با هم دیگر صحبت نمودند .

سفر این دو فضانورد اتحاد شوروی در یک وقت بفضای یک صفحه تازه دیگرست ، که بروی بشر بروی تسخیر کیهان باز گردید و اکثر عقده های علمی را حل نمود این مسافرت مشترک یکبار دیگر تفوق علمی اتحاد شوروی را در عالم کیهان نورددی در جهان اثبات کرد .

(انجام)

(بقیه از صفحه ۵۶)

چون پروگرام های موسسات علمی حاوی تد ریس مضامین مربوط بطور نظری میباشد برای آنکه به جنبه عملی و اختصاصی وظایف عدلی نیز توجه کافی بعمل آمده باشد وزارت عدلیه پروگرام پوهنخی شرعیات را که فارغ التحصیلان آن در د وایر و محاکم عدلی استخدام میشوند مورد مطالعه عمیق قرارداد - در نتیجه بر اساس این مندی های خود یک پروگرام دوساله تد ریس را ترتیب نموده و بوزارت معارف تقدیم کرد - این پروگرام بعد از اینکه از طرف کمیته عالی پوهنتون مورد غور قرار گرفت، تایید شد و به تصویب شورای عالی پوهنتون نیز رسید .

بر اساس پروگرام مذکور فارغ التحصیلان پوهنخی شرعیات بعد از اخذ لیسانس یک سال مضامین مختلف عدلی را فرا گرفته و بعد، شش ماه در محاکم بطور ستاژ کار و مطالعه میکنند . سپس در ظرف شش ماه دیگر یک رساله عامی بشکل مونوگراف را جمع به یکی از موضوعات عدلی تحریر و در اثر آن به اخذ شهادت نامه مافوق لیسانس نایل میگرددند . و بعد در وزارت عدلیه مقرر میشوند .

س: امتیازاتی که قضات و کارکنان محاکم نسبت به مامورین داردار چه قبیل است؟
ج: بطور عام قضات و سایر کارکنان محاکم مانند کافه مامورین دولت تابع احکام اصولنامه استخدام ترفیع و تقاعد مامورین ملکی افغانستان میباشد .
یگانگی امتیازیکه درین زمینه وجود دارد عبارتست از اینکه: تقرر قضات محاکم صرف نظر از درجه رتبه آن ها از طرف مقامات صالحه صورت میگیرد . در مورد اشغال کرسی های بالاتر از رتبه شان نیز به قضات محاکم امتیاز داده شد که تا سه رتبه بالاتر را مانند متخصصین کفالت کنند

س: وزارت عدلیه از سنبله ۱۳۴۰ تا حال کدام تعلیمات نامه و یا اصول نامه دیگری در امور عدلی مطابق شرع محمدی (ص) پیشنهاد کرده است یا نه؟
ج: در ظرف سال گذشته چند پروژه اصول نامه تهیه و بمقامات صالحه تقدیم گردیده ولی تاکنون تمام مراحل قانونی خود را نه پیموده است .

س: لطفا توضیح کنید که فعلاً در تمام مملکت چند محکمه ابتدایی، چند محکمه مرافعه و تمیز وجود دارد، بچه تعداد قاضی و مفتی در این محاکم شامل کاراند؟ و تعداد مجموعی قضات و مفتیها در تمام افغانستان چقدر است؟

ج: در تشکیل محاکم، اساس تشکیلات اداری مملکت در نظر گرفته شده است . برای هر واحد اداری از درجه حکومت محلی تا حکومت کلان تشکیل یک محکمه ابتدایی منظور شده، در مراکز حکومت اهلی و ولایات یک یک محکمه مرافعه و در مرکز مملکت یک محکمه تمیز وجود دارد محاکم ابتدایی به قضایای حقوقی و جزایی در مرحله اول و همچنین به امور وثائق عمومی رسیدگی میکنند .

محاكم مرافعه به این موضوعات در مرحله استینافی و محکمه تمیز در مرحله تمیز، رسیدگی مینماید.

در پهلوی این اساس ملاحظات دیگری هم از قبیل تنظیم بهتر وظایف قضایی و جلوگیری از تاخیر در اجرای امور بسبب تراکم کار در يك محکمه نیز مدنظر گرفته شده است. در نتیجه همین ملاحظات دو محکمه ايکه در جواب سوال دوم و هشتم از آن بتفصیل صحبت شده بنام محکمه وثایق کابل و محکمه جزای کابل تشکیل گردیده اند.

تعداد مجموعی محاکم عدلی افغانستان عبارتست از (۱۸۸) محکمه به تفصیل ذیل:

- ۱- محاکم ابتدا يیه (۱۶۲)
 - ۲- مرافعه (۱۸)
 - ۳- محکمه تمیز (يك)
 - ۴- محکمه وثایق کابل (يك)
 - ۵- محکمه جزائی کابل (يك)
- رین محاکم به تعداد ذیل قضات و مفتیان اجرای وظیفه مینمایند.
- ۱- رئیس تمیز ۱ نفر
 - ۲- اعضای تمیز ۹ »
 - ۳- قضات ۱۸۷ »
 - ۴- مفتیان ۲۲۵ »
 - جمله ۴۲۲ »

س: در قسمت محاکم وثایق و به وجود وضع آن چه تسهیلات و اقدامات بعمل آمده است و در تمام کشور چند محکمه وثایق وجود دارد؟

ج: اساساً امور وثایق از طرف عین همان محکمه عدلیه اجراء میشود که صلاحیت حل و فصل دعاوی را دارد، در مراکز ولایات و حکومتات اعلی که محاکم مراقبه وجود دارد امور وثایق به محاکم مذکور سپرده شده است.

وزارت عدلیه در ۱۳۳۶ بعد از آنکه امور وثایق شهر کابل را به چنان پیمانه زیاده دید که اجرای آن از طرف محکمه مراقبه ولایت کابل باعث تاخیر و رسیدگی به سائر وظایف آن محکمه می شد، يك محکمه وثایق را در پای تخت تشکیل نمود درین محکمه تمام وثایقه منجر بدعوی نباشد اجراء میگردد. و تشکیل آن در اجرای امور محاکم کابل و تنظیم آن موثر و مفید ثابت گردیده است.

س: آیا در تشکیلات وزارت عدلیه و محاکم عدلی مملکت تغییراتی وارد شده است یا نه و اگر وارد شده از چه قرار است؟

ج: در تشکیلات دوائر محاکم عدلیه عموماً مقدار کار و ضرورت ادارات در محاکم در نظر گرفته شده و لهذا در بعضی محاکم که کثرت و تراکم وظایف دیده شده برای آن مفتیان یا محرران زیاد تر در تشکیل گنجا فیده شده است.

درین سال مهمترین تحول عمده که در تشکیلات وزارت عدلیه رخ داده عبارت است از ارتباط محاکم مامورین ملکى با این وزارت که بعد از تعدیل ماده اول اساسنامه تشکیل محاکم و اصول محاکمه مامورین ملکى صورت گرفته است. محاکم مامورین ملکى عبارتند از يك محکمه تمیز، يك محکمه مرافعه و يك محکمه ابتدائیه در مرکز، در ولایات مجالس مشوره حیثیت محاکم ابتدائیه یا مرافعه مامورین ملکى را دارد.

س: از جمله دعاوی که در محاکم عدلی راجع میشود روی هم رفته کدام موضوعات بیشتر دیده میشود؟

ج: جواب این سوال جزاینکه مدت معینی مانند يك سال را در نظر بگیریم بدیهه گر شکلى ترتیب نمى تواند شد. بناء برین اگر سالهای ۲۹-۱۳۴۰ را بطور نمونه مثال بیاوریم میبینیم که از روی احصائیه وزارت عدلیه، در خلال این سال فقرات - جزائى که در محاکم فیصله گردیده نسبت به فقرات حقوقی بیشتر است.

س: پیمانۀ دعاوی در محاکم عدلی در طول يك سال گذشته نسبت به سال قبل بیشتر بوده یا نه؟

ج: تعداد فیصله ها در سال گذشته در برخی از انواع قضا یا نسبت به سال پیشتر زیاد تر و در برخی دیگر از انواع قضا یا کمتر بوده است.

س: در بارۀ تمرکز موسسات قضائى مملکت چه نظریه دارید و فعلاً از طرف وزارت درین مورد چه اقدام شده است؟

ج: موسسات عدلی مملکت اکنون هم متمرکز است. وزارت عدلیه همواره - سعی میورزد هم آهنگی و نظم و نسق را در امور محاکم - حفظ بدارد تصمیم اخیر دولت را جمع به مربوط ساختن محاکم مامورین ملکى به وزارت عدلیه نیز متکی بر همین اساس است، و امید میروید در آینده تنظیم بیشتری در این قسمت پدید آید.

س: اگر جلالتمابى راجع با امور عدلی کشور نظریات و گفتنی های داشته باشند با ابراز آن مننون فرمایند،

ج: دولت افغانستان که در راه انکشاف حیاتی خود قدم های متین برداشته و میبردارد به تنظیم مزید دستگاه عدالت خود نیز توجه زیاد دارد تا همه موسسات آن با شرایط زندگی اجتماعى آن هم آهنگ باشد. وزارت عدلیه امید واثق دارد در پرتو ارشادات و نظریات اولیای دولت نظم و پیشرفت مزیدی را در امور عدلی تامین نماید.

(بقیه صفحه ۵۸)

س : در پایان سال تعلیمی (۱۳۴۰) بچه تعداد از محصلان بنو و نخی عالی پولیس فارغ و بجامه تقدیم شده اند؟؟

و آیا بچه تعداد مامورین و یافارغ التحصیلان در شقوق حکام و امنیه بخارج اعزام شده اند؟؟
ج : در پایان سال تعلیمی (۱۳۴۰) (۳۸) نفر کمیسار و (۳۷) ساتنوال از بنو و نخی عالی پولیس فارغ و در دستگاه امنی داخل فعالیت گردیده اند .

وزارت داخله در اعزام اشخاص غرض تحصیلات عالی و یا بطور سگالرشپ هم ناجاییکه ممکن است اقدامات نموده و مینماید .

س : آیا جنایات در کشور نسبت بسالهای گذشته تقلیل یافته یا نه؟؟ اگر یافته از چه قرار است؟؟

ج : اصلاحات تقسیمات ملکیه - تقرر حکام تعلیم یافته ، سپردن امور مربوط به پولیس - فنی و مسلکی ، رویکار شدن تشکیلات اساسی پولیس در بعضی مراکز ولایات - وجود آمدن دستگاه ها و لایات و توار های فنی که در برابر سوالهای پیشتر شما بصورت مفصل معلومات داده شده است طبعاً از وقوع جنایات جلوگیری مینماید . چنانچه روی یک احصایه ای که بدست آمده درین سال تعداد وقایع نسبت بسال گذشته بیش از بیست فیصد تقلیل یافته است .
وزارت داخله امید قوی دارد تا گرافهای سالهای مابعد تعداد جنایات را در سرتاسر مملکت پایان تر نشان داده رود .

س : برای تثبیت احصایه نفوس مملکت چه اقدامات شده و فعلاً چه اقداماتی جاریست؟؟
ج : امور نفوس شماری از نظر تسجیل نفوس الی سال (۱۳۴۰-) در ولایات و حکومت اعلی ذیل شروع شده است .

ولایت کابل - ولایت قطن - ولایت مزارشریف - ولایت هرات - حکومت اعلی فرام - گرشک مینه - شیرخان ، بدخشان ، تالقان - پروان - بامیان و غوروات تکمیل گردیده و تنها بعضی حصص حکومت اعلی ارزگان و غزنی باقی مانده است .

در ولایت قندهار از سال (۱۳۴۰) به این طرف تسجیل نفوس بسرعت اقتضای پیش میرود که هنقریب ختم خواهد شد .

۲- درباره احصایه نفوس مملکت وزارت داخله تصمیم گرفته که نفوس شماری عمومی راتحت جداول مرتبه در یک مدت معین وطنی سه مرحله اجرا نماید . که روی این منظور جداول مطلوبه بمراجعه تفویض و مرحله اولیه نفوس شماری مملکت تحت حریان قرار دارد .
س : و وزارت داخله در مورد قافلان چه تسهیلاتی را فراهم کرده است؟؟

ج : وزارت داخله همه ساله یک تعداد خانواری های بی بضاعت و بی زمینی و یک عده کوچها و همچنان مهاجرینی را که از خارج باین مملکت هجرت مینمایند مطابق حد ایت تعلیمات و تاهه های مرتبه در درو لایات کشور مسکون ساخته و به آنها زمین اعطاء مینماید و بر علاوه زمین یک مقدار پول صورت بجائی و تقاوی که با قسط طویل المدت آنرا بپردازند بدسترس شان میگذازد .

که البته تطبیق این پروگرام از یک طرف در آبادی و سرسبزی مملکت تاثیر بارزی داشته و از جانب دیگر مردمان پریشان و آواره و مهاجر را مسکون و مأمون میسازد .

س: در سیستم تشکیلات اداری وزارت داخله با آغاز سال (۱۳۴۱) چه تنقیصات و یا از دیادی

بعمل آمد است ؟؟

ج: تعدیلات وارده قرار آ نیست .

الف: تعدیل مدیریت اوراق به مدیرین آرشیف .

آر شیف که اکنون در اکثریه وزارت خانها جانشین اوراق گردیده بعد از یک سلسله مطالعات و تتبعات که روی اجراءات آر شیف های سائر وزارت حافها بعمل آمد صورت تشکیل یک آرشیف تقریباً جامع در وزارت داخله ترتیب و بعد از منظوری مقامات صالحه بتاریخ اول برج میزان شروع بکار نمود .

برای اكمال اعضای مدیریت آرشیف تا یک اندازه از کارگران سابقه عموم شعبات تنقیصاتی بعمل آمد و ضمناً چند نفر نایبست اجیر و یکمده مامورین در اصل تشکیل افرو د گردید . فعلاً مدیریت آرشیف این وزارت دارای شعبات ارتباط ، تحریرات مرکزی - اجرائیه ، حفظیه بوده و تعداد اعضای آن بصورت مجموعی به (۳۸) نفر میرسد نتیجه که تا کنون از این تشکیل گرفته شده قناعت بخش است .

ب: در جریان سال (۱۳۴۰) یک شعبه از مدیریت قلم مخصوص وزارت داخله لغو و عوض آن یک مده یریت اخذ اطلاعات تشکیل گردید .

ج: ماموریت ادارت محلی مافند بلدییه هارادر وزارت داخله اجرا مینمایند .

قبلاً مستقیماً بمقام وزارت ارتباط داشت ولی بمنظور اینکه امور مربوط بصورت بهتر اجرا بتوفاد شد . ماموریت ادارات محلی در چوکات مدیریت عمومی اداری وزارت شامل گردید .

س: چه تعداد حکام ما را طبقه تحصیل کرده از قبیل لیسانسها و فارغ التحصیلان

مکاتب حکام و غیره تشکیل میدهند ؟؟

ج: فعلاً در حدود پنجاه فیصد حکام مالیسانسه ها و فارغ التحصیلان مکتب حکام میباشد علاوه بر شعبات اداری مرکز و اطراف هم یکمده از لیسانسه ها ، بکلوریا پاسها اجرای وظیفه مینمایند .

(ختم)

(بقیه از صفحه ۶۰)

الف : در شعبات تیلیفون و تیلگراف مرکز ولایات به تعداد دیل پرسنل موجود است .

۴۶ نفر

۱- مامور

۲۶۹

۲- پرسنل فنی

۱۳۲۹

۳- مستخدم

ب- مجموع تعداد مامورین و مستخدمین مرکز ولایات در شق پست قرار قبیل است:

۶۰۰ نفر

۱- مامور

۲۰۰۰

۲- مستخدم

ج: راجع به تعلیم و تربیه پرسنل فنی واداری چه اقدامات شده و در ظرف پلان اول
بچه تعداد متعلم عازم خارج گردیده است.

ج: در خارج فعلاً به تعداد (یازده) نفر متعلم در شق تیلیفون و تیلگراف و به تعداد
(دو نفر) در شق پستی مصروف فرا گرفتن تعلیمات عالی میباشند.

در داخل در رشته تیلیفون و تیلگراف در طول پنجسال وزارت مخابرات یک تعداد
نفر لین انسیکتر را تحت پروگرام یک ساله برای واری امور مربوطه لینهای تیلیفون
تربیه نموده است.

غلاو تا در طول مدت مذکور (۴۰) نفر تیلگرافی در مکتب مخابرات تحت پروگرام دو ساله
تربیه شده است.

وزارت مخابرات در سال گذشته یک نفر از مامورین خود را برای یک دور . شش ماه
بغرض ستاژد ز امور پستی بفرانسه اعزام نموده که شخص مذکور با موفقیت تام برگشت .
در داخل برای تربیه مامورین بسویه وظایف اجرا ییوی یک مکتب پستی وجود دارد
دوره این مکتب سه سال میباشد و دران بیست نفر متعلمین فارغالتحصیل صنف (۶) شامل
گردیده و بعد از تحصیل سه سال به مسایل فنی واداری پست اشنایی حاصل میکنند علاوه
در ماه حمل سال (۴۱) برای بلند بردن سویه فنی واداری مامورین شامل کار شعبات پستی
یک کورس یک ساله برای بیست نفر در مرکز وزارت مخابرات دایر گردید که فعلاً
جاری و تا اخیر سال ادامه خواهد داشت.

س: اتحادیه بین المللی نیلی کمو نیکا سیون و اتحادیه پستی جهانی که هر دو از جمله
موسسات اختصاصی ملل متحد اند با وزارت مخابرات چه نوع معاونت های نموده اند؟

ج: در قسمت اتحادیه پستی جهانی باید گفته شود که در گذشته با وزارت مخابرات
کدام امدادی نکرده زیرا اصلاً وظیفه اتحادیه مذکور بصورت عموم تدوین و ترتیب
مقررات پستی بین المللی و ابلاغ نمودن معلومات و هدایات راجع به مسایل پستی بین المللی
میباشد.

اما اتحادیه بین المللی نیلی کمو نیکا سیون از نگاه تهیه پرسنل فنی با وزارت مخابرات
ممکاری نموده، چنانچه با اساس همین معاونت است که در وزارت مخابرات یک نفر مشاور

تيلفون وچينل سيستم، يکنفر تکنيشين برای دستگاه های بی-سيم و يکنفر تکنيشين ديگر در شق چينل سيستم فعلاً ايقای وظيفه مينمايند.

س: در قسمت تعميرات مخابراتی و پستی در طول پلان پنج ساله اول چه اقداماتی بعمل آمد است؟

ج: در قسمت تعميرات برای پسته خانه ها و تيلفون خانه ها هم طبق پلان پيش بينی شد. و اعتباراتی که از حکومت دريافت کرده بود وزارت مخابرات اقداماتی را روی دست گرفت بصورت عمومی ميتوان گفت که وزارت مخابرات پيش از (۴۰) ساختمان خرد و بزرگ را در مرکز ولايات تعمير و مورد استفاده قرار داد از جمله اين ساختمانها تعمير (۱۵) موضع از قبيل پسته خانه مرکزی، تيلفون خانه اتومات کابل، عمارت چينل سيستم غزنه، قندهار، مزار شريف، پلخمری، تعمير تيلگرافخانه های ننگرهار، پلخمری قندوز، بهارک، بدخشان، گردیز، فرام مخابرات قندهار، برودکاست و استديوی کابل قابل تذکر بوده و در هریک از اين عمارات از يك ميليون الی پانزده ميليون افغانی مصرف شده است.

س: از توضيحات شما راجع به تکناتيکه بين سرويس پست و تيلي کومونيکا - يون مشترک بود لطفاً راجع به هریک از - رويس های مذکور جداگانه معلومات بدهيد. ابتداء ميخواهيم بدانيم که فعلاً توسط تيلفون و راديو تيلفون ميتوانيم با کدام شهرها در داخل و با کدام ممالك در خارج تماس بگيريم:

ج: در داخل مملکت فعلاً توسط تيلفون بصورت شبکه ميتوان راساً از کابل با قطن، مزار شريف، شيرغان، غزنه، قندهار، فراه، هرات، بدخشان، پکتيا، ننگرهار و ميمنه مخابره نمود.

این نوع مخابره قسمأ توسط لين چينل سيستم و يالين فزيکی و قسمأ توسط دستگاه های راديو تيلفون اجراء ميشود. با ساير نقاط مملکت مخابره بصورت غير مستقيم صورت ميگيرد در خارج کشور ارتباط راديو تيلفونی مستقيم از کابل به پاریس، لندن، مسکو، دهلی، و کراچی يوميه تحت پروگرام معين برقرار بوده و از طريق پاریس و لندن مخابره را ديو تيلفونی کابل با ساير ممالك اروپايی، آسیايی و امريکايی اجراء ميشود.

س: از دستگاه تيلي فوتو تا حال چه کار گرفته شده است؟

ج: از دستگاه تيلي فوتو تا کنون در قسمت اخذ و ارسال فوتو عندالضرورت بين کابل مسکو، لندن و پاریس استفاده شده است. برای سرويس تيلي فوتو فعلاً پروگرام معينی در دست قیست. اما اين سرويس برای اجرای مخابره هميشه آماده است و چون مخابره تيلگرافي و تيلفونی در طول روز راساً باستيشن های مهم خارجي برقرار است لذا بواسطه اين تماس ميتوان دستگاه تيلي فوتورا در هر وقتيکه ضرورت احساس شود بزود ترين فرصت بکار انداخت.

س: ميخواهيم بدانيم مخابره تيلگرافي در داخل و خارج با کدام نقاط صورت گرفته ميتواند.

ج: مخابره تيلگرافي در داخل کشور بين کابل، پروان، باميان، پلخمری، قندوز، خان آباد

مزار شریف، شرغان، اندخوی، میمنه، هرات، فراه، غزنی، گردیز، خوست، بدخشان و جلال آباد جریان دارد. امداد خارج ارتباط تیلگرافی با ایران، روما (ایتالیه) لندن، مسکو، تاشکند، پشاور، کراچی، بمبئی و از طریق روما و لندن با سایر ممالک اروپایی، امریکایی و آسیایی برقرار است.

س: از توضیحاتیکه راجع به سرویس تیلیفون و تیلگراف دادید تشکر نموده اینک سوالات خود را در اطراف امور پستی تقدیم میداریم.

ابتداء میخواستیم اطلاع یابیم که از ماه سنبله گذشته تا حال چند نشریه پستی و برای تجلیل کدام ایام و موضوع شایع شده است. انواع و رنگهای آنها چه تعداد و چه گونه است؟
ج: در ظرف یک سال گذشته علاوه بر اینکه رنگ بعضی از سریهای رایجه تغییر کرده وزارت مخابرات به مناسبت چهل و سومین جشن استرداد استقلال وطن، روز پست و نستان، مجادله علیه ملاریا، سالکرة تاسیس شورای ملی، سالکرة تولدی اعلی حضرت همایونی، یاد و بود رجال فامور افغانی (احمد شاه بابا) روز معلم، سویدین نمایش بین المللی کابل، هفته سره میاشت، روز ملل متحد، پانزدهمین سالکرة تاسیس یونسکو، روز دهقان، خاندنوی پسران، روز هوا شناسی جهانی، نهضت نسوان، حمایه اطفال، و چهارمین المپیک آسیایی تکت های متنوع را به سائرها و طرحها رنگین و مختلف نشر کرده است.

باید افزود که در طول سال گذشته از هفده نشریه فوق به تعداد بیشتر از صد رنگ و نوع تکت و سی نوع کاغذ یاد گاری طبع شده است. این تحول بزرگ در رشته های پستی اهمیت تکت های پستی افغانی را چندین بالا ساخته و شهرت خوبی ازین درک نصیب تکت های پستی ما گردیده است.

س: تبادل و توزیع پست و مراسلات در مرکز و ولایات توسط کدام وسایل اجرا میشود؟

ج: تبادل پستی بین دفاتر پستی مختلف دریمه طیارات، موترها، موظفین سوار و پیاده اجرا میشود. اما توزیع مراسلات در مرکز دریمه پسته رسانهای بایسکل سوار و پیاده صورت میگیرد.

س: تبادل پسته با خارج چگونه صورت میگیرد؟ آیا راجع با ارسال پسته توسط وسایل فضایی بیشتر غور شده است. لطفا توضیح کنید که پسته در کدام نقاط افغانستان دریمه طیاره و در کدام مناطق توسط موتر و یا دیگر وسایل ارسال میشود؟
ج: تبادل پستی بین افغانستان و ممالک خارج با اساس مقررات کنوانسیون پستی صورت میگیرد.

همچنان تبادل مراسلات مطابق موافقت نامه مراسلات اجرا میشود. تبادل پستی با بعضی ممالک بصورت مستقیم و سر بسته و با سایر ممالک بطور غیر مستقیم و سرباز یعنی از طریق دفاتر عبوری اجرا میشود در قسمت تبادل مستقیم با ممالک خارج تا حد امکان غور شده چنانچه تبادل پستی مستقیم با جاپان و ترکیه در این اواخر قایم شده است. تبادل پستی فضایی در داخل نیز عملی میشود و این تبادل بین کابل، مزار شریف،

کابل، قندوز، کابل، هرات، کابل، میمنه، و کابل، قندهار سورت میگیرند.
در آینده البته زمانیکه لینهایی فضایی جدید بکار افتاد از آنها استفاده خواهد شد
علاوۀ در ولایات مقد کره و سایر مناطق دیگر کشور پسته ذریعۀ موثر و یا موظفین سوار
و پیاده ارسال میشود.

س: راجع باصلاح و بهبود پست نظریات شما چیست؟

ج: علاوه بر عملی شدن پروگرامیکه در پلان پنج ساله دوم پیش بینی شده اصلاح
و بهبود پست مستوجب بکار انداختن وسایل سریع حمل و نقل، تربیه پرسنل فنی، داشتن
تعمیرات اساسی پستی و وجود خطوط مواصلاتی منظم میباید شد.

س: طوریکه به پروگرام پلان پنج ساله دوم اشاره فرمودند آیا میتوانیم به تفصیل بدانیم
این پروگرام چه میباید شد؟

ج: پروگرام وزارت مخابرات در ساحه پست و تیلی کمو نیکاسیون حسب ذیل است:
الف - راجع بانکشاف آینده مخابرات تیلی فنی، تیلی گرافی و پستی مرکز ولایات
پروگرامهایی که مد نظر است تکمیل سه پروژه انتقالی پلان پنج ساله اول که تکمیل آنها
در سال اول و دوم پلان پنج ساله دوم مد نظر گرفته شده است.

۱- پروژه چینل سیستم قندهار الی فراه که بصورت دو لینه مسی از قندهار الی کرشک
بفاصله ۱۲۰ کیلو متر تمدید گردیده و هم از سمت فراه بصوب دل آرام بفاصله تقریباً
(۶۰) کیلو متر لین تمدید شده است.

نسبت تغییر دادن سرک عمومی، کار باقیمانده لین و نصب دستگاه های آن فرمایش هم
داده شده و ختم کار آن به پلان پنج ساله دوم ملتوی گذاشته شده که در مدت مذکور
تکمیل خواهد شد.

۲- چینل سیستم بین کابل و تو رخم که بفاصله (۱۶۰) کیلو متر لین آن تکمیل شده
و تعمیری برای دستگاه مذکور در سربوبی خریداری و هم در شهر جلال آباد کار تعمیر دستگاه
مذکور جریان دارد که در سال دوم پلان تکمیل و برای مخابرات تیلی فنی و تیلی گرافی داخلی
و بین المللی که عبارت از هشت مخابرات تیلی فنی و دوازده مخابرات تیلی گرافی در یک آن
واحد باشد آماده میگردد.

۳- پروژه سوم دستگاه تیلی فون اتومات قندهار که کار شبکه شهری و کیبل دوانی داخل
شهر بفاصله ۴۸ کیلو متر تکمیل و کار بسته کاری مرکز آن که برای (۱۵۰۰) لین
ابتدایی و (۳۰۰۰) لین انتهای مد نظر گرفته شده است. در ظرف ۴ ماه آیندۀ تکمیل
و بکار انداخته میشود.

ب: پروگرامیکه در پلان پنج ساله دوم طرح شده و تحت اجراء گرفته خواهد شد قرار
آتی است:

۱- توسعه دستگاه اتومات موجوده مرکز کابل از پنج هزار لین به ده هزار لین و تمدید
کیبل های زیر زمینی - در تمام نقاط شهر هم چنین تعمیر یک مرکز تیلی فون دارای هزار

لین جدید برای گارته ۳ و ۴ و تمدید کیبل های زیر زمینی جدید برای مواضع مذکور .
 ۲- اعمار تعمیر و خریداری يك دستگاه تيلفون اتومات برای مرکز هرات محتوی ۱۵۰۰
 لین ابتدایی و (۳۰۰۰) لین انتهایی و تمدید کیبل های زیر زمینی در شهر مذکور .
 ۳- اعمار و خریداری يك دستگاه تيلفون اتومات برای مرکز مزار شریف برای ۱۵۰۰
 لین ابتدایی و ۳۰۰۰ لین انتهایی و تمدید کیبل های زیر زمینی در شهر مذکور .
 ۴- بطول افندی برای کیبل های زیر زمینی که جدیداً تمدید میشود بقا صله ۲۰
 کیلو متر در شهر کابل .

۵- چینل سیستم فراه الی اسلام قلمه که بفاصله ۳۹۰ کیلو متر برای دو جور لین
 مسی که یکی آن برای مخابرات داخلی و دیگری آن برای مخابرات بین المللی از طریق ایران
 به ممالك جنوب اروپا و حوزه مدیترانه اتصال می یابد .

۶- دستگاه رادیو تیلیگرافی : برای مخابرات تيلفونی و تیلیگرافی بی سیم بین ولایات
 در داخل مملکت و ممالك اروپایی، آسیایی، امریکایی و افریقایی شامل يك تراکمتر ده
 کیلوواته، دو پایه پنج کیلوواته ۳ پایه ۳ کیلوواته و پنج عدد ۵۰۰ واته میباشد علاوه بر این اخذ
 مخابرات بین المللی و داخلی ۱۷ دانه ریسور با ایریل های سمندی و غیره آن در پلان دوم
 مد نظر گرفته شده است .

۷- تاسیس مکتب مخابرات . يك مکتب لیلیه که سالانه (۵۰) نفر فارغ التحصیلان
 صنف دوم در آن شامل و بعد از دوره سه سال تعلیم معادل بکلور یا برایشان شهادت نامه
 صادر میشود .

۸- تعمیر (۵۹) پسته خانه در ولایات .

۹- نصب سوچپورد ترنک در بوط چینل سیستم برای مخابرات تيلفونی و تیلیگرافی در
 مراکز مهم هرمن راه نصب و بکار انداخته میشود .

۱۰- دستگاه چینل سیستم کابل و پروان: چون لین موجوده بین کابل و چاریکار
 برای مخابرات مربوطات حکومت اعلی پروان و کوهدامن و خصوصاً مخابرات فابریکه
 های گلیهار و جبل السراج که یومیه روپه ترایده است پسندیده نیست . لهذا وزارت مخابرات
 در نظر دارد که بین کابل و چاریکار دستگاه چینل سیستم را که در عین زمان چهار مخابرات
 تيلفونی و ۶ مخابرات تیلیگرافی در آن اجرا شود بکار ببندد .

۱۱- تهیه وسایل حمل و نقل افزار کار برای ده گروپ مراقبت لینهای چینل سیستم
 ده گروپ محافظت و ترمیم لینهای چینل سیستم که هر گروپ مجهز با يك عراده موتر
 جیب و عمله کار و سامان افزار کار و غیره باشد در مواضع لازمه تعیین میشود که در حین
 وقوع خرابی فوری خود را رسانیده و مخابرات رادو باره جریان داده باشد .

۱۲- تيلفونهای سکه انداز: نصب ده پایه تيلفون اتومات در حصه چهاراهی های شهر
 است که مردم تنها بواسطه انداختن يك سکه ۵۰ پولی مخابرات تيلفونی خود را در هر حصه
 مرکز شهر انجام میتوانند داد .

- ۱۳- استخدام یک نفر متخصص برای ترمیم و تعلیم تیل پروتتر.
- ۱۴- دستکاه اتومات جلال آباد : برای مرکز شهر جلال آباد یک دستگاه تلفون اتومات که فعلاً (۱۵۰۰) تلفون در آن بکار انداخته شده و گنجایش آخرین آن (۳۰۰۰) لین میباشد در پلان دوم منظور گرفته شده است .
- که با مقدار کیبل های زیر زمینی آن خریداری و مورد استفاده قرار داد شود.
- ۵- دستگاه اتومات پلخمری، همچنین برای پلخمری که یکی از مناطق مهم صنعتی مملکت بشمار میرود یک مرکز (۵۰۰) لین اتومات با مقدار کیبل زیر زمینی کار آمد آن در پلان پنجساله دوم خریداری و بکار انداخته میشود .
- ۱۶- چینل سیستم پلخمری، قندوز و قزل قلعه .
- ۱۷- چینل سیستم مزار شریف و میمنه .
- ۱۸- چینل سیستم بین میمنه و هرات .
- ۱۹- تمدید لین مسی کابل و خوست.
- ۲۰- تاسیس یکصد پسته خانه های جدید: چون در تمام نقاط مملکت شعبات پسته وجود نداشته و در بعضی محالات کوچک ذریعه کار بیان حکومتی از سال و توزیع مکاتب پستی صورت میگردد وزارت مخابرات در نظر گرفته است که در ظرف پنجسال پلان دوم سالانه بیست پسته خانه جدید تاسیس نماید .
- ۲۱- خریداری ده عراده موتور سرویس نقلیات پسته برای پستهای رانی در ولایات و محلاتیکه موتور روموجود باشد
- ۲۲- ادامه اوقات کار مامورین پستی: برای اینکه مکاتیب اشخاص و دوائر رسی که در پسته های بعد از ظهر میرسد و یا پسته هاییکه بداخل و خارج فرستاده شود تا حد ممکن در همان روز توزیع و یا ترقیبات توزیع و اصدار آن ها برای فردا در اولین وقت صورت گرفته باشد . مامورین شعبات اجراییه پستی خصوصاً شعبه وارده و صادره وزارت مخابرات در ایام زمستان از ساعت ۳ نیم الی شش و نیم بعد از ظهر و در ایام تابستان از ساعت ۴ و نیم الی هفت و نیم کار مینمایند .
- ۲۳- عصری ساختن لوازم پستی در تمام دفاتر :
- ۲۴- خریداری شش عراده موتور جیب ؛ وزارت مخابرات برای توزیع پارسلها و مکاتیب وارده برای منطقه کابل در پلان پنجساله دوم مدنظر گرفته تا شش عراده موتور جیب را خریداری نماید تا بتواند با سرعت و وقت و بطور محفوظ تمام مکاتیب و پارسلها را در دورترین نقاط مرکز توزیع نمایند .

(بقیه از صفحه ۶۲)

همچنان مطالعه و استخراج تمام معادن فوق بشمول طلا و بیرل در پلان دوم درج گردیده است.

س : بطور عموم در تمام فابریکه ها و در دستکاهای صنعتی و حرفوی و معادن کشور بچه تعداد کارگران شامل کار اند ؟

ج : فعلاً در حدود (۱۵) هزار نفر در موسسات صنعتی و معدنی کشور (باستثنای صنایع کوچک و دستی) مصروف کار میباشد و انتظار میرود که این تعداد در جریان پلان دوم بیش از صد فیصد افزایش یابد .

س : راجع به تربیت پرسونل فنی طی پلان اول و مخصوصاً از ماه سنبله (۴۰) تا حال اقداماتی صورت گرفته است و آیا به چه تعداد مامور اداری، فنی و تکنیکدان در خارج و داخل تحت تربیه گرفته شده اند ؟

ج : تربیه پرسونل دارای تعلیمات عالی و متوسط تغنیکی بیشتر توسط وزارت معارف صورت میگیرد معذلک این وزارت هم بنوبه خود به تربیه افراد فنی بسویه های مختلف اقدام و موسسات مختلف نیز در این کار سهم میگیرند - تعداد اشخاص که از طرف وزارت در جریان پلان اول و ششماه بین دو پلان برای تحصیل بخارج اعزام شده اند به (۱۹۰) نفر بالغ میشود یک عده دیگر در مکتب برمه کاری سوئل ، کور سوای مختلف تفحصات پتروئل ، فابریکه جنگلک ، و رکشایهای زنده با نان و غیره موسسات تربیه شده اند .

س : اداره استعخدام ملی چه وظیفه دارد و از بدو تاسیس مصدر چه خدمات شده است ؟؟

ج : وظیفه آن دریافت کار مناسب برای اشخاص بیکار و تویه کارگران برای کارفرمایان است البته این امر بدون حق الزحمه صورت میگیرد. از روز تاسیس تا حال کارگرانی که به غرض دریافت کار مراجعه کرده اند هجارت از (۱۴۱۵) نفر میباشد که به تعداد (۵۰۳) نفر آن معرفی و ازان جمله (۱۴۲) نفر بکار مقرر شده اند امید است در آینده این اداره برای مراجعین خود کمک های زیادتری بنماید .

س : در ساحت نقشه برداری و مطالعات جیولوجی افغانستان کدام اقدامات مهم صورت گرفته است ؟؟

ج : در جریان پلان پنجساله اول کار نقشه برداری هوایی افغانستان با انجام رسیده باین صورت برای بار اول مواد اساسی برای ترتیب نقشه دقیق توپوگرافی مملکت بدست آمد ترتیب نقشه توپوگرافی و نامگذاری آن بر اساس عکسهای مذکور فعلاً در جریان است و امید داریم در اواسط پلان دوم به تکمیل برسد نقشه ای که باین صورت ترتیب می شود در مطالعه ساختمان جیولوجی مملکت خدمت می کند . اما علاوه بر آن برای امور زراعت ، سرك سازی ، بند و انهار ، باستان شناسی و غیره مفید ثابت میگردد .

کار مطالعه جیولوجی سرتاسر مملکت نیز آغاز گردیده و امید است در جریان پلان پنجساله دوم با انجام برسد .

«ختم»

(بقیه صفحه ۶۳)

همچنان بعضی تراکتور ها ، و اتر پمپ ها ، ماشین های آبکشی قلبه ها و غیره نیز از نمایندگی های خارجی خریداری شده و در فارم های وزارت زراعت از لحاظ کار و وقت و تسهیلات تحت استعمال و تجربه قرار گرفته است . تا در آینده برای ترویج آن اقدامات لازمه بعمل آید .

س : می توانید بگویید که از چه راه و با چه شرایط و امکاناتی میتوان وضع زراعت را در کشور اصلاح کرد و در ازدیاد تولیدات زراعتی موفق شد ؟؟

ج : وزارت زراعت از شروع پلان پنجساله اول با هدف های ذیل در راه انکشاف زراعت و ازدیاد تولیدات زراعتی برای تطبیق پر وژه های خود فعالیت مد او م را ادامه می دهد .

۱ - بلند بردن معیار مسلکی .

۲ - کمک و راهنمایی بزارعین .

۳ - تدابیر اصلاح آبیاری و زمین .

۴ - تاسیس مراکز تجربوی ، فارم ها و لابراتوار ها .

۵ - قوریه ها و تربیت گاه های حیوانات کوچک .

۶ - جنگلها .

پروبلیم زراعت در وطن عزیز نهایت پیچیده و مطالعات ، سرویوها ، تجاربویکسلسله فعالیت های مختلف را ایجاد می کند که البته بدون صرف وقت زیاد و توجه و تثبیت همیق نمیتوان این مسئله را حل نمود . چنانچه وزارت زراعت به کمک متخصصین داخلی و خارجی و غیره عوامل درین راه جهد می ورزد .

س : تولید کود کیمیاوی در افغانستان ممکن است ؟ و اگر ممکن باشد ، درین باره نظریه وجود دارد یا نه و اگر دارد در باره آن اقدامی شده است ؟؟

ج : تولید کود کیمیاوی آمونیم نایتربیت که مواد اولیه آن را آب و هوا تشکیل میدهد در داخل مملکت امکان پذیر است . منتها فابریکه آن يك دستگاه قوی برق را ایجاد میکند که در پلان پنجساله دوم پیش بینی گردیده و برق آن ذریعه قوه گاز تحت الارضی شهرغان در نظر است . اما تولید کود سوپر فاسفیت و پوتاشی که تا کنون منابع معدنی آن در مملکت بصورت قطعی سروی و معلوم نگردیده فعلا تولید نمی تواند شد . و بایست ازخارج توريد گردد .

س - در قسمت تشغیص و دفع -حشرات مضره و مقابله علیه آفات مولده چه اقداماتی بعمل آمد ؟؟ مخصوصاً در این سالهای اخیر آفات زراعتی چه شکل را بغض اختیار کرده است ؟؟
ج : از جمله آفات مختلفه زراعتی تاکنون ۲۲۶ نوع آن تشغیص و ۷۶ دیگر آن هنوز تحت مطالعه میباشد .

۱- گندم ها ییکه طور تجر به یی به مقا بل مرض سرخی در گلپاغ، گذرگاه، تجربگا ه
نجا ر خانه از طرف مدیریت عمومی حفاظه نباتات بذر گردید. بود حاصلات
آن بر داشته شده و نتیجه مثبت داده است. همچنین گندم ها ییکه در ولایات قطغن، مزار شریف
حکومت اعلی شیرغان میمنه از طرف زار عافیکه در مناطقی مربوطه شان تحت تجربه
گرفته شده بود نتایج آن اطمینان بخش تلقی گردید. (۱۰ نوع) گندم که در ظرف
چهار سال گذشته غرض بدست آوردن نتایج نویی مقاوم بودن آنها بغرض سرخی
گندم تحت تجربه قرار داشت از آن جمله چهار نوع آن که عبارت از نوع گندم ویلوفن
- کینا فیتنا اف - ای - ا و - فمره - ۶۳۹۹ - اف - ای - او - نمره ۶۳۸۹ میباشد نتیجه
مثبت داده است تخم مذکور از طریق دستگاه تعمیم و تر ویج بدستورین زارغان گذاشته
شده است.

روی هر فته از جمله چهار نوع گندم يك مقدار آنها به منظور ازدیاد تخم و مطابقت
آن به شرایط محیطی ولایات افغانستان بولایت قندهار - قطغن - هرات - مزار شریف
حکومت اعلی میمنه، فراه و شیرغان فرستاده شده و هم يك اندازه آن در ولایات فنکرها ر
حکومت اعلی غزنی - مناطقی شکر دره - چهار دهی فارم با دام باغ و بگرامی بذر گردیده.
تقریباً ۶۰۰ - نوع گندم در گلپاغ غرض بدست آوردن نتایج مقاوم بودن آنها
بغرض سرخی گندم بذر شده بودند از جمله انواع فوق الذکر گندم های آتی
قوریه بین المللی و گندم های زمستانی مقا بل مرض سرخی و گنجشک خوردگی مقاومت
نشان داده اند.

نوع گندم ۹۷ - ۱۶۲ - ۱۶۳ - ۱۶۴ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۷ - ۱۸۴ - ۲۵۹ - ۲۹۱ -

۳ - تولیدات زراعتی که به خارج از سال میگردد پس از معاینات فنی و به اساس تصدیق
صحی داده می شود.

۴ - برای تشخیص و مدافعه گرم سرخ پنبه يك لابراتوار مجهز در جلال آباد مشغول
مکار است.

دوا پاشی اشجار در مربوطات ولایت کابل از قبیل پنهان کار یز میر قرغه قوریه
های وزارت زراعت مقا بل آفات زراعتی و شیشکها بعمل آمده که ساحه اشجار دوا پاشی
شده الی حال تقریباً «۴۰۰۰۰» اصله میباشد.

کنفرانس نوینی هفدهم مبارزه با ملخ و آفات و امراض قرا نظیینی و غیر قرا نظیینی که
بین نمایندگان زراعتی وزارت زراعت، اتحاد شوروی و وزارت زراعت افغانستان به تاریخ
۲۷ مهر ۱۳۴۰ دو کابل شروع گردیده بود در کنفرانس مزبور راجع به مسایل و مبارزه
ملخ های صفحات شمال افغانستان و موضوعات قرا نظیینی آفات و امراض زراعتی
مذاکراتی بعمل آمد و تصمیمات لازمه اتخاذ گردیده که با اساس آن در سال ۱۳۴۱ سه طیاره
و اژده موتر بودریاش ۳۵۰ تن ادویه ضد ملخ از طرف اتحاد شوروی بدستورین دستگاه
مجاهدله ملخ افغانستان گذاشته شده و در ولایات هرات و قندهار مورد استفاده قرار
گرفته است.

مجادله عليه ملخ‌های مضره

الف- ملخ مراکشی و ایتالوی: این نوع ملخ در صفحات شمال کشور یعنی ولایت قطن مزار شریف-شبرغان-میمنه و هرات وجود داشته و در سال ۱۳۴۰ پس از اینکه هملیا ث مجادله ملخ خا تمه یافت منا طقیکه در آنها تخم گذاری ملخ بعمل آمده بود ذریعہ مامورین فنی تحت دیدہ بانو و کشفیات قرار داده شده و نظر به راه‌های واصله احصایه اراضی تخم گذاری شده حسب ذیل بوده است .

۱- در ولایت هرات	۳۰۰۹۷ -- جریب
۲- » » قطن	۱۸۶۱۲ - »
۳- » مزار شریف	۹۱۸۱ - » جمله ۶۳۴۶۷ جریب
۴- در حکومت اعلی شبرغان	۲۰۹۱ -- »
۵- » » میمنه	۳۴۸۶ - »

بعد از ختم کشفیات و سپری شدن زمستان در اوائل سال ۱۳۴۱ در منا طقیکه مچک های ملخ بروز نمود، بصورت کیمیا وی و طریق محلی تحت مدافعه گرفته شدند تا جاییکه بمركز رسیده احصایه دفع شدگی قرار ذیل است .

۱- طریق محلی	طریق کیمیاوی
۱- در ولایت مزار شریف ۱۸۶۱۷ جریب	۲۷۷۵۱ جریب
۲- » » قطن ۸۰۵۰	۱۱۸۰۰ - »
۳- در حکومت اعلی شبرغان ۱۸۵۹ جریب	۳۱۰۳ - »
۴- » » میمنه ۴۸۹۵	۴۸۰ - »
جمله شد ۳۳۴۲۱	۴۳۱۳۴ - »

ب: ملخ شستور که

طوریکه معلومات در دست بوده این نوع ملخ در ۱۳۴۰ در پاکستان به پیمانه زیادی وجود داشت، برای حفظ ما تقدم و جلو گیری از خطرات آن نقاط سرحدی که خط عبور و ورود ملخ های مذکور بود تحت مراقبت و دیدہ بانو دقیق قرار گرفت همان بود که دسته های اولی آن در زمستان سال ۱۳۴۰ و دسته های بعدی آن در اوایل سال ۱۳۴۱ بصورت پروازی از خاک پاکستان ب خاک پشتونستان و از آنجا در خاک افغانستان (به ولایت پکتیا، پکتیکرهار، قندهار، هرات .. حکومت اعلی فراه و غوروات .. غزنی) وارد و در مناطقی مربوط پروان- حکومتی پنجاب و نواحی شهر کابل نیز سرایت نموده و ساحه های وسیعی را اشغال و ضمناً به تخم گذاری شروع کردند که مدافعه آن چه در مقابل ملخ های بالدار و چه در مقابل مچک های آن بصورت خیلی جدی و اساسی آغاز یافت و از آن نتایج خوب گرفته شد .

و تاچا بیکه مشاهده شد و رود ملخ از اواخر سال ۱۳۴۰ به خاک افغانستان نسبت به سالهای گذشته بصورت بی سابقه بود در اثر مساعی حکومت و فعالیت وزارت زراعت و کماقومی و معاش و تکنیک بدسترس قرار داشت مجادله آن موفقتاً به عمل آمده و فعلاً در نواحی ولایت هرات و حکومت اهلی غور مجادله ادامه دارد.

فعلاً پرسنل فنی موجوده به شمول ولایات عبارت از ۳ نفر متخصص خا رجی ۱۶ نفر بکلو ریا پاس و شش تن فارغ تحصیل صنف ۹ و ۷۹ نفر فارغ التحصیلان صنف ششم میباشند که در این رشته عمل مصروف کار اند ولی با در نظر گرفتن ساحه های بهره برداری مناطق زراعتی پرسنل موجوده و وسایل فعلی برای رفع حشرات و آفات مضرت کفایت نمیکند ولی چوته توسعه دستگاه مجادله ضد امراض و آفات با سنجش امکانات آن توجه بعمل آمده است تا امور مربوطه آن بقوت افراد فنی نظم و نسق خوبی را بخود فرا گیرد.

س: در قسمت امور نسلگیری، القاح مصنوعی و تکثیر قسل طیور و حیوانات وزارت زراعت بچه اقدامات زده است؟

ج- دستگاه تربیه حیوانات از یکطرف پرسنل مورد ضرورت خویش را در داخل و خارجی تهیه نموده و از جانب دیگر تحقیقات علمی و تحارب را در راه بلند بردن کمیت و کیفیت تولیدات حیوانی مورد اجرا قرار میدهد موضوعاتی که در محل تجزیه و تحلیل قناعت بخش بار آورده است در معرض تطبیق و تکثیر قرار داده میشوند مانند القاح مصنوعی تکثیر نژاد های بهتر مرغ، گوسفند قره قل و غیره.

وزارت زراعت سعی دارد تا از راه سلکسیون (انتخاب) و از راه کراس حیوانات بهتر و اصلاح شده را بدست آورده و پس از تکثیر بدسترس اهالی بگذارد.

فعالیت های زوتکنی (حیوان پروری) از نگاه اجراات اخیر طورانی قابل تذکرات است.

چهار نفر متخصص خا رجی در شقوق مختلفه مالدار ی یعنی زوتکنی عمومی، تربیه گوسفند قره قل و تربیه گوسفند مخصوص پشم و القاح مصنوعی استخدام گردیده و بکار آغاز نموده اند.

از جمله ۱۶۸۰ گاو اهالی که جهت القاح مصنوعی مراجعه نموده اند ۸۶۷ راس آنها که نظریه معاینات فنی قابل القاح بودند ذریعه سیرم گاو های اصلاح شده برون سو یس و فریزر القاح گردیدند.

همچنین ۴۵۴ گوسفند قره قل دولت در تربیه گاو یوز، ایشان و ۱۳۴ گوسفند قره قل اهالی در قند ز بصورت مصنوعی القاح گردیدند، القاح مصنوعی در تربیه گاو های مذکور ۸۴۸ فیصد مو ثر واقع شده که خیلی قناعت بخش تلقی میشود.

نظریه خطر امراض و مخصوصاً امراضی که ذریعه کثرت انتقال می یابد پنجاه فیصد ساحه چمن های بینی حصا رذر یه سیم خاردار احاطه گردیده و ما بقی آن در آینده مدنظر است

(بقیه در صفحه ۳۲۹)

کشورهاییکه تازه به آزادی رسیده اند

یوگندا ۱

یوگندا که در قاره آفریقا واقعست از طرف غرب با کینیا و از شمال به سودان ، و از جنوب به تانگانیکا اتصال دارد ، یوگندا دارای (۹۳۹۸۱)میل مربع ساحه میباشد جمعیت آن با اساس احصایه منتشره سال ۱۹۵۹ شش میلیون و پنجصد و هفده هزار نفر می باشد مرکز اداری این سرزمین دآن تیپی ، نام دارد .

ایالت موم یوگندا یعنی یوگندا دارای ۸۵۰ هزار جمعیت می باشد ، یوگندا از جمله تولید کنندگان موم کافی در کشورهای مشترک المنافع برتانوی بوده و تولیدات پنبه چای و قند نیز در سر زمین مذکور وفرت دارد

این خاک سالها مستعمره برتانیا بوده ولی بعد از مرور سالها بتاريخ ۱۸ ستمبر ۱۹۶۱ بشمول نمایندگان اعزامی یوگندا در عمارت لند کاستر ، واقع لندن راجع به آئینده آن کشور کنفرانسی دایر شد که در آن زعمای آفریقای نمایندگان یوگندا اطمینان دادند که ایشان از قانون اساسی جدید آن کشور و موقف «کاباکا» زعیم اول یوگندا طرفداری دارند در نتیجه بتاريخ ۱۶ میزان در اعلامیه ای که پس از ختم مذاکرات هیأت اعزام یوگندا و مقامات مربوطه وزارت مستعمرات انگلستان در لندن انتشار یافته خاطر نشان گردیده بود که طرفین بدادن آزادی داخلی در ماه مارچ آئینده به یوگندا موافقه کرده اند ، همچنین در آن وقت بین شان موافقه شده بود که پس از حصول آزادی داخلی یوگندا در آنجا انتخابات پارلمانی صورت گرفته بعداً در راه اکتوبر سال آئینده این مستعمره برتانوی به آزادی کامل خود نایل شود.

اخیراً کشور مذکور بتاريخ چهار شنبه ۱۲ ماه حوت ۱۳۴۰ مطابق ۳ مارچ ۱۹۶۲ به آزادی نایل گردید و بناغلی و کیوانا ، بعیث صدر اعظم جدید و نخستین رئیس دولت آزاد یوگندا حلف وفاداری یاد کرد.

جمیکا

در موقعیکه شانزدهمین مجمع عمومی موسسه ملل متحد جدیداً دایر شده بود حکومت انگلستان اعلان کرد که بزودی قانون اساسی را برای «جمیکا» یکی از مستعمرات خود در بحر «کارابین» ترتیب میدهد تا بموجب آن کشور مذکور در سال ۱۹۶۲ آزاد گردد بریتانیا پس از ختم جنگ جهانی دوم که از تاریخ آن شانزده سال میگذرد مستعمرات بزرگ خود را از دست داد و با آنهم تا هنوز در آسیا ، آفریقا ، اوقیانوس هند ، بحر الکاهل اوقیانوس اطلس ، امریکای مرکزی ، امریکای جنوبی و غرب الهند مستعمراتی دارد .

جمیکا مستعمره بریتانیا در غرب الهند بوده و سالها تحت اداره اتحادیه غرب الهند قرار داشت جمیکا در بحر کارابین بمفاصله ۹۰۰ میل از کیوبا موقع داشته و مساحت آن (۴۴۱۱) میل مربع است نفوس آن قرار احصایه سال ۱۹۵۹ بیک میلیون و هفتصد هزار نفر

میرسد تاکنون چند جزیره کوچک دیگر نیز مانند کایکوس و گایماند نیز از مرز اداری جمیکا اداره میشود که مجموع نفوس آن مناطق بشا نزده هزار نفر بالغ میشود پایتخت و مرکز جمیکا «کنگزتون» است.

آب و هوای این کشور کوچک بحری است و درجه حرارت در آن در ساعات ساحلی به ۸۰- الی ۸۶ درجه فارنهایت میرسد اما درجه حرارت در مناطق کوهستانی و مرکزی آن چهل درجه است که از نظر زیبایی و اقلیم توجه سیاحان زیادی را بسوی خود جلب میکند، چنانچه تنها سالانه در حدود دویسده هزار نفر امریکایی برای سیر و سیاحت آنجا میروند، خلیج «مونتیگروی» آن بسار زیبا و نظر فریب است.

جمیکادر سال ۱۴۹۴ عیسوی توسط کلو مپوس کشف گردید و تحت اداره و تسلط اسپانیا در آمد تا آنکه بسال ۱۶۶۰ انگلیسها آنرا اشغال کردند.

حاصلات و پیدوار عمده جمیکا، نیشکر، قهوه، کیله، نالیا، زنجبیل، کاکاو، لیمو، سنتره، مالته، بوکسایت و سیگار میباشد، صنعت استخراج بوکسایت آن زیاد انکشاف کرده و در سال ۱۹۵۸ نود کارخانه بوکساید در آن دایر شده است تا چهار سال قبل اقتصادیات جمیکا در اتحادیه غرب لهند انگلیسها خیلی ضعیف بود اما طی سالهای اخیر صنایع کوچک و خفیف، صنعت بوکساید در آنجا انکشاف یافته و احتمال دارد در صورت استحصال آزادی کامل پیشرفتهای زیادی را نصیب شده و استقلال اقتصادی خود را هم دوش آزادی سیاسی خویش حفظ کند، جمیکا این موضوع را نیز قبول کرده است تا پس از حصول آزادی کامل در جامعه کشور های مشترک المنافع باقی بماند.

برای استحصال آزادی کشور جمیکادر الکسندر بستانمانت زعيم حزب آزادخواهان جمیکا در رأی گیری عامه نیز موفقتهای را بدست آورده و مبارزه های وی در اثبات حق آزادی کشورش نتایج مفید و مثبتی را بار آورده است.

ساموای غربی

جزیره ساموای غربی که در جنوب بحر الکاهل واقع است سر از نیمه شب ۱۰ جدی ۱۳۴۰ بوقت محلی بحیث يك کشور آزاد اعلام گردید.

این جزیره زمانی یکی از متصرفات آلمان بوده و بعداً تحت قیمومیت موسسه ملل متحد در آمد و موسسه مذکور اداره امور جزیره مذکور را بهزیلانند جدید واگذار شده بود.

ساموای غربی از جزایر ساوایی که دارای ۷۰۳ میل مربع مساحت است و اوپولو که بهشمول جزایر مجاور (۴۲۰) مربع میل مساحت دارد متشکل میباشد این جزایر واقع بحر الکاهل تقریباً (۱۱۰۰۰۰) نفوس را داراست که از آن جمله (۹۹۸۵۱) ساکنان آنجایی ساموایی میباشد. تمام جزایر کوهستانی است، کیله و کاکاواز محصولات عمده این سرزمین است. عایدات سرزمین مذکور در سال ۱۹۵۹ (۵۱۰۰۰۰) پوند سترلینگ بود. آلمان ساموای غربی را تا سال ۱۹۱۴ تحت اداره خود داشت به سال ۱۹۲۰ جامعه ملل به نیوزیلانند اختیار داد تا آنرا اداره کنند، ولی امروز بحیث کشور آزاد مقام خود را در قطار دول مستقل جهان احراز کرد.

الجزایر بعد از یک هزار و یکصد و نوزده

سال اسارت آزاد شد

دو آخرین ساعات ۱۳۴۰ خبری نشر شد که مفهوم آتش بس را در الجزایر اعلام میکرد و پس از آن مدت بتاریخ اول جولایی مطابق (۱۰) سرطان ریفرندم در الجزایر روی کار شد و مردم الجزایر بدانوسیله آزادی خود را تثبیت کردند.

گذشته تاریخی:

در قرون قبل از میلاد سرزمینی که الجزایر امروز را تشکیل میدهد نخست دریمه بربرها سپس کارتاژینوها و در حوالی قرن دوم قبل از میلاد توسط رومیها اشغال گردید. آثار مهاجمان اخیرالذکر هنوز هم در بعضی از نقاط این سرزمین دیده میشود در قرن ۸ میلادی دریمه عربها و سپس از جانب ترکها اشغال گردید.

در قرن ۱۶ الجزیره (الژی) مرکز و بندر الجزایر از طرف فرماندهان شجیمی موسوم به «هروج» و «خیرالدین» در مقابل حملات مکرر شاهان فرانسه (شارل کن و لویی چهاردهم) و تهاجم انگلیسها تحت فرماندهی «لارداکسموت» در ۱۸۱۶ مقاومت فوق العاده ابراز داشت و قوای استعمار را از هم خورد کرد. تاریخ استعمار این دو برادر غیور را بنام «محاسن حنائی» تذکار داده است، بعد از سقوط امپراتوری ناپلیون، فرانسه که بعد از انگلستان قویترین قوه اقتصادی بشمار میرفت، چون جمله امیدش از طرف خاکهای ارو پایی قطع گردیده بود طبعاً سوی جنوب یعنی بحر مدیترانه بیشتر متوجه گردید، زیرا انکشاف اقتصادی و شخصیت بین المللی خود را از اواخر قرن (پانزده) روی آن استوار دانسته و دو بر سه حصه تجارت بین المللی آن دریمه راههای بحری صورت میگرفت.

فتح شهر الجزیره که از طرف «شارل دهم» در ۱۸۳۰ بحیث جنگ برستیش و مقابله در برابر بحر پیمایان سواحل افریقایی آغاز گردیده بود بعد از انقلاب ۱۸۳۰ و سقوط شارل دهم در سال ۱۸۳۱ - از جانب لویی دلوئی فیلیپ ادامه یافت و چون انقلاب ۱۸۳۰ فرانسه قوای آن مملکت را به تغلبه جمله شهرهای ساحلی الجزایر - باستثنای شهر الجزیره - مجبور کرده بود لذا در سال ۱۸۳۱ شهرهای «اوران» و «مرس الکبیر» نیز دوباره اشغال شد. در همین موقع بود که تیونس نیز مصادف و دستس را با فرانسه امضا کرد و تصرف «الژی» و تحت حمایتی نیمه ای که بریتونی ترسیم میگردد اساس توسعه استعمار فرانسه را در قاره افریقا پدیداری کرد. اما قوه بزرگ دیگر استعماری (امپراتوری برتانیه) ازین موقعیتهای فرانسه ناراحت گردیده در اثر آن فرانسه مجبور شد در پیکارهای استعمار جویانه خویش آهسته تر رود. چنانچه تا سال ۱۸۳۳ تنها شهرهای «بوژی» و «بون» بعد از «اوران» و «مرس الکبیر» بتصرف او درآمد.

اما آنچه زیاده تر قوه استعمار فرانسویان را چهار مشکلات کرد همانا مقاومت شعیبانه و فداکار یهای فراموش ناشدنی ملیون الجزیره تحت قیادت الحاج امیر عیدالقا در (۱۸۸۳-۱۸۰۷) میباشد که پانزده سال کامل قوه عسکری فرانسه را خشنی کرد تا اینکه بعد از مداخله فرانسویان در المغرب متحد امیر عبدالقادر و بمبار دمان تنجه ذریعه قوه بحری فرانسه بود که «معاهده ی طنجه» در سال ۱۸۴۴ موقتاً بجنک خاتمه داد زیرا از ۱۸۵۰ تا ۱۸۷۱ مناطق زراعتی و حاصلخیز «کبیلی» در شرق شهرالثری باز هم بشورش خویش علیه فرانسه ادامه داده و از (۱۸۸۱) تا (۱۹۰۱) نفوس اوران جنوبی بصورت متواتر علیه استعمار قد علم کردند.

در سال ۱۹۴۲ (موقع جنک دوم جهانی) قوای امریکایی در بندر دالژی، پیاده گردید و در نتیجه آن کنترول الجزایر نخست بدست قوه فرانسه آزاد تحت فرماندهی جنرال «ژیر» بعداً جنرال دوگول درآمد. اخیرالذکر مرکز حکومت ازاد خود را شهر الجزیره (الثری) تعیین کرد اما جنبشهای آرا دیخواهی ملت فداکار و برده بار الجزایر باز هم خاموش نشده و حرکات عسکری و مداخلهای نظامی بیگانگان بیش از پیش مفکوره استقلال و آزادی سرزمین شانرا تقویت کرد. براساس آن در سال ۱۹۴۷ بعد از ختم جنک، تشکیلات و ستاتوی جدیدی مبنی بر شناسایی شخصیت مدنی، قبول اسمبله ملی الجزیره و مساوات حقوق جمله باشندگان الجزایری از طرف فرانسه بمیان آمد. ولی این اصلاحات فرعی جزایران را که مدعی استقلال کامل خاک خویش بودند قناعت نبخشید و بنا بران ستاتوی مذکور هیچگاه مورد تطبیق و تعمیل قرار نگیرد. تا اینکه صبح اول نومبر ۱۹۵۴ فرانسویان باتمجب دانستند که شب گذشته از طرف اعضای جنبش ملی الجزایر (ام-ان-آ) در آن مملکت یکسلسله فعالیتهائی صورت گرفته و قراریکه، یکی از روزنامههای معتبر پاریس اخیراً نوشته است «در آرزو اداره های روزنامه های فسرانه در اعزام نمایندگان خویش به الجزایر در تردد بودند زیرا هیچکس آنقدر دیوانه نبود فکر کند این عملیات محدود، علایم پیشقدم جنک هفت ساله خواهد شد».

این جنک محدود که در ابتداء بصورت غیر محسوس ادامه داشت با تقویه روح آزادیخواهی در الجزایر وسعت یافت و بزودی برای ملت فرانسه بحیث اساس حل ناشدنی عرض اندام کرد نیم ملیون عسکر مجهز فرانسه به الجزایر اعزام شد و کابینه های جمهوریت چهارم یکی بعد دیگر در نتیجه آن سقوط کرد و بنیان جمهوریت چهارم را بتزلزل درآورد.

جنرال شارل دوگول، آنکه را فرانسویان در زمان جنک دوم جهانی «ناجی» خویش دانسته بودند، در موقع حساسی (۱۳ می ۱۹۵۸) زمانیکه آتش احساسات مثبت و منفی فرانسویان بر موضوع الجزیره بغلیان آمده و شهر پاریس را خطر حملات باراشو تیستهای «جنرال ماسیو» هر آن تهدید میکرد زمام امور را بنابر خواهش اکثر ملت فرانسه بدست گرفت و بتعقیب آن بتاريخ ۸ سپتامبر قانون اساسی جدیدی را که بنیان جمهوریت پنجم فرانسه روی آن قرار گرفت، از طرف ملت فرانسه ذریعه ریفرنندم قبول و تایید شد. سپس بتاريخ ۲۱ دسامبر

۱۹۵۸ جنرال دوگول با اکثریت مطلق بحیث رئیس جمهور آ ن مملکت برگزیده شد . از آن تاریخ ب بعد برای نخستین بار از یک صد و سی سال باین طرف بملت فرانسه تفهیم شد که ملت الجزایر را نمیتوان فرا نسوی و خاک آنرا جز مملکت خود دانست . بنا بران پلان دلچسپی بنام پلان « قسطنتین » با الهام از نطق معروف جنرال دوگول در شهر مذکور از طرف فرانسه جهت انکشاف اقتصادی و اجتماعی الجزایر طرح شد . و بالاخره بتاريخ ۴ نومبر ۱۹۶۰ یعنی موقع ششمین سالگره ی انقلاب الجزایر جنرال دوگول سخن از جمهوریت الجزایر « بمیان آور د . سپس انکشافات تازه در اوضاع الجزایر هدید آمد که آنها ب نفع حکومت آزاد الجزایر و مجادلات هم آهنگ آنها با سیر تاریخ بو د . یعنی اینکه عده ی ازد ولتها ، آزادی الجزایر را بحیث يك حقیقت و واقعیت تلقی کرده و حکومت آنرا بر سمیت شناختند ؛ و بخصوص بمدار آنکه حکومت افغانستان در کنفرانس سران ممالك بیطرف منعقدہ بلگراد بتاريخ اول سپتامبر ۱۹۶۱ حکومت موقت الجایر را بحیث نماینده حقیقی مر دم الجزایر دانسته و بنا علی سردار محمد داود صدراعظم افغانستان بحیث رئیس هیأت افغانی در کنفرانس مذکور سند شناسایی حکومت متبوع خود را مبنی بر سمیت شناختن حکومت آزاد الجزایر به بنا علی بن یوسف بن خده صدراعظم حکومت موقت الجزایر رسماً تسلیم داد بتعقیب آن يك عده ممالك دیگر نیز حکومت آزاد الجزایر را بر سمیت شناختند .

چند روز بعد از آن یعنی بتاريخ ۵ سپتامبر جنرال دوگول طی کنفرانس مطبوعاتی خود در مقابل صد نفر ژورنالیست جهان اعلام داشت که : « مفاد انتخاب آینده فرانسه با استقرار حاکمیتش در الجزایر مربوط نبوده و خط مشی فرانسه بر « حمایت منافع و مشاهده حقایق بنا میباشد . حقایق یعنی اینکه صحرا باید جزء قلمرو الجزایر محسوب گردد . »

صحرا یعنی سرزمینکه ثروت سرشارش نویدی از آینده درخشان آن میدهد ، از طرف فرانسه جز لایق جزای خاک الجزایر شناخته شد . البته این ملاحظات واقعیمانه ، از طرف افر ادر تجاغی و افراطیان دست راست فرانسوی و اروپاییان الجزایر بلاا انعکاس ننماد و جهت خنثی کردن آن موسسه سری نظامی بنام « او - آ - اس » تحت او ا مر جنرال در و ل سالان « که در سال ۱۹۵۸ بحیث نماینده عمومی فرانسه در خاک الجزایر ایفای وظیفه بیکرد بمیان آمد که از بدو آغاز عملیات تا مرحله نهایی آن جنایات بزرگی را مر تکب شد .

بنابران در پایان این گیر و دارها بتاريخ ۱۹ - حوت ۱۳۴۰ معاهده مربوط باعلام متارکه در الجزایر نافذ گردید و الجزایر بد یقترتیب توانست زنجیر اسارت دو امدار را دیگر درهم شکند .

اوضاع جغرافیه‌ای : الجزایر که در شمال افریقا است در امتداد ساحل بحیره مدیترانه بساحه (۶۵۰) میل بین تونس از طرف شرق و بامراکش (المغرب) از جانب غرب واقع بوده و در مناطقی شمالی ساحه را در حدود (۳۵۰) میل دارا می‌باشد منطقه «صحراء» که يك سرزمین غنی و زرخیز است در ناحیه جنوبی کشور موقع دارد. در قسمت ساحلی کشور ساحه بوسعت پنجاه تاصد میل وجود دارد که در قسمت‌های نشیب و فراز آن وادیهای سرسبز و نخلستان‌ها مشاهده می‌شود، دوشاخه از کوه‌های مرتفع اتلس بارتفاع (۷۰۰۰ فت) صحرا را از الجزایر بدور نگه داشته است.

مساحت عمومی الجزیره « ۸۵۴۶۰۰ » میل مربع بوده و نفوس آن (قرار احصایه ۱۹۵۸) در حدود « ۱۰۲۶۵۰۰۰ » تن می‌باشد که از آن جمله « ۱۲۵۰۰۰۰ » باشند کان آن از و پایبی اند. پایتخت کشور شهر «الجزیره» می‌باشد، ساکنان بومی کشور در اصل عرب و بربرها اند که پیرو دین اسلام می‌باشند.

در این کشور مسایل علمی و فرهنگی، عمرانی، و آبادانی خانه‌سازی، اصلاحات ارضی و غیره موضوعاتی که به زندگی مدنی و عصری مردم مربوط است و نقش گرفته است.

بناعلی عبدالرحمن «فارس» بهیث رئیس کمیته اجرائیه و بناعلی یوسف بن خده بصفت صدرانظم الجزایر آزاد ایفای وظیفه میدارند.

بتاریخ اول جولای ۱۹۶۲ نظر با هلامیه رسمی دولت فرانسه که جنرال دوگول آن را امضا کرده بود بعد از ریفرندمی که راجع به آزادی الجزایر صورت گرفته و نتیجه مثبت حاصل شد، کشور مذکور آزادی کلی خود را بدست آورد چنانچه استقلال کامل این سرزمین از طرف خود فرانسه و سایر دول جهان برسمیت شناخته شد.

تنگانی‌ها

نظر عمومی:

پس از ۱۹۴۷ که آزادی اکثر کشورهای مستعمره انگلستان در افریقا تأمین گردید کشور تنگانیکا نهمین مستعمره افریقایی آن کشور است که پس از حصول آزادی در داخل جامعه کشورهای مشترك المنافع انگلستان باقی مانده است.

تنگانیکا که بتاريخ ۹ ماه دسامبر ۱۹۶۱ وثیقه آزادی خود را از انگلستان بدست آورد، سه صد و شصت و دو هزار و شش صد و هشتاد و هشت مربع مساحت داشته و جمعیت آن در حدود ده میلیون نفر میرسد.

این کشور، رسابق یکی از مستعمرات افریقایی آلمان بود که پس از جنگ جهانی اول (۱۹۱۸) تحت اداره مستمرات انگلستان درآمد.

«جولیس کامباراج نایبر» صدراعظم تانگانیکای تازه به آزادی رسیده یکی از زعمای بسیارمشهور ومورد احترام افریقا بشمار می رود. وی که اکنون ۳۸ سال دارد دوست آزادیخواهی کشور خود را باتدبیر وروش مسالمت آمیز بدون در نظر گرفتن مسایل نژادی وتعمیل حرکات شدت آمیز وسختان تلخ قیادت مینماید که از بهترین کامیابی های او در خدمات ملیش بشمار میرود. نظریه وی درباره تشکیل اتحادیه افریقای شرقی در ست در موقعی پیشرفت حاصل کرد که برای افریقای شرقی بسیار مساعد بنظر می آید. ضمناً با انکشاف سیاست های داخلی تانگانیکا بنواغلی «نایبر» نشان داد که مردم مدبر یست زیرا تا سال ۱۹۶۰ طور جدی دست بکار نشد.

۹۵ فیصد مردان بکلی بیسواد و ۴۰ فیصد اطفال تنها در مکاتب ابتدایی و ۱۰ فیصد از مکاتب ثانوی برخوردار میشدند، کدام موسسه بمنظور تحصیلات عالی تا هنوز وجود ندارد. از لحاظ اینکه بومیان تانگانیکا قسمتی که در سایر مستعمرات همجوار یعنی کینیا و یوگندا رایج است بیک کار خوب نمی توانستند پرداخت. می توان گفت که در این سرزمین تبعیض نژادی مروج بوده است.

حیوة حقوقی :

در سال ۱۹۵۸ نویت های مردم قدرت استعماری اداره کننده را مجبور ساخت تا نخستین انتخابات شورای قانون گذاری را قبول کند. این انتخابات بر اساس مساوات کامل بطوریکه ۱۰- افریقایی ۱۰۰- اروپایی و ده نفر دیگر از مردمان کشورهای آسیایی مملکت مذکور صورت گرفت و این از جهتی طرح شده بود تا از یک طرف مقدوره نژادی انکشاف داشته باشد و از طرف دیگر تعداد اقلیت کامل ومطلق اروپایی با همان تعداد نمایندگانی که ۹۹ فیصد جمعیت افریقایی را تمثیل می کند تمثیل می گردید تعداد افراد اروپایی صفر ادها ریه دو فیصد بود.

مبارزه آزادی به سال ۱۹۵۵ در تانگانیکا شکل برجسته را کسب کرد، جنبشهای مهم در ایالت کیینتا که در شمال غرب تانگانیکا واقعست رخداد. قدرت استعماری این جنبشوارا بصورت ظالمانه قلع و قمع کرد. مردم این ناحیه ضمن تلگرافیکه بوسیله علاقمندان این موضوع بموسسه ملل متحد مغایره کرده بودند ازینکه هر روز تعدادی از باشندگان آنجا توقیف میشدند وتعداد دیگرشان با استعمال گاز اشک آور اذیت میگردیدند باین مضمون که ما را ازین ستمگری نجات بدهید شکایت کردند.

سندیکا های افریقایی از رژیم قیمومت بشدت انتقاد کرد. تعداد زیاد کارگران کشور در فدراسیون کار که سال ۱۹۵۸ یکصد و پنجاه و سه اعتصاب بشمون (۶۷۴۳۰) کارگر صورت گرفت اشتراک ورزیدند همچنان در سال ۱۹۵۹ (۸۲۸۰۰) نفر که در آن اطباء، زارعین، کارگران خط آهن وغیره موجود بود در ۲۰۵ اعتصاب شرکت کردند وباینقسم مردم از جنبش آزادی بخش خود سهم بارز وبزرگی گرفتند.

بزرګترین حزب سیاسي ټانګانیکګا اتحاد ملي افریقایي آن کشور میباشد که در سال ۱۹۵۴ تاسیس گردیده است. پروګرام این حزب که از طرف مجلس موسسان نیز تایید و تصویب گردیده بود مبارزه را برای از بین بردن انواع و اشکال امتیازات نژادی، حصول آزادی و انتقال موسسات اداری بافریقایان، تشجیع جنبشهای سندیکایی و کورراتیوی، اصلاحات عمومی و امحای جدایی و رقابتیهای قبیلوی تشکیل میداد اتحادیه ملی افریقایي چندبار تقاضای استقلال ټانګانیکارا به موسسه ملل متحد تقدیم کرد ولی انگلستان هر دفعه خود را اغفال میکرد. موسسات اداری قیم میکوشید تا فرصتی را چمتو تشکیل ا حزب خیالی طرفدار خود بوجود آورند به این ترتیب بود که وحدت حزب تامین شد و دیگر احزاب پروکلو نیالزم بوجود آمد انگلستان در انتخابات سال ۱۹۵۸ بیشتر روی این احزاب اتکا میکرد مگر اتحادیه ملی افریقایي بادیست آوردن ده چوکی که برای افریقایيها تعیین شده بود بوجود حزب متحد خاتمه بخشید.

در سال ۱۹۵۹ نماینده لکوتسمن چنین تبصره کرد که تمام افریقایيهای ټانګا نیکادر حال حاضر استقبال آزادی را بکلمه (یوهورو) یعنی آزادی بجای کلمه معمولی ژامبو (بون ژور) اظهار میکنند، و این فورمول بذات خود يك اثر سحر آساز دارد.

در سال ۱۹۶۰ برتانویان خود را در اجبار این که حقوق انتخابی افریقایان را توسعه بدهند مشاهده کردند. در انتخاباتیکه بسال ۱۹۶۰ صورت گرفت اتحادیه ملی افریقایي از جمله ۷۱ چوکی، ۷۰ چوکی را بدست آورد و رهبر آن (ژ، ک نایر)، عهده صدارت را بدوش گرفت و دیگر برای برتانیه در ټانګانیکاکدام اتکای باقی نماند. متعاقب آن برتانویان بمطالعات قانونی افریقایيها مبنی بر الفای این رژیم بسال ۱۹۶۱ و عدد دادند. باسیر در جاده قرقیات، آزادی ټانګانیکابمشکلات و غوامض دیگری مقابل میشود که نخستین آن نتایج اداری قیمهای خارج شده در ساحهای اقتصادی و اجتماعی میباشد.

حکومت يك پلان مترقی سه ساله را برای کشور تهیه کرد - ۲۴ ملیون پوند سترلنګ در تاسیسات برای انکشاف زراعت و بعض شعبات صنعتی بمصرف خواهد رسید پر وژه بکار انداختن حوزه «دیفیجی» را که غنی ولی خشک بوده و دارای مساحه تقریبی برابر انگلستان میباشد رو بدست میگيرند. مکاتب، شفاخانها و سرکها اعما رو احداث خواهند شد. يك سیستم واحد تعلیمی برای افریقایيها و اروپاییها طرح شده و برای تهیه پرسونل اداری تاسیس و تشکیلات اختصاصی فور شده است يك وزارت برای امور کوپراتیوی که بهالته ۶۰۰ کوپراتیف دارد تاسیس شده است.

آژانش یونایتد پرس بین المللی تحت عنوان «وقتیکه ټانګانیکا آزاد گردد» تذکر داده و تبصره کرده «ممکن نخواهد بود که آزادی را برای سایر سرزمینهای برتانوی در افریقای شرقی مانند کینیا، یوګندا و زنگبار مانع آیند» بدون کوچکترین تردید شعله آزادی ای که

در قله « کلیمانجارو » افروخته شده برای کینیا ، یوگندا و زنگبار وهمچنان در دیگر مستعمرات وعده ظفر جنبشهای آزادی ملی رامیدهد.

نا گفته نباید گذاشت که کشور تانگانیکا بقرایخ ۱۸ قوس ۱۳۴۰ آزاد شد وبا فروختن مشعل بزرگی بر فراز یکی از بلند ترین قله کوه « کلیمانجارو » و فرود آوردن پرچم انگلستان و برافراشته شدن پرچم سبز، سیاه وطلایی رنگ خود بر فراز عمارات حکومتی آن کشور در داخل چوکات کامنويلت بریتانیا بحيث کشور مستقلی شناخته شد.

پیداوار عمده این سرزمین عبارت از پنبه، قهوه، پسته، عاج وعسل میباشد علاوه الماس طلا، آهن، نمک، سرب، قلعی در انجا یافت میشود ساحای وسیع الماس «موادوی» بسال ۱۹۶۰ به اندازة ۶۰۰۰۰۰ سترلنگ فایده داشت بومیهای تانگانیکا بهود ۱۳۰، قبیلله تقسیم شده است، این کشور بادو رمای گیرنده خود زیبایی خاص دارد یکسلسله کوهها، قسمت شمال آنرا پوشیده است، در مناطق نشیبی شمال غرب ان یعنی در سرحدات یوگندا اود رنز دیکه کینیا دریاچه وکتوریایعنی بزرگترین دریاچه آرام قاره که دارای مساحه نزدیک بمساحت سویس است امتداد دارد در غرب آن طولترین وعمیقترین دریاچه بنام تانگانیکا جریان دارد.

در مرکز وجنوب کشور چمنزارها وجنگلاتیکه نگاه انسان در آن کم میشود وجود دارد. از دیر زمانی بدینطرف غذای کشور مورد توجه موجد ان استعمار قرار گرفته بود در قرون وسطی عربها، ترکها و پرتگالیها برای اشغال یا تصاحب این کشور باهم رقابت داشتند در قرن ۱۹ کشور مذکور دستخوش استیلا کنندگان آلمانی و برتانوی قرار گرفت در نتیجه يك جنگ حریصان آلمانی، تانگانیکارا مستعمره خود ساختند، در جریان نخستین جنگ جهانی تانگانیکا توسط قوای برتانوی اشغال شد بعد از انجام جنگ انگلستان تانگانیکارا تحت مائذات خود گرفت. بعد از پایان جنگ جهانی دوم تانگانیکا تحت قیمومت بین المللی قرار داده شد.

قوای بری برتانوی بساحه (۵۱۰۰۰۰۰) زمین را از افریقا بیها برای آنکه بکولونیهای اروپایی بسیار دغصب کردند این سیاست قطاع الطریقی تا سال ۱۹۵۹ - ادامه یافت و کولونیهای اروپایی (۹۰۰۰۰) هکتار زمینهای افریقای را تصاحب کردند این زمینها بمساحت زراعت پنبه کافی، چای و تنباکو تبدیل گردید تمام این حاصلات از طرف مراکز تجاری بصورت کمی خریداری شده به خارج صادر میگردد در حالیکه کشور ریتو رید گندم ومواد غذایی نیازمند میباشد پیش از آزادی کارگران معادن وزارت عین بصورت مبالغه آمیز استعمار میشدند. مزد متوسط يك کارگر بین ۱۴ و ۳۵ شلنگ بود در استخراج معادن يك کارگر از ۱۸ تا ۴۵ شلنگ را در یکماه بدست میآورد در مورد ترقیات اجتماعی تا قبل از آزادی مجازات جسمی را اعمال میکردند چنانچه باساحه ایهای منابع انگلیسی در سال ۱۹۵۸ بتعداد (۱۰۷۲) تن افریقایی بچنین مجازاتی محکوم گردیده بودند ولی بعد از اعلام آزادی

کشور، تانگانیکا دارای قانون اساسی جداگانه شد و اکنون کشور مذکور در قطار سایر ممالک مستقل موقع خود را احراز کرده است.

زنگبار

احزاب سیاسی کشور تحت الحمايه شرق افریقا (زنگبار) بتاريخ ۲۸ حوت ۱۳۴۰ از حکومت برتانیه درخواست کرد تا آزادی و استقلال تام برای آن کشور در جر یان سال ۱۹۶۲ داده شود.

زنگبار قبلاً هم حق خود ارادیت را از برتانیه درخواست کرده بود. همچنین هیران احزاب مختلف زنگبار ضمناً آرزو کرده بودند که بعد از حصول آزادی کشور مذکور در داخل حوزه کامنو یلت باقی میماند.

روی این اساس حرکت و جنبش آزادی خواهی بیشتر از جنوری ۱۹۶۱ بدینطرف قوت گرفت و بعد از آن نظر بموافقه برتانیای انتخابات عمومی در آن سرزمین آغاز شد ولی هیچیک حزب سیاسی آن کشور به نسبت اختلافات و بی اتفاقی اکثریت و پیروزی را ابراز نتوانست و بدیتر تیب اکثریت قانونی در مجلس مقننه بدست نیامد.

در مبارزه های انتخاباتی که در ماه جون ۱۹۶۱ بعمل آمد نسبت وجود اختلافات شدید در نتیجه این داد و گرفت حزب ملی با اتفاق حزب خلق توانست که از جمله ۲۳ چو کی مجلس مقننه ۱۳ چو کی را بدست آورده و موقع و موقع قانونی خود را تثبیت کند.

جزیره «زنگبار» که در ساحل شرقی افریقا واقعست و ۶۴۰ میل مربع مساحت دارد این سرزمین بعد از ۱۸۹۰ با موافقت جرمنی و فرانسه تحت الحمايه برتانیای درآمد و در ماه نوامبر همان سال سلطنت اسلامی در آنجا رویکار شد.

زنگبار از حیث موقع جغرافیایی خود با جمهوریت سومال، کینا و تانگانیکا محاط است نفوس زنگبار بشمول «پمبا» که در جزایر آن واقعست در حدود چهار صد هزار نفر میرسد که بواسطه سلطانی و سوم به سید خلیفه ابن هارب اداره میشود. قسمت بیشتر باشندگان آنرا مسلمانان تشکیل میدهند بعد از ۱۸۹۰ که زنگبار تحت الحمايه برتانیای درآمد و شد (هلکولیند) جرمنی و مد غاسکر بفرانسه تعلق گرفت، ولی انگلستان نفوذش را در زنگبار خوب قایم کرد.

جزیره (پمبا) هم که یکی از مناطق نسبتاً بزرگ این سرزمین است بتهنایی خود (۳۸۰) مربع میل مساحت داشته و در حدود ۲۵ میل جانب شمال شرق کشور موقع دارد. قسمت بیشتر محصولات طبیعی کشور را و پیاز و حبوب در بر میگیرد. جو، مغز و خسته از محصولات و تولیدات دیگر آنست که اقدام مهم صادراتی کشور را احتوا میکنند صنعت کلالی (بیشتر کوزه گری)، ساختن رشته و ریسمان، صابون، تیل، بوریا و جواهر سازی بحیث فن طریق از جمله صنایع حرفه ای زنگبار است.

در کنفرانسیکه بتاريخ ماه اپریل ۱۹۶۲ در لندن راجع به موضوع آزادی زنگبار تعیین شده بود بدو ن رسیدن بکدام موافقه خاتمه یافت. درین کنفرانس گفته شده بود که هدف و غایه ی مهم عبارت از تعیین موعد استقلال زنگبار است و ای مادلنگک سابق وزیر مستعمرات انگلستان که ریاست این جلسه را بعده داشت اظهار کرده بود که برای حکومت بریتانیا کار غلط خواهد بود که تاریخ اعطای استقلال تام زنگبار را تعیین کند. موصوف متذکر شد که بریتانیا حاضر است در مورد تعیین یک کمیسیون تدقیق راجع به آزادی زنگبار موافقه کند اما غور کردن راجع به آزادی کامل زنگبار یک مسأله قبل از وقت میباشد.

ولی بتاريخ ۲۰ حمل شیخ محمد علی شامی رئیس الوزرای زنگبار در قاهره گفت کنفرانس قانون اساسی زنگبار که در لندن منعقد شده بود از جهت بیگامی منجر شد که حکومت بریتانیا نمیخواست مسأله را بطوریکه شایسته بود رویدست بگیرد. وی گفت شیخ علی محسن وزیر معارف ویدر لندن باقیمانده تا حکومت بریتانیا را برای یافتن راه معقولی وادار سازد. کنفرانس قانون اساسی زنگبار نتوانست تاریخی را برای استقلال این خط تعیین کند.

کینیا

منطقه ایست که سالها در قلمرو استعمار بریتانیا قرار داشت، این منطقه بامتداد بحیره هند از طرف شمال شرقی با سومالی لیند، از جانب شمال با حبشستان، از غرب با یوگندا و از طرف جنوب با تانگانیکا محاط است. مساحت آن (۲۲۴۹۶۰۰) میل مربع و نفوس آن قرار احصائیه ۱۹۵۹ و ۶۵۰۰۰۰۰ نفر است که قسمت عمده آنرا بومیان آن کشور تشکیل میدهد. مرکز آن «نایروبی» است. از ۱۹۵۷ بدینطرف بومیان افریقایی و آسیایی که باشندگان آنجا را تشکیل میدهند بحیث اعضای مجلس قانونگذاری آنکشور انتخاب شده بودند، از پنج حصه، سه قسمت زمینهای منطقه شمال کشور خشک و لامر روع میباشد مرکز عمده تولیدات اقتصادی کشور را نواحی جنوبی کشور دربرداشته و عموماً زمینهای آن مستغنی و زرخیز میباشد علاوه تا با یک ساحه وسیعیکه از ۳۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ فت ارتفاع دارد چراگاههای موجود است که از آن در موارد لازم استفاده بعمل می آید پنج میلیون اکر زمینهای عالی برای ارا و پاییان باشندۀ آنجا تخصیص داده شده است یا بعبارت دیگر این اندازه زمین برای اروپاییان مذکور از سابق ریزرف شده بود.

تولیدات و محصولات عمده ی این سرزمین (کینیا) قهوه، چای، غله و دانه (حبوبات) و میوه های خشک میباشد، علاوه تا پوستهای حیوانی و سنگهای قیمتی که نشانه از معادن سرشار آنست در ردیف محصولات مهم آن بشمار میاید

کینیا از حیث محصول چای غنی ترین سرزمین افریقا است که فیصدی محصول اقلام صادراتی و پول و مفادیکه از آن حاصل میشود نسبت بمحصولات دیگر بیشتر است. کینیا در ۱۹۵۳ صحنه فعالیتهای دهشت افکنان «ماو ماو» قراز گرفت که دسته های

متحد قبایل و عشایر د کیکویو، میرو، وامبو، هم در آن سهم داشتند، اینان با حلف و وفاداری و سوګند یکه یاد کرده بودند باشندگان اصلی آن سرزمین را کشتار میکر دند و آنانیکه با ایشان مقابله و مقاومتی میکر دند از قلمرو کشور خارج شده واز تمام حقوق محروم میکر دیدند، در این گیرودارها متجاوز از ۶۰۰۰۰ د هشت افکن مجبوس، مقتول و مجروح شدند.

قسمت ساحه زمینهای زر خیز بفراخی ده میل از حصه سرحد تا نگانیکا باستقامت شمال جانب «کیپینی» که مجمع الجزایر دلامو، راهم در بر میگيرد توسط دریای ((تانا)) آبیاری میشود.

بتاریخ ۲۰ عقرب ۱۳۴۰ بود که وزارت مستعمرات برتانیه اعلامیه صادر کرد مبنی بر اینکه ممکن است (مادلنگ) وزیر مستعمرات آنوقت برتانیه (که فعلاً وزیر مالیه انگلستان است) بتاریخ ۲۳ نومبر ۱۹۶۱ جهت باز دید مختصر از کینیا عازم نایروبی گردد. همچنان به عیادت اتحادیه ملی افریقایی بریاست (جموکنیا تا) گفته شده بود که وزیر مستعمرات انگلستان آمده است در این باز دید خود از (کینیا) اوضاع آنجا را در پر تو موفقیتهای سیاسی شان تحت غور قرار دهد موصوف در همان موقع اظهار داشته بود که وی متوقع است تا تاریخ يك كنفرانس مربوط بقانون اساسی را در لندن اعلام کند. همان بود که نمایندگان كنفرانس قانون اساسی کینیا روز ۱۶ حمل آخرین موافقتی را در مورد اینکه به مستعمره حکومت جدید ائتلافی داده شده و يك قانون اساسی ترتیب و مذاکره مهم برای نیم هفته دیگر ادامه یابد ثبت کردند.

این موافقات در جلسه آخرین عمومی بعد از آنکه همه مواضع از بین دو پارتی بزرگ افریقایی مرفوع گردیده و هر دو طرف موافقه نمودند تا در تشکیل يك حکومت مؤقت ائتلافی صرف مساعی کنند بامضا رسید.

درین حکومت هر دو حزب هفت کرسی بسویه و زراً دارد که رهبران هر دو حزب بنا علی کینیا تا رهبر اتحادیه ملی افریقایی و بنا علی رولند نگالا رهبر حزب بر سر اقتدار اتحادیه دیموکراتیک که با (سرپرک دین) مذاکراتی انجام دادند بر تقسیمات مساوی کرسی وزراً هم موافقت کرد.

طبق این قانون اساسی به کینیا حکومت قوی مرکزی و پارلمان دو مجلسه و شش اسامبله منطوقی که صلاحیت اداری و قانونی دارد منظور شده است.

نظر بقانون اساسی متذکره گورنر کینیا کابینه ائتلافی را تشکیل داد. این اقدام وی پس از امضای توافقهای است که بین رهبران ملی کینیا در باره تجدید نظر بر قانون اساسی آنجا و تشکیل يك کابینه ائتلافی در کینیا صورت گرفت. در کابینه مذکور هر يك از احزاب اتحاد ملی افریقایی کینیا، کانو که رهبری آن را جموکنیا تا بعهده دارد و حزب اتحاد دیموکراسی افریقایی کینیا، کادو که رهبری آن با (انگالا) میباشد هفت عضو داشته و دو عضو دیگر این کابینه از طرف خود گورنر کینیا تعیین میگردد.

په بلمکړاد کښې د بېطرفو هیوادود دولتو رئیسانو یوډله چه د افغا نستان صدر اعظم ښاغلی سردار محمد داود د خپل هیواد له خوا په هغه
هر که کښې په د ۱۳۴۰ کال د سنبلې په میا شتی کښو منعقد شوی وه هم گډون کړی ؤ

د شوروي اتحاد گومري کيوان نورد ميچن پوري کاگازين چود افغانستان د پوهني وزارت په بلنه کابل ته راغلي و
د ښاغلي سردار مجاهد داؤد صدراعظم سره د ملاقات په وخت کښي ليدل کيږي

کابینه کینیا صدر اعظم نداشته و جموکنیا تاوانگالا پستهای وزارت مشاور را در امور قانونی آن کشور بدوش دارند. بدینترتیب که جمو کنیا تا امور اقتصادی و بنا غلی انگالا امور انتظامی را به عهده گرفتند.

روندا و اروندی

هنگامیکه در ۱۵ جنوری ۱۹۶۲ مجمع عمومی موسسه ملل متحد شانزدهمین جلسه خود را آغاز کرد کمیته چهارم قیمومت مجمع مذکور مسایل يك کشور محكوم افریقای را مورد غور قرار داد، این مسایل عبارت از مسایل مربوط به روندا و اروندی میباشند که تحت اداره بلژیک بود در ماه دسامبر سال گذشته که در هر دو قسمت (روندا و اروندی) تحت نظر موسسه ملل متحد انتخابات قانونی صورت گرفت از نتیجه این انتخابات معلوم گردید که يك قسمت این منطقه بشکل یکدولت پادشاهی و قسمت دیگر آن بشکل يك کشور جمهوری قدم در مرحله حاکمیت خود میگذارد. یعنی مردم مناطق مذکور طرفدار این امر بودند که باید در (روندا) یکدولت جمهوری و در (روندی) یکدولت پادشاهی تشکیل شود.

کمیسیون موسسه ملل متحد جهت غور برمسأله روندی از طرف مجمع عمومی سال ۱۹۶۰ هنگام پانزدهمین جلسه مجمع مذکور تعیین گردید. ریاست این کمیسیون را بناغلی (مابکس دور سنویل) نماینده کشورهایی که به عهده داشت و نمایندگان ایران و توگولیند بهیئت اعضای کمیسیون مذکور بودند.

مسأله منطقه ی کوچک روندا و روندی بعد از وقایع سال ۱۹۵۹ بحیث یکی از مسایل مهم وجدی، توجه و اهتمام خاص مجمع عمومی موسسه ملل متحد را بخود جلب کرد.

این منطقه که بشکل يك منطقه سه گوشه یی بین کانگوی مرکز بجانب غرب و تانگانیکا بطرف شرق آن افتاده است آخرین منطقه افریقای است که بچنگه کابوس استعمارگیر آمده بود منطقه مذکور قبلاً از متصرفات آلمان در افریقا شرقی بود سال ۱۹۲۳ از طرف جامعه ملل تحت مانت دولت بلژیک درآورده شد و در ماه دسامبر ۱۹۴۶ زیر قیمومت موسسه ملل متحد قرار گرفت. روندا و روندی از نظر تکاثف نفوس و جمعیت از هر نفوس ترین نقاط جهان محسوب میگردد. باید توضیح کرد که بیش از چهارونیم میلیون نفر افریقای در يك منطقه ای که طور تقریبی (۳۴۰۰) مربع میل مساحت دارد و بشکل به آستریا برابر می باشد عیون بسر میبرند. این منطقه در اصل خود دارای دو کشور جداگانه (روندا و اروندی) بود که زمام امور هر يك آنرا یکنفر سوامی یا پادشاه در دست داشت رژی این کشور هافبودالی بوده و روی يك سیستم اجتماعی استوار گردیده بود.

ارستوکرانهای تونس که مردمان تجارت پیشه و جنگجو بودند زمام اداره و اقتدار را بدست داشتند و هو توها که اکثریت نفوس را تشکیل میدادند بزراعت و سایر مشاغل شاقه مشغول بودند. چون (روندا و روندی) يك سرزمین بسیار پر نفوس بوده

وبارانهای موسمی هم در آنجا کمتر میبارد بنابراین مردم آن همیشه در سرینجه قحطی و گرسنگی مبتلا میباشند .

در بین ماههای نومبر و دسامبر ۱۹۵۹ یکسلسله اضطرابات و اغتشاشات شدیدی در روندا بروز کرد .

عشایر تونس و هوتوها بجان همدیگر خود افتادند و جنگهای قبیله‌یی بین شان بسیار شدت کرد .

مجلس قیمومت موسسه ملل متحد يك هیأت تعیین نمود تا بمنطقه مذکور رفته راجع باوضاع آشفته و علل اغتشاشات آنجا تحقیقات کند . هیأت موسسه ملل متحد بعد از یکسلسله تحقیقات لازم راهور داد که مردم در حال غیظ و برآشفتهگی بسر میبرند .

اقدامات مجمع عمومی :

مسأله پیشرفتهای روندا و اورندی و موضوع تعیین سرنواشته آینده آن منطقه در موقع پانزدهمین جلسه مجمع عمومی در ۱۹۶۰ - ۱۹۶۱ ، بمجمع مذکور پیش گردید .

مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله کرد که باید يك ریفرنندم تحت نظر موسسه ملل متحد در روندا بعمل آید تا آرزوها و خواستهای آنانرا که طرفدار استقرار موامی پادشاهی، در آنجا میباشند تعیین کند .

کمیسیون ملل متحد برای اجرای این منظور به «روندا» مسافرت کرد و در ماههای جنوری و فروری سال ۱۹۶۱ از آنجا بازدید کرده و راهور مشاهدات خود را بمجمع عمومی تقدیم کرد . کمیسیون موصوف در راهور خویش تصریح کرد که حوادث تازه ای که در روندا بروز کرد واپس منظره سیاسی و قانونی و موقف روندا را طوریکه قبلا بمجمع عمومی ظاهر و هویدا بود . بکلی عوض نموده است .

بتاریخ ۲۱ ماه اپریل سال ۱۹۶۱ مجمع عمومی فیصله کرد که باید انتخابات برای مجلس قانونگذاری و ریفرنندم راجع به «موامی» در خلال ماه آگست صورت بگیرد و مطالبه کرد که تا حکومت اساسی و سرپرست در هر دو قسمت یعنی روندا و اورندی تشکیل گردد .

کمیسیون ملل متحد بتاریخ ۸ ماه جون ۱۹۶۱ به روندا و اورندی مواصلت کرد ؛ و قبل از آنکه بمنطقه مذکور وارد شود در بروسل مرکز بلژیک با مقامات حکومتی کشور مذکور راجع بمسائلی که به تطبیق فیصلهای مجمع عمومی مربوط بود مذاکرات لازم نیز انجام داد .

آغاز انتخابات:

بدینترتیب بتاریخ ۱۸ ماه سپتامبر در روندی و بتاریخ ۲۵ ماه سپتامبر در روندا برای برگزیدن اعضای مجلس قانونگذاری ، انتخابات عملی گردید . همچنان ریفرنندمیکه بسوال «موامی» مربوط بود نیز بتاریخ ۲۵ ماه سپتامبر در روندا صورت گرفت . این انتخابات

بسیار عمومی بود و برای نخستین بار زنان هم در مناطق مذکور رای دادند راپور کمیسیون ملل متحد که بمجمع عمومی ارائه گردیده بود بتاريخ ۷ ماه دسامبر ۱۹۶۱ نیز شایع شد. ترتیباتی را که برای انتخابات در روندا و اروندی گرفته شده بود تمجید کرده است. همچنان کمیسیون مذکور راجع به انتخابات در قسمت روندی خاطر نشان کرده است که بدون شك و تردید فتح و پیروزی مسلمی نصیب حزب متحد ترقیخواه ملی (اپرونا) شده است یعنی این حزب از ۵۸ تا ۶۴ چوکی را در انتخابات بدست آورده است.

همچنان در راپور کمیسیون موصوف راجع بان انتخابات در قسمت روندا توضیح کرده است که «پارتی دومومن دوله امنسپسیون هوتو» نیز اکثریت مطلق را با احرار ۳۵ - ۴۴ چوکی بدست آورده است.

راجع بمسأله ریفرنندم «موامی» در روندا کمیسیون راپور داده است که «۱۰۰۶۳۳۹» رای منفی بمقابل «۲۵۳۹۶۳» رای مثبت بطرفداری ادامه پادشاهی در منطقه مذکور ابراز شده است.

باید تصریح کرد که مجمع عمومی موسسه ملل متحد از مقامات اداری روندا و اروندی مطالبه کرد که باید هر چه زودتر محبوسان سیاسی روندا و اروندی که با اثر اغتشاشات سال ۱۹۵۹ بوقوع پیوسته بود مورد عفو عمومی قرار گیرند.

روندا و اروندی از طرف غرب با جمهوریت کانگوی جدید، از جانب شمال بایو گندا از شرق و جنوب با تانگانیکا محاط است. مساحت عمومی آن باستناد سالنامه جهانسی «۲۰۵۴۰» میل مربع و نفوس هر دو منطقه نظر باحصایه ۱۹۵۷ «۴۶۳۰۰۰۰» نفر است که اکثریت آنها مردمان بومی آن سرزمین تشکیل میدهد، قله «بیرونکا» که در آنجا واقعت «۱۴۰۰۰» فت ارتفاع دارد صادرات عمده این سرزمین قهوه، مال مواشی و پوست میباشد.

بتاریخ ماه جون ۱۹۶۰ حسب موافقت حکومت بلژیک در آن سرزمین انتخاباتی صورت گرفت و در ۱۹۶۱ برای آن آزادی داخلی داده شد، روی این اساس دولت بلژیک وعده اعطای خودمختاری و استقلال کامل آن کشور را نیز قبلاً داده بود.

اینک سر از نیمه شب (۹) سرطان ۱۳۴۱ مطابق ۳۰ جون ۱۹۶۲ قیمومت چهل و سه ساله بلژیک بر دو منطقه مذکور (روندا و روندی) خاتمه یافته و جمهوریت روندا و دولت پادشاهی یوروندی به آزادی کامل خودنایل آمدند.

مراسم آزادی این دو منطقه با فیر بیستویک توپ صورت گرفته و بیرقهای بلژیک از فراز دوایر دولتی این دو کشور جدید فرود آورده شده و بامراسم خاصی بیرقهای ملی خود آنها باهتزاز در آورده شد.

شاغلی تانت کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد پیام تبریکیه بدین مناسبت عنوانی رهبران این دو کشور مخابره کرد.

«ختم»

ا ح ت ر اع ات و ا ک ت ش اف ات س ال

از ا ق م ار م ص ن و ع ی ب ی ش ت ر اس ت ف ا د ه خ و ا ه د ش د

چ ن د ی ق ب ل ب نا غ لی د ک ا ن س ت ن س ر ج ی ج و ک ، م ع ا و ن و ز ا ر ت م ت ج ا ب ر ا ت ا ت ج ا د ش و ر و ی ا ظ ه ا ر
ک ر د ک ه ب ا د ر ن ظ ر د ا ش ت ن ا ن ک ش ا ف ت ل و ی ز ی و ن و ب ر و د ک ا س ت د ر آ ی ن د ه ت و ج ء ب ی ش ت ر ب س و ی
ا م ک ا ن ا ت اس ت ف ا د ه ا ز ا ق م ار م ص ن و ع ی ز م ی ن ی ت ی ل ی ک ا س ت ن گ ه م ی ن و ل م ی گ ر د د پ ر و ک ر ا م ت ی ل ی ک ا س ت
ب ن و ا ح ی ن ا م ح د و د ی ت و س ع ه پ ی د ا م ی ت و ا ن د ک ر د .

ز و ر ق ی ک ه ۲۰۰۰ س ال ع م ر د ا ر د

ا خ ی ر آ ز و ر ق ی ک ه ب ط و ر ی ق ی ن د و ه ز ا ر س ال ق ب ل س ا خ ت ه ش د ه اس ت ا ز د ه ا ن ء د ر ی ا ی د ر ی ا ت
ق ر ی ب ش ه ر و ی ن س ا ی ت ا ل ی ا ب د س ت آ م د ه اس ت ، ا ز ق ر ا ی ن ب ر م ی آ ی د ک ه چ ن ی ن ز و ر ق و ا ت و س ط
م ر د م ا ن ق د ی م آن ن و ا ح ی م و ر د اس ت م ا ل ق ر ا ر د ا د ه ش د . اس ت .

ب ر ج ش ن ا و ر

د ر ا ی ن ت ا ز گ ی م ا ی ک ب ر ج ر و ش ن ی ا ن د ا ز د ر ی ا ی ی ب ا ر ت ف ا ع ۵۰ ف ت د ر ک و ی ن ب ر گ ه - و ی د ن ط و ر ی
ا ز ک ا ن ک ر ی ت س ا خ ت ه ش د ه اس ت ک ه ب ا س ا ن ی ر و ی آ ب ش ن ا م ی ت و ا ن د ک ر د .

ت ک م ی ل ن ق ش ء ط ب ق ا ت ال ا ر ض ش م ال

چ ن د ی ق ب ل م ت م ص ص ی ن م و س س ء ج ی ا ل و ژ ی ق ط ب ش م ال د ر ل ی ن ن ک ر ا د ن ق ش ء ط ب ق ا ت ال ا ر ض
ش م ال و ن و ا ح ی آن ر ا م ک م ل ک ر د ن د ا ی ن ن ق ش ه ب ص و ر ت پ ر و ژ ه د و ر ق ط ب ی ت ر ت ی ب گ ر د ی د ه و ق ط ب
ش م ال د ر م ر ک ز آن ق ر ا ر د ا ر د ن خ س ت ی ن ن ق ش ه ا ی س ت ک ه م ف ک و ر ه ع م و م ی و ض ع ط ب ق ا ت ال ا ر ض و ت ا ر ی ن و ج ه
ا ن ک ش ا ف ق ف ر ز م ی ن ر ا د ر ن و ا ح ی ق ط ب ش م ال ن ش ا ن م ی د ه د . پ ی م ا ی ش ن ق ش ه ی ک د ر پ ن ج
م ی ل ی و ن اس ت .

خ ط و ط پ ن ج ا ه و ه ش م و ا ز ی خ ط اس ت و ا ب ع ی ث خ ط و ط س ر ح د ی ن و ا ح ی د ا خ ل ن ق ش ه گ ر ف ت ه
ش د ه اس ت ، ع ل ا و ت آ ن ق ش ه م ذ ک و ر و ض ع ط ب ق ا ت ال ا ر ض ی ن و ا ح ی ا م ر ی ک ، س ک ن د ب ن ا و ی و گ ر ی ل م ی د
و ا د ر ب ر گ ر ف ت ه اس ت ن ق ش ه د و ر ق ط ب ی خ ص و ص ی ا ت ع م و م ی ، ت ش ک ی ل م ن ا ط ق ط ب ق ا ت ال ا ر ض ی ، ا س ا س ا ت
ع ل م ی ، ذ خ ا ی ر م ع د ن ی و ف و س ی ل و ا ر ا آ ش ک ا ر م ی س ا ز د ، ن ق ش ه م ذ ک و ر ت ح ت ه د ا ی ا ت ب ن ا غ لی
ف ی و د و ر م ا ر ک و ف ر ی س ش ع ب ء ن ق ش ه ک ش ی ط ب ق ا ت ال ا ر ض ت و س ع ه و ت ک م ی ل گ ر د ی د ه اس ت .

ر و ج ا ی ی ک ه م د ا ف ع ا م ر ا ض اس ت

ی ک ن و ع ر و ج ا ی ی گ ا غ ذ ی ا ی ک ه د ر م ق ا ب ل ا م ر ا ض م ج ا د ل ه ک ر د ه ب ع د ا ز اس ت م ا ل ا ز آن س ر ف ن ظ ر
م ی ش و د ب ق ر ض ک م ک ب ا م ر ی ض ا ن ش ف ا خ ا ن ه س ا خ ت ه ش د ه اس ت ا ی ن ن و ع ر و ج ا ی ی د ر ش ف ا خ ا ن و ا ی
ا ط ف ال و ا ق ع س و ی د ن م و ف ق ا ن ه م و ر د ت ج ر ب ه ق ر ا ر د ا د ه ش د ، ر و ج ا ی ی م ذ ک و ر ک ه م ش ت م ل ا ز ی ب س ت
و ر ق ء ک ا غ ذ م خ ص و س م ی ب ا ش د ت و س ط ی ک ف ل ا ف ک ت ا ب ی پ و ش ی د ه اس ت ق ر ا ر ا ط ل ا ع م و ج و د ه ق ی م ت
ا ی ن ر و ج ا ی ی ه ا پ ر ا ی ک ل ا ن س ال ا ن ۴۰ س ن ت و ب ر ا ی ا ط ف ال ۱۰ س ن ت ت ع ی ی ن ش د ه اس ت .

طریقه جدید برای رفع مواد مضر شحه گوش انسان

براه از بین بردن مواد مومی گوش از کاویدن جدا بایست خوداری کرد زیرا امکان دارد پرده نازک و حساس گوش دریده و حس شنوایی تان از دست برود اخیراً طریقه جدید و بهترین برای رفع این خطر ایجاد شده است آله یکم بغرض اینکار استعمال میشود و کردید را پس یاد شده و از لحاظ طب امتحانی خوبی داده است. باین آله در ظرف چند دقیقه چرک گوش را بدون احساس درد برطرف میکند.

چراغهای جدید آفتابی بحیث محافظ بدن

اخیراً چراغ آفتابی مع فلتریکه جلدر از تاثیر مضر آفتاب محافظه میکنند توسط یکی از کمپنیهای امریکا اختراع شده با وجودیکه شعاع ماواری بنفش از نظر طب امروزی صحی پنداشته شده ولی اگر وجود انسان در مقابل آن دیرتر از وقت لازمه قرار داده شود، طول امواج کوتاه آن خطرناک میباشد زیرا تشعشات مذکور باعث تولید سوختگی آبد و صدمه در جلد و چشم میشود چراغ جدید طوری ساخته شده که تنها آن شعات طویل را که بیضرر است انتشار داده و بقیه را مانع میشود. قرار اظهار مخترعین چراغ مذکور آنقدر محفوظ و بیضرر است که حتی اطفال برای ساعتها تحت آن میتوانند نشست.

آمارگیریها برای پرتاب سفاین بزرگ فضاپی

مقامات مربوط اتحاد شوروی اول میزان ۱۳۴۰ یکراکت قوی و چند مرحله ای دیگری را در مناطق مرکزی بحرالکاهل مورد آزمایش قرار دادند، این سومین آزمایش معجوراکت از طرف مقامات مربوط اتحاد شوروی در ظرف چند روز اخیر بود و هدف این آزمایشها هموار نمودن راه برای پرتاب کشتیهای بزرگ فضا خارجی میباشد.

نمایشگاه کارهای ابتکاری

در نندار تون کارهای ابتکاری ۱۶ کاشف آلمانی که در شهر کاسل افتتاح شده بود بیش از ۳۰۰۰ مردوزن که خودشان چیزهای تازه اختراع و کشف کرده بودند میل داشتند در موقع افتتاح این نندار تون حضور داشته باشند یک کشتش موفق شده بود درباره لوازم میل کشفی کند باین معنی که او موفق شده بود با کمی تغییر یک میز را بچوکی تبدیل و یا برعکس نماید یک خانم خانه دار که در موقع پوست کندن پیاز بچشمانش اشک میآمد و او را عصیان میگرد عینکی که درست کرده بود که در موقع پوست کندن پیاز بچشم میکند ارد و بدینوسیله بچشمانش محفوظ میماند.

کوچکترین رادیوی دنیا که به وزن ۲۶ گرام میباشد و میتوان آنرا در گوش بجای داد بوسیله یکی از اهالی فرانکفورت کشف و ساخته شده بود با وجود اینکه در نظر اول ایجاد این نمایشگاه کمی مسخره بنظر میرسید اما شامل یک اصل بود و در حالیکه تمدن ادنیای از چیزهایی که نشان داده میشد باز چه بیش نبود ولی انسان میتواند از این نمایشگاه بزندگی آینده نظری اندازد.

کشتی بالدار

د کرسنای سو الوود ، نخستین دستگا هی است که در شهر کدرکی بتولید کشتی مو ترعا
آغاز کر د ، ۴ سال قبل د سنگاه مذکور نخستین کشتی در اکت ، راساحت فعلا کتیبهای
متذکره در در یا های دنیپر ، نانس و غیره منظمأ بمسافرت دریایی میپردا زند ، این کشتی
که از دیزل قوم میگیرد در حمل و نقل احوال و مسافران از طریق رودخانه ها کمک ز یاد می کند ،
کشتی مذکور با سیستم د ارة در ا دار ، و ایر کندن مجوز بوده و گنجایش سه صد نفر مسافر را دارد
منبع جدید تولید برق :

متخصصین از تجربه (سیک فراید کلن) دانشمند فرانسوی که در یکی از لایر اتوار ها بعمل
آمده ، بحیرت افتاده اند زیرا موصوف با ملاحظه قوانین معلومه ترمو الکتر یستی توانست
بکمک سامان و لوازم بسیط از قبیل دومتیان شیشه ای دو حلقه فلزی ، یک چراغ گاز و یک توتیه
سیم مقدار کافی جریان برق را تولید کند ، مجله فرانسوی (ساینس و حیوة) برای نخستین بار
این تجارب عجیب را افشا کرده می نگارد که فرانسه یکنوع فابریکه کاملاً بیصدا را که بدون
بیلرها ، توربینها و دیگر پرزه های متحرک نیروی برق را تولید کند در نظر گرفته است .
از روی انتشارات روی این موضوع برمی آید که این دستگاه تولید برق شبیه بدستگاههای
مؤلد برق که توسط داکتر (کارل) در لایر اتوارهای امریکا ایجاد شده است میباید ولی در
دستگاه مذکور از قوای مقناطیسی قطعاً استفاده بعمل نیامده است ، اساساً مقصد دستگاه (کلن)
اینست تا از یک منبع حرارتی در موجودیت گاز آیونایز شده مستقیماً برق تولید کند . مستر
(کلن) یک مقدار غازی را که بصورت انومات آیونایز (برق دار) میشود مستقیماً از شعله
چراغ گامسی عبور داده بر تپانهای رهنمونی میکند سپس گاز مذکور از دو حلقه فلزی که
حرارت های شان متفاوت است عبور می نماید . بمجردیکه گاز بحرکت در آورده شود یک جریان
دهوات برق دو بین دو حلقه مذکور تولید میشود درین تجربه حلقه ها نقش الکترود ها
(قطبها) را میبازد . تبدیل کروین مستقیم ولت ه برق که بدون ضرورت بدرجهای میخانیکی
بیزرکه و قیمتها از مدت ده سال پانینطرف آرزوی انسان بود در ممالک مختلف جهان برای
رسیدن بدان کوشش بعمل می آمد .

ساختمان يك سفینه فضاپیما

متخصصین فضایی مجمع را کتهای تازه پیمای امریکا در سیمیناری که در ماه میز ان
۱۳۴۰ منعقد شده بود و بگفته بطول انجامید در باره امکان ساختمان و تعمیر و بکار انداختن
يك سفینه فضاپیما که به بزرگی يك هوا نی جنگی و بوزن تقریباً پنجاه هزار تن در موقع
پرواز باشند بحث کردند ، معلوم گردید که این سفینه غول و بزرگ پوست و اندام ساخته
میشود که احتیاجات فعلی را کبان را کت را برای مسافرت بکره مرخ بر آورده سازد ،
راکبین این سفینه پنجاه تن خواهد بود و طرز ساختمان آن از لحاظ تخنیک امکان پذیر
وساده میباید شد .

ری اکتورهای ذروی ده سال آینده

چندی قبل يك كميسيون انرژی ذروی فرانسه پيشهني کرد كه در ظرف ده سال آينده ري اكتورهاي ذروی قوه برق را بخرخ بسيار نازل تو ليد خواهم کرد از اين قوه ذروی بدون مشکلات و زيانوميكه در فرانسه تو ليد ميشود و تو ليد خواهد شد كه بدین لحاظ قطع مواد او ما و رای اچار و ستیشنهای ذروی تاثیري واريد نميکند .

توليد الماس توسط انرژی اتوم

گرچه از چارو نیم سال بیشتر ميگذرد كه انفلاق آزمایشي زیرزمینی اتوم در يك مغاره داخل کوهي واقع صجرای نوادا در امریکا بعمل آمده است هنوز هم ميتوان حرارت زیاد انفجار اتومي را در اتاق عظيم متشکله از آن احساس کرد باری آخره تا مدتی پيش حرارت و راديو اکتيفيت تا حدی تقليل يافت و بدرجه رسید كه دانشمندان موفق شدند بدون خطر هلاکت داخل آن شده محل انفجار زیر زمینی اتوم را كه چار سال قبل در معرض آزمایش قرار گرفته بود از نزدیک مشاهده کنند و تحقیقات لازم علمی را اجرا نمایند بگونه نایه نساگر امریکایی بنام و گلیدوين هیل ، كه اجازه يازدید از مغاره اتومي را دریافت کرده بود خبر میدهد كه انفجار اتومي يك جهان بسیار تماشاایی و نوی را بوجود آورده كه انسان را بشگفت می اندازد اشكال فریبنده و عجیب و املا سهای مصنوعی ایكه بشکل قطرات تشكيل گردیده همه چیزهائيت كه قبلا حدس زده نشده بود انفجار مذکور بداريخ ۱۷ سپتا مبر ۱۹۵۷ در يك تونل مسدود در داخل مغاره کوهي بار تفاع (۲۱۰۰) متر در محل آزمایشهای نوادا صورت گرفته بود ، در کسور ثانیه بمب اتومي كه قدرت (۱۷۰۰) تن ، تیان ، تی را دارا بوده بزور فشار خارق العاده ایكه برا حجار وارد کرد خلائی دار ای قطر چهل متر در دل سنگها تولید کرد . طوریكه «هیل» اینگونه فشار و گرمی فوق العاد در میان احجار تعاملات بینظير و نادری را صورت داد چنانچه دیوارهای مغاره تولید شده بشکل شیشه شفاف درآمد . از دیوارهای مغاره دانشمندان قطرات سیاه رنگه راديو اکتيفي را با خود گرفتند كه طبق بیانات ایشان قطرات مذکور از سنگها خواص كیهانی و فیزیکی خود با الماس مطابقت کاملی دارند . قوه تشعشع سنگهای مذکور به ۵۰ میلی در نتيكین بخانده شده یعنی ۲۰۰ بيشتر از تشعشعي كه در قام جلادار با اعتهای بندبستي از خود بیوز میدهند ، اسباب در بدو اجرای آزمایشي تحت الارضي مذکور علما عقیدم داشتند كه ممكن است با تجمیل خیاره های زیاد جهت ورود بدین مغاره اتومي صد سال بكار باشد اما آزمایشها و پیمایشها بگونه در بوار امسال بعمل آمد ثابت ساخت كه داخل شدن بمجله انفجاری بر زمیني نسبتاً خالی از خطر می باشد چون آن وقت رفتن بدرون مغاره امکان نداشت زیرا هزارها تن سنگه از بالا بسر مغاره شیشه بی افتاده و آنرا مسدود ساخته بود لهذا بكمعاد نگار گران زیاد مامور شدند تا تحت سرپرستی دانشمندان با احتیاط خروار ها سنگه و خاک را از مدخل گودال اتومي دور سازند ، دانشمندان بكمك نرد بانها بدوار بالا شده حصص مختلف آن را بررسی ميکنند و مخصوصاً بيشتر بمواد تازه تشكيل شده توسط راديو اکتيف و حرارت اتومي می پردازند .

مقامات امر يکایي بننا یسج و پيما يشواي خفره اتومي مذکور علاقه فراوانی دارند
زيرا این امر واضح میسازد که آیا میتوان از انرژی اتوم در راه دو پروژه مهم صلح
آمین استفاده کرد یا نه ؟ یکی از این دو پروژه بنام « چار یوت » یاد شده منظور آن
اینست که پندری در دل سخره های ساحلی الاسکا احداث کند ، بنابراینصله که رضا کارانه
در مورد ترک آزمایشهای اتومی شده بود پروژه های مذکور هم تا امروز راکن مانده بود .
کشتی سریعکه دارای انجن جت میباشد

این کشتی که بنام « پرلی مونا رک » مشهور است توسط شرکت کشتی سازی « ویت بوت »
تعمیر گردیده است سرعت فوق العاده این کشتی از جهت آنست که انجن آن، جت
می باشد.

اختراع ماشین ترجمه

ذهن کنجکا و بشره پیشه با ایجاد وسایل در پی رفع مشکلات بوده و اخیراً بسلسله سایر
اختراعات اخیراً ماشینی اختراع شده است که کار مترجمین را تمام کرده است ، چنانچه
یکی از ماشینهای مترجم در هفته اول سپتامبر ۱۹۶۱ در يك اجتماع بین المللی واقع نشکن
به نمایش گذاشته شد ، این ماشین مطالب را در آن واحد از يك زبان بزبان دیگر ترجمه
میکند چنانچه درده دقیقه بوسیله این ماشین هشت هزار کلمه از روسی به انگلیسی ترجمه شد ،
سا ختمان این ماشین آنقدر ها پریچ نیست صرف شکل يك ماشین تایپ را دارد که نفر
موظف عقب آن نشسته و بکار مشغول میشود ، گویا این ماشین مشکلات امور ترجمانی را
اگر حث رفع کرده است و ممکن در آینده نزدیک استفاده از آن بطور جهان شمول، معمول شود.

تولید آلۀ جدید رادیو الکترونیکی جراحی

چندی قبل تولید يك آلۀ رادیو الکترونیکی جدید جراحی در لیننگراد شروع شده
که آلۀ مذکور در یکرمان کیفیات مختلف فعالیت حیاتی شخص تحت عملیات را ثبت میکند
این آلۀ جراح را قادر میسازد تا ضمن عملیات قلب ، شش ، بطن یا شریان های خون شدت
ضربان نبض و تنفس مریض را تعقیب کند ،
همچنین طبیب میتواند الکتروکار دیوگرام و الکتروانسفلوگرام فعالیت حیاتی
مغز را تعقیب کند ، آلۀ مزبور در عین زمان تغییرات فشار خون و وجود اوکسی همو گلو
بین را در خون ثبت میکند .

آلۀ تولید صدای الکترونیکی برای مفلوجان :

اخیراً در امریکا برای فلج شدگان و اشخاصیکه حنجره شان توسط عمل جراحی برداشته
شده باشد یکتوع آواز الکترونیکی اختراع شده است ، آلۀ ایکه توسط آن آواز تولید
میشود نسبت بیک آخذۀ تلفون کوچکتر بوده و هنگام استقامت در مقابل گلو ی انسان فشار
داده میشود . در نتیجه امواج قابل سمع که توسط آلۀ مذکور بخلاي ذهن و گلو فرستاده
میشود فوراً توسط حرکاتیکه استعمال کنندۀ بالها و زبان اجرا مینماید بنطق یا سخن تبدیل

شده و مفلوجان و غیره مصابینی را که بنا بر اثر عملیات جراحی سخن نتوانند زد بتکمیل عادی قادر میسازد آله مذکور توسط یکتعداد بتر بها کار میکند .

تجارب برای رفع نفس تنگی

تجسسات و تجارب بیکه در مورد نفس تنگی توسط داکتر و لتر سمیت بعمل می آید روبکامیابی است اکنون داکتر سمیت و همکارانش در نتیجه تجارب ز باد اطمینان دارند که میتوان نفس تنگی را در بکنوع خوگها (گیننی بیکه) کاملاً جلو گیری نمود اخیراً داکتر سمیت کشف ماده ضد نفس تنگی را اعلام نمود این ماده عبارت است از ترکیب انتانولامین و انتی هیستامین مرکب مذکور بالای گیننی بیکهای مورد تجربه تطبیق گردید که در نتیجه ان اثری از مرض مذکور در وجود شان باقی نماند انتانولامین طبیعتاً در انساج عده زیادی از حیوانات زنده و مواد غذایی پیدا میشود .

آله تلویزیونی برای تشخیص امراض چشم

اخیراً در موسسه صحتی « ستالینو » واقع اوکرا این اتحاد شوروی یکنوع دستگاه تلویزیونی توسط دانشمندی بنام « روزنبرگ » اختراع شده که برای معاینات حصص داخلی چشم بسیار قابل اهمیت می باشد آله مذکور نسبت به آینه هلمو تز که برای تشخیص امراض چشم سیستم عصبی مربوط آن صد سال قبل اختراع شده بود دقیقتر میباشد ، یکی از پرده های تلویزیون مذکور و بسلهای داخلی چشم شبکیه و دیگر حصص مواد مطالعه را بزرگ ساخته و بوضاحت تام نشان میدهد ، تغییرات و بسلهای دموی در چشم بواحداث خطی اندازه میشود ، این وظیفه را آله حرکت سنج بنام اوسلوگراف که در هر پرده قرار دارد انجام میدهد . متخصصین امیدوارند که زمینه های مساعدی برای تشخیص فشار خون و غیره التهابات تیکه در داخل چشم بروز میکند توسط آله تلویزیونی مهیا خواهد شد .

ادویه ای که حجرات دماغ بشر را تحول میدهد

انسانها از مدت های مدیدی به این طرف در باره امکان موجودیت چنان ادویه ای که حافظه بشر را کنترل کند صرف مساعی میکردند ، اخیراً يك دانشمند سویدنی خصوصیات ادویه مذکور را کشف نموده و اظهار میدارد که این ادویه قادر است تمام اجزای کنترل کننده احساسات را در حجرات دماغ انسان بکلی تغییر دهد قرار اظهار داکتر هولگر هایدن ادویه بنام « ترای سیانوامینوپروپن » غلظت چندین مواد اساسی را که در حجرات دماغ موجود است تغییر میدهد . بنا بران حسب اظهار داکتر هایدن ، ادویه مذکور برای علاج امراض عقلی مورد استعمال مهم دارد . هرگاه از این ادویه سؤ استفاده بعمل آید فرمانروایان قادر میشوند که دماغ تمام نفوس را کنترل کنند . داکتر هایدن دریافت کرد زمانیکه این ادویه بمقادیر اندک استعمال شود سه جزو حجرات دماغ افزود میشود ، برعلاوه جزو « ریبونوکلئیک اسید » این حجرات نیز خیلی تحول میکند ، با تطبیق ادویه مذکور معلوم گردید که در فعلایت این ادویه

تنفسی در مدت شش روز (۷۰۰) فیصد افزایش بعمل آمد قرار اظهار داکتر هایدن امکانات استفاده این ادویه را از این حقیقت میتوان پی برد که تغییرات وارده در ریویو نو کلیمک اسید و فعالیت انزایمها در تلقین و قبولاندن پیشنهادات بالای انسان نقش فوق العاده دارد.

کشف یکسلسله جبال جدید تحت آب

تاریخ روز جمعه ۲۱ میزان ۱۳۴۱ حکومت امریکا اعلام کرد که یک سلسله جبال در تحت آب که بمسافه یکمزار میل بین الاسکار جزیره هاوایی امتداد دارد کشف شده است.

راه علاج مرض سرطان

داکتر «انو» اخیراً چنان دوی را اختراع کرده است که توسط آن مرض سرطان و آن نوع زخمهاییکه در اثر تشعشعات و ترسبات رادیواکتیف پیدا میشود علاج پذیر میگردد : این دوا که توسط داکتر «انو» و دیگر کیمیا دانان اتحاد شوروی اختراع شده و بنام «نسیگرول» یاد میشود چنان خاصیت دارد که زخمها را زود جور میسازد بدین ترتیب که چند ساعت بعد از ختم عملیه بانسمان اثری از زخم دیده نمیشود و بسرعت زیاد زخمها التیام میپذیرد . دوی مذکور را در نندارتون اتحاد شوروی که در امریکا بر گزار شده بود به نمایش گذاشتند، قرار معلوم بعداً دوی جدید که سالها بشر به انتظار آن بود مورد استفاده همه طبیبان عالم قرار خواهد گرفت .

کشف ماهیهای عجیب :

اخیراً در حصه غربی بحر اطلانتیک شما لی پنج نوع ماهی کشف شده که چشمانشان مستقیماً در تالاق سرشان واقعست. این ماهیان که دیورانیسکو پیدا نامیده شده اند در تمام سواحل اطلانتیک تاجنوب فلوریدا و خلیج مکسیکو بصورت پراکنده زندگی دارند . قرار معلومات دانشمندان این زنده جانها در اعماق بحار حیات خود را تأمین کرده و در مواقع خطر طرطوری خود را در ریگ فرو میبرند که تنها چشمانشان بسمت بالا متوجه میباشند . دانشمندان درباره موقعیت چشمان این ماهیها چنین فکر نمیکنند که حیوانات مذکور برای مدافعه از دشمنان شان متدرجاً تکامل و انکشاف نموده اند، در انواع ماهیان معمولی چشمها بدو جانب سر قرار دارد که طبعاً از آنها در مقابل دشمن دفاع نمیتوانند کرد، زیرا زمانیکه ماهیان معمولی از خطر دشمن در ریگ خود را فرو برند هیچ چیز را دیده نقسوا نسته و در نتیجه دشمنان شان فوراً از سمت فوقانی بالای شان حمله میبرند چون محیط زندگی این ماهیهای جدید از دسترس دانشمندان بعید است درباره طرق زندگی شان معلومات کافی در دست نیست .

نظم فنا پذیر سیمها

قرار کشفیات دانشمندان پوهنتون پنسلوانیا استراحت درختان سیم در وقت چاشتن که حرارت و روشنی بسیار زیاد میشود سرعت رسیدن سیم وادو چند میسازد یکی از دانشمندان مذکور بنام داکتر لورن بعد از مطالعات تا ثیرات نور و تاریکی در نمو ی سیمها نهالهای

بیدار در هنگام چاشت با پارچه سیاه پوشانید، در آن صورت مقدار روشنی داخل دخیمه، از يك تابدو فت كندل تقریباً تاریکی کلی میسر میسرید در حالیکه شدت روشنی روز تقریباً بده هزارفت كندل بالغ میشود طبعاً داكثر موصوف بجز روشنی دیگر شرایط را تماماً یکسان بحال سابق نگهداشت.

در نتیجه بعد از سپری شدن روزهای مسلسل و آفتابی که در اثنای آن کار بوهاید ریت در اساج درخت ذخیره میگرد درختان مورد تجربه نظریات نوع دیگر بسیار زودتر داد، قرار کشف داكثر نورن-بیهادارای یکنوع نظم طبیعی و فنا ناپذیر میباشند. یعنی سرعت نمویشان در اثنای شب بعد آخرین بوده در اثنای چاشت و پیشین تا حدی انقباض کرد و دوباره باریدن شب به نمای خود شروع میدهند.

زمانیکه این تنظیم طبیعی بواسطه استراحت چاشت تجربتاً برهم زده شود در حقیقت بالای درختان مورد تجربه یکنوع تنظیم مصنوعی تطبیق میگرد ولی همینکه از درختان مذکور دخیمه های سیاه بر طرف شوده تنظیم طبیعی خود دوباره شروع میکنند.

طریق جدید خشك ساختن درختان

اخيراً يك دانشمند اتحاد شوروی يك طریق جدید را اعلام نموده که با تطبیق آن درختان جا بجا خشك، ملون و قابزاجنا گردیده و در مقابل آتش مقاومت پیدا میکنند. قرار تجربه دانشمند روسی موسوم به «زخروف» این عملیه که در كنده درخت تطبیق میشود باعث آن میگردد که درخت بدون پیدا کردن درز و کفیدگیها جا بجا خشك شده نصف وزن خود را بیازد، برای اجرای این عملیه ابتدا پوست درخت را در حصه تنه ای آن بصورت حلقوی جدا کرده سپس برای توقف جذب و عملیه تمثیل آب توسط ریشهها در حصه حلقه مد کور یکمده گانالهای را برمه کرده و در آنها تیوبهای شیشه یا فلزی را داخل میکنند سپس از يك کیسه ای که بالای درخت گذاشته شده محلولات کیمیاوی به تیوبهای مذکور فرستاده میشود بالاخره قرار اظهار «زخروف» درخت با گانالهای آن برای مدتی با تطبیق محلول مذکور و یا بدون آن بالای كنده جا بجا باقی میماند در نتیجه چوب مذکور در طرف سه تا چهار ماه تا بیستون خشك میشود طبعاً این خشك شدن درخت نظریه درختستانیه که قطع میشوند رمان بسیار کوتاهی را بر در میگیرد، قرار اظهارات دانشمند مذکور برای اینکه درخت مورد معامله خواص و اوصاف مشخصه را به خود گرفته بتواند بایست با مواد کیمیاوی دیگر نیز معامله شود قرار ادعای «زخروف» این طریق ساده با موجودیت بعض محلولات کیمیاوی بسیار اقتصادی بوده و بهمانیکه در این ساحه مشغول اند دلچسپ میباشد.

تلیفون ساعت دار :

در نمایشگاهیکه بروز ۲۵ ستمبر ۱۳۴۰ در «ارلز کورت» انگلستان افتتاح شد يك تلیفون جدید بمعرض نمایش گذاشته شد که بذات خود يك آلله احتراعی دیدنی بود، این تلیفون از خود ساعتی دارد که وقت زنگ زدن تلیفون را اگر کسی نباشد نشان میدهد و یا اگر کسی خواسته باشد در يك وقت معین بکسی تلیفون کند در همان وقت معین به تلیفون طرف مقابل خود به خود زنگ میزند.

آله ايكه بدون زحمت پنچري ميگيرد

اخيراً درپاريس يك آله جديد بنام «ايرفكس» بمعرض نمايش قرار گرفت كه عراده پنچر شده موثر را بدون كدام زحمت ترميم مي تواند كرد، اين آله در خود مغلوطي ارعوا و ما ده را داراست كه براي مهر كردن بكار ميرود، بدين ترتيب آله مذكور اين مواد را در قسمت پنچر شده عراده انجكشن ميكند و بدان وسيله موثر تا ۳۵ ميل ديگر بصورت عادي بسير خود ادامه ميتواند داد.

لباس جديد بحيث دافع حريق

اخيراً در جمهوريت اتعادي آلمان براي مجايله عليه حريق و آتني سوزي لباسي اختراع شده است كه كاملاً عايق و مغالف آتش و حرارت ثابت شده است. طور يكه ملاحظه مي شود اين شخص در اطراف خود نفت را آتش زده و خود درميان آن ايستاده است، شعله ها و حرارت نفت جزبي ترين تأثيري را بر وجود عايد نكرده و حتي موجب آن نشده است كه اين شخص عرق كند.

آله ناقله يكه در چراگاه جويدن گوسفندان را ثبت مي كند:

در آستراليا بمقصدا يكه ساينسدانان معلوماتي در مورد تغذيه گوسفندان بدست آورند آله ناقل را مورد استعمال قرار داده اند. در لابراتوار تجسسات حيواني موسوم به كان كوين راس، تجربتيك آله انتقال دهنده كوچك را در عقب يك گوسفند بسته اند، اين آله هر مرتبه كه الاشئ حيوان مذكور بازو بسته مي گردد، اشارات بازو بسته شدن الاشئ هاي حيوان را به آله ثبت كننده ايكه در لابراتوار موجود است انتقال ميدهد. بدين صورت درك كرديد كه در هر دقيقه الاشئ هاي يك گوسفند گرسنه در حدود ۱۲۰ مرتبه به حركت مي آيد، اما وقتي كه اشئ هاي گوسفند كم شده مي رود، غذا را بدقت زيادتر انتخاب مي كند و فاصله هاي حركت الاشئ هاي آن طولاني تر شده مي رود.

كره شفاف و پلاستيكي يا نمونه آسمان

يكي از استادان رياضي كه در نجوم نيز شوق منوط دارد يك كره پلاستيكي بالون نمايي را طرح كرده است قرار اظهار استاد موصوف اين كره شفاف و حقيقت نما، نمونه كامل آسمان بوده از تمام كواكب اسماء ستارگان و معلومات علمي نمايندگي مي كند قرار اظهار يك دانشمند موسوم به «تودورو نسان» انسان نمي تواند با عطا الة نقشه ها و كتابها راجع به آسمان بسهولت معلومات حاصل كند، زيرا آسمان حقيقي از تصاوير و عكس هاي روي كتابها بكملي متفاوت است از اينجاست كه دانشمند موصوف اين كره كه كاشان حقيقي را طرح كرده است آفتاب، مهتاب و سيارات بالاي خطوط شفاف جداگانه نقش شده و به واسطه جريان برقي متوقف به كمره مربوط است، يك سلسله اعداد كه از ايام و ماهها نمايندگي مي كنند، بالاي يك خط دايروي آبي رنگ بدور كره دوران مي كند. قرار اظهار مخترع موصوف هنگام استفاده بايست اولاً ستاره شمال و آفتاب را با تاريخ مناسب آن بالاي كره تعقيب كرد پس تمام اجرام سماوي

را در همان موقعیت طوری که در آسمان بنظر می رسد مشاهده خواهید کرد، هنگام مشاهده در سطح مجاور می توانید ستاره ها را در سطح مقابل آن طور متعرج شده ببینید، در تار یکی کلی ستاره ها و مجموع الگوها شبیه ستاره های حقیقی می درخشند.

برای نخستین بار عملیات مغز با موفقیت تمام در امریکا صورت گرفت

جراحان پوهنتون «استان فورد» اطلاع دادند که برای نخستین بار عملیات مغز انسان با موفقیت کامل در ایالات متحده امریکا با استعمال و استفاده تکنیک جدیدی که عبارت از سرد شدن مغز باشد انجام پذیرفت، در موقع عملیات اعضای دیگر بدن سرد نگه داشته می شود، دکتر رابرت بویید و دکتر جان کونولی اعضای پوهنشی طب پوهنتون میامی در جلسه انجمن تحقیق امراض قلبی امریکا اظهار داشتند که با سرد ساختن مغز می توان عملیات جراحی را به مدت ده دقیقه با لای یک مریض دوام داد و گاهی این عملیه را می توان بسی دقیقه افزایش داد.

معمولاً مغز بعد از چهار دقیقه بدون استفاده اکسیژن مختل می گردد و با وارد ساختن خون بچ شده بدخل مغز می تا بولیم مغزی را بنقطه که احتیاج اکسیژن را به شدت تقلیل میدهد پایین می آورد.

بارکشهای فضایی

اخیراً بارکشهای فضایی برای حمل و نقل بزرگترین مواد پرتاب شوند؛ فضایی یکی از کمپنی های ایالات متحد امریکا موسوم به کمپنی «لنگ تمکو» طرح شده است این بارکش از دو طیاره متشکل می باشد که با هم توسط یک سیستم ابلاستیکی وصل شده است، طیاره مذکور یکصد و شصت و پنج پوند و طول جناح آن بدو صد و ده فوت می رسد این طیاره بارهایی را که ۲۴ فوت قطر، نود و پنج پوند، وزن داشته باشد انتقال میدهد، بارکشهای فضایی دیگر یک مودلهای آن پیشنهاد شده زیاد تر داشته و ممکن است هنوز هم بارهای سنگین تر را نقل دهند. این بارکشهای فضایی همیشه با هم توسط یک میله قابل انحنای صورت دو گانه پیوسته می باشد در عدم موجودیت چنین یک میله برای کشاندن طیاره به طریق های قرارداد بین المللی زنجیری بطول هزار فوت و وزن یک تن مورد ضرورت می بود کمپنی تمکو این بارکش فضایی را طوری طرح کرده است که سریع و اقتصادی بوده و برای نقل دادن مواد پرتاب شونده قابل اعتماد می باشد، همچنان انواع مختلف بارکشهای فضایی که در آینده روی کار می آیند برای انتقال اموال تجارتنی و سلاح حربی از قبیل تانکها و بارکشهای زمینی مساعد می باشد استفاده از بارکشهای فضایی تمام موانع حمل و نقل زمینی را که عبارت از پستی و بلندی کم عرض جاده ها، پلها و غیره، می باشد مرفوع می سازد.

ششهای آهنی

اخیراً یکنوع شش آهنی که با استفاده از آن مریض میتواند در وقت معاینه و عملیات خود را بزایوه ۱۸۰ درجه بطرف چپ و بار است دور داده و طبیب معالج از مجراهای برخته که

هوا از آنها بداخل جسم مريض عبور نمي تواند کرد مريض را داخلأ معاينه کند، دستگاه مذکور درلندن ساخته شده است. اين آله تنفس دهنده دوراني، مريض را قادر مي سازد بحدک يکنفر روطرف پايين دراز بکشد هنگامیکه مريض اين موقع را اشغال مي کند طبيب ميتواند بدون قطع ساختن عمل تنفس ازسوراخهای بازو داخل بدن را بازرسی کند اين دستگاه تنفس توسط يك موتور برقی که طاقت آن نيم قوه اسپ بوده و بطری آن ۲۳۰ ولت مي باشد کار مي کند.

سیستمهای جدیدالکترو نیکی در طبابت

يك سیستم الکترو نیکی که بصورت اتومات و همزمان درجه حرارت، ضربان قلب، سرعت تنفس و فشار خون مريض را در شفاخانه ثبت و اندازه مي گد یکی از اکتشافات جدید در رشته طبابت الکترو نیکی محسوب ميشود، اين سیستم که بنام ثبت کننده عملیات بدنی ياد ميشود بغرض استفاده جهت مراقبت شديد مريضان در لحظات بحرانی بعد از عملیات جراحی، توسط میناپولیس هنی ویل اختراع شده است پرزده های اندازه کننده اين سیستم در يك جعبه ای که بالای گوش قرار مي گيرد موقع داشقه و فشار خون و ضربان قلب را بعد از هر دودقيقه اندازه و ثبت مي کند با همين جعبه يك حرارت سنج (ترمامیتر) که بالای ر حسار قرار مي گيرد يك پرزده ديگر برای تعيين اندازه سرعت تنفس که در جلوه من و بينی معلق مي مانند وصل شده است يك سیمي که جهت ثبت معلومات درباره عملیات جسمی از سیستم مذکور به آلات پيمایش کننده آن وصل شده است ميتواند در عين زمان خطرات غير عادی بودن فشار خون، ضربان قلب، درجه حرارت و سرعت تنفس را بصورت آنی انتقال دهد، و بهترين پرزده ثبت کننده عملیات بدنی عبارت از پرزده ایست که در قسمت فوقانی گوش مريض ميلقزد، اين پرزده که بنام «ایر پلیس» ياد ميشود توسط درخشیدن يك نور از گوش مريض به فوتوسل فشار دموی و ضربان قلب را اندازه مي کند و ديگر از اکتشافات هنی ویل در رشته طبابت عبارت است از آله ای که درد را حل و وزن هاي پودر يك (- وزن برای زیر جلد) قرار داشته و متداوماً حامضيت (تيزابی بودن) را در جریان خون اندازه مي کند.

اختراع دستگاه جدید تلو یزیون

شاغلی لیونو لد اوزولو اوزولین یکتن از امانورهای رادیویی اتحاد شو روی با اختراع يک دستگاه جدید تلو یزیون موفق گردیده است. اين دستگاه تلو یزیون از پنجاه دستگاه تلو یزیون که در کشور های مختلف جهان بکار انداخته شده باشند استفاده ميتواند کرد. برای اینکه دستگاه تلو یزیون مذکور امواج تلو یزیونی را منعکس بسازد از جریان ميتيور «هوایی» استفاده مي گردد همچنان مخترع اين دستگاه تلو یزیون يك آله مخصوص را نیز بوجود آورده است که توسط آن ميتواند سمت استقامت آنتن بسیار حساس دستگاه تلو یزیون خود را در حصص مختلف آسمان تعبير و تبديل کند.

تیرکال د افغانستان د خپلواکۍ د استرداد د تللین د ورځوله منا ظرو څخه چه د کابل د پوهنتون د محصلانو
له خوا هم په غازی سټیډیوم کې یو ډزم گذشت وښودل شو

د شوروي اتحاد نوميالي کيوان نورده ميچن پوري کا کارين هندو خت چه د پوهنې د وزير د کتور علي احمد پوپل له خوا افغانستان ته بلنه
هر کړي شوي وده باندخت د خلکو له خوا هر کلي کيږي، پناغلي د کتور پوپل د هنري تر څنگه ولاړي

آله جدید یکه عوض سه صد و بیست نفر کار میکند

در ماه حوت ۱۳۴۰ دانشمندان مربوط بر تانوی آله جدیدی ساخته اند که به تنهایی کار سه صد و بیست کارگر معدن را در ظرف یکروز انجام میدهد و داد این آله توسط یک نفر کار میکند و کار یکه ذریعه آله جدید در بین معدن انجام مییابد به مراتب دقیقه تر و سریعتر از کارگران مییابد.

لباس فولادی

آخرین اختراع يك شیمیس- امریکایی بنام «دکتور هانری مسیون» است که شاید در آینده قریب در پهلوی متسوجات با بلون و شیشه و چوب و غیره به مردم عرضه شود و مختار مذکور از فولاد یکه رنگ نمیگیرد رشتهای پار یکی که ضخامت آن به نصف ضخامت يك مو مییابد پارچه نرم و لطیفی تهیه میکند که از پارچه شدن هم مصون میماند.

معادن جدید الماس

در ماه -وت ۱۳۴۰ در اعماق دریا های سواحل افریقای جنوبی معادن بزرگ الماس کشف شده و بهره برداری از این ثروت های زیر دریایی آغاز یافته است.

آله جدید برای آزمایش ماشینها

یکی از موسسات هواپازی در انگلستان آله را اختراع کرده که توسط آن از چن طیاره جت را حین پروازهای امتحانی مورد آزمایش و تدقیق قرار میدهد. این آله تحت بال طیاره نصب گردیده و اهتزازات ماشین طیاره را حین پرواز روی يك قیطان ثبت میکند و پس از فرود آمدن طیاره اهتزازات ثبت شده آن مورد تجزیه و اندازه گیری قرار میگیرد.

کشف الماس

شب ۴ حمل ۱۳۴۱ یک نفر خیر نگار جانشین بزرگ اطلاع داد که شرکت استخراج الماس «لوفچم» يك بستر غنی الماس را در ساحل جنوب غربی افریقای جنوبی دریا های «اوکاب» و «انجاب» پیدا کرده است بقول رئیس شرکت مذکور فعلاً عامل شرکت بتعداد هشتصد و بیست و هشت عدد الماس را پیدا کرده اند. بزرگترین این الماسها يك الماس سفید مکمل دو اعشاریه شش قیرا ته است.

منجی عمل اطفاییه

اخیراً یکو رقه جدید مخرو طی شکل که بجسامت یکو رقه روزنامه لوله بوده و از فلز آلومینیم ساخته شده است به بحث يك منجی حیوة برای کارکنان اطفاییه که در بین شعله های آتش قید باشند، مورد استفاده قرار داده شده است. این محافظ محرو طی شکل که توسط شعبه زراعت و جنگلات امریکا ساخته شده و برای مبارزه کنندگان آتش در ساحات و غیره جایهایکه ضرورت باشد توزیع میشود گرچه این محافظه تجربتاً مورد آزمایش قرار گرفته بود ولی تاکنون در حادثات حریق حقیقی تثبیت نشده است دريك حریق امتحانی واقع در ميسولا که مرکز آزمایشها میباشد یک نفر رضا کار برای

۲۳ دقیقه بداخل این محفظه مخروطی قرار گرفت در آن موقع درجه حرارت خارجی مخروط بیشتر از ۶۰ درجه فارنهایت و درجه داخلی آن به «۱۳۰» درجه میرسد .
و قتیکه مبارزات ضد آتش حاشیه این محافظ را با اطراف خود جمع کنند در ناحیه کمر شان پیوسته میشود .

وزن آن تقریباً دو پوند بوده و از فلز المونیم و پارچه های کتان و کاغذ یکپارچه مقاوم بل آتش مقاومت دارند ساخته شده هنگام ضرورت بصورت مخروطی و خیمه شکل باز میشود و یک نفر را از سرتا قدم میپوشد بداخل محافظ مذکور دو حلقه موجود است که انسان در وقت وزیدن باد از آن محکم میگردد تا آتش را تحمل به هوا بلند نکند علاوه برین محافظ ضد آتش در بجه جهت تئویه موجود است و بالای در بجه شبکه وجود دارد که هنگام بلند بودن حرارت آنرا می پوشد .

صندوق محفوظ برای ادویه

۱ اخیراً صندوق ادویه ایجاد شده که از جوف خود قفل شده و دارای چراغ برق می باشد تا در اثنای شب روشنی بدهد در بین این صندوق يك صندوق محفوظ قرار دارد که از داخل خود قفل شده و اطفال را مجال نزدیکی بدان نمیدهد این صندوق محفوظ ادویه سه تو سطه تخنیکدانی موسوم به «کنت کارپ» طرح و ساخته شده است ،

نقشه دیوار برای عناصر کیمیا یی

داکتر فیلیپ پروفیسور کیمیا یی کالج اتحادی اتلانٹیک يك نقشه دیوار را که حاوی معلومات قابل فهم درباره عناصر کیمیا یی میباشد طرح کرده است این نقشه نه تنها دارای جدول عناصر است بلکه اسمای عناصر را به انگلیسی ، جرمنی ، فرانسوی و روسی با اسمای کاشفان تاریخ و مواضع کشف منابع طبیعی ، طرق استحصال و موارد استعمال و غیره حقایق لازم را بیان میدارد .

در قطب جنوبی

طیاره «ال هجده» اتحاد شوروی بساعت دو بیست و سه دقیقه وقت مسکو بصورت محفوظ در پایگاه هوایی امریکائی در قطب جنوبی بی فرود آمد و بعد از یک ساعت و پنج دقیقه طیاره (دوم ای، ان، ده) مربوط سیاحت هوایی قطب جنوب اتحاد شوروی فرود آمد .
کاشفان قطبی اتحاد شوروی پرواز چهار هزار و دویست کیلومتری خود را از نیوزیلند تا قطب جنوب موفقتانہ تکمیل کردند . طیاره اتحاد شوروی این مسافه را از نیوزیلند بالای بحر پاسیفیک تا مکمر دو بهفت و نیم ساعت طی کرد از آنیکه طیاره اتحاد شوروی از کرسٹ چرخ پرواز نمودند اخبارات رادیویی خود را قطع نکردند تمام ستیشن های رادیویی و کشتی های بحری اتحاد شوروی که در آب نیم کره جنوبی در حرکت بودند با طیاره تماس بودند .

تلویزیون جدید

طبق اطلاع رادیو ماسکو ، دستگاه صنایع تلویزیون مسکو یک عدد تلویزیون قابل حمل را به اندازه يك قطی بوت ساختهاست .

بتاریخ ۸ جدی ۴۰ ۱۳ اعلام شد که کار مربوط به تجهیزات پایگاه امریکا در مهتاب فوراً آغاز خواهد شد.

شاغلی «جان دی تا يك» اکنون در باره مسافرت از زمین به مهتاب مشغول مطالعات است. این مطالعات از طرف اداره فضا نوردی ملی و فضای خارجی امریکا تعویذ شده است، شاغلی «دی تا يك» گفت که امریکا برای آغاز انكشاف يك پایگاه دائمی در مهتاب معلومات کافی دارد.

مسافران مهتاب نخست در کشتیهای فضایی خود حیوة بسر خواهند برد تا آنکه پناهگاه دائمی تهیه گردد.

پناهگاهها باید طوری تهیه گردد که مقابل تشعشعات و حرارت نهایت شدید فضا نوردان را محافظت کرده بتوانند.

كشوف بخار آب در فضای زهره

درین اوا خردانشمندانیکه توسط پرواز بالون با ارتفاع پانزده میل از سطح زمین ستاره زهره را مورد مطالعه قرار دادند در فضای آن هلایم بخارات آب را دریافت کردند این کشفیات نشان میدهد که وجود یک نوع حیات در ستاره مذکور امکان پذیر میباشد این بالو نسبتاً عبارت بودند از ملکولم راس از موسسه تتبعات بحری و داکتر چارلس موراز کامبریج. آلتیکه در بالون نقل داده شده بود توسط داکتر جان سترانگ از یونیورسیتی جانها پکنس دیزاین شده بود، موجودیت بخارات آب در اتمو سفر زهره نخستین علامه ایست که از موجودیت آب در سطح ستاره مذکور نمایندگی می کند و از مدتها با اینطرف موجودیت مقادیر وافر کاربن دای کساید در فضای زهره تثبیت شده بود.

آله ای که بلندترین صوت جهانی را تولید میکند

انجینیران کمپنی رادیوی امریکا آله ساخته اند که به عقیده شان بلندترین آواز کنترول شده را در جهان تولید میکند این آله که به لود اسپیکر هوای فشرده شده مسمی می باشد بیشتر از ۴۵۰ لود اسپیکر یک تاحال در جهان ساخته شده آوار تولید میکند و آواز بشر را با فاصله ده میل از خود بدور میراند.

لود اسپیکر مذکور بغرض این ساخته شده است تا تجهیزات حساس انکترو نیکی را که در جتها و راکتها استعمال می شود امتحان کند: شدت آوار در يك طیاره جت تجهیزات انکترو نیکی و میغانیکی را پارچه کرده یا با آن شدیداً آسیب میرساند.

این او د سپرک ازیک بکس پنچفت در پنچفت ودر ششفت متشکل میا شد . در یک انجام آن هارنهاییکه بامنبع هوای فشرده شده و صلاست قرار دارد سیستم مذکور مثلیک پد کوچکی که شهایش از هوا پر بوده و بیند ندانهایش یک خلا وجود داشته باشد کار می کند .

موتور برقی که هنگام فرورفتن تحت آب چالان میشود

اخیراً یک موتور برقی که بغرض چلاندن تحت آب در نظر گرفته شده بود توسط شرکت عمومی برق ساخته شده یک سیستم هایق شده بیرنگها و اجزای مقناطیسی موتور را موقع میدهد تا کاملاً تحت آب فرو رود .

مهمترین استعمال فوری آن در پمپهای بویلرهای صنعتی فابریکهای پیشبینی شده است . مورد استعمال دیگر آن جهت پمپ کردن آب از معادن تطبیقات هستوی و امور حفاری چاههای عمیق میباشد .

کشف طریقه جدید جهت استحصال آهن

دانشمندان اتحاد شوروی یک طریق استفاده مشترک را از گاز طبیعی و اکسیجن در کوره بخار کشف کرده اند اگر این طریق در تمامی کوره های بخار عملی شود در حدود ده الی هفده ملیون تن آهن خام و در حدود ۹ الی ۱۴ ملیون تن کوك طور اضافگی تولید خواهد شد طریقه دیگری که بتواند تولید کوره های بخار را زیاد سازد عبارت از بلند بردن درجه حرارت بخار میباشد . دانشمندان او کرایینی عقیده دارند که میتوان درجه حرارت این کوره را بدو صد درجه سانتیگراد دیگر و حتی بیشتر از آن بلند برده و تولیدات کوره ها را زیاد تر ساخت .

جوایر نوبل ۱۹۶۱

جایزه نوبل ادبیات

کمیته جوایز نوبل سویدن جایزه نوبل ادبیات سال ۱۹۶۱ را بیک نفر رومان نویس یوگوسلاوی بنام «ایوو اندریچ» اعطا کرده است ، نامبرده که شصت و نه سال عمر دارد آثار قیمته داری برشته تحریر در آورده که اکثر آنها به اسننه مختلف جهان ترجمه و نشر شده است .

جریده «نیویارک تایمز» هم مقاله راجع به آثار وی نوشته و از آن تمجید کرده است ، نخستین اثر «ایوو اندریچ» بنام (پل بالای درینا) در نیویارک بفروش رسیده است ، و حلقه های ادبی امریکا اظهار امیدواری نموده اند که بزودی او را در میان خود مشاهده کنند .

جایزه طب

داکتر جارج فون بیکی که در یوگننهون هارور د امریکا مشغول تحقیقات علمی میباشد جایزه نوبل ۱۹۶۱ را در طب جایز گردید .

جوایز صلح

بتاریخ ۱۳- اکتوبر جایزه نوبل صلح سال ۱۹۶۱ برای بناغلی مهرشلد سرمنش ققید موسسه ملل متحد و جایزه نوبل صلح برای سال ۱۹۶۰ که سال گذشته بکسی داده نشده

همایونی معظم اعلیحضرت دسارنگ د لاری له متخصصینو او کارگرانو سره
هنه وخت چه شاهانه ذات دهنه لاری دمعاینه کولو په غرض هلته تشریف وړی و

د کابل قناری د پل ودانۍ یوه برخه

به زنده بانانو کپنی د سرو یس د شرکت یو مجهز وړ کشاپ چه د لومړی
پنځه کلن بلان په پای کپنی سرته ورسېد او د استفادې وړو لړلېده

د پوهنې نندارې دوه هنرمند همدوخت چه ده فقط برای شوه ران ، په
درام کپنی خپل نقش ایفا کوی

بود برای شاغلی «آلبرت جان لیتولی» یکی از زعمای سیاهپوست افریقای جنوبی اعطا گردید باید گفت که جایزه نوبل ۱۹۶۰ مبلغ چهل و پنج هزار و دوصدالر و جایزه نوبل صلح ۱۹۶۱ مبلغ پنجاه هزار دالر میباشد.

«آلبرت لیتولی» رئیس کانگرس ملی افریقای جنوبی است که وی در راه از بین بردن تبعیض نژادی مبارزه کرده اما وی باری دستگیر و مجازات شد و باز حکومت افریقای جنوبی او را محبوس و تبعید کرد و هنوز هم بحالت تحت نظر و مراقبت پولیس حکومت بسر میبرد، وی رقیب سرسخت و روردد صدراعظم اتحادیه افریقای جنوبی است.

جایزه کیمیا

آکادمی سویدن جایزه نوبل کیمیا در سال ۱۹۶۱ را بیک نفر دانشمند آمریکایی و جایزه نوبل فزیک سال مذکور را بیک نفر دانشمند آمریکایی و یکتن دانشمند جمهوری آلمان اعطا کرد.

اعطای مدال نانسن برای اعلیحضرت پادشاه ناروی

چندی قبل طی مراسم خاصی که در پوهنتون اسلومرکز ناروی گرفته شده بود مدال «نانسن» برای ۱۹۶۱ به اعلیحضرت اولاد پنجم پادشاه ناروی داده شد.

شاغلی «شن بدر» کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان حین تقدیم مدال گفت که بتقدیر از توجهاتیکه اعلیحضرت موصوف درباره امور پناه گزینان جهان کرده اند و بمقابل معاونت قابل اعتنائیکه شخص اعلیحضرت و مردم ناروی طی سال پناه گزینان نموده اند به ایشان داده شده است. اعلیحضرت اولاد مقابلتاً گفتند که فرد جوزف نانسن «نارویژ» یکصد سال قبل برای پناه گزینان آنوقت خدمت کرده و در سال ۱۹۴۵ ادا کتر (گوید هارت) نخستین کمشنر عالی ملل متحد برای امور پناه گزینان پیشنهاد کرد نامدالی بنام نانسن هر سال بکسیکه طی آن سال جهت رفاه پناه گزینان زحمت فراوان کشیده باشد داده شود این خاطره منبع الهام خدمت بنوع بشر میباشد که در تأمین یک اساس محفوظ برای جامعه جهان صمیمانه اشتراک میکنند.

جایزه نوبل در رشته فزیک

کمیته جوابز نوبل سویدن جایزه امتیال نوبل فزیک را بدو قسمت مساوی «برودولف مویسپاور» اهل مونسن و روبرت هوفستاور امریکایی اعطا کرد.

جایزه نوبل برای کیمیارا (ملوین کالوین) امریکایی اخذ نمود. هر دو جایزه به ۲۵۰ هزار کرون سویدنی معادل (۱۹۲۵۰۰۰ سافغانی) بالغ میگردد. این جوایز بتاریخ دهم دسمبر طی مراسم رسمی در شهر ستاکهلم ببرندگان آن توزیع میشود. مویسپاور برنده جایزه فزیک نوبل سال ۱۹۲۹ در مونسن تولدش داشت در ۱۹۵۸ دکتری خود را در موضوع اروتانس فائورانسس هستوی مجموع اشعات درایرید بوم ۱۹۱۱ حاصل کرد، از سال گذشته تا حال در مؤسسه نغناوژی کالیفورنیا کار میکند وی پانزدهمین فزیکدان آلمانیست که باخذ جایزه نوبل فزیک موفق شده است، وی ۳۲ سال دارد.

روبرت «هوفستاور» در ۱۹۱۵ در نیویارک تولد شده و در همان شهر وپو نستان تحصیل کرده است وی که برنده جایزه نوبل در کیمیاست معروفیتش در پوهنتون کالیفورنیا ست موصوف بسال ۱۹۳۸ لقب دکتورین را حاصل کرد و چندی هم در پوهنتون پنسلوانیا و وظیفه تدریس را بهمه داشت .

جایزه ی طلابی کولاسیم سال ۱۹۶۲ برییس جمهور امریکا اعطا شد

مقامات اداره سیاحان شهر روم اعلام داشتند که جایزه طلابی (کولاسیم) سال ۱۹۶۲ برییس جمهور کنیدی اعطا شد. این جایزه بهاس علاقه و اخلاصیکه رئیس جمهور کنیدی در چندین فرصت نسبت بشهر روم نشان داده و همچنین بهاس مو قعیکه در طی سالها اتباع امریکایی خواه سیاح و خواه مقیم روم در پایتخت ایالتیا احراز کرده اند اعطا گردیده است .

جایزه طلابی کولاسیم از سال ۱۹۵۷ باینطرف هر سال بهچنان شخصیت خار جی اعطا گردیده است که وی جهت اعتلای توریزم (سیاحت) در شهر روم کمک کرده باشد .

اعطای جوایز صلح لینن

بروز اول ماه می کمیته اعطای جوایز صلح بین المللی لینن برای کسانیکه در ظرف سال جهت تقویه و تحکیم صلح بین الملل و اقوام جهان مجاهده کرده اند جوایز سال ۱۹۶۱ را برای (کوام نکروما) رئیس جمهور دولت گانای افریقای غربی و (اولگا پابلت - پینو زا) معروف فرانسوی (ستوان دوی) یکی از رجال دولت هنگری و (اولگا پابلت - پینو زا) یکی از شخصیت های برجسته چیلی اعطا کرده است. این جوایز را از اینجهت برای اشخاص مذکور داده اند که آنان برای حفظ صلح و تقویه آن مجاهدت کرده و دانسته اند که صلح مردمان تمام قارههارا باهم متحد میسازد . (ختم)

حوادث و اتفاقات عمده سال

توفان سیلاب در شهر هامبورگ

از ۱۶ تا ۱۸ فروری ۱۹۶۲ در مناطق شمالی آلمان سیلابهای مدهشی سرازیر شد که در اثر آن یکمده زیاد از باشندگان آن نواحی بیخانمان شدند و تعداد دیگری هلاک گردیدند.

تصادم دوطیاره

روز ۲۸ حوت ۱۳۴۰ هنگامیکه دوطیاره چت جنگی در جنوب غرب توکیو باهم تصادم کردند پیلوتهای آن توسط پاراشوت سلامت فرود آمدند اما پیترو و لیکه از هوا فرو ریخت و خانه رادچار حریق و ترافیک را در طول یک خط آهن متوقف ساخت.

شکست يك کشتی بزرگ ایتالی

روز ۲۸ حوت ۱۳۴۰ دوسد نفر از مسافران و سه صد نفر عمده يك کشتی هژده هزار و هفتصد و شصت و نه تن ایتالوی موسوم به «وینوز ویلا» بعد از اینکه در ساحل ریفری بز مین نشست آن کشتی را ترک گفتند.

این کشتی در اثر برخورد بیک ساحل ریگی شدید سوخ را گردیده بود ولی در آنوقت پیشبینی گردیده که امید نجات این کشتی در موقع مساعد شدن وضع هوا موجود است.

وقوع زلزله شدید در جمیکا

روز ۴ حمل ۱۳۴۱ سه تکان زلزله شدید کشور جمیکا را بلرزه در آورد و خساره زیاد مالی و جانی را وارد کرد باید متذکر شد که در سال ۱۹۵۷ نیز جمیکارا سه تکان شدید زلزله بلرزه در آورده بود چنانچه در اثر آن عده هلاک و یک میلیون پوند سترلنک خساره مالی وارد کرد.

تصادم دوطیاره

بتاریخ ۶ حمل ۱۳۴۱ دوطیاره چت نظامی جمهوریت متحد عربی بر فراز شهر اسماعیلیه در نزدیکی کانال سویز باهم تصادم کرد و هر دوطیاره بیک منطقه مسکونی سقوط کرد. گفته شده که باثر این حادثه متجاوز از بیست نفر تلف شده اند.

حریقیکه هفتصد خانه را ویران کرد

روز ۴ حمل ۱۳۴۱ حریق مدهشی در «براتنگر» مرکز صنعتی بزرگ نیپال رخ داد قرار معلوم این حریق بعد از نزده مارچ از یک خانه زرگر شروع و بوزیدن باد قوی دامنه حریق بسرعت زیاد توسعه یافت قراریکه گفته شده از اثر این حریق هفتصد خانه ویران و هزاران نفر بیخانمان شده اند و خسارات مالی ازین ناحیه بقیمت بیش از ده میلیون روپیه تخمین شده است. همچنین قرار اطلاع دیگر بقصد اد یک هزار خانه در «باسین» سو مین شهر بندر بحریر برما که به اندازه دوسد میل بجنوب شهر نگون واقع است طعمه حریق قرار گرفته که که باثر آن خسارات زیاد مالی و جانی وارد آمده است.

تلفات ترافیکی و توفان برف در امریکا

بتاریخ ماه جدی ۱۳۴۰ اعلام شد که هراس بلند رفتن ریکارد تلفات در اثر ترافیک در روز کرسمس با توفان برف در نواحی شمال امریکا بیشتر گردیده و ارقام تلف شدگان که توسط رادبو برود کاست گردید، دیشب دوصد و ده نفر بود. سال گذشته ارقام تلفات در اثر ترافیک روزهای رخصتی بچهارصد و چهل و هشت نفر میرسید ولی ارقام احصاییه تلفات در سال ۱۹۵۵ با اثر ترافیک روز کرسمس به شصده و نه بالغ میشد.

ایالتیکه شدیدترین برفباری در آن صورت گرفته است میسوری و آیوا، است که ضخامت طبقه برف در یکی هفده و در دیگری به ۱۴ - انچ میرسید. برفهاییکه در اثر بادهای شدید از کوهها به شیکاگو آورد شد، بود به یازده انچ رسیده بود در نواحی دهات عملة نجات جبهه کمک بهزاران نفر پیاده رو و همچنان متعلمینیکه بمنازل خویش رسیده نمیتوانستند شتافته بودند.

تلفات در اثر بیراهه شدن واگون

بتاریخ ۲ جدی ۱۳۴۰ در اثر بیراهه شدن یک واگون خط آهن از مسیرو و چپه شدن آن در یک راه ۳۳ نفر تلف شدند.

کوه یخ شناور

۱۰ جدی ۱۳۴۰ اعلام شد که با اساس اطلاع واصله از مقامات - احملی امریکایک کوه یخ بزرگ بطرف سواحل امریکا در حال شنا میباشد این کوه یخ در حدود سه صد فو ت ارتفاع داشته مقامات مذکور بتمام کشتیهاییکه در بنادر امریکا رفت و آمد دارند از موضع و خطرات ناشی از نزدیک شدن بکوه یخ مذکور اطلاع داده اند.

اتلاف هفتصد و بیست نفر در اثر سرما خوردگی

بتاریخ ۱۰ جدی اعلام شد که بیشتر از هفتصد و بیست نفر به اثر سرمازدگی در شمال هند تلف گردیده اند از دوهفته، باینطرف سردی شدیداً این مناطق را تهدید میکند همچنان در حدود یازده هزار رأس مواشی در ایالت و اتا پردیس، در اثر سرما هلاک شده اند.

ظهور برف کوچ مهیب

بتاریخ ۱۸ حمل ۱۳۴۱ در نزدیکی سرحدات ایتالیا و سویس که در دامنه کوه مونت بلان واقع است برف کوچ مهیبی رخ داده بود که با اثر آن سه نفر تلف و سی و پنج نفر مجروح شده اند.

سقوط طیارات

روز ۳۳ ثور ۱۳۴۱ طیاره کانادایی در گرین لیند سقوط کرد که در اثر آن پانزده نفر هلاک شد.

طبق اطلاع کمپنی تجارتی گرینلیند هفت نفر جان سلامت برده اند قرار معلوم طیاره مذکور از طرف کمپنی تجارتی گرینلیند چارته شده بود.

همچنان بتاريخ ۲۹ ژوئیه ۱۳۴۱ يك طیاره قوای هوایی امریکا در نزدیکی ناپرویی مرکز کینیا باثر تصادم با قله يك کوه سقوط کرد این طیاره حامل هفده نفر مأمورین مر بوط پیدا کردن خط سیر اقامار مصنوعی امریکا مع عمله آن بوده است .

هریق در جگارتا

روز ۷ جوزای ۱۳۴۱ در ساحه پنج اکر زمین یکنعداد منا زل در قلب جگا رتا آتش گرفت که باثر آن دونفر هلاک و هزاران نفر بیخانه شده اند آتش برای تقریباً سه ساعت از کنترول خارج بود .

جوان سی و پنجساله ای از فراز برج ایفل خود را پرتاب کرد

«ژان ژاک بوار» سی و پنجساله از طبقه اول برج ایفل پاریس که یکصد و هشتاد و هفت فوت ارتفاع داود پایین چپیده هلاک گردید اداره پولیس اظهار داشت که از زمان بنای این برج در سال ۱۸۸۹ این صد و هجدهمین خودکشی بوده و چهارمین انتحار در ظرف سال جاری بشمار میرود .

۱۹ نفر در جنوب یوگوسلاویا هلاک شد

پلیکه حصه زیاد کار آن تکمیل شده بود در جنوب یوگوسلاویا بدریا افتیده و چهل نفر کارگر آن در آب غرق شد که از آنجمله نژده نفر هلاک و متباقی نجات داده شدند . مردم در دوانجام پل که طول آن دو صد و پنجاه یارد است برای حفظ حیوة خود هر طرف دست و پاچه میدویدند .

اتلاف شصت نفر باثر تصادم دو قطار آهن

بتاریخ ۱۰ جوزای ۱۳۴۱ معلوم شد که باثر تصادم دو قطار آهن در مناطقی شمالی ایتالیا لا اقل شصت نفر تلف گردیده و یکنعداد زیاد دیگر مجروح شده اند

سقوط يك طیاره جت جنگی

يك طیاره جت جنگی در اثنای برگزاری جشن سالکریه قوای هوایی در يك پایگاه شمال غرب ترکیه سقوط کرد در این حادثه پیلوت طیاره هلاک و سی و هفت نفر از تماشا کنندگان غیر نظامی نیز مجروح شدند .

اعدام بجرم قتل شش ملیون یهود اروپایی

بتاریخ ۱۱ جوزای ۱۳۴۱ اعلام شد که کرنیل ادولف ایشمن آمر اداره دستگاه حکومتی رژیم نازی آلمان در محبس داوملاء واقع نزد یکی تل ابیب بدار آ و یخته شد نامبرده در ماه اپریل گذشته بجرم شرکت در قتل شش ملیون نفر یهود اروپایی از طرف یکی از محاکم اسرائیل تحت محاکمه گرفته شده و به اعدام محکوم گردیده بود .

ایشمن در ارجنٹائن بسر میبرد و توسط دیپلومات های اسرائیل گرفتار و بصورت مخفی در میان يك صندوق چوبی به اسرائیل آورده شد .

خواندنیها از هر گوشه و کنار

روستایی که ۱۴۶ سال عمر دارد

روز نامه ی لوموند چاپ پاریس در شماره ی ۲۹ ماه فروری خود اطلاع داد که بناغلی ی آشیم دوسونوف، یک نفر روستایی جمهوری قرقیزستان که یکصد و چهل سال دارد به آژانس خبرسای نی تاس گفته است که: خوراک من همواره متنوع بوده و اما هرگز مشروبات الکلی را ننوشیدم. ام بناغلی دوسونوف که طبیبان تاهنوز او را تند رست و نیرومند یافته اند از راعت پیشه است، اگر چه از یک کلخوز معاش تقاعدی میگیرد اما با آنهم تاهنوز هم کار میکند، دهکده او بنزدیکی پایتخت فرغین شهر (فرغوز) واقعست.

قرغیزستان یکی از جمهوریت های اتحاد شوروی در آسیا میزگزیست که بنسبت طول عمر باشندگان خود شهرت زیاد دارد اکنون در این جمعیت بیش از دو صد و سی و دو نفر از باشندگان آن در صد سالگی تجاوز کرده اند.

مجادله یک خانواده اشراقی علمیه فلمی

خانواده «آرنبرگ» که در اصل خود فرانسوی بوده و از زمان لویی شانزدهم بدینطرف در فرانسه شهرت دارد، از تولید کنندگان و توزیع کنندگان فلم با بت بهنگ میرو ده، یکصد هزار فرانک را بنام غرامت ادعا کرده است. زیرا در این فلم یک جنرال آلمانی بایک دختر وطنخواه فرانسوی که نقش او را بریژت باردو بازی کرده است بنام «آرنبرگ» یاد شده است.

بناغلی، توروور، وکیل دعوی ادعا کنندگان چنین صورت دهمی را پیش کرده است که این نام بشخصیت و حیثیت خانواده «آرنبرگ» نزد تماشا کنندگان صدمه وارد کرده است.

ریکار د جدید فروش آمدن پراشوت

بتاریخ ۲۲ حوت ۱۳۴۰ سه نفر پارا شوت باز فرانسوی در حالیکه طیاره شان بار تمام نژده هزار فتر پرواز بود خود را از طیارات پرتاب کردند و بدینو سیمه ریکارد جدید جهانیرا در فروش آمدن با پاراشوت از یک ارتفاع بلند قایم کردند، پیلوت طیاره که سه نفر پاراشوت باز فرانسوی خود را از آن پرتاب کرده بودند حین بازگشت اظهار داشت که هر سه نفر مذکور بزمین سلامت بر گشتند. قبل برین یک تیم پاراشوت بازان فرانسوی ریکارد جهانیرا پرتاب با پاراشوت را در پانزده هزار فتر قایم کرده بود.

در اتحاد شوروی باران زرد باریده است

شب ۳ حمل ۱۳۴۱ در دهر کسک، واقع شمال قفقاز اتحاد شوروی باران زرد باریده است و این نخستین بار است که در آنجا چنین حادثه رخ داده است. بعد از آنکه باران توقف کرد تمام جاده های شور بایک حلقه نفیس مخلوط از خال و ریک پوشیده شد. همین شب در ناحیه «پزا» مرکز قسمت اروپایی فدراسیون شوروی بر ف زرد مایل بکلایی باریده است.

منحصصین درین باره توضیحات داده اند که این هر دو حادثه در اثر توفان باد صورۃ گرفته که بتاريخ ۲۱ مارچ ۱۹۶۲ - از افریقای شمالی منشأ گرفته بود . گمان می رود این توفان باد از صحراهای افریقا گردد و خاک را با خود آورده و آنرا با آب باران مخلوط و رنگه غیر عادی را بمیان آورده است .

باشندگان خانهای سیار

امروز بیشتر از ۱۵۰۰۰ تن اهالی بریتانیا بصورۃ دائمی در خانهای سیار زندگی میکنند و بطور تقریبی سه ملیون نفر در انگلستان رخصتیهای تابستانی خود را بخانهای مذکور سپری میکنند . در بریتانیه ربع يك ملیون خانهای سیار موجود است که از جمله آنها در حدود ۶۰۰۰۰ نفرشان بصورۃ دائمی در دوران سال مسکون اند و از بقیه در موسم رخصتیها و غیره استفاده میشود . اکنون در انگلستان سالانه (۴۰) چهار هزار خانه سیار بفروش میرسد . اما فرمایشها نسبت بتمهیه آنها بیشتر است . بنا بران شوق مردم ازین ناحیه برای خریداری این خانه زیاد است تا بتوانند از هوای تازه و آزاد متمتع آن گردند .

کیپل آر مور لس که اضلاع متحد امریکا و بریتانیه را با هم وصل میسازد

در اوایل خرسال ۱۳۴۰ يك کیپل جدیدیکه از بالای بحر عبور کرده و امریکای شمالی و اروپارا با هم دیگر وصل میسازد آماده شده است ، این کیپل که به آر مور لس و سوم است در سال ۱۹۶۳ - از خط ساحلی نیو جرسی قریب شهر اتلانتیک بقا صله ۳۵۰۰ میل بطولج «واید موت» واقع انگلستان تمدید خواهد یافت . این نخستین کیپل بحر پیماست که مردم امریکارا مستقیماً با بریتانیه اتصال میبخشد و کیپل بحر پیما موجوده یکی تا بریتانیه و دیگرش تا فرانسه در نیوفوندلینده شروع و توسطه لینهای کانادا با شرکت تیلیفون اضلاع متحد امریکا وصل شده است .

قرار اظهار موظفین لابراتوارهای بل که تخنیکدانان رشته میباشند ، آر مور لس يك اقدام بزرگ پیشرفت را در تکنالوژی کیپل نشان میدهد . ساختمان دیزاین و توانایی این کیپل بطریق صحیح يك بر چهار ا پنج بطور واضح از کیپلهای قبلی بهتر میباشد آر مور لس ۱۲۸۰۰۰ مخابره ی تیلیفونی را در يك وقت انتشار میدهد در حالیکه کیپلهای موجوده میتوانند تنها ۳۶ مخابره را در یک وقت نشر نمایند .

این آر مور لس ساده و بی تکلیف از یکنوع پر زده جدیدی بنام تکرار کننده دو جانبه استفاده کرده و توسط آن میتواند احوالات بالای کیپل واحد را اخذ و ارسال بدارد .

در جستجوی ببر خو نخوار

بتا ریخ ۵ جدی ۱۳۴۰ واحد های اردو پولیس هند برای دستگیری ساخن ببر که انسانها را خورده و در طول ماههای اخیر تا کنون لاقلاً به بیست نفر در ایالت و نی نیپال - حمله برده و آنانرا کشته اند بشکار بزرگی آغاز نموده اند و ستا بیان آن

منطقه بقدری متوحش شده اند که هیچیک از آنان جرأت نمیورزند پس از رسیدن تا ریکی از کلبه‌های خود خارج شوند.

سالخور دگان هندی خا طره پلنگ بد شهر تی را بیاد میاورند که در بر فهای منطقه رود را پرا پاگه بسر برده و بین سالهای ۱۹۱۸ و ۱۹۲۶ بیکصدوسی و سه نفر حمله برده و آنانرا در یده بود.

شاید علمای اتحاد شوروی کره ما را تسخیر کنند

بنا ریخ ۷ جدی ۱۳۴۰ روزنامه دایو ننگ ستندرد، لندن در صفحه اول شماره آنروزی خویش از قول نماینده علمی خویش نوشته است که شاید اتحاد شوروی کره ما را تسخیر کنند روزنامه مینویسد که وقت احتمالی که یک فضا نورد اتحاد شوروی بکره ماه فرود آید سال ۱۹۶۴ تعیین شده است این وقت لااقل سه سال قبل از موعدیست که انتظار می‌رود نخستین امریکائی بکره مو صوف برسد.

در روزنامه تصریح شده است که با ساسر اپور یا مشاهداتی که از اتحاد شوروی رسیده علمای برتانوی متقاعد شده اند که نخستین فضا نورد اتحاد شوروی بطور یقینی در سال ۱۹۶۴ بکره ماه خواهد رسید کلید پلان اتحاد شوروی همان سلسله راکت های آزمونایشی بوده که در بحر الکاهل مورد آزمونایش قرار داده شد علمای برتانوی متیقن بودند که این آزمونایش یکراکتی بود که چهار مرحله داشته و میتوان این راکت را بحیث سفینه مهتاب استعمال کرد.

شخصیکه زنش را فروخت :

بنا ریخ ۲۷ دسامبر ۱۹۶۱، آنس جید خبر رساننی ایثا لیا بنام دایثا لینز پرس، چنین اطلاع داد: سه تیر تفنگچه یکدستان واقعی را خاتمه داد قهرمانان این داستان عبارت بودند از یک خباز بنام «ونسر وما زینو» زن جوان و زیبا یش «فرانسسکا» و یکنفر وکیل دعوی محاکم محلی شهر «ریجیو کالابریا» بنام آنتونیو رافا.

داستان چنین بود که بین خباز و زنش و عاشق زنش وکیل «آنتونیو رافا» همواره راجع بمناسبات عاشقانه مشاجره و مناقشه بوده بالاخره زن و شوهر حاضر شدند که رسماً از هم جدا شوند.

اما به اساس قانون ایتالیا برای میرمن «فرانسسکا» که از طرف شوهرش بهره گردی و مناسبات نامشروع باد دیگران متهم شده بود جزای سنگینی تعیین میشد. بنا بر این خباز و رقیبش «آنتونیو رافا» موافقه کردند که آنتونیو مبلغ یک میلیون لیره ایتالوی بخیاز بدعده و خباز دیگر مزاحم او وزن خود نشود. گویا با این معامله در حقیقت خباز مذکور زن زیبای خود را

برقیب خود فروخته بود. آنتونیو قسط اول قیمت را که عبارت از پنجاه هزار لیره بود پرداخت ماه دیگر مبلغ دوصد و پنجاه هزار لیره قسط دوم را نیز تادیه کرد و در ماه سوم مبلغ چهارصد هزار لیره دیگر را نیز پرداخت. اما موقعیکه فرصت تادیه قسط چهارم که عبارت از سه صد هزار لیره بود فرارسید آنتونیو از تادیه آن اباورزیده بین رقبا مشاجره شدیدی صورت گرفت. آنتونیو خود را با تفنگکچه مسلح ساخته و سه تیر برخپاز خالی کرد. خپاز بزمین افتاد و مرد. معلومست که زن فروشی خپاز امر نیک نبوده. اما برای هاشق خریدار نیز ثمری ندارد زیرا وی هم برای مدت طولانی بزندان افتاد.

اعطای درجه دکتوری برای چارلی چاپلن

بتاریخ ۲۲ ثور ۱۳۴۱ اعلام شد که طی يك جلسه پوهنتون اكسفورد فیصله شد که به چارلی چاپلن هنرمند كميك و كمیدین مشهور فلمهای خنده آور یکدرجه دکتوری افتخاری در کمیدی فلم اعطا گردد.

شناغلی چارلی چاپلن هفتاد و سه سال عمر داشته و از وی دعوت بعمل خواهد آمد تا سند دکتوری خود را بتاریخ ۲۷ جون طی مراسم خاصی در سالون اكسفورد دستیاب کند.

در ناحیه ایر کوتسك اضافه از ده هزار پیر مرد زندگی میکنند

پروفسور حفظ الصحة گروه شكوتیة اتحاد شوروی بعد از یکسلسله تحقیقات علمی پیرامون تناسب بین طرز زندگی و طول عمر باین نتیجه رسید که مردمانیکه در سایبریا زندگی میکنند برای درازی عمر شانس بیشتری دارند. در آن سرزمین از بسیار نقاط آفتابدار (بشمول قفقاز و سویس) بیشتر در آن خورشید میدرخشد و نسبت وجود درختهای متعدد هوای آن پاك و تصفیه شده برای تنفس مهیامیگردد و دو ماده فوق عامل موثری در طول عمر شناخته شده است.

از احصاییه ۱۹۵۹ تا کنون ۱۰۶ نفر عمر اضافه از یکصد و ده سال دیده شده است. در ایر کوتسك با مساحت (۷۶۸۰۰۰) کیلومتر که نفوس آن ۲۱ میلیون نفر میباشد اضافه از ده هزار نفر بین ۸۰-الی ۱۰۰ سال زندگی میکنند. در آن ناحیه یک نفر شکاری بنام «بختوربف» در ۱۸۴۸ تولد شده و صحنهای قدیمی و تاریخی را به چشم دیده و از آن دوره داستانها میگوید.

پروفسور موصوف بحیث نتیجه اعلام کرد: که آبهای جاری، جنگلهای سرسبز و آفتاب درخشان را از طول عمر مردمان این منطقه میباشد.

موضوع کانال بین انگلستان و فرانسه

موضوع حفرتونل و تمدید خط ریل بین انگلستان و فرانسه از روی بحیره مانش دو باره رویدست گرفته شده است.

شرکتهای تعمیراتی مشترک انگلیس، فرانسه و اتازونی بعد از سروی مقدماتی کار تونل برای دو خط ریل سایر مواصلات و مخابرات گزارش بمقامات مربوطه خود تسلیم کرده اند قرار راپورهای متذکره طول این خط بر ۴۸ کیلومتر بالغ بوده و برای تکمیل پروژه آن مبلغ ۱۲ میلیارد مارک جرمنی مصرف خواهد شد. هر دو خط برپایه های بتونی که وزن مجموعی شان به بیست هزار تن میرسد تمدید میگردد و این پروژه از روی تو نلیکه بطول ده کیلومتر از لاس انجلس به بحیره پاسفیک ممتد گردیده است. تو نل بین انگلستان و فرانسه از دور، شروع شده و به «سان ژت» منتهی میشود. این تونل از لحاظ پربلیم قله هوا برای سایر وسایط نقلیه مورد استعمال نمیتواند بود و تنها برای ریل بسیار مناسب و مساعد است. گذشته از آن کار تسطیح داخل تونلها نسبتاً گرانتر تمام شده و وزن تونلها بسیار زیاد میگردد. این تونلها دولوله متصل بهم بقطع (۶،۵۵) متر از بتو نلیکه ضخامت آن نود سانتی تعیین شده تعمیر میگردد و برای نصب شان بروی سطوح از خشت و پیچهای فولادی استفاده خواهد شد. داخل تونلها به ضخامت نیم متر رینگ و حلقه فرش میشود نلهای بزرگیکه برای ساختمان این تونلها بکار خواهد رفت، قسماً در فرانسه و یکتعداد شان در انگلستان ساخته میشود؛ مجموعاً قطعات آن ۶۵ هزار قطعه تخمین شده است. دهانه تونلها در انگلستان بظ آه منصل است ولی در خاک فرانسه دهانه تونل در منطقه واقع شده که از بحرچندان ارتفاع نداشته و بعضی جایهای آن از سطح بحر بایانتر بوده و کدام خطی از آنجا عبور نکرده است برای اینکه خطوط تونلها به شبکه راه آهن ملی کشور فرانسه متصل گردد باید خط فرعی جدیدی احداث شود نزدیکترین خط به دهانه تونل از ناحیه زینون گذشته و با امتداد خط فرعی دهانه تونلها با «ناسیونال اونبوی نمبر یک» متلاقی میگردد.

باستناد تخمین متحصصان برای بر سر ساندن این پروژه سالیانه یک میلیون متر (بشمول موترهای باربر و حمل و نقل) و پنجاه هزار تن بار (مواد تعمیراتی و غیره) ضرورت است. درین پروژه سالانه شش میلیون نفر کارگر و مامور بابو دجه یکصد و بیست میلیون مارک کار خواهند کرد.

مؤسسات بین المللی

مؤسسات بین المللی رو به روز و مرفعه بدو شکل دیده میشوند، یکی موسساتی که در آن اکثریت ممالک جهان اشتراک دارند و روی مقاصد جوانی تشکیل شده خدمت میکنند، دیگر موسساتیکه از طرف یک عده ممالک روی مقاصد مخصوص ممالک مذکور دایر گردیده اند، ما در اینجا حتی الامکان هر دو نوع مؤسسات مذکور را باختصار معرفی میکنیم.

مؤسسات جهانی

این مؤسسات عبارتند از موسسه ملل متحد و مؤسسات مربوط به آن.

موسسه ملل متحد

این موسسه در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ تأسیس گردید.

هدف موسسه ملل متحد تشریک مساعی ملل و مردم جوان است، برای حفظ و استقرار صلح و بلند بردن سطح زندگی مردم و تسعید حیات جوانان.

هدف موسسه را در سه کلامه میتوان خلاصه کرد «صلح، عدالت و ترقی»، موسسه ملل متحد برای رسیدن باین هدف، متوجه صلح امنیت جوان بوده برای توسعه روابط دو ستانه بر اساس احترام و حقوق مساوی و حق تعیین سرنوشت مردم مسحق جهان و همکاری بین المللی در ساحات مختلف میگو شد.

اعضای موسسه ملل متحد

ملل متحد دو نوع اعضا دارد، یکی اعضای موسس و دیگر اعضای که بعداً شامل موسسه ملل متحد شده اند. اعضای موسس همان ۵۱ مملکت است که در کنفرانس سانفرانسسکو اشتراک و اعلامیه ملل متحد را امضا و منشور آنرا تصدیق کرده اند.

اعضای که بعداً شامل موسسه ملل متحد شده اند شامل ممالک آزاد جوان است که تعدادشان تاکنون به ۵۴ عضو میرسد که مجموع اینها و اعضای موسس ملل متحد به (۱۰۵) میرسد.

ارگان موسسه ملل متحد

موسسه ملل متحد دارای ۶ ارگان اصلی می باشد که عبارتست از مجمع عمومی، شورای امنیت شورای اقتصادی و اجتماعی، شورای قیمومت، دیوان عدالت بین المللی و دارالانشای موسسه ملل متحد.

مجمع عمومی

در این مجمع تمام ممالک جوان عضویت دارند وظایف مجمع عمومی تأمین صلح و امنیت بین المللی ایجاد همکاری بین المللی است.

اسامبله عمومي به تمام مسايل جهاني مخصوصاً مسايلي که با صلح و آرام جهان مستقيماً ارتباط ميگيرد بحث و مذاکره نموده و بصورت عمومي توصيه ميکند و اين تو صيه در منشور ملل متحد به مجمع عمومي صلاحيت داده شده ، در حالیکه در ساحه عمل اخيراً فيصله هايي هم صا در کرده است .

اسامبله عمومي برای حفظ حقوق، منافع مردم جهان و بهبود وضع زندگي مردم جهان وار سي ميکند و ارگا نهاي مربوطه را مراقبت مينمايد .

انتخاب اعضاي غير دايمي شوراي امنيت و انتخاب اعضاي شوراي اقتصادي و اجتماعي و اعضاي منتخب ديوان عدالت بين المللي از وظائف مجمع عمومي است .

شوراي امنيت

يك ركن بزرگ موسسه ملل متحد بوده وظيفه آن حفظ صلح و امن جهان است شوراي امنيت مهمترين صلاحيتي که دارد، حق فيصله و اقدام است و ميتواند در موارد يک صلح جهاني را در مخاطره ملاحظه نمايد عملاً اقدام کند .

البته مجلس مذکور براي رفع اختلافات از طريق مسالمت آميز نيز بتو صيه ها مي پردازد و اگر فيصله موسسه مذکور بجاي نرسد و خطري متوجه صلح جهان ايجاد گردد اقدام عملي ميکند .

تعداد اعضاي مجلس امنيت ۱۱ است که ۵ عضو دايمي و ۶ عضو انتخابي است که همه ساله دو نفر از نمايندگان ملل جهان انتخاب ميشوند .

اعضاي دايمي عبارتست از اتحاد شوروي ، امريکا انگلستان ، فرانسه و چين .

شوراي اقتصادي و اجتماعي

اين مجلس براي بلند بردن سويه زندگي، ترقي و انکشاف اوضاع اقتصادي و اجتماعي و حل مسايل اقتصادي و اجتماعي، همکاري عرفاني و ثقافي، تأمين حقوق بشر و آزادي هاي اساسي بصورت بين المللي ميکو شد .

تعداد اعضاي شوراي اقتصادي و اجتماعي ۱۸ است که همه ساله شش عضو انتخاب ميشوند که دوره کار هر عضو سه سال است .

شوراي اقتصادي و اجتماعي وظائف خود را از راه کميسيون هاي منطوق پيش ميبرد که اين کميسيونها سه است و عبارت از کميسيون اقتصادي براي اروپا ، کميسيون اقتصادي براي آسيا و شرق -تور ، کميسيون اقتصادي براي امريکا لاتين است ، علاوه بر کميسيون هاي سه گانه مذکور کميسيون هاي ديگري هم وجود دارد که شوراي اقتصادي و اجتماعي در پيشبرد وظائف آن کمک ميکند که عبارتست از کميسيون اقتصادي اجتماعي و ترقي ، کميسيون حقوق بشر ، کميسيون مواد مخدره ، کميسيون حمل و نقل و مواصلات ، کميسيون احصايه ، کميسيون مالي ، کميسيون اجتماعي ، کميسيون مقام زن و کميسيون نفوس . شوراي اقتصادي و اجتماعي کميته هاي دايمي هم دارد که عبارتست از کميته معاونت

فنی کمیته مذاکرات با مؤسسات تخصصی، کمیته اجندا، کمیته مخصوص برپروگرام شورای اقتصادیهیته‌های دایمی هم دارد از قبیل اداره مرکزی دایمی افیون اداره مراقبت ادویه مخدیره، صندوق حمایه، اطفال، کمیته اداری تنظیمیه، کمیته اداری مخصوص و احتیاجات بین المللی، مؤسسات اختصاصی بین المللی که به شورای اقتصادی و اجتماعیهی ارتباط دارد عبارتست از: موسسه بین المللی کار، موسسه غذا و زراعت، موسسه علمی و عرفانی یونسکو، بانک بین المللی صندوق اسعار بین المللی، اتحادیه پوستی جوان، اتحادیه تیلی کمو نیکشن، موسسه صحتی جهان موسسه هوا شناسی جهان که این مؤسسات را مادر آخر معرفی میکنیم.

شورای قیمومت

وظیفه این شورا رسانیدن ملت‌ها به آزادی و مساعدت در فراهم نمودن وسایل ترقی تکامل و رشد ملت‌های مذکور، حمایه حقوق و منافع ملت‌های تحت قیمومت و تشویق حق احترام حقوق بشر و تقویه این اصل و تأمین مساوات در امور اجتماعی، اقتصادی و تباری نسبت به تمام اعضای موسسه ملل متحد و اتباع اینها و معامله مساوی در اجرای عدالت نسبت به اتباع همه دول عضو میباشد، ممالک تحت قیمومت شامل ممالکی است که قبل از تأسیس ملل متحد تحت قیمومیت جامعه ملل بوده و یا بعد از جنگ عمومی دوم تحت قیمومت قرار گرفته اند شورای قیمومت دارای سه نوع عضو می باشد که عبارت است از نمایندگان دلی که اداره مناطقی تحت قیمومت با آنها تفویض شده اعضای دایمی مجلس امنیت که قیم نیستند اعضا بیکه از طرف مجمع عمومی برای سه سال به عضویت شورای قیمومت انتخاب می شوند.

دیوان عدالت بین المللی

این دیوان وظیفه قضایی ملل متحد را بعهده دارد و دارای اسامنامه میباشد که بر طبق آن امور قضایی را پیش میبرد.

دیوان مذکور مرکب از ۱۵ قاضی است قضات دیوان عدالت بین المللی برای مدت ۹ سال انتخاب میگردند و مجدداً هم انتخاب شده میتوانند.

دیوان عدالت بین المللی در تمام مسایلی که دولتها با هم میکنند و یا در مسایلی که در قراردادها و معاهدات مراجعه به دیوان مذکور قید شده میباشد حق دارد رسیدگی کند.

فیصله دیوان مطابق منشور ملل متحد مرعی الاجرا است.

دارالانشا

دارالانشا قوه اجراییه موسسه ملل متحد است، این ارگان مرکب است از سرمنشی و اعضایی که مسئولیت دارالانشا را بعهده داشته باشد.

چون دارالانشا باید به هیچ طرف تمایل نداشته باشد و سرمنشی که در راس دارالانشا قرار

دارد باید از منافع و تمنیات عامه مردم جهان و کلیه نمایندگان ملل متحد نمایندگی کند لذا باید بکلی بی طرف باشد و از اینجاست که سر منشی های موسسه ملل متحد همیشه از بی طرف ها انتخاب شد . اند .

دارالانشا دارای شعبات ذیل میباشد .

ریاست امور مجلس امنیت .

ریاست امور نقدی .

» امور اجتماعی .

د امور قیومیت و اطلاعات از مناطق غیر مضطر .

د اطلاعات عامه

د حقوق

د کنفرانس ها و خدمات عمومی

د اداری و مالی

دفتر اجرائیه سر منشی و ریاست اداره معاونت فنی .

موسسه بین المللی کار

این موسسه بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۴۶ تاسیس شده است هیئت مدیره قوه اجراییه موسسه بین المللی کار میباشد که مرکب از ۳۲ عضو میباشد ۸ نماینده کارگران ۸ نماینده کارفرمایان و ۱۶ نماینده حکومت از جمله نمایندگان حکومت هشت نماینده حکومت صنعتی درجه یک جهان در آن عضویت دایمی داشته میباشد .

اینها متعلق بد فتر کار است علاوه بر دفتر یک کنفرانس بین المللی کار نیز میباشد که سالانه دایر میشود .

وظیفه مهم موسسه بین المللی اشتراک مساعی است جهت استقرار صلح پایدار و جهانی بوسیله بسط عدالت اجتماعی، این موسسه در پهلوی جامعه ملل بسال ۱۹۱۹ بوجود آمد و در ۱۹۴۶ احیاء شد .

موسسه غذا و زراعت جهان

این موسسه در ۱۴ دسمبر ۱۹۴۶ تاسیس گردید موسسه که وظیفه مراقبت غذا و زراعت مردم جهان را بدوش دارد برای بوجود آوردن دنیائی میکوشد که در آن مواد غذایی بوفرت وجود داشته باشد و زراعت متری گردد و فقر و احتیاج از جهان رخت بر بندد این موسسه به حکومت عضو، حقایق و ارقام مربوط به تغذیه زراعت، جنگلداری و ماهیگیری را نشان داده در پهلوی آن معلومات و پیشگویی هایی راجع به تولید و توزیع مواد زراعتی نیز تقدیم میکند .

موسسه مذکور از راه همکاری در اصلاحات عرفانی اداری مربوط به زمین داری و زراعت، اصلاحات طرق عرضه مواد بی بازار، توزیع، تولید محصولات زراعتی و فلاحتی، حفظ

منابع طبیعی تعیین شده است، تأمین اعتبارات زراعتی، تعیین سیاست احتیاجات زراعتی برای بالابردن سطح تغذیه و سطح زندگی و بهبود وضع حیات روستایان و بهبود وضع اقتصادی جهان میگو شد.

یونسکو

این موسسه بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۴۶ تا سپس گردید.

یونسکو بمنظور ایجاد اشتراك مباحثی با من و سلام از طریق توسعه و تقویه همکاری بین ملل جهان از راه عرفان، سیاسی و ثقافت، بمنظور رسیدن مردم جهان برای احترام به دالت و قانون و حقوق بشر و آزادی های اساسی بهر کس می کند.

یونسکو برای شناسایی متقابل جهان و نشر دانش و علوم و بلند بردن سطح دانش و اطلاع مردم جهان وسایل اطلاعات و ارتباطات را فراهم مینماید.

یونسکو دارای يك كنفرانس عمومی، يك هیئت مدیره و يك دارالانحاء میباشد. كنفرانس عمومی مشتمل است بر يك يك نماینده از ممالك عضو كه سالانه يكبار جلسه میكرد و بعد از ۱۹۵۲ در هر دو سال يكبار جلسه مینماید.

هیئت مدیره دارای ۱۸ عضو است و سال دو بار جلسه میكند، دار الانشاء كه در راس آن يك مدیر عمومی واقع است از طرف هیئت مدیره پیشنهاد و از طرف كنفرانس عمومی انتخاب میشود.

موسسه هوانوردی ملکی

این موسسه بتاريخ ۱۳ می ۱۹۴۷ تا سپس شده است و برای ترقی، توسعه و انكشاف تكنيك هوانوردی بین المللی و استحکام امور حمل و نقل می پردازد. این موسسه دارای يك اسامبله، مجلس، رئیس مجلس، و سرمنشی و هیئت اداری کمیسیونها و کمیته عامیباشد. مجلس آن ۲۱ عضو دارد و از طرف اسامبله كه سالانه يكبار تشكيل میشود تعیین میگردد رئیس مجلس سرمنشی و مامورین اداره مالی آن از طرف مجلس آن انتخاب میشود، این مجلس به اختلافات و منازعات بین المللی در ساحه هوانوردی نیز واری میكند و بقیصله می پردازد.

بانك بین المللی ترمیم و توسعه

این بانك در ۱۵ نومبر ۱۹۴۷ تاسیس گردید و وظیفه آن فراهم نمودن تسهیلات برای بكار انداختن سرمایه بمنظور تولید جهت ترمیم و توسعه کشورهای عضو است. بانك این مرام از راه بكار انداختن سرمایه با تضمینات و یا اشتراكات یا تكمیل و سرمایه های خصوصی بوسیله دادن قرضه ها از سرمایه بانك و یا سایر مدارك پیش میبرد. این بانك برای افزایش موازنه تجارت بین المللی و حفظ تعادل موازنه پرداخت های كوشد. این بانك دارای يك هیئت مدیره، مدیران اجرائی، يك رئیس و يك هیئت اداری میباشد. این بانك علاوه بر تجارت پول در مطالعات اقتصادی ممالك مختلف فنی میكند.

صندوق بین المللی پول

این موسسه در ۱۵ نوامبر ۱۹۴۷ تا سپس شده موسسه معاون و متمم بانك بین المللی ترمیم و توسعه است و برای توسعه همکاری بین المللی پولی دایر شده و برای همکاری و مشورت بین المللی در مسایل پولی آماده است.

این موسسه دارای يك هیئت مدیره، مدیران عامل، يك مدیر تنظیمات و يك هیئت اداری میباشد، موسسه از اشتراك ممالك عضونا بع مالی خود را تدا رك میکند.

اتحادیه پستی جهانی

این اتحادیه در اول جولایی ۱۹۴۸ مجدداً تاسیس گردید، منظور این اتحادیه ایجاد تسهیلات در امور پستی، و از بین بردن بینظمی و عدم اطمینان در امور مذکور و جلوگیری از مخارج سنگین پستی از راه مبادلات متقابل بین کشور ها میباشد. تثبیت حداقل و حد اکثر نرخ های انواع مختلف بسته از وظایف این اتحادیه است. اتحادیه پستی دارای يك کانگرس پستی چهار نوبتی، کمیته های اجرا یی و ارتباطی، يك دفتر بین المللی است و دارای يك مدیر میباشد.

اتحادیه بین المللی مخابرات

این اتحادیه در ۱۹۴۷ تاسیس شده است، اتحادیه برای برقراری و توسعه همکاری بین المللی جهت اصلاح و بکار بردن صحیح مخابرات و فراهم آوردن امکانات و تسهیلات فنی برای عمومیت مخابرات و موثر گردانیدن نتایج مخابرات و هم آهنگ گردانیدن مساعی ملل در رسیدن باین منظور خدمت میکند. این اتحادیه دارای يك کنفرانس عمومی، کنفرانس های اداری، مجلس اداری دارالانشای عمومی، دایره ثبت فریکوانسی بین المللی و کمیته های سه گانه مشورتی بین المللی میباشد. کنفرانس عمومی در هر پنج سال یکبار دایر میشود.

موسسه صحتی جهان

این موسسه بتاريخ ۱۰ جولای ۱۹۴۸ تاسیس شده است موسسه برای تندرستی کامل و آرامی روحی و اجتماعی مردم جهان از راه رهنمایی، معاونت و فراهم آوردن تسهیلات جهت مجادله با امراض و بای و تعلیم و تربیه صحتی، دوا سازی، تعیین سطح تشخیص امراض، طرح میثاق های صحتی، توسعه همکاری بین دانشمندان طب و همکاری در امور تغذیه، نظافت و منزل، ترویج خدمات مسلکی و فنی بادل همکاری میکنند

تاسطح صحت مردم جهان را باندازه که ممکن است حفظ و یا برساند.

موسسه صحتی جهان دارای يك اسامبله صحتی يك هیئت مدیره و يك دارالانشا میباشد.

موسسه هواشناسی جهانی

این موسسه در ماه مارچ ۱۹۵۳ تاسیس گردید. موسسه مذکور برای توافق نسریه و اصلاح فعالیت های هواشناسی و تبادل معلومات راجع باوضاع جوی و معاونت عمومی کار میکند.

این موسسه دارای اعضا يك رئیس و دو معاون رئیس میباشد. کانگرس هواشناسی جهانی کمیته اجراییه، وائز منطقه یی و کمیسیون های فنی و دارالانشای دایمی امور آنرا اداره میکنند. کانگرس آن در هر چهار سال یکبار تشکیل جلسه میدهد.

مؤسسات بین المللی منطقوی

علاوه بر مؤسسات بین المللی که برای مقاعد جهانی خدمت میکنند و جز مؤسسه ملل متحد می باشند ، يك عده مؤسسات بین المللی منطقوی نیز وجود دارد که این مؤسسات برای مقاصد يك عده ممالك و ملل جهان تاسیس شده است ، اینک مختصر معرفی مؤسسات مذکور.

جامعه عرب

جامعه عرب در سال ۱۹۴۵ تاسیس گردید در اول هفت مملکت در آن شامل شدند و بعد تونس و مراکش نیز عضویت آنرا حاصل کرد و اخیراً کویت نیز در صدد شمول بجامعه عرب افتاده است .

ممالکی که در آغاز تشکیل جامعه عرب در آن شامل شدند عبارتند از مصر (جمهوریت متحد عربی) عراق ، سوریه ، لبنان ، عربستان سعودی ، اردنیه هاشمیو یمن . جامعه عرب دارای يك شورای و دارالانشاء و کمیسیون ها می باشد ،

شورای جامعه عرب سالانه دوبار تشکیل جلسه میدهد و تمام ممالك در آن عضویت دارند . جامعه برای همکاری سیاسی ، اقتصادی ، کلتوری و صحنی ممالك عربی خدمت میکند . در واردیکه بین ممالك عضو جامعه عرب اختلاف و کشیدگی ایجاد شود جامعه عرب مداخله و میانجیگری مینماید .

دول عضو در صورتیکه با کشور های خارجی موافقات و قرار داد ها یی بامضاء میرسانند مکلف می باشند جامعه عرب را مستحضر گردانند و يك نقل قرار داد و موافقه خود را بجامعه مذکور بفرستند .

در اساس جامعه عرب بمخالفت اسرائیل بوجود آمد ، ولی بعد ساحه کار و فعالیت آن توسعه یافت .

باساس منشور جامعه عرب دول عضو حق ندارند در برابر یکدیگر دست بسلاح برند و بجنگ بپردازند .

دارالانشای جامعه عرب در قاهره مرکز دارد و عبدالخالق حسونا بحیث سرمنشی جامعه عرب ایفای وظیفه می کند .

بازار مشترك اروپا

بازار مشترك با معاهده ۱۴ مارچ ۱۹۵۷ روم بوجود آمد درین بازار ۶ کشور بزرگ اروپای غربی عضویت دارند .

اعضای بازار مشترك اروپا عبارتند از فرانسه جمهوریت اتحادی آلمان ، ایتالیا بلژیک ، هالیند و لکسمبرگ .

بازار مشترك اروپا دوهدف عمده دارد ۱- اقتصادی ۲- سیاسی .

هدف اقتصادی فراهم آوردن تسهیلات گمرکی است از راه تشکیل اتحاد گمرکی و بلند بردن سوئے اقتصادی کشور های عضو و انکشاف تبادلات اقتصادی بین ممالك مذکور .

هدف سیاسی عبارت از کوشش برای تشکیل يك اتحادیه سیاسی اروپای غربی است چنانچه در این راه مساعی زیاد مبذول شده است .

موسسه دارای ۴ رکن است :

اسامیلی : شورای وزرا ، کمیسیون اداری و موسسه عدلی .
اتحادیه زغال و فولاد اروپا

موافقه مبنی بر تشکیل این اتحادیه در ۱۹۵۱ بین ۶ مملکت اروپا امضاء شد ، اتحادیه در ۱۹۵۳ رسماً روی کار گردید این اتحادیه که هسته بازار مشترک اروپا و اتحادیه ائومی اروپا می باشد دارای يك قوه اجرائیه مرکب از ۹ عضو است که متکفل تمام امور اداری اتحادیه است .

این اتحادیه اکنون تحت تأثیر بازار مشترک می باشد .

اوراتوم

این موسسه نیز که شامل بازار مشترک اروپا می باشد دارای ارگانها می است که بازار مشترک اروپا دارد ، لیکن علاوه بر آن يك کمیسیون اداری هم دارد .

هدف موسسه اوراتوم تحقیقات علمی در باره منابع ائومی و جستجوی معادن ائومی کنترول استعمال ائوم و بکار بردن آن در راه صلح می باشد .

بازار آزاد اروپا

تشکیل این بازار در حقیقت عکس العملی بود که از طرف انگلستان در برابر بازار مشترک اروپا ابراز گردید .

در این بازار انگلستان ، سویدن ، ناروی ، دنمارک ، سویس ، اتریش ، پرتگال شامل می باشند .

هدف تشکیل این بازار نگهداشتن تعرفه های داخلی بصورت یکسان و زیر نظر دستگاه مرکزی بازار است ، همچنان تعیین تعرفه های گمرکی خارج از حدود بازار مشترک در اختیار کشور های عضو با زار می باشد .

موسسه ممالک امریکایی

این موسسه که در حقیقت جانشین موسسه بازار امریکن سابق است در ۱۹۴۸ با اساس منشور بوکوتا بوجود آمد و منشور مذکور در سال ۱۹۵۵ از طرف ممالک امریکایی به تصویب رسید و اجرا گردید .

این موسسه دارای ۸ اران می باشد که عبارت از کنفرانس بین الا امریکائی ، مجمع مشاورتی وزرای امور خارجه دول امریکا (به استثنای کانادا) کمیته مشاورتی دفاعی ، شورای اجرائیه که دارای سه شورای دیگر می باشد که آنهم جز ارگان موسسه ممالک امریکائی شناخته میشود که بنام شورای اقتصادی و اجتماعی ، شورای حقوق دانان شورای کلتوری یا میشود ، موسسه پان امریکن نیز يك ارکان این موسسه می باشد این موسسه بمسایل بین ممالک امریکایی می پردازد .

نوت:

در تهیه و تدوین این معلومات از کتاب موسسه ملل متحد و موسسات اختصاصی آن تالیف بنام علی صدیقی ، نشرات ملل متحد و کنفرانس های پروفیسور کی دولسال و نشرات جراید و یادداشت های تهیه کننده استفاده شده است .

مختصر معرفی ممالك جهان

البانیه

پایتخت البانیه تیرانا است. ساحه البانیه ۱۰۶۲۹ میل مربع، نفوس البانیه نظربه احصایه ۱۹۵۹ - ۱۵۵۶۰۰۰ است البانیه در منطقه بالکان اروپای شرقی واقع بوده رژیم آن جمهوری سوسیالستی است.

البانیه ازطرف شمال و شمال غرب به یوگوسلاویا و جویل سکو توری، طرف شرق به یوگوسلاویا و یونان، متصل است.

الجزایر

پایتخت الجزیره، ساحه ۸۵۲۶۰۰ میل مربع و نفوس آن ۱۰ میلیون است. مردم الجزایر مشتمل بر عرب و بربرهای مسلمان بوده در حد و یک میلیون آن را مهاجرین فرانسوی و اروپایی تشکیل میدهند.

الجزایر در ۱۸۳۲ ازطرف قوای فرانسه اشغال شد، استعمار فرانسه ۱۳۲ سال در الجزایر

دوام کرد.

در ۱۹۵۴ میلیون الجزایر علیه قوای فرانسه قیام کردند و بعد از یک جنگ ۷ ساله در روزهای اخیر - ۱۳۴۰ نظربه یک موافقه بین میلیون الجزایر و دولت فرانسه متارکه صورت گرفت و در جولای ۱۹۶۲ مطابق ماه سرطان ۱۳۴۱ ریفرند می در الجزایر رویکار و به اساس آن الجزایر آزاد تشکیل شد.

الجزایر یک مملکت توانکشاف یافته است، قسمت عمده تولیدات آن را مواد و محصولات زراعتی تشکیل میدهند.

اخیراً صنایع در الجزایر تعمیم و استخراج نفت صحرار را آغاز کرده اند. الجزایر از ۱۹۵۸ با یک حکومت موقتی در خارج الجزایر بریاست فرحت عباس تشکیل داد و در ۱۹۶۱ بن یوسف بن خده بحیث صدراعظم حکومت مذکور بجای فرحت عباس برگزیده شد و در دوره همین حکومت بود که متارکه در الجزایر صورت گرفت و مذاکره با حکومت فرانسه به نتیجه رسید. الجزایر ازطرف شمال به بحر مدیترانه طرف شرق تونس لبها طرف جنوب نایجیر جنوب غرب جمهوری تمالی و ازطرف غرب با مراکش و موریتانیا متصل است.

اندونیزیا

مرکزاندونیزیا جا کارتا است ساحه ۷۳۵۸۶۰ میل مربع ونفوس آن قرار احصائیه ۱۹۶۰ ملل متحد (۰۰۰ ر ۹۲۶۰۰) نفراست. طرز حکومت جمهوري است. اندونیزیا کشور ۳۰۰۰ جزیرہ است این مملکت پس از تقریباً ۵۰۰ سال اسارت در ۱۹۴۹ آزاد دی خود را از هالیند حاصل کرد.

اندونیزیا یک کشور زراعتی است مهمترین پیداوار اندونیزیا برنج است رئیس جمهور اندونیزیا دکتور سکارنواست که از انقلابیون درجه یک آن کشور میباشند. اندونیزیا از بدو آزادی با عالیند روی موضوع ایریان غربی در مجادله میباشند، جزایر اندونیزیا در بحر هند بین جزایر فلپاين و نیوزیلند و استرالیا واقع است.

ایران

مرکز تهران، ساحه ۶۲۸۰۶۰ میل مربع ونفوس آن نظر با احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۲۰۶۳۳۰۰۰ نفراست. طرف شمال آن اتحاد شوروی و بحیرہ کسپین طرف شرق افغانستان و پهنه نستان، جنوب خلیج فارس و خلیج عمان در غرب آن عراق و ترکیه واقع است. طرز حکومت آن شاهنشاهی مشروطه است.

اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی

مرکز مسکو، ساحه ۸۵۹۹۷۷۶ میل مربع ونفوس آن نظر با احصایه (۱۹۶۰) ۲۱۴۴۰۰۰۰۰ نفراست.

اتحاد جماهیر شوروی از نظر ساحه بزرگترین مملکت جهان است، اتحاد شوروی ساحه شمال آسیا و شرق اروپا را احتوا کرده است. در شمال آن بحر منجمد شمالی به شرق بحیرہ بیرنگ، بحیرہ اخوستک، بحیرہ جاپان به جنوب جمهوریت مردم چین، افغانستان، ایران بحیرہ کسپین، ترکیه، بحیرہ سیاه، غرب پولیند، بحیرہ بالتیک، چکوسلواکیه، هنگری رومانیا، شمال غرب، جزیره نمای کولر و بحیرہ سفید واقع است. اتحاد شوروی بعد از جنگ عمومی دوم در قضا ر قوای اول جهان قرار گرفته و بعد از ۱۹۴۸ لیدر بلاک شرق شناخته شده است.

اضلاع متحد امریکا

مرکز واشنگتن، ساحه ۹۳۶۳۳۸۷ کیلومتر مربع ونفوس آن ۱۷۵۴۰۰۰۰۰ نفراست. این سرزمین قسمت اعظم امریکای شمالی را احتوا کرده از طرف شمال بکاناتارا

از طرف شرق به اوقیانوس اطلس خلیج مکزیکو و مکزیکو و از جانب غرب به بحرالکا هل محاط است .

امریکایکی از بزرگترین کشورهای جهانست که بعد از جنگ عمومی دوم بین المللی - بیثیت یکی از دو قوه درجه اول جهان را احراز کرد و از بلاك غرب قیادت میکند

اندورا

پایتخت اندورا، ساحه ۱۹۱ میل مربع و نفوس آن نظریه احصاییه ۱۹۵۷-۶۴۳۹ نفر است
اندورا يك جمهوریت كوچك است دروادی پیرینه بین فرانسه و اسپانیه .

ارجنتاین

مرکز بوینس آیرس ، ساحه ۱۰۷۲۷۰۰ میل مربع و نفوس آن نظریه احصاییه ۱۹۶۰-۲۰۹۵۶۰۰۰ نفر است، طرف شمال آن بولویا، پارگوای، برازیل، یوروگوای در شرق و جنوب آن بحرالانتیک و چلی در غرب آنست .
ارجنتاین از ممالك امریکای لاتین بوده و بوینس آیرس مرکز ارجنتاین بزرگترین شهر امریکای لاتین و هشتمین شهر بزرگ دنیا است که نفوس آن نظریه احصاییه (۱۹۵۸) ۲۷۰۳۰۰۰ نفر است، طرز حکومت ارجنتاین جمهوری است .

استریا

مرکز آن ویانا و ساحه ۲۳۳۷۶ میل مربع است .
نفوس آستریا نظریه احصاییه (۱۹۶۰) ۷۰۴۹۰۰۰ میلیون است .
آستریا در اروپای مرکزی واقع است طرز حکومت آن جمهوری و سیاست بیطرفی را تعقیب میکند . استریا در ۱۹۳۸ با آلمان نازی متحد شد و در ۱۹۴۵ بعد از شکست آلمان بار دیگر يك مملکت جداگانه شناخته شد . در ۱۹۵۵ معاهده صلح از طرف متحدین جنگ دوم بین المللی با استریا امضا گردید و بحیث يك جمهوری آزاد و بیطرف در اروپای مرکزی عرض وجود کرد، آستریا از طرف شمال به جمهوری دموکراتیک آلمان و چکوسلواکیا طرف شرق ، هنگری و چکوسلواکیا، از طرف جنوب به یوگوسلاویا و ایتالیا همسرحداست

استراليا

پایتخت آن کانبیراست ساحه آن ۲۹۷۴۵۸۱ میل مربع است ، نفوس آن نظریه احصاییه (۱۹۶۱) ۱۰۳۹۸۱۷۰ نفر است .
آسترالیا يك براعظم جداگانه و يك جزیره بزرگ است که با بحر هند و اوقیانوس آرام محاط شده است .
آسترالیا یکی از ممالك عضو کامنولت برتانوی بوده و توسط يك گورنر جنرال اداره میشود و دارای صدراعظم میباشد .

انگلستان

پایتخت لندن، ساحه ۹۴۲۷۹ میل مربع ونفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۱ (۵۲۶۷۵۰۹۴) است .

انگلستان يك مملكت شاهي مشروطه است. حكومت انگلستان توسط انتخابات پارلماني رویكار میشود .

دو حزب در انگلستان نفوذ و قدرت بیشتر دارد كه عبارت از حزب محافظه كارو حزب كارگر است .

انگلستان از ممالك بزرگه استعماري غرب بوده تا قبل از جنگ عمومي دوم قدرت درجه اول غرب شناخته ميشد .

لندن يكي از بزرگترين شهرهاي جهان است، نفوس لندن نظريا حصاييه ۱۹۵۸ به ۸۲۲۲۳۴۰ نفر ميرسد انگلستان سرديته ممالك كامنولت برتانويست .

در شمال انگلستان اوقيانوس اتلس، شرق بحيره شمال، جنوب كانال انگليس، غرب اوقيانوس اتلس و بحيره آيرلند واقع است .

انگلستان ركن بزرگه بلاك غرب ميباشد واقتصاد آن مملكت روى صنايع آن استوار است .

ايرلیند

مرکز آن دبلن، ساحه ۲۶۵۹۹ ميل مربع نفوس آن نظر باحصاييه ۱۹۵۹ ملل متحد ۲۸۴۶۰۰۰ ميباشد. آئرلیند و آئسلند دو دموکراسی خودمختار واقع در بحر اقیانوس شمالی است .

المان

بعد از جنگ عمومي دوم بدو قسمت تقسيم گرديد كه بنام آلمان غربی (جمهوريت اتحادي المان) و آلمان شرقی (جمهوريت دموكراتيك آلمان) شناخته ميشود .

جمهوريت اتحادي المان

مرکز بن ساحه بشمول برلين غربی ۹۵۹۱۸ ميل مربع، نفوس آن نظريا حصاييه (۱۹۵۹) ۵۵۰۰۹۰۰۰ نفر است .

حكومت جمهوريت اتحادي در سپتمبر ۱۹۴۹ در بن تشكيل گرديد و در ۹ می ۱۹۵۵ بحیث يك جمهوري آزاد عرض وجود کرد

جمهوريت اتحادي آلمان از طرف شمال به دنمارك و بحيره شمال، جنوب آستريا

و - ویتزرلیند ، شرق آلمان شرقی ، غرب هالیند ، بلجیم و فرانسه ، جمهوریت اتحادی آلمان عضو پیمان اتلانتیک شمالی بوده و از طرفداران تشکیل اتحادیه سیاسی اروپای غربی میباشد .
عضو عمده بلاک غرب است .

جمهوریت دموکراتیک آلمان

مرکز برلین شرقی است ، مساحت ۴۱۶۴۵ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۵۹ ملل متحد ۱۷۲۹۸۰۰۰ نفر است .

این جمهوریت بتاريخ ۷ اکتوبر ۱۹۴۹ تشکیل شد ، رئیس جمهور آن گرو توال و صدراعظم آن والتر اولبریخت است .

آلمان شرقی از طرف شمال به بحیره بالٹیک ، شرق به پولیند و چکوسلواکیا از جنوب به آستریا و از غرب به آلمان غربی متصل است .

افریقای جنوبی

مرکز پریٹوریا و کپتاون ، مساحت ۴۷۲۳۵۹ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه (۱۹۰۶) ۱۰۸۴۱۱۲۸ نفر است .

جمهوریت افریقای جنوبی که قبلاً اتحادیه افریقای جنوبی شناخته میشد این اتحادیه بتاريخ ۳۱ می ۱۹۶۱ بحیث یک جمهوری تشکیل شد .

جمهوریت افریقای جنوبی در قسمت جنوبی ، بحرا عظم افریقا را احتوا میکند .

افریقای مرکزی

پایتخت بانگی ، مساحت ۲۳۸۰۰۰ میل مربع و تعداد نفوس آن ۱۱۷۵۰۰۰ است در ۱۲ جولایی ۱۹۶۰ با آزادی نایل شده رژیم جمهوری دارد ، در ۱۹۶۰ متعاقب حصول آزادی بحضرت ملل متحد پذیرفته شد .

افریقای مرکزی یک کشور زراعتی است ، طرف شمال افریقای مرکزی ، جمهوری چاد ، طرف شرق - سودان ، طرف جنوب کانگو و طرف غرب آن کامرون واقع است .

السلوادور

مرکز سان سلوادور ، مساحت ۸۲۵۹ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۲۶۱۲۰۰۰ نفر است .

از طرف غرب به گواتمالا ، از طرف شمال و غرب به هاند و راس و از طرف جنوب به پاسفیک محاط بوده و طرز حکومت آن جمهوری است .

ایکوادور

مرکز کوایتو ، مساحت ۱۱۶۲۷۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۴۲۹۸۰۰۰ نفر است . ایکوادور در ساحل شمالی پاسفیک امریکای جنوبی واقع است .
طرف شمال کولمبیا ، طرف شرق و جنوب آن پیر و است طرز حکومت جمهوری است .

ایتالیا

مرکز آن روماست، ساحه آن ۱۶۳۷۲۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر به احصاییه (۱۹۶۰) ۵۰۷۶۳۰۰۰ نفر است.

رژیم ایتالیا جمهوریت است.

این مملکت در حدود ۷۶۰ میل طول و در حدود ۲۲۰ میل عرض دارد طرف شمال آن سویزرلیند شرق یوگو سلاویا و بحیر ، ادریاتیک ، جنوب و جنوب غرب بحیره مدیترانه و طرف غرب آن فرانسه و بحیره لاکرومین واقع است. ایتالیایک کشور اروپای غربی است که در ۱۹۵۷ در کنفرانس روم عضو یا ز ارمشترک اروپا گردید . ایتالیا یک مملکت صنعتی است .

ایسلیند

مرکز آیس لیند ریک جاویک و ساحه آن ۳۹۷۵۸۰۰ میل مربع است نظریا احصاییه (۱۹۶۰) نفوس آئسلیند ۱۷۶۰۰۰ نفر است
آئسلیند در اتلانتیک شمالی واقع است

اسرائیل

مرکز یورشلم ساحه ۷۹۹۳ میل مربع، نفوس نظریا احصاییه (۱۹۶۰) ۲۱۰۵۵۳۰ نفر است اسرائیل در ۱۹۴۸ توسط اعمال دهشت افکنی تشکیل شده است اسرائیلیان با دهشت افکنی یک میلیون عرب، فلسطین را از خاکشان اخراج کردند که اکنون تحت حمایت ملل جهان بصورت آواره خارج وطن شان بسر میبرند.
یک عده زیاد کشور های جهان بشمول افغانستان خاصه کشور های عربی دولت اسرائیل را غیر قانونی میدانند و برسمیت نمیشناسند.

اسرائیل در ۱۹۵۶ با همکاری انگلو فرانس بر خاک جمهوریت متحده عربی (مصر وقت) تجاوز کرد و نظریه تخطی اسرائیل از فیصله های موسسه ملل متحد و تجاوزات سرحدی کشور مذکور حکومت اسرائیل یک حکومت متجاوز شناخته شده است.
اکنون در اثر همین تجاوز اسرائیل است که در سرحدات حکومت مذکور و جمهوریت متحده عربی، قوای ملل متحد متمرکز میباشد

برما

مرکز، رنگون ساحه ۲۶۱۷۸۹ میل مربع ، نفوس آن قرار احصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۲۰۶۶۲۰۰۰ نفر است

اتحادیه برما یک جمهوریت است که در قسمت های غربی هندوچین سابق واقع است که از طرف شمال با جمهوریت مردم چین از طرف شرق باچین ویتنام و تایلند، از طرف جنوب با خلیج بنگال، از جانب غرب با آ-ام ، هندوستان، پاکستان و جوییل بنگال محاط است.

در ۱۹۴۸ بر مادر ۱۹۳۷ بحیث يك دولت در كامنولت برتانیه شامل ودر ۴ جون ۱۹۴۸ از كامنولت برتانیه خارج گردیده در سال مذکور بحیث پنجا و هشتم عضو ملل متحد شامل گردید.

بلغاریه

مرکز آن سوفیه، ساحه ۴۲۷۹۶ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۵۹ ملل متحد ۷۷۹۸۰۰۰ نفر است.

طرف شمال بلغاریه رومانیه، طرف غرب یوگوسلاویا، طرف جنوب یونان و طرف شرق بحیره سیاه و جانب جنوب شرق آن ترکیه واقع است. طرز حکومت جمهوری سوسیالستی است.

برازیل

مرکز آن برازیل ساحه ۲۸۸۰۵۰ میل مربع است و نفوس آن نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۶۸۰۰۰۰۰۰ است.

طرز حکومت جمهوری است

برازیل از نظر ساحه و نفوس بزرگترین مملکت امریکای جنوبی است، طرف شمال برازیل ونزوئلا و گیانای برتانوی، گیانای آلمانی و گیانای فرانسوی و طرف شرق بحر اتلانتیک و طرف جنوب یورگوای، ارجنتاین و پاراگوای و طرف غرب بولیویا، پیرو و کولمبیا واقع است.

بلجیم

مرکز بروسل، ساحه ۱۱۷۷۵ میل مربع و نفوس نظر باحصایه (۱۹۵۹) ملل متحد ۹۱۰۴۰۰۰ نفر است.

بلجیم يك کشور صنعتی است و کشور است که بر تجارت خارجی خود زندگی میکند رژیم بلجیم شاهی است، بلجیم قبل از جنگ عمومی دوم سیاست بیطرفی داشت و اکنون شامل بلاک غرب و عضو پیمان اتلانتیک شمالی و عضو بازار مشترک اروپای غربی است. بلجیم از طرف شمال به هلند و بهیمره شمال، طرف شرق آلمان، جنوب به فرانسه و غرب فرانسه و بحیره شمال متصل است.

بھوتان

مرکز آن پانکاه ساحه ۱۸۰۰۰ میل مربع و نفوس آن ۷۰۰۰۰۰ است مملکت پادشاهی بھوتان يك مملکت كوچك و آزاد است واقع در همالیای غربی بین تبت، در شمال بنگال در شرق، آسام در جنوب و بیکم در غرب آن موقع دارد بھوتان ۱۹۰ میل از شرق بغرب طول دارد فراخترین ساحه آن ۹۰ میل است.

بولویا

مرکز آن سکر، ساحه آن ۴۱۶۰۴۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۴۶۲۰۰ نفر است.

بولویا از طرف غرب متصل است به پیرو و چلی، طرف شمال و شرق آن بر ازیل، طرف شرق آن پاراګوای و طرف جنوب آن ارجنتاین واقع است.
طرز حکومت بولویا جمهوري است.

پاکستان

پاکستان در سال ۱۹۴۷ بعد از تقسیم هند برتانوی بوجود آمد این مملکت که بدو قسمت پاکستان شرقی و غربی تقسیم شده است نفوس و ساحه آن هنوز مورد اختلاف است.
طرز حکومت ظاهراً جمهوري است.

پانامه

مرکز پانامه، ساحه ۲۸۰۷۶ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۰۵۳۰۰۰ نفر بود. در جنوب امریکای مرکزی واقع است.
طرف شرق و جنوب آن کولمبیا غرب و شمال آن کاستاریکاست.

پاراګوای

مرکز اسونشن، ساحه ۱۷۵۰۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۷۶۰۰۰۰ نفر است. پارګوای در امریکای جنوبی واقع است.
از طرف شمال متصل است با بولویا و بر ازیل، طرف شرق بر ازیل و ارجنتاین و طرف جنوب ارجنتاین و طرف غرب آن ارجنتاین و بولویا واقع است.

پورتګال

مرکز لیزبن، ساحه ۳۵۴۶۶ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۹۱۲۴۰۰۰ نفر است.
طرف شمال و شرق پورتګال، هسپانیه طرف جنوب و غرب آن بحر اتلانتیک واقع است.
طرز حکومت پورتګال جمهوري است.

پولیند

مرکز وارسا، ساحه ۱۲۰۳۵۵ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۲۹۷۳۱۰۰۰ نفر است.

پولیندیک جمهوري سوسیالیستی است در اروپای مرکزی طرف شمال بحیره بالتیک طرف شرق پروشیا و لهوانیا (اتحاد شوروی) طرف شرق اتحاد جماهیر شوروی طرف جنوب آن چکوسلواکیا و رومانیای و طرف غرب آن جمهوریت دموکراتیک آلمان (آلمان شرقی) واقع است.

پیرو

مرکز لیمیا، ساحه ۵۱۴۰۵۹ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۰۸۵۰۰۰۰ نفر است.

در ساحل پاسفیک امریکای جنوبی واقع است طرف شمال آن به اکوادور، طرف شمال شرق و شرق آن کولمبیا و بر ازیل و طرف جنوب شرق آن بولویا و قسمت جنوبی ترین آن چلی واقع است.
طرز حکومت پیرو جمهوري است.

تانگانیکا

مرکزدار السلام، ساحه ۳۶۲۶۸۸ میل مربع و نفوس آن نظر با احصاییه (۱۹۶۰) ۹۲۳۸۰۰۰ نفر است. تانگانیکا بتاريخ ۹ دسمبر ۱۹۶۱ آزاد و عضو کامنولت گردید. تانگانیکا در افریقای شرقی واقع بوده، طرف شمال آن یوگندا و کینیا، طرف شرقی بحر هند، جنوب بندر موزمبیق، قسمت شمالی ترین آن رودیشیا و نیاسالند و طرف غرب آن جمهوری کنگو واقع است.

تایلند

مرکز بنکاک، ساحه ۲۰۰۱۸۴ میل مربع و نفوس آن نظر با احصاییه (۱۹۶۰) ۲۵۲۵۰۰۰ نفر است.

تایلند يك مملکت شاهی مشروطه است که در جنوب شرق آسیا بطرف شمال غرب و غرب آن برما و طرف شمال و شرق آن لاؤس و در قسمت های جنوبی آن کمبودیا و خلیج تایلند واقع است.

ترکیه

مرکز انقره، ساحه ۲۹۶۵۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با احصاییه (۱۹۶۰) ۲۷۸۲۹۰۰۰ نفر است.

ترکیه در ۱۹۲۳ جمهوری شد. ترکیه درارو یا آسیایه واقع داشته ترکیه اروپایی متصل است از طرف شمال به بلغاریه و طرف غرب به یونان و بحیره ایجین و طرف شرق آن بحیره سیاه است. ترکیه اروپایی از ترکیه آسیایی بوسیله آبناهی در دانیل و باسفور در قسمت استانبول جدا میشود.

ترکیه آسیایی از طرف غرب متصل است به بحیره ایجین طرف جنوب بحیره ایجین بحیره مدیترانه - سوریه و عراق و طرف شمال آن بحیره سیاه و شرق بحیره سیاه، اتحاد شوروی تونس

مرکز تونس ساحه ۵۸۰۰۰ میل مربع، نفوس نظر با احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد ۴۰۶۰۰۰ نفر است. تونس بروکتورات سابق فرانسه بوده که در ۱۹۵۷ آزاد شده است، تونس در افریقای شمالی واقع بوده طرف شمال و شرق آن بحیره مدیترانه لیبیا در جنوب شرق و جنوب صحرا و الجزایر در غرب آن واقع است. نفوس تونس از عرب و بربر تشکیل شده است.

طرز حکومت جمهوری است.

توگو

مرکز لومی، ساحه ۲۱۸۹۳ میل مربع و نفوس آن نظر با احصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۴۴۰۰۰۰ نفر است.

توگو که در ۱۹۶۰ از تحت اثر فرانسه آزاد شد در ساحل غربی افریقا موقع دارد اما از طرف شمال به کانادر غرب بولنای علیا و از طرف جنوب با جمهوری داهومی محاط است .
طرز حکومت آن جمهوری است .

جمهوریت مردم چین

مرکز چین پیکینگ، نفوس نظر با حسیه ۱۹۵۸ ملل متحد ، ۶۶۹۰۰۰۰۰۰ نفر است .
رژیم جمهوری اشتراکی بسال ۱۹۴۹ در آن کشور تاسیس شد و رژیم سابق بریاست
چیانگ کایشیک بفارموسا رفته در آنجا مستقر گردید .

جمهوریت مردم چین از طرف شمال به اتحاد شوروی، شرق بحیره زرد، بحیره چین شرقی
غرب اتحاد شوروی ، افغانستان ، جنوب هند و چین و خلیج نانکن واقع است .

جاپان

مرکز توکیو ، ساحه ۱۴۲۶۸۸ میل مربع ، نفوس نظر با حسیه ۱۹۶۰ ملل متحد
۹۳۶۰۰۰۰۰ نفر است .

جزایر جاپان در باسفیک شمالی واقع بوده توسط بحیره جاپان از اتحاد شوروی و کوریا
جدا میشود و از چین توسط بحیره چین شرقی مجزا میگردد .
طرز حکومت جاپان شاهی است که توسط یک امپراتور قیادت میشود ، شمال بحیره اخوسنک
و جزایر کوریل ، شرق بحرالکاهل و غرب بحیره جاپان و بحیره زرد .
جاپان در ۱۹۵۶ شامل ملل متحد گردید . جاپان یک مملکت صنعتی بزرگ شرق
است .

چلی

مرکز سانتیاگو ، ساحه ۲۸۶۳۲۹ میل مربع و نفوس آن نظر با حسیه ۱۹۶۰ ملل متحد
۷۶۲۷۰۰۰ نفر است

چلی در ساحل غربی امریکای جنوبی واقع است .
طرف شرق آن ارجنتاین بولویا و طرف شمال آن پیرو و طرف غرب آن بحیره پاسفیک واقع است .
رژیم چلی جمهوری است .

چکوسلواکیا

مرکز پراگ . ساحه ۱۹۳۸۱۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حسیه ۱۹۶۰ ملل متحد
۱۲۶۴۹۰۰۰ است .

طرز حکومت جمهوری سوسیالیستی است ، چکوسلواکیا در اروپای مرکزی موقع دارد .
طرف غرب و جنوب غرب آن ایالت باورپای جرمنی غربی ، شمال و شمال غرب آن ساکسون
آلمان شرقی ، شمال و شمال شرق آن پولند ، جنوب شرق آن رومانیه ، و جنوب آن آستریا
و هنگری واقع است .

حبشه

مرکز ادیسه بابا. ساحه ۳۹۸۳۵۰۰۰ میل مربع بشمول اریتریا و نفوس آن نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۲۲۰۰۰۰۰ نفر است حبشه در شمال شرق افریقا واقع است .
طرف شمال شرق آن اریتریا است که با بحیره احمر متصل است جانب شرق آن سوماتالی فرانسی
انگلیسی و جنوب شرق و طرف جنوب آن جمهوریت سوماتالی طرف جنوب کینیا و به غرب آن
سودان واقع دارد . طرز حکومت شاهي است .

داهومی

مرکز پورتو ناوا ، ساحه ۴۴۲۹۰ میل مربع و نفوس آن ۱۲۰۰۰۰۰ نفر است .
از طرف شمال با جمهوریت نایجیر و ولتای علیا ، طرف شرق نایجیر یا از طرف جنوب به خلیج
کینی و از غرب به جمهوریت توگو محاط است .
طرز حکومت جمهوریت ، داهومی در اگست ۱۹۶۰ به آزادی نایل گردید .
دنامارک

مرکز کوپن هاگن ، ساحه ۱۶۶۱۹ میل مربع و نفوس آن بشمول ۴ جزیره و گرینلند
نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۴۵۸۱۰۰۰ نفر است .
این مملکت از طرف شمال با جرمنی از شرق با بحیره بالتیک از جنوب با آلمان و از غرب
با بحیره شمال محاط است ، طرز حکومت آن شاهي است .

دومینیکن

مرکز طایدادتر و جیلو ، ساحه ۱۹۳۳۳ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۳۰۱۴۰۰۰
نفر است دومینیکن دومین جزیره بزرگ آنتیل است که طرف غرب هائیتی
طرف شمال آن بحیراتلانتیک جانب جنوب بحیره کریین واقع است و طرف شرق از پورتوریکو
توسط بحر جدا شده است .
طرز حکومت آن جمهوری است .

رومانیه

مرکز بخارست ، ساحه ۹۱۵۸۴ میل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد
۱۸۴۰۳۰۰۰ نفر است .

رومانیه يك مملکت حوزه بالتان است در جنوب اروپای مرکزی که طرف شمال آن
اتحاد جماهیر شوروی و پولیند طرف شرق بحیره سیاه طرف جنوب بلغاریه و طرف غرب آن
یوگوسلاویا و مجارستان واقع است .
طرز حکومت جمهوری سوسیالیستی است .

رودیشیا و نیاسالند

ساحه ۴۸۶۹۷۳ و نفوس آن نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۸۳۳۰۰۰۰ نفر است که از آن جمله
۶۶۳۰۰۰۰ تن افریقایی و ۲۲۰۲۰۰۰ اروپایی است این فدراسیون در افریقای مرکزی واقع
است طرف شمال آن کانگو شرق جهیل نیاسالیند ، جنوب موزمبیق و در غرب آن انگولا واقع است .

سیرالیون

مرکز فریتون، ساحه ۲۷۹۲۵ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۵۹) ۲۵۰۰۰۰۰ نفر است.

سیرالیون که مستعمره سابق انگلیس بود در ۲۵ اپریل ۱۹۶۱ آزادی رسید، سیرالیون در ساحل غربی افریقا واقع است در ساحه ۳۱ میل سیرالیون، بالای بریاو گینی همسرحد است.

سوریه

مرکز دمشق، ساحه ۲۷۲۳۴ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۴۵۶۱۰۰۰ نفر است.

سوریه در شرق میانه واقع بوده از طرف شمال با ترکیه، طرف شرق به عراق از طرف جنوب باردنیه هاشمیه و اسرائیل و طرف غرب به لبنان و بعیره مدیترانه متصل است.

طرز حکومت جمهوری است سوریه در ۱۹۵۸ بامصر شامل جمهوریت متحد عربی گردید و در ۱۹۶۱ جدا شد.

سویدن

مرکز استوکهولم، ساحه ۱۷۳۳۷۸ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۱) ۷۴۹۸۷۷۰ نفر است. سویدن یک ساحه وسیع حوزه ممالک سکانت نیویارا در شمال غرب اروپا احتوا میکند.

سویدن از ناری در قسمت غرب بواسطه کوهستانات کولون جدا میشود و از فنلند در شرق بواسطه بحیره بالتیک مجزأ میشود و همین قسم بحیره بالتیک سویدن را در قسمت جنوب شرق و جنوب از بولند و جرمنی جدا میکند و از دنمارک هم در حصه جنوب غرب جدا میکند.

سوئتزرلیند

مرکز برن، ساحه ۱۵۹۴۴ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ۵۲۹۸۰۰۰ نفر است.

سوئتزرلیند یک جمهوری فیدرال است که در اروپای مرکزی از طرف غرب بفرانسه از طرف شمال بجرمنی، از طرف شرق با ستریا و ایتالیا و از طرف جنوب با ایتالیا همسرحد است.

سودان

مرکز خرطوم، ساحه ۹۶۷۵۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۱) ۱۰۲۶۲۶۷۴ نفر است.

سودان از طرف شمال به لیبیا و جمهوریت متحد عربی شرق بحیره احمر و حبشه، جنوب یوگندای برتانوی و جمهوریت کانگو، طرف غرب چاد و جمهوریت افریقای مرکزی و لیبیا واقع است طرز حکومت آن جمهوری است.

سومالیا

مرکز موکادشو، ساحه ۲۶۲۰۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۵۹) ۲۵۰۰۰۰ نفر است.

سومالیا در ناحیه آفریقای غربی واقع بوده، طرف شمال آن خلیج عدن شرق و جنوب آن بحر هند، طرف غرب کینیا و حبشه، شمال غرب سمالی لیند فرانسوی موقع دارد، طرز حکومت سومالیا جمهوری است.

سن مارینو

ساحه ۳۸ میل مربع، نفوس نظریا حصایه (۱۹۵۷) ۱۵۰۰۰ نفر است. سان مارینو کوچکترین جمهوریت است که در قلب ایتالیا واقع است.

سیلون

مرکز کولمبو، ساحه ۲۵۳۳۲ میل مربع و نفوس آن ۹۶۱۲۰۰۰ نفر است، سیلون یک جزیره بزرگ است در جنوب هند و در بحر هند و ۳۱ میل از قسمت جنوب هند فاصله دارد. این جزیره از شمال بجنوب ۲۷۰ میل طول دارد و عرض بزرگترین حصه آن ۱۴۰ میل است.

عراق

مرکز بغداد، ساحه ۱۲۷۰۰۰ میل مربع نفوس نظر با حصایه ۱۹۵۹ ملل متحد ۶۹۵۲۰۰۰ نفر است.

طرف شمال ترکیه، شرق ایران، جنوب خلیج فارس، کویت و عربستان سعودی طرف غرب آن سوریه و اردن واقع است. عراق قبل از ۱۴ جولایی ۱۹۵۸ دارای رژیم شاهی بود و جمهوری بعد از تاریخ مذکور در عراق رویکارگر دید.

عربستان سعودی

مرکز ریاض، ساحه ۸۷۰۰۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصایه ۱۹۴۸ ۶،۵۰۰،۰۰۰ نفر است.

طرف غرب و شمال آن اردن، طرف شمال و شمال شرق آن عراق و سینا، شرق خلیج فارس جنوب خلیج عدن و بحیره عرب، غرب بحیره قلزم بوده طرز حکومت آن شاهی است. مکه مذهب و مدینه منوره که شهرهای معروف و متبرک اسلامی است در عربستان سعودی واقع میباشد.

فرانسه

مرکز پاریس، ساحه ۲۱۲۶۵۹ میل مربع نفوس نظر با حصایه (۱۹۶۱) ۴۵۷۳۰۰۰۰ طرف شمال بلجیم و کانال، انگلیس، شرق جرمنی، سوئیزرلند و ایتالیا، جنوب بحیره مدیترانه و طرف غرب اوقیانوس اطلس موقع دارد.

طرز حکومت جمهوری است، فعلا جمهوریت پنجم در فرانسه رویکار است رئیس جمهور آن جنرال دوگول بوده و قدرت حکومت نظر به قانون اساسی جمهوریت پنجم در مقام ریاست جمهوری متمرکز میباشد.

فلپاین

مرکز لوزن، ساحه ۱۱۵۷۵۸۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۲۷۴۵۶۰۰۰ نفر است.

طرف شرق آن بحیره فلپاین، غرب بحیره چین جنوبی جنوب بحیره سلیمز واقع است
فلمیند

مرکز هلسنکی، ساحه ۱۳۰۱۶۰ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۴۴۷۷،۳۰۰ نفر است.

فلمیند در قسمت شمالی اروپا واقع بوده از طرف شمال متصل است به ناروی از طرف شرق باتحاد شوروی و از طرف جنوب به خلیج فلمیند، اتحاد شوروی و بحیره بالتیک و طرف غرب آن خلیج بوتانیا و سویدن است. طرز حکومت آن جمهوریت.

قبرس

مرکز نیکوسیا، ساحه ۳۵۷۲ میل مربع، نفوس نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۵۶۳۰۰۰ نفر است.

قبرس در ۱۶ اگست ۱۹۶۰ باستعمار انگلیس خاتمه داد و آزاد گردید.
طرز حکومت قبرس جمهوریت.

قبرس سومین جزیره بزرگ در مدیترانه است ۴۰۹ میل در جنوب ترکیه و ۶۰ میل در غرب سوریه و ۲۴۰ میل طرف شمال به جمهوریت متحد عربی (مصر) واقع است.

کانگو

مرکز آن لیوپولدویل، ساحه ۹۰۴۷۵۷۰۷ میل مربع، نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد ۱۳۸۲۱۰۰۰ نفر است، طرز حکومت جمهوری است،

کانگو در ۳۰ جون ۱۹۶۰ به آزادی رسیده و استعمار بلجیم پایان یافت.
کانگو ۲۵ میل از بحر اطلانتیک فاصله دارد. در شمال آن جمهوریت افریقای مرکزی و سودان، طرف شرق آن سودان، یوگندا و تانگانیکا، جنوب و شرق آن رود یشای شمالی جنوب غرب آن آنسکولا و طرف شرق آن اوردن اواروندی واقع است.
رئیس جمهور آن کاساوبو و صدر اعظم آن ادولاست که بعد از قتل صدر اعظم قانونی آن لومبای فقید بحیث صدر اعظم قانونی و انتصابی رویکار شد.

چومبی در ایالت کتانگاریاست میکند از جولای ۱۹۶۰ بفکر تجزیه کتانگا از کانگو افتاد و کانگو تاکنون موفق نشده است کتانگارا واپس بخود ملحق گرداند.

کامرون

مرکز یاونده، ساحه ۱۶۶۸۸۰ میل مربع، نفوس نظر باحصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد (۳۲۲۵۰۰۰) نفر است.

کامرون در ۱۹۶۰ بحیث یک جمهوریت آزاد بوجود آمد، کامرون در ساحل افریقای

غربی واقع بوده، طرف شمال و شمال غرب آن نایجیر، شمال شرق آن جمهوری Chad، شرق آن جمهوری افریقای مرکزی طرف جنوب کانگو (برازیل) و گابون موقع دارد.

کانادا

مرکز اتاوا، ساحه ۱۸۰۹ ۳۸۵ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۱ ۱۸۰۸۵۰۰۰ نفر است.

طرف شمال بحر منجمد شمالی طرف شرق بحر اتلانتیک، طرف غرب الاسکا و پاسفیک طرف جنوب اضلاع متحد امریکا واقع است کانادا عضو کامنولت برتا نوی است.

کویت

مرکز شهر کویت، ساحه ۵۸۰۰ میل مربع و نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۱) ۲۲۲۰۰۰ نفر است.

کویت در ۱۹ جون ۱۹۶۱ آزاد شد، کویت در خلیج فارس و در جنوب عراق واقع است.

کوریای جنوبی

مرکز سئول، ساحه ۳۷۴۲۷ میل مربع، نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۳۴۹۶۴۱۱۷ نفر است.

کوریا در شرق دور و شرق آسیا واقع بوده و طرز حکومت آن جمهوری است، طرف شمال، کوریای شمالی، شرق بحیره جاپان و جانب جنوب و غرب بحیره زرد واقع است،

کوریای شمالی

مرکز فنکیانگ، شمال چین، شرق بحیره جاپان، غرب چین و جنوب کوریای جنوبی واقع است.

فاصله کوریای شمالی و جنوبی خط ۳۸ عرض البلد است که در ختم جنگ کوریا و متارکه بین کوریای شمالی و جنوبی در ۱۹۵۳ نیز تایید شده است.

کوستوریکا

مرکز سان جوس، ساحه ۲۳۴۲۰ میل مربع نفوس نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۱۷۱۰۰۰ نفر است طرف شمال نیکاراگوا و در جنوب آن پاناما طرف غرب پاسفیک و طرف شرق بحیره کربین واقع است،

کولمبیا

مرکز باگوتا، ساحه ۴۳۹۲۵۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۴۱۳۲۰۰۰ نفر است، کولمبیا در شمال شرق امریکای جنوبی واقع است، طرف شرق آن وینزویلا و برازیل و طرف جنوب اکوادور و پیرو و طرف شمال بحیره کربین، طرف غرب پاناما و بحر پاسفیک موقع دارد.

طرز حکومت جمهوری است.

کمبودیا

مرکز پنوم بن، ساحه ۸۸۷۸۰ میل مربع و نفوس نظر با حصایه ۱۹۵۹ ملل متحد (۴۸۴۵۰۰۰) نفر است.

رژیم کمبودیا شاهی مشروط بوده و کمبودیا بالوس و ویتنام شامل هندوچین سابق فرانسوی بود.

طرف جنوب خلیج سیام و طرف غرب آن ویتنام است.

کمبودیا در سال ۱۹۵۳ به آزادی رسید و در نوامبر ۱۹۵۳ عضو موسسه ملل متحد شد.

سگنا

مرکز اکرا، ساحه ۱۱۸۴۳ میل مربع، نفوس نظر با حصایه (۱۹۶۰) ۶۶۹۱۰۰۰ نفر است. گانا بتاريخ ۶ مارچ ۱۹۵۷ آزاد گردید و در جولائی ۱۹۶۰ بحیث يك جمهوریت عرض وجود کرد. از طرف شمال متصل است به ولتای علیا، طرف شرق آن جمهوریت توگو لند و طرف غرب جمهوریت ساحل عاج و طرف جنوب آن بحر اتلانتیک واقع است. گانا سیاست بیطرفی را تعقیب میکند رئیس جمهور آن انکروماست.

گینی

مرکز آن کوناکری است، ساحه ۹۳۸۶۵ میل مربع، نفوس نظر با حصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۰۰۰۰۰۰ نفر است گینی در افریقای غربی واقع بوده و در ۱۹۵۸ بحیث يك جمهوریت تشکیل شد.

طرف شمال و شرق آن جمهوریت مالی، طرف جنوب شرق لایبیریا، و طرف غرب آن سیرالیون و اتلانتیک واقع است.

لایبیریا

مرکز مونروویا، ساحه ۴۳۰۰۰ میل مربع و نفوس آن ۲۵۰۰۰۰۰ نفر است. جمهوریت آزاد نگروی لایبیریا در جنوب غرب کینی ساحل افریقای غربی بین سیرالیون به غرب جمهوریت ساحل عاج واقع است.

لاوس

مرکز وینتیان، ساحه ۹۱۰۰۰ میل مربع و نفوس نظر با حصایه (۱۹۶۱) ۳۰۰۰۰۰۰ نفر است. لاوس مملکت شاهی است در جنوب شرق آسیا که قبلترین جز هندوچین سابق فرانسوی بود و در ۱۹ جولایی ۱۹۴۹ نظر بموافقه با فرانسه آزادی خود را در داخل جامعه فرانسه بدست آورد. طرف شمال آن جمهوریت مردم چین، طرف جنوب آن کمبودیا، طرف شرق ویتنام و طرف غرب آن تایلند و برماست. طرز حکومت لاوس شاهی است.

لبنان

مرکز بیروت، ساحه ۴۰۰۰ میل مربع، نفوس نظر با حصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۶۴۶۰۰۰ نفر است.

لبنان يك مملكت عربیست كه در حاشیه شرقی مدیترانه واقع بوده طول آن ۱۲۰ میل و ۳۰ تا ۳۵ میل عرض دارد.
طرز حکومت آن جمهوری است .

لیبیا

مرکز تریپولی و بنغازی، ساحه ۶۷۱۳۵۸ میل مربع، نفوس نظر با حصابیه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۱۹۵۰۰۰ نفر است.
طرف شمال آن بحیره مدیترانه، طرف شرق جمهوری متحد عربی (مصر) و سودان، طرف غرب آن تونس و الجزایر، جنوب آن سودان و جمهوری چاد و نایجیریا واقع است .
طرز حکومت شاهی است.

لکسمبرگ

مرکز لکسمبرگ، ساحه ۹۹۹ میل مربع، نفوس نظر با حصابیه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۱۴۰۰۰ نفر است .
طرف شرق آن آلمان، طرف شمال و غرب آن بلجیم و طرف جنوب آن فرانسه است.
طول این مملکت تنها ۵۵ میل و عرض آن ۳۴ میل است .

مالی

مرکز آن بمباگو، ساحه ۴۵۰۰۰۰ میل مربع، نفوس ۳۷۰۸۰۰۰ نفر است .
طرف شمال آن الجزایر، طرف شرق و جنوب شرق آن نایجیریا، جنوب آن و لتای علیا و ساحل عاج و طرف غرب آن گینی و سینگال است .
طرز حکومت مالی جمهوری است، مالی در ۱۹۶۰ به آزادی نایل آمد .

جمهوریت متحد عربی

مرکز قاهره، ساحه ۳۸۶۱۹۸ میل مربع و نفوس آن نظر با حصابیه (۱۹۶۰) ۲۶۰۸۰۰۰۰ نفر است .
جمهوریت متحد عرب گوشه شمال شرقی افریقا را در کنار بحیره مدیترانه احتوا میکند.
طرف شرق آن اسرائیل و به اندازه ۱۲۰۰ میل بحیره احمر واقع است که مصر را از عربستان سعودی جدا میکند طرف غرب آن لیبیا و در جنوب آن سودان واقع دارد .
کانال سوئز از مصر عبور نموده آسیا و اروپا را توسط مدیترانه وصل میکند .

مالایا

مرکز کوالالمپور، ساحه ۵۰۶۹۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصابیه ۱۹۶۰ ملل متحد ۶۹۰۹۰۰۰ نفر است .
فدراسیون مالایا در جنوب شرق آسیا واقع است .

ملغاسی

مرکز تاناناریف، ساحه ۳۲۸۰۰۰ و نفوس آن ۵۱۷۴۵۲۳ نفر است، جمهوری
ملغاسی قبلاً بنام مدغاسکر مسمی میشد .

ملغاسی جزیره بزرګیست نزد يك سواحل شرقی افريقا که توسط آبناى مو زمبيق از افریقا جدا شده است .

جمهوريت ملغاسی ۹۳۰ ميل طول و ۳۶۰ ميل عرض دارد .

جمهوريت ملغاسی بسال ۱۸۹۶ مستعمره فرانسه شد و بتاريخ ۲۶ مارچ ۱۹۶۰ آزاد گردید .

مکسیکو

مرکز شهر مکسیکو . ساحه ۷۶۰۳۷۳ ميل مربع ، نفوس نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۳۴۶۲۵۹۰۳ نفر است .

طرف شمال و شمال شرق آن اضلاع متحد امریکا ، طرف شرق آن جهيل مکسیکو و جهيل کمبيج و بحيره کر بين است طرف جنوب گواتيمالا وهاندوراس برتانیوی و طرف غرب بحر بافیک واقع است .

طرز حکومت مکسیکو جمهوري است .

موناکو

ساحه ۱۵۰ ميل مربع و نفوس نظر باحصایه (۱۹۵۶) ۲۰۴۲۲ نفر است .

موناکو يك سلطنت کوچک است که درحاشیه مدیترانه نزد يك فرانسه واقع است .

موریتانیا

مرکز آن نواکشوت ، ساحه ۴۱۸۸۱۰ ميل مربع و نفوس نظر باحصایه (۱۹۶۰) ۶۵۰۰۰۰ نفر است .

طرف غرب موریتانیا بحر اتلانتیک ، طرف شمال و شمال شرق صحرا ، طرف شرق جمهوريت مالی و طرف جنوب آن سینیګال واقع است .

طرز حکومت ، جمهوري اسلامی است .

ناروی

مرکز اسلو . ساحه ۱۲۵۰۶۴ ميل مربع و نفوس آن نظر باحصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۵۸۷۰۰۰ نفر است .

ناروی قسمت غرب ممالك سکاندنیویارا دربر میگیرد و در شمال شرق یوروپ واقع است .

طرف غرب با اوقیانوس اتلس و بحیره شمال ، از شمال بحر منجمد شمالی و از شمال شرق اتحاد شوروی و فنلیند محاط است .

نایجیر

مرکز نیمیا ساحه ۴۹۰۰۰۰ ميل مربع و نفوس آن ۲۶۰۰۰۰۰ نفر است .

طرف شمال نایجیریا لیبیا ، الجزایر طرف شرق چاد جنوب و لتای علیا و فدراسیون

نایجیریا و به جانب غرب آن مالی واقع است .

طرز حکومت جمهوري است .

نايجريا

مرکز لاگوس ، ساحه ۳۷۲۲۵۰ ميل مربع ونفوس آن نظر باحصاييه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۴۲۹۶۰۰۰ نفر است .

نايجريا بتاريخ ۱۰ اکتوبر ۱۹۶۰ به آزادي رسيد .
فدراسيون نايجريا در افريقاي غربي در خليج گيني بين جمهوريت کامرون و داهومي واقع است و از مستعمرات سابق انگلستان است که اکنون آزاد شده است .

نيوزيليند

مرکز ويلنگتون ، ساحه ۱۰۷۷۳۶ ميل مربع ، ونفوس نظر باحصاييه ۱۹۶۰ - ۲۴۰۳۴۸۸ نفر است .

نيوزيلند بين خط ۳۴ و ۴۸ عرض البلد جنوبي و بين ۱۶۶ و ۱۷۹ طول شرقي در پاسفيک جنوبي واقع است ۱۲۰۰ ميل در شرق استراليا موقع دارد .

نيپال

مرکز کتمندو ، ساحه ۵۴۰۰۰ ميل مربع ونفوس آن نظر باحصاييه ۱۹۶۰ ملل متحد ۹۱۸۰۰۰۰ نفر است نيپال يك دولت شاهي مشروط است و در سراسر ايشي جنوبي هماليا از طرف شمال متصل است به جمهوريت مردم چين از طرف شرق ، غرب و جنوب متصل است به منطقه تحت حاکميت هندوستان .

نيدرلند

مرکز آن امستردام ، ساحه ۱۲۸۵۰ ميل مربع ونفوس نظر باحصاييه (۱۹۶۰) ۱۱۴۱۷۲۵۴ نفر است .

طرز حکومت نيدرلند شاهي مشروطه بوده و در شمال شرق يورپ واقع است طرف شرق آن جرمني طرف جنوب آن بلجيم و بحيره شمال و در غرب و شمال آن واقع است .

نيکاراگوا

مرکز موناگويا ، ساحه ۵۷۱۴۵ ميل مربع ونفوس آن نظر باحصاييه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۴۷۵۰۰۰ نفر است نيکاراگوا فراخترين سميت امريکاي مرکزي است که در بين بحيره کاريبن و بحر پاسفيک واقع است .

طرف شمال آن مآندوراس ، در جنوب آن کوستاريکا واقع بوده و طرز حکومت آن جمهوري است .

واتيکان

ساحه ۱۰۸۷ ميل مربع ونفوس ۱۰۰۰ نفر است اين ايالت در ايتاليا واقع است

ولثاي عليا

مرکز اوکادوگو ، ساحه ۱۰۵۹۰۰ ميل مربع ونفوس آن ۳۵۰۰۰۰۰ نفر است طرف شمال و غرب آن جمهوريت مالي ، طرف شرق نايجير و طرف جنوب آن توگو و داهومي واقع است .
ولثاي عليا در افريقاي غربي واقع است دره اگست ۱۹۶۰ آزاد شد و طرز حکومت آن جمهوري است .

ویتنام جنوبی

مرکز آن سیکون ، ساحه ۶۵۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با -حصایه (۱۹۶۰) ۱۴۶۱۶۶۴۶ تن است .

ویتنام شمالی

مرکز هونی ، ساحه ۶۲۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با -حصایه (۱۹۶۰) ۱۶۰۰۰۰۰ نفر است .

ویتنام شامل هندوچین سابق فرانسوی بوده در جنوب شرق آسیا واقع است و ار ۱۹۵۴ با اینطرف بدو قسمت تقسیم و شناخته شده است .

وینزویلا

مرکز کاراکاس ، ساحه ۲۳۲۱۵۰ میل مربع ونفوس آن نظریا -حصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۶۷۰۹۰۰۰ نفر است .

وینزویلا در امریکای جنوبی واقع بوده از طرف شمال به بحیره کربین و طرف شرق کینی برتانوی و طرف جنوب شرق با برازیل از طرف غرب و جنوب غرب با کولمبیا متصل است .
طرز حکومت جمهوری است .

هاندوراس

مرکز تیکوسیگپا ، ساحه ۴۲۲۲۷ میل مربع ، نفوس نظریا -حصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۹۵۰۰۰۰ نفر است هاندوراس يك جمهوریت است در وسط امریکای مرکزی طرف شمال آن بحیر .
کربین طرف شرق و جنوب آن ، نیکاراگوا ، طرف جنوب و غرب آن السلوادور و طرف غرب آن کواتیمالا است .

هایتی

مرکز پورتا پرنس ، ساحه ۱۰۷۱۷ میل مربع ، نفوس نظر به احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۰۵۰۰۰۰ نفر است .

هایتی یگانه منطقه است که در امریکا بزبان فرانسه تکلم میکنند بطرف شمال آن اوقیانوس اتلس شرق جمهوری دومینیکن و جانب جنوب و غرب بحیره کربین واقع است .
هایتی در سال ۱۴۹۲ توسط کولمبس کشف شد .

هنگری

مرکز آن بوداپست ساحه ۳۵۹۱۸ میل مربع نفوس نظر با -حصایه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۰۰۰۲۰۰۰ نفر است .

مجارستان يك جمهوریت اشتراکی است در اروپای مرکزی که طرف شمال چکوسلواکیا و اتحاد شوروی است یوگوسلاویا طرف جنوب رومانیه در شرق و آستریا طرف غرب آنست .

هندوستان

مرکز دهلی جدید ، ساحه ۱۲۳۱۸۸۰ میل مربع نفوس با -حصایه (۱۹۶۱) ۴۳۸۰۰۰۰۰ نفر است .

در ۱۹۴۷ انگلیس ها هند را گذاشته و رفتند. هند و ستان در ۱۹۵۰ بحیث يك جمهوریت آزاد عرض وجود كرد به شمال هندوستان كوه های عمالیه، جمهوریت مردم چین، نیپال و كشمیر و قسمتی از پاکستان واقع است.

شرق پاکستان شرقی و خلیج بنگال جنوب اوقیانوس هند غرب اوقیانوس هند و بحیره عرب موقع دارد نظریات انتخابات امسال دكتور رادا كرشنان بحیث رئیس جمهور و پندت جواهر لال نهرو بحیث صدراعظم هند برگزیده شدند.

هسپانیه

مرکز مادرید، ساحه ۱۵۹۵۰۴۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۰۱۲۸۰۰۰ نفر است.

هسپانیه از طرف غرب به پرتگال و بحر اتلانتیک و از طرف شمال بفرانسه و اتلانتیک طرف شرق و جنوب آن بحیره مدیترانه و بحر اتلانتیک واقع است.

یمن

مرکز آن صنعاء، ساحه ۷۵۰۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۵۸ ملل متحد ۵۰۰۰۰۰ نفر است.

امامت یمن در ساحه جنوب غربی منطقه عربی واقع بوده و در جوار پروتکتورات عدن و غرب عرب سعودی موقع دارد طرف غرب آن بحیره احمر واقع است.

یونان

مرکز آتن، ساحه ۵۱۸۴۳ میل مربع، نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۸۳۲۷۰۰۰ نفر است. طرز حکومت در یونان شاهی است.

طرف شمال آن بلغاریه و یوگوسلاویا، البانیه طرف شمال شرق ترکیه، جانب شرق بحیره ایجین طرف جنوب مدیترانه و سمت غرب بحیره ایونین واقع است.

یوروگوای

مرکز مونتهویدو، ساحه ۷۲۱۷۲ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۵۸ ملل متحد ۲۷۰۰۰۰ نفر است.

یوروگوای کوچکترین ولی مترقی ترین جمهوریت در امریکای جنوبی است.

از طرف شمال و شرق با برزیل، از طرف جنوب با بحر اتلانتیک جنوبی و از جانب غرب با آرژانتاین متصل است.

یوگوسلاویا

مرکز بلگراد، ساحه ۹۸۷۶۶ میل مربع و نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۱) ۱۸۵۱۲۸۰۵ نفر است.

در اروپای مرکزی واقع بوده از طرف شمال متصل است به آستریا، هنگری و رومانیه از جانب شرق به رومانی و بلغاریا و از جنوب با یونان و البانی طرف غرب آن البانی، بحیره ادریا تیک و ایتالیا واقع است.

دهيواد کورنی خبرونه

دسنبلي په مياشت کښي

دسنبلي اول ددهيواد دملی خپلواکي ددری څلویښتمی کالیزی مراسم دا علی حضرت معظم همایونی په قیمتی ارشاداتو پرانستل شو .

دسنبلي دوهم: دسرور کاینات حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله و سلم دمبارکي زیږدنی ورځ په شاهي سلام څانه کښي په خاصو مراسمو سره تجلیل او استقبال شوه .

دسنبلي ۲: دهيواد دخپلواکي دبیرته اغیزتلود دري څلویښتمی کالیزی او پنځه کلن پلان دپای ته رسیدلو په مناسبت ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ویناو کړ .

دسنبلي ۳: همایونی اعلی حضرت دکابل دریم بین المللی نندارتون دفتی په پریکولو سره پرانسته

دسنبلي ۵: دمزار شریف دنجونو دلیسی دوداني کار سرته رسیدلی دی .

دسنبلي ۶: تر وږه پوری دکړهڼی وزارت له خوا دهيواد په مرکزي او ولایاتو کښي دورښمو دچینچيونه استیشنونه پرانستل شوی دی .

دسنبلي ۸: ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم دبی طرفو هیوادو په جرگه کښي دگډون له پاره بلکړاډته وځو محمد .

دسنبلي ۹: دهيواد په بیلو بیلو برخو کښي دپښتونستان دورښي مراسم په ښه شان سره استقبال شو .

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم په خپله رادیویی وینا کښي دپښتونستان په مقابل کښي دپاکستان درویی په باب اداسی وفرمایل: دپښتونستان په مقابل کښي دپاکستان رویه دبرتانیی درویی سره هیڅ فرق نلری . دپښتونستان سره دافغانستان همدري اوعلايق نه موجوده اونهراتلونکی قوت پری کولی شی .

دسنبلي ۱۰: دمطبوعاتو دمستقل ریاست رئیس دکتور سهیل له خوا ددوستو هیوادو دهنرمندانو په ویاړ دکابل په هوټل کښي دخدای پامانی میل مستیا وشوه .

دسنبلي ۱۱: ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم بلکړاډ ته ورسید او د ښاغلی بن یوسف بن خدع سره یی وکتل .

دسنبلي ۱۲: ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم دبی طرفو هیوادو دمشرانو دجرگي په پرونی غونډه کښي ددغی غونډی ریاست په غاړه درلود . دافغانستان صدراعظم ښاغلی سردار محمد داؤد په بلکړاډ کښي دبی طرفو هیوادو دمشرانو په جرگه کښي ویناو کړ .

دسنبلي ۱۳: دملی شوری دمالی او بودجي دچارو کمیسیون دملکیت د۱۳۴۰ کال دوروستیو شپږ میاشتو بودجه دغور او کتنی لاندی ونيوله .

دسنبلي ۱۴: دمالکک دجادي پوری مربوطه کار دقواو دهمومي قومانداني منصب داران دپغمان په تپه کښي دهمایندنی اعلی حضرت په حضور مشرف شول .

دسنبلي ۱۵: غڼه مدالونه چه دهمایونی اعلی حضرت له حضور څخه دیمیني دا علی حکومت

: ژا ندارم د منصب دارانو له پاره منظور شوی و دهغوی مستحقینو ته وروسپارل شول .

- دسنبلی ۱۶: رسمي اعلامیه: پرون په پېښاور او کوبېته کښې دافغانستان قونسلگریواوه، داراز په پېښاور، پاره چنار اوچمن کښې دافغانستان وکالت تجاریو دپاکستان دحکومت دیو طرفه ناورې قصد په اثر خپلو وظیفو ته خاتمه ورکړه.
- دسنبلی ۱۷: ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم اوملگری یی کابل ته راغلل. ښاغلی صدراعظم دبیطرفو هیوادو دمشرانو جرگه بریالی اودقناعت وړو بلله.
- دسنبلی ۱۸: دملی شوری کالیزه په خاصو مراسمو سره تجلیل شوه.
- دسنبلی ۱۸: دملی شوری رئیس دملی شوری دیودیرشمی کالیزی دتا سیس په مناسبت دگلو هغه امیل چه دافغانستان دملت داحساتو اوقدرپیشن دنی تر جمائی یی کوله دملی شوری دمو سس اهلحضرت شهید سعید په مزار کېښود.
- دسنبلی ۱۹: دملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر دملی شوری دکالیزی دتاسیس په مناسبت بیانیه ایر ادکړه.
- دسنبلی ۲۰: دمحاسباتو دتفتیش دپروژې اصولنامه دملی شوری دمالی او بودجی دچارو دکمیسیون په غونډه کېښودور او کتنی لاندی ونيول شو.
- دسنبلی ۲۳: دکړهڼی دوزارت کښل ښاغلی عدالت بغلان ته ورسید.
- دسنبلی ۲۴: دهمایونی اهلحضرت له خوا دفرانسی دجمهور رئیس جنرال دوگول دحیات په مقابل کېښودناوړه قصد دشنیدو په اثر داحساتو دخرگندواو تلگرام دنوموړی په نامه مخاېره شوی دی.
- دسنبلی ۲۵: دخارجه چارو وزیر دصدارت عظمی دوهم معاون ښاغلی سردار محمد نعیم نن سباو په اتو بجو دمسکو خواته روان شو.
- دسنبلی ۲۷: دوزارتونو او دولتی دایرو د ۱۳۴۰ کال، دشپږو وروستیو میاشتو عادی او انکشافی بودجه دملی شوری له خوا تصویب شوه.
- دسنبلی ۲۸: دملکرو ملتو په موسسه کېښی افغانی لوی سفیر اودایمی نماینده ته هدایت ورکړ شوی دی چه دهمایونی اهلحضرت ښاغلی صدراعظم اودافغانستان دحکومت له خوا ددلاک همراشد د ناخاپی مړینی په نسبت دملکرو ملتو د موسسې دارالارنشات دزبات خپلکان او تأثیر مرانب ورسوی.
- دسنبلی ۲۸: دقنی پرونل دمکلفیت دخدمت دپروژې اصولنامه داها نو په مجلس کېښی تصویب شوه.
- دسنبلی ۲۹: دخارجه چارو وزیر دصدارت عظمی دوهم معاون دشوری اتحاد د اقتصادی موفقیتونو نندار تون ولید اودلیدنی په پای کېښی ددغه نندارتونو له خوا دوی ته یومدال دیادگار په ډول ورکړ شو.
- دسنبلی ۲۹: دپولنند دحکومت دخارجی مرستو عمومی معاون ښاغلی فیدسکی دیوهیئت په مشرۍ کابل ته راوړسید.
- دمیزان ۳: دکتور عبدالرحمن حکیمی دنړۍ دصحی موسسې دخور لسمی دوری په غونډه کېښی دمنطقوی کمیټی درئیس دمرستیال په حیث وتا کل شو.

د میزان ۳: د اتومي انرژي موسسې په غونډه کې د افغانستان د نمانځنځي د هیئت غړي ویاړنا ته لارل .

د میزان ۵: د کابل د شمال په یوسلو خلو ښت کلیومترې کې د دو-پنې د یو لوی کان په باب د پر و فوسر دولا پارال نظریه نشر هو .

د میزان ۵: د افغانستان د شاهي دولت او د پولیند داو لسی جمهوریت د نمانځنځي د ترمنځ د تخنیکي مرستو پرو تو کول لاس لیک شو .

د میزان ۶: د هاپو نی اعلی حضرت د غوري د بریښنا او د سمندو د فابریکې چاری معا ینه کړې او د فارم او مصنوعي القاح مر کز یی ملا حظه کړ .

د میزان ۶: د افغانستان د شاهي حکومت او د سویس د کنفدراسیون د ترمنځ د هوايي حملو نقل مو ا افتنامه لاس لیک شو .

د میزان ۶: د نایجریا پارلماني هیئت کابل ته راو رسید ،

د میزان ۷: د ستوري دریمه درجه نشانونه چه د هاپو نی اعلی حضرت له حضور څخه د ښاغلي کفشف او ښاغلي داکتر کورت هندرسن لپاره د دوی د هغه خدمتونو په پاس چه د هیواد په لومړني پنځه کلن پلان کې یی کړی ومنظورشوی دوی ته ورکړل شول .

د میزان ۸: د دکتور عبدالغفار کاکي د زروې انرژي په جرگه کې د بودجې درئیس د مر ستیال په هیئت وټاکل شو .

د میزان ۹: د هاپو نی معظم اعلی حضرت او ښاغلي صدراعظم له حضور څخه د ولسی چین د جمهوریت د تاسیس د کالیزی په مناسبت د ولسی چین د جمهوریت د جلالتمآب ليو شاو چی په نامه د مبارکي تلگرامونه پیکنگ ته مغابره شوی دی .

د میزان ۱۰: د ملی شورا په دوه ویشتمه عمومی غونډه کې د افغانستان د شاهي حکومت او د متحد عربي جمهوریت د حکومت د ترمنځ د هوايي ملکي خدمتونو مو افتنامه تصویب شوه .

د میزان ۱۰: د افغانستان یو تجارتي هیئت چکو سلواکیا او پولند ته لاړ .

د میزان ۱۱: د افغانستان د شاهي حکومت او د بلژیک د شاهي حکومت د ترمنځ د هوايي ملکي خدمتونو مو افتنامه د ملی شوري د خارج چارو په کمیسیون کې د غوراو خبرو لاندی و نیول شوه .

د میزان ۱۲: د شوروی اتحاد پارلماني هیئت د ښاغلي صدراعظم او د وزارت عظمی د دواړو معا و نا نواد ملی شوري درئیس سره د پیژند گلوۍ کتنه و کړه .

د میزان ۱۲: د ښاغلي ر ښتیا دنړی د صلیبونو اوسرو میاشتو په بین المللی جرگه کې د افغانی سری میاشتی د تشکیلاتو د لارو او فعالیتو په باب رپورت وړاندی کړ .

د میزان ۱۳: د شوروی اتحاد پارلماني هیئت په سلطنتی مضمو ص کتاب کې لاس لیک و کړ او د شهید سعید اعلی حضرت په مزار یی د گلو گیلوی کینودی

د میزان ۱۳: د افغانی هیئت په دوهم پنځه کلن پلان کې د شوروی اتحاد د همکاری کو لو په باب د خبرو لپاره مسکو ته لاړ .

د میزان ۱۴: د شوروی اتحاد پارلماني هیئت د کابل موزیم و کاته .

- د میزان ۱۵ : د هرات هوای میدان د مطبوعاتو دمستقل رئیس ډاکټر سهیل په واسطه د دری رنګه فیتی په پریکولو پراستل شو.
- د میزان ۱۷ : دافغانستان د شاهي دولت اود چکواکيا دحکومت ترمنځ فرهنگي موافقتنه مه په ملي شوري کښي تصویب شوه .
- د میزان ۱۸ : د مطبوعا دمستقل ریاست دژورنالیزم ددوهم مسنجل کو رس تصدیق لیکونه شاگردانو ته وويشل شو.
- د میزان ۱۸ : هغه رښتین مډال چه دهمایونی اعلی حضرت له حضور څخه د خوگیا ښودلوی حکومت دامنیی قوماندان تورن عبدالرحمن لپا ره منظور شوی نوموړی ته وسپارل شو.
- د میزان ۱۹ : دافغانستان د شاهي دولت اود المان داتحادی جمهوریت ترمنځ فرهنگي موافقتنه دملی شوري په عمومی فونډه کښي تصویب شو .
- د میزان ۱۹ : د شوروی اتحاد دپارلمانی هیئت لهخوا دملی شوري د رئیس په ویاړ د کابل په ټوټل کښي د شپي میلسمتیا شوی وه . د ملی شوري درئیس اود شوروی اتحاد دپارلمانی هیئت درئیس ترمنځ بیاني ابراد شوی .
- د میزان ۲۱ : د شوروی اتحاد مارشال، مارشال سکولوفسکی اوملگری بی کابل ته راغلل .
- د میزان ۲۳ دگران هیواد ټولو وگړو دهمایونی معظم اعلی حضرت د زیږیدنی نیکمرغه کالیزبه ډیره مینه اقبال کړه .
- د میزان ۲۳ د افغانستان د شاهي حکومت اود فرانسې دجمهوری دولت دحکومت ترمنځ د هوایی خدمتو دحمل ونقل موافقتنامه په ملی شوري کښي تصویب شوه .
- د میزان ۲۴ : دباغلی صدراعظم د شاهانه ذات هغه لطف اومهربانی چه دافغانی دسنگاه انجنیرانو ته چه دهرات د هاشمی پل په جوړولو کښي یی فعالیت ښکاره کړی ودوی ته ابلاغ کړه اود مینه پال دوهم اودریم درجه مډالونه چه داعلی حضرت معظم همایونی له حضور څخه ددوی لپا ره منظور شوی دوی ته ورو سپارل .
- د میزان ۲۴ د حضرت امام په ښار کښي دتیلو ویستلو یوه د سنگاه اود صابون جوړولو یوه د سنگاه پراستل شوه .
- د میزان ۲۵ دافغانستان د شاهي دولت اوترکی دجمهوری حکومت ترمنځ دفرهنگي روابطو موافقتنامه په ملی شوري کښي تصویب شوه .
- د میزان ۲۶ : د افغانستان څارندوی د محمرک ورځ دیوهنی دو زبردکتور پوپل اود څارندوی داعلی قوماندان په وینا دماسپښین نه وروسته په دری نیمو بجو د بابر شاه په باغ کښي پراستل شوه .
- د میزان ۲۷ : دامریکا دجلالتماب جمهوررئیس دهغه دوستانه کوشش پيشهاد چه دافغانستان اوپاکستان ددروستیو ناروغيو پيشو داصلاح لپاره چه دپاکستان دیو طرفه عمل پد اثر ددواړو حکومتو ترمنځ راغلی دی . په کابل کښي داتازونی دلوی سفیر باغلی هانری بایرود په وسیله دهمایونی اعلی حضرت حضور ته وړاندی شو چه د هغه جواب د ۱۳۴۰ کال د میزان په دو لسمه نیټه

په واشنگتن کېښي د هاپووني اعليحضرت داوی سفير په وسيله د امریکا جمهور رئیس ته وړاندې شو. . پدې جواب کېښي د هاپووني اعليحضرت له خوا د پاکستان او افغانستان ترمنځ په علاقو کېښي د شخړو دې مطلبه زیات په باب تصریح شوی و. . اود دواړو هیوادو د اوضا هو د بیرته ښه کید و په باب ئی داتا زونی د جلاله اب جمهور رئیس له خوا د دوستانه کوشی سنا ینه اوبه هر کلی کړی دی .

ویل شوی دی چه په کانا پاکیښي داتا زونی لوی سفير او د امریکا دخا ر چه چا رو پخوانی سیاسي معین ښاغلی لیو نکستن میرچانت د افغانستان او پاکستان ددی موضوع لپاره داتا زونی د جمهور رئیس شخصي نما ینده په حیث ټاکل شوی دی .

دمیزان ۲۸ : د افغانستان اقتصادي هیئت دکانو اوصنائو د وزیر دکتور محمد یوسف تر ریاست لاندی د افغانستان د اقتصادي دوهم پنځه کلن پلان په مو ده کېښي د اقتصادي او تخنیکي مر ستوموا فقتنامه د افغانستان او شوروی اتحاد ترمنځ د ۱۳۴۰ د میزان په څلور و یستمه نیټه په ما سکو کېښي لاس لیک کړه .

د شوروی اتحاد له خوا د باندی هیواد و ته د مرستو ور کولو لپاره د وزیرانو د کمیټی رئیس ښاغلی سکېچ کوف دا موافقتنامه لاسلیک کړه .

دمیزان ۲۸: د شوروی اتحاد د پښتو ژبی او ادبیاتو عالم او پوهاند ښاغلی دوریانکو ف چه پدې شق کېښي د معلوما تو د پوره کولو لپاره افغانستان ته را غلی دی. دنوموړی ورغوسی د ماسپښنه وروسته په دوو بجوئی د پښتو ټولنی په غونډه کېښي گډون وکړ. پدې موقع کېښي ئی د ژب پېژاندنی په اساس د پښتو ژبی دلجو اورسم الخط په شاوخوا کېښي علمی خبری اتری وکړی .

دمیزان ۲۹: د ناروی د ژب پېژندلو پروفیسر استاد یارگن سټیرن نارویژی له خوا په افغانستان کېښي دهغه لهجو په باب چه خبری وړ باندی کیږی د ادبیاتو د پوهنځی د ژب پېژندنی په خونه کېښي کنفرانس ورکړ .

دمیزان ۳۰: د ملی شوری دخارجه چارو کمیسیون دخو ورغو تدقیق نه وروسته د افغانستان د شاهي دولت اود سویس د کنفدراسیون تر منځ د هوایی موافقتنامی په باب خپل موافقت صادر کړ . دمیزان ۳۰ په زینب ننداره کېښي د سری میاشتی دهفتی په مناسبت یو محفل جوړ شوی و چه په هغه کېښي والا حضرت شهزاده احمد شاه والا حضرت شاه دخت بلمقیس اود سلطنتی درنی کورنی محینی نور غړو لویو عسکری اوملکی مامورینو گډون کړی و . په مجلس کېښي د بیانیو ور کولو نه وروسته د زر غونی لیسې د شاگردانو له خوا انترکټ وښودل شو. بسپنه غونډه اولاتری ټکه ونه وویشل شوی .

د عقرب اول هاپووني اعليحضرت دابن سیناد نوی روغتون ودانی ملحقات اودهغی نوی پو لیکلنیک و کوت . د ار وغتون د عصری روغتونو څخه دی چه په ټولو وسایلو او لوازمو او موظفو افرادو باندی مجهز دی .

دعقرب اول: دملی شوری مجلس دافغانستان دشا هی دولت اودسویس دکنفدراسیون ترمنځ دهوایی خدمتو موافقتنامه د رایو په اکثریت تصویب کړه .

دعقرب اول : دملکرو ملتو د موسسی شپاړسمه کالیزه دهیواد په مرکز اوولایاتو کښی په انخاصو مراسمو تجلیل شوه .

دعقرب ۲: دامریکا دجمهور رئیس خصوصی نماینده ښاغلی لیو انگستن مرچنت دهمایونی اعلیحضرت په حضور باریاب شو . اووروسته له هغه یی دښاغلی صدراعظم سره و لیدل لکه چه معلومه شوی ده نوموړی نماینده دخارجو چاروله وزیر اودصدارت عظمی ددوم معاون سردار محمد نعیم سره هم ملاقات و کړ .

دعقرب ۲ : دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم، دوکتور علی احمد پوپل، اود مطبوعاتو دمستقل رئیس دکتور هیل له خو ادملکرو ملتو دورغی په مناسبت پیغامونه خپاره شوی دی . او ددی ورغی مراسم په مرکز او ولایاتو کښی دپخوا په شان اجرا شول .

دعقرب ۲: دلیننگراد دپوهنتون د پوهنځی رئیس پروفیسر کورولوف ترریاست لاندی دشوری اتحادیو علمي هیئت دکابل دپوهنتون دریاست په بلنه کابل ته را ورسید .

دعقرب ۳ : دپښتو ټوانی د افتخاری غړی یتوب اسناد ښاغلی پوهاند مارگنا سقرن اوپه مسکو کښی د ختیځ پیژندنی د انستیتوت غړی دریانکوف ته وروسپارل شو .

دعقرب ۴ : دمعلم ورځ : دورغی په لسو بجو دکابل سینماپه تالار کښی دمعلم دورغی په مناسبت دهمایونی اعلیحضرت دپیغام متن چه دپوهنی دوزیر دوکتور پوپل په وسیله ولوست شوی راښتل شوه .

دخاسو مراسمو داجرا کولو سره دپوهنی دعلمی درجو نښانونه لځنی مستحقو نښونکو ته ورکړی شول .

دهیواد معلمان او معلمانی او نمایندگان دماښام په شپږو بجو دگلهاڼی په ماڼی کښی دهمایونی اعلیحضرت اومعظمی ملکی په حضور مشرف شول . په دی وخت کښی ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم اودیوهنی وزیر دکتور پوپل هم حاضر و .

نوموړی نمایندگان دپوهنی دوزیر دکتور پوپل له خوا دهمایونی اعلیحضرت اومعظمی ملکی حضور ته وروپیژاندل شول .

همداراز ددی ورغی په مناسبت دهیواد یوشمیر هغه صادقو خدمتکارانو ته چه دعلمی اوعرفانی پروگرامو دپرمختگ په لاره کښی یی برخه اخیستی او خدمت یی کړی دپوهنی نښانونه ورکړی شول .

دعقرب ۴ : دپوهنی وزارت دځینو دوستو هیواد اودیونسکوله اداری څخه هیله کړی ده چه دافغانستان دعلمی اوعرفانی پروگرامو دکتنی لپاره یومکمل علمی هیئت راولیږی .

دعقرب ۶: دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دترکی دجمهور رئیس په حیث دجنرال کورسل دټاکلو په مناسبت دنوموړی جلالتماب په نامه دمبارکی تلگرام انقري ته مغابره شو .

همداراز د همایونی اعلیحضرت له حضور څخه د ترکیی د جمهوریت د کالیزی په مناسبت چه
داکتوبر ۲۹ نېټی سره مصادفه ده د ترکیی د جمهور رئیس جنرال گورسل په نامه د مبارکی
تلگرام مخابره شو .

دعقرب ۷ : په دوهم پنځه کلن پلان کښی د شوروی اتحاد د همکاری موافقت نامه دملی
شوری له خوا د رایو په اکثریت تصویب شو .

دعقرب ۷ : د افغانستان د شاهي دولت او د چکوسلواکیا د ولسی جمهوریت ترمنځ د فرهنګی روابطو
موافقتنامه او د افغانستان د حکومت او د المان د اتحادی جمهوریت د حکومت ترمنځ تصویب شو .
دعقرب ۸ : دملی شوری د سبزکال دیولسمی دوری غونډی چه دملی شوری درئیس دکتور
عبدالظاهر تر ریاست لاندی د ۱۳۴۰ کال د جوزا د میاشتی څخه شروع شوی وی دعقرب په اتمه نېټه
پای ته ورسیدی .

دعقرب ۹ : دملی شوری وکیلان دنورو کلونو په شان چه دژمی په ورځو کښی رخصت کبزی
نن په دواسو بجو د دلکشا په ماڼی کښی د همایونی اعلیحضرت په حضور مشرف شول .

دعقرب ۱۰ : د افغانستان او ترکیی د جمهوریت ترمنځ فرهنګی موافقتنامه او د فرانسې او
افغانستان ترمنځ د هوای حمل و نقل موافقتنامه دا عیانو په مجلس کښی تصویب شوه .

دعقرب ۱۱ : د لینن گراد د ختیځ پیژاندنی د پوهنځی رئیس ښاغلی میخا ئیل د پښتو
ټولنی له رئیس ښاغلی الفت او د پښتو ټولنی له غړی سره وکتل .

دعقرب ۱۲ : د پیچ د دری د کلو دانکشاف د پروژی د آمریت دروغتون دودانی د تاداو
د بره د کلو دانکشاف د فنی معاون ښاغلی بخشی په وسیله کښوده .

دعقرب ۱۳ : د ښانونو او مدالونو اصولنامه نوی چاپ او د همایونی اعلیحضرت د قوانینو
په مهربنکلی کړی شو .

دعقرب ۱۴ : - د خا رجه چا ر و د وزیر ښاغلی سردار محمد نعیم له خوا د ښاغلی
اوتانت د ملګر و ملتو د همومی منشی د کفیل په حیث دنو موری په نامه د مبارکی تلگرام
نیویارک ته مخابره شوی دی .

دعقرب ۱۵ : - د همایونی اعلیحضرت ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم او د خا رجه چارود
وزیر د صدرت عظمی د وهم معاون ښاغلی سردار محمد نعیم د اکتوبر دا انقلاب د څلور
څلو یښتمی کالیزی په مناسبت د جلالتماب ګیو نید بر ژنیف ښاغلی خرو سچف او ښاغلی
ګرو میکو په نامه د مبارکی تلگرامونه مسکو ته مخابره شو .

دعقرب ۱۶ : - د پوهنی دوزارت او د پوهنتون دریاست او څا رند وی اراکین رئیسان
پرو فیسران استا دان د کتور ان د پوهنځیو محصلین د لیسو او لیلیو شاگردان
او دمیر منو ټولنی منسوبین نن د شهید اعلیحضرت مزار ته ولاړ او د قرآن کریم د ختم
نه وروسته یې د افغانستان د خپلواکی دممرکی نجات ښوونکی لوی قهرمان ته د هاوی
وکړی وروسته له هغه یې د کلو هغه اخیل چه په دی مناسبت جوړ شوی و ددغه لوی
شخصیت په مزار کښود .

دعقرب ۱۸ :- دآلمان داتحادی جمهوریت دصدر اعظم دښاغلی اد ناو رد بیا ټا کلو په مناسبت دښاغلی سردار محمد داؤد صد ر اعظم له خوا دنو موری په نامه د مبارکۍ تلگرام بن ته مخا بره شوی دی .

دعقرب ۱۹ :- دهما یونی اعلیحضرت له خوا دایران د شاهنشاهی دولت لوی سفیر ښاغلی عبد الا میررشیدی خا پری ته دهنه خدمتونو په پاس چه په افغانستان کښی یی ددوه کلو دخدمت په موده کښی د دواړو هیوا دو دروا بطو د پراختیا په باب کړی و دسر دار اعلی نښان منظور اوورکړی شو .

دعقرب ۲۰ :- د سبز کال دخزان په سالون کښی چه د نجونو او هلکانو ۴۳ ښوونځیو د شاگردانو لاس کارونو ایشودل شوی واتیو تنو ته په دری درجو کښی جا پری وټا کول شوی لومړی درجه شل تنه دوهمه درجه څلور څلوینت تنه اودریمه درجه شپاړس تنه دی . دعقرب ۲۱ دهما یونی اعلیحضرت له خوا دسعودی عربستان دپاجادعت کښیناستود کالیزی په مناسبت د اعلیحضرت سعودیه نامه دمبارکۍ تلگرام ریاض ته مخا بره شو . همدار از دهما یونی اعلیحضرت له خوا دسویډن دپاچا اعلیحضرت گوستاف ادولف دزیږیدنې دکالیزی په مناسبت د مبارکۍ تلگرام دنوموړی اعلیحضرت په نامه استکېلم ته مخا بره شو .

دعقرب ۲۲ : دهما یونی اعلیحضرت له خوا داردن دپاچا اعلیحضرت حسین دزیږیدنې دکالیزی په مناسبت دمبارکۍ تلگرام دنوموړی اعلیحضرت په نامه عمان ته مخا بره شوی دی . دعقرب ۲۳ : دکانواوضایعو وزیر دکتور محمد یوسف دهيواد دشمالی برخو دصناعتی موسسو دکتلو په غرض نن سهار دقطغن دولايت خواته روان شو .

دعقرب ۲۴ : دکانو اوضنايعو وزیر دکتور محمد یوسف پرون شپه اښپتنی ته ورسید . دغلی دگدام ورکشاپ، دچارج خونه دمعدن چراغونه، دبرق دستگاه اوددیرو دسکرو دکان دقواودافرادوځونی یی وکتلی .

دعقرب ۲۷ : دالجزایر دموقتی جمهوري حکومت نماینده ښاغلی شریف بن قلال دهما یونی اعلیحضرت په حضور مشرف شو او د جلالتماب بن یوسف بن خده لیک یی دهما یونی اعلیحضرت - خورته تقدیم کړ .

دعقرب ۲۸ : په کابل کښی دایتالیاد جمهوري دولت نوی اوی سیفر ښاغلی کرلو سیمینو نن شپه په اوبجو دمعمولوتشریفاتو په شان خپل اگریمان دهما یونی اعلیحضرت - خورته تقدیم کړ .

دعقرب ۲۹ : هغه دوهمه درجه ستور نشان چه دمالی دوزارت داداری معین ښاغلی محمدانور ضیایی لپاره دده دخدمتو په پاس چه پخوا دهما یونی اعلیحضرت له خوا منظور شوی دصدارت دکلخانی په ماڼۍ کښی دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم په وسیله دوی ته ورو سپارل شو .

دعقرب ۳۰ : دهما یونی اعلیحضرت دمشر زوی ولا حضرت شهزاده احمد شاه دنکاح مراسم دپیغلی خاتول عمرزکریا سره دچهل ستون په ماڼۍ کښی اجرا شول .

د قوس ۳: دولاياتو دمخا سپينو مخصوص دمحاسبې دکورس يوه مياشتنۍ دوره چه دمالی په وزارت کښی دخارجي مشاورينو اوداخلی ښوونکو تر نظارت لاندی پرانستل شوی وپای ته ورسیده. د قوس ۷: دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دیوگو-لاویا ددولت دملی جشن دکالیزی، په مناسبت دهغه دولت دجمهور رئیس جلال لښکر مارشال تیتو په نامه دمبارکی تلگرام بلگرام ته مخا پر شوی دی.

د قوس ۸: دغزنی داعلی حکومت دمخا براتو دمدیریت له خوا یو نوی لسی لپنه سوچوږد د وازی خوا دمحلی حکومت په مرکز کښی نصب او په کار واچول شو. د قوس ۱۰: دکرهڼی دوزارت داپیاری انجنیر شاغلی روشن دیو هیئت په ملکرتیا دگهو از اوزرمت دزمکی دلاندی اوبودکتنی لپاره هڅی خوا ته لار.

د قوس ۱۱: داد بیاتو دپوهنځی دخلورم ټواکی دفارسی څانگی محصلین چه دچهار شنی دورخی په سهار د استاد خلیلی په ملکر تیا دیو علمی سیر لپاره غزنی ته تللی و پروڼ کابل ته راغلل. د قوس ۱۲: دپوهنې دوزارت د ثانیوی تدریسانو رئیس دکنور محمد اکرم او ددغه وزارت مشا ور ښاغلی محمد اسماعیل ساعی دکابل دولايت دپوهنې دمدیر سره پروڼ لوگر ته لار او د برکی برک دملکانو دمتوسطه ښوونځی دکالنی امتحان جریان یی وکوت.

د قوس ۱۳: دهمایونی اعلیحضرت له خوا دتایلند دملی جشن دکالیزی په مناسبت دهغه هیواد دپاچا اعلیحضرت قومینول دولت په نامه دمبارکی تلگرام بنکاک ته مخا پر شوی دی. د قوس ۱۴: دهمایونی اعلیحضرت دنقلو دپروژې اودننگر هاردولایت دمرانی چارو دملاحظی په غرض دورخی په لسو ښو او پنځلسو دقیقو هڅی خواته تشریف یووړ.

د قوس ۱۵: دهمایونی اعلیحضرت دننگر هاردکانال اوددرونټی دبندد کار جریان ملا حظه کړی. د قوس ۱۶: دهمایونی اعلیحضرت وروسته له هڅی چه دنقلو پروژې او ددرونټی او جلال آباد عمرانی چاری یی وکتلی په خیر سره بیرته شاهی ارگ ته راوړ سیدل.

د قوس ۱۸: دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم له خوا دتائنگانیکا دآزادی په مناسبت دهغه هیواد دصدراعظم جلال لښکر جو یوس نایریر په نامه دهغه مملکت پایتخت دار السلام ته مبارکی تلگرام مخا پر شوی دی.

د قوس ۱۹: دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم دعلومو دپوهنځی دلیدلو په وخت کښی هیله ښکاره کړی. چه دعلومو دپوهنځی شاگردان اوهانگردانی دساینس په علمی او تخنیکي ارزښت باندی ځان وپوهوی اودزد کړی لپاره په زړه پوری کوشش وکړی ترڅو چه دهیواد هیلی او ارزوگانی ددغه پوهنځی دلخوانانو دزیار او زحمت په اثر ترسره شی.

د قوس ۲۰: دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم له خوا دیونیوسف دپنځلسمی کالیزی، په مناسبت دیونیوسف داجر اکیه آمر ښاغلی موریس پیت په نامه دمبارکی تلگرام نیو یارک ته مخا پر شوی دی.

د قوس ۲۱: دشوروی اتحاد لومړنی کپهان نورد میجر پوری گاکارین دخپلی میرمنی

اوملکزو سره دخواجهرواش هوایی چکرته راوړ پدل او دیو هندی دوزیر دکتور پو پل له خوا یی هر کلی وشو .

دقوس ۲۲ : د شوری اتحاد لومړنی کیهان نورد موجریوری کارین نن ما سپین د شهید سعید اعلیحضرت مزار ته ولاړ اودگلو کیدی ورباندی کیښوده وروسته له هغه یی د افغانستان دخپلواکی په خلی هم د گلو کیدی کیښوده .

دقوس ۳۳ : دشاغلی سردارمحمد داؤد صدراعظم له خوا دمیجر یوری کارین او دده دملکروپه درناوی دقرغی په کافی کښی یوه غرمی میلستیا شوی وه .

دقوس ۳۴ : هـ مـ اـ یـ ونـی معظم اعلیحضرت دسور یی دجمهور رئیس په حیث دجلالتمآب ناظم القدر سی دتاکلو په مناسبت مبارکی ویلی ده او په دی وسیله یی دافغانستان دحکومت امخو ا دسوری دجمهوری حکومت رسمی پېژندنه اعلام شوه .

دقوس ۳۶ : دمرکز دلیسو ددولسمو ټولگیو دپښتو اوفارسی مضامینو تجربی ازموینه دصدارت عظمی دلومړی معاون ښاغلی علی محمد په حضور واخیستل شو .

دقوس ۳۷ : دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دسویس دجمهور رئیس جلالتمآب پول شو ریت په نامه دمبارکی تلگرام برن ته مغایره شو .

دقوس ۳۹ : په کابل کښی دفرانسی لوی سفیر ښاغلی ار نو ردال دورن دومیسینی دپوهنی له وزیر دکتور پوپل سره ملاقات وکړ اوضمناً یی دحقوقو دپوهنغی، ملالی لیسې داستقلال دلیسی دکنابخانو له پاره یوشمیر علمی کتابونه اهداکړل .

دجدي اول : ښاغلی عزالملك دچترال دپخوانی مهتر شجاع الملك ورو دپښتونستان یومجاهد دنهرین دحکومت اوسیدونکی دناروغی په اثر دقوس په دېرشه نیټه په پنځمه اتیا کلن عمر وفات شو .

دجدي ۲ : دشپږسوه نارینه او ښځو ښوونکو لپاره دژمنیو کورونو او مه دوره نن سهار په نهو بجو دابن سینا دښوونغی دکنفرانسو په سالون کی پرانیستل شوه .

دجدي ۳ : په کابل کی درومانی ددولت مختار وزیر نن په یو لس نیمو بجو خپله اعتمادنامه ددلكشاپه ماڼی کی دهمایونی معظم اعلیحضرت حضور ته تقدیم کړه او وروسته له هغی دشهید سعید اعلیحضرت مزار ته ولاړ اودگلو کیدی ورباندی کیښوده .

دجدي ۸ : دامریکا دمد یکو دطبی موسسې دهیئت رئیس اوصدری جراحی متخصص پروفیسر شاو په دریو بجو اوشلو دقیقو دالوتکی په زیرمه کابل ته راغی نوموړی پروفیسر دمد یکو دطبی موسسې دبین المللی همکاریو په سلسله ددود کلو لپاره دابن سینا په روغتون کښی کار کوی .

دجدي ۱۰ : دهمایونی اعلیحضرت اوشاغلی صدراعظم له حضور څخه دمسیحی نوي کال په مناسبت ددوستو هیوادو دپاچاهانو جمهور رئیسانو اوصدراعظمانو په نامه دمبارکی تلگرامونه مغایره شول .

د جدي ۱۲ : د ښاغلي سردار محمد داود صدر اعظم له خوا د لويديځې ساموای د ازادۍ په مناسبت د نوموړې حکومت په نامه د مبارکۍ تلگرام مخابره شو .

د جدي ۱۳ : د هاپوني اعليحضرت له حضور څخه د بر ما د ملي جشن په مناسبت د بر ما د اتحاد رئيس جلالتماب وين ماونگ په نامه د مبارکۍ تلگرام رنګون ته مخابره شو .

د جدي ۱۷ : په شوروي اتحاد کې د افغانستان د ګلنوري روابطو درياست په نامه د ادارې تشکيل منظوړ شو .

د جدي ۱۸ : د کابل په دربار کې د امريکا د متحدو ايالاتو د لوی سفير په حيث د جلالتماب جان ميلتن ائتمين اګريمان چې په يو ادا فغانستان د شاهي دولت له خوا غوښتل شوی ؤ د هاپوني اعليحضرت له حضور څخه صادر شو .

د جدي ۱۹ : د هاپوني معظم اعليحضرت د داندو نيزيا د جمهور رئيس جلالتماب احمد سکارنو د ناوړه قصد د ويري د بچيدو په مناسبت د پيغام په ضمن کې خپل احساسات څرګند کړل .

د جدي ۲۳ : د شوروي اتحاد او افغانستان تر منځ د قيمتونو او مالونو د تبادلې يو لسم پروتوکول لاسليک شو . د افغانستان له خوا د تجارت وزير ښاغلي شيرزاد او د شوروي اتحاد له خوا د خارجي تجارت وزارت معين ښاغلي سملياکوف ؤ .

د جدي ۲۴ : د هاپوني اعليحضرت له حضور څخه په يو ګو سلاويا کې د دورو ستۍ زلزلې په نسبت د يو ګو سلاويا د جمهور رئيس جلالتماب مارشال تيتو په نامه د همدې د تلگرام مخابره شو .

د جدي ۲۵ : د خارجي چارو وزير د صدارت عظمي د دوهم معاون ښاغلي سردار محمد نعيم له خوا د امريکا د پخواني لوی سفير ښاغلي هانري بايرود د مغني له امله د چهلستون په ماڼۍ کې يو ميلمستيا وشو .

د جدي ۲۶ : د ايران د شاهنشاهي دولت لوی سفير ښاغلي ذوالفقاري خپله اعتماد نامه د هاپوني معظم اعليحضرت حضور ته تقديم کړه او وروسته له هغې د شهيد سعيد اعليحضرت مزار ته ولاړ او د ګلوګيدۍ ورباندې کيښود .

د جدي ۲۹ : د دولتي مطبعې رئيس ښاغلي قندهاري د قندهار د ولايت اود ګر شک او فراه د اعلي حکومتو د مطبعو د چارو د کتلو په غرض نن سهار د قندهار څو اته روان شو .

د لوی اول : د اقتصاد د پوهنځي څوارلس تنه فارغ التحصيلان د پوهنتون رئيس پوهاند دکتور انوري ته ور وپيژاندل شول .

د لوی دوهم : د پوهنې دوزير دکتور پوپل له خوا په مسکو کې د افغانستان د کلتوري ادارې رئيس دکتور محمد اکرم د مغني له امله ميلمستيا وشو .

د لوی ۳ : د طب د پوهنځي ۳۰ تنه محصلين په مرکز اوولاياتو کې د ډاکټرانو په حيث وټاکل شول .

ددلوی ۴ : دشوری اتحاد اوافغانستان ترمنځ داوبو پیژاندنی او هوایژاندنی په ساحه کېښی د فنی امداد پروتو کول لاس لیک شو .

ددلوی ۶ : دهمایونی اعلیحضرت له خوا دهند دملی ورځنی په مناسبت په پیلې کېښی دهند دجمهور رئیس جلال تملاب راجند راپر شاپه نامه د مېا رکی تلگرام مضا بره شو .

ددلوی ۷ : دپوهنی دوزارت دابتدایی تدریساتو رئیس محمد اصف مایل په مشری دچکوساواکیادعرفاقی موسسو دلدیلوپه غرض یو عرفانی هیئت پر اګ ته ولاړ .

ددلوی ۸ : دمالی وزیر ښاغلی عبدالله ملکیار دهدلی وزیر اود داخله وزارت کفیل ښاغلی سید عبدالله دکارد قواو عمومی قوماندان اود فواند هامی دوزارت دمعبین له کفیل برید جنرال محمد عظیم سره دنگرهار دکاښال دساختمان دچارودکنلو لپاره جلال آباد ته ولاړ .

ددلوی ۱۰ : اعلان شوه چه دکابل پوهنتون سیز کال یوسل اواتیاتنه فارغ التحصیلان دواکتر اولیسانس په حیث جامعی ته تقدیم کړل .

ددلوی ۱۱ : اعلان شوه چه سیز کال دمرکز اوولایاتو په ۱۳۵۲ مختلفو ښوونځیو کېښی ۲۳۳۳۰۹ تنه شاگردان په زده کړه بوخت وو .

ددلوی ۱۲ : معظمی ملکی علیاحضرتی نن ورځ دهلاج کولوپه غرض اړوپاته تشریف یوړه .

ددلوی ۱۳ : اعلام شوچه دافغانستان شاهي حکومت اودمغولستان جمهوري حکومت تصمیم نیولی چه خپل سیاسي روابط دلولی سفارت په سویه برقرار کړی .

ددلوی ۱۴ : - معظمه ملکه علیاحضرته او ملکه یی اروپا ته دتګ په لاره بیروب ته ورسیدل .

ددلوی ۱۵ : دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دسیلون دملی جشن په مناسبت دهغه هیواد دجمهور رئیس جلال تملاب اولیفر کورنی تایک په عنوان دمېا رکی تلگرام کولمپوته مخابره شوی دی . ددلوی ۱۶ : - والا حضرت شهنشاه دکی بلقیس دزرغونی لیسۍ فارغ التحصیلانو ته بری لیکونه او ویشل .

ددلوی ۱۷ : - دکابل په مرکز اوولایاتو کېښی یو شپيته روغتو نو نه دناروغانو دهلاج اودوایی لپاره موجود دی . همدا راز دکسریز (۱۹) مکمل دستګاه (۷۱۳) لابرتوارونه اودغاشو جوړولو اودهلاج کولو ۱۳ موسسو دهیواد په مختلفو برخو کې موجودی .

ددلوی ۲۱ : - داتومی انرژۍ دبین المللی موسسۍ دری نفری هیئت دعلومو پوهنځی وکوت .

ددلوی ۲۲ : - داتومی انرژۍ دبین المللی موسسۍ دری نفری هیئت دکانو اوسنا یو له وزیر دکتور محمد یوسف ، دکابل پوهنتون له رئیس دکتور اتوری دڅارچو وزارت کېښی دملګرو ملتو مدیر دکتور روان فرهادی اود پلان دوزارت دڅارچې مرستو دارتباط دعو می مدیریت له کفیل ښاغلی الفی سره ملاقات وکړ .

د دلولی ۲۵ :- اعلان شوی ده چه (۴۴) تنه دغابو دپاکترانو معاونان دغابو د جوړولو د موسسه، د شپږو دو رونه فارغ شوی دی او د مرکز او ولایاتو په خپلو مسلکي څانگو کښي په خدمت بوخت دی.

د دلولی ۲۶ :- ا اعلام شو ه چه سبز کال د کابل د ه ا می کتابخا نی څخه (۱۸۰) زرو تنو استفاده کړی ده.

د دلولی ۲۹ :- اعلام شوه چه په کابل کښي د اتو ما نو د تلفون یوه پنځه زره لیڼه دستگاه او په ټول افغانستان کښي د تلیفون (۲۳۴) سوچپور دونه وجود لری.

د دلولی ۳۰ :- د کابل په دربار کښي د جاپان لوی سفیر ښاغلی شوده هیروز او د بلغاریا لوی سفیر خپلی اعتماد نامی د همایونی اعلیحضرت حضور ته تقدیم کړی او وروسته د شهید سعید اعلیحضرت مزار ته ولاړ او د گلو گیلدی ور با ندی کښیږدی .

د حوت ۳ :- د امریکا می کیهان نور کولونل جان گلین د موافقا نه یرواز په مناسبت د افغانستان د صدر اعظم ښاغلی سردار محمد داود له خوا د امریکا د جمهور رئیس جان کنیدی په نامه د مبارکۍ تیلیگرام مخابره شو .

د حوت ۳ :- د هغه لمخانی تلفاتو په مناسبت چه د کرانی د ټا ټو په شمال کښي داوږو دپور ته کیدو له امله اوسني د افغانستان د صدر اعظم ښا غلی سردار محمد داؤد له خوا د اتحادی آلمان د جمهوریت د صدر اعظم ادناور په نامه د همدردۍ تلگرام مخابره شو .

د حوت ۴ :- په ایټالیا کښي د همایونی اعلیحضرت لوی سفیر دپلوم انجینر محمد کبیر نن دخپل ماموریت خواته وخوځید .

د حوت ۴ :- د کابل دپوهنتون درغیس پوهاند محمد عثمان انوری تر ریاست لاندی یو عرفانی هیئت د انجادی آلمان د جمهوریت کولن وین دپو هنتونو د بلنی په اثر هغه هیواد ته لاړ .
د حوت ۶ :- دپوهنتی دوزارت د مسلکي تدریس اتوریس ښاغلی محمد حیدر د فدرالی آلمان د جمهوریت د عرفانی مقاماتو د بلنی په اثر پرو ن هغی خوا ته وخوځید .

د حوت ۷ :- د کابل او خان اباد تر منځ د بی سیم تلیفون نوی دستگاه پرانستل شوه .

د حوت ۷ :- د کابل په میخانیکي ښوونځی کښي (۱۴۰) تنه نوی افتخاب شو .

د حوت ۷ :- د افغانستان میوی سمون شرکت د پاره د مجوزی فابریکی د اخیستلو او واردولو تړون لاس لیک شو .

د حوت ۸ :- ښاغلی عجب گل زخه خیل چه د خیبر یو پخوانی مجاهد او د وطن د آزادی لپاره یی ډیری مجاهدی کړی وی د فارو غی په اثر د د لوی په شلمه نیټه وفات شو .

د حوت ۸ :- د دابلگي د ښوونځی څخه تر اوت ه (۹۶) تنه فارغ شوی د صحنی دوزارت په بیلو بیلو صحنی څانگو او نورو موسسو کښي کار کوی .

د حوت ۹ :- په انګلیسی ژبه کابل ټایمز په کابل کښي چاپ شو .

د حوت ۹ :- ښاغلی چستر بو لږ د افغانستان د خارج چارو له وزیر سره وکتل .

- د-حوت ۱۱: داتازونی دجمهورر رئیس سیاسي نماینده ښاغلی چستر بولز پرون دگلخانې په ماڼۍ کېښې دهمایونی اعلیحضرت په حضور مشرف شو .
- د-حوت ۱۱: د امریکا دجمهورر رئیس جان کینیدی مخصوص مشاور ښاغلی چستر بولز دورنجی په یولسو بجو دصدارت عظمی په ماڼۍ کېښې دښاغلی سردار محمد داود صد را عظم سره ملاقات وکړ .
- د-حوت ۱۱: اعلام شوه چه دکابل دپوهنتون دژب پيژندنې موسسه تر اوسه دنړۍ د بین المللی ژب پيژندلو او موسسو له خوا په رسمیت پيژانډل شوی ده .
- د-حوت ۱۲: اعلام شوه چه دتر اوسه د ادبیا تو دپوهنځي څخه دوه سوه شپږ تنه دلیسیانسی په درجه فارغ شوی دی .
- د-حوت ۱۳: افغانی هیئت داسیا او ختیځ د اقتصادی کمیسیون په اتلسمه دو ره کېښې دگډون لپاره توکیو ته لاړ .
- د-حوت ۱۴: اعلام شوه چه دغلی دتهویر ریاست دپنځو سوه زرو ټنه غلی دذخیرې لپاره یوه پروژه طرح کړه ترڅو چه دراتلونکو پنځو کلو په موده کېښې دغلی دذخیره کولو لپاره گدامونه او سیلو گان جوړشی
- د-حوت ۱۵: دکابل په در بار کېښې دامریکالوی سفیر ښاغلی جان میلن نن استیشن نن په الو تکه کېښې کابل ته راغی .
- د-حوت ۱۷: ددخینو مسلمانانو د و لئو پا چا ها نو او جمهورر میسانو په نامه دوا ره اختر په مناسبت دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دمبارکي تلگرامونه مخابره شوی دی .
- د-حوت ۱۷: همایونی اعلیحضرت دوا ره اختر لمونځ دا جر په دره کېښې دا کړه .
- د-حوت ۱۹: اعلام شوه چه په مرکز اوولایا نو کېښې (۱۴۲) گدامونه اوسیلو گان دغلی دسا تنی لپاره جوړ شوی دی .
- د-حوت ۲۰: دعیو اددو هم پنځه کلن اقتصادي پلان دوزیرانو دعالی مجلس له نظره تیر اومسوده یی تصویب شوه .
- د-حوت ۲۳: همایونی معظم اعلیحضرت دپلان دجامع جومات دودا نی اودهغه محای ددخینو نورو ودانیو کارونه معاینه کړل .
- د-حوت ۲۳: دهیواد دوهم پنځه کلن اقتصادي پلان نن دو زیرانود مجلس ددارالا نشا ه څخه شوری ته ورو سپارل شو .
- د-حوت ۲۴: شهر یاری ذات دقر لقلعه دبندرو دمو سساتو دکار جریان اودقر لقلعه او قندوز ترمنځ دسړک کار معاینه کړه .
- د-حوت ۲۴: دابن سینا په روغتون کېښې د لومړی محل لپاره ددش عملیات په کامیابانه ډول اجرا شول .
- د-حوت ۲۵: ددش عملیات چه په دی وروستيو وختو کېښې دلومړی محل له یاره دابن سینا

په روغتون کښې په کاميا بانه ډول اجرا شول د يو شمير داخلي او خارجي ډاکټرانو په وسيله پای ته ورسيدل .

دحوت ۲۶: خبر ورکړې شوچه د گلپهار نساجي فابريکې د ۱۳۴۰ کال په موده کښې لس مليونه او ديرش زره او پنځه سوه متره ټوکر توليد کړي دي .

دحوت ۲۷: همایوني اعلیحضرت په پلخمري او بغلان کښې د شاهانه ارشاداتو په ترڅ کښې مملکت ته دزيات خدمت کووا دامادگي دپاره توصيه وکړه .

دحوت ۲۷: د فدرالي آلمان د جمهوريت تخنيکي رئيس نن دمطبوعاتو د مستقل رئيس ډاکټر سهيل سره ملاقات وکړ .

دحوت ۲۹: همایوني اعلیحضرت د مملکت د شمالي برخو د ليدلو نه ورسته کابل ته تشریف راوړ .

دحمل اول ۱۳۴۱: په غازي ستوديو کښې د دهقان ورځ په خاصو مراسمو سره استقبال شوه .

دحمل دويم :- دکتور پوپل ملي شوري ته ولاړ او د پلان د تدقيق مختلط کميسيون ته يې دپوهنې د پروژو په باب توضيحات ورکړل .

دحمل ۵ :- دافغاني هنرمندانو هيئت د کابل راډيو نشراتي رئيس ښاغلي بېنوا په مشرۍ دهند د جمهوريت د کلتوري مقاماتو په بلنه هغې خواته ولاړ .

دحمل ۷:- دمخبرانو وزير او د دولتي انحصاراتو رئيس ملي شوري ته ولاړ او د هيواد دوهم پنځه کلن پلان د تدقيق مختلط کميسيون سوالونو ته يې توضيحات ورکړل .

دحمل ۱۲ :- دمطبوعاتو مستقل رئيس دکتور سهيل او دملکي هوايي، رئيس ښاغلي حکيمی شوري ته ولاړ او د هيواد دوهم پنځه کلن اقتصادي پلان د تدقيق مختلط کميسيون پوښتنو ته يې توضيحات ورکړل .

دحمل ۱۴ :- د کابل په دربار کښې د بلژيک نوي مختار وزير ښاغلي هندري وېنډي دورنځي په دوه نيمو بجو د لاشاه په ماڼۍ کښې خپله اعتماد نامه د هماغه يوني معظم اعلحضرت حضور ته تقديم کړه .

دحمل ۱۷ :- دکانو اوصنائو دوزارت د ملي استخدام اداره پر وړاندې د هغه وزارت د معین سلطان احمد پوپل په وسيله پرانستل شوه .

دحمل ۱۸ :- د فندوز داوی حکومت مربوط د عالم داوی د چارو د علاقې داری مصیبت زېلوته د افغانستان ږي میاشتي د مؤسسي له خوا د قطن دولت دسری میاهتی د مرکزي ټولنې او نایب الحکومه په نامه د کومک او همدردۍ تلگرام مخابره شوی دی .

دحمل ۱۹ :- د هيواد دوهم پنځه کلن اقتصادي پلان د ملي شوري په گډ کميسيون کښې تصويب شو .

دحمل ۱۹ :- دکابل راډيو دوهم چينل دمطبوعاتو دمستقل رئيس دکتور سهيل په وسيله پرانستل شو او په کار واچول شو .

- دحمل ۱۹: ددرو غتیا ورځ دهیواد په فرهنگي او طبی ټولنو کښې استقبالی شوه.
- دحمل ۲۰: دافغانستان او هند د دوستۍ د ټولنې هیئت چه ددغه ټولنې د رئیس ښاغلی محمد نوروز په مشرۍ دحمل په څلورمه نیټه دهند دحکومت په بلنه هغه هیواد ته تللی و بیره کابل ته راغی.
- دحمل ۲۰: د کابل راډیو د هنرمندانو هیئت دهند په جمهوریت کښې دیولې کنسرتونو دښودلو نه وروسته پرون خپل هیواد ته راغی.
- دحمل ۲۳: د کابل د ښار د عمومی پلان په پراختیا او دکور و نو جوړ ولود همکارۍ موافقت لیک د شوروی اتحاد د لوی سفیر او ښاغلی ملکیار ترمنځ لاس لیک شو.
- دحمل ۲۴: ښاغلی مسجدی دقندهار د ولایت دکر هنی له مدیر سره دغه ا لو تو نگو ملخانوپه ضد د مجادلی په باب چه د خارج څخه د افغانستان خاوری ته راغلی دی خبری انری وکړی.
- دحمل ۲۵: ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ملی شو ری ته ولاړ وروسته له هغه چه دلو مړی پنځه کلن پلان مو فقیو نو ته یی اشاره وکړه ددوهم پنځه کلن پلان دا ساسی کرښو په باب ئی چه د ملی شوری دغور لاندی دی مفصل تو ضیحات ور کړل.
- دحمل ۲۷: دهیواد دوهم انکشافی اواقصادی پلان د ملی شو ری په غونډه کښې درا یو په اتفاق تصویب شو.
- دحمل ۳۰: شاهانه ذات دهیواد دلوید یخوسیمو او انکشافی او عمرانی چارود د ملاحظی لپاره دالوتکی په ذریعه قندهار ته ولاړ او دورنجی په پنځو بجو او پنځو دقتیو قندهار ته ورسیدل او دمسکری گارد په احترام اودتو یونو په جزو او دپرو خلکو په گر مو احساساتو سره استقبالی شول.
- دثور اول: رادیو تیلیفونی مخا بړه دقندهار، مزار شریف، غزنی، پلغمیری، مریکز نوونه دامریکا اواروپا د هیوادونو سره شروع شوه.
- دثور ۲: همایونی معظم اعلیحضرت په لښکرگاه کښې در خام دډبرې نوی فابریکه پرا فیسته اود پښې د علاجی د دستگاه دودانی د بنا لومړنۍ ډبره یی کېښوده.
- دثور ۳: همایونی معظم اعلیحضرت ددرو ښان دو یالی سربند اوشمالان پروژو معاینه کړله.
- دثور ۴: همایونی معظم اعلیحضرت فراه ته ورسید.
- دثور ۴: د مالی دوزارت اداری معین د ملی شوری د تدوین او قوانینو د چارو د کمیسیون سوالو نوته توضیحات ورکړل. دکړه نۍ د چارو اود فواید عامی اود کجکی د بند اوارغنداب موضوع اود ملی دفاع دوزارت د چارو کمیسیون د ښانواو مدالونو ۷۴ مادی د تعدیل موضوع ترکنتی اوتدقیق لاندی ونیوله.
- دثور ۵: همایونی معظم اعلیحضرت وهرات شین ډنډته ورسیدل.

- دثور ۶: په هرات کښې د شهر پاری ذات موکب په عسکری رسم تعظیم د توپو نو په دزو دگلو نو په شیند لوازو دغه لږ د زرگونو خلکو له خوا په ډیره خوشحالی استقبال شو .
- دثور ۷: هما یونی معظم اعلی حضرت د هرات د جامع جومات ودانۍ او د هغی مر بوطی چاری معاینه کړې او دالوتکو میدان یی هم وکوت .
- دثور ۸: - زمونږ محبوب پادشاه اوبی ته ورسید . هما یونی معظم اعلی حضرت د نوي سرک کار تر تورغونډی پوری معاینه کړ . دتک په لاره کښې یی د سرک جوړونی تخنیکي دتکاو ی د هغی د مختلفو خانگو سره اود تور غونډی لاری جوړونی عمومي ډیپو د شورپاری دات تر معاینې څخه تیر شول
- دثور ۸: - دهما یونی معظم اعلی حضرت له حضور څخه د اعلی حضرت میر وهیښونه د زیږدنی دکا لیزی په مناسبت د مبارکۍ تلگرام توکیو ته مخاېره شوی دی .
- دثور ۹: - دهما یونی معظم اعلی حضرت له حضور څخه د هالیند دملکی علیا حضرت جولیان دزیږدنی په مناسبت د مبارکۍ تلگرام هاگ ته مخاېره شوی دی .
- دثور ۹: - دملی شوری د قوانینو د تدوین کمیسیون دملکی مامورینو او عسکری منصبدارانو د: ارائی د تثبیت د اصولنامی د پروژې په باب خپله فیصله صادره کړه .
- دثور ۹: - په جلال آباد کښې د بطرولو و روغنیاتو د ذخیر . کولو ودانۍ پرانستل شوه .
- دثور ۱۱: - دهما یونی معظم اعلی حضرت د ډمه شپه په اوږه کښې تشریف در لود .
- دثور ۱۱: - والا حضرت شهزادگی بلاقیس د قایلکی د ښوونځی بولسمی دوری فارغ التحصیلانو ته بری لیکونه وویشل .
- دثور ۱۷: - شاهانه ذات دغه لږ د ناڅاپي بارانو نو له امله خپل تگک غورا تو ته پریښود .
- دثور ۱۱: - دملی شوری د بودجی اومالی چارو کمیسیون د ۱۳۴۰ کال د مالی دوزارت د تقاعد د شپږو وروستیو میا شتو دعا یدا تو اومصار فو دبو دجی په باب خپله فیصله صا در کړه .
- دثور ۱۲: - دابن سینا نری کلینیک دابن سینا دروغتوی په څنگ کښې پرانستل شوه .
- دثور ۱۳: - دکرهڼی دو زارت نطق د کراچی دراج بوداخیږ بیغی بی اساسه او غلط وپاله چهوا یی دملخانو ټول دافغانستان له خوا په کویټه کښې زراعتی زمکی متاثری کړی دی .
- دثور ۱۴: - دهما یونی معظم اعلی حضرت به هرات کښې دمولینا جامی ارا مکاه ته ولاړ اود هغه روح ته یی دعاوی وکړې . وروسته له هغی یی دعریاضو په کنلو شروع کړه .
- دثور ۱۵: - دباغلی صدر اعظم دغوری دبرېښنا اود سمندو د فابریکی دپرانستلو اود تخنیکي عرفانی موسسو دمعاینه کولو په غرض دقطن ولایت ته ولاړ .
- دثور ۱۶: - دباغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم دقندوز او قزل قلعه دسرک دکارچریان اود قزل قلعه دبندر دودانیو کار وکوت .

- دثور ۱۶: همایونی اعلیحضرت بالا مرغاب ته ورسید. دبالا مرغاب مامور ینو اومعاریفو دهمایونی دات موکب ته د شاه دوستی دا حساساتو په ښکار کولو سره هرکلی ووايي .
- دثور ۱۶: ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم پلخمري ته نيزېدی دغوری دبرېته ناو سمنتو فابریکه پرله پسې سره پراختیاستلی .
- دثور ۱۷: دافغانستان د شاهي دولت اودايران د شاهنشاهی دولت ترمنځ ترافز يقي موافقت ليک پروت دملی شوری د مالی او تجارتي کمیسیون په غونډه کې وکښل شو .
- دثور ۱۸: زمونږ گران پادشاه معنی ته ورسید .
- دثور ۱۸: دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دچکوسلواکیا دملی ورځنی په مناسبت دمبارکي تلگرام پراگ ته مخاږه شوی دی .
- دثور ۱۹: همایونی معظم اعلیحضرت میمنی دجامع جومات ، دهوائی ډگر دقالینو جوړولو اوډیرو جوړولو کارمعاینه کړ او دافغانی سری میاشتی دنماینده گي دودانی ډبره یی کیښوده .
- دثور ۱۹: افغانی سری میاشتی تراوسه پوری دنړۍ دهیواد و نو مصیبت ز پلو سره ددوه سوو پنځوسو زرو دالرو څخه زیات کومک کړی دی .
- دثور ۲۰: دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دایتالیا دجمهور رئیس په حیث دجلالتماب انټونیوسنډی په نامه دمبارکي تلگرام روم ته مخاږه شوی دی .
- دثور ۲۱: دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب اندخوی ته ورسید .
- دثور ۲۱: دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب په اندخوی کې دتوپونو په ډېر زوږ سره بدرقه شو ددایرو رئیسانو ، مخورو ، شاگردانو او د هغه محای نورو زیاتو خلکو دخپل گران پاچا هرکلی وکړ .
- دثور ۲۲: دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دهند دجمهور رئیس په حیث دجلالتماب رادا کرشنان دټاکلو په نسبت اودښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا دجلالتماب ډاکر حسین په نامه دمبارکي تلگرامونه هند ته مخاږه شوی دی .
- دثور ۲۳: دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب مزار شریف ته ورسید .
- دثور ۲۴: همایونی معظم اعلیحضرت دلوی اختر مونځ د شاه ولایت مآب د روضی په جامع جومات کې ادا کړ .
- دثور ۲۴: ښاغلي صدر اعظم داختر مونځ د شاه دوشمشره علیه الرحمه په جومات کې ادا کړ .
- دثور ۲۵: په افغانستان کې به په راتلونکو پنځو کلو کې ۲۰۶۶ کیلومتره عمومي سړک په عصری ډول جوړ شي او هوایی مواصلات به هم زیاته پراختیا ومومي .
- دثور ۲۶: همایونی معظم اعلیحضرت ورځمه شپه په مزار شریف کې تشریف درلود .
- دثور ۲۷: دهمایونی اعلیحضرت موکب سمنگانو ته ورسید . په خلم اوسمنگانو کې د ښار او اطرافو نرو اوښخو زرو او محوانانو او ورو په ډیره خوشحالی او احساساتو په ښکاره کولو دخپل گران پاچا هرکلی وکړ .

د ثور ۲۷ : د زیاتو تخنیکي مرستو پروتوکول د افغانستان او شوروی اتحاد تر منځ لاسلیک شو .

د ثور ۲۸ : همایونی معظم اعلیحضرت د غوری د بریښنا اوسمنډو فابریکې او د هنې ملحققات معاینه کړل .

د ثور ۲۸ : د همایونی اعلیحضرت له حضور څخه (۵۴) تنه افغاني صنعت کاران او عمله د صنعت د منډال په اخیستلو سرلوړی شوی دی .

د ثور ۲۹ : د همایونی معظم اعلیحضرت د رسمی مسافرت موده پای ته ورسیدله . ورځه شپه شاهانه ذات د آجر په دره کښې تشریف درلود .

د ثور ۳۰ : دمطبوعاتو مستقل رئیس دکتور سهیل د شوروی اتحاد د کلتوري روابطو د ټولنې د رئیس په بلنه شوروی اتحاد ته ولاړ .

د ثور ۳۰ : د افغانستان او شوروی اتحاد دوستۍ ټولنې هیئت د تاریخ د ټولنې درئیس دکتور عبدالرحیم ضیایی ، دمطبوعاتو د کورنیو خپرونو لوی مدیر ښاغلی محمد ابراهیم عباسي د اصلاح د شراتي موسسې آمر دکتور محمود حبیبی په گډون د افغانستان او شوروی اتحاد دوستۍ ټولنې په بلنه دغه هیواد ته ولاړ .

د ثور ۳۱ : همایونی معظم اعلیحضرت د ولایاتو او اعلی حکومتونو د اجتماعي ، عمراني عرفاني چارو د کتلو نه وروسته په خیر سره شاهي ارگ ته تشریف راوړ .
د جوزا ۲ : ښاغلی پژواک د نیویارک په پوهنتون کښې د یوې وینا په ترڅ کښې د افغانستان د بیطرفۍ سیاست توضیح کړ .

د جوزا ۴ : د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دارجنه ټاين دملی اختر په مناسبت د هغه هیواد جمهور رئیس جلالتماب گیدو په نامه بوینس ته د مبارکۍ تلگرام مخابره شوی دی . همداراز د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دارجنی هاشمیی د دولت د خپلواکۍ د ورځې په مناسبت د اعلیحضرت حسین په نامه د مبارکۍ تلگرام عمان ته مخابره شوی دی .

او د یوگوسلاویا د جمهور رئیس جلالتماب مارشال جوزوف بروزیتوود زیږدنی د کالیزې په مناسبت د قوموړي په نامه د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه د مبارکۍ تلگرام بلگراد ته مخابره شوی دی .

د جوزا ۵ : د هنکری مختار وزیر خپله اعتماد نامه د همایونی معظم اعلیحضرت حضور ته تقدیم کړه .

د جوزا ۵ : د نیمې شپې په دوه نیمه وېجو حضرت باری تعالی د همایونی اعلیحضرت مشر زوی والا حضرت احمد شاه ته زوی ورکړ .

د جوزا ۹ : د مامورینو د جزاء او جرایمو اصول نامه دملی شوری د عدلی چارو د کمیسیون له خوا تر غور او کتنې لاندې ونيول شوه .

- د جوزا ۱۰ : د ایتالیا یو اقتصادي شپږ ويشت کسيز هيئت دهنه هيواد د پارلمان دغړي پروفيسر (لورنزو اسيكرو) په مشري كابل ته راغی .
- د جوزا ۱۱ : په مسكو كې د افغاني لوی سفارت له خوا د خپلواكۍ د گڼلوو الميزي په مناسبت يوه لويه ميله مستيا شوی وه .
- د جوزا ۱۲ : د فيض اباد مربوط د پغتملي په كلي كې د هلكانو يودهاتي ښوونځي پرانيستل شو .
- د جوزا ۱۲ : د ملي شوري د قوانينو د تدوين د چارو كميسيون د بنديانو د مكافات او مجازاتو د اصولنامې د ۱۷ مادې د تعديل په باب خپله فيصله صادره كړه .
- د جوزا ۱۲ : د قطغن د ولايت مربوط د ارچي دويالي تونل چه ۱۲۰ زره جريبه تخمكه يي د خړوبولو لاندې ده پرانيستل شو .
- د جوزا ۱۳ : د همايوني معظم اعليحضرت له حضور څخه د نوي هجري كال د راتگ په مناسبت د جلالتمآب جمال عبدالناصر او جلالتمآب جنرال ابراهيم عبود په نامه د مباركۍ تلگرامونه قاهرې او خرطوم ته مغاېره شوي دي .
- د جوزا ۱۴ : په ملي شورا كې د مالي د وزارت د تقاعد د خزيني د ۱۳۴۰ كال د وروستيو شپږو مياشتو د عايداتو او مصارفو بودجه تصويب شوه .
- د جوزا ۱۵ : د همايوني اعليحضرت په اراده د والا حضرت شوزاده احمدشاه پسه زوی د شاهانه ذات مبارك نوم (محمدظاهر) كېښو د شو .
- د جوزا ۱۵ : د همايوني معظم اعليحضرت له حضور څخه د جلالتمآب دكتور سكارنود زبېږيدني د كاليزي په مناسبت د نوموړي جلالتمآب په نامه د مباركۍ تلگرام جگارتانه مخاېره شو .
- د جوزا ۱۴ : د دولتي دايرو او وزارتونو د ۱۳۴۱ كال عمومي بودجه د ملي شوري د مالي او بودجي چارو د كميسيون له خوا د غور او كتنې لاندې ونيول شوه .
- د جوزا ۱۶ : د مزار شريف په ملكي روغتون كې د راهيو ترابي دستگاه په كار واچول شوه .
- د جوزا ۱۷ : د گرديز د ولايت مربوط ددري په كلي كې د هلكانو يودهاتي ښوونځي د هغه ولايت د پوهنې د مديريت له خوا پرانيستل شو .
- د جوزا ۱۸ : د افغانستان حكومت دهنه نظري ملا تر كوي چه د زروې وسلو داستعمال د بندولو په منظور د يو بين المللي تړون د غونډې په پاى كې لاس ليك شى .

- د جوزا ۱۹ : د ملی شوری د قوا فینو د تدوین کمیسیون دافغانستان بانک د اساس نامی درو مادی د تعدیل په باب خپله فیصله صادره کړه .
- د جوزا ۲۰ : د مالی د وزارت معین او ددغه وزارت د بودجی عمومی مدیر ښاغلی غیاثی د ۱۴۳۱ کال د وزارت توغواو دولتی وایرود عمومی بودجی په باب د ملی شوری د مالی بودجی چارو د کمیسیون پوښتنو ته جوابونه ورکوي .
- د جوزا ۲۰ : په یونان کېښی د افغانستان لوی سفیر په حیث د ښاغلی ریشتیا اگریمان دیونان د دولت له خوا ورسید .
- د جوزا ۲۱ : د کابل په دربار کېښی د گانا د لوی سفیر په حیث د جلالتماب (ستکو بورانقونی) اگریمان چه د هما یونی معظم اعلحضرت له حضور څخه غوښتل شوی و صادر شو .
- د جوزا ۲۲ : دافغانی سړی میاشتی ټولنی د الجزایر مجاهدینو ته پنځه زره ډالره بېښه ورکړه .
- د جوزا ۲۳ : په دی ورستیو وختو کېښی دلوگر په محمد اغه کېښی د معلمانو یو کورس جوړ شوی .
- د جوزا ۲۴ : د ولاحضراتو شهزاده محمد نادر شهزاده شاه محمود د او شون اده محمد داود دشهیدانو دامام ددهاکولو په غونډه کېښی گډون وکړ .
- په وروستو دوه کلو کېښی د هلو مو پو هڅی په وسیله د افغانستان پنځه زره ډوله معلومواو مجهولو حشراتو حیوانی کلیسو جوړ شوی دی .
- د جوزا ۲۶ : پارلمانی هیئت د سالنک دسړک جوړولو د چارو دکتلو نه وروسته بیرته کابل ته راغی .
- د جوزا ۲۸ : په افغانستان کېښی د هلاریا دورکولو لپاره هیونیسف اجرائیه اداری پنځه پنځوس زره ډالره تصویب کړل .
- د جوزا ۲۹ : د صنعت هغه عدالونه چه دهما یونی معظم اعلحضرت له حضور څخه دلویدبیخ عمومی لین د آمریت د یو شمیر منصبدارانو او کار یگر و لپاره منظور شوی و د هغو مستحقو کسانو ته وسپارل شول .
- د جوزا ۳۰ : د افغانستان حکومت تصمیم نیولی دی چه دملگرو ملتو ۲۵۵ زرو ډالرو قرض اسنادو پیری .

د سرطان اول : علیاحضرتی معظمی ملکی دورسره کسانو سره پرون ماز دیگر په پنځو بجوبه خیر ، هافیت او صحت سره بیرته کابل ته تشریف راوړ . همایونی معظم اعلیحضرت والاحضراتو گرانو شهزاده گانو او والاحضرتی شهزادگی بلقیس معظمی ملکی دهر کلی او استقبال دپاره په هوایی میدان کښی تشریف درلود .

د ۱۳۴۰ کال ددلو په دیارلسمه نیټه د علاج دپاره اروپا ته تللی وه .

د سرطان ۳ : دصنعت هغه مدالونه چه دمعظم همایونی اعلیحضرت دحضور نه دهرات دولايت قالینو او بدو نکوښخو ته صادر شوی وو دنائب الحکومه دکفیل ښاغلی واحد په واسطه ور مه ورغ مستحقو ښځو ته ورکړي شول .

د سرطان ۴ : دافغانستان او پولیند دملکی هوا نور دی هیئتو خبری وروستی مرحلی ته رسیدلی دی ، پرون هم دتړون په موادو باندی دهیئتو فوټر منځ خبری وشوی .

د سرطان ۵ : دصنعت هغه مدالونه چه دمعظم همایونی اعلیحضرت له حضور نه د پټرو او دپلټنی دریاست پنځلسو تنو کارگرانو ته صادر شوی وو پرون د شبرغان داغلی حکومت دکفیل ښاغلی دلاور له خوا هغوی ته ورکړل شول .

د سرطـان ۶ : دځینو نشراتی موسسو تخنیکي انکشاف دپاره دالمان داتحادی جمهوریت او دافغانستان دپاچاهۍ دولت ترمنځ د تخنیکي مرستی دتړون دضمیمې موافقت لیک پرون دمطبوعاتو دمستقل رئیس دوکتور هیل اودالمان دلوی سفیر دکتور رشید هوریکس ترمنځ لاسلیک شو .

د سرطان ۶ : دملک نمایندگانو دملی شورا په وړمه ورځنی عمومی غونډه کی دافغانستان دپادشاهی دولت او دایران دپادشاهی دولت ترمنځ دتړانزیت موافقت نامه تصویب کړه .

د سرطان ۷ : دافغانستان او پولیند ترمنځ د فضایی حمل ونقل موافقت لیک پرون ماز دیگر ښاغلی عبدالکریم -یکمی دافغانستان دملکی هوایی درئیس کفیل او ښاغلی ژان زویر ژفسکی دپولیند دموصلاتو دوزارت د هوا نوردی لهی مدیر له خوا لاسلیک شو .

د سرطان ۸ : هغه فرمانونه چه دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه دافغانی سړی میاشتی دټولنی دتړون موسسو او افتخاری غړوپه عنوان صادر شوی وو ، پرون دموسسې داداری رئیس ښاغلی اختر محمد په واسطه هغوی ته ورکړل شول .

د سرطان ۹ : دپوهنی هغه مدالونه چه دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه ددندز اونهرین دمنځینو ښوونځیو اودبغلان او حضرت امام دتجربوی ښوونځی دملی مینو دپاره صادر شوی وو وړمه ورځ ددقطن دولايت دنائب الحکومه ښاغلی صدیقی په واسطه هغوی ته وسپارل شول .

د سرطان ۱۰ : دملی شورا د خارج چه چارو کمیسیون پخپله پرونی غونډه کښی دافغانستان او دمتحد عربی جمهوریت دحکومتو ترمنځ دتجارتی او تادیاتو موافقت لیک ترغور او کتنی لاندی ونيو .

د سلطان : ۱۱ : د بین المللی مخدره ادویې د واحد میثاق پروژه چه دملی شورا دروغنیا بو هنی او مطبوعا تو د چارو په کمیسیون کی تر کتنی او خپرنی لاندی ده ، دغه کمیسیون په دغه باره کی خپله فیصله صادره کړه ، اود دارالانشا له خوا د زیات غور د پاره دملی شورا او قو اینو د تدوین د چارو کمیسیون ته وسپارله شوه .

د سلطان ۱۲ : د ترافیکو د اصولنامی د ۲۰۰ مادی تعدیل ، دملکی مامورینو د محاکماتو د تشکیل د اصولنامی د لومړی مادی تعدیل او د مامورینو د دارائی د ثبت د اصولنامی پروژه چه پخوا دملی شورا له خوا تصویب شوی وه پر وړاند ایا نو د مجلس له خوا هم تائید شوه .

د سلطان ۱۳ : د الجزایر د آزدی په مناسبت د هیونی معظم اعلیحضرت له حضور نه پرون د آزاد الجزایر د حکومت د صدر اعظم جلاله آب بن یوسف بن خده په عنوان یو تلگرام مخا بره شوه .

د سلطان ۱۷ : په مسکو کی د وسلو کمو او سو لی په کانگرس کی افغانی هیئت چه مقرر بی دیو هنی دوزارت تد رسی معین د اکثر محمد افس دی د چار شنبی په ورځ مسکو ته ورسید .

د سلطان ۱۹ : د افغانستان بانک د اساسنامی د (۱۹) مادی تعدیل او دملیکه تقسیماتو د اصولنامی نوی ضمیمه دملی شورا د عمومی غونډی پرونی آجنداه چه تصویب شوه .

د سلطان ۲۰ : والا حضر تی شهزادگی بملقیس د نر سنگ د شورو نعی د ۱۳۴۰ کال د فارغ التحصیلا تو دیپلومو نه پرون مازیگر دستو رانو په شفاخانه کی ووبشل .

د سلطان ۳۱ : د افغانستان د پادشاهی دولت او د ایران د شاهنشاهی دولت تر منځ د تراضیت موافقت نامه ، چه د زیرانو د عالی مجلس او د ملی شورا د مجلس د تصویب نه وروسته د اصولی مراتبو د تیرو لو د باره د اعلانو مجلس ته رسیدلی وه د غوراو دقت ووروسته تائید او تصویب شوه .

د سلطان ۲۱ : ۱۳۴۱ د کال په مطبوعاتی جواړزو کی څلور ویش کتابونه په پښتو ، فارسی او انگریسی ژبو کاندید شوی دی .

د سلطان ۲۲ : شاعلی سردار محمد داؤد صدراعظم پر وړاند مازیگر دمر کز او ولایا تو د معارف د شاگردانو هنری نندار تون د نجات په لیسه کښی پرانست .

د سلطان ۲۳ : د فرانسې دملی جشن په مناسبت د هیونی معظم اعلیحضرت له حضوره د فرانسې د جمهور رئیس جنرال شارل دوگول په عنوان پاریس ته د مبارکی تلگرام مخابره شوی دی ، همدغه راز د عراق دملی وزیر یی په مناسبت د هیونی معظم اعلیحضرت له حضوره د عراق د مجلس السیاده د مشرف نجیب الربیع په عنوان د مبارکی تلگرام بډا دته مخابره شوی دی .

د سلطان ۲۵ : د استقلال د لیسې د ۱۳۴۰ کال د بیلو ، بیلو خانگو ددوه ویشتنو فارغ التحصیلا نو بری لیکونه پر وړاند مازیگر د والا حضرت شهزاده محمد نادر له خوا ووبشل

شول ، په هغه پلوانه کی چه په دغه مناسبت د استقلال په لیسې کی شوی و. دپوهنی دوزارت اراکینو ، د فرانسی د سفارت شارژ دافیر اوددغی لیسې داخلی او خارجی استادانو کیون درلود .

د سرطان ۲۶ : ټاکل شویده د ایران اعلیحضرت شا هنشاه به د همایونی معظم اعلیحضرت په بلنه افغانستان ته مسافرت وکړی . د ایران اعلیحضرت شهنشاه به د اسد په څلورمه ورځ کابل ته تشریف راوړی او په افغانستان کښی به دخپلی استوگنی په موده کی دهمایونی معظم اعلیحضرت گران میلمه وی

د سرطان ۲۶ : دملی شورا په پرونی عمومی غونډه کښی د بنديانو دمکافاتو اومجازاتو داصولنامې داوولسمی مادی تعدیل تر غور لاندی و نیول شو او د خبرو او بحث نه وروسته د رأیو په اتفاق تصویب شو .

د سرطان ۲۷ : د مشدره دواگانو په باب کی د بین المللی واحد میثاق اصولنامه چه له خو مودی را ایسته دملی شورا د قوانینود تدوین د چارو کمیسیون کی تر غور لاندی وه کمیسیون د هغی په باره کی خپله فیصله صادره کړه او د عمومی مجلس د غور دپاره ئی د ملی شورا دارالانشاء ته وسپارله .

د سرطان ۲۷ : د هسپانیی د دولت د ملی اختر په مناسبت د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه د هسپانیی د دولت د رئیس جلالتمآب جنرال فرانسیکو فرانکو په عنوان د مبارکی تلگرام مادرید ته مخاېره شوی دی .

د سرطان ۲۸ : دافغانستان دحکومت او دولسی چین د جمهوریت دحکومت تر منځ د مالونو د بدلویو او تادیاتو پرتوکول پرون مازیگر په پنځو بجو د تجارت د وزارت په سالون کښی لاسلیک شو دافغانستان د تجارت د وزارت له خوا د خارجی تجارت دلوی هدیر دکتور محمد اکبر عمر او د ولسی چین د جمهوریت د حکومت له خوا د هغه هیواد د لوی سفارت تجارتی مستشار ښاغلی (لی) دغه پروتوکول لاسلیک کړ .

د سرطان ۲۹ : په وچه کی دمحاط شوو هیوادو د ترانزیتی اسانتیاوو په باره کسی د افغانی هیئت دپیشنهاد تسوید چه دمالی اوبولیویا له خو اتائید شو دقاهرې په جرگه کی د وروستی اغلامی د جز په حیث تصویب شو .

د سرطان ۳۰ : دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه د بلژیک د ملی اختر په مناسبت د هغه هیواد د پاچا اعلیحضرت لومړی بودوان په نامه بروکسل ته دمبارکی تلگرام مخاېره شوی دی .

د سرطان ۳۱ : د همایونی معظم اعلیحضرت له خوا د پولیند د اولسی جمهوریت دملی ورځی په مناسبت د هغه دولت د جمهور رئیس جلالتمآب الکزاندر زواتسکی په نامه وارسا ته دمبارکی تلگرام مخاېره شوی دی .

داسد لمری: دهما یونی معظم اعلی حضرت له خوا د متحد عربی جمهوریت د ملی ورځې په مناسبت د متحد عربی جمهور رئیس جلالتماب جمال عبدالنار په عنوان قاهرې ته د مبارکۍ تلگرام مخا پر ه شوی دی .

داسد لمری: د اقتصادي رشد دما لئو په جرگه او اقتصادي رشد په باره کښې د قاهرې د اعلامیې په تسوید کښې افغانی هیئت فعاله برخه واخستله . دافغانی هیئت رئیس وویل چه دافغانی هیئت اساسی وینا دجرګې دتوچه وړوګرځید له دجرګې دراپورتر وظیفه افغانی هیئت ته وسپارل شو .

داسد ۲: د ملی شورا په پر و نی عمومی غونډه کې په نیو یارک کې دبین المللی ۱۹۶۱ کال د مخدره دواواحد میثاق تر کښې لاندی و نیول شو . ددغه میثاق پیشواد چه دروغتیا دوزارت له خوا وړاندی شوی اود وزیرانو د عالی مجلس له تصویب نه وروسته ملی شوری ته رسیدلی دی پخوا دصحی چارو کمیسیون اود قوانینو د تدوین په کمیسیون کې تر تدقیق او کښې لاندی نیول شوی و .

داسد ۳: د ملی شوری دقوانینو دجوړولو دچارو کمیسیون په خپله پرونی غونډه کې د ملی تقسیماتو د اصولنامې ددوه دیر شمې مادې د حذفولو او دیو نوی بیل فصل دوضع کولو په برخه کې دداخله وزارت پیشنهاد تر غور او کښې لاندی و نیو د خاړه چه چارو کمیسیون هم غونډه وکړه اود افغانستان دشا هی حکومت او دیو لیند دجمهوری حکومت تر منځ یی دبین المللی هوايي حمل و نقل موافقت نامه تر کښې اوتدقیق لاندی و نیوله .

داسد ۴: د ملی شورا دقوانینو د تدوین کمیسیون په پخوانی سلسله کې په خپله پرونی غونډه کښې دملکیه تقسیماتو د اصولنامې د۳۲ مادې د حذفولو او ددغه قانون دپاره دیو جلا فصل دوضع کولو موضوع وکښله او د شوری دارلارضا ته یی وسپارله چه یښی برخه یی دمر بو طې من جمع له خوا تکمیل او بیا بیر ته کمیسیون ته ولیږل شي .

داسد ۵: دایران شاه اعلی حضرت محمد رضا پهلوی د اعلی حضرت معظم هما یونی په بلنه پر ون دورځې په یولسو بجو او پنځه لسو دقیقو کابل ته راوړسیدل معظم هما یونی اعلی حضرت دخپل گران میلمه دهر کلی دپاره په یولسو بجو او پنځو دقیقو هواي میدانون ته ورسید او مخصوص شا هی که پ کښې ئی موقع و نیوله دایران د اعلی حضرت شاهنشا الهو ته که پدا سی حال کښې چه دیو سیل جت الهو ته که له خوا یی مشایمیت کیده دکابل په فضا کښې ښکاره شوه معظم هما یونی اعلی حضرت ، دکابل فاتح والا حضرت مارشال شاولیخان غازی ، ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم د ملی شوری رئیس . دصدارت عظمی معاونه نو ، دتجارت وزیر دهر کلی دکمیټی رئیس ښاغلی شیر زاد ، دکابل والی ، کابل ښاروال د خاړه چه چارو دوزارت معین ، دسلطنتی تشریفاتو رئیس او په کابل کښې دایران لوی سفیر ، کوم وخت چه دایران شاهنشا الهو ته کی څخه ښکته کیده ددوی هر کلی وکړه .

داسد ۷: دهما یونی معظم اعلی حضرت له حضور نه دایران د اعلی حضرت شاهنشا دملګرو دپاره دغه نیا نو ته منظور شوی او دوی ته وسپارل شول .

دایران د خا رجه چارو وزیر بناغلی عباس آرام ته د سردار اعلیٰ نینان، دایران د اعلیٰ حضرت
شهینشاه مخصوص پاکتر چکر جنرال دوکتور عبدالکریم ایازی ته د سردار عالی نینان،
په کابل کې دایران لوی سفیر بناغلی ذوالفقاری ته د سردار عالی نینان د محکمینو قواؤ یاور
تورن جنرال غلام رضا ازهارى ته د ستوری لومړی نینان، دایران د شاهنشاهی دربار ملکى
یاور د تشریفاتو معاون دوکتور حسین قلی لقمان اد هم ته د ستوری لومړی نینان، په کابل
دایران په لوی سفارت کې مختار وزیر بناغلی همایون سمیمی ته د ستوری لومړی نینان، د هوایی
قواؤ نظامی یاور برید جنرال حسن طوفانیان ته د ستوری دوهم نینان، د تهران پوهنتون د معقول
اود منقول پوهنځی رئیس استاد بدیع الزمان فروزا نقرته د معارف اوله درجه نینان، د عمومى
هواپیمایی د ادارى معاون اود مهرآباد دهوایی میدان رئیس بناغلی فروزان ته د ستوری دریمه
درجه نینان، د رزم آمر بناغلی حسن نجم آبادی ته د ستوری دریمه درجه نینان.

دغه راز دایران د اعلیٰ حضرت شاهنشاه له حضورته بناغلی سر دار محمد داؤد صدر اعظم ته
د لومړی تاج نینان د تجارت وزیر دهرکلی د کمیټی رئیس بنا غلی غلام محمد شیر زاد او
په تهران کې د افغانستان لوی سفیر بنا غلی محمد عثمان امیر ته د لومړی همایون نینان،
د خارجه وزارت سیاسى لوی مدیر بناغلی قورا حمد اعتمادی او تورن جنرال محمد غلی ابوی
اود سلطنتی تشریفاتو رئیس بناغلی محمد علی ته د همایون دوهمه درجه نینانو ته او د خارجه
چارو دوزارت د تشریفاتو معاون بناغلی محمد امین اعتمادی اود سلطنتی تشریفاتو معاون
بناغلی غلام عثمان علومى ته د همایون دریمه درجه نینانو ته ورکړی شویدى.

داسد ۱۰: د معظم همایونی اعلیٰ حضرت له حضورته د سویس د کنفدراسیون د ملی ورځی
په منا سبت د دغه کشف را سیون درئیس جلالتماب پول شودت په نامه برن ته د مبارکي
تلگرام مخا بره شوی دی.

داسد ۱۱: دایران د شاهنشاه اعلیٰ حضرت محمد رضا پهلوی الوتکه داسد ۱۰ د ورځی
په ۹ بجو د خواجه رواش د هوایی چکر نه د تهران خواته والوته.

داسد ۱۳: د ننګرهار د کانال د ریاست د تخنیکي کورس د بریښنا او ترکانی له څانګونه
پنځوس تنه فارغ التحصیل شوی اوپه بیلوبیلو څانګو کې په کارمقرر شوی دی.

داسد ۱۴: د ملی شوری د مالی او تجارت د چارو د کمیسیون د غوښتنی په اثر پرون د ورځی
په یوولسو بجو د مالی د وزارت معین بناغلی محمد انور ضیایی ملی شوری ته ورغی اود تصدیق
اوپه موسسوکي د دولت د ګډون د اصولنامی د پروژي په باب کې د کمیسیون پوښتنو ته ځواب
ورکړ او د پروژي د تخمینو موا دویه شا وخوا کې د کمیسیون د غړو اود مالی د وزارت د معین
ترمنځ خبری وشوی.

داسد ۱۵: د هغه خبر په تعقیب چه پخوا د شوری اتحاد د صدر اعظم جلالتماب نیکیتا
خروشچف په بلنه د شوری جما هیرو اتحاد ته د همایونی معظم اعلیٰ حضرت د غیر رسمي مسافرت

په باب کښی خپور شوی و دپروگرام سره سم نن د اسد په ۱۵ نیټه د سهار په اتو بجو او ۴۰ دقیقو همایونی معظم اعلی حضرت د شوروی جما هیرو اتحاد ته تشریف یووړ ، د سوسیالیستي شوروی جما هیرو په اتحاد کی به د همایونی معظم اعلی حضرت استوگنه اته ورځی دوام وکړی .

د اسد ۱۶ : ملی شوری پخپله پرونی عمومی غونډه کی د بین المللی ۱۹۶۱ کال د معذ را تو وا حد می شاق تصویب کړ دغه می شاق د ۱۹۶۱ کال د ما رچ په ډیر شه نیټه په بین المللی صورت د ملګرو ملتو د موسسی په اقتصادی او اجتماعی شورا کی د نیویا رک په بنا رکی ترتیب شوی اود افغانستان لخوا د ملګرو ملتو په موسسه کی د افغان دا یمی نما یند گسی مستشار دکتور عبد الحکیم طیبی هغه لاسلیک کړی دی .

د اسد ۱۷ : د بناغلی سردار محمد دا ود صد راعظم لخوا د جملیکا د آزادۍ په مناسبت د هغه هیواد د صد راعظم جلالتمآب الکزاندر ربو ستمنت په نامه کینکستن ته د مبارکسی تلگرام مخا بره شوی دی .

د اسد ۱۹ : د ملی شوری د خا رجه چا رو کمیسیون په پرونی غونډه کښی د افغانستان د شاهي حکومت اود پولیند د ولسی جمهوریت د حکومت ترمنځ دملکی هوا ځی حمل و نقل د خد متونو دموا ققت لیک په باب کښی خپله فیصله صا دره کړه اود عمومی مجلس د غور دپاره ځی د ملی شوری دارالانشاء ته و سپارله .

د اسد ۲۰ : دکندها ر د بین المللی هوایی میدان دبرښناه ۴ کیلوا ته د سنگاه ورځمه ورځ په کار وا چوله شوه ، دملکی هوایی ریاست ، رئیس بناغلی حکیمی په یوه مرکه کښی وویل د هنوخلو بیستو کورونو له جملی څخه چه دکندها ر هوایی میدان ته نژدی دمیدان دمامورینو دپاره شروع شوی وشل کوره ځی جوړ شوی دی اونور کور ونه هم دبشپړ کیدو په حال کی دی دکندها ر دمیدان دکنترول برج په سلو کی نوی اودمیدان هوتل چه سل کوی لری په سلو کی نوی بشپړ شوی دی .

هيله کيږي چه دکندها ر د بین المللی میدان مر بوطی ټولی د سنگا وی او تا سیسات دپروژي له مخی د سبز کال دقوس تر پنځلسمی نیټی پوری بشپړ اود استفا دی ورځی .

په پښتونستان کښې ۴۴۰۰۰ پيښې

د ۱۳۴۰ کال د سنبلې په مياشت کښې

یوشمیر کسان بندیان شوي دي

د پېښور د ضلع مربوط د گل بیلې اوسیدونکی ښاغلی طلا محمد دمردان د ضلع مربوط د پرخودکلی اوسیدونکی ښاغلی علم دین اود مردان د ضلع مربوط د لونډ خور اوسیدونکی ښاغلی امانت خان د پاکستان د استعماري حکومت له خوا په درې کاله سخت بند اود مردان د ضلع مربوط د لونډ خور اوسیدونکی ښاغلی زرین خان په نهه کاله سخت بند محکوم شوي دي.

په عسکري تهاغه باندې یې بمونه واچول:

د پښتونستان یوشمیر ملي مجاهدینو د سنبلې په اوومه لسمه نیټه په جندول کښې د کوټکي په عسکري تهاغه لاسي بمونه واچول او د دغه کار په وجه یوشمیر پاکستانی عسکر مړه او څو تنه سخت زخمیان شول. په همدې نیټه د ملي مجاهدینو یو بل ټولګی په یوې پاکستانی ګز مه حمله وکړه. د هغې نښتې په نتیجه کښې چه وشوه د پاکستانی ګز مې افراد تنهیدلو ته مجبور شول. بل خبروایی چه د دیر په ریاست پورې مربوط یوشمیر ملي مجاهدینو د پټې کوټ په تهاغه اود ملي مجاهدینو یو بل ټولګی د سنبله په شپاړلسمه نیټه په جندول کښې دایسا په عسکري کمپ حمله وکړه. د ملي مجاهدینو او د پاکستانی قواو ترمنځ د سختې معارې په نتیجه کښې د دښمن قواو ته دسراو مال تلفات ور واړول. د سنبلې په پنځلسمه نیټه یوشمیر ملي مجاهدینو د پټا په کمپ کښې لاسي بمونه واچول. دغه راز د سنبلې په ۱۰-۱۶ او اولسمه نیټه د چارمنګ اوتا ناخیلو د ملي مجاهدینو بیلو بیلو ټولګیو دسرا په کمپ حمله وکړه. اود دښمن قواو ته یې سخت تاوانونه اړولي دي او ملي مجاهدینو ته هم ناواړه رسیدلي دي.

بل خبروایی چه د هغې نښتې په نتیجه کښې چه د سنبلې په ۱۳ او ۱۴ نیټه د ملي مجاهدینو اود پټا په د کمپ اوسیدونکو پاکستانی قواو ترمنځ شوی وه زیات شمیر پاکستانیان وژل شوي او پټیان شوي کسان موندلي نه ولیدل شول.

د اتمانخیلو او ماموندو پښتنو له خوا د ښار اوسکندرو په فوځي کمپونو باندې

حمله کړې

د اتمانخیلو او ماموندو بیلو بیلو ټولګیو ملي مجاهدینو د خیلو قومي لاریونونکو په مشرۍ بیا د ښار اوسکندرو په فوځي کمپونو حمله وکړې اود دښمن قواو ته یې درانه زیانونه ورسول. د مومندو یو ټولګی ملي مجاهدینو شو قدر ته نژدې د پولیسو په تهاغه باندي لاسي بم وغورځاوه اود صد رګړي په ساتونکو باندي یې هم چړي وکړې. د پټې اوشو قدر په تهاغو باندي د مومندو د ملي مجاهدینو نورو ټولګیو د پټې اوشو قدر په تهاغو باندي شکلو نه وکړل اود مومندو یو بل

ټولګی ملی مجاهدینو په موندلو برجونو کښې د پاکستان د ژاندرام په یوې قطعی افرادو باندې بارو نه وچول دمدغه راز دموښدو دملی مجاهدینو نور وټولګیو دمټی دامان او میچنی په توازو اودتنګی په تنها نه باندې ډزی وکړی یوې ډلی ملی مجاهدینو د شیخ ملی دتوانی په سیمه کښې دتلیفون ستنې او دهنو مزی له منځه وړلې دی او یو بل ټولګی ملی مجاهدینو په ملنګی سرای کښې د پاکستانی ملازمینو د استوګنې په لځای لاسی بم واچاوه.

دبار په فوځي کمپ باندې یې حملې وکړې :

دسنبلې په ۱۹ دچهارمنګه یوې ډلې ملی مجاهدینو دښاغلی ملک میراحمدشاه په مشرۍ اود سنبلې په شلمه ورځ دماموندو یو ټولګی ملی مجاهدینو دښاغلی ملک گلزاراوشاغلی ملک عبدالعزیز په لارښودنه اودغه راز دسنبلې په ۲۱ ورځ دماموندو یوشمیر نورو ملی مجاهدینو دښاغلی ملک هارون اودګنګه دښاغلی جانصاحب په مشرۍ دبار په فوځي کمپ باندې حملې وکړې اوددښمن قواؤ ته یې زیانونه ورسول.

دشمالی ازادپښتونستان دموښدو له څانګې نه رارسیدلې خبرونه وایی چه دسنبلې په ۱۳ ورځ دملی مجاهدینو یو لږ ډلې ددیکه غونډه دتوانی په سیمه کښې دتلیفون مزی له منځه وړی دی چه ددی کارۍ په وجه په هغه لځای کښې مخابره شلیدلې ده. دتیرادڅانګې خبروایی چه دسنبلې په ۱۸ ورځ یوشمیر ملی مجاهدینو دانهړی کښو په اوسیدونکو پاکستانو فو لځوانو باندې ډزی کړی دی اودغو فو لځوانو ته یې زیانونه وراړولي دي.

دپاکستان استعماری حکومت بیان ماموندو په سیمو باندې سختی بمبارۍ شروع کړیدی

دپاکستان استعماری حکومت بیا په باجوړ کښې دماموند په سیمو باندې سختی بمبارۍ شروع کړی دی. دسنبلې په ۲۲ ورځ دسوار په ۹ بجو دپاکستان دحکومت بم اچوونکو الوتکو دتنګی او ګریګال په کلیو باندې سختی بمبارۍ وکړې اوددغو کلیو خلکو ته یې ډیر زیانونه رسولی دي دپاکستان دنظامی الوتکو له خوا دبوکال نه را بیسته دباجوړ په خاوره باندې بمبارۍ کبیزی یو بل خبر وایی چه دپاکستان داستعماری حکومت دغه وحشیانه کار دماموندو ټول قوم یارولي او دوی یې دپاکستان داستعماری حکومت سره په جګړه کښې په اتحاد او تنظیم سره قوی کړی دی.

دایریدود ملک دین خیلو قومی جرګې دافغانی قونسلګریو او وکالت تجار یو د بندولو په باب دپاکستان دحکومت اقدام وغاښه پدی وړنجو کښې دایریدود ملک دین خیلو دعلماو نمایندگانو او نورو ډیرو خلکو په ګډون یو ستره ملی جرګه شوی وه او په هغې کښې یې دپاکستان استعماری سیاست ډیر زیات وغاښه په جرګه کښې دافغانی قونسلګریو او وکالت تجاریو دبنډولو دیو جا فیه اقدام په باب کښې چه دپاکستان دحکمرانانو له خوا شوی او کبیزی دپاکستان داستعماری حکومت سیاست هم تر غور اوبحث لاندې نیول شوی او وویل شول چه دپاکستان دحکومت ددېمې دغه اقدام

په خپله منشا یوازی د پښتونسان د آزادۍ په نسبت د افغانستان د ملت او حکومت د حمایت او ملاتړ نه اخلی. مو نیز د پښتونستان خلک ورباندې پوره پوه شوی او په ټینګه د هغه په ضد تنفر ښکاره کوي چې د دې د پیاوړتیا په سیمو باندې د پاکستان د حکومت استعماري تیري و حشیانه او غیر انساني اقدام بللی او د پاکستان حکومت ته یې اخطار ورکړی چې که چېرې د خپلو دغو تیریو نه ژر تر ژره لاس وانه اخلی نو د پښتونستان ملت د سخت قیام سره به مخامخ شي.

د آزادۍ غوښتلو په گناه د پاکستان حکومت له خوا بندې شو
د بختیار خان اڅکزي زوی ښاغلی عبدالله په دی ورځو کې د آزادۍ غوښتنې د فعالیت په گناه د پاکستان د استعماري حکومت له خوا نیول شوی او بندې خانې ته لیږل شوی دی. پاکستانی الوتکو د بې جوړېر یوشمیر قورو کلیو باندې هم و حشیانه بمباري او یو شمیر پښتانه نور او ښځې یې شهیدان کړيدي:

د آزاد شمالی پښتونستان د بې جوړ خانګي نه د ماموندو په سیمو باندې د پاکستان د الوتکو و حشیانه بمباري په تعقیب څرګنده شوی ده چې د دغو بمباریو په و حشیانه اقدام کېنې سر بیرې په هغو کلیو باندې چې یاد شوي وو په دګواښ، او د مینه، او د بلید ټنډه، باندې هم بمباري کړې او ډیر زیانونه یې ورته رسولي دي. دغه بمباري هغه وخت وشو چې د ماموندو د کاکازو د قبیلې افرادو مشرانو او علماوو د ګډېکال د کلی په لوی جو مات کېنې قومی جرګه جوړه کړې وه او د بې جوړ په خاوره باندې د پاکستان د استعماري حکومت تیري تر بحث او غور لاندې نیولې وو خبر څرګندوی چې د مومندو د قوم یو شمیر قومې کسان هم د خپلو ماموندو وروڼو سره د همکارۍ او همدردي د ښکاره کولو په غرض دغې جرګې ته حاضر شوي و د ګډېکال د کلی جو مات په دغه و حشیانه تیري کې خراب او وران شوي دي اوس بیرې په هغو سړیو باندې چې شهیدان او زخمیان شوي دي له میرمنو او پېغلو څخه هم چې د قومی فیصلو د اوریدلو د پاره جو مات ته حاضر شوي دي شهیدان او زخمیان شوي دي.

د شهیدانو نومونه: د ماموندو فضیله مآب ملا فضل الرحیم، د ګډېکال د کلی د جامع جو مات خطیب او د ماموندو ښاغلی ښایسته گل د ماموندو ښاغلی محمّد خان د ماموندو ښاغلی زیرو خان او د ماموندو ښاغلی بغتور خان پېغله لور شهیدان شوي او یو ټولګی نور کسان زخمیان شول. پښتنو مجاهدینو ۱۸ تنه پاکستانی عسکر وژلي او څو تنه یې ټپیان کړيدي:

د مسعودو یو شمیر ملي مجاهدینو د ښاغلي ملا شیر علی په مشرۍ د تنګي په فو لمې ټاټه باندې حمله وکړه او د هغې سختې نښتې په نتیجه کېنې چې د دواړو خواؤ تر منځ وشوه د دغې ټاټې پنځه تنه عسکر وژل شوي او دوه تنه نور یې ټپیان شوي دي له ملي مجاهدینو څخه هم په دغه جګړه کېنې یو تن چې میر داد خان نومېږي ټپي شوی دی د ملي مجاهدینو بلې ټولنې د چندو لې د چوڼي په یو شمیر فو لمېانو باندې حمله کړې او د ملي مجاهدینو او د دغو فو لمېانو تر منځ د جګړې په نتیجه کېنې د دښمن لس تنه مړه شوي اوله ملي مجاهدینو څخه دوه تنه ښاغلي الله جان خان او ښاغلي محمد اعظم خان ژوبل شوي دي دغه راز د ملي مجاهدینو نورو دلو په یو ټولګي پاکستانی عسکرو باندې د وانا مربوط

د توانی نه سیمه کښی او همدارنگه د سروکی په چوڼی بارو نه چلولی دی خوددښمن قواؤ ته رسیدای تاوانونه تر اوسه پوری نه دی معلوم شوی.

دری تنه پاکستانی عسکری وژلی دی

د ملی مجاهدینو د حملی په نتیجی کښی چه د سنبلی په ۲۲ ورځ یی جمرود ته نژدی د پاکستان په یوه عسکری قطعه کړی وه یو تن پاکستانی عسکر وژل شوی او یو تن عسکر سخت ټپی شوی دی. د باجوړ څانگی خبرونه وایی چه یو تن ملیشایی حواله دار په هغه حمله کښی وژل شوی دی چه په دی وروستیو وختو کښی د ملی مجاهدینو لخوا دسکندرو په کمپ باندي شوی وه او یو تن بل دموڼدی په کمپ کښی وژل شوی دی.

د محکوم هرگز پښتونستان - د اګران او صنعتګرن ټول بی کاره او مشوش دی؛

له هغی ورځی څخه چه د پاکستان استعماری حکومت د مرکزی محکوم پښتونستان په ولایت کښی افغانی قومسلګری او تجار تی ادا ریدو جا نښه اقدام په صورت بندی کړی دی د پېښور او د هغه لخوای د نورښارونو او بازارونو خپل روفق دلاسه ورکړی او په ټولو چارو کښی د رکود حالت لیدل کېږی سو داګران، صنعت ګران، مستریان، مزدور کاران او کمیشن کاران چه د پېښور د ښار د نفوسو زیاته برخه تشکیلوی ټول بیکار او بی اندازی مشوش دی او د پاکستان د حکومت په دغه اقدام چه پر مضطرب او پریشان دی خبر دا هم وایی چه د پاکستان حکومت دخلکو ددغه اضطراب او پاریدلو څخه وارخطا شوی او د جاسوسانو او خفیه پولیسو شمیری زیات کړی دی سر بیره پدی په خلکو کښی دغه آوازی خپروی چه که چیری څوک لاری نه د حکومت په سیاست باندي اقتقاد وکړی سخته سزا به ورکړی شی مګر دخلکو جمهوریت تر دی حده پوری دی چه په دغه تودید هیڅ پر واواعتنا نکوی او د پاکستان داستعماری حکومت بی سنجشه او نا عاقبت افندیښانه سیاست او ددښمنی اقدام چه په حقیقته کښی سر بیره پدی چه د افغان ملت په حق باندي ښکاره تیری دی د پښتونستان د خلکو په مقابل کښی هم د دښمنی یو حرکت دی او په شدت یی غندی.

د پښتونستان د ورځی په منا سبت په نوی ډیلی کښی ستره غونډه شوی وه

د پښتونستان د ورځی په مناسبت دهند د پښتون جرګی له خوا په نوی ډیلی کښی یوه ستره ټولنه شوی وه چه په هغی کښی په هند کښی او سیدونکو زیات شمیر پښتونستانیانو د افغانستان لوی سفیر او د هغه سفارت غړیو او د ښار مغورو ګډون کړی و.

د چکدري په نظامی کمپ کښی :

د چکدري په نظامی کمپ کښی د پاکستانی عسکرو تر منځ سخته نښته شوی وه او د هغی په اثر ددغه کمپ پنځه شپيته تنه عسکر وژل شوی دی او د پاکستان د عسکرو تر منځ مغالفتو چه ډیر سخت شوی دی دغه راز په دی او روستیو وختو کښی د جندولی یو شمیر ملی مجاهدینو په دوو پاکستانی لاریو باندي چه عسکر پکښی و و حمله کړی ده پاکستانی عسکر یی وژلی او دواړو لاری یی له منځه وړی دی همدارنگه د ماموندو

او اتما نغیلو دملی میجا هد ینو د ری نور و ټولگیو د ښاغلی ملک میرو کیل خان ، ښاغلی ملک پادشاه خان ، ښاغلی ملک یو سفغان او ملک تاس خان په مشرۍ د ښار په کمپ حمله کړی او دپاکستان قواوته یی تلفات رسولي . . .

دپاکستان حکومت یوشمیر نور پښتانه نیولی او بنديان کړي یی دی:

دپاکستان حکومت دمحکوم مرکزۍ پښتونستان ټول سیاسي بنديان چه په جزا محکوم شوی دی بندی وروستیو وختوله پښور څخه دسند او پنجاب او مچ جیلو نوته لیږدولی دی، لکه څنگه چه داگست په ۲۳ نیټه دپېښور له ستروکسانو څخه دپېښور دښار دملی گوند رئیس ښاغلی کوثر غوریا خیل او ښاغلی ولی محمد جر نیل یی د مچ بند ته لیږدلی دی ، دغه راز داگست په ۱۷ نیټه پنځوس تنه سیاسي بنديان یی د ملتان او داگست په ۲۱ نیټه یی شپږوشت تنه سیاسي بنديان د مچ جیل ته لیږدلی دی . دغه راز دروېشت تنه سیاسي بنديان د نظامی محکوم له خوا په سختو جزاگانو محکوم شوی دی :

په سخت بند محکوم شوی دی .

دپاکستان استعماری حکومت دآزادي غوښتنی د فعالیت په گناه دچمن ښاغلی نصرالله خان بیانزی چه دهنه نځای له مغورو څخه ده په دری کاله سخت بند او دکلات د خان اعظم د نره زوی ښاغلی عبدالظاهر بلوخ په اوه کاله سخت بند اولس زره کلداری نقدی جر یمه او دمستوفک له مشهورو کسانو نه ښاغلی محمد حنیف بلوخ په دری کاله سخت بند محکوم کړی دی.

په شمالي آزاد پښتونستان کېښی دپښتو نستان دو رځی تودهر کلمی شوی دی:

دپښتونستان ورځ په اړیدو ، ورکزیو ، پری ځمکنو ، خیبر ، مومندو ، صافی ، غنوا رو او باجوړ کېښی په جوش اوخروش سره استقبال شوه او په دغه مناسبت په شمالي پښتونستان کېښی غونډی شوی وی او په هغو کېښی مشرانو او علماؤ دوطن د آزادولو اود پاکستان دا استعماری حکومت په ضد دودامدارو مجاهدو اود پاکستان دا استعماری ظلمونو په خلاف دجدی اقداماتو په باب کېښی چه دمحکوم پښتونستان په آزادي غوښتو فکو باندي کیږی او دآزادي غوښتلو په گناه ، بیگناه خلک بنديانوی اودهغوی مال اوجایدادونه ضبطوی ، جذابی ویناوی وکړی او گټور تصمیمو نو ونیول شول اودپښتونستان ورځ یی په تودو احساساتو استقبال اودپلرونو په دودنی په غرونو بانډی اورونه ، بل کړل اودټو پکو پر له پسې ډزی یی وکړی او په ټو لنو کېښی په دغه ناری وهل کیدلی چه آزاد دی وی پښتونستان اومره دی وی : پښتو دښمنان اوتل دی وی دافغانستان او پښتونستان دوستی او ورورگلی .

دپاکستان دپښتانه او پنجابی عسکرو تر مینځ بله نښته شویده :

دپاکستان په اردو کېښی په تیره بیا ددیره جندول او باجوړ په عسکری کمپونو کېښی دپښتانه او پنجابی افرادو تر مینځ بحرانونه او کړکيچونه ورځ په ورځ زیات شوی دی لکه څنگه چه په دی وروستیو وختو کېښی یو لځل بیاد سکندرو په عسکری کمپ کېښی ددواړو خواو تر مینځ سخته نښته وشوه اوددواړو خواؤ دسر د تلفاتو بامت شوی ده . بل خبروایی چه دپاکستان استعماری حکومت دسنبلی په یوولسمه نیټه دښار له کمپ نه دبر ترڅ دسرکنو په کلی باندي په توپونو سخت یرغل کړی دی

چې د هغه په اثر په هغه زيات تاوان سره بيرته د دغه کلي دانيو ته رسيدلی دی یو تن مې اوڅلور تنه چې ښاغلی محمد زالی، ښاغلی محمود نور شاه، ښاغلی محمد سعيد او ښاغلی خانزاده دی سخت تېيان شوی دی .

يو شمير پښتانه سياسي بنديان په بيلو بيلو جزاگانو محکوم شوي دي :

د پاکستان استعماري حکومت ډيری نوی گرفتاری کړی دی چې د هغی جملی نه د دیره اسماعیل خان د ضلع د پتیاالی اوسیدونکی ښاغلی حاجی محمد خان غلام حسین، ښاغلی عبدالعزیز، ښاغلی یعقوب او مردان د ضلع پندادی اوسیدونکی ښاغلی بابو سید په دري کاله سخت بند او د پیر سبک اوسیدونکی ښاغلی حضرت نور او ښاغلی لال الدین اوداکوری خوک اوسیدونکی ښاغلی رحیم بخش او ښاغلی فاروق او دمصری باندي ښاغلی عبدالقادر اودشیدو ښاغلی باجوړ خان په ندمباشتی سخت بند او په یوزر کلدار نقدي جرمانه محکوم شوی دی .

دمیزان په میاشت کښی،

د گند او د حلیمز قومی جرگی فیصله :

په میا مندهی کښی د گند او د حلیمز د قبیلې یو لویه جرگه وشوه او په هغی کښی د پاکستان د حکومت د استعماري سیاست او د پښتونستان په مکت باندي د دغه حکومت د وحشیانه تجاوزو په باب کښی ډیر زیاته زرکه او تنفر ښکاره شوه. جرگی یو ځل بیا درایو په اتفاق تایید کړ . چې د حلیمزو قوم به په هېڅ وجه د پاکستان د حکومت د استعماري پروگرامونو د عملی کوولو سره موافقه نه کړی او په مقابل کښی به یی پخپله ټوله قوه مقابله وکړی .

د پاکستان حکومت یو شمير نور پښتانه بنديان کړي دي :

د پاکستان د استعماري حکومت له خوا د ظلمونو او نیولو سلسلی بیا زور او شدت کړی دی او د پاکستان استعماري حکومت هغه کسان چې د پاکستان دملکی قوانینو د ناطات په تحریک کښی د هاملو مجاهدینو او رضا کارو سره نژدیکت او خپلوی لری هم ځینی بنديانوی او ځینو ته زیان او ضرر رسوی. لکه چې دمیزان په ۱۱ نیټه د پښتو ژبی د مشهور پوهاند او د پښتونستان د ملی محافذو میالی شهید ښاغلی حسین بخش کوثر پلار چې ښاغلی کریم بخش نومیزی نیولی او د هغه ټولی لممکی او جایدادونه یی تر مراقبت لاندی نیولی دی. د غراز د سردار کړی اوسیدونکی ښاغلی ولی محمد طوفان دوهم ځل بیا بندي شوی دی او د افغانی بندی شوی ده قو نسلگری یو تن پخوانی ډریور ښاغلی جلال خان دمیزان په ۱۳ نیټه د پاکستان له خوا یو لمی پدی گناه چې یو وخت د افغانی قو نسلگری ډریور بندي شوی دی. د کوزتا کال اوسیدونکی ښاغلی اکرم خان هم دمیزان په ۱۲ نیټه د پاکستان د حکومتی مقاماتو له خوا بندي شوی دی.

د پښتونستان د آزادی خواهانو نه حضرت دوام لری :

د لویديز پاکستان د نام نهاد یونت د پخوانی اسامبلی غړی دنوښار د تحصیل مربوط د پيو اوسیدونکی ښاغلی سید یعقوب شاه هم په هغو کښی شامل دی. همدارنگه ښاغلی کرامت شاه فولاد چې د ملی گوند یو ترسری دی بیا د نظامی قانون په اساس گرفتار کړی دی د غراز د پېښور د ښار د قاسم علی خان د جامع جومات خطیب او امام مولوی فضل احمد د پښتو نامتو خطاط

ښاغلي طلا محمد انجم، ښاغلي محمد اسماعيل، ښاغلي مير اسلم او ښاغلي معصوم، د سياسي فعاليتونو په الزام د نظامي حکومت له خوا بنديان شوي دي. بل خبر وائي چې د کورنيو او سیدونکي ښاغلي شېخ رحيم الله د ملکي قوانينو د نه اطاعت د تحريک د بنديانو په سلسله په يوه کال سخت بند محکوم شوی دی. بل رپوټ وائي چې د منظمې دسيسې، د ترتيب له مخې پښتوليکوال او شاعران، يوه بل پسې له مطبوعاتو او ثقافتي ادارو څخه ایستل کېږي او دهغه په نځای پنجا بې پناه وروڼکي او متعصب کسان راوستل کېږي .

د بنديگانو د چارو دواړو له خوا له پښتونستانو سياسي بنديانو سره سمخته او ناوړه رويه کېږي او بې له دې چې د سړي او د کال مواعات وکړي په هغو بازدي شاقه او ستومانه کوونکي کارونه کوي، همدا وجه ده چې د ښاغلي اجمل څټک، ښاغلي مير مهدي شاه مهدي، ادد پرونو ورو بنديانو صحت د پاکستان د استعماري حکومت د وحشيانه رويي په اثر بيخي خراب شوی او وضعه يې د اندېښنې وړ ده.

د مسعودو مجاهدينو له خوا د اړانه په نظامي کمپ باندې لاسي بم واچول شو:

د مسعودو د دوو ټولگيو ملي مجاهدينو د جندولي په سيمه کېښی په یوې عسکري تهاڼي او همدارنگه پخپله د جندولي په چوڼۍ باندې چزی کړی دی او د ملي مجاهدينو یوې بلې ټولنې دواړه په عسکري کمپ لاسي بم وغورځاوه او دغه کمپ ته يې تاوان ورساوه دغه راز يوشمير نور ملي مجاهدينو د جندولي د پاسټه کڅ په سيمه کېښی د تيلفون سټنې اومزی له مينځه وړی دی .

د مردان د ښار په ښکر بازار کېښی څو بمونه چول شوي دي :

د ميزان په نهمه ورځ د مردان د ښار په ښکر بازار کېښی څو لاسي بمونه وچول شول . همدغه راز څو نور لاسي بمونه د مردان د ضلع په شاوخوا کېښی چول شوي او د پاکستانی مقاماتو د پريشانۍ سبب شوي دي . د مومندو د ملي مجاهدينو بيلو بيلو ډلو د ميزان په ۹، ۱۱، ۱۲، او ۱۳ نيټه د موند، غوندو او يکه غونډ د ژاندارم په ټاټوبي زيات کړي لودښمن قواؤ ته يې زيانونه رسولي دي. همدارنگه د ميزان په لسمه نيټه يوشمير ملي مجاهدينو په کورمه کېښی د شېخ ملي په تاهه باندې لاسي بم اچولی دی او دهغه په اثر د هغې تهاڼي له ساتونکو څخه يوتن وژل شوی او د تهاڼي ودانۍ ته زيان رسيدلی دی .

د اتمان خيلو يوشمير ملي مجاهدينو د ميزان په شپاړسمه ورځ د حاجي لونگ اوسکندرو په دوو عسکري تهاڼو باندې حمله وکړه او د هغې نښتې په نتيجه کېښی چې د ملي مجاهدينو او ددغو تهاڼو د ساتونکو ترمنځ وشوه د پاکستانی عسکرو څخه څو تنه ټپيان او باتي کسان ونيول شول او د ملي مجاهدينو دواړه تهاڼي بيخي وړانې کړي .

د مسعودو مجاهدينو يو تن پاکستانی عسکر مړ او څو تنه يې ټپيان کړي

د مسعودو د دشمن خيلو د قوم يوشمير ملي مجاهدينو سپيلټوی د چوڼۍ په فو نځيا نوباندي حمله کړې ده د هغې نښتې په نتيجه کېښی چې د ملي مجاهدينو او د پاکستان د عسکرو ترمنځ وشوه د پاکستان يو تن عسکر مړ او څو تنه نور يې ټپيان شول د ملي مجاهدينو بيلو ډلو د شهيد تنگي په علاقه کېښی يو پوځ پل د جاويدونکو موادو په چاودنه وړان کړ ، دغه راز

د ملی مجاهدینو بلی ډلې د جند ولى د چوڼۍ په یو شمیر مربوطو عسکری افرادو د حمله کړې ده او د دغو افرادو له جملې څخه غۍ دوه تنه ټپیان کړل .

د عقرب په هیاشت کښې :

په محکوم مرکزی پښتونستان کښې د پاکستان استعمارۍ حکومت د پېښور یو تن مخور اود صدیق د تجارتي شرکت خاوند ښاغلی محمد صدیق د پښتونستان د آزادۍ په په لیاړه کښې د سیاسي فعالیت په الزام بندي کړېدی . همدا ښکته ټولنې ادبی ، مذهبي او تجارتي اتحادیې او ټولنې رنگې کړې او دغه ټولنې یې د عسکري قانون په خلاف ا هلام کړې دي او د دغې ټولنې او اتحادیې په حقیقت کښې د سیاسي تنظیم او د ملی مجاهدين اجزاګنې او تصور کوي چه دغه اتحادیې او ټولنې په اوسني بحران کښې لاس لري .

پښتونستاني مجاهدینو څو تنه پاکستانی پولیسان ټپیان کړي دي

په دواړو کښې د ټپه گرام د پولیسو په ټاڼه کښې د پښتونستان د یوې ډلې ملی مجاهدینو له خوا څو بمونه چول شوي دي ، یو شمیر نورو ملی مجاهدینو د چارسدې او پېښور ترمنځ نیمه یی د تېلفون مزی په زیاته فاصله له منځه وړي دي او د ملی مجاهدینو بلی ډلې د مردان په ښار کښې د پولیسو په یوه ټاڼه باندې حمله وکړه او د دواړو خواوو د نهتر په نتیجه کښې د ټاڼې څو تنه پولیس ټپیان شوي دي . دغه را زیوی بلی ډلې ملی مجاهدینو د نوبشار په عسکري کمپ باندې حمله کړې ده او په یو څه وسله سربیره چه ولجه کړې غۍ د څو تنه پاکستانی عسکر غۍ هم سخت ټپیان کړې دي . د میزان په شلمه نېټه یو شمیر ملی مجاهدینو د علی نیکل په ټاڼه باندې لاسی بمونه اچولي او هغې ته غۍ تاوان وراړولي دي او و تاوانی یو تن ساتونکی غۍ ټپي کړي دي . د ملی مجاهدینو بلی ډلې د میزان په ۲۵ نېټه دپاره چنار د پولیسو قرا رگا . ته د چاودونکو مو د یوه وسیله تاوان وراړولي دي .

څو تنه پښتانه مشران بیرته بندي شوي دي :

څو تنو هغو بندیانو چه د مالکي قوانینو دنه اطاعت د تحریک په سلسله کښې د پاکستان د استعمارۍ حکومت له خوا د دریو میاشتو په سخت بند محکوم شوي او پدی وختو کښې د بند دمودی له پور ، کولونه وروسته خوشی شوي دي بیرته محلي حکامو ته ورغلي او د دغه تحریک په سلسله غۍ بخانونه د گرفتاری دپاره معرفی کړې دي . له هغې جملې څخه د مردان د ضلع مربوط د مرغز څلور تنه اوسیدونکي بیرته نیول شوي او محبس ته لیږدول شوي دي . دغه را د د کوهات د ضلع مربوط د لاجی اوسیدونکي ښاغلي مولوی سید حبیب الله ، ښاغلي محمد اکرم ، ښاغلي ملک زونکی خان او ښاغلي اسد علی خان د سیاسي فعالیت او د پښتونستان د آزادۍ د مجاهدۍ په الزام بندیان شوي دي د آزاد پښتونستان اوسیدونکي ښاغلي محمد رفیق هم پدی وختو کښې د کوهات د ضلع مربوط په توره وړۍ کښې په همدې سلسله نیول شوي دي . د کوهات اوسیدونکي ښاغلي مولوی سید امین د صوابۍ د تحصیل اوسیدونکي ښاغلي مولینا اشرف خان او ښاغلي مولینا نظام الدین خان د پاکستان

داستعمارۍ حکومت په خلاف دخطا بو د ورکولو په اثر دپاکستان ښې حکما موله خو ا
بند يان شويدي .

دېشتونستان يوشمير ملي مجاهدينو د ښاغلي ملک خير محمد په مشرۍ د وانه د کمپ
دالحاق په وړاندې يوې برخې ته اوراچولي او تاران ښې رسولۍ دي . دملي مجاهدينو بلي ټولنې دملک
خير محمد په لار ښوونه دکاله اغذي په عسکري ټاڼه باندې لاسي بمونه اچولي دي اودغې
ټاڼې ته ښې تاوانونه رسولۍ دي دپاکستان داستعمارۍ حکومت د صحراکلي او سيدونکي
ښاغلي صوابدار نورمحمد او دپېوار اوسيد و نکي ښاغلي ملک شندي د سياسي قعاليټو
دالزام په اثر په څلورکاله سخت بند محکوم کړيدي .

داتما نخيلو مجاهدينو خوتنه پاکستاني عسکر وژلي دي:

پداسې حال کښې چه يوشمير پاکستاني عسکر گړخيدل داتمان خيلو وماندل د قبيلې ملي
مجاهدينو په هغوی باندې حمله وکړه او پدغه ترڅ کښې د دواړو خواو تر منځ جگړه .
ونښتله چه د سوا نه ترما زيکړه پوري روانه وه ، په نتيجه کښې دپاکستان ښې عسکرو نه
خوتنه وژل شويدي دمجاهدينو څخه يوتن شهيد او يوتن زخمی شوی دی .

دوی پيښې په وجه دپاکستان حکومت داتمان خيلو دافرا دو په نيولولاس پوري کړي
چه دماندل دقوم يوشمير کسان ښې نيولي دي او داتمان خيلو قوم ته ښې اخطار ورکړي دي
چه داتمان خيلو په ټوله سيمه باندې به بمباري وهي .

يو تن پاکستاني مامور وژل شوی دی :

دلاهور د شاه دري په ښې کښې لاسي بم وچول شواو د هغه په اثر يوتن پاکستاني مامور
وژل شويدي همدغه راز په نومروري نېټه دملي مجاهدينو يوې ډلې دپېښور هوا ښې ډگر ته
لاسي بمونه وروغوړول او زيانونه ښې ورواړول ،

دجندول په موندنه اودبټ خيلو په کمپ کښې :

يوشمير ملي مجاهدينو دپاکستان په يوه عسکري ټاڼه چه دآهنکروکنډ ونو ميښي
حمله کړې اود ټاڼې ساتونکو ته ښې زيانونه رسولۍ دي . د چهار منگ دملي مجاهدينو
يوې ډلې د ښاغلي ملک سيد ولي او ښاغلي ملک هميش په مشرۍ دښار په کمپ حمله کړې
اود هغې نښتې په نتيجه کښې چه ددواړو خواو تر منځ وشوه ددښمن قواؤ ته زيانونه
رسول شوي دي . همدغه راز ملي مجاهدينو يوې بلي ډلې د بټ خيلو عسکري کمپ ته
لاسي بم غورځولي چه د هغه په اثر د هغه کمپ يوتن منصبدار ټپي شوی دی ، دملي مجاهدينو
يوې بلي ډلې دجندول په موندنه کښې يوتن پاکستاني مامور وژلی دی .

يوشمير پښتانه بند يان شوي دي :

دېشتونستان يوشمير آزادي غوښتونکي دپېښور دتحصيل مر بوط د مسيزو او سورييزو
په کليو کښې دپاکستان دملکي قواو نينو دنه اطاعت په سلسله کښې دپاکستان داستعمارۍ
حکومت له خوا بند يان شوي دي . دغه راز دپېښور د ښار يوشمير هغه دکا نسداران چه

د پاکستان د نظامي حکومت د څلورم کال د شروع کيد وپه مناسبت د خرا غونوله لگو لو او ددکانوله ښکلي کولوڅخه ډډه کړې وه دپاکستانني حکامو د اوامرو د نه طاعت په گناه بنديان شوي دي .

پښتوښا عرانوپه مشاعره کښي گډون ونکړي:

د مرکزي محکوم پښتونستان د پښتوښا عرا نو اواديبانوپه هغه مشاعره کښي له گډون څخه ډډه وکړه چه ټاکل شوي وه دنظامي حکومت د تاسيس د کاليزي په مناسبت و شوي له بلي خوا په مردان تخت بوايي ، ملکند ، چکدره ، خيبر او دپيښور د اورگاني په ټيسن کښي لاسي بمونه اچول شوي اوزيانونه رسيدلي دي .

داپريدو ستري قومي جرگي :

په باع کښي يوه ستره قومي جرگه شوي وه چه په هغی کښي د اپريدو دقوم علم اوو ملکانو ، نمايندگانو او نورو ډيرو خلکوگډون کړي ؤ . دغی جرگي دپاکستان دحکومت شوم او استعماري سياست چه دپښتونستان دملت په مقابل کښي ئي نيولي دي وغانده اوکرکه ئي ورڅخه ښکاره کړه . جرگي دخپلو مجاهدو ورونو چه په ميرانه ددغه استعماري حکومت په مقابل کښي کوشش کوي اودهغه دظلمونو سره مجادله کوي او دغه رنگه دخپلو باجوړيو ورونو سره چه په فوق العاده ميرانه او شجاعت دپاکستان داستعمارکړي حکومت دتيريو په مقابل کښي مقابلو کوي خپله پوره همدردی او همکاري ښکاره کړي او داچي ئي ورکړي چه داپريد و قوم دژوندانه په دی جگړه کښي دخپلو دغو ورونو سره ملگري او متفق دي .

پلونه ئي بيخي وران کړل :

دمسعودو دبهلول زيو دقوم يو ټولو لگي ملي مجاهد ينو دمحمد جان خان اوخير محمد خان په مشرۍ دميزان په ۲۷ نيټه په شويړ تنگي نومي نځای کښي دوه پاڅه پلونه چه وانه سروکي ، سپيلتوي او دجنډولي سرک سره نښلي دچاو دونکو موادو په واسطه خراب کړل اوپه دغه ترڅ کښي يي ددغو چوڼيو تر منځ سرک خراب او بند کړ چه تقریباً پنځه ورځي دترافيکو تگ او راتگ ورباندی نځديدلی ؤ . هغه وخت چه په دغو چوڼيو کښي مليشه افراد ددغه سرک دترميم دپاره ووتل ، ملي مجاهدينو ورباندی ډزي وکړي او په نتيجه کي دمجاهدينو او ددښمن دقواؤ تر منځ جگړه ونهته او نژدی پنځه ساعته ئي دوام وکړ په آخره کښي دپاکستان قواوی وروسته تردی چه زيانو نه وور ورسيدل تيښتي ته مجبو ره شول .

دپښتنو مجاهدينو فعاليت :

يو ټولگي ملي مجاهدينو دکوهاټ د ضلعي دهنکو دتحصيل مربوط دتوري وړي په مليشايي تړاڼه باندی لاسي بم واچاوه . همدارنگه ديو شمير ملي مجاهد ينوله خواد کچه گړي دټيسن په کمپ باندی چه داسلامي کالج نه يوميل ليري دی لاسي واچول شو . دغراز دپيښور په دولتي ماڼۍ کښي يو بم وچول شو چه دزيان درسيدلو باعث شوي دي .

د ښار په نظامي کمپ باندې حمله :

د چارمنګک یو شمیر ملي مجاهدينو د ښاغلي ملک يوسف په مشرۍ ، اودغه رنگه داتما نڅيلو یو بل ټولګی ملي مجاهدينو د ښاغلي ملک گونګت خان په مشرۍ د ښار په کمپ باندې حمله وکړه او د دې وروستۍ حملې په اثر په دغه کمپ کېښي یو تن پاکستانی منصبدار ووژل شو او د ملیشیا د افرادو نه دوه تنه زخمیان شوي دي . د ملي مجاهدينو څخه هم د ماڼو کلی او سیدونګی داتما نڅيلو سید رحمان زخمی شوی دی .

د پښتنو مجاهدینو د پېښور په هوایي ډګر کېښي یو بل بم چوړلی دی :

یو شمیر ملي مجاهدينو د پېښور په هوایي ډګر کېښي لاسی بم وچاوه چه دغه بم په اثر په مالی زیانونو سر بیرته یو تن پاکستانی اجیر هم زخمی شوی دی . دغه راز د ملي مجاهدينو له خوا د پېښور په ښار کېښي د پاکستانی ما مورینو د یو مامور په کور کېښي بم غورځول شوی چه دغه دچاودنې په وجه یو تن زخمی شوی دی .

د نو ښار په چوړلي کېښي د پښتنو مجاهدينو له خوا د دري تنه پنجابيان مړه شول : د پاکستان په اردو کېښي د پښتنو او پنجابي افرادو تر مینځ مخالفت زیات شوی دی . د نو ښار په چوړلي کېښي د دواړو خواؤ تر مینځ نښته وشوه چه دغه په اثر دري تنه پنجابيان مړه شوي او څو تنه ټپيان شوي دي . د پښتنو افرادو څخه هم یو تن وژل شوی او یو تن زخمی شوی دی . دغه راز د ابازو په سیمه کېښي د مجاهدينو له خوا خوبونه چول شوي دي . یوې ډلې ملي مجاهدينو د کوهاټ د ضلع د هنگو په تحصیل کېښي د جنوبي پوځ پل چه گاډی ورباندې تله را تله دچاو د ونکو موادو په واسطه وران کړيدي نوله همدې امله په دې سیمه کېښي د اور گاډی تګه او راتګ دوه ورځې ونځنديد .

د پښتنو مجاهدينو د همريت د ټپهاني شېز تنه ساتونکي وژلي دي :

یوې ډلې ملي مجاهدينو پدې وختو کېښي د داؤد زو په سیمه کېښي په زیاته مسافه د برېښناسیم شکولي دی او په دغه وخت کېښي د ملي مجاهدينو او د پاکستان د مسلحو ساتونکو تر مینځ سخته جګړه ونښتله چه دغه ساتونکو ته د سرزيان ورسول شو ، دغه راز یو شمیر ملي مجاهدينو په چترال کېښي د همريت د پله په تپه باندې لاسی بمونه وغورځول چه دغه په اثر د ټپهاني په خرابیدلو باندې سر بیرته د ټپهاني شېز تنه ساتونکي هم ووژل شول .

د پاکستان استعماري حکومت د داؤد زواو سیدونکي ښاغلي شاد محمد مو مند د پاکستان د استعماري حکومت په ضد په عملی اقداماتو کېښي د لاس لرلو په الزام په عمری بند محکوم کړی دی . دغه راز د هلال نو د مجلې مدیر ښاغلي جمیل اختر او ښاغلي محمد اسمیل ښاغلي میراسلم مومند ، ښاغلي معصوم ، ښاغلي خالد او ماستر عبدالرحیم هم د آزادۍ خواهي د احساساتو او د پښتو نستان د ملي گوند له مشرانو سره د ارتباط درلودلو په جرم تر سخت عذاب او کړا ولاندې نیول شوي او د بند دمودي او د جرمي داندازی د ټاکلو دپاره یی عسکري حکامو ته معرفي کړي دي .

دیو پاکستانی تهاڼی دوه تنه ساتونکی وژل شوی دی:

یو شمیر ملی مجاهدینو د ښاغلی امل زار خان په مشرۍ د عقرب په نومه دسر و کي په عسکری تهاڼه باندې ډزی وکړې . دملی مجاهدینو بلی د لی دپاکستان په یو سر کاري موټر باندې ډزی وکړې او د عسکری تهاڼی یو شمیر ساتونکي چه د پېښې مخای ته نژ دی ووغو بښل یی چه ددغه موټر دفاع و کړی په هغه جگړه کښی چه ددوی تر منځ وشوه دتهاڼی دوه تنه ساتونکي وژل شوی دی .

دخان عبد الغفار خان د بند موده شپږ میاشتی نوره زیاته شو یده :

په پېښور کښی دلویدیز پاکستان نایب الحکومه ویلی دی چه د پښتو نستان دسرمشر خان عبدالغفار خان د بند موده شپږ میاشتی زیاته شوې ده ، ددغه خبر اوریدلو د پښتونستان په ملی ټولنو کښی ډیری ناوړی اغیزی کړی او د پښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کښی یی حالات ډیر وران کړیدی .

په مرکزي پښتونستان کښی امنیت بیخي خراب دی :

د مرکزي پښتونستان محلی حاکمانو د سما اقرار کړی دی چه په دغه ولایت کښی امنیت بیخي خراب دی او سبز کال دمرگ اوژوبلی پیښی د تیرو کلونو په نسبت یی ساری دی . د پېښور مطبوعاتو په دغه موضوع تبصره کړې او لیکلی یی دی چه د دی بی امنیتی علت د مرکزي محکوم پښتونستان دخلکو روحی او اقتصادی یریشانی ده . د پېښور یو ټولگی خلکو دلویدیز پاکستان نایب الحکومه ته د بیکاری او دهغه سخت کنترول څخه چه د پاکستان حکومت د محکوم پښتونستان په سیمه باندې د صنعت او تجارت په ساحه کښی ټینګه کړی دی ، شکایت وکړ .

د مسعودو مجاهدینو څلور تنه پاکستانی عسکرو وژلي او اوه تنه یی ټپیان کړيدي :

د مسعودو یو شمیر ملی مجاهدینو د ښاغلی ملک خیر محمد په لار ښودنه د تا نکه په عسکری ډوډی باندې څو لاسی بمونه وغور ځول چه دهغو په وجه په مالی زیانونو سر بیرغ څلور تنه عسکر وژل شوی اووه تنه زخمیان هول .

پرو فیسور حبیب الرحمن قلندر مومند او سلطان محمود قلندر یان شوي دي:

د پاکستان استعماری حکومت پر و فیسور حبیب الرحمن قلندر مومند نیولی او یو نامعلوم محبس ته یی لیږلی دی . او د پښتو مشهور شاعر دېبه بیري اوسیدو نکي ښاڅلی سلطان محمود قلندر هم بندی شوی دی .

وزیرو مجاهدینو د پاکستانی ډوډی خوتنه عسکرو وژلي دي.

دوزیرو د محمود ځیلو ، طوری ځیلو د بهلول زیو د قوم یو ټو لکی ملی مجاهدینو د ښاغلی خیر محمد خان په مشرۍ په چاودیدونکو موادو سره د دوه ځلی ډوډی یوه برخه

خراپه کړې ده. دغه رنګه ددغه قوم یو بل ټولګی ملی مجاهد ینو دشیخ ګرمی په چوښی باندی حمله وکړه او په هغه جګړه کېښی چه دملی مجاهدینو اودچوښی دساتونکو ترمنځ وشو. دپاکستان ښی عسکرومه خوتنه وژل شوی اوخوتنه هم زخمیان شویدی.

دسلطان خیلو او پاینده خیلو جرګه:

دسلطان خیلو او پاینده خیلو د قبیلو له خوا یوه ستره جرګه وشو او په هغی پسی دمحلې ټولنو په ډول پرله پسی ډیری جرګی وشوی او درایو په اتفاق تصمیم و نیول شو چه ددیر خلک په هیڅ وجه دپاکستانی استعمار اسارت ته غاړه نه کېښی دی اودخپل ژوند تر وروستی سلګی پوری دخپلی آزادی جګړی ته دوام ورکړی. ددغو جرګو په بل تصمیم کېښی یی هغه وضعیت اورو په غندلی وه چه دپاکستان استعماری حکومت دد یروغا لیجه نواب اودوی ددوی دجندول خان په مقابل کېښی نیولی ده اوهم ځی دا په کلکه غندلی ده چه دوی ځی نیولی اودیو تعرض په اثر ځی ددیر اوجندول خاوره لاس ته راوړی ده جرګی وغوښتل چه دغه حکومت دی ژر تر ژره دوی خوشی کړی.

څلورتنه پاکستانی عسکری و وژل:

ددیر ریاست مربوط یو ستر ټولګی ملی مجاهدینو ددیر په عسکری کمپ باندی حمله وکړه او دهغی خونړی جګړی په نتیجه کېښی چه ددواړو خواؤ ترمنځ وشوه څلور تنه پاکستانی عسکر وژل شوی او یو شمیر نور زخمیان شوی دی. دغه رازد ملی مجاهدینو بل ټولګی دقاشقاری، پته کوټ کولندی کښی او په مشنگنو کڅ کېښی یوه دولتی ودانی سوخلی ده. دپاکستانی استعماری حکومت په وروستیو وختو کېښی ددیر او سنی نواب شهزاده محمد خسرو خان خپل لځان ته بللی او دی یی تر فشار لاندی نیولی دی. همدارنګه داتمانجیلو ټولو قبائلو دنمایندګانو په ګډون یوه ستره قومی جرګه وشوه او یو محل بیا تصمیم پکښی و نیول شو چه په ګډه او پوره اتفاق سره دپاکستان داستعماری تیریو په مقابل کېښی خپلی مجاهدی اوجګړی ته دوام ورکړی.

دپښتونستان دسیاسی بنديانو صحیح حالت ډیر خراب دی:

دپاکستان په استعماری محبسو نوکښی ښاغلی میر مهدی شاه مهدی، ښاغلی اجمل خټک دگل آباد ښاغلی یار محمد خان او ښاغلی هاشق شایجا ډیر سخت ناروغ دی اودپاکستان دحکومت له خوا ددوی دتداوی په باب کېښی کوم جزیی اقدام نه کېښی.

دپاکستان استعماری حکومت ددوو کلیو دخلکو له مخی ضبطی کړی دی:

دپاکستان استعماری حکومت ددغو وختو کېښی دلندی بیرغچو او دبهادر دکلې دخلکو له مخی په بهانو اودولتی نقشو په تیره بیا دنظامی چاروپه عنوان ضبطی کړی دی. ددغو کلیو دخلکو دپاکستان استعماری حکومت ددغه متجاوزانه او ظالمانه اقدام په وجه په ګډه احتجاج کړن اومخالفت یی څرګند کړی دی دپاکستان استعماری حکومت یوزیات شمیر احتجاج کوونکو کسان بندیان کړی دی.

د سالار زیو په ستره قومی جرگه کېښی :

په درې زیارت نومی لځای کېښی د سالار زیو د قوم یوه ستره جرگه شوی وه او وروسته تردی چه د قوم مشرانو او علماوو تودی وینا وی وکړی دا فیصله وشوه چه هر کله د باجوړ خلک اود پښتونستان نور خلک د پاکستان د استعماري حکومت سره د جنگ په حالت کېښی دی له دی کبله هر هغه څوک چه د پاکستان د استعماري حکومت سره د خپلی شخصی گټې په غرض ارتباط ولری او دهغه استعماري حکومت د آلی په حیت استخدام شی د قومی دودونو سره سم د ټول قوم په نزد مجرم او گناهکار شمیرل کېږی او درنه جزا به ورکې شی.

د باجوړ د علماو اعلان:

دغه رنگه د باجوړ علماو وعلان وکړ چه هر هغه څوک چه د پاکستان د لاس د آلی په حیت ثابت شی نو د باجوړ علما دهغوی د جنازی په لمونځ کېښی گډون نکوی.

د پاکستان استعماري حکومت د شنکر گل په کلمی کېښی سختی بمباری کړی دی

د پاکستان استعماري حکومت د قوس په دیا ر لسمه نیټه د سالار زیو په سیمه کېښی د شنکر گل په کلمی باندی سختی بمباری کړیدی چه هغه کلمی او څو نور شاؤخوا کلمی یی وړان او سوخیدلی دی. ددی بمباری په اثر د ښاغلی عبدالسلام زوی او ښاغلی رحیم گل زخمیان شوی اود هغه لځای بیدفاعو خلکو ته هم ډیر مالی زیانونه رسیدلی دی. یو شمیر ملی مجاهدینو په کورمه کېښی د لملی پوځ پل د چاودیدونکو موادو په واسطه وړان کړ چه د ترافیکو له استفادې نه وتلی دی.

د حلیمزود مشرانو فیصله :

په میا مندهی کېښی د گنداو د حلیمزود د قوم مشرانو او نورو خلکو ستره جرگه کړی وه او په هغه کشی د قوم د مشرانو او علماو له خو مهمی او جذابی وینا وی وشوی په پای کېښی د رایو په اتفاق نصوب وشو چه حلیمزی په هېڅ وجه په خپله سیمه کېښی د پاکستان د استعماري حکومت د زیاتو مداخلو تحمل نشی کولی او د پاکستان د حکومت د استعماري هر ډول تیر یو په مقابل کېښی به د سر اومال په بیه ودریږی او مقاومت به وکړی.

د مرکزي محکوم پښتونستان ټول پښتانه مستخدمین دی ر طرف شی:

د پاکستان استعماري حکومت دیو قطعی فرمان په واسطه امر کړی دی چه د مرکزي محکوم پښتونستان د ولایت ټول پښتانه مستخدمین دی له ملازمت او استخدام نه ر طرف کړی شی ددغه اقدام علت دادی چه د پاکستان استعماري حکومت پدی پو هېږی چه دغه طبقه کامله د پښتونستان په ملی محاذ او تحریک پوری مربوطه ده او د هغه پېښی چه په هغه ولایت کېښی پرله پسې کیږی دوی په هغو کېښی لوی لاس او برخه اری. ددغه ولایت د مطبوعاتو د خبر له مخی د هغه حکومت دغه اقدام د هغه ولایت په بیلو بیلو طبقو خلکو کېښی ډیر بد تاثیر کړی اود ولتی مقاماتو ددغه هیجان له تفصیل څخه مرکزي حکومت تهرېوت ورکړیدی.

د پاکستان د نظامي محکمی نوي فيصلی :

د پاکستان نظامي محکمی د دسمبر په پنځمه نیټه چې د قوس ۱۴ نیټه کیږي لس تنه پښتانه اخبار لیکونکي او یو زیات شمیر شاگران او کاپی لیکونکي د پښتونستان د آزادۍ د طرفدارۍ په گناه سربیره پدې چې په لرغونې وهلي او ټول چاپ، ادونه او شته یې ضبط کړي دې سخت بند په یلو بیلو مودو چې د پښتو د بند موده تر ۱۴ کاله پورې د محکوم کړې دی . د آزادۍ غوښتونکو د نیولو او بندۍ کولو سلسله اوس هم روانه ده د پېښور د انجام وړ پانډه ایکی چې په مرکزي محکوم پښتونستان کېږي درې سوه تنه پښتانه ادیبان، لیکوال او شاعران تر تعقیب لاندې دي او ژر به ونیول شي او محاکمه به شي د انجام وړ پانډه ایکی چاپ شوی احصایه څرگندوی چې په سلو کېږي څه ناڅه اتیا پښتانه لیکوال جړیده لیکونکي ادیبان او کاپی لیکونکي د پاکستان د استعماري حکومت سره په مبارزه کېږي دي او حکومت دوی ترې او زولانه کوي .

د غیر اسلامي اقداماتو په ضد د محکوم پښتونستان د علماؤ او روحانیونو تېلیات زیات شوی دی :

په محکوم پښتونستان کېږي د پاکستان د حکومت د اسلامي ضد اقداماتو په خلاف د علماؤ او مذهبي روحانیونو تبلیغات ډیر او زیات شوي دي او د موعظو په کولو سربیره د جلا جلا نشریو په ترڅ کې چې په زرگونو نسخې چاپ او ویشل کیږي د پښتونستان خلکو ته بلنه ورکوله کیږي چې د پاکستان د اسلام دشمن او استعماري حکومت په ضد په مبارزه کېږي ډیر برخه واخلې او د استعمار له منگولۍ نه دخپل ملت دخلاص او د پاره هر ډول قرباني ورکړي د پاکستان استعمار حکومت علماؤ او روحانیو د دغه حرکت په وجه پریشان او وار خطاشوی دی او پدغه وروستیو وختو کېږي یې د محکوم پښتونستان په ټولو سیمو کېږي اعلي حاکمانو او د اعلي حاکمانو معاونانو پولینکل ایجنټيانو او فو رو اداري مامورینو ته ټینګ امر صادر کړي دي چې د دغې طبقې په تګ او را تګ او ګرځېدلو باندې خپل کنترول لاسي ټینګ او سخت کړي او دخپلکو او قلمیو وسایلو تلاشي په جدیت او په ټینګه سره وکړي دغه راز د پاکستان د استعماري حکومت په ضد د نشریو دخپرېدلو او وینا و د دوام د مخې نیولو د پاره د دغه حاکمانو ته ډیر واک او اختیارات ورکړي شوي دي .

د ډیر مجاهدینو په ډیور پرې او کېږي د پاکستان یوشمیر نظامي افراد وژلي دي :

د قوس په شلمه نیټه یوشمیر ملي مجاهدینو په «ډیر پړاو» باندې څو لاسي بمونه وغورځول چې د هغو په وجه د پاکستان د نظامي قواؤ نه یوشمیر کسان وژل شوي او زخمیان شوي دي د چترال خبر څرگندوی چې یوشمیر ملي مجاهدینو د «شریت» په عسکري قرارگاه باندې لاسي بمونه غورځولي او پاکستانی قواؤ ته یې تلفات رسولي یوې ډلې ملي مجاهدینو د هغه سرک یوه بله برخه خرابه کړې ده چې د پاکستان د استعماري حکومت له خوا «د سدی» په سیمه کېږي نوي جوړ شوي دي په نتیجه کېږي د دغه سرک د ساتونکو سره یې نښته وشوه .

د پښتنو عالمانو غونډې د مولوي اشرف خان د هوشی کولو غوښتنه وکړه :

د مردان د خلغ مربوط د سوابی په تحصیل کښی د علماو ویو د ستره غونډه وه وه او د جذابو او هیجان پیدا کونکو ویناوو د کیدلو نه وروسته د رآیو په اتفاق د پاکستان د استعماری حکومت نه د مولوي اشرف خان د سمدستی خوشی کولو غوښتنه وه وه په غوښتن لیک کښی ویل شویدی چه دغه عالم د دینی د عظمی د کولو په وجه د پاکستان د حکومت له خوا بندی شویدی او دغه اقدام واضحه خبر گندوی چه د پاکستان حکومت غواری چه علماء د دغه تبلیغ او د امر بالمعروف نه منع کړی. غوښتن لیک د پاکستان حکومت ته اخطار ور کوی چه په دغه صورت کښی به د پښتو نستان علماء د ټول قوم په ملاتړ په مبارزه لاس پوری کړی د بمونو چاودنو د بیابیا پیشو په واسطه د پاکستان حکومت د قوم د مشرانو او مشورو او د جامعو جوماتونو له خطیبانو نه نقدی ضمانتونه غوښتی دی چه که چی سری داسی واقعات بیا پېښ شی د دوی پولی ضمانتونه ضبط کړی .

د سور کمر یو مخور پښتون بندی شویدی ،

د پاکستان استعماری حکومت پدی وختو کښی د سور کمر د کلاګی اوسیدونکی ښاغلی ولایت خان سایي چه دغه لځای یو مغور او بار سوځه ملک دی او د علاج دپاره پېښور ته تللی ؤ او دغه لځای په یوه هوټل کښی اوسیده ، بندی کړیدی .

د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د مومندو قوم ته اخطار:

د پاکستان استعماری حکومت د مومندو قوم ته اخطار ور کړی چه که چیر ی دغه حکومت پروگرام ته غاړه کښیږ دی د پاکستان حکومت به خپل پروگرام په زور او د بمباریو په کولو اجراء کړی . د مومندو خلکو ، د پاکستان د حکومت دغه تهدید په کله سره رد کړی او ویلی یی دی چه د پاکستان د حکومت د هر ټول تیر یو په مقابل کی د ژوند تر وروستی سلگی پوری به مقاومت وکړی . د مومندو د ملی مجاهدینو ټولکیو د غوند سر نیانده ، منل خیلو ، مونه ، برجونو ، تنگی او یکه غونډه په ټاټوبی باندی دزی کړی دی دغه راز یو یو شمیر ملی مجاهدینو د زیارت په ټاټوبی باندی لاسی بمونه اچولی دی چه په نتیجه کښی پاکستانو قواؤ ته تاوانونه رسیدی . په هغه نېټه کښی چه د ملی مجاهدینو او د دغی ټاټوبی دساتو نسکو ترمنځ دغه اقدام په اثر وشو له ملی مجاهدینو څخه دوه تنه ژوبل شوی دی ،

د منځنی پښتونستان د ټولو قبیلو په ستره قومی جرگه کښی فیصله وشوه چه د پښتونستان ملت د پردیو د سارت جغ ندی منلی اونه بهی وهنر :

د منځنی پښتونستان د ټولو قبیلو لکه د وزیرو مسیدو ، بیټی او د ورو د قومونو یوه سره جرگه په گرویک کښی د مرحوم الحاج دایبی د فقیر د وراره عالیجاء نیاز حلیمان په مشرۍ وشو او په هنی کی د قوم د علماو او مشورو او نما یندگانو له خوا د آزادی د حاصلواو

اوساننې په لاره کېښې دمجاهدو او قربانيو ورکولو د لزوم په باره کېښې مویجې وینا وی وهوی چه د حاضرینو له خوا په ډیر حرارت استقبالیدلې ، جرگی دویناوو دکیدونه وروسته د رأ یو په اتفاق تصویب وکړ چه د پښتونستان ملت د پردیو د اسارت جنغ ندی منلی او نه به یی ومنی دپښتونستان ملت به دخپلی ټولی خاوری د آزادی دحاصلولو اوساننې په په لاره کېښې خپلی ملی مبارزی ته دوام پسی ورکړی او هرډول قربانیو ورکولو ته به غاړه کیږدی . جرگی د پاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکړ چه که چوری د استعمار غوښتنی دسیاست نه لاس وانه اخلي ټودوخیمو نتیجوسره به مخامخ شی . جرگی دنړی حریت غوښتونکو ټولنو اوملتوته بلنه ورکړه چه دپښتونستان دملت سره دخپلحقه حقوقو دحاصلولو په لاره کېښې داخلاق او بشري همکاريو نه لمان ونه غوری . . جرگی دافغانستان له حکومت اوملت نه شکریه وکړه چه تل یی دپښتونستان دملت دفطری حقوقو ملاتړ او طرفداری کړی اودهنه ملت غږ یی دنړی دخلکوکو غوږو ته رسولی دی .

په پېښور کېښې یوشمیر نور پښتانه آزادی غوښتونکي نیول شوی دی : پدی وختو کېښې دپېښور په ښار کېښې یوشمیر کسان دپاکستان دملکی قوانینو داطاعت نه کولو دتحریک په سلسله چه له ۹ میاشتو را پدی خوادمحکوم پښتونستان دآزادی غوښتونکو خلکو له خو روانه ده نیول شوی او بند یخانی ته لیږل شوی دی چه دپېښور د ښار په حساسو محایو کېښې یی خطابیی ورکولی اود پاکستان داستعماری حکومت په ضد یی ویناوی کولی . بل خبر وایی چه ښاغلی تماس خان ، ښاغلی گل خان ، ښاغلی ثمن گل ، ښاغلی آدم خان ، ښاغلی تمیز خان ، ښاغلی بهرام خان ، ښاغلی رشید خان ، ښاغلی مدتی خان اود هغو څلور تنه ملکری چه د کوهات دضلع دغلی او بوری په دېپو کېښې یی کار کاؤ و دپاکستان دحکومت له خوا بندیان شوی اود کوهات بند یخانی ته لیږل شوی دی . ددوی دگرفتاری وجه دهنه یوه لاسی بم موندل ده ، چه پدغه دېپو کېښې له چاودنې نه مخ کېښې پولیسو ته په لاس ورغلی دی .

دجدي په هیات کېښې

په مرکزی محکوم پښتونستان کېښې مظاهری وشوی :

له پښور دتحصیل دچار سدی اودمردان دضلع خلکو مظا هری دعلمائو اورا خانیانو په مشری وشوی خلکو په دفر مظاهرو کېښې دپاکستان داستعماری حکومت دظلمونو اودپاکستانای حکامو داسلام دښمنی دواړو په ضدناری وهلی اوپه لوړ اواز یی ویل چه مونږ به دژوند ترورستی لحظی پوری دپاکستان دظلمو نو اواسلام دښمنی په ضد مبارزه وکړو .

یوشمیر پښتانه ښران بندیان شوی دی :

دپېښور دمصادره شوی جمهوریت نومی مجلی مالک ښاغلی حاجی خان میر هلالی ، ښاغلی اکرا ښاغلی رضا خان ، ښاغلی گل گمال ، او ښاغلی محمداسلم دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندیان شوی دی . دغه کسان خو میاغنی بهوآم دآزادی غوښتنی دفعلیت په اثر دپاکستان دحکومت له خوا بندیان شوی او له یوی مودی بندنه وروسته خوش شوی ؤ .

د پاکستان د استعماري حکومت بدگمانی :

د پښتنو او بلوڅو په عسکري افرادو او منصبدارانو باندې د پاکستان د استعماري حکومت بې اعتمادۍ او بدگمانۍ خپل آخرینې حد ته رسېدلې ده او په دې ورستیو وختو کې د دغو طبقو د منصبدارانو ستره برخه د پاکستان د استعماري حکومت له خوا غوښتنې ښکال ته تبدیل شوې او تحمېل ته تقاعد ورکړې شوې دي.

د دیر په ریاست کې حالات بحراني دي :

د دیر په ریاست کې حالات خپرې او بحراني شوي دي او د پاکستان استعماري حکومت په دغه ملت د سلطان خیلو او یابنده خپلو د قبایلو په عمومي گرفتار یو پیل کړې دی چې دغه قبیلې د پاکستان د استعماري حکومت په مقابل کې پورته شوي دي او د دغو قبایلو نه هر فرد چې د دیر په ریاست په محکومه سیمه کې ولیدل شي د سمدستي بندي او محبس ته لیږل کېږي. د پاکستان استعماري حکومت د ویرر ریاست یو مشهور خان داو شیري د درې دسم کور او سیدونکي ښاغلي ملیزي خان او د هغه نځای یو مشهور سړي ښاغلي کاکت ملک د آزادۍ غوښتنې د فعالیت په گناه بنديان کړي او د پېښور محبس ته یې لیږلي دي. د ملیزي خان ورو دسم کور او سیدونکي ښاغلي زمین خان هم تر نظارت لاندې نیول شوي دي.

پښتنو مجاهدینو د کوهات د هنگو تحصیل د حاکم کورته اوراچولي دي؛ دملی مجاهدینو یو ټولګی د کوهات د ضلع مربوط د هنگو په تحصیل کې د هنگو د حاکم د استوګنې کورته اوراچولي دي او دملی مجاهدینو یو ټولګی د موندی او باوري په کمپ لاسي بمونه واچول.

د پښتونستان دملی مجاهدینو په بیلو بیلو سیمو کې د خپلو حملو په اثر د پښتنو قواؤ ته تاوانونه ورواچول :

دوزیر او اتمانزو د قوم یو ټولګی ملی مجاهدین د میرعلی په سیمه کې د ټیلیفون سټې له مینځه وړي دي. دغه راز یو ټولګی آزادۍ غوښتونکو دواڼې په عسکري چوڼۍ دزی کړې دي چې دد پښتنو قواؤ په درندو وسلو نځواب ورکړي دي دغه راز د مسعودو د قوم دملی مجاهدینو د ښاغلي خیر محمد خان په مشرۍ وانی ته ټږدی بوږنځ پل دچاودیدونکو موادو په واسطه له مینځه وړي دي.

په دیره اسماعیل خان کې :

د دغو مجاهدینو بل ټولګی په دیره اسماعیل کې د پاکستان د استعماري حکومت یو سړو یس په چاودیدونکو موادو سره زیانمن کړي دي چې د دغې پېښې په اثر د پاکستان حکومت درې ورځې د مجاهدینو د گرفتارۍ په لټه کې ؤ، خو ټول ملی مجاهدین بیرته خپلو نځایونو ته لاړل. دغه راز دملی مجاهدینو بل ګروپ د دغه مجاهد په لارښوونه دچاودیدونکو موادو په واسطه دلدی د عسکري چوڼۍ خوږځی وړانې کړې دي چې په دې وجه دملی مجاهدینو او دچوڼۍ دساتونکو تر منځ نښته وشوه او رسیدلې تاوان یې تر اوسه پوري معلوم نه دي.

د چنډولۍ پل یی زیانمن کړ:

ددغو مجاهدینو بل گروپ د چنډولۍ چوڼۍ ته نژدې پل په خرابوونکو موادو زیانمن کړی دی. دملی مجاهدینو بل ټولنکی د سپیلټوی په عسکری چوڼۍ جلا وکړه چه دملی مجاهدینو اوددغو عسکرو ترمنځ نهټی شو ساعته دوام و کړ چه په نتیجه کېښی د دښمن له قواووڅخه څو تنه عسکر ټپیان شول. یو بل ټولنکی ملی مجاهدینو ددغه مجاهد خیر محمد خان پرمشرۍ د گنډۍ یوڅ پل چه دلدی اومیرائی چوڼۍ سره نښلوی په تغریبی موادو وران کړی دی چه دهغه په اثر دملی مجاهدینو او ددغه پله دساتونکو ترمنځ نهټه وشو، چه په نتیجه کېښی ساتونکوماتی وکړه او آزادی غوښتونکو چوڼۍ وسوزوله.

ددیرملی مجاهدینو څو تنه پاکستاني عسکر وژلی او ټپیان کړیدی:

دپښتونستان یو ټولنکی ملی مجاهدینو دواړی په سیمه کېښی دپاکستان په یوشمیر عسکری افرادو حمله وکړه اودهغی نهټی په نتیجه کېښی چه ددوی تر منځ وشوه څو تنه پاکستاني عسکر وژل شوی اوزخمیان شوی دی.

دتلگراف ستنی یی له منځه وړی دی:

یوشمیر ملی مجاهدینو د نوشکی په ختیځه سیمه کېښی د تلگراف ستنی اودهغوی مزی له منځه یووړل اودهغه په اثر دپاکستان استعماری حکومت د نوشکی اوسیدونکی ښاغلی حاصل خان جمعدار ښاغلی مبرکرم رساله دار ښاغلی زنگی خان اوبښاغلی عبدالقا در خان بنسډ یا ن کړی دی.

دپښتونستانۍ علماؤ او ملی مشرانو په جرگه کېښی:

دپښته خری په کلی کېښی د علماوو اومشهور کسانو ستره ټولنه شوی وه چه په هغی کېښی دپښتونستان د علماؤ له خوا دپاکستان د حکومت د اسلام دښمنۍ احکام اواجرا آت سخت وغندل شول په جرگه کېښی دهغو ظلمونو په نسبت سختخوا شینی شوی ده چه دمحکوم پښتونستان به آزادی غوښتونکو باندی دپاکستان استعماری حکومت کړی اوکوی یی دپاکستان استعماری حکومت جناب مولوی زیارت گل په دغه الزام بندی کړی دی چه دجرگی په کیدو کېښی کوښښ کړی دی.

په بلهه بیره کېښی جرگه:

دپوادرحرمینی کندی اودر بلند په کلیو کېښی هم د علماوو ادیبانو اومغورو ټولنی وشوی اودجرگو شاملینو دپاکستان د حکومت د استعماری اقداماتو او غیراسلامی اوامرو سره خپل سخت مخالفت اعلام کړ په دغو ټولنو کېښی دشاوخوا سیمو خلکو هم گډون کړی ؤ چه د علماوو ادیبانو اومغورو تصویبونه یی په فوق العاده حرارت استقبال کړل.

دبرول عسکری سرک یی وړان کړ:

یوشمیر ملی مجاهدینو دبرول په سیمه کېښی عسکری -رک په څوځایو کېښی وړان کړی دی چه دترافیکو تکه اوراتکه ورباندی بند شوی دی. داتمانخیلو یوشمیر ملی مجاهدینو د

د ښاغلي ملک نور محمد په مشرۍ د پلا مېت په پوځ او مشهورېل باندې لاسي بمونه وغورځول چه دهغو دچاودنوپه اثر دپل دساتونکو نه اوه تنه وژل شوي اويا زخميان شوي اودغه پله ته هم داسې سخت زيان رسولي دي چه دتړا فيکوتگک او را تگک ور باندې چور لپ مخه پدلې دي .

د مامونډو د قبيلې مبارزې:

دچينگي په کلي کېښي دمامونډو دقبيلې يوه ستره جرگه وشوه او يو ځل بيا يې تاييد کړه چه دمامونډو قبيله به خپلو ملي مبارزو ته تر هغه وخته پوري دوام ورکړي ترڅو چه پښتونستان تشکيل او آزادي يې حاصله شي او په دغه لاره کېښي به دهېڅ ډول قرباني ورکولو څخه غاړه ونه غړوي .

يو شمير نور پښتانه مشران او علما بنديان شول :

د پاکستان استعماري حکومت دعلي خېلو دقوم مربوط ښاغلي ملک سيد حسن او ښاغلي ملک ظفر خان دپښتونستان دآزادي په لاره کېښي دمجاهدانه فعاليت په گناه بنديان کړي او دبنو محبس ته يې لېږلي دي . دپاکستان استعماري حکومت دموسويو اوسيدونکي ښاغلي مولوي نصرالدين اود مرکزي محکوم پښتونستان ٩ تنه نور کړه او مشهور علما وو هغو وروستيو مظاهرو د تنظيم او اهتمام په الزام چه په زرگو نو خلکو په کېښي کېدون کړي او ژوندی دي وي پښتونستان نارې يې وهلي بنديان کړي دي دغه را زېدي و څو کېښي دپاکستان داستعماري حکومت لغوا په مرکزي محکوم پښتونستان کېښي پراخي گر فټاري شوي دي .

د بېټني خلکو د پاکستان د حکومت استعماري سياست غندلي دي :

د بېټني خلکو په يوه جرگه کېښي تصويب کړي دي چه دپاکستان حکومت استعماري اود اسلام دښمنۍ سياست په کلکه سره غندي اوڅرنگه چه دپښتونستان دملت غو ښتنه د بشري حقوقو داصواو اود انساني کرامت دساتنې سره کلکه مطابقه ده له دې کبله د بېټنو غير تمني قبيلې يو ځل بيا تاييد کړه چه پخپله ټول قوت سره په دغه لاره کېښي خپلې ملي مبارزې ته دوام ورکړي اود هېڅ ډول قرباني ورکولو څخه ډډه ونه کړي .

پښتانه نور مظلوميت ته غاړه نږ دي :

دآزاد منځني پښتونستان دټولو قبيلو لوی اوتاريخي جرگې دمرحوم حاجي ميرزا علي خان دوراره عاليجاء نيازعلي خان په مشرۍ شروع شوي اوسلسله يې اوس هم روانه ده په هغه جرگه کېښي چه دمسعودو دقبيلې دزرگونو علماوو و وکيلانو ملکانو او نورو خلکو په گډون شوي وه جناب عاليجاء نيازعلي خان دپښتونستان په ملت باندې دپاکستان داستعماري حکومت دتيريو او ظلمونو اوددغو استعماري تجاوزونو سره د سختې مقابلې دلزام په باره کېښي ويناو کړه . يسر له هغه مولانا عجب خان مولانا عبد المطلب خان خليفه گلپادخان ښاغلي گلپادخان ښاغلي ظوهرالدين او ښاغلي سعدي خان هم په وار سره مؤثرې ويناوې وکړي

د جرګې په پای کېښي درأیو په اتفاق تصویب وشو چه بیا بیا د پاکستان اشغالګر همالو ته وبل شوی دی په دغه عصر کېښي چه د استعمار تر سلطې لاندې ملتو نه د بشري عدالت په اساس یو په بل پسې خپلې آزادی ته رسیږي باید د پاکستان استعماري حکومت د پښتو نستان په ملت باندې له تیرو او حق تلفیو څخه نهان وژغوري مګر هغوی خپل ظلمونه او تیري پسې زیات کړي او د باجوړ په حق غوښتونکو اوبی دفاعو خلکو باندې یی سختی بمباري او د پښتو نستان په نورو سیمو کېښي می هم وحشیانه عملی اوبی رحمانه بمباري کړې دی . له دی کبله نور نشو کو لی چه مظلومیت ته غاړه کېږدو ، ونیز هیله اړو چه د پاک خدای په مرسته د خپلې سربازي او فداکاری په دوام د خپل ګران وطن د خپلواکي او دملی شرف په حاصلولو بریا لی شو . جرګې دغه رنگه فیصله وکړه چه د بشردنسل بقا او پاتې کیدل په عمومی امنیت پوره سولې اود فردي او اجتماعی حقوقو په احترام پوری مربوط دی په داسی حال کېښي چه مونږ مشروع حقوق او فطری آزادی د خطر سره مخامخ ده هېڅوړیو چه په عملی او ټینګو اقداماتو لاس پوری کړو په هغه صورت کېښي به د دغو ټولو نارو پېښو مسئول پاکستانی حکومت وی ، جرګې فیصله وکړه چه افغانستان اسلامی ملت او حکومت چه زموږ د دیني او دنیوي شریک ورو په صفت په دی لاره کېښي خپلې اخلاقي مرستې او مونږ څخه ندی سپمولی خپلې صمیمی شکرې هغوی ته رسوو او امید اړو چه په راتلونکي وخت کېښي هم له خپلې مورباني څخه وونیز ممنون کړي اوزمو نیز د مظلومیت غېز نړی اود نړی خلکو ته ورسوی .

د پښتو ټولې هفتواری اومیا د ننی هجای د پاکستان د حکومتی مقاماتو لخوا مصادره شوی دی :

د مرکزي محکوم پښتو نستان د پېښور اردو اخبار رونو پخپلو وروستیو کېښي څرګنده کړې ده چه د پاکستان حکومتی مقاماتو د پښتو ټولې هفتواری اومیا د شتنی مجلې چه په هغه لځای کېښي چاپید لی مصادره کړې اودهغو دنشر بدلوا متیا زونه یی ضبط اونه سوخ کړې دی دغه جریدې لیکي چه د پښتو ټولو مجلو اود هغو جریدو فورست چه په پښتو اوارودو دو ژبو خپریدلی پخوا ترتیب شوی اودغه ټولې مجلې او جریدې دلار اوننګیا لی میا شتنو مجلو اود دوران ، هلال نو ، جمهوریت غنچي ، رهبر د هفتو وارو مجلو او داردو جریدې د آزادی په شمول د مصادری تر احکامو لاندې راغلې دی پخوا هم د پاکستان استعماري حکومت د پښتو مجلې آزادی او داسلم مصادره کړې اوعمیی د پښتون مجله چه د خدای خدمتګار د ګوند داورګان په حیث خپریدله ضبط کړې ده اوس بیرته پدی د محکوم پښتونستان د پیاوړو اوسنرو لیکوالو ادبی آثار اود اشعارو دیوانونه هم د پاکستان د استعماري حکومت له خوا ضبط اومصادره شوی دی .

د آزاد منځنۍ پښتونستان تاریخي جرګه:

دوزیرو اود ورو د قبیلو اود پښو د خلکو یوه ستره جرګه د زر ګوتو کسانو په ګډون اود علماوو ، وکیلانو ، اومخورو په شمول (د ماما په زیارت) کېښي د مرحوم حاجی میرزا علی خان دوراره

عاليجاه نیاز علی خان په مشرۍ شوی وه، جرګې د پښتونستان موضوع د منځنۍ ختیز دسترو او اوله درجه مسالو څخه بللې اود نړۍ د ټولو سوله غوښتنو نیکو او آزادی خوښو و نیکو ټولنو څخه، ټی هیله کړې ده چه د پښتونستان د آزادی په لاره کېنې له خپلې همکارۍ نه غاړه ونه غړوي، عاليجاه نیاز علی خان د خپلې مویجې ویناوې په ترڅ کېنې وو یل چه د پښتونستان په ملت باندې د پاکستان د استعماري حکومت ظلمونه او تیرې دومره زیات شوي دي چه د پښتونستان په ملت باندې ټی د ژوندانه لار ټولې ده په زرګونو خلک د ملي مشرانو، علماوو ادیبانو، مفکرینو، خوانینو، روحانیونو او د ملي رضا کارانو په شمول د پاکستان په محبسونو کېنې په رقت پیدا کوونکې حالت پرانته دي او ټول جايدادونه او شتمنۍ یې ضبطې شوي دي له بلې خوا په آزاد پښتونستان او په تیره بیا د دېراو، باجوړ او مومندو د غازی آباد په علاقه کېنې د پاکستان له خوا عسکري سوقيات، الوتکو، توپو او تانکونو په مېاري او معمولي قتل په ټیره زیاته بیرحمي او قساوت اجرا شوي دي اوله دي کیله د پښتونستان خلک دی نتیجې ته ورسیدل چه یاد استعماري حکومت د تیريو په مقابل کېنې په میړانه اوزر ورتوب سره په عمومی مبارزه لاس پوري کړي او یاد فنانانېستي لاره ونیسي خو د پښتونستان ملت د مبارزې لاری نه ترجیع وړ کوي او غوره بې گټې اود ژوندانه تر وروستۍ سلګۍ پوري بهر خپلو ملي ناموسو او حقو څخه دفاع وکړي. جرګې د مشرانو دوینا و داو ریدلو اود دیر تودا استقبال نه دروسته تصویب وکړ چه د پښتونستان خاوره پخپله د پښتونستان په خلکو پوري مربوطه ده اود پاکستان د هغې د تملک دعوی او د نیولو حق نه لري جرګې د پښتونستان موضوع د منځنۍ ختیز له سترو او اوله درجه مسئلو څخه وبلله اود نړۍ د ټولو آزادی خوښوونکو او سوله غوښتنو نیکو ټولنو نه هیله کوي چه د پښتونستان د خلکو سره د خپلې آزادی غوښتنې په مبارزه کېنې داخلاقي او انساني همکارۍ څخه بحال ونه ژغوري جرګې د پښتونستان د آزادی دلاری د شهیدانو روح ته درود و استاوه اود محکوم پښتونستان د زرګونو سیاسي بندیانو سره خپله همدردی او غم شریکۍ ښکاره کوي. جرګې د افغانستان د ملت او حکومت داخلاقي مرستونه چه دخپل مشر او خون شریک ورور په حیث یې تراوسه پوري له موثرب سره کړي دي د زړه له کومې او خیال صانه تشکر کړي او هیله لري چه په آینده کېنې هم دخپلو موثرو همدردیو او همکار یو نه بحال ونه ژغوري.

ددلوی په میاشت کېنې :

یوشمیر نور پښتانه مشران د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بندیان غوړيدي: د پاکستان استعماري حکومت ښاغلي مشرف خان، ښاغلي اکبر خان، ښاغلي ملک چراغ خان، ښاغلي ناصر خان، ښاغلي ملا یزید، ګډ خان، ښاغلي میر نواب خان، ښاغلي ملوک خان، ښاغلي شهزاده خان، ښاغلي سلطان خان او ښاغلي سیف وړ خان د آزادی غوښتنې د فعالیت او د پاکستان د استعماري حکومت له تیريو سره د مقابلې دپاره د خلکو د لمسون په گناه بندیان کړي دي دغه راز د آزاد پښتونستان اوسیدونکي ښاغلي غلام خان دنور گل زوی د آزادی غوښتنې و فعالیت په گناه په شل کاله سخت بند محکوم کړي دي.

۴۰۰ تنه پښتانه مستخدمین له کار څخه برطرف شوي دي:

د پېښور د شهباز دورغپاني دخبر له مخې د پاکستان حکومت د پېښور او د یرا اسماعیل خان په سیمه کې دوه سوه تنه پښتانه مستخدمین له کار څخه برطرف کړي دي .
یو ټولسکي مسلحو پښتنو په یوشمیر پاکستانی انجنیرانو باندې سختي ډزې وکړې:

د پېښور د بانک حرم ورغپاڼه د جنوري ۱۲ نېټې په ۲۲۶ گڼه کې خبر ورکوي چه یو ټولسکي مسلحو کسانو په یوشمیر هغو انجنیرانو او د هغوی دساتو نسکو په یوه ډله باندې چه په هغې دولتي اتحادیې پورې اړه لري چه د بند ، برښنا او د بو دترقي دپاړه ده (اوواپا) نومېږي د ډیره اسماعیل خان دضلع دتانک د تحصیل مربوطه د درابن، د بند په سیمه کې سختي ډزې وکړې چه دهغو په اثر دساتو نسکو له ټولسکي نه یو تن زخمی شو ورغپاڼه لیکي چه دحمله کوونکو څخه هم دوه تنه زخمیان شوي دي خو دنیول کید لونه خلاص شول .

یوشمیر نور پښتانه مشران بندیان شوي دي :

د پاکستان استعماري حکومت د کړو هات دضلع دملی عوامي گوند رئیس ښاغلی حاجی پرول خان شنواری دخپلو دوو تنو زامنو سره دوظفندوتی داحسانانو د لارلو په گناه بندی کړي او محبس ته گڼ لیږلي دي . دمنځني پښتونستان خبرخوړگندوی چه د پاکستان استعماري حکومت ښاغلی خان بهادر شیر خان ښاغلی محمد صدیق او ښاغلی ملک سکندر خان مسعود د آزادي غوښتنې د فعالیت په گناه بندیان کړي دي .

د پښتونستان ملت دخپلې آزادي د حاصلولو لپاره قطعي تصمیم نیولی دي :

دسپین تنگی د علاقې مربوطه په ورغونومي کلی کې دوزیروداتما نزیو ناروي خیلو، دوزیرو احمدزیو، بنو، دورو او دمنځني محکوم پښتونستان دخیلو بیلو سیمو دعلمو، رو حانیو نو ملکانو، نمایندگان او دزرگونو زور و خلکو په گډون یوه ستره جرگه شوی وه . جرگه دقرآن کریم دخواتونو په تلاوت پرانستل شوه، وروسته تر هغه ددورو ښاغلی مولوی خلیل الرحمن دخپلې جذابی وینا په ترڅ کې وویل چه دپښتونستان ملت دخپلې آزادي دحاصلولو دپاره قطعي تصمیم لري او دپښتونستان دجوړولو په لاره کې به د هر ډول قربانی له ورکولو نه غاړه ونه غړوي ده تاکید وکړ چه دغه ملي مبارزه دیو ملي وجیبه او قومي جهاد په حیث دوطن په هر فرد باندې لازمي او واجب دی . پس له هغه ښاغلي مولانا میر صاحب خان دخپلې وینا په ترڅ کې وویل چه دپښتونستان خلک د پاکستان د استعماري حکومت د تیريو او ظلمو نو څخه په تنگ شوي او نور دمیخ ډول زغم او حوصلې طاقت نه لري . مونږ دخپلو وینو ترور وستی څا څکي پوري قربانی ورکړو او خپل محکوم وروڼه په د پاکستان د حکومت له منگولې نه آزاد کړو ده په دېر، باجوړ او غازي آباد کې د پاکستان د استعماري حکومت په تیريو او دغه راز په محکوم پښتونستان کې د ټولو ثقافي آثارو په مصادره او په محکوم پښتونستان کې د زرگونو علماو ، ادیبانو، مشرانو

اومفکرينو په بنديانيدلو باندې ډيره زياته خواشيني وکړه . وروسته تر هغه ښاغلي مولوی محمد ظاهر شاه د پاکستان د استعماري حکومت د تجاوزونو په مقابل کېنې د پښتونستان د ملت د يووالي او اتحاد د لاروم په باب کېنې جذابه ويناو کړه او د افغانستان د ملت او حکومت داخلاقي مرستونه يې، ممنونيت او شکر يه وکړه تر هغه وروسته د دو يرو ښاغلي عزيز الله خان جدا به وينا وکړه او دغه قومي لويه جرگه په دغه نارو پاى ته ورسيدله چه ژو ندى دى دى پښتونستان او مړدى دى استعمار .

د منځنۍ پښتونستان په لويه قومي جرگه کېنې:

د خيسارى په سيمه کېنې د حياتي بابا په زيارت کېنې د دوو اوو زيو د مده خيلو، محمود خيلو او د تور خيلو د علماؤ ، مخورو، اورو، حانيو نو نمايندگانو او د نوو زرگونو خلکو په گډون يوه لويه جرگه شوى وه دغه جرگه د جناب مولوی محمد ظاهر شاه له خوا دقرآن کریم د حق آيتونو په تلاوت پرانيستل شوه. ده دخپلې مفصلې وينا په ترڅ کېنې د ملي آزادۍ د ساتنې په لاره کېنې د پښتونستان د ملت پرله پسې مجاهدات بيان کړل او دى ويل چه: د برتانيې پخواني استعماري حکومت او دغه راز د پاکستان اوسنى استعماري حکومت پخپلو ځوارلس کلنو تيريو او دسيسو کېنې ونه کړې شول چه د پښتونستان د ملت مقاومت له منځه يوسي. د پاکستان استعماري حکومت د مسلحو تجاوزونو او وحشانه بمباريو د کولو سر بيره اقتصادي محاصرې هم رويکار کړې، اوملي مشران، انديبان اومفکران يې بنديان کړل او مجلې او ثقافي آثار يې ضبط کړل او ډير گوبښ يې وکړ چه خپل استعماري پروگرام مخ په وړاندې بوزي مگر د پاکستان د استعماري حکومت دغه اقدامات د ملي محاذ د ماتيدلو اوړنگيدو باعث ندى شوى بلکه لايې د آزادۍ غوښتونکو احساسات وپارول، له دې کبله مونږ يو بل بيا د پاکستان استعماري حکومت ته اخطار ورکوو چه د پښتونستان ملت به دخپلې ملي آزادۍ د حاصلولو تر وخته پورې له هيڅ ډول مبارزې او قرباني نه غاړه ونه غړوي پس له هغه ښاغلي مولوي خليل الرحمن خان خپل قوم ته وويل چه د پاکستان استعماري حکومت د پښتونستان د ملت د دین او ناموس د ښمن دى او دغه ستر خطر به ضد مبارزه د پښتونستان د خلکو د ملي فرايضو څخه ده .

خو تڼه نور پښتانه مشران هم بنديان شوى دى :

د ښاغلي قمرالرحمن ورور ښاغلي گل رحمن او دده څلور تنه نور ملگري په دې وختو کېنې په چار سده کېنې د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په گناه د پاکستان د حکومت له خوا بنديان او د پېښور مرکزى بنديخانه ته واستول شول. همدغه راز د برتاکال اوسيدونکي ښاغلي رضا خان او ښاغلي خانزاده چه پخوا هم يوڅوموده بنديان و بيا د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بنديان شويدي. دغه راز د کوټې د پښتو سانسور شوى مجلې دير ښاغلي خداداد خان په سکر کېنې د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بندي شوى او بندي خانې ته لېږل شويدي، دورور پښتون گوند د پخواني رئيس ښاغلي ملک عبدالعلی دوه کوچني زامن د کوټې په بنديخانه کېنې تر ډول ډول اوسختو فشارو لاندې دى . يو بل خبر وايي چه د نا متو عالم ښاغلي حسين بخش کوټه

صحت په دی وختو کښی دمچ په بندیخانه کښی ډیر خراب شوی او د پښتو نستان د دغه محترم شخصیت ژوند بیخي په خطر کښی دی .

د آزادمنځنی پښتو نستان د دور او وزیر و ستره قومی جرگه :

په سپین وام کښی د دور او وزیرو دمده خیلو . توری خیلو . محمود خیلو د علماوو ، مشایخو ملکانو ، نمایندگان او د دورو زرگونو خلکو په گډون یوه ستره قومی جرگه وشوه . جرگه د مرحوم حاجی میرزا علی خان د خوری ښاغلی ملاجنت گل خان له خوا د قرآن کریم دخو آیتونو په تلاوت پرانستل شوه . پس له هغه جناب مولوی محمد ظاهر شاه ، محمود خیلو ښاغلی سید نظیر خان او د توری خیلو ښاغلی مولوی محمد عظیم خان او ښاغلی ملاهیت خان جذابی ویناوی وکړی چه د حاضرینو له خوا په فوق العاده حرارت استقبال شوی . جرگه درأیو په اتفاق فیصله وکړه چه د آزادمنځنی پښتو نستان خلک ، د پښتو نستان د آزادۍ په لاره کښی دهیڅ ډول قربانی ورکولوڅخه غاړه نه غړوی او د پاکستان د حکومت د اسلام د ښمنی او استعماری سیاست په کلکه غاښدی .

یو شمیر نور پښتانه د پاکستان د حکومت له خوا ونیول شو :

د پاکستان استعماری حکومت د مرکزي محکوم پښتو نستان یو ملی او مشهور شخصیت ښاغلی کرامت شاه فولاد او د مردان اوسیدونکی ښاغلی عبدالعزیز او د مر غوز او سیدونکی ښاغلی جرنیل خلیل الرحمن او د مومندو ښاغلی حاجی عبدالله د آزادۍ غوښتونکو په گناه بندی کړی دی .

د چارسدی په تحصیل کښی د یوه پاکستانی افسر کورته لاسی یم اچول شوی او هغه وژل شوی دی . په مرکزي محکوم پښتو نستان کښی د ملی مجاهدینو له خوا د چارسدی د تحصیل دزیم کلا په کلی کښی د پاکستان د حکومت د یوه افسر کورته لاسی یم اچول شوی دی چه د هغه په اثر دغه افسر مړ شوی او کورته یی تاوان رسیدلی دی .

د ورکړو جرگې د پاکستان د حکومت استعماری تجاوزونه وغندل :

په دوگر کښی د ورکړو ستره جرگه شوی وه او په هغی کښی د پښتو نستان په خاوره او ملت باندی د پاکستان د حکومت استعماری تیری په کلکه سره غندل شوی دی او د ورکړو خلکو د پاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکړی دی چه که د پښتو نستان په خاوره کښی دخپلو استعماری پروگرامو له تعقیب څخه وانه وری دنړۍ د دغه گوټ امنیت به خراب شی او د هغه دوا قبو مسئول به د پاکستان استعماری حکومت وی .

د پاکستانی ملازمینو په کمپونو باندی لاسی یمونه اچول شوی دی :

د پېښور ښار ته نژدی په یوه بیره کښی د پاکستانی ملازمینو په کمپ باندی لاسی یمونه اچول شوی او د تاوان موجب شوی دی .

د آزاد پښتو نستان د صافو د قوم خوتنه په شېقدر کښی بندیان شوی دی

د پاکستان استعماری حکومت ښاغلی بهاول خان ، ښاغلی حضرت جانه ښاغلی اکرم خان ښاغلی محمد عظیم خان او آزاد پښتو نستان د صافو له قوم څخه څلور تنه نور پدی وختو کښی

په هېڅ قدر کېنې بنديان کېږي. دغه کسان دخپلو غېښو شخصي چارو د اجرا کولو دپاره محکوم پښتونستان ته تللي و.

د پېښور د الوتکو میدان ته نژدې په یوه عسکري تهاونه کېنې لاسي بم چول هویدی. د پېښور د الوتکو میدان ته نژدې په یوه عسکري تهاونه کېنې لاسي بم چول شوی دغه راز د ملي مجاهدینو له خوا د پېښور عسکري چوڼۍ ته نژدې په دوهم لمر تهاونه باندې یو بل بم اچول شویدی.

یوشمیر وسله لرونکو خلکو په یوه دولتي جیب موټر باندې ډزې کړې: د شوباز ورغېاڼه چې په پېښور کېنې چاپېزې دولتي داووه ویشتې نېټې په خپله گڼه کېنې لیکلې دي چې په دې ورځو کېنې یوشمیر وسله لرونکو کسانو په یوه دولتي جیب موټر چې داوبو لگولو مامورین او یو تن خارجی متخصص پکښې سواره وو ډزې کړيدي چې یو تن ستر مامورنې ټپې کړيدي. دغه ورغېاڼه د امل لیکلې چې د پاکستان حکومت د شیراني د علاقې لښکر ته د دغه کار په تومت بنديان کړي دي.

یوشمیر ملي مجاهدینو دپاره چنارد حکومت ودانۍ ته لاسي بم ورغورځولی دی. دحوت په میاشت کېنې:

په بنواو میرام شاه کېنې د پاکستان د نظامي رژیم په ضد سختې مظاهري وشوې:

په بنواو میرام شاه کېنې د پاکستان د استعماري او نظامي رژیم په ضد سختې مظاهري وشوې او د پاکستان د حکومتی مقامات یې پریشان کړي دي. د پاکستان د استعماري حکومت اجیرانو په محکوم پښتونستان کېنې د پښتو ژبې او ثقافت په ضد یو سخت تحرک شروع کړی او د حکومت له خوا یې په جدي سورت ملاتړ کیږي. د محکوم پښتونستان سیاسي او ثقافتی ټولنې د پاکستان د استعماري حکومت د دښمنۍ موضع اوروی نه ډیري په قارشوی او باریدلي دي. د مرکزي محکوم پښتونستان پېښور نه رارسیدلي خبرو یې چې په پدې وختو کېنې ډیر پایي دکلی اوسیدونکي بناغلی شیر رحمان د آزادۍ غوښتنې د فعالیت په اثر د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بندي شوي دي.

د پښتنو مجاهدینو له خوا د هریجنه په پاکستانی ټاټوبي اوډیږي په بازار کېنې لاسي بمونه چول شوي دي.

د ملي مجاهدینو له خوا ډېری په بازار کېنې یو لاسي بم وچول شو. د هریجنه په تهاونه باندې دوه نور بمونه هم اچول شوي دي. د پاکستانی ټاټوبي ټاټوبي ددې پېښې په اثر د هغه ټاټوبي د شا خوا کلیو غېښی خلکو تر استنطاق لاندې نیولي او ۴۸ ساعته یې توقیف وساتل. د پاکستان استعماري حکومت د هغه ټاټوبي خلکو تر فشار او تهدید لاندې نیولي دي چې د دغو پېښو مسئول کسان معرفي او وسپاري. د پاکستان استعماري حکومت د دموښتو د حلیمزود هم رسالو وروړ او د غوراز ښاغلي خانگل حلیمزې د آزادۍ غوښتنې په فعالیتو کېنې د لاس لرلو په الزام بنديان کړي او مجلس ته یې لېږلي دي.

دور کزو ملی مجاهدینو دڅپری دکلی په تانه برید خښ کړ :
دور کزو یو شمیر ملر مجاهدینو د کورمې دایجنسی مربوطو دڅپری دکلی په تانه حمله وکړه چه دغه په اثر ددواړو خواؤ ترمنځ نښته و هوه او نتیجه کېښی یی دملی مجاهدینو یوتن ښاغلی انورخان خدیداد خیل ټپی شواو د بنمن قواؤ ته هم زیان رسیدلی دی .
دیوتن پښتونستانی مجاهدوفات:

ښاغلی عجب گل زخه خیل اړیدی چه دڅپریو مطور پښتون اودوطن دآزادی پخوا نی مجاهدؤ د ناروغی په اثر ددلوۍ په شلمه نیټه مړشوی دی . دپښتونستان دآزادی په لپاره کېښی دقدروو مجاهدي کړی دی .

په مرکزی محکوم پښتونستان کېښی دپاکستان دحکومت په ضد مظا هری وشوی :
دپاکستان د نظامی حکومت داسلام دښمنی د اقداماتو اوتیر یو په ضد دپه بهری بهادر کلی اودچکي دکلو دخلکوله خوا بیا سختی مظا هری هوی او دپاکستان حکومت ددی پښی په اثر یو شمیر کسان بندیان کړیدی . دفروری په ۲۳ نیټه دپېښور ښار دشنفری دروازی دجامع جومات خطیب دسورېزی ودکلی اوسیدونکی مولانا گل کمال چه د مظا هری کوونکود ټولگی مشر ؤ دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندی شوی او زندان ته ولېږل شو دغه راز دپاکستان استعماری حکومت او ښاغلی محمد صدیق او ښاغلی حاتم خان چه دخدایی خدمتکار دگوند ستر کسان دی بندیان کړیدی دپه بهری په سیمه کېښی په زیاته مسافه دتیلفون لین له منځه وړل شوی دی په مرکزی محکوم پښتونستان کېښی دویو بهرانو په اثر دخلکو په گریو دواړو اوتکه راتکه باندی د نظامی حکومت له خوا لکه لوهوی بندیانوله اوباندی لاسی سختی شوی دی .

دپاکستان حکومت څو تنه پښتانه بندیان کړیدی :

دپاکستان داستعماری حکومت مقاما تود هغو پښو په اثر چه په مکرر ډول دپاکستان دحکومت دتاسساتو او استحکاماتو په ضد دڅپیر په دره او په شاو خوا کېښی کیږی ښاغلی حاجی عباس خان ، ښاغلی جلندر خان ، ښاغلی میرا حمد شاه خان ، ښاغلی سید احمد خان ښاغلی آدم خیل ، ښاغلی روز شاه خان اړیدی کوکېږیل او اوه تنه خاصه داران او یوتن جمعدار بندیان کړی دی .

په منځنی پښتونستان کېښی د وزیرو د محمود خیلو بو ټولگی ملی مجاهدینو د هېڅ آدم عسکری کمپ ته نژدی ددشواو دقلا تر څنکه یو پوځ پل دچاودیدونکو موادو په واسطه وړان کړی دی .

دپاکستان حکومت هغه دپولیسو پښتونستانی افراد برطرفوی چه تر اشتباه لاندی وی ،

دپاکستان استعماری حکومت یو هیأت ټاکلی دی چه دپولیسو هغه پښتونستانی افراد چه دپاکستان حکومت شک او بدگمانی ور باندی لری له کار څخه برطرف کړی . ده غی مو ضوغ علت چه پاکستان مطبوعاتو بی هم تصدیق کړی دی دپاکستان له استعماری حکومت

سره د پښتونستان دخلکو د ټولو طبقو ورځ په ورځ زیاتیدونکی مخالفت دی پخوا له دی پر وستی کال د مارشا لاپه ضد او د تخریبی فعالیتو د تومت په اثر د پېښور په ښار اود مرکزي محکوم پښتونستان په نورو سیمو کښی د پولیسو د تحینو منصبدارانو او افرادو د نیولو پر له پسې پیښی وشوې او دغه نوی اقدام دی له پاره نیول شوی دی چه د پښتونستان یی پولیسو په منصبدارانو او افرادو با ندی د پاکستان مقاماتو اعتماد او باور بیخی سلب شوی دی بل خبر چه هغه هم د پاکستان مطبوعاتو له خوا تایید شوی دی داسی وایی چه پاکستان د استعماری حکومت په ضد د مظاهرو لمن د سند ولایت ته هم خپره شویده لکه چه په دی ورځو کښی د ملتان په ایمر سن کالج کښی پر له پسې مظاهری او اوږد اعتصاب وشو او وروسته له هغه د ایمر سن کالج د ډیوونو زده کوونکو په اعتصاب لاس پوری کپ چه تر اوسه پوری دوام لری:

دیوه پاکستانی ایجنټ په کور کښی سخته چاودنه شوی:

په دی وختو کښی د پېښور د تحصیل مربوطه د خویشکی پایان، په کلی کښی د پاکستان د حکومت دیوه ایجنټ په کور کښی یوه سخته چاودنه شوی ده چه د هغه په اثر د مالی ستر تاوان څخه علاوه څلور تنه سخت ټپیان شول.

د مرکزي پښتونستان یو شمیر چیدو علماؤ د پاکستان نوی اساسی قانون وغانده:

د درحد د جمعیت العلما در رئیس جناب مولینا سید گلیداد شاه، جناب مولانا عبدالحق پوپلزی، او د جناب مولانا سید محمد امیر شاه په شمول د مرکزي محکوم پښتونستان یو شمیر چیدو علماؤ د پاکستان نوی اساسی قانون وغانده په تیره بیا په دغه باب کښی یی ډیره خواشینۍ او ناراضایی ښکاره کړه چه په دغه نوی قانون کښی په دی باره کښی هیڅ ذکر شوی نه دی چه اسلام د پاکستان رسمی دین دی. د مردان و ضلع مربوط ښاغلی مولوی صلاح الدین او ښاغلی مولوی حبیب الله د پېښور د ضلع مربوط ښاغلی مولوی غیرت گل اود محکوم پښتونستان یوزیات شمیر علما د پاکستان له نوی اساسی قانون سره سخت مخالفت په اثر بنديان شوی دی.

د وزیر د احمدزیو د قبیلې علماؤ وکیلانو او نورو ډیرو خلکو د یوې جرگې فیصله: په واټه کښی د احمدزیو د قبیلې د علماؤ وکیلانو او د نورو ډیرو خلکو په گډون یوه ستره جرگه شوی وه چه ښاغلی مولوی گل ولی خان دخپلی جدا بی وینا په ترڅ کښی وویل چه: د پښتونستان ملت د انګلیس د استعماری تیر یو په مقابل کښی اوږد او دوام لرونکی مجاهدی وکړی او تر هغه وخته پوری چه د پاکستان استعماری حکومت د پښتونستان د ملت په حقو حقوقو اعتراف ونکړی دهغه په مقابل کښی به هم خپلو مجاهدو ته د و ام وکړی وروسته تر هغه ښاغلی نورام خان مفصله وینا وکړه او ویی وویل چه د پاکستان استعماری او تیری کوونکی حکومت زموږ د آزادی خاوری د فیرو د پاره ډیر کم ښوونه وکړل خود پښتونستان خلک دخپلی آزادی خاوری او قوم د ساتنی د پاره د هر ډول قربانی وړکولو ته تیار دی او د پاکستان استعماری حکومت به هیشکله موقع ونه مومی چه خپل استعماری پر وگړام د پښتونستان دخاوری او ملت په باب کښی تطبیق کړی دهغه نه وروسته د د ښاغلی مولوی

عبدالرحمن پدی باره کښی د پښتونستان دخلکو احساسات او جذبات و ستایل چه دخپلی آزادی د ساتنې اود خپلو محکومو وروڼو دخاوری دیوی ستری بر خی دخلاصولو دپاره په ټینګه متفق دی او هر ډول قربانی ورکولو ته تیار دی او هغه د احم وویل تر هغه وخته پوری چه چه د پښتونستان د ملت نه یو فرد ژوندي وی د پښتونستان د آزادی غوښتنی مشال به روښان وساتی پس له هغه ښاغلی رحیم شاه خان ښاغلی شیردل خان کنګی خیل ، ښاغلی شیرجان ښاغلی اسمعیل خان خوجه خیل ښاغلی شاه عالم خان اودهګی ښاغلی نادر خان هریو په وار مومی ویناوی وکړې دغه ستره جرګه پدغه نارو پای ته ورسیده ژوندی دی وی پښتونستان مړدی وی استعمار .

د پېښور د ضلع دنوښار د لیسی زده کوونکو په سختو مظاهرو لاس پوری کړی دی :
د مرکزی محکوم پښتونستان د پېښور د ضلع دنوښار د لیسی متعلمینو په عمو می او سخته مظاهرو لاس پوری کړی دی اود پاکستان د استعماری حکومت د مظالمو او تیر یو په ضد یی سخته کرکه ښکاره کړه لکه معلومه شوی چه ده تر اوسه هم د دغی لیسی حالات ګر کیچن دی یوشمیر مسلحو حمله کوونکو په دیره اسمعیل خان کښی په یوه د ولتی ودانی باندی حمله کړی ده او په هغه تاوان سر بیرته چه دغی ودانی ته یی رسولی دی د دغی ودانی یوتن ساتونکی یی چه حبیب الله نومبزی هم وژلی دی د پاکستان پولیسو او انتظامی قواؤ حمله کوونکی نه پیژ ند لی اونه یی نیولی دی .
مولینا محمد اشرف د پاکستان د اسلام دښمنی له سیاست سره د مخالفت په ګناه بندی شوی دی :

د مرکزی محکوم پښتونستان د مردان د ضلع د صوابی یو عالم مولینا محمد اشرف د پاکستان د استعماری حکومت له خوا په درې کاله بند محکوم شوی دی د دغه اقدام ملت د پاکستان د حکومت د استعماری او اسلام دښمنی له سیاست سره د مولینا محمد اشرف سخت مخالفت ښودل شوی دی

د ۱۳۴۱ کال د حبل په میاشت کېښی :

لاسی بمونه اچول :

د آزاد شمالی پښتونستان د باجوړ یو ټولګی ملی مجاهدینو د حوت د میاشتې په ۲۶ تا ریڅ د ښار په ریاست کی د بریښنا په ډیزل ماشین باندی چه د پاکستانی ښکری چوڼی او د پوځی افسرانو استوګنځی ته یی بریښنا ورکوله لاسی بمونه اچولی او د هغو په اثر د بریښنا یو انجنیر مړ او د پاکستان دوه تنه عسکر سخت ټپیان شول . په دغه وخت کی د پاکستان د پوځیانو اودرنډو وسلو په مسلسل ډول سره څلور ساعته سختی ډزی وکړی او د ملی مجاهدینو نه هم یوتن زخمی شو .

د بیګ یاره ټاڼی ته لاسی بمونه ورواچول شول :

د حوت په ۲۶ نیټه د آزاد شمالی پښتونستان د تیرا یو ډلی غیرتی او ښکیلاو مجاهدینو د بیګ یاره ټاڼی ته څولاسی بمونه ورواچول او یو ډلی ډلی په همدغه ټاڼی ډک وکړ .

د ناوې د سمدې دهلاقه دارې په ودانۍ سختې ډزې وکړې چې پوره تاوان ئې ور واړه و .
په مرکزي محکوم پښتونستان کې د پاکستانی ایجنټانو تهديدونه:

د پاکستان استعماري حکومت دخپلو د ایجنټانو په وسیله مخینۍ تهديدونه او گواښونه خپاره کړي چې که چېرته څوک د پاکستان د نوي اساسي قانون په خلاف اودهغه په ضد ا نتقاد و غند نه وکړي نو علاوه د يو کال سخت بندڅخه به په پنځو سوه (۵۰۰) کلدارو او نقدی جریمه محکوم شي .

دهغو تهديدونو سره سره د پښتونستان خلک د پاکستان نوي اساسي قانون دخپل سر نهوت د ټاکلو د حق اودخپلو ثابتو حقوقو په مقابل کې یونوی اخځناق بللی او له هغه څخه کرکه او نفرت لري او په جوماتونو او ټولنو کې دهغه په ضد سخت مخالفتونه ښکاره کوي .

د حوت په ۲۶ تاریخ د پېښور په کابلۍ دروازو کې د یو بم چاودلو په اثر زیات زیان رسیدلی دی دېرو ځمکنیورو پټ دی چه دملي مجاهدینو یوې ډلې دپاره چنار دپولټیکل ایجنټ په کور اودواکي کلا په عسکري ټاټبه سختې حملې اوډزې وکړې .
په یوه لویه تاریخي جرگه کې د پاکستان د استعماري حکومت تیري او تیاوړت و غندل شو .

د حوت په ۲۱ نیټه په ښونه سټه کې د اتمانخیلو دهلماو، ملکانو، نمایندگان او نورو خلکو په گډون یوه لویه او ستره جرگه وشوه او په هغې کې د پاکستان د حکومت د استعمار ی سیاست څخه په تیرۍ بیا د جورو په خاوره باندې دهغه استعماري حکومت د تیریو اود اتمانخیلو د یو شمیر خلکو د بندې کولو په نسبت سمته کرکه شوه ده او یو ځل بیا د پاکستان د حکومت د استعماري تیریو په ضد د مبارزې په باب کې د هر ډول قربانیو په حلقه خپل تعهدات نوی کړل دغه شان د ماموندو مشرانو، مخورو وکیلانو او نورو وگړو په گډون په بیان چور کې لویه جرگه وشوه او په هغې کې قومی مشرانو جذابی ویناوې وکړې جرگې د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړ ترڅو چه د پښتونستان د ملت مسلم حق محترم ونه گڼي اود پښتونستان په ملت باقدي له خپلو تیریو څخه وانه وړي د ماموندو خلک به د پښتونستان د ملت دنو روځلکو په شان خپلو مبارزوتو دوام ورکړي او په دغه لپاره کښی به له هر ډول قربانی څخه ډډه ونکړي .

د کوهات د ضلعی دینونکي په ټاټبه دملي مجاهدینو له خوا د لاسی بمونو اچول:

یو ټولگي ملي مجاهدینو د کوهات د ضلعی دینونکي په ټاټبه باندې لاسی بمونه واچول او تاوان ئې ور ورساوه دغه شان بل ټولگي ننګیالو پښتونود چکرکوټ د اورگاډی په ټیسن لاسی بمونه استعمال کړيدي اودهغه په اثر دغه ټیسن ته زیات زیان رسولی دی دغه راز یوې بلې ډلې مای مجاهدینو د چمرود په علاقه دار او دهغه په غوښتنو ساتونکو ډزې وکړې .

ملی مجاهدینو د پاکستان یوه دولتی ودانۍ په بارو تو خرابه او په یوشمیر لاریو یی حمله وکړه :

د منځنۍ پښتونستان دوزیر او مسعودو کامونو د ملی مجاهدینو ډلو د سپین وام په عسکری چوځۍ د ګومل په کمپ او د تېبې په فوځي ټاټبه سختې دزې وکړې همدغه راز د دې خان په سیمه کې یو ټولګی مجاهدینو د پاکستان د حکومت په یوشمیر لاریو سخت ټاټونه وچلول اوزیات تا وان ئی ور ورساوه دغه شان د ملی مجاهدینو یوې ډلې د ښاغلي خیر محمد خان په مشرۍ د سارو راغه په سیمه کې یوه د و لټی ودانۍ په بارو توو نړوله . د تېرا داپرید و یوې ډلې مجاهدینو هم د سور ډنډ او د لواړګۍ د اور ګاډۍ په ټیسن باندې سختې ډزې وکړې . د محکوم مرکزي پښتونستان د تجار ت د اطا قورنيس د پاکستان نوې اساسي قانون وغاښه ، د مرکزي محکوم پښتونستان د تجار ت د اطا قو رئیس ښاغلي گل محمد خان د پاکستان په نوې اساسي قانون باندې د تبصرې په ترڅ کېښي غند نه وکړه او وی ویل چه زمونږ د خلکو د محکوم پښتونستان د ژبې او ثقافت حمایه او ترقي ورکول یوه حیاتي مسئله ده امووږ به تل پد غه لاره کېښي خپلو کوښښونو او مجاهدو ته دوام ورکړو .

یوې ډلې ملی مجاهدینو د سدی په بازار کېښي په چا ویدید ونکړو او دویو بوخ پل او یوه اندازه سرک وړان کړیدی ، او دغه رنگه د ملی مجاهدینو نورو ډلو د حوت په ۲۰ نیټه د سدی په عسکري ټاټبه سخت ټاټونه وچلول . او د تېرا یوشمیر ملی مجاهدینو د حمل په ۳ د لواړګۍ په عسکري ټاټبه بی ساری حمله وکړې .

آزاد شما لی پښتونستان په تیراکی د سه پای قبیلې په ټرګوش کې یوه لویه اومه جړګه وکړه چه په هغه کېښي دهغه قبیلې مشرانو ، مخورو او یوشمیر سترو کسانو په ګډون مهمه جړګه کړې وه او وروسته دوی ښانه چه د پاکستان د نظامي حکومت د استعماري سیاست په ضد جذابی اوسختی ویناوې وشوې جړګۍ په پوره اکثریت دا اعلام کړه چه د پښتونستان موضوع د پښتونستان د ملت لپاره یوه حیاتي مسئله ده امووږ د پښتونستان خلک به دخپل ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې دخپل وطن د آزا دی او خپلوا کې په لیا ره کېښي مبارزه او مجاهدو وکړو .

په لواړګۍ کې د پاکستان د استعماري حکومت په ضد سختی مظا هری

د حمل په ۸ نیټه د پاکستان د استعماري حکومت په ضد په لواړګۍ کې سترې اولوې مظا هری وشوې ، دخیبر ، لواړګۍ ، جرود ، شینوارو او اپرید و قبیلو په ګډه سره پد غو مظا هرو کې ګډون وکړ او د پاکستان د استعماري حکومت خلاف ئی نارې وعلې . د غو مظا هره کوونکو په پای کې جړګه وکړه او د پاکستان د استعماري حکومت د تېریاوالاس وهلو په مقابل کې ئی د مقابلې او قربانۍ د ورکړې دلزوم په باره کې د جوش نه ډکې ویناګانې وکړې او په کلکه ئی د پاکستان د استعماري حکومت څخه وغوښتل چه ددوی په چارواکیمو کې له لاس وهلو او ددې خلې نه لاس واخلي . خبر دا هم وائی چه تر اوسه پورې دخیبر په سرک باندې د هر ډول مرا دونګه اورانګه بیخي بند دی او بازا رونه اوښوونځی تړلی دی .

د پښتونستان یوستر شخصیت د پاکستان نوی اساسی قانون وغانده :

مولانا محمد اکبر خان چه د پښتونستان یوستر شخصیت دی او انگلیسی استعمار په ضد د مشهور ومجا هد ینوڅڅه دی د پاکستان نوی اساسی قانون په کلکه وغانده اووی ویل چه د پاکستان دنوی اساسی قانون څخه د پرنه امید دی او هغه هیلې می په نا امیدۍ بدلی شویدی کومی چه دنوی اساسی قانون په باب کې می په زړه کې روزلی . مولانا محمد اکبر خان وویل : هغه شی چه د پاکستان عسکری حکومت نوی اساسی قانون بولی په حقیقت کې هماغه د نظامی حکومت ضوابط او قواعد دی چه په ماده لرونکی او مرتب شکل سره یوځای کړل شویدی او هدف می د پاکستان د اوسنی نظامی حکومت د زمامدارانو د اقتدار ټینګول دی او بس :

مولانا وویل چه دغه قانون د اوسنی نظامی حکومت واکمنوته د مطلق العنانۍ اجازه ورکړیده اود هنی په اثر به د حکومت هیڅ کوم غړی د کومی قانون جوړونکی مؤسسې په نزد مسئولیت ونلری . مولانا محمد اکبر وویل چه د پاکستان ملت هوشیا ردی اونه یوازی دا چه پداسی تش په نامه قوانینو باندی نه غولیبزی بلکه انتظار کېږی چه ژر به هغه د عمل په ډول رد کړی .

د مرکزی محکوم پښتونستان لویو اونا متو علماؤ په یوه فتوا کې د پاکستان د حکومت د اسلام د بنی اجات وغندل .

د محکوم مرکزی پښتونستان یوسل او ۲۷ تنو جیدو اوسترو علماؤ په یوه چاپی فتوالیک کې د پاکستان د حکومت د اسلام د بنی اجات سخت وغا ډل او وی ویل چه د پاکستان نظامی حکومت د زمامدارانو یولې اجات چه غواړی هغه ته قانونی بڼه ورکړی او خلک د هغه په پیروی مکلف کاندی له قرآنی ارشاد او څخه بیخی مخالف او نقیض دی . هماغه اعلان کړیدی چه دغه موضوع دومره اهمیت لری چه په کاردی ټول خلک د نویو مقرراتو په مقابل کې قیام وکړی او د پاکستان د تصرف او تجا و زلاس د اسلام له مبین دین څخه لند کړی .

په مرکزی محکوم پښتونستان کې حالات وړان دی :

د حمل په ۶ نیټه د شیرپاؤ د کلی د برینډیا په برج کې سخته چاودنه وشوه او د برینډیا دستگاه ته زیات تاوان ور ورسید اود محکوم مرکزی پښتونستان په ټولو سیمو مخصوصاً د پېښور په علاقه کې هم داسی نوری زیاتی پېښی شویدی اود هغه په اثر په هغه ځای کې امنیت بیخی وړان شوی . ددی پېښو په اثر د پاکستان استعمار ی حکومت یوزیات شمیر خلک نیولی او جیل ته می اچولی دی .

د پاکستان د حکومت په ضد دخلک کرکه او نفرت لاپسې ورځ په ورځ زیاتېږی . ملی مجا هد ینو دغلزایو اواز ولی د عسکری نا ټو ترمنځ د تیل فون مزی له منځه یوړل . په آزاد شمالي پښتونستان د ورکړو یوې ډلې ملی مجا هد ینو د کورمی په سیمه کې د غلزیو په تاغه سختی ډزی وکړی . دغه شان دغلزایو او اړولی د عسکری تا ټو ترمنځ

سیمه کی په زیاته مسافه د تېلفون مزی له منځه وړیدی ، د پړو ځمکنو مچا هدینو هم دبا دامی په پوزی تا نه سخت باټونه وچلول اوزیات تا وان می هغه ته ور ورساوه .
دپاکستان استعمار ی حکومت یوزیات شمیر پښتونستانی مشران او علماً نیو لسی او بند یان کړی .

دپښتونستان یوزیات شمیر مشران او علما ء دپاکستان د استعمار ی حکومت د اسلام د بنیمنی له سیاست سره ددی د سخت مغالفت په گناه قبول شوی او بند یان شوی . دحمل په ۱۰ نیټه په کوهان کی مولوی محمد شریف خان ، مولوی محمد عمر خان او مولوی فادرخان ، اومولوی محمد نبی خان قبول شوی او بند یخانوته لیږل شویدی .
دغه شان ښاغلی علیم گل خان ، ښاغلی غلام نبی خان ، ښاغلی ارشد خان او ښاغلی طوطی خان دپاکستان دتش په نامه اساسی قانون سره د سخت مخالفت او دکوها ټ د ضلع مر بو ط دهنگوپه تحصیل کی له دوو تنوپاکستانی ایجنټانو سره دښتنی په اثر بندیان شویدی . ښا غلسی محمد زمان ، ملک حبیب شاه خان ، ملک سید نظیر خان ، ښاغلی عمر دین خان او ښاغلی سیف نور خان هم دپښتونستان دملک په مقابل کی دپاکستان دحکومت له تجاوز کارانه سیاست سره دمبارزی په وجه په ټل کی قبول شوی او بندیان شویدی .

دآزادی غوښتلو په گناه بندی کیدل :

پهجنوبی محکوم پښتونستان چمن کی . دپاکستان استعمار ی حکومت ښاغلی حاجی نظر محمد خان اخکنزی چه دچمن یو تن مخوردی دآزادی غوښتلو په گناه بندی او جهیل ته استول شویدی .

دپاکستان داستعماری حکومت چاپلوسو او غورمالو جریدو ته په محکوم پښتونستان کی په نفرت او کرکه کتل کیزی:

په مرکزی محکوم پښتونستان پیښور کی دپاکستان داستعماری حکومت دمتعصبو او چاپلوسو ورځپاڼو جریدو دمنفی استعماری او پښتون دښمنی تبلیغاتو په مقابل کی د پښتونستان دخلکو کرکه او تنفر ډیر زیات شوی او په رغو وختو کی دهغه لځای خلکو په گډه ددغو جریدو په ضد دپښتونستان دخلکو په نزد دپاکستان دحکومت داستعماری مقصدو دپرمخ بیولو آله پیژندلی شوی ده ، احتجاج کړی دی دغه راز دمردان او پیښور دخلقوزیاترو اوسیدونکو دقومی جرگو په ترڅ کی په دغو سیمو کی دشهباز او انجام دورځپاڼو توزیع او پیرودل بند کړی او په ټینګه می منع کړی دی . پخوا هم دمحکوم پښتونستان دخلکو له خوا ددغو جریدو په ضد څو واری سختی مظاهری شوی وی . لکه چه دهنواداری می په تیزو ویشتملی اوزیات زیانونه می ورواړول .

دسالارزیونکیانو ومجاهدینو څو تنه پاکستاني تیری کونکی عسکرو وژل:

دآزاد همالی پښتونستان باجوړ کی دسالارزیویوی ډلی ملی مجاهدینو دمو نندی په یو می کپ باندی حمله وکړه او په هغه جگړه کی چه دملی غازیانو ار پاکستاني عسکرو چه د کپ ساتنه می کوله په منځ کی وشوه دری تنه پاکستاني عسکرو وژل شول او پنځه تنه نور می سخت زخمیان شول دملی مجاهدینو بل ټولګی په دغه سیمه کی په یوه پاکستاني جیب باندی حمله وکړه او هغه می

وران کې دجیب دسپرلیونه دری کسه مړه اودری نورئی ټپیان شول. همدغه شان په تیراکی ملی مجاهد نیود حمل په ۱۲ نیټه دبروری په تاغه سختی ډزی وکړی. په دغه تاغه کی دپاکستان استعماری عسکر پراته ؤ ،

دحمل په ۱۹ تاریخ داپرېدویو لوی ډلی په یوه پاکستانی اورگادی چه دلوړگی څخه پېښور تروان ؤ دیکپاری په سیمه کی حمله وکړه او وروسته له هغه چه اورگادی ئی ود را وه نو کوم شی چه ددولت په کی ؤ هغه ئی له منځه یوړ او اوټ ئی کړ په هغه نېټه کی چه داورگادی دساتو نکو اوملی مجا هدینو په منع کی وشوه دپښتو مجاهدینو سخت مقاومت له کبله وتښتیدل اوداور گادی دټکټو یوتن پلټونکی هم سخت ټپی شو .

دپاکستان استعماری حکومت دپښتوستان یوشمیر ملی مجاهدین دآزادی غوښتلو په گناه بندیان کړی دی

دحمل دمیاشتی په ۱۴ نیټه یوشمیر ملی مجاهدینو په گلستان کی دپاکستان په یوه دولتی ودانی لاسی بمونه واچول او سخت زیان ئی وروړساده . همدغه شان دژوب اوسیدونکی ښاغلی ملک لاله بند ښاغلی ملک رضاخان ، ښاغلی ملک ناری خان ، ښاغلی حاجی سیدگل ، ښاغلی ملک حاجی ولی محمد خان ، ښاغلی گلخان کاکړ ، دهندوباغ اوسیدونکی ښاغلی ملک اختر محمد خان ، ښاغلی ملک غلام حیدر ښاغلی ملک تاجو ، ښاغلی ملک عبدالمنان ښاغلی حاجی عبدالله خان ښاغلی ملک طوطی ، ښاغلی ملک مروندبیا غلی کټ ښاغلی ملک شیر و ښاغلی ملک کمال کاکړ دآزادی غوښتلو په گناه دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندیان شوی دی.

په کلکته کښی د پښتون جرگی پخپله یوه غونډه کی دپاکستان د نظامی

حکومت ظلمونه وغندل

دحمل دمیاشتی په ۲۳ نیټه په کلکته کی دپښتون جرگی دلویدیز بنکال دڅانگی تر سر پرستی لاندی غونډه وکړه . په دغه غونډه کی دپاکستان د نظامی او عسکری حکومت هغه ظلمونه او استبدادونه وغندل چه دپښتونستان په خلکو ، لوی وړوکی کپیزی . دپیلی رادیو وویل چه دغه رنگه په دغه غونډه کی دپاکستان له حکومت نه په ټینګه وغوښتل شول چه دپښتوستان ستر مشر اور هڅما خان عبدالغفار خان او دخدائی خدمتگار ۲۲ زره نور کسان چه اوس دپاکستانی جابر حکومت په جیلونو او بندیخانو کی شپې ورغی سبا کوی خوشی کړی .

دپاکستان استعماری حکومت یوشمیر قومی مشران دهغه حکومت سره دبرخلافی په گناه بندیان کړل:

دپاکستان استعماری حکومت دمیدان اوسیدونکی ښاغلی ملک محمد امین خان ، ښاغلی ملک عمر خان ، ښاغلی ملک عبدالجید خان ، ساغلی ملک عبدالحق خان ، اودشاه با ندی قاضی صاحب چه قومی مشران دی دآزادی غوښتنی او دپاکستان داستعماری حکومت سره دبرخلافی په گناه بندیان کړیدی. دپا جوړ خبر دی چه دحمل په ۱۷ نیټه دکیخ په کلی کی دماموندو مخورو علماو ملکانونو او نورو خلکو ستره جرگه کړی وه او په هغی کی دپاکستان داستعماری حکومت

د تيريو او پروگرامو سره دمقابلې په باب اودغه شان د پاکستان د ايجنټانو د فتنې اچولو دمخنيوې له پاره پوره ترتيبات او تصميمونه ونيول شول .

د پاکستان په نظامي تاسيساتو کې بهرنيو اوچوړ:

د حمل په ۱۹ نيټه د پېښور د ښار په ډېگري دروازي کې يو بم وچول شو او د حمل په ۲۲ تاريخ د پېښور په صدر کې د خيبر د پولتيکل اجنټ د لومړي لمبر ساسو نکو د ټولگي په مرکز يا ندي هم بول بم چاودېدلی دی .

د پاکستان استعماري حکومت خړتښه مشران د آزادۍ غوښتلو د فعاليت په اثر

بنديان کړل

د پاکستان استعماري حکومت د کوهاټ په علاقه کې د کرک او سيدونکي ماسټر سيد شاه او د ابرا هيم زيواو سيدونکي ښاغلي حميد خان او ښاغلي زنگي خان د اپريل په دوهمه نيټه د آزادۍ غوښتلو د فعاليت په اثر بنديان کړل .

د اپريدو علماء و کيلا نو او مشرانو په يوې جرگې کې په پاگلۍ وويل چه د اپريدو سيمه د پاکستان د خاورې برخه ده:

د حمل په ۲۴ نيټه د اپريدو قبيلې علماء و کيلا نو مشرانو او نورو خلکو د باروان په کلي کې لويه او ستره جرگه وکړه، دغې جرگې د پاکستان د استعماري حکومت له تيري کوونکو اقداماتو او مداخلو څخه سخته کرکه ښکاره کړه. اوله حکومت څخه غوښتل چه د پښتونستان ټول سياسي بنديان ژر خوشي کړي او د پښتونستان په ثابت حق اعتراف وکړي . جرگې د پاکستان د استعماري حکومت دغه آوازي او پروپاگانډونه چه گويا د اپريدو خلک په ايالتي اسامبلو او مرکزي پارلمان کې د گهون لپاره دو کيلا نو په انتغا بولو بوخت دي رد کړل او څرگنده کړه چه لدی کبله چه د اپريدو سيمه او خاوره په هيڅ ډول د پاکستان د خاورې جز نه ده د پاکستان د اسامبلو او پارلمان لپاره د اپريدو دکام نماندگانو د ټاکلو او دو کيلا نو د انتغا بولو موضوع بيخي منځ ته نشي را تلای او په دې باره کې د پاکستان د استعماري حکومت بې لځا په اودخنداو پروپاگانډونه کوم لځا نشي نيولی

د ثور به مياشت کښې

د اپريدو او ستوري خپلو د قبيلو درنه اولويه جرگه :

د اپريدو او ستوري خپلو د قبيلو د قبيلو علماء و کيلا نو، مشرانو او نورو بېشماره خلکو په خان دره کې يوه لويه او ستره جرگه وشوه چه په هغې کې د پښتونستان په ملت باندې د پاکستان د استعماري حکومت تری سخت وغندل شول . په دغه جرگه کې فيصله وشوه چه د پاکستان د استعمار له منځه وړلو په لپاره کې به دسر او مال څخه تيريږي. هغوی د پاکستان د حکومت دا پروپاگانډ چه د اپريدو او ورکزو خلک د پاکستان د حکومت سره و دوستانه روابط لري دروغ او بې لځايه وگڼل او يادا چه د پاکستان په ولايتي اسامبلو کې دغې يتوب دپاره دخپلو نمايندگانو په ټاکلو بوخت دي . هغوی وو يل که د پاکستان استعماري حکومت خپل خړتښه اجير کسان په خپلو ولايتي او مرکزي اسامبلو کې زمونږ د نمايندگانو په نامه مقرر کړي نو هغوی ز مونږ په نزد هيڅ ډول اعتبار او اهميت نلري.

۲

د پاکستان استعماري حکومت ته اخطار او د بادامی په عسکري ټاټه

سختی ډزی :

د حمل په ۲۹ تاريخ څخه بارکي ته نژدې په کړي يکال کې د اير یدو بيلو قبيلو ستره جرگه وکړه چې په هغې کې علماؤ ، قومي مشرانو او نورو جذابي ويناوې وکړې او يو محمل بيايي په پوره اتفاق د پاکستان د جابر او تيري کوونکي حکومت د تيريو په مقابل کې د مقابلې او مبارزې د دوام په باره کې خپل قومي تعهد نوی کړ او د پاکستان حکومت ته ئې اخطار ورکړ چې بايد ژر د پښتونستان د ملت حقو محترم وگڼي او غاړه ور ته کيږي . جرگې د پښتونستان د آزادۍ د لياري دنده گيا او مصيبت لېږلو سره همدردي او غم شريکي څرگنده کړه او اعلام ئې وکړ چې داير یدو قوم به د پښتونستان له نورو خلکو او کامونو و قبيلو سره د استعماري تيريو په مقابل کې مبارزه وکړي او په دغه لياره کې به له هېڅ ډول قرباني څخه مخان ونه ژغوري . دېروڅمکنو يوټولگي ملي مجاهدينو د حمل په ۲۵ نيټه د کورمې په ناوه کې د سدي مربوط د بادامی په عسکري ټاټه ډزی وکړې چې د هغو په اثر يو پاکستاني عسکر سخت ټپي شو .

د ملي مجاهدينو له خوا د يوه پاکستاني مامور کور ته لاسی بم ورواچول شو : د پاکستان دوه تنه حکومتي مامورين په نوبتار کې د دولتي مامورينو د کور نو څخه په يوه کور کې د بم د چاودېدلو په اثر مړه شول . د مرکزي محکوم پښتونستان پېښور خبردې چې د حمل په ۲۸ نيټه د ملي مجاهدينو له خوا له دغو مامورينو نه د يو مامور کور ته لاسی بم ورواچول شو او زيات تاوان ئې ورواړاوه .

د پاکستان استعماري حکومت په نظامي تاسيساتو د بمونو اچول :

يوې ډلې ملي مجاهدينو د پاره چنار په علاقه کې د مانوسم په عسکري ټاټه لاسی بمونه وروغوړول او د ملي مجاهدينو بلې ډلې پرې سختی ډزی وکړ . يو بل خبر دي چې د کورمې له ناوې څخه رارسيدلي خبرو اتري چې د حمل په ۳۱ نيټه ، يوې ډلې ملي مجاهدينو د کورمې په ناوه کې د علاقه دارۍ ودانۍ ته لاسی بمونه ورواچول .

د پاکستان استعماري حکومت ښاغلي خير محمد اخکزي د آزادۍ غوښتنې په گناه بندي کړ :

د پاکستان استعماري حکومت د توبي او سيدونکي ښاغلي خير محمد اخکزي د آزادۍ غوښتلو د فعاليت په گناه بندي کړ او د چمن جيل ته ئې وليږه .

د پاکستان حکومت څو تنه آزادۍ غوښتونکي بنديان کړل .

د پاکستان استعماري حکومت د چمن اوسيدونکي ښاغلي خير محمد ، ښاغلي محمد اکبر خان ، ښاغلي مولا داد خان ، ښاغلي حاجي ملا فيض محمد خان او ښاغلي سيد غازي خان د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په اثر بنديان کړي دي .

د پاکستان استعماري حکومت د پېښور د ګاډيو د اتحاديي رئيس او ځينې نور مظاهره کونکي بنديان کړل

د پاکستان استعماري حکومت د پېښور د ګاډي واناو رئيس ښا غلي مرسلين نيولي دي ده د پاکستان د استعماري حکومت د پاليسي او غير د يموکراسۍ سياست په ضد د پېښور د ښار د ګاډي واناو د سترې او عمومي لوی مظاهري لار ښودنه او تنظيم په غاړه درلود. سربېره په دې پاکستان پو لیسو یوزیات شمیر نور مظاهره کونکي نیولي او بند یان کړي دي .

د بډه بیري د خلکو د کړ و ندي زیاته مخکې د پاکستان استعماري حکومت ضبطه کړې ده

د پاکستان استعماري حکومت د بډه بیري د کلي د او سیدونکو د کړوندو یوڅه زیاته مخکې ضبطه کړې ده او غواړي چې په هغو پاکستانی اجیرانو ئی وو یشی چې د پاکستان له لری سیمو او ځایو څخه د پښتونستان د خلکو د تنګولو په غرض را وستل شوی اورا وستل کیږی . د پاکستان حکومت د دغو مخکود یو جر بډ بډی سوه کلداری ټاکلی ده په داسی حال کی چې په دغه ځای کی د یو جر بډ بمکی مروجه بډی اوارښت د زرو کلدارونه زیاته ده پخوا هم د پاکستان حکومت د بډه بیري او دغه ځای د نورو خلکو په زر گوټو جر بډی بمکه د سکرې ودانیو او تاسیساتو د پاره نیولی او ضبطه کړې ده .

د دغه سیمې خلک د پاکستان د استعماري حکومت ددی خلاف حرکاتو اوجا برانه رویی له کبله سخت ښکې اورا پار یدلی دی .

د سالار زیو علماؤ او قومی مشرانو په پوره اتفاق اوزیات اکثریت مهم تصمیمونه نیول

د ثور په ۴ نیټه په ماتهوار کې د سالار زیو علماؤ نمایندګانو ، مشرانو او نورو زیاتو خلکو یوه لویه او ستره جرګه وکړه دغه جرګه د قرآن عظیم الشان د څو آیتونو په تلاوت پر انستله شوه وروسته بیا قومی مشرانو د خپلې خاورې د اتنی اود پاکستان د استعماري حکومت د تیزو په مقابل کې ئی د هر قسم قربانیو ورکولو په حقله ویناوی وکړې جرګې په زیات اکثریت د ا فیصله وکړه چې ترڅو د باجوړ د خلکو یو سړی ژوندی وی هغه به د خپلې خاورې د آزادولو په لیاره کې ئی ځان قربانوی .

د محمود خیلو وزیرو ملی مجاهدینو د پاکستان ځینې تاسیسات په چاودو نکو موادو هواته والوزول

د وزیرو محمود خیلو یو ټولسکی ملی مجاهدینو د حمل په ۳۱ نیټه د سپین وام او میرا لی د تانی ترمنځ سیمه کې یو پوځ پل په چاودیدونکو موادو وړان کړ دغه شان بل ټولسکی ملی مجاهدینو د ثور په ۲۴ نیټه د میرا لی په عسکر په کمپ باندی ټپي وکړی .

توري خيلو وزيرو د بنود ضلعي دشين گنډې يو پوخ پل په چاودونكو موادو وړان كې:

دوزيرو دتوري خيلو يوشمير ملي مجاهدينو دثور په لومړي نيټه دسپين وام په عسكري ټاټه چزي و كړې او بل ټولگي دمر كزي محكوم پښتونستان دولايت مر بو ط د بنو د ضلعي دشين گندي په سيمه كښي يو پوخ پل په چاو دونكو موادو وړان كې. دوزيرو دا حمدزيوي بلي ډلي مجاهدينو دگل كڅ په سيمه كښي په خو دولتي موټرو چزي و كړې او هغو ته ټي سخت تاوانونه ورسول.

دور كزو علماؤ او مشرانو ځيني مهمي فيصلي و كړې:

دور كزو د مشرانو مخورو نمايندگانو علماؤ اونو روځلكو دثور په ۴ نيټه په گولي بند كې ستره جرگه و كړه. علماو او قومي مشرانو د پښتونستان د ملت غوښتنې د حقانيت په موضوع اود خپلي خاوري او وطن څخه د دفاع دپاره د هر ډول قرباني وركولو په حقله جذابي ويناوي و كړې. علماو او مشرانو په دغه جرگه كښي دخپل گران هيواد پښتونستان د آزادولو په لياره كښي دغه لځاي د پښتنو د پوره اتفاق او يووال وجود ضروري وگڼلو او هغه ټي دخپلوا كې لاس ته راوستلو دپاره يو غټ او مهم عامل وښود.

دغه شان له آزاد منځني پښتونستان يو بل خبردي چه دوزيرو محمود خيلو يو ټولگي ملي مجاهدينو دثور په ۴ نيټه عيذك ته دژدي په عسكري ټاټه سختي چزي و كړې چه د هغو په اثر يوياكستاني عسكرو مړ شو. دوزيرو د اتمانزيو يوشمير ننگيالو مجاهدينو دخجوري په سر ك دپاكستان په يو شمير افرادو حمله و كړه او څو نفره تري زخميان شول. دغه شان ددغه لځاي ديوي زياتي مسافي د تيلفون مزي او ستني مجاهدينو له منځه وړي دي. نورو ټولگيو دثور په ۳-۴-۹ نيټه دميرامشاه عسكري چوني اود توچي په عسكري ټاټه چزي و كړې اود ثور په ۸ نيټه ټي دخجوري ټاټه دسختو چزو لاندې ونيوه.

دا كورې خټك پوخ پل ديوي ستري چاودنې په اثر زيانمن شو.

دا كورې خټك دپاڅه پله تر څنگك يوه ستره چاودنه وشوه او دهنې په اثر دغه پل ته زيات زيان ورسيد.

دپاكستان د استعماري سياست غندنه د قومي مشرانو علماؤ او مخورو جرگه

په دم جوړ خپري او كوټگي كې دواړه ماموندو قومي ستري جرگي وشري اود پاكستان د استعماري حكومت د تيريو دمخ نيوي لپاره ټي پوره تصميمونه ونيول اود ملي محاذ دزيات تنظيم په باب كښي ټي فيصلي و كړې.

دا شان دور كزو ځانگي خبردي چه دثور په ۹ نيټه دور كزو قبيلو لويه جرگه دعلي خيلو په سيمه كښي وشوه چه په هني كښي علماو، وكيانو، مشرانو اونورو گډون كړي ؤ. په دغه جرگه كښي دپاكستان د استعماري حكومت د سياست اساس ټكراړه شو او هغه ټي د پښتونستان د ملت دنام ونيان دور كولو اوتياهي دپاره يواصلي هدف وښود. هغو وو پل چه

د پاکستان د حکومت ټولو پروگرامو کېښی دغه هدف پروت دی چه پښتانه او پښتون و لس محروم او نابود کړی ، جرګی په اتفاق سره د پاکستان د استعماری حکومت څخه وغوښتل چه ژر د پښتونستان سیاسي بنديان له بند څخه راخوشي کړی او د پښتونستان په ولس نور له خپلو تیریدو څخه لاس واخلي که نه نو ژر به دغه بحای کېښی د نا آرامی او خطر اورو نه بل شی .

ښاغلی محمد خان لوی آزادی غوښتونکی په پاکستانی جیل کېښی شو
د پښتونستان له آزادی غوښتونکو نه یو تن ښاغلی محمد خان چه د پاکستان د استعماري حکومت له خوا د پښتونستان د زرگونو آزادی غوښتونکو بنديانو په لړ کېښی بندي و دملتان په زندان کېښی د پاکستانی حاکمانو د زیاتو او سختو ظلمو نو په اثر وفات شو .
په یوه ستره قومي جرګه کېښی د پاکستانی استعماري حکومت بی اساسه پرو پا گند رد شو

دموسی خیلو ، خانزاده گانو ، شینوارو ، سایو مشرانو ، نمایندگان ، علماؤ ، وکیلانو اوزیاتو خلکو په گډون د ثور په لسمه نېټه په کرکړو شاه کېښی یوه ستره قومي جرګه شوی ده چه په هغی کېښی مهمی و ښاوی وشوی په دی ترڅ کېښی د پاکستان د حکومت دغه بی اساسه پرو پا گند په کلکه رد کړ شو چه گویا دمومندو قبیلې خپل نمایندگان د پاکستان مرکزی پارلمان او ایالتی اسامبلې ته معرفی کوی . جرګی په زیات اتفاق په ټینګه د پاکستان د حکومت نه وغوښتل چه د پښتونستان د خلکو حقو قوته غاړه کیدی او هغه محترم وگڼی او د بی اساسه پرو پا گند څخه لاس واخلي دغه شان په شهادت کېښی هم داسی یوه مهمه جرګه د پښتونستان د آزادی لپاره جوړه شوی وه .

د پاکستان استعماري حکومت د جنرال شو تنه نامتو مشران د آزادی غوښتلو په کناه بند یان کړل

د پاکستان استعماري حکومت د جنرال اوسیدونکی ښاغلی عمرا خان ، ښاغلی صبور شاه ښاغلی یحیی خان او ښاغلی عبدالاکبر د آزادی غوښتنی د فعالیت په کناه بند یان کړل دغه شان یو شمیر دیني عالمان چه د پاکستان د حکومت له اسلام نه مخالف سیاست اوله مذهب نه مخالفو چارو سره ئی سخت مخالفت کاوه بنديان او جیلونو ته ولیږل شول .

د جوزا په میاشت کېښی

دور کزو هلی مجاهدینو دورسک په سیمه کېښی یو پوځ پل خراب او د بادامی په عسکری ټاڼه ئی ډزی وکړی

د آزاد شمالی پښتونستان دور کزو یو ټو لکی ملی مجاهدینو دورسک په سیمه کېښی یو پوځ پل په چاودونکی مواد دوران کړ او پل ټولکی د بادامی په عسکری ټاڼه سختی ډزی وکړی د خان عبدالغفار خان د پښتونستان د تر مشر د بنده موده نوره هم اوږده شوه د پښتونستان د ستر مشر خان عبدالغفار خان د بنده موده د اکتوبر تر لسمی قیټی پوری اوږده شوه . خان عبدالغفار خان تیر کال د اپریل په میاشت کی بندي اودده د بنده موده

شپږ میاشتې ټا کړل شوی وه . دی اوس دسندد حیدر آباد په جیل کې بند دی .
 د پښتونستان د دغه سیمې زېری مشر بند پخوا هم شپږ میاشتې اوږد شوی ؤ . خان عبدالغفار خان
 د پاکستان له نظامي قانون سره د مخالفت په تور بندې شوی دی . په تیر کال کې د خان عبدالغفار خان
 بند د پښتو نستان د لیکوالو ، منورینو او نور و خلکو له خوا د پاکستان د حکومت په ضد
 د سختو مظاهر و باعث شوی ؤ چه د هغو په اثر د پاکستان حکومت د ډیر زیات خلک بندیان
 کړيدي .

د ټولو یو ټویو قبیلو مشرانو په یوه ټویه جرگه کې د پاکستانی حکومت
 له مسلمانې نه مخالفت سیاست په کلکه وغا نده .

د ټور په ۸ نیټه په (دیوری) کې د علی خیلو ، ملاخیلو ، مستی خیلو ، شیخان خیلو ،
 رابیا خیلو ، ماما زیو ، فیروز خیلو او نورو قبیلو دمخو رو ، عالما نو ، نما یند گانو په
 گډون یوه ستره جرگه و کړه قومی مشرانو په دغه جرگه کې مهمې وینا و ی
 و کړې او د پاکستان د استعماري حکومت د آرای او مسلمانې نه مخالفت سیاست ټی په کلکه
 وغا نده .

جرگې په اتفاق د فیصله و کړه چه ترڅو پوری د پاکستان استعماري حکومت د پښتونستان د مل
 په حق حقوقا عتراف و نکړی تر هغه به د دغه حکومت په ضد د ورکړ د قوم مبارزه روانه
 وی . دی جرگې کې یوزل بیا د پاکستان استعماري حکومت د اېروپا گند چه دور کړو خلکو
 د پاکستان مرکزی پارلمان او ولایتی اسامبلې ته خپل نمایندگان ټاکلی غلط او دروغ و با له
 او هغه ته ټی ډیر بدو ویل .

د شملې پښتو نستان د سلطان خیلو او پاننده خیلو قبیلو یو ټویه
 مظا هره و کړه

د ټور په ۲۵ نیټه د سلطان خیلو او پاننده خیلو قبیلو یوه ستره مظا هره و کړه او په
 داسې حال کې چه نور بیرغو نه ټی په لاسو نوکی ؤ دانا ری ټی وهلی چه ټو ندی دی وی
 پښتو نستان اومې دی وی د پاکستان استعمار دوی په خپله دغه جرگه کې فیصله و کړه
 چه د ژوند تر وروستی سلکې پوری به د گران وطن پښتو نستان د آرای او د استعمار
 له منځه وړلو لپاره مجادله او مجاهدت کوی . قومی مشرانو د پاکستان د پښتون د پښتنې
 سیاست په جرگه کې توضیح کړ . دغه شان د ټور په ۲۶ نیټه په ملکند او چکدره کې ستري
 جرگې و شوی او په هغو کې عالما نو او قومی مشرانو او نورو په زر گونو خلکو کانون
 کړې ؤ هغود و ونیا ؤ او رید لونه وروسته مظا هره و کړه اودا ناری ټی وهلی چه ژوندی دی
 وی پښتو نستان اوزمونیز قومی مشران اوسیا سی بندیان را خوشی کړې . په دواړو جرگو
 کې د پښتو نستان د جوړیدو غوښتنه په کلکه تائید شوه او تصمیم و نیول شو چه د پښتونستان
 د آرایو لو او تشکیل به لپاره کې به هر راز قربانی نه غا نو نه سپه وی .

د خارجي سياحينو له خولو د پېښور د مرکزي محکوم پښتونستان د الوگولو

تفصيل

کابل ته راغلو سياحينو د محکوم پښتونستان د ثور ۲۸ نيټې د وحشتناکو الوگولو خبر او تفصيل له لخوا نه سره راوړی او د پېښور ښار پېښی ښی داسی بیان کړی: -
په دغو الوگو او کی چه د پاکستان د نظامی حکومت په ضد شوی به زرگونو خلکو گډون کړی او حتی دغو شمیر ښی ددری لکو کسانو په خواواشاکي اټکل کړی دی. د پاکستان نشراتی منابعو د الوگولو خبر دیوی فلم اخستونکی کمپنی په ضد دیوی ډلی خلکو د مظاهری په حیث سرسرخپور کړی دی خودا خارجي سياحینو ائی چه دغو ۱ او گو او سیاسي جنبه در لوده او د اغتشاش کوونکو د حملو په وجه د پېښور درادیو دستکا ه او د دینز هوقیل ودانیو او لځینو نورو دولتی ودانیو ته سخت زیان رسیدلن دی دسیا حینو یو تن وو یل چه اغتشاش کوونکی په هونل کی زما کوټی ته په زور را ننوتل اوزما دعکاسی کمره اولای ساعتی وتیتاوه خود خارجي پاسپورټ په ښردلو ښی چپله ده ته کوم زیان ندی رسولی. په دغه وخت کی چه اغتشاش په ډیر زور روان و نو عسکری مسلح وو لکی درره پوښانو په قوت د حکومتی دواپرو اوا داری مر کن خوانه داغتشاش کوونکو د پرمختگ مخه په ډیر شدت سره ونېوله

د پاکستانی ژاندارمو قرارگاه و ته نژدی بمونه وچول شول

په توره وړی کېښی د پاکستان د ژاندارمو د ټولگی قرارگاه ته نژدی څو بمونه وچول شول او د پاکستان حکومتی مقامات ښی ډیر خواشیني او وارخطا کړل چه دغه بمونه اثر حکیمتی پولیسو دغه سیمه تر مراقبت لادی نیولی او اوس دوفنکی ښی په پرله پسې تحقیقاتو زوروی اواذیت کوی .

په پېښور (محکوم مرکزي پښتونستان) کی مظاهری په ډیر شدت روانی دی

او پرله پسې په پاکستانی تأسیساتو باندی حملی کیږی

د پاکستانی عسکرود سختو ډزو په اثر چه د ثور په ۲۸ نيټه ښی په پېښور کېښی په مظاهره کوونکو کړی پنځه تنه مړه او دری تنه ټپیان شوی دی. پاکستانی عسکر و لمړی د پېښور درادیو په ټیسن دچپاو کولو په وخت او دویم اودریم لځل دکابلې دروازی په ښما اودبالا حصار ترڅنگ دناز ښما باندی د حملو په وخت په مظاهره کوونکو سختی ډزی و کړی دغه شان د ثور په ۲۸ نيټه دمی په ۱۸ څلویښت تنه او د می په ۲۴ دجو زای په دریمه نيټه تقریباً دری سوه پنځوس کسه د پاکستان د نظامی حکومت له خوا په مظاهره کی دگډون په گناه نیول شوی دی لځکه دغه مظاهره دمرگ، ژوبلی او زیاتو مالی زیانو سبب شویدی. دغه راز د پاکستان حکومت ټولو اخبارو او مطبوعاتو ته امر وکړیدی چه د حکومتی مربوط مامورینو له کنترول نه بهر دی ددغی مظاهری په باب کوم خبر خپور نکړی دغه خبر په پای کی څرگندوی چه حالات دپخوا پشان گډود او خراب دی او حکومتی منظم عسکر په درندو وسلو سمبال دی د پېښور په ښار اود محکوم مرکزي پښتونستان په زیاتو حساسو سیمو کېښی په سخت مراقبت او څار به بوخت دی .

په پېښور کېښې پرله پسې الوگولو او مظاهرو د پاکستان استعماري حکومت له ویرې او وارخطابې سره مخامخ کړیدی

دېوان ورځپاڼې دمېداشتې ۱۹۵۰ گڼې دخبر سره سم د پاکستان داخله وزارت د هغو اغتشاشو نو او الو گولو په نسبت چه په دغو ورځو کېښې د پېښور په ښار کېښې شوی او په هغو کېښې د یو لک نه زیاتو خلکو گډون کړی و او د ځینو دولتي ودانیو ته یې د پېښور درېو ټیمون په شمول زیات زیان رسولی و یوه اعلامیه خپره کړه او په هغې کې یې د محکوم پښتونستان خلکو ته اخطار ورکړی چه د پاکستان حکومت به د داسې اغتشاشو نو په مقابل کې له سختې څخه کار واخلي. د پاکستان عسکرو د دغو الو گولو دکرار ولو دپاره له ټانکو او زره یو ښو څخه کار اخستی دی دېوان دورځپاڼې دلیکنې له مخې یې دامریکا په قونسلگری او د انگلیس د کمیسار د معاون په دفتر باندې د چپاو او یرغل وړلومخه نیولی ده. د پاکستان حکومتی مطبوعاتو د حقیقت دپهولو په غرض د پښتونستان د خلکو دغه سیاسي جنبش ته مذهبي رنگ ورکړی او کوبښ کوی چه د پښتنو د آزادۍ غوښتنې اغتشاشونه په بل ډول ښکاره کړي.

د جندول په سیمه کې د پاکستان استعماري حکومت په خلاف پاریدنې زیاتې

شوی دی

ددېر درېاست په تیره بیا د جندول په سیمه کېښې د خلکو مظاهري او مخالفتونه ورځ په ورځ زیات شوي او هر ورځ د مخالفینو شمیر لاسي زیاتیدنی دغه راز د ملک ډرګر خان په کلی کېښې د عالمانو، ملکاتو نمایندگان او نورو قومي مشرانو په گډون د سالارزو د خلکو یوه ستره جرګه شوی وه او په دغه جرګه کېښې په زیات اتفاق دا خبره ومنل شوه چه د باجوړ خلک په ټول قوت او اتفاق د پاکستان استعماري حکومت په مقابل کې ودرېږي او دگران پښتونستان د آزادولو په لپاره کې قربانیونه لمانه نه چمتو کړي. د بیا نیوونه وروسته بیسماره خلکو تور بیرغونه په لاسو کې نیولي او په دغه نارو چه ژوندی دی وی پښتونستان او مې دوی د پاکستان استعمار شروع وکړه هغو ی د پاکستان د حکومت داسلامی ضد اقداماتو په باره کې دخپلو مشرانو او عالمانو وینا وی ومنلې او د پېښور په بید فاعو خلکو یې د تجاوز او تیري غندنه وکړه او دغه لځای آزادی غوښتونکو سره یې خپله غمشر یکی څرگنده او د پاکستان عسکرو په لاس یې د آزادۍ غوښتونکي زخمی کول په ګر که سره یاد کړل د پاکستان استعماري حکومت په خلاف د شان یارېدې لاهم زیاتیدنی د پاکستان استعماري حکومت د محکوم مرکز ی پښتونستان د چار سدی یو ستر عالم دهغه حکومت د اسلام د ښمې له سیاست سره د مخالفت په ګناه

بندی کړي

د پاکستان استعماري حکومت د چارسدی د سیمې پولوی او مشهور عالم د ډاګی صاحب حق صاحب د پاکستانی حکومت د اسلام د ښمې سیاست سره د مخالفت په ګناه و نیو او بندی یې کړ. دغه کار دهغه سیمې خلک زیات راپارولی او د دغه اقدام په ضد یې احتجاج کړی.

دمسعودو ننگيالو مجاهدينو د پاکستانی حکومت خومو ټرو نه وسوځول اومالونه ئي ورنه لوت کړل

دمسعودو د بلولزو د ملي مجاهدينو يولوی ډلې د شاغلي خيبر محمد خان په مشرۍ د سرو کې اومديجان د چوڼۍ په سيمه کې د پاکستان د دولتي موټرو په يو، لويه قافله حمله وکړه او دغو لاريو ساتو ټکي د ويري نه و تشيدل. مجاهدينو څولار بوته اور ور واچو و او په لار يو کې بارمالونه ئي په ولجه يوړل. دغه شان د بلولزو د ټولگي د ټاټک په سيمه کې په يو ټولگي پاکستانی عسکرو چزی وکړی او يو تن يې ورڅخه ټپي کړ. دريم ټولگي د ټاټک د ژاندا رم په کمپلاسي بمونه واچول او دغه کمپته ئي زيات زيان ورساوه. بل ټولگي مجاهدينو د چنډولۍ د عسکري چوڼۍ د الحاقيه ودانۍ يوه برخه په چارو د ټکو مو اډو خرابه کړه او په دېرۀ اسماعيل خان کې هم مجاهدينو دغه لږې په کمشنر او دغه په ساتو ټکو چزی وکړی ددی بحران او خطر ټاک جنېش په وجه پاکستانی حکومت د بلولزو يو څو تنه مشران بنديان کړي دي.

د اتمانخيلو مجاهدينو دوه تنه پاکستانی عسکرو وژل

په دغه حمله کې چدر اتمانخيلو ملي مجاهدينو دجو زا په ۱۰ نيټه د ملک پخپوړ خان په مشرۍ د شينگس په عسکري قرارگاه وکړه دوه تنه پاکستانی عسکرمړه شول. د اتمان په همدغه تاريخ په منډو چينه او ددری صاحب په زیارت کې لوی جرگی وشوې چې په دغه کې دسالارزيو او نورو قومونو مشرانو گډون کړی و او دا فيصلې يې يو لړ بيا تائيد کړی چې مو نيز به د پاکستان د استعمار له منځه وړلو لپاره هر ډول قرباني ورکوي.

دمومندو او ساپو مشرانو او عالمانو په غاړی آباد کې يوه لويه غونډه

وکړه

د آزاد شمالي پښتونستان د مومندو په غازی آباد کې دجو زا په ۹ نيټه د مومندو او ساپو د عالمانو مشرانو او فمابندگانو او نورو سترو کسانو په گډون يوه ستره غونډه وشوه چې د ناوگي جناب مولوی صاحب په هغه کې يوه مهمه وينا وکړه. په دغه وينا کې ئي د پاکستان د اسلام دشمنۍ سياست او استعماري تيری اوزياتی خلکو ته شرح کړل وروسته ښاغلي ملک سيد خان ملک سلامت خان، او دخرکنی قاضي صاحب هم په بريښورۍ ويناوې وکړې او په اتفاق ئي دا فيصله وکړه چې په ټول قوت به د پاکستانی جابر حکومت په مقابل کې ودریږي. دا جرگه د ژوندی دی وی پښتونستان او مړدی وی د پاکستان استعماري حکومت او د پښتونستان د آزادۍ دښمنان په نارو پای ته ورسیده.

په کراچۍ کې د ايتاليا لوی سفارت د پاکستان د حکومت خبرونه دروغ کړه

دپېښور په ښار کې د محکوم پښتونستان د آزادۍ غوښتونکو د لوی اغتشاش د خبرونو په تعقيب چې دغه په اثر دپېښور دراډيو ودانۍ او نورودولتي ودانيو ته سخت زيان ورسيد او د پښتنو او د پاکستان داشغالکرو قواو ترمنځه سخت اخوډب وښت او مړی او زخميان په کې وشول، دسيتمن ورځپاڼه په ۱۹۶۲ کال دمی دمیاشتی په شلمه نيټه دباوري ټولنو له خولې ليکي

چہ پہ کراچی کی دایتالیالوی سفارت دپاکستان، منابع و غہ خبرونی رد کړی چہ دپیشورد آزادی غوښتونکو اغتشاشونه دایتالیا د فلم اخیستلو دیوی کمپنی په ضد شوی ؤ

په محکوم پښتونستان کی دپاکستان د استعماری حکومت له خوا د آزادی

غوښتونکو نیول لاد و املری

د مرکز محکوم پښتونستان پېښور د آزادی غوښتونکو خلکو د نیولو سلسله لاتر اوسه روانه ده او په دی لړ کی د پېښور د ښار د کریم پوری اوسیدونکی ښاغلی عبدالصمد، ښاغلی آغا اقبال، ښاغلی یوسف، د پېښور د جنګی محلی اوسیدونکی ښاغلی شاولی، ښاغلی بسم الله، ښاغلی شریف، د پېښور د ناصر خان د چوک اوسیدونکی ښاغلی سراج الدین، د پیر د محلی اوسیدونکی ښاغلی غنی الله او د ناصر خان د چوک اوسیدونکی ښاغلی معروف او ښاغلی محمد شا د آزادی غوښتنی په گناه د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شوی دی. دغه شان شل تنه چہ د هغو مشر ښاغلی عبدالصمد خان چہ په کور می مشهور دی او اتیاننه نور د ښاغلی سید قاسم علی شاه په پیروی د اسمعیل خان د ډیری بنديخانۍ ته لیږدولی دی.

دمونلې پولیتیکل اجنت د آزادی غوښتونکو له خوا سخت ووهل شو

د سالار زیو د سیمې په برآمدک او د ماموندو د یوسف خیلو د قبیلې مربوط په زګی نومی کلي کی لوی جرګی وشوی، په دی جرګو کی په تیره بیا د باجوړ په سیمه دپاکستان د استعمار د له منځه وړلو لپاره تصمیمونه نیول شول، په دی لړ کی د جنګیول پاکستاني پولیتیکل اجنت د سالارزو او ماموندو د آزادی غوښتونکو له خوا سخت ووهل شو او په ډیره سختۍ ئی لږان له مرګه څخه خلاص کړ او وتښتید.

ملی مجاهدینو دپاکستان د استعماری حکومت زیاتې ودانۍ په چاودونکو

موادو وړانۍ کړی

د آزاد منځنی پښتونستان د مسعودو د بېلو لږویو شمیر ملی مجاهدینو د ښاغلی خیر محمد خان په مشرۍ د تنی د کلی یو پوځ پل په چاودو نکو موادو وړان کړ. دغه شان د مسعودو د دښابخیلو په سیمه کی یوه دولتی ودانۍ و سوزول شوه او درز مګ د چوڼی لوی برج او په ساره راغه کی ئی یوه حکومتی ودانۍ په چاودونکو موادو والوز واه.

یوه لویه تاریخی غونډه د ماموندو په پالنګت کی وشوه

دجورا په ۲۲ نیټه په پالنګت کی د ماموندو د قبیلو سترو او مشهورو مشرانو یوه تاریخی جرګه وکړه چہ د اوربازیو، پیوزیو، عمرخیلو او یوسف خیلو قبیلو لویو کسانو په هغه کی گډون کړی ؤ او په هغه کی د پښتونستان د خپلواکۍ او د پاکستان د استعمار د سیسې په حقله جذابی ویناوې وشوې او دا فیصله په کی بیاتائید شوه که ددی قبیلو څخه چا د پاکستان د استعماری حکومت سره لارچار او مرسته وساتله نو د پوځان په حیث به هغه سر د معامله وشي، کور به ئی وسپړل شي او خپله به د ملک څخه بهر کړی شي په دغه جرګه کی د غو مشرانو گډون کړی و دشاګو ښاغلی ملک سردار خان، دشاګو ښاغلی پاینده خان، دذرګی مولوی سید جان، د ډیره کی

ملک پام جان د کړی وانه ښاغلی ملک شاد ملوک د کڅ صاحب حق صاحب د دېره حافظ جی صاحب د کړ پانی ملک طالب خان د گهکي ملک داور خان، د کس ملک لعلی خان، ملک اکدر خان، ملک شاه زمین خان، د بهانو ملک محمد طاهر خان، ملک فضل الرحمن، شهزاده گل او ملک محمد خان دېر ملک یمین خان او ملک اثر خان، د چینگی ملک رحمت خان، د شینگوټ ملک سلطان خان او ملک زرغون خان، د کبزی ملک رضا خان د باقاری ملک عبدا لصاحب، ملک عبدا لملک، ملک روشن علی خان، دېر ملک علم خان، ملک غلام محمد خان ملک بهرام او صاحب حق صاحب، ملک اهل رسول خان، ملک عبدا المحمد خان، ملک حکیم شاه خان ملک پیوست خان، ملک گل خان، ملک سید احمد خان، ملک نعمت الله او ملک کچکول خان دغه ستره او تار یخی جرگه د ژوندی دی وی پښتونستان او مړدی وی استعمار او د پښتونستان د ملت د پښمان په فارو پای ته ورسیده .

مر کزی محکوم پښتونستان پېښور کی د جوزا په ۲۱ نیټه په چارسد ه کی
داستعماری پلانونو په ضد مهمی فیصلی وشوی

د محکوم مرکزی پښتونستان - پېښور په چارسد ه کی د جوزا په ۲۱ نیټه یوه مهمه اوستره ټولنه و شوه چه په هنی کی په زرگونو کسانو علاوه د ملی عوامی گوند مشرانو گډون کړی ودغه غونډه کی د پښتونستان ملت باقادی د پاکستان داستعماری حکومت ظلمونه او تیریری یاد شول او د جرگی له مشرانو له خوا مهمی ویناوی وشوی او قومی جذاب شعرونه ولوستل شول چه زیاتی او اوږدی چک چکی ورسره کیدی اودغه فاری وهل کیدی چه ژوندی دی وی پښتونستان او ژوندی دی وی خان عبد الغفار خان په دغه جرگه کېږي دافصله وشوه چه دیو یونټ په خلاف دی ژر تر ژره ترتیبات ونیول شی اود ملی محاذد تنظیم دپاره دی پوره اقدامات وشي او د سیاسي بندیانو د ژر خوشی کیدو او د خود ارادیت د حق د ثابو لو په لپاره کی دی د آزادی غوښتونکو فعالیت شروع شی دغه شان د پاکستان استعماری حکومت دلته ی اوسیدونکی ښاغلی سیف الرحمن خان او ښاغلی محبوب علی خان د آزادی غوښتنی په گناه بندیان کړل همدغه رڼکه د پېښور د پوهنتون شاگردانو غوښتل چه د حوشحال خټک په نامه یوه ادبی غونډه وکړی او مقالی او شعرونه په کی ولولی خود پوهنتون شاگردانو ته د پوهنتون د مامورینو او پاکستاني حاکمانو له خوا دا اجازه ورکړی شوه لکه دی کار چه د پوهنتون د شاگردانو په منځ کی سخته پاریدنه او کرکه پیدا کړه د پاکستانی استعماری حاکمانو د چارسدی ادبی ټولنی ته هم ددی اجازه ورکړه چه د پښتو مشهور شاعر علیخان دیا دونی په مناسبت د مشاعری مجلس جوړ کړی .

ملی مجاهدینو یوی پاکستانی پسته خانۍ ته اور ورواچو و ...

په آزاد منځنی پښتونستان کېږي د ښاغلی عنایت الله خان په مشرۍ د مسعود دشمن خیلو بوهولگی مجاهدینو د چغملی په عسکری ټاټه ډزی وکړی او هم ئی د شینگی په عسکری پست باندی حمله وکړه او د پاکستانی قواو ته ئی زیات تاوان ورساوه همدشان په مدیجان کی د دولتی لاریو په یوه قافله مجاهدینو حمله او تلفات ئی و ورسول ، د جرگی دا وېو

رسولو ماشین داسې بم په اچولو خراب کړې دغه رنگه دلو اړ کړې مچا هډینو د جوړا په ۲۲ نېټه د ګاګری عسکری پسته ځانې ته اوراچولې او هغه ئې وسوه .

دهند پښتون جرګې د خان عبدالغفار خان د بند د موډی د زیاتیدو په نسبت اعتراض او کرکه ښکاره کړه

دهند پښتون جرګې چې د مولانا محمد اکبر په مشرۍ د جوړا په ۲۴ تاریخ غونډه وکړه په هغه کې مولانا محمد اکبر خان دوینا په ترڅ کې د پښتونستان د مشر خان عبدالغفار خان د بند د موډی زیاتیدو له لیکه د پاکستان د حکومت اقدام یو ښارواو غیر انساني عمل ښکاره کړه او وی ویل چې د اسی ظلم د نړۍ هر آزادی غوښتونکي او بشریت غوښتونکي ورته بدوائی او غندنه ئې کوي ده ویل چې په خان عبدالغفار خان سربیره چې د سپین ژر پر توب او زړښت په حالت کې د دغه استعماري حکومت د سختو ظلمونو سره په بند کې مخامخ دی، د پښتونستان ۲۲ زره تنه آزادی غوښتونکي پښتانه هم په پاکستان کې زندانونو او جیلونو کې یو ډیر د خواشینۍ وړ حالت لري او د افسانیت په لړۍ روږه روسره کیږي مولانا ویل سر د دې چې د پاکستان خلکو د پاکستان له استعماري حکومت څخه بیا بیاغوښتنې دې چې ټول سیاسي بندیان خوشی کړي خو حکومت تر اوسه د خلکو د دغو غوښتنو څه پروا نه ساتلې مولانا محمد اکبر د پاکستان عسکري حکومت د خندا وړ وگاڼه او په مجلس کې ئې یوه داسې تصویب نامه لاسلیک کړه چې په هغې کې د پښتونستان د مشر خان عبدالغفار خان د بند د موډی او زړښت په کلکه غندل شوی او کرکه ورته ښکاره شوی دی تصویب نامه کې د پاکستان له حکومت څخه په کلکه تقاضا شوې چې خان عبدالغفار خان او د پښتونستان ټول سیاسي بندیان ژر خوشی کړي .

د سرطان نه میاشت کېږي

یو شمیر ملي مجاهدینو د پاکستانی ژاندارم په قرار ګاډی بونه و اچول

د آزاد منځنۍ پښتونستان د مسعودو منځنیو یو شمیر ملي مجاهدینو د ښاغلي خیر محمد خان په لارښودنه په کانی ګورم کې د دولتي ودانۍ یوه برخه په چاودونکو مواد وړانده کړه او بل ټولنکی په ټانک کې د پاکستانی ژاندارم په قرار ګاډی باندې څو لاسي بمونه و اچول او هغې ته ئې زیات تاوان ورساوه، همدغه شان د بهاولز یو یو ډلې درز مک عسکري کمپ په چاودونکو موادو زیانمن کړ او پوره تاوان ئې ور ورساوه .

د بیټنو اوبالو لږ یو مجاهدینو په پاکستانی نظامي تاسیساتو او د موټرو په کاروان

حمله وکړه

د آزاد منځنۍ پښتونستان د بیټنۍ یو بل ټولنکی ملي مجاهدینو ښاغلي علی محمد خان په مشرۍ د خپرو حیلو په سیمه کې د دولتي لاریو په یوه کاروان حمله وکړه او سخت تاوانونه ئې ورواړول د پاکستان استعماري حکومت په دغه پېښه کې د ګورم په الزام په محکومو سیمو کې ښاغلي سرور خان، ښاغلي علم خان ښاغلي اکبر خان او ښاغلي پادشا خان بیټنۍ نیولې او د بنو جیل ته ئې استولی دی .

بل ټو لگي ملي مجا هدينو د ښاغلي علي محمد خان په لار شونډه د ټاټک په سيمه کې د جوزا په ۲۵ نيټه په چاودونکو موادو يو پوځ پل خراب کړه اړيوه دولتي ودا نې هم په چاودو نکو موادو د يو ټولگي مجاهدينو له خوا والو زول شوه د بالولز يو مخينو ملي مجا هدينو د چنډولي په عسکري چوڼي باندې لاسي بمو نه غور لخوايي اوسخت زيان ئي ورورسولي دي همداشان ئي د فارغې په عسکري چوڼي سخت باټو نه وچول اوزيان ئي ورورساو. دغه رنگه په باجوړ کې د جوزا په ۳۱ نيټه د ماموندو يو ټو لگي ملي مجاهدينو د ملک شير علي خان په مشري د ښار په عسکري کمپډزې وکړي او پاکستانی قواو ته ئي تاوان ورورساوه. د ماموندو مشرانو او عالمانو په يوه تاريخي جرگه کېښی ځينی مهم ا و تاريخي تصويبونه وکړل

د لوی ماموندو د يو سف خيلو ، مسعود خيلو ، عمر خيلو ، سلیمان خيلو او د خلوزي ملا خيلو د قبيلو په ستره او لويه جرگه کې چه په هغو کې عالمانو ، ملکانو ، نمايندگانو او د کام مشرانو په گډون نورو زرگونو خلکو گډون کړی و دا غونډه چه د سلطان په دو همه نيټه وشوه په هغه کې داسی مهم تصويبونه وشول چه هغه د پاکستان د حکومت په ضد د پښتونستان د خلکو دمبارزې دوام په باره کې دی وروسته له هغه چه مشرانو د پاکستان د استعماري حکومت د تېريو په مقابل کې د اتحاد د لزوم په باب کې مهمی وينا وکړي په جرگه کې دغه مواد تصويب شول.

لومړی - مونږ د لوی ماموندو د ټولو قبيلو خلک يو نخل بيا د پاکستان د استعماري حکومت د تجا وزونو په مقابل کې دمبارزې دوام او د پښتونستان د جوړيد و د پاره دمجاهدو په حقله خپلی پخوانی فيصلی او تعهدونه تاييد و او تعهد کو و چه د پښتونستان د جوړيدو د مبارزې په لپاره کې له هر ډول قرباني وړ کولو او کوشښونو څخه ډډه نه کوو. دو هم - څرنگه چه د باجوړ خلک د پاکستان له استعماري حکومت سره د جگړې په حالت کې دي بايد د قومي او ملي گټو د ستاتلو په غرض ټول ذات البيني اختلافونه يوې خواته کېښودل شي او تر هغه وخته پوري چه د پاکستان استعماري حکومت د پښتونستان د ټول ملت د آزادۍ مسلم حق و نه منی هيڅ ډول ذات البيني مسائل چه د طبقاتو د جلا کيدو او اختلاف موجب کېږي تر توجه لاندې و نه نيول شي.

درېم - تر هغه وخته پوري چه د پاکستان استعماري حکومت د پښتونستان د ملت په حقه حقوقو اعتراف وکړي د دغه استعماري حکومت په ضد به زمونږ مبارزې دوام وکړي. څلورم - له مونږ څخه هيڅ يو تن دا حق نه لري چه د پاکستان له استعماري حکومت سره دو ستانه اړ تيا پيدا کړي او مخالف کو و نکي ته به د گناهکار په حيث سخته سزا ورکړي شي.

پنځم - مونږ د آزاد پښتونستان د ټولو قبيلو نه غواړو چه دخپلو ملي چارو د تنظيم د پاره يوه ستر جرگه جوړه کړي.

شېبزم - دغه رنګه موبز د خپل ورور ملت او حکومت افغانستان څخه د زړه له کومې شکريه کړو چه د پښتوستان د ملت سره يې د هغه د آزا دى غوښتنې په مبارزه کې اخلاقي د قدر وړ همکارى کړى دى ددغومشرافو په جمله کې چه په دغه تاريخي جرګه کې ئې گډون کړى ؤ مولوى غلام رباني . ملک دوست محمد خان - مولانا صاحب جان حاجي عطاء محمد ، ملا نادر خان ، ملا امين الله خان ، ملا سيد حبيب ، فضل ملا خان ملک شير علي خان ، دزيګى ملک ، سيد حبيب د ملنګى ملک ، نعمت خان ، داګرى ملک حکم شاه او ملک پوست خان ، دملنګى ملک مريد خان او د مينې ملک عمر خان ملک مزل خان ، ملک عبدالرحمن خان ، ملک حليم سيد ، ملک عبدالمحمد ، حاجي نور محمد خان او حاجي محمد شريف خان دغانبښى او سيد و نسکى د بکرو ملک محبت خان او ملک عيسى خان ، دگيرى ملک سربلند خان ، ملک اهلرسو ل خان ، د کړيکال ملک ماخان او ملک فضل حق خان ، وکيت کوټ ملک شاتو ، ملک قيامت او ملک سيد باهو خان ، او د غونډل د کلي ملک شاه افضل خان هم شامل وړ . -

دملی مجاهدینو له خوا يو پاکستانی منصبدار وژل شوی او څو تنه پاکستانی افراد سخت ټپيان شوى دى .

په څو نېټو کې چه دجوزا په دیر شمه نيټه اودسرمان په لومړۍ نيټه د ملی مجاهدینو او د پاکستان د استعمارى قواو ترمنځ وشوه يو تن پاکستانی منصبدار وژل شوى او د پاکستانی استعمارى قواو ته ئې مالی تاوانونه اړولی دي : په دغو نېټو کې څو تنه پاکستانی افراد ټپيان شوى دى . د جوزا په ۳۰ نيټه د ماموندو يوه ټولګى ملی مجاهدینو د ملک گل بدین خان په مشرۍ د ښار په کمپ سختې ډزې وشوې . دغه شان دسرطان په لومړۍ نيټه د چارمنګک يوشمير نور و ملی مجاهدینو د ملک علی باز خان په مشرۍ او داتمانخيلو بلې ډلې ملی مجاهدینو د ملک گونګټ خان په لار ښود نه دښار په عسکرى کمپ ډزې وکړې او تاوانونه يې ورواړول . -

د پاکستان د استعمارى حکومت داخله وزير وروږيل چه خان عبدالغفار خان مجبور دى چه نور هم په جيل کښى پاتى ئى

د روينر آژانس خبروائى : د پاکستان د داخله وزير ښاغلى حبيب الله خان وروم ورځ وويل چه د پښتونستان مشهور او ستر مشر او زعيم خان عبدالغفار خان مجبور دى چه نور لاهم په جيل کې شپې ورځې تيرې کړي . خان عبدالغفار خان دتير کال داپريل په مياشت کې د پاکستان د نظامى قانون په تحت کې بندي شوى دى . -

داتمانخيلو ملی مجاهدینو په چندول کې يو پوخ پل وړان کړ .

د اتمانخيلو يوې ډلې ملی مجاهدینو د جوار په ۲۷ نيټه په چندول کې دشکرکلي ته نژدې د سرک يو پوخ پل په چاودونکو موادو وړان اوله منځه يوړ .

د پاکستان تنګی نومی تازه دملی مجاهد ینو له خوا وینول شوه او و سیزل شوه دلو ارګی په جنوب کی دتنګی تازه دیوی ډلی ملی مجاهدینو له خوا نیول شوی او بیا اور ورواړول شو او بیخی وسوزول شوه . دملی مجاهدینو دغه جمله دجوزا په ۳۰ نېټه په څه په دغه تازه باندی شوی وه .

په یوی لوی مهمی جرګی کی د پاکستان استعماری حکومت د پښتنو د دین اوملی ناموس غلیم وباله شی

د سلطان په ۳ نېټه دچینګی دنیا عمر بابا په زیارت کی د ۱۰ تماخیلو د پنځه گونو قبیلو د عالمانو، مشرانو، روحانیو نو او زیاتو خلکو په گډون ستره او مهمه قومی جرګه شوی وه . مولا فاعبد الله او قاضی حبیب گل په دغه جرګه کی په زړه پوی ویناوی وکړی او وی ویل څرنگه چه د پاکستان استعماری حکومت د پښتونستان دخلکو د دین اوملی ناموس دښمن دی نولدی امله دهغه استعماری حکومت دتیریوپه مقابل کی مبارزه له دینی وجایبو او بشری اصولوسره موافقه نده . په جرګه کی نور و قومی مشرانو هم ویناوی وکړی او د پاکستان د استعماری حکومت پروگرامو ته کی څرګند کړل جرګی دریو په اتفاق فیصله وکړه چه د پاکستان د استعماری حکومت د تیریوپه ضد خپلی مبارزی ته د دام ورکولی او ترڅو پوری چه د پاکستان استعماری حکومت د پښتونستان دخلکو حقوق ونه منی داتمانخیلو مقام به آرام نشی .

د پاکستان په یوه دولتی و دانی ملی مجاهد ینو لاسی بمونه واچول

دجوزا په ۲۸ نېټه یوی ډلی ملی مجاهدینو د کورمی د پولیټیکل اجنټ داسټو گنی په لځای سختی ډزی وکړی . دغه شان بل ټوکی مجاهدینو دجوزا په ۲۹ ورځ په پاړه چنار کی په یوه دولتی ودانی لاسی بمونه واچول او تاوان ئو ور ساو . بل ټولکی ملی مجاهدینو دسرطان په دریمه نېټه ددینه شیربه تازه باندی ډزی وکړی او دمانوسم په تازه باندی ئی لاسی بمونه واچول .

ملی مجاهدینو نورو ټو لکیو دسرطان په لومړی او دریمه نېټه دسدی په علاقه داری او دپا دامی په عسکری تازه باندی ډزی وکړی او بل ټو لکی ملی مجاهدینو په کرمان کی په دولتی ودانی باندی لاسی بمونه واچول او تاوان ئی ور ساو .

د پاکستان استعماری حکومت په پېښور کی دیوه قانون دان لوی د آزادۍ تمایلاتو لړلو په گناه بندی کړی

د پاکستان استعماری حکومت دکوهاټ دیوتن قانون دان زوی پناغلی غلام محمد خان د آزادۍ غوښتنی دتمایلاتو لړلو او د پاکستان د استعماری حکومت د گماشتگانو په ضد دوینا په گناه او جرم بندی کړی دی .

یوشمیر ملی مجاهدینو په دی وختو کی داقرب ډاگه په سیمه کی په زیاته افداز د دتلفون منری له منځه وړی دی .

ملی مجاهدینو په پاکستانی عسکری تاسیساتو پرله پسې سختی حملی وکړی اودراننده تاوانونه ئی ورواړول

دسرطان په ۷ نیټه دماوندو اوسالارزو یوشمیر ملی مجاهدینو د ښاغلی سراج الدین خان په مشرۍ دښار په کمپ حمله وکړه اوددغه کمپ ساتونکو ملی مجاهدینو په ضد متقا بلی دزی کړی دی چه ددواړوخواو ترمنځ اوږده نښته وشوه بلرپوټ دی چه دسالارزو اواتمانخیواو ملی مجاهدینو دلو دسرطان په ۸ نیټه او ۹ نیټه دښاغلی ملک گلبدین او ښاغلی علی باز په مشرۍ دښار په عسکری کمپ حمله وکړه او پاکستانی قواوته ئی دراننده تاوانونه واړول .

دسالارزو اوماوندو ملی مجاهدینو په پاکستانی نظامی ځایونو حملی وکړی

دسالارزو یوشمیر ملی مجاهدینو دښاغلی گوچرخان په مشرۍ دسرطان په ۷ نیټه دښار په کمپ حمله وکړه . دغه شان دماوندو یویدلی ملی مجاهدینو دښاغلی عبدالمتین خان په لارښودنه دسرطان په ۱۲ نیټه دښار په نظامی کمپ حمله وکړه او هغه ته ئی پوره تاران ورورسawe غازی خان وویل چه په پاکستانی بنديخانواوجیلونو کی قومی مشران دناروغی

په حال ژوند کوی

دمرکزی محکوم پښتونستان دنوښاردنفوذ لرونکو شخصیتونو څخه یوتن ښاغلی غازی خان چه نوی له بند څخه خلاص شوی دی دوینا په ترڅ کی و بلی دی چه زیاتره قومی مشران لکه عبدالعزیز خان حسین بخش کوثر، میرمهدي شاه مودی، عاشق شاه باجا، اظهور بابا، حاجی زمان خان اجمل څټک، زمره خان، شاه جهان خان اویعقوب خان په محبس کی دناروغی په حال ښ و ند تیروي اوددوی علاج او دارو درمل ته توجه نه کیزی .

ده ویل چه دپاکستان محبسونه دپښتونستان دسیاسی قیدیانو څخه ډکی اوددغوی ټولو سره ښه سلوک اورویه نه کیزی .

دملی مجاهدینو په حمله کی دوه پاکستانی عسکرو وژل شول

په هغه نښته کی چه دښار دکمپ دساتونکواو ملی مجاهدینو دپلی ترمنځ وشوه دوه تنه پاکستانی عسکر مړه اودوه تنه نور سخت ټپیان شول .

دغه حمله دسرطان په ۹ نیټه دماوندو ملی مجاهدینو له خوا دښاغلی عبدالصمد خان په مشرۍ په دغه کمپ شوی وه .

دورکزو عالمانو اومشرانو په یویدرنی تاریخی جرگه کی قیصله وکړه چه

دپاکستان استعماری حکومت دی پیر ژرد پښتونستان سیاسی بندیان خوشی کړی

دجوړا په ۲۱ نیټه په داین څیری کی دعالمانو مشرانو اونمایندگانو په گډون دورکزو خلکو ستره اوتاریخی جرگه کړی وه .

جرگه دقرآن کریم دخواتونو په تلاوت پرانستله شوه وروسته له هغه قومی مشرانو دخپلو ویناو په ضمن کی دآزادپښتونستان دنیولو دهیلې په باب کی دپاکستان داستعماری حکومت پروگرامونو ته شرح ورکړه اودوطن ددفاع په لپاره کی ئی دهر ډول قربانی دورکولو دپاره

دھرم کو پستونستان دچوڪ يادگار په يوى ستره غونډه كې دپاكستان د عسكري

دسرطان په نيټه دښاغلي ملک جهانگير خان خليل په اتمام د پيښور د ښار په چوک يادگار کې ستر دواو مېم غونډه شوی وه په دغه غونډه کې دمرکزى محکوم پښتونستان دټواو طبقه او گوندو مشرانو گډون کړى او دخلکو ټولنه په داسې حال کې چه له شلوز روڼو نيزات وه دانارى وهلي چه ژوندى دى وى آرادی او مړى دى وى اسارت. زموږ بنديان خوشى کړى و او زمونږ په اساسى حقوقو اعتراف وکړى مشرانو په خپلو جذابو ويډيو کې دحکومت ظلمونه او حکومتى اوسنى قيود سخت وغندل. دغې سترى او تاريخى غونډې په اتفاق سره تصويب وکړ چه بايد ټول سياستى بنديان که دتحفظ عامه او امن عامه تر عنوان لاندې نيول شوى وى او بايد نظامى حکومت له مقررانو څخه دتخلف په الزام بنديان شوى وى ژر بايد خوشى شى او ټول ضبط شوى چايدادونه دغوځاونډانو ته بيرته ورکړى شى.

په هغه حمله کې چې ملي مجاهدینو په جباري او کرکېڼي نومي سیمه کې د پاکستان په یوه عسکري گزمه وکړه د پاکستانی قواو له عسکرو نه دوه تنه وژل شوي و یون سخت ټپي شو .

دغرفکه دسرطان په لومړۍ فېفې، دمدودو یو ټولګی ملی مجاهد ینو دکومل دسیمی مر بوط په مرتضی نومی علاقه کی په یوه دولتی ودانۍ لاسی بونه وغورځول چه دغفو په وجه و دانۍ او ساتو نکو ته ځی زبان رسېدلۍ دی .

دمیچن خیل بابا د زیارت پھسمه کی دملی مجاہدینو یو یو دلی د پاکستان د حکومت په یوشمیر مامورینو او عسکرو سختی چزی وکړی، بل ټولگی ملی مجاہدینو د سلطان پنه پنجمه فیقه په مرعشاه کی یوه دولتی ودانی په چاودونکو موادو زیان منه کړیده. دشمالی پښتونستان باجوړ رپوټ دی چه د اتما نخیلو دملی مجاہدینو چلود سلطان په ۱۳ او ۱۵ فیقه د ملک گونکت خان په مشری د بنار په عسکری کمپ حمله وکړه اوزیات تاوان ئی ورورسا وه .

د سالار زو مشرانو او عالمانو د یوې تاریخي جرگې په پای کې فیصله وکړه خوچه
د باجوړ خاوره د پاکستانی استعمار د تیرۍ ویره ه وچوډه وی د سالار زیو خلک به خپلو
منځو کی خپل ټول اختلافونه یوه خوا پر یز دی

د سلطان په ۱۵۰۰ نېټه په شنکر گل کی قوم یو ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی د سالار زیو
مشرانو عالمانو اوزیاتو خلکو گډون درلود په دغه جرگه کی ملک محمد عظیم خان، ملک حبیب الله خان
ملک بانی خان، ملک نوکر خان، ملک گل محمد خان او ملک گل همیش خان مفصلی ویناوی وکړی
په آخر کی د رایو په اتفاق تصویب وشو تر هغه وخته پوری چه د باجوړ په خاوره باندی د پاکستان
د استعماری قواوو د تعرض موجودی د سالار زو قوم به په خپلو کښی سره ټول اختلافونه ټال
کړی او په اتحاد سره به دخپلی خاوری د ساتلو په لیاره کی له هر ډول قربانی څخه ډډه و نه کړی
بل خبر وائی چه په بنار او موندنه کی د پاکستان په نظامی تاسیساتو باندی د ملی مجاهدینو حملی
نوام لری او د پاکستانی مقاماتو د سخت تشویش باعث شوی دی .

د شوقدر په تاریخي جرگه کی د پاکستان د استعماری حکومت پر ضد مهمی فیصلی

د شوی

د سلطان په ۸۰۰ نېټه د ملی هوامی گروند د غړی ښاغلی قسمت خان په مشرۍ په شوقدر کی ستره
جرگه شوی وه چه په زرگونو خلکو په کی گډون درلود غوښته دقرآن کریم دڅو آیتو په تلاوت
پراستل شوه . وروسته دخټکودا کوری اوسیدونکی ښاغلی غلام فاروق ملی یو جذاب شعر ولوست
ورپسی ښاغلی رضوان الله کا کاخیل په خپله مفصله وینا کی د پښتونستان په خلکو باندی د پاکستان
د استعماری حکومت ظلم او اشد تهره شرح ورکړه او د پښتونستان د بند یانو د ژر خوشی کولو
دغوښتنی په ضمن کی یی وویل چه د پښتونستان ستر مشر خان عبدالغفار خان هیڅ گناه بلری بی لدی
چه د پښتونستان دخلکو د حقو دپاره مبارزه کوی . ارباب محمد سعید خان دخپلی وینا
په ضمن کی د پاکستان له حکومت نه په کلکه وغوښتل چه ژر د پښتونستان ټول سیاسي بندیان خوشی
کړی او ضبط شوی جایدا دونه یی بیرته ورکړی جرگی د رایو په اتفاق په یو فیصله لیک کی د پاکستان
د حکومت څخه وغوښتل چه ژر تر ژره د پښتونستان ټول سیاسي بندیان خوشی کړی او جایدا دونه یی
بیرته ورکړی .

د ملی مجاهدینو له خوا دیوی چاودنی په انر د بنار کمپ ملایم ووژل شو

د پاکستان یو تن ملازم د هغی چاودنی په اثر چه د بنار په عسکری کمپ کی دیو ټو لگی

ملی مجاهدینو له خوا شوی وه مړ شو . د هغه د شوی د ملی مجاهدینو نورو ټولگیو د سلطان په ۱۸
او ۱۹ نېټه د بنار په کمپ چزی وکړی او د دښمن قواو هم په مقابل کی د مجاهدینو په ضد سخت
اوبی ساری چزی وکړی .

ملی مجاهد بنود تېلفون مزی له منځه وړی او په چاودیدو نکوموادو ته تاوانونه اړولی دمسعودو دښمن خپلو ملی مجاهدینو ته لکيو دسرطان په ۱۷ نېټه دچندولی اوسرو کې په عسکری چونیو باندې چزی کړی او تاوان می وراړولی دی دغه راز دمسعود دمنزیو بیلو بیلو ټولگیو دښاغلی شاه بهرام ، ښاغلی جانشاه خان، ښاغلی گل محمد خان، ښاغلی عظیم خان ښاغلی نبي خان، اوشاغلی گل خاتم خان، په مشرۍ د سروکي، چندولی ، سپیلنوی اولدی په عسکری چونیو چزی وکړی اود پاکستانی قواوله خوا هم په دوی چزی شو ی دی یوشمیر نړواو ملی مجاهدینو دسرطان په ۱۵ نېټه دمسعودو دمنزیو اوسیدونکي ښاغلي گل حلیم خان په مشرۍ دټاټک په سیمه کې زیاته مسافه دتلفون مزی له منځه وړیدی بل ټولگی ملی مجاهدینو دساره راغه دتحصیلدار کور په چاودو ښکړ موادو وران کړ دغه شان یو بل ټولگی ملی مجاهدینو دسرطان په ۲۲ نېټه دزیرانیو په سیمه کې په یوه قافله دولتی لاریو چزی وکړی وهغو ته ئی زبان ورساوه .

په کړه نیکو کې دیوی -ختی چاودنی په اثر ۱۱ تنه ټپیان شويدي

دسرطان په ۲۴ نېټه په کوبه کې یوه سخته چاودنه شویده چه دغه په اثر ۱۱ تنه ټپیان شويدي .

دپاکستان داستعماری حکومت له جوابندی شو

دپاکستان استعماری حکومت دکوها ټ دضلع دهنکو دتحصیل مربوط ددرسمند دکلې او سیدونکي ښاغلي ملک سرور خان دازا دی غوښتی دفعالیت په الزام قبولی او دکوها ټ زندان ته یی استولی دی .
دا دپه میاشت کېښی :

دمحکوم پښتونستان عالمانو دپاکستان دحکومت نه اطاعت اعلام کړ:

دسرطان په شلمه نېټه دمولینا سید گل بادشاه په مشرۍ چه دمركزی محکوم پښتونستان نظام الامامادی ، ترریاست لاندی بولوبه غوښه شوی وه چه هغی ته په زرگونو عالمان او پښتونستان دخلکو دبلو بیلو دلو نمایندگان وغځوو . په دغه غونډه کې مولینا سید گل بادشاهه مولینا عبدالقیوم پوپلزی اومولینا غلام غوث هزاروی ویناوی وکړی چه دحاضرینو دزیات هیجان سبب شوی او په ډیر حرارت سره تأیید اواستقبال شوی .
غونډی رایو په اتفاق دغه مواد تصویب کړل .

۱- څرنگه چه دپاکستان حکومت اوسنی واکمن دخلکو وهیلو ته هیڅ اهمیت نه ورکوی نوله دی کبله دغه حکومت شرعا درست ندی اومونږ لهافونه ددغه راز حکومت په اطاعت مکلف نه بولو .

۲- دپاکستان اساسی قانون نه دمذهبی اصولو څخه منبع اخستی ده اونه دملیت داساس سره برابر دی نو محکمه هغه نه منو او باید ژر تر ژره فسخ شی .

۳- ټواي مسیحی تعلیمی، تربیتی، معالجوی اوتبلیغاتی ادارې دیوتړلی شی اوددغو ادارو سرپرستان دی چه تل داسلام له پېر څخه خلك مړتدوی وایستل شي .

٤- ټول سیاسي بنديان او مذهبي عالمان چه د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شوي او په بندي خانو کي په افسوس ځانگړول ژوند کوي د قوم نمايندگان او د وطن د آرادې مجاهدين دي بايد ژر له محبسونو څخه خوشي کړي شي .

٥- د افغانستان سره درواړو د پري کولو په اثر زړگوتنه سوداگرانو کارگران په بيکارۍ اخته شوي او تجارت يې له منځه يډلي دي اوله د درکه زينت چيرتاوانونه وراوښتي دي لدی کبله بايد د پاکستان حکومت د ژر خپل روابط د افغانستان سره بيا برقرار کړي چه د دغه لږمالي خلک له اقتصادي مخمصي او تنگسۍ څخه خلاص شي .

په پاکستان بندي خانو کي د پښتو نستان سياسي بنديانو حالت ډير زړه سوونکی دی:
د مومندو د پاري په سيمه کي د ملي عوامي گوند رئيس ښاغلي بشير احمد چه په دې ورځو کي د پاکستان له محبس نه د يو کال بندي وروسته خوشي شوي دي دو ښاڼه ترڅ کي وويل چه د سکر، مچ مونت گمري، ملتان، حيدرآباد او بهاولپور او هري پور په جيل خانو کي د پښتو نستان د سياسي بنديانو حالت ډير خطرناک دی او زياتره يې په ډول ډول ناروغيو اخته شوي دي .

د د وويل سر بير په دې چه د هغو سيمو آب و هوا د پښتو نستان د سياسي بنديانو د حال سره هيڅ ډول مطابقت نلري دغه محبسونه صحتي شرطونه او آسانتياوي نلري او د هيڅ يو فاروغ بندي تداوي او علاج نه کيږي. علاوه په دې هر کله چه زياتره سياسي بنديان په سختو او شاقه خدمتونو محکوم شوي دي د بنديانو خپلوان نښي کولي چه د هغوی سره وگوري او تماس ورسره پيدا کړي. د د وويل په داسي حال کي چه په دغو محبسونو کي خوتنه مړه شوي دي د پښتو نورو کسانو حالت هم د بحران آخر درجي ته رسيدلي دي او پښتني نور سياسي بنديان ياد دماغ په خلل اخته شوي دي او يا يې د سترگو ديد له لاسه ورکړيدي او يا کاڼه شوي دي. ښاغلي بشير احمد وويل هغه کسان چه په جيل خانو کي مري د زندان د چارو واکمن مړه د خپلوانو سره د هغوی د مړي په ورلو کي هيڅ ډول مرسته او همکاري نه کوي .

د مردان د ضلعي لارښوونکو او مشرانو د پاکستان له حکومت څخه په کلکه غوښتي
چه ژر د پښتو نستان سياسي بنديان او مشران خوشي کړي:

دخدائي خدمتگارانو د گوند يو شخصيت ښاغلي سالار جمعه خان چه له يو کال بندي وروسته خوشي شوي دي په يوه وينا کي ويلي دي چه دخدائي خدمتگارانو لارښوونکي او وطن غوښتونکي نور مشران په پاکستان کي اذيت او د سختو تکليفو نوسره مخامخ دي او د دې حالت د زياتي خواشينۍ وړ دی .

د د وويل د مچ په جيل کي يو شمير زيات سياسي بنديان په ډول ډول ناروغيو اخته شوي دي او په تيره بيا د ښاغلي حسين بغش کوثر حالت ډير خطرناک دی .

سالار جمعه خان په پای کي وويل که د پښتو نستان مشران ژر له جيلونو څخه خوشي نشي او زموږ ملي غوښتنه ونه منله شي موږ به جيلونو ته لاړ شو .

بل رپوټ وائي چه د مردان د ضلع لارښوونکو مشرانو د پاکستان له حکومت نه غوښتي دي چه ژر ټول سياسي بنديان په تيره بيا د زبدي خان او عبدالعزیز خان چه د کويټي په بنديخانه کي يې صحتي حالت بيخي گډوډ دی او ژوند يې په خطر کي دی ژر خوشي کړي .

په غوښتن لیک کې وېل شوی دی چې د دغه خان سختې ناروغۍ په مرکزي محکوم پښتونستان کې په زرگونو خلک مضطرب کړي دي او بوزيات شمير خلک دده د پوستني دپاره دکو يقي خواته روان شوي دي حومتاسفانه دمحبس دچارواکمن هيڅ پوښتن ته اجازه نه ورکوي چه له دغه خان سره د ناروغۍ په بستره کې وگوري بل رپوټ وائي چه د پاکستان دپارلمان غړي نوابزاده نصراالله خان د سياسي بنديانو په باب کې د پاکستان د استعماري حکومت غياست وغاڼده او وييل چه د مخالفو گوندو مشرانو په مقابل کې د پاکستانی زمامدارانو زويه د هند په نيمه قاره کې د انگليس د استعمار د معرديسات نه پوره بده ده .

د آزاد شمالي پښتونستان په تاريخي او ستروجرگو کې مهمې فيصلې وشوې:
د سرطان په ٢١ نېټه په بالام ښار کې د درسدين، لړدين، برامدک، لړآمدک، مړبو ط د سالارزيو دهالمانو، ملتانو، مشرانو اودنورو ډېرو خلکو په گډون ستره قومي جرگه د مټه شاه د ښاغلي ملک سرور خان اودکڅي د ښاغلي ملک ولايت خان په مشرۍ او بله جرگه داسد په دوه مهورخ په ښوونکي بابا کې دواړه ماموندو او مالارزيو د قبيلو د نمايندگانو اودنورو ډيرو کسانو په گډون شوي وه عالمانو او قومي مشرانو په غوڅو جرگو کې جذابي ويناوې وکړې او په گډه او اتفاق د پاکستان د استعماري حکومت د تېر په ضد د باررو دوام په باب کې مهمې قومي فيصلې وشوې .

د پښتونستان او پاکستان نامتوليکوالو او اديبانو د پاکستان له حکومت څخه غوښتنې دي چه د خلکو د اساسي حقوقو مراعات وکړي:

د پښتونستان او پاکستان پښتو تنو نامتو اديبانو اوليکوالو ديو گړه غوښتن لیک په ضمن کې د پاکستان له حکومت څخه غوښتنې دي چه د بشر د حقوقو د اعلاميې د مندرجاتو سره سم د خلکو د اساسي حقوقو مراعات وکړي او خلکو ته حق ورکړي چه د بشري اساسي حقوقو د دفع دپاره عدلي محکمو ته مراجعه وکړي شي . غوښتن لیک څرگندوي چه په اوسني حال اوداوسنۍ اساسي قانون له مخې عدلي محاکمې نشي کولې چه د بشري حقوقو د شکايت د موضوع په باب کې فيصله او غوره وکړي په غوښتن لیک کې وېل شوي دي چه له هر گوت نه داوسنۍ حالت په ضد د خلکو د استغياج غېز پورته شوي دي او تر هغه وخته پوري چه دغه جائيزه غوښتنه وه منله شي اوسني بهران به ورځ په ورځ زيات شي . د دغه غوښتن لیک د لامل لیک کولو په جمله کې پاکستانی مشهور شاعر، اديب د لينن د جاتړي اخيستونکي ښاغلي محمد امدد قبض هم شامل دي . بل خبر وائي چه په محکوم پښتونستان او پاکستان کې بهران زيات سخت شوي دي . د پښتونستان د خلکو د ملي نهيضت ډېر مختک اود زرگونو سياسي بنديانو د خلاصون دپاره خپل فعاليت زيات کړي دي اوله بلې خوا داوسنۍ اساسي قانون د لغو کولو دپارلمان حکومت د طرز دروغي کار کولو د سياسي مشرانو د خوشي کولو اود بشري حقوقو د تضمين په غرض د ختيز بنگال د خلکو مبارزي نوري هم زياتې شوې دي . د پاکستان د حکومت د چارو واکمن د دغه بهران د سختيدو په اثر وراړخا شوي او په ختيز بنگال کې دکابينې يو وزير په څرگندېدول خلک ته ديد کړل چه که بهران دوام وکړي دغه دکرارولو دپاره په بيا عسکري حکومت اعلام شي .

د سیري د هجلی په یوه مهمه جر که کښی د پاکستان د اسلام په ضد او د دیموکراسۍ په خلاف سیاست سخت غندل شوی دی:

داسې په دریمه نېټه سیري په محله کی موجه جر که شوی وه چه په هغی کی د پاکستان د اسلام په ضد او د دیموکراسۍ په خلاف سیاست سخت وغندل شو جرگی دراپوه اتفاق د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل چه د ضد اسلامي اقداماتو څخه لاس واخلی او ټول سیاسي بندیان خوشی کوی دغی جرگی ټینګار وکړ چه د پاکستان په سیاسي قانون نوی کتنه وشي او د سیاسي فعالیتونو اوسیدو سی گوندو جوړیدو ته اجازه ورکړی شي. دغی جرگی وغوښتل چه باید هر بالغ ته دراپو ورکولو حق ورکړی شي دغه دملی عوامی گوندیو ستر شخصیت ښاغلی سردار عبدالرشید په پېښور کی په یوه وینا کښی ویلی دی چه دحاج عبدالغفار خان او دده دزرگونو تنو طرفدارو بند چه د انګلیس له استعمار څخه می دهند د نیمی قاری د آزادی په لپاره کښی ستری قربانی ورکړی دی دخوا شینی وړ دی ده وویل هغو کسانو چه د انګلیس د استعمار په موده کی د انګلیس د وفا دار و مامو رینو په حیث خدمت کاوه اوس یی د چارواکی په لاس کی دی خو هغه شخصیتو نه چه د وطن د آزادی دپاره می قربانی ورکړی یی په جیلونو کښی پراته دی ده وغوښتل چه ژر خان عبدالغفار خان او ټول سیاسي بندیان خوشی شي.

په پېښور کی د بوی ستری جرگی په پای کی له پاکستانی واکدارانو څخه وغوښتل شو چه زردی د پښتونستان سیاسي بندیان خوشی کړی:

داسې په ۵ نېټه د پېښور ښار ختیز ته نژدی په ناروچیه کی ستره جر که شوی وه چه په هغه کښی د پېښور په زرگونو خلکو او د مرکزی محکوم پښتونستان زیاترو شخصیتو گډون کړی ؤ په دغه جر که کی د قوی مشرانو له خوا په زړه پوری وینو وشوی او د حاضرینو په اوزدو چکچکواستقبال شوی میا رضوان الله کا کاخیل دخپلی وینا په ضمن کی وویل چه پاکستانیو مستبدو زمامدارانو خپل اقتدار او تسلط دساتلو او دوام دپاره د پښتونستان په خلکو بیل بیل پروگرامونه تطبیق کړی دی چه ددوی یوه نا جا مزه نقشه دیونټ تشکیل او تطبیق دی ده له پاکستانی واکدارانو څخه وغوښتل چه پښتونستان د خلکو د قصبو دحل په لپاره کی له واقع بیني څخه کار واخلی او له دینه زیات د پښتونستان خلک اذیت نکړی جرگی د پښتونستان د سیاسي بندیانو د ژر خوشی کولو غوښتنه وکړه دغه راز د خدای خدمتکارو د گوند ستر شخصیت دزیدی ښاغلی عبدالعزیز خان چه په دی وختو کی د ختی ناروغی په اثر د مچ له بند څخه خوشی شوی دی ویلی دی چه په پاکستانی جیلونو کی د پښتونستان د سیاسي بندیانو حالت ډیر دردناک دی ده وویل چه زیاتره بندیان په ډول ډول ناروغیو اخته دی او نه یوازی ددوی علاج نه کیږی بلکه د جیلونو حکامو له دوی سره بده رویه غوره کړیده او هر څومره چه کولی شي سیاسي بندیان اذیت او توهین کوی او وی ویل د سیاسي بندیانو په جمله کی داسی کسان هم شته چه دهغوی سن سلو کلو ته رسیدلی دی. ده وویل چه د پارلمان یو سلو شپږ تنو غړو په گډه سره د پاکستان له حکومت څخه غوښتنی دی چه ټول سیاسي بندیان خوشی شي سره له هغه هم خان عبدالغفار خان مو لیتا بها شافی سی، ایم، سید، خان عبدالصمد خان اخکری او نور سیاسي بندیان تر اوسه لاهم په بند کی پراته دی او دغه پخپله ددی خبری ستر سندی چه اوسنی پارلمان د حکومت په نزد هیڅ ارزښت او قیمت نلری

د پښتونستان موضوع

د نړۍ دمطبوعا نو په نظر کښې

رسمي اعلامیه:

د سنبلې په ۱۵ نېټه په پېښور او کویټه کې د افغانستان قونسلګریو او همداران په پېښور چمن او پارو چنار کې د افغانستان وکالت تجاریو د پاکستان د حکومت د یو طرفه او نادرست تصمیم په اثر رسماً خپلو وظیفو ته خاتمه ورکړه. د پاکستان حکومت دخپل دې اقدام په اثر یو وار بیا خپل دېد او دښمنانه نیتونه د افغانستان په مقابل کېښي تایید کړل د افغانستان حکومت د آګوست د ۱۲ شم تاریخ، په خپل لخوا یې لیک کېښي د پاکستان له حکومت څخه غوښتي و چې په خپل دغه نادرست اقدام چه ددو هېوادو په منځ کې د نامطلوبو او ناګوارو عواقبو مؤجد کېږي، تجدید نظر وکړي. لږکه چه ددې اقدام په تمویل سره ددو مملکتو په منځ کې د سیاسي روابطو دوام خپل ختمیږي. مګر له لاسه ورکوي هغه وخت به نو افغانستان مجبور وي چه دیوی هغی په ترڅ کې که د پاکستان حکومت د تجدید نظر څخه مخان وژغوري خپل سیاسي روابط ختم شوي وګڼي. په دې موده کې د پاکستان حکومت په دې تصمیم باندې تجدید نظر ونکړ او د پاکستان لوی سفير دخپل حکومت د منفي دریځ څخه څار چه وزارت ته اطلاع ورکړه. لږکه نو د پاکستان د حکومت ددغه سیاست په قیلولو سره په عملی ډول سره ددواړو مملکتونو په منځ کې د سیاسي روابطو د شلېدو عامل فراهم کړ.

د افغانستان حکومت دخپلې آرزو نه مخا لږ مخان په دغه مجبوریت کېښي چه د پاکستان د حکومت د دې سیاست مستقیمه نتیجه ده مومي لږکه نو د افغانستان لوی سفارت په کراچي کې خپلې وظیفې په هغه لږکای کېښي پای ته رسېدلی گڼي او مرا تېب ځي په رسمي صورت د پاکستان څار چه وزارت ته اطلاع ورکړي دی. له دې وروسته به د لوی سفارت شارژ د فیر او غری دوطن خواته راو خوځېږي. د افغانستان حکومت په دغه پېښ آمد چه پاکستان یې یوازې مسئول دی ډیره خواشینی ښکاري کوي او د پاکستان له نظمي حکومت سره د دغو سیاسي روابطو پرېکړه په هیڅ صورت د پاکستان دخلکو سره د علاقو پرېکړه نگڼي، لږکه چه کوم بی شماره او د همدردۍ او ورو رولۍ څک علاق چه د تمادۍ پیر یو را پدېخوا ددغو دوو مسلمانو ټولنو په منځ کې موجود دی د تل د باره به پر لږکای ولاړ وي. (د اصلاح وړ لږکپاڼه)

ښاغلی پټر واک د پښتونستان خلکو ته د سر نوشت د ټاکلو حق تایید کړ:

د بین المللي بونا ټنډ پرس د آژانس د خبر سرسم دملګر و ملتو په موسسه کې د افغانستان دایمي نماینده ښاغلی پټر واک د میزان په اوله نېټه کې دخپل سر نوشت د ټاکلو د پاره د پښتونستان د اووملیونو خلکو حق تایید کړ. ښاغلی پټر واک فیو یارک تایمز ته په یوه لیک کې د پښتونستان دخلکو د پاره دغه حق غوښتي او پاکستان ځي د بشر ددغه اساسی حق سره په مخالفت ملزم کړی دی. ښاغلی پټر واک لیکلی دی چه د پښتونستان اوو ملیونه خلک په آزاد ډول دخپل سر نوشت د ټاکلو حق غواړي. افغانانو دغه حق په متواتر او په ټولو مواردو کې تایید کړی دی حال دا چه د پاکستان حکومت ددغه بشری اساسی حق سره په مخالفت کولو خپل مخان تودید وی.

د پاکستان جمهور رئیس کوښښ کوی چه دخان عبدالغفار خان له طرفداری څخه دخلکو افکار و اړوی

دهغو خبرونو په اساس چه په خارجي جریدو کښي خپاره شوی دی دمحکوم ښتو نستان دمضطربو حالاتو په لحاظ د پاکستان جمهور رئیس مجبور شوی دی چه دمحکوم ښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کښي د ښتونستان د آزادۍ غوښتنو نکي مختلفو مرکزو ته مسافرت وکړي او کوښښ وکړي چه دخان عبدالغفار خان له طرفداری څخه دخلکو افکار و اړوي .

دواشننگتن یوی جریدی د ښتنو سیمه په باره کښي لیکلي دی:

دواشننگتن دنپوری پبلک جریدی داکتوبر پخپله دیرشمه گڼه کښي دافغانستان او پاکستان درواپلو مشکلاتو ته اشاره کړي اولیکي چه ددغو مشکلاتو سوابق باید د ۱۹ پیړۍ په تاریخ کښي ولټول شي. امریکایی جریدی په ۱۹ پیړۍ کي دهند په نیم قاره باندی د برتانیی دسلطی پشرفت بیان کړي اولیکي چه برتانویانو د ښتنو دقبایلو سیمه چه دسند او دیورنډ کرښی په منځ کښي پرته ده دنیعی قاره او افغانستان ترمنځ دیوی خایلی سیمی په حیث پیژند له مگر پاکستان دبرتانوی دجانشینی دادعاسره سره یوگام دراندی واخست او د ښتنو سیمه د پاکستان جز شمیری په داسی حال کښي چه افغانستان تاکید کوي چه لاندراوسه د ښتنو دملک سرنوشت ټاکل شوی دی دنپوری پبلک جریده دایي چه د پاکستان هیڅ یورژیم په ښتنو باؤدی دنفوذ په پراخولو او تحکیم بریالی شوی ندی او دری کاله کیږي یعنی له هغه وخت نه چه ایوبخان د حکومت وائی په لاس کښي اخستی دی د ښتنو د آزادی غوښتنی جنپش په خاص ډول زیات شوی دی امریکایی جریدی د ښتنو د مقاومت او جنپش د زیاتیدو دلیلونه دعسکری رژیم موجودیت او د پاکستان په عسکرو کښي د پنجابی عناصرو داخباراتو زیاتیدل او هم د ښتنو دمسألی د جابراه او تشدد آمیزه حل دلاری په لټولو کښي دایو بخان درژیم اصرار شمیری .

د ایوبخان دیکتاتوری :

امریکایی جریده وایی چه د ایوبخان اقدامات تل غیر محتاط او هیڅ ډول دوراندیشی نلری . او په تیره بیا د هغه وخت نه چه ایوبخان د پرزدنت کښیدی د میلمه په حیث اتارونی ته مسافرت کړی دی او پرزدنت کښیدی هغه د پاکستان جارج واشنگتن بللی ؤ د پاکستان د دیکتاتور عملونه له پخوانه زیات نا عاقبت اندیشه شوی دی . دنپوری پبلک جریده چه د امریکا د روشنفکرانو او منورینو د کتنی وړ ده د اقتقاد په ډول لیکي چه په اتارونی کښي د ایوبخان په میلمه پالنه کښي مبالغی دده غرور او نا عاقبت اندیشی زیاته کړي او ناوړی نتیجی ئی ورکړی دی چه باید ترمیم شی .

د چکوسلواکی یواخبار لیکلي دی چه افغانستان حق په جانب دی :

په پراگ کښي د رودی پراوو ، اخبار لیکي ، سره له هغه چه د برتانوی استعماری حکومت او حتی د پاکستان حکمرانانو په وحشیانه ډول د نظامی د روندو قواو په واسطه د ښتونستان په خلکو باندی حمله کړی ده چه په دغه ترتیب دهغوی و آزادی جنپش محوه

کړې خو بريالي نشول. د چکوسلواکيې ورځپاڼه د ۱۹۶۱ کال د اکتوبر د ۱۵ نېټې په گڼه کښې په يوه مقاله کښې تر دغه عنوان لاندې چې « افغانستان حق په جانب دی » ليکلی چې: د پاکستان تر ساطې لاندې سيمه کښې دوه مليونه پښتانه اوسېږي چې د افغانستان د خلکو سره فرهنگي او نژادي نه شلیدونکي روابط او علايق لري. هغه وخت چې د برتانيې استعماري قواوې د هند په نيمه قاره کښې د خپلې امپراتورۍ د پراختيا دپاره په چکر په بوختۍ وې يوه برخه پښتانه يې د خپلې اصلي خاورې او مورنۍ ټاټوبې څخه بيل کړل او د خپلو متصرفاتو جزئې وگرځول ددغو پښتنو د قبائلو د نيولو دپاره يې ډير کوشش وکړ چېکې ورځپاڼه وايي په داسې حال کښې چې د استعمار ټولره نڅخه ټول شو خودغه پښتانه خپلواک نشول او د آزادۍ په لاره کښې ددغو اوو مليونو پښتنو په مجادلو کښې ډير لږ تغير هم رانه راغی، دغو پښتنو د استعمار د ساطې په وخت کښې پخپل ټول قدرت سره د خپلې آزادۍ دپاره مجادله کوله. دغه ورځپاڼه ليکي. خو مياشتې پخوا د پاکستان حکومت پخپلو منظمو عسکري قواؤ سره چې په الوتکو او ټانکو مجوزې وې څو محله يې د پښتونستان په خلکو سخته حمله وکړه او ددغه وحشيانه تيرۍ په اثر د بنځو اوماشومانو په گډون يو شمير زيات پښتانه ووژل شول د افغانستان حکومت څو واري د پاکستان حکومت د روغې د خبر وله ليارې د پښتونستان د مسألي د عادلانه حل دپاره راوباله، د پښتونستان آزادۍ غوښتنو نکی غواړي چې خپل آبنده سرونه وټاکي. بالعکس د پاکستان حکومت پر له پسې کوشش کوي چې د پښتونستان په خلکو باندې د خپلو ظالمانه عسکري عملياتو په واسطه تعرض وکړي او پدوی باندې ډير زور واچوي چې په هغه لخواي کښې د آزادۍ حس مې کړي. د افغانستان حکومت تل استعمار او دهغه بيل بيل اشکال غندای دی؛ او علاوه پدې دهغو تاريخي علايقوله مخې چې د پښتونستان د خلکو سره ئې لري د پښتونستان د خلکو د آزادۍ حمايت يې کړيدی. د پاکستان حکومت تل په افغانستان باندې فشار راوړی دی چې افغانستان پدغه باب کښې غلې شي، لکه چې پاکستان د افغانستان قوسلگرۍ او وکالت النجاري و ترلي. د چکې ورځپاڼې د مقالې په پای کښې ليکي چې د پښتونستان موضوع تراوسه پورې د پاکستان د مخالفت په وجه لاينجلا پاتې شوی ده.

د پښتونستان موضوع په نه بوالخي يوه کرکينجه او ددغو دواړو هيوادو تر منځ يوه چنچالي مسأله وې، بلکه دوام به يې دنړۍ په دغه برخه کښې سوله او امنيت د خطر سره مخامخ کړي. لدې وجهه ددغه کرکيچ د حل په غرض کوششونه به چې بايد پخپله د پښتنو د آرزو او مقصد سره سم وي د بين المللي سولې او امنيت د ټينگيدو دپاره گټور او موثروي.

د پښتونستاني مجاهدينو فعاليتو د پاکستاني حکومت ټول کوششونه ناکام کړيدي:

د نوي ډيلي « لينک » نومي هندي جريده د ۶۱ کال د اکتوبر په ۲۲ گڼه کښې ليکي چې: د پښتونستان د مجاهدينو دوامدارو فعاليتو د پاکستان د حکومت ټول کوششونه شنه او ناکام کړي او د پاکستان د تشويش باعث شوی دی. په محکوم مرکزي پښتونستان کښې

چه د سر خپوشانو ټينګه کلا او مرکز دی د آزادۍ غوښتنې تحریک روان دی او سره ددی چه د آزادۍ غوښتنې د حس د خپه کولو دپاره د قواؤ په واسطه تهدید کیږي خو بیا هم د فعالیت نه لاس نه اخلی او د آزادۍ غوښتو فک و شمیر ورځ په ورځ زیاتمیږي .

هندي جریده څرګندوي چه په زیات شمیر پښتانه په اوزدو او سختو بندونو چه متمدنې نړۍ د رویې نه مخالف او مغایر دی د پاکستان په محبسونو کېږي پرانه دی . دا جریده وایی چه د پاکستان حکومت ټولو محلي جریدو ته اخطار ورکړی دی چه ددغو آزادی غوښتونکو د جزا او بند د خبرونو له خپرولو څخه مخان وژغوري او که نه وی نو سخته جزا به ورکړی شی . دلینک په یډه لیکي چه د پاکستان حکومت ددی دپاره چه د آزادۍ غوښتنې جنبش له منځه یوسي ، په پېښور او د پښتونستان په نورو ښارونو کېږي یې د خپلو پولیسو او مسکرو افرادو شمیر او تشکیل زیات کړی او په یو محای کېږي د پښتنو د راټولیدلو اود آزادۍ غوښتنې د تبلیغ مخه نیسي .

د هندي جریده داهم لیکي چه د پاکستان حکومت خپلو اجیرانو او ګماشته ګانوته توصیه کړی ده چه جرګي او ټولنې وکړي او خلک د آزادۍ غوښتنې نه منع کړي لکه چه ورکړو په سیمه کېږي دغو اجیرانو د جرګي په کولو پیل و کړ خو په دغه وخت کېږي پښتنو ناری وهلي چه باید پاکستان سمدستي خپلې عسکري قواوې د هغوی له سیمې نه وباسي او په باجوړ کېږي د ظالمانه تیري او تجاوز څخه لاس واخلی . په پای کېږي یو پاکستانی افسر چه په دغه جرګه کېږي حاضر ؤ د خپلې ویرې نه وتښتید .

هندي جریده خبر ورکوي چه د پاکستان د حکومت یو تن بل افسر د کوهات خوا ته روان شو چه په دېره اسماعیل خان کېږي د افریدو قبایل د پاکستان په ضد د قومي جرګو د کولو نه منع کړی خو بیخي ناکام شو . که څه هم د پېښور کمشنر په ډول ډول وسیلو خلک خیبر ته له تګ څخه منع کوي خو بیا هم د افریدو په قبيله کېږي د آزادۍ غوښتنې جنبش دوام لري .

د پاریس یوې جریدې لیکل دی چه د پاکستان حکومت د پښتونستان د اوسنیو حالاتو او د افغانستان سره د روابطو د شلوولو مسئول دی :

د پاریس د تربیون دی نسیون جریده لیکي چه د پاکستان حکومت د پښتونستان د اوسنیو حالاتو او د افغانستان سره د روابطو د شلیدو مسئول دی . د پاریس تربیون دی نسیون جریده د ۱۹۶۱ کال د نومبر د ۲۴ تاریخ پخپله ګڼه کېږي لیکي چه د افغانستان او پاکستان ترمنځ د پښتونستان نزاع ورځ په ورځ پراختیا مومي . د پاریس ورځپاڼه وایی چه د پاکستان د حکومت په تشکیل او د برتانوي هند د شمال غربي سرحدو په حیث د برتانوي هند د سرحدو په تحمل پیل سره پښتانه قبایل په پاکستان کېږي شامل کړل شول . په داسې حال کېږي چه دغه پښتانه د هیلو ، احساساتو او وینې له حیثه مخان افغان شمیري او د پښتونستان د خلکو د آزادۍ غوښتنې حرکاتو له دغه حقیقه نه منشأ اخستی ده . د تربیون دی نسیون جریده لیکي چه د پاکستان

حکومت ددی په لځای چه ددغو حرکاتو په مقابل کېنې دتفاهم دلاری راشی د شدت اوزور لاره یی نیولی ده. اوله یوی خوا یی د پښتونستان مشران تر زجر لاندې نیولی دی او له بلې خوا یی د افغانستان په اقتصادی بلوکاچ لاس پوری کړی دی او دهند د بهر خواته د افغانستان یواځینی تجارتی لاره یی پری کړی ده.

د پاکستان د نظامی حکومت د مظالمو په ضد او د پښتونستان د آزادۍ په باب

ویناوې وکړی

د پاکستان دار دو ژبو ورځپاڼو دا اعتراض او لیکلو له مخې په هغه غونډه کېنې چه د فبر وری په ۲۱ دوت په دریمه نیټه د لندن په سینټ نیکراس هال کېنې دسلګونو پاکستانیو متعلمینو او وسیدونکو پاکستانو له خوا د پاکستان د نظامی حکومت د مظالمو په ضد شوی وه په هغې کښنې د پښتونستان د آزادۍ په موضوع په تفصیل سره خبری وشوی او یوشمیر ویناګو و نکود بڼګال د خلکو له خوا د پښتونستان دملی فوضت سره خپله سخته همدري بشکاره او څر گنده یی کړه چه د پښتونستان غوښتنه د پښتونستان د ملت د آزادۍ نجر ښکاري او څر نگه چه دغه غوښتنه مستقیماً د سر نوشت د ټاکلو له حق سره ارتباط لری نو له دی امله د بڼګال خلک له هغې سره دیوه انسانی نهضت په حیث مینه لری او دهغه واقعیت یی درک کړی دی. خبر د احم وایی چه د بڼګال د خلکو دغه خالصانه ویناوې اود ورور ګلوی د همدردی څر گند ول د پښتونستان په ملی او اجتماعی ټولنو کېنې د امتنان او زیاتۍ مینې باعث شوی او د بڼګال د خلکو له مشروع او حق په جانب غوښتنو سره د پښتونستان د ملت د خلکو د همدردۍ مراتب زیات شوی دی باید هېر یی نه کړو چه د بڼګال خلکو او د پښتونستان ملت تل په خپلو کېنې له پوره حسن نظر اود واقع بینی له تفاهم څخه کار اخستی دی او په تیره بیا له هغه وخت وروسته چه د پښتونستان او بڼګال د دوو مشرانو خان عبدالغفار خان او مولانا عبدالحمید بوشا نی تر منځ د پښتونستان او بڼګال د خلکو دملی مقصدونو او د انسانی حقوقو داخستلو دپاره یو ګډ پروګرام تصویب او موافقه ور باندی وشوه له هغه نه وروسته د بڼګال او د پښتونستان د خلکو تر منځ د همکاری او همدردی حسن جدی شکل غوره کړه او دواړو خواوې دملی غوښتنو په باب کېنې یو له بله سره پوره همدردی لری.

ایوب خان قصد ا د افغانستان او پاکستان دروابطو د شلید لومو جبات بر ابر کړی دی

د ددبلی انډین فارن افیرز مشهوری جریدی د دسا مبر دمیا شتی په خپله ګڼه کېنې دایوب خان د خطرناک تصمیم تر عنوان لاندی یوه مقاله خپره کړی ده. په دغه مقال له کېنې یی د افغانستان او پاکستان تر منځ دروابطو دخپې پړ کیدو په باب کېنې داسی لیکلی دی: ددی خپې پر ټیا نیټه د نولسمی پیړۍ د شروع څخه شروع کیږی. په هغه زمانه کېنې جدایی او تفرقه واجوه او حکومت وکړه د سیاست د خاوندانو او د دسیسو په لپ کېنې یو برتانیوی مامور د مکناتین وکړی شو چه په ۱۸۳۸ کال کېنې د لاهور موافقتنامه منځ ته راوړی دغه

موافقتنامه دسکا نو د حکومت او د یوه افغانی مخلوع او مطرود امیر ترمنځ چه شاه شجاع نومیده لاسلیک شوه له هغه وخت نه تر اوسه پوری د برتانویانو د یو پکونو او توپونو او ازو نه او د پښتنو په ملک کښی د آزادی دپاره د پښتونو ناری اوریدل کیدلی . د هغالی لیگونکی (چه د جربندی مدیر ښاغلی جتند را اگروال دی) د پښتونستان د جغرافیایی ساحی د بیانو لویه وروسته شرح ورکوی قبا یلی برخه د هیڅ یوی پر دی ملطی تر حکم لاندی نه ده په هندستان کښی بر تافوی تحکم ، هڅیکله په قبا یلیانو باندی ددی قایم شوی ، لڅکه چه ددی برخه پښتانه تل او پر له پسې د برطانویانو سره جنګیدلی او لویې قربانی یی ورکړی دی .

د پښتونستان محکومه برخه: جربندی د پښتونستان محکومه برخه یاده کړی اولیکي چه: د هغو دری ملیو نو پښتنو په باره کښی چه دشمال غربی سرحد د ایالت په محکومه سیمه کښی ژوند کوی باید وویل شی چه پاکستان د بر تافیی په شان هغوی په زور او جبر سره د تحکم تر قید لاندی نیسی . افغانستان لدی کبله ددوی د حقو قو او مطالبو اعلام په غوره اخیستی دی چه افغانستان ددیو رند کرښه نه منی حتی د پاکستان د جوړیدلو نه وروسته هم د دواړو هیواوو تر منځ کوم سرحد او پول نه ده ټاکل شوی او افغانستان او پاکستان د لوی کومه معاهده نده لاسلیک کړی .

اقتصادی فشار: د انډین فارن افیرز جربندی د افغانستان او پاکستان ترمنځ د قونستګری او سیاسی روابطو شلیدل چه د ۱۹۶۱ په سپټمبر کښی وشلیدل یاد کړل او داسی تبصره کوی چه د روابطو د دغو شلید او دلیل په افغانستان باندی د اقتصادي فشار د تعمیم لوی د لاری د پښتنو پرو بلم نه دخاتمه ورکولو دپاره دایوبخان تصمیم دی لڅکه چه افغانستان په چه محاط دیو هیواد په حیث بحار ته اړ او احتیاج یو لی ایو بخان قصداً د افغانستان او پاکستان درواړو د شلیدلو موجبات راتول کړل چه په دغه ډول افغانستان مجبور کړی چه د پښتنو د سرفوشت ټاکلو د حق د ملاتړ نه لاس واخلي او د لویو قواؤ د فشار په مقابل کښی په شالارشی مګر افغانستان د پښتونستان په خاوره باندی د تحکم هدف نه لری او د پښتنو د سرفوشت د ټاکل کیدو حق د دغه مقصد دپاره منځ په وړاندی وری چه پښتنو بیا بیا او په کراتود جرګو کولو سره دخپلواک او مستقل پښتونستان د جوړیدلو په باب کښی تصمیمونه صادر او اعلام کړیدی .

د پاکستان پرو پاګندونه: ښاغلی اگروال د پاکستان د حکومت دوروستیو ددو کا لوی پالیسی یاده کړی او لیکي چه په وروستیو ددو کلونو کښی پاکستان کوښښ کړی دی چه افغانستان موقف بیله هغه ډول نه چه دی معرفي کړی اوله دی کبله یی ناری او فسادونه کړی دی چه افغانستان تیر د کوونکی دی پاکستان په دغه صورت تل د افغانستان سیاست غندلی اوداسی اقدامات یی کړی دی چه له هغو څخه مقصد د پښتنو د پرو بلم کړ کیچن او مشکل کول او د افغانستان مجبورول دی چه خپل موقف بدل کړی جریده داهم وایی چه ایوبخان

ددیر او با جوړ دمحلې رئیسانو دخلع کولو په غرض چه دهغه دکښې به مطابق بی خدمت نه کاوه پخپله تحریک آمیز واقعات او کښې پاکستانی عسکرونو په شمول دېشتونستان ملک ته ور بیږلی دی او هرکله چه پښتانه همیشه دخپلو قبا یلو وروڼو په مقابل کښې جگړې ته حاضرندی نو دهغو په لځای بی نور عسکر ټاکلی دی ددغو ټولو اقداماتو دراولپنډی د حکومت مقصد د آزادی په لاره کښې دېشتونو د جگړې او مجادلې له منځه وړل دی.

د پاکستانی دیکتاتور خطر ناک موقف: ښاغلی واکروال، د پاکستان دخارجی سیاست په بیانولو لیکلی چه: پاکستان خپل عسکر په افغانی سرحد کښې اچولی دی اود دهغه خطر ناک موقف ښکاره ښوده چه د پاکستان دیکتاتور ایدب خان فیولوی دی. پاکستان د افغانستان دویرولو په غرض افغانی قونسلگری او وکالت التجاری بند کړی دی او په دغه صورت بی د پاکستان دلاری افغانی ترانزیت عملاً بند کړی دی په دغه ترڅ کښې پاکستان د افغانستان په خړواک کښې مسلح تحریکونه هم مخ په وړاندی وړی، مگر افغانستان د پاکستان له دغو اقداماتو نه ونه ویریده افغانستان په واضحو اوروښانه کلامو اعلام وکړه که چیری د افغانستان او پاکستان ترمنځ د قونسلگری او تجارتي مناسبات دوهم ځل بیا قایم نشی سیاسی مناسبات به وشکیزی دانفین فارن افیرز جریدی دهغو نظامی ترډنود تاثیر ونوپه باره کښې چه پاکستان پکښې شامل دی مفصل توضیحات ورکړی او په پای کښې داسی نتیجه اخلي چه: له دی کبله واضحه ده، چه نظامی ټروټو یو ځل بیا په آسیا کښې دهغه خلکو د آزادی او امنیت په ضد په کار وړل کیږی.

ما یلفظ من قول الالديه رقیب عتید
آیه مبارکه،

سیستم محاسبه دولت در افغانستان

بقلم: عبدالکریم حکیمی

تاریخچه محاسبه دولت:

محاسبه یا حسابداری زمانی بوجود آمد که معامله در جمعیت‌های بشری رویکار شد. در ادوار مختلفه تاریخ بشر، محاسبه متناسب با پیشرفت‌ها بیکه در ساحه دیگر علوم و فنون نصیب بشر گردیده تحول نموده و با اندازه اینکه معامله یا داد و ستد چه در بین افراد یک جامعه و چه در بین افراد دو یا چند جامعه بشری و بالاخره در بین جوامع بشری تکامل نمود محاسبه نیز سیر تکامل خود را پیموده و روز بروز بشکلی درآمده که خصوصیات، و اوصاف، طرز حسابداری و اداره امور مالی را بشکلی و طرز بهتر معرفی نماید.

در قرن پانزدهم موقعیکه ساحه تجارت خاصاً در ایتالیا توسعه و انکشاف یافت تحول بارزی را در تمام اشکال محاسبه و ثبت معاملات وارد نمود از این لحاظ ایتالیا اولین مملکتی است که سیستم محاسبه مضاعف در آنجا رویکار شد و تدوین آن تغییراتی در آن سیستم وارد گردید طوری که دوره تکامل فن محاسبه هنوز هم دوام دارد.

اما قبل از سیستم محاسبه مضاعف فن حسابداری ساده با دفاتر بسیط با اشکال مختلفه در جوامع بشری موجود بوده است که بمشکل ازان میتوان وضع حقیقی حساب را طور صریح معلوم نمود. همچنان سیستم محاسبه ساده بهیچ صورت قادر نبود اوضاع مالی موسسات بزرگ تجارتي، دستگاه‌های صنعتی یا صورت داد و گرفت دول را که روز بروز تکامل مینمود بشکل قناعت بخش واضح سازد همچنان عملیات دفاتر نقدی و جنسی درین طرز اجراات هم آهنگی نداشت نقایص سیستم محاسبه ساده با رویکار شدن محاسبه مضاعف از بین رفت و به نسبتی (بنام مضاعف) یاد میشود که هر معامله در دو جا بنام دو جانب معامله دار ثبت میگردد. از همین لحاظ اوصاف چهارگانه ذیل را مخصوص سیستم محاسبه مضاعف می‌پندارند.

(۱) سیستم مضاعف حساب دارایی و بدهی یک دستگاه تصدی، موسسه، و یا ادار را بصورت واضح تشخیص نموده و حساب مفاد و ضرر خود بخود در آن واضح میشود.

(۲) اگر در یک معامله اشتباه یا سهوی از طرف محاسب رخ میدهد طرز سیستم محاسبه مضاعف خود بخود همین نقیصه را واضح میسازد.

(۳) درین سیستم عملیات محاسبه نقد و جنس بصورت هماهنگ پیش میرود و از همین لحاظ قیمت اجناس مصرف شده و قیمت اجناس خریداری شده و قیمت اجناس موجود در هر وقت و زمان بصورت واضح معلوم میتواند شد.

۴) مهمترین ممیزه و صفت محاسبه مضاعف اینست که گنجایش عملیات متعدد و وسیع را با معاملات متعدد و متنوع که خصوصیت پیشرفت تکنالوژی و علوم و فنون است بخواهی دارا میباشد و در اوقات معینه اوضاع مالی موسسات بزرگ و تصدیها یکساحه فعالیت وسیع دارند و اجراءات مالی دول را طور واضح نشان میدهد.

انواع سیستم های محاسبه مضاعف

بصورت عموم محاسبه مضاعف سه نوع تقسیم میشود.

۰۱ سیستم ایستای.

۰۲ و اتانوی.

۰۳ و بانکی.

تبارین انواع محاسبه مضاعف از نگاه دفاتر، طرز ثبت معاملات، و تشکیلات مربوط بدان است اما مرام هر سه سیستم در حقیقت یک چیز است که بصورت صحیح صورت ثبت معامله و وضع مالی و سسه با تصدی را نشان بدهد.

محاسبه دولت

محاسبه دولت عبارت از چنان طرز حسابداری است که بملاحظه آن میتوان وضع مالی دولت را درک کرده و از چگونگی اوضاع مالی دولت اطلاع حاصل نمود. محاسبه دولت عین مدتی را احتوا مینماید که بودجه دولت یا سال مالی دربر گرفته است. در هر سال مالی اجراءات مالی دولت پنج دوره یا مرحله را طی میکند.

۱- مرحله ترتیب پروژه بودجه

۲- تقدیم پروژه بودجه به پارلمان تدقیق و منظور پارلمان.

۳- اجرای بودجه که مشتمل بر اجرای تعهدات مصارف، تحصیل اقلام عواید بوده و محاسبه دولت کلیه اجراءات مربوطه انرا ثبت، مراقبت و محافظت مینماید و محاسبین دولت از یک طرف در اجرای تعهدات مصارف مطابق قوانین و اصول مربوط با ساس سیستم محاسبه دولت مکلفیت داشته و از طرف دیگر مسئول تحصیل عواید منظور شده موافق بقوانین و اصول مالیات و محصولات دولت میباشد و اجراءات محاسبین است که وضع مالی دولت را از نگاه تقدیم راپور های مالی در اوقات معینه نشان میدهد و همین مرحله موضوع بحث این مقال میباشد.

۴- تقطیش یا سنجش حسابات دولت.

۵- ملاحظه و تصدیق حسابات قطعیه دولت از طرف پارلمان و فیصله حساب سال مالی معین.

طرز محاسبه دولت در افغانستان

سیستم محاسبه با طرز تشکیلات و پیشرفت ساحات علوم و فنون ارتباط نزدیکی دارد. در افغانستان از زمانیکه داد و ستد و معامله رویکار شده و نظام تشکیلات دولت به میان آمده محاسبه دولت نیز بشکل ساده موجود بوده است اما متأسفانه اسناد و وثایق تاریخی که بملاحظه و تدقیق آن بتوان خصوصیات سیستم های محاسبه دولت را از زمانهای خیلی قدیم معرفی

نمود بدسترس نیست امامتوان گفت که سیستم مضاعف محاسبه در حالیکه در قرن شانزدهم در ایتالیا رویکار شد در نیمه دوم قرن بیست با افغانستان معرفی گردید.

خصوصیات و ظایف مستوفی و دارا ستیفا در روزگار باشکوه غزنویان از طرف بیهقی تا اندازه توضیح شده است چنانچه در یکی از کتب تاریخی اندرین زمینه چنین مطابقی درج شده است: «ساب این معاهده هاربخشش ماهه مستوفی بود، مستوفی دایم حساب هر یک از کسانی را میگرفت که پیشه خزانهداری، جامه داری، ضیاع داری، کدخدایی و غیره را داشتند چنانکه از حاصل مالی دولت بر کسی فرود می آمد به حضور سلطان باز مینمود.

حساب نقد، جنس و بهایم دولت همه وقت در دفاتر مخصوص دارا ستیفا ثبت میگردد. کار گرفتن حسابات و سند منی مصارف و دخل و خرج سلطانی را مستوفی ایفا میکرد. مستوفی ناگزیر بود تا آنچه را سلطان از خزانه دولت به ملازمین در بارایان و فقرا و غیره می بخشید همه را حساب بگردد و در دفتر استیفا به ثبت برساند.

عوااید یککه از خراج، مقاطعات، غنایم و هدایا و غیره میرسید همه از طرف مستوفی به حساب گرفته میشد.

توضیحات فوق واضح میسازد که وظیفه مستوفی در حقیقت وظیفه يك محاسب امروز بوده زیرا حساب خزانه حساب مصارف، حساب عوااید و فزاد او بوده و هر يك از نقد جنس و بهایم دولت دفاتر جدا گانه و مخصوص داشته است. مفهوم دخل و خرج در آنوقت موجود و قلام مهم عوائد دولت در آنوقت عبارت از خراج، مقاطعات، غنایم و هدایات معرفی شده و مصارف دولت بیشتر قلم بخشش بود. که به ملازمین در بار شمر او فقرات داده میشدهمین خصوصیات حسابی به اغلب گمانالی او آخر قرن سیزدهم شمس دوام داشته و امور حسابی دفاتر و معاملات دخل و خرج با اساس حسابهای مردم به سبک زوزنا همچو بر روی بست معین و ایجابات معین معامله و ثبت میگردد.

در نیمه دوم قرن سیزده شمس امور مالی و حسابداری دولت تحت نظارت و از طرف مستوفی و سر رشته داران و دفتری ها اداره و اجرا میشد مستوفی الاممالك به حیث وزیر مالیه امور حسابی ولایات و مرکز را انجام بخشیده مراقبت و کنترل مینمود. سیستم حسابی به شکل و طرز سیاق شهرت داشته سر جمع مالیه و بست مصارف دولت تماماً در حساب بولك داران واضح و بملاحظه آن به دفتر حساب خلاصه و موازنه میگردد عوائد دولت به شکل نقد و جنس تحصیل میگردد و تحویل عواید به شکل جنس واضح میسازد که حساب جنس متناسب با حساب نقد تحول نموده و ترتیب حساب گدما مدارها و گدما دارها و صندوقها به ملاحظه و ثبت معاملات در دفاتر جنسی شکل اجرا را بخود میگرفت. دفتر جمع.

و در چ جنسی که به شکل ساده و بدون جدول و ستون بوده اما اسم جمعه و جزء جنس با توضیح نوع و مقدار و مدارك آن به جمع گرفته میشد و در عین صفحه خرج حساب جمعه و نیز به ترتیب قید و باقی و فاضل و جمعه در نتیجه جمع و خرج در اخیر صفحه و اوقات

معینه ایضاح میگردید. رسید جنس و پر داخت جنس عمو ما در روی کاغذ سفید از طرف دفتر داران تحریر و امضاء میگردد.

در سال ۱۲۹۵ يك نفر محاسب ترکی بنام (علی افندی) از ترکیه استخدام و به افغانستان وارد شد تا طرز محاسبه دولت را تدقیق و اصلاحات لازمه را بمیان آورد. باین اقدامات وی از یکطرف مالیات و محصولات جنس کاملاً به نقد تسعیر و تبدیل گردید و از طرف دیگر مکتب اصول دفتری تا سیس شده که در آن (اصول دفتری) با جداول و دفاتر حسابی تدوین و با حضار یکمده محاسبین که به سیستم و طرز جدید مهارت پیدا نمودند طرز حسابداری سیاق به طرز اصول دفتری تعدیل و تغییر یافت که این روش تا سال ۱۳۰۳ دوام داشت.

در اواسط سال ۱۳۰۳ اصولی بنام سیستم (محاسبه شهری) یا (حسابداری ماهوار) رویکار گردید که در سال ۱۳۰۷ باویکار شدن مجدد اصول سیاق عوضی شد که دو سال دوام نمود اما از اواخر سال ۱۳۰۸ الی سال ۱۳۱۴ مجدد طرز محاسبه شهریه را گنج بوداین سیستمهای حسابی کاملاً به شکل حساب ساده بوده و نظریات محاسبین وقت که بنام (میرزا) یاد میشدند در تحریف هر يك از این طرزهای محاسبه تاثیرات فاحش داشت.

در سال ۱۳۱۴ دولت يك نفر مشاور مالی را بنام (داکتر ژینو منچولی) بمنظور اصلاح تشکیلات دوائر مالیاتی و بهبود سیستم بودجه و محاسبه دولت استخدام نمود این شخص با تجربه کافی در فن محاسبه توانست در مدت کمی از یکطرف نظریات عمومی را راجع به مدارك و عواید و مصارف دولت تصنیف و از جانب دیگر در مورد ترتیب بودجه تشکیلات دوائر مالیاتی و محاسبه دولت سیستم ساده پیشنهادی تقدیم نمود چنانچه طی بیانیة افغانیه ۲ میزان ۱۳۱۴ خویش چنین اظهار داشته است.

(پروژه های تشکیلات دوائر مالیاتی افغانستان محتوی چنان پلانهای است که اصول ساده و واضح فعلیه ممالک متدنه عالم را و انمود میکند در تشکیل این نقشه علاوه بر مطالبات و تجارب مطلوبه خویش نیز کار گرفته و هم ترقی و پیشرفت مملکت شما مدنظر گرفته شده است).

نظریات عمومی پیشنهاد شده به اغلی منچولی شامل کلیه اساسات امور مالی کشور و دوره های پنجگانه مربوط آن میباشد. چنانچه راجع به تصنیف و ترتیب بودجه دفاتر مربوط بحساب عواید، مصارف و خزاین دولت و کنترل اجراءات با کلیه جداول و دفاتر مربوط را پیشنهاد نموده بود. که مطالعه پیشنهادات مذکور برای آنها یکبار در رشته امور مالی و حسابی دولت تحصیل نمایند یا علاقمندند خالی از قاعده نیست.

اما حین تطبیق سیستم منچولی متأسفانه از طرف محاسبین وقت در اساسات سیستم مداخله صورت گرفته از یکطرف از اساسات نظریات مذکور انحراف بعمل آمد و از طرف دیگر تفسیر و تعبیر پیشنهادات سیستم مذکور از طرف یکمده اشخاص صورت گرفت که با علم مالی و اساسات فن محاسبه علماً و عملاً کفایت و لیاقت لازم را ندارند. و بومین اساس در مرور ایام، سیستم منچولی به شکل سیستم مجنون مرکب حسابهای درآمده و

اختلاف نظر در بين محاسبين وقت راجع به ترتيبات جد اول و دفاتر حسابي بميان آمد. واز همين لحاظ در سال ۱۳۳۲ دولت مطالعه سيستم منچولي وامكان تطبيق سيستمهاي جديد را بوزارت ماليه امر نمود. همانبود که از آغاز سال ۱۳۳۳ سيستم ژستيون ترکي که اساساً در سال ۱۳۳۰ از ترکيه تحت تطبيق قرار داده شده و از طرف محاسبين ترکي دران تصرفاتي بعمل آمده و حتی دولت ترکيه سيستم متذکره را متروک قرار داده بود، در افغانستان تحت تطبيق قرار گرفت.

سيستم ژستيون تقريباً عين محاسبه ئي بود که سابقاً در انریش نیز معمول بود و در اين ممالک قانون اساسي هر کدام و مقتضيات اجتماعي آنها همچو يك سيستم را ايجاب مينمود اما سيستم مذکور که از يکطرف تمرکز مالي را جداً در وزارت ماليه پيشيني نمود و از سوی ديگر مرکزيت کنترول قبلي اجراءات حسابي و تمرکز امور تفهيش و محاکم حسابي دولت را حاوی بود، با رويحه قانون اساسي، تعامل و اجراآت و مقتضيات و عنعنات ملي ما هم اهنگي نداشته و برعلاوه واضح است که تمرکز کليه اجراآت خاصه امور حسابي در يك اداره زمينه را برای استفاده های سوء، معطلی کار و توقف اجراآت مساعد مي سازد و تأثير مرکزيت و صلاحيت امور حسابي بر پيشبرد پروژهای افکشافی از همه بيشتر نا مساعد بوده است.

بر علاوه نواقص برجسته سيستم ژستيون ترکي که در افغانستان بسال ۱۳۳۳ لي ختم سنبله ۱۳۳۸ تحت تطبيق قرار داشت. قرارآتي اختصاراً توضيح ميگردد.

۱. سيستم ژستيون ترکي ايجاب مينمود تا کليه اسناد معاملات حسابي دواير دولت از مرکز و ولايات و محال در يک مرجع که ديوان محاسبات بود ذخيره گردد. وعدم وجود اسناد در شعبات مبدای حساب مشکلات متعدد دي را رونما نموده بود.

۲. تعدد امضاءها در اوراق، تثبيت استحقاق معاش، و مصرف ابواب معطلی کليه حوالها را فراهم نموده بود.

۳. اختلاط وظائف خزانه بامجا سبه اين امر از يکطرف صلاحيت بيشتر بمجا سبين وقت محول داشته و از طرف ديگر در اجراي امور محاسبين و مکلفيت شان پيچيدگيهاي وارد ساخته بود.

۴. سنجش حسابات دواير مرکزی و ولايات در ديوان محاسبات مدتها به تعويق افتاده و تراکم اجراآت حسابي شش ساله و اينکه رياست ديوان محاسبات نتوانست در وقت وزمان معين حساب مجا سبين را سنجش و کنترول نموده و ترتيب حساب قطيه هر سال مالي را در وقت وزمان آن انجام دهد فقيصه بزرگ سيستم ژستيون ترکي محسوس ميشود.

۵. سيستم ژستيون ترکي که در سال ۱۳۳۳ در افغانستان تحت تطبيق قرار داده شد در حقيقت يك سيستم مغلق و پيچيده محاسبه ساده بود، که نه بشکل ساده باقيمانده و نه شکل سيستم محاسبه مضاعف را بخود گرفته بود. از همين لحاظ سيستم متذکره برای اجراآت حسابي ثبت معاملات و ترتيب راپورهای مالي دولت در حالیکه روز بروز مکلفيتهاي مالي و مصارف عادي و افکشافی دولت توسعه انکشاف مينمود مساعد نبود.

سیستم موجود مضاعف محاسبه دولتی.

امروز در اکثر ممالك جهان نظر به تجارب چندین ساله متخصصین حسابی و مالی باین تجربه رسید ه اند که مر ا م اساسی دولت در قسمت سیاست مربوط بکنترول امور مالی بایست خصوصیات هفتگانه آتی الذکر را دارا باشد .

۱- تقویه تشکیلات اداری هر يك از دواير دولت بمنظور اداره و اجرای مؤثر امور مالی مربوط به آن .

۲- تاسیس و بکار انداختن سیستم مؤثر محاسبه و کنترول قبلی در داخل تشکیلات هر يك از دواير دولت .

۳ - توزیع تخصیصات بودجوی در دوره های متوالی ساز مالی بکلیه دواير جهت متوازن ساختن عواید و مصارف .

۴ - قیام ارتباط نزدیک و وظیفوی و مسئولیت های تقدیم راپور های مالی از شعبات حسابی دواير و شعبات خزانه ب اداره مرکزی محاسبات در وزارت مالیه .

۵ - افکشاف و اصلاح و تثبیت مسئولیت ترتیب راپور های صحیح و بدون مغالطه مالی (صرفیات و عواید) در همه دواير دولت بمنظور فهمیدن عملیات مالی و وضع مالی هر کدام .

۶- تربیه و رسانیدن مامورین حسابی و دیگر شقوق مالی و اداری و اجراءات مالی بمنظور استفا ده مؤثر از اشخاص محدود به حد نهایی .

۷- در اوقات معین کنترول و مراقبت از اجراءات مالی و حسابی همه دواير دولت توسط محاسبین لایق و صادق بمنظور اینکه اجراءات حسابی موافق و مطابق بقوانین تعلیمات و مقررات و لوایح حسابی تعقیب گردد و تصرفات در قوانین و انحرافات از قوانین و تعلیمات و مقررات و لوایح بعمل نیامده باشد . و از یول عواید و مصارف دولت بدون از مدارك معین تعهدات دولت در راه منافع شخصی استفاده نشده باشد .

تطبیق و احراءات و حساب پروگرامها و فعالیتها و تکالیف دولت در دنیاى امروزی با وظیفه محاسب و سیستم محاسبه ارتباط خیلی فز ديك پیدا کرده و حتی اجزای لایتنجری همدیگر میباشد . زیرا از یکطرف فعالیتها و معاملاتی را که یول امروزی اجرا می نمایند در حیات اقتصادی هر فرد کشور تاثیر بارزی داشته و فعالیتهاى اقتصادی دولت در راه انکشاف امور اجتماعی^۱، دفاعی و اقتصادی تامین توازن را در بین عواید و مصارف دولت ایجاد می نماید .

از همین لحاظ است که نتایج قریب و بعید کلیه معاملات مصارف ، عواید و استقراض بصورت واضح سنجش و دانسته شود . و برای دانستن این امر مهم و حصول این مطلب عهد لازم است سیستم محاسبه یا طرز حساب داری دولت بشکلی ترتیب و اجرا گردد که برای حکومت در همه اوقات معلومات لازم را ارائه کرده بتواند . از اینجا است که مرام عمده سیستم محاسبه دولت تعیین نمودن مسئولیت های مالی آن است . باین معنی که سیستم محاسبه باید توضیح نماید :

مصارف و عواید مربوطه هر يك از دواير دولت از طرف آمرین مربوطه با احتیاط کامل در داخل چوكات صلاحیت مصرف شده است یا خیر. ولی مرام از محاسبه دولت تنها به همین نکته محدود نبوده بلکه تفتیش، سنجش و كنترول حسابهای دواير دولت و سیله تصدیق معلومات مورد ضرورت دولت است. وبدون تفتیش و كنترول هر يك از آمرین دواير خواهند توانست قرار میل خود از دارایی دولت استفاده نمایند و طوریکه خواسته باشند مصرف کنند که در نتیجه كنترول مصارف خدمات عامه ناممکن و حتی دانستن این حقیقت که آیا مصارف صورت گرفته دیا خبر خیلی مشکل خواهد شد.

این نکته نیز قابل تذکر است: که دولت همه-اله با یست کلیه افراد و خاصاً نمایندگان ملت را از کلیه ارقام مصارف و عواید مستحضر سازد و برای این مطلب از یکطرف لازمی است تصنیف بودجه دولت تا اندازه ممکنه ساده و عام فهم بوده و از طرف دیگر سیستم محاسبه دولت در ارائه معلومات مصارف عواید و خزاین موثر واقع گردد. زیرا وظایف دول معاصر نسبت بدول قرون گذشته تحول بارزی نموده و وظایف و مسئولیتهای دول معاصر مستلزم آنست که دولت در کلیه امور اقتصاد و مالی کشور مداخله موثر نموده و بمنظور اصلاح و بهبود وضع اقتصادی کشور پلانیها و پروگرامهای انكشاف اقتصادی و اجتماعی را طرح و تطبیق کند.

ذهنیت و طرز تفکر امروزی طوری است که همیشه استفسار میشود: این پروژه با آن پروگرام بچند تمام شده است؟؟ چنین استفسارات و سوالات را محض اجراآت درست و صحیح حسابی و مالی جواب میتواند گفت.

آمرین دواير دولت بادر نظر داشتن فكات فوق نه تنها مسئولیت تطبیق پروژه ها، پروگرامها و مكلفیتها و وظایف معینه را دارند بلکه حفظ و نگهداشت حساب درست و صحیح مصارف عواید مكلفیت مهم آنها تلقی میشود.

در سیستم جدید محاسبه دولت که از میزان سال ۱۳۳۸ در دواير مركز و از اول حمل ۱۳۴۱ در ولایات تحت تطبیق قرار یافته خوشبختانه فكات فوق در نظر گرفته شده و اساسات معین سیستم جدید مواد هفتگانه سلف الذکر میباشد. بطور موجز میتوان گفت که اساس سیستم جدید محاسبه دولت اعتماد و كنترول و مراقبت بعدی از چنین اعتماد است. درین سیستم همه دواير دولت صلاحیت و مسئولیت قابل ملاحظه بی در مصارف و مخارج بودجههای معینه خود داشته و مصارف مربوط را بطرز بهتر بررسی و كنترول می کند.

بلکه در تثبیت و تحصیل مدارك معینه عواید دولت نیز سهم بودواین فکر که «که باید مصرف کرد» با چنین فکر که «مصرف باید مطابق تخصیصات معین بودجوی باشد عواید و باقیات را تحصیل باید کرد» عوض شده است و ذهنیت موازنه عواید با مصارف که قبلاً تنها مكلفیت وزارت مالیه محسوب میشد اکنون دواير دیگر نیز بایست دران سهم شوفد. و در برقراری چنین توازن که تاثیرات بارزی بر قیم عمومی و اوضاع اقتصادی و مالی کشور دارد صرف مساعی نمایند لذا برای تطبیق سیستم جدید تشکیلات مناسب نیز پیشینی شده است.

و تشکیلات شعب مالی و اداری بشکلی ترتیب گردیده که از یکطرف مکلفیت های هر شعبه بصورت واضح روشن بود، و از طرف دیگر تفکیک و تفریق وظایف در بین این شعبات تا حد ممکنه بمیان آمده است. تا اینکه سیستم محاسبه طور احسن تطبیق گردد. باید گفت که هیچ سیستم محاسبه بدون تشکیلات موثر نتایج مطلوب را بار نمیتواند آورد.

یکی از خصوصیات و متمایزات اجراآت جدید حسابی همانا وجود قیود بالای تادیبات در برابر خدمات اجرا نشده و پرداخت قیمت اجناس تهیه نشده میباشد که این ممیزه خود بخود بر کاهش حجم باقیات دولت موثر است و عدم وجود چنین قیود در اجراآت محاسبوی گذشته سبب شده بود که به ملیونها افغانی پول دولت بنام باقیات باقیمانده تحت تصفیه گرفتار شده بود.

خصوصیت دیگر برجسته طرز جدید محاسبه دولت همانا تو حید حساب خزائن و استقاده موثر از داراییهای نقدی دولت است.

در طرز های گذشته محاسبه وظایف شعبات محاسبه با وظایف خزائن مختلف بود محاسبین، وظیفه آمر صلاحیتدار تادیبات خزائن دولت را نیز ایفا میکردند و محاسبین هر اداره در افغانستان یا بانک حساب دارایی مستقل داشتند و این تعدد حسابات سبب شده بود که در حسابات بعضی ازدوایر دارایی بیشتر از احتیاج شان موجود باشد و بعضی دوا یس دیگر نظریه ضرورت احتیاج شدید داری داشته باشند. پولهای خزائن دولت در بعضی حسابات را کد بود و در حسابات دیگر دارایی و وجوه موجود نبود تا با اساس آن اجرای تعهدات صورت میگرفت.

در سیستم جدید وظیفه شعبات حسابی یا محاسبه که ثبت درج و کنترل معاملات حسابی است از وظیفه چک نویسی و تادیبات از خزائن دولت که وظیفه شعبات خزانه است مجزای گردیده و کلیه عایدات دولت از همه مدارك عایداتی در يك حساب معین خزانه انتقال داده میشود. و از حساب معین مذکور کلیه تادیبات دوا یر سورت میگردد. این طرز اجراآت و تادیبه نمودن و تحصیل عواید از طرف تحصیلداران شعبات حسابی کلیه دوائر و اوقات معین و کوتاه موضوع را کد ماندن وجوه دولت را از بین برده و برای بار اول تفریق و تفکیک وظیفه محاسبه از وظیفه خزاین دولت رویکار شد. و برای هر يك از شعب مالی از قبیل و دجه، و محاسبه، خزانه، اداری و تعلیمه نامهای معین ترتیب و بدسترس دوا یر مربوط گذاشته شد.

از نگاه مرا قبت و کنترل سیستم محاسبه بودجه دولت که از آغاز میزان ۳۸ در ساله تطبیق گذاشته شده و تا امروز نتایج مستحاصله از آن قناعت بخش است نوع کنترل و تقویش را ایجاب مینماید.

(۱) تقویش و کنترل قبل از اجرا.

(۲) و بعد از اجرا.

بمنظور تقویش و کنترل قبل از اجرای تمام معاملات و حسابات دوا یر دولت، در تشکیلات خود دوا یر از طرف وزارت مالیه شعب کنترل پیشبینی شده که از نگاه اساسات سیستم شامل مکلفیت آن الذکر می باشد.

۱۰. تدقيق وغور کليمه دفاتر جداول و اوامر در مرحله قبل از اجرا و تصديق مطابقت هر کدام با اصول و مقررات سيستم .
۱۱. تثبيت اينکه پلان و پروگرام و پاليسي مالي و اداري امرين اعطا از طرف واحد هاي معين تشکيلات اداري و حسابي تعقيب و تطبيق گرديده يا خير .
۱۲. تدقيق وغور از اين امر که دارايي و اجناس مربوط اداري بصورت درست محافظه گرديده و حساب جنس و دارايي در اوقات معين با مصرف و توزيع جنس از ديپوها و موجودي آن موافقت و مطابقت دارد يا خير .
۱۳. تقديم راپور نظريات اصلاحي در مورد اجراآت مالي و حسابي با امرين دو ائمر وزارت ماليه .
۱۴. وجود کنترول قبل از اجرا از داخل چوکات تشکيلات دواير دولت بمنظور اطمینان خود دواير و شعبات خزاین وزارت ماليه است که استحقاق مستحقين را با اسناد مربوط آن تحت اجرا قرار داده و از خزينه دولت پول پرداخته ميشود .
۱۵. کنترول يا تفتيش بعد از اجرا که از طرف رياست تفتيش عمومي صدارت بعمل مي آيد در حقيقت جزئي لايحه جزاي سيستم محاسبه مضاعف دولت هاست که از اول ميزان ۳۸ تحت تطبيق قرار داده شده است .
۱۶. رياست تفتيش عمومي (ديوان محاسبات) بحيث يك دستگاه موظف دولت مکلف است از اين امر : که ايا تطبيق پروگرامها و پروژهها و همچنان اموال و مصارف و تحصيل عوايد دواير و تصديها با قوانين و مقررات معينه مالي دولت مطابقت دارد يا خير ! و اين امر را بعد از اجرا تفتيش و کنترول مي نمايد . همچنان از اين امر : که ايا از وجوه معينه و داراييها نقد و جنس دولت بمنظور پيشبرد و پروگرامهاى کارى که پيشيني شده طبق قوانين و مقررات استفاده بعمل آمده يا نه مرا قبت و کنترول نموده و از نتايج تفتيش بمقامات صالحه معلومات لازمہ تقديم مي نمايد .
۱۷. بصورت مشخص تفتيش حسابي و مالي عبارت از معاينه منظم و تدقيق اسناد حسابي و کليمه معاملات و اجراآت مربوط به ترتيب اسناد سنجش و تثبيت استحقاق مدارك عوايد مصارف و تاديات خزاین دولت است و از همين لحاظ مرام اساسي تفتيش نزد رياست عمومي تفتيش صدارت در حقيقت تثبيت حدود فقيت و مسئوليت کليمه اجراآت دواير و تصديها و موسساتي است که از وجوه عامه مصرف مينمايند . بنا بران تفتيش اموال مالي خاصاً از دستگاه مواد آتي بعمل مي آيد .
- الف : غور و تدقيق در مورد تطبيقات بودجه و اجراآت امور مالي و حسابي .
- ب . غور و تدقيق امور مربوط به ترتيب و تقديم راپورهاي عوايد و مصارف و تاديات .
- ج . تدقيق اوامر اعطاي دواير دولت از نگاه قانوني و تصديها از لحاظ منافع عامه و اقتصادي و قانوني بودن آن .
- د . غور و تدقيق مصارف از لحاظ مطابقت با پروگرام و مرامهاي معينه .

تدقیق اجراءات شعبات كنترول قبل از اجرا و اینكه كنترول لازم و ممكنی بعمل آمده است یا خیر .

تفتیشهای بعد از اجرا و مفتشین حسابی و مالی علی الاکثر با محاسبه و محاسبین سر و کار داشته و محاسبه با دفاتر سنجش، ترتیب و اطلاع احصائیهها و معلومات مالی و اقتصادی سرو کار دارد .

احصائیههای اقتصادی مربوط به فعالیتهای هر نوع تشکیلات یا جزو تمام آن روز بروز در حیات اقتصادی کشور نقش مهمی بازی میکند و محاسبه در هر مرجع که سنجش منابع در حالیکه استحصالی با استهلاك میشود یا جنس تولید میگردد یا خدمت انجام میشود موجود بوده و ترتیب و توحید ارقامیکه در نتیجه بدست می آید مهمترین وظیفه محاسبه محسوب میشود تحت هر نوع سیستمهای اقتصادی و محاسبه تفتیش حساب موجود بوده و رو با انکشاف است و اهمیت محاسبه با انکشاف اقتصادی تا سیستم صنایع و تشکیل دوائر موسسات جدید روز بروز افزونتر میگردد .

عدم انکشاف محاسبه و كنترول موثر اجراءات حسابی خود بخود سنجش اندازه پیشرفت و انکشاف اقتصادیات کشور را واهود می سازد . زیرا در پهلوی هر تشکیلات اداری موافق محاسبه موجود است و در هر اداره که مسایل و مشکلات اداری احساس میشود طرز محاسبه و اجراءات محاسبین آن موثر نیست . با تطبیق پلانهای اقتصادی دولت و پیشرفت امور اقتصادی مملکت و انکشاف ترانسپورت، مخابرات، صنایع، تجارت و زراعت بهمان اندازه ای که موثر بودن اجراءات و وجود اشخاص لایق اداری ضرورت بیشتر احساس میشود احتیاج و نیاز مندی محاسبین لایق افزونتر میگردد . هیچیک از سیستم اداری موثر نمیتواند بود مگر در پهلوی سیستم موثر محاسبه و كنترول و تفتیش موثر اجراءات .

امروز اکثر افراد معتقدند که محاسبه برای اجرای وظایف و مقاصد داخلی يك اداره لازم نیست اما باید دانست که اعداد حسابی و ارقام احصاییوی مالی از قبیل راپورهای عواید و مصارف کشور در دانستن پیشرفت اقتصادی موجوده و پیشبینیهای پلانهای اقتصادی آینده مملکت يك امر ضروری میباشد و از همین لحاظ است که وظیفه محاسبه و وجود حساب در تشکیلات پالیسیهای دولت نقش عمده دارد لذا بهر اندازه ای که دولت در تنظیم و رهنمایی امور اقتصادی سهم بار زتر دارد بهمان اندازه به محاسبه و كنترول موثر و ارقام احصاییوی عواید و مصارف خزان این احتیاج بیشتر میشود .

عنا صر مهمه محاسبه عبارت از مشاهده سنجش، ثبت، تصنیف، خلاصه تفسیر، ترتیب راپورو مراقبت از احصائیه ارقام مالی و اقتصادی است این وظایف از طرف دفتر دار محاسب و مفتشین حساب اجرا و انجام داده میشود . محاسبین و مفتشین حساب که در حقیقت محاسبین مراقبت اند مسئولیت بزرگ داشته و محاسبه بحیث يك مسلك و مشغولیت اختصاصی روز بروز

کسب اهمیت نموده وساعه فعالیت مجا سبین نو سعه می یابد . بطور عموم می مجا سبین ومفتشین حسابی دارای اوصاف حقوقی، علمی، فنی، مسلکی و شخصی بوده ودر کلیه مما لك پیمبر فته جهان از یکطرف برای شمول در مسلك محاسبه واستحصا ل حیثیت مفتشین حساب شرایط حقوقی وقیود علمی قانوناً وضع گردیده واز طرف دیگر داشتن اوصاف فنی وشخصی را از ضروریات اولیه می پند دارند .

مفتشین حسابی ازراه مشاهدات تحقیقات ومطالعات طرز امور ثبت، تصنیف، خلاصه تفسیر وطرز ترتیب راپورهای مربوط بارقام واعداد مالی واقتصادی راتحلیل وتجربه نموده ودر مورد ثبت دفاتر، ترتیب راپورها واجراآت اشخاص قضاوت نموده ودر نتیجه فیصله صادر می نمایند . بدون مراقبت يك تفتیش حسابی خاصه اجراآت امور محاسبوی دولت باشك وشبهه مواجه شده وتاثیر خود را از دست میدهد . در تشکیلات واجراآت دوایر وتصدیقا و مو سسات اقتضای یا عام المنفعه رسمی وخصوصی محاسبه جزو اساسی وبس مهم بوده ودر حیات اقتصادی امروز کشور چه از نگاه تثبیت مصارف حقیقی پروژه ها وپروگرامهای بزرگ عام المنفعه وچه از نگاه تقدیم راپورهای مالی اقتصادی بمنظور سنجش وپیشرفت امور در حال حاضر وبیشبینی اوضاع مالی واقتصادی آینده کشور محاسب اثر مهم دارد، لذا مراقبت دایمی از اجراآت محاسبین امروزی ازراه تفتیش حسابی ومالی بمنظور استحصا ل اطمینان در صرف وجوه عامه مطابق پلانیها وپروگرامها وجلوگیری از عدم تطبیق قوانین ومقرارت مملکت وثبیت صحت اعداد وارقام احصایبوی مالی واقتصادی يك امر حتمی ولازمی محسوب میشود . زیرا بدون حساب دانستن پیمانها وارزش يك کار ولو بهر اندازه بزرگ ومهم باشد امکان پذیر نبوده وکار بدون حساب ارزش نداشت .

صحي لمړنی کومگونه

د غیر مترقبه حوادثو د دفع کولو دپاره باید توصیه وکړي شي چه باید هر فامیل په خپل کور کېنې یوه کوچنۍ درملتون ولري دا درملتون به دیوی خوبطبه ای الماری نه متشکل وي چه همیشه دپاره به ورته قلف پروت وي ددی الماری لوازم باید په ترتیب او انتظام سره راغونډ شي او د کور په یو مناسب لځای کېنې چه د کوچنیانو د لاس و هلو نه په ا من کېنې وي کېښو ول شي .

د الماری هره طبقه باید د یو مقصد دپاره وټاکل شي او د هری طبقی مواد په یولست کېنې د قید او احصایی لاندی راشي د هنی مواد باید تازه او نوی انتخاب شي هغه داروگان چه وخت ئی تیر شوی وي باید نوی شي د هر بوتل دپاسه د هغه دارو نوم و لیکل شي چه د نورو دواگانو سره غلط نه شي دالکولو او ټینچر او نورو سمومه بوتلونو په سردی سورکاغذ وښلول شي او د هنی په سردی د زهر او خطرناک کلمه و لیکل شي دا قسم بوتلونه باید د الماری په یوه طبقه کېنې کېښوول شي چه ټول په یوه تار کېنې تړل شوی او جداوی البته د هغوی شمیر د عایله و دشمیر په اندازه تخمینید ی شي .

اول د سامان برخه : گاز - تریل ، بند جوړه ، (۴ سانتی متره - ۳ گوشه) لو کو پلاست یوه قیچی - خو دانی پن - یو بندل هیدرو فیل مالوچ - یو دوه عدد پنس دسترگو دپاره د او بو خړلو پنځه - د حرارت درجه - مشکوله - دورو او لو یو دوه ډوله امالی .

دویم داروگان : ټینچر (د بوتل سردی ربړی یا شیشه ئی و ی) (۲۵ سی سی) الکول ۷۰ درجی سل گرامه - مرکرو کروم ابی سل گرامه - اسید بوریک دیوچرو په حالت ۲۵ گرامه او یا محلول شوی (د محلول کولو دپاره دی دوه فاشقی چای خوری اسید بوریک دیوکیلاس جوش کړو او یو سره هلاوه شي بی کاربو نایټ سودسل گرامه ، امونیاک سل سی سی .

داسید تانیک ملهم ، داسید بوریک ملهم ، یو ټیو پ اسپرین ،

فارا فین سل سی سی او یوا چلو واقعاتو یو کتاب :-

دادی ضروری اود تلواری یاداشتونه :- هر کله چه دغه لاندی څلور حادثی دافسان ژوند همیشه تهدید وی له دی وجهی نه له هرڅه پخوا دپو هیدلو موضوعات دهر چا دپاره ضروری دی

۱- دخپه کید و پېښه

۲- دویښی توئید ل

۳- تسمات

۴- د شوک حالات

۱- خپه کیدل یا اسکفس: دا حادثه دغه تظاهراتونه عبارت ده چه داکسیژن د کمبود په اثر د بدن انسانو ته پېښېږي معلومه ده چه انسان هوا، اوبو او غذا ئی مواد وټه چېر ضرورت لري ددی جملی څخه هوا لکه اوبه اونور غذا ئی مواد چه په وجود کښی ذخیره کیږي او احتیاج چیر لري، ژر نه تامینيږي دوینی سره کړیو اتونه دغه ضروري احتیاج سره تر چیره حده پوری تامینولی شی دبلې خوانه داکسیژن دور کیدو په اثر هغه حجرات چه ژر متاثریږي ددماغي حجراتو څخه عبارت دی .

په هغه صورت کښی چه د هوا داکسیژن دا ختملو د باره په بدن کوم موانع موجودوی لکه په او بو کښی غرقیدل، دخپه کیدو حالات، د برق نیول اونور شول په دغه وخت کښی د تنفس مرکز په دماغ فالج کیږي.

له دی و جوی نه باید په یاد ولرو چه په داسی لحاظو کښی د مصنوعی تنفس نه کار واخستلی شی

مصنوعی تنفس: لمړی مریض په عموار د مشکه اچول کیږي دسینی د قفسچی په لاندنی برخه کښی تریو یا بالشت ایښودل کیږي سر ئی یوې خواته او ژبه ئی دمخې خواته را ایستل کیږي لاسونه ئی دسینی د پاسه ایښودل کیږي هغه څوک چه تنفس ورکوی په منځنی برخه کښی د زنګانه د پاسه په پری کښینی، لاسونه به ئی د پښتو لاندی زدی تنفس ورکونکی به دمخې خواته ور کیږي په داسی حال کښی فشار ورکوی چه دواړه لاسونه به ئی د هغه په سینه ایښی وی وروسته به بی له حرکت د لاسونو خپل لځان د شا په خوا کږوی تر څو چه فشار کم شی دا حرکتو نه څه ناڅه په یوه دقیقه کښی دولس کرته اجرا کوی.

دویم دا چه یا به مریض پر مخی په مشکه اچوی سر به ئی لږ ښکته وی د مریض یو لاس به د شاله خواته د سر خواته ور ولی او یو لاس به لکه د بالشت غونډی د مریض د سر لاندی قات کړی زدی په دی شکل سره په اصانی باندی تنفس ورکولی کیږي هغه څوک چه تنفس ورکوی په دی ډول باندی به د ناروغه تر څنگه کښینی.

سر به په نگو ټه کښی یو پښه به د مریض د دو اړو پټو تر منځه زدی او بله به ئی د باندی خواته چیرته چه د مریض مخ هنی خواته وی زدی په دی تر تیب په اسانی سره کولی شی چه د مریض مخ ولیدی شی بیا به دواړه لاسونه د مریض په ولو باندی زدی چه پوری کوتی به ئی د مریض د پښتو بیخونو ته برا بریږي لاسونه به دده په ولی ښه ټینګه زدی بیا به نیغه په نیغه د لاسونو زور دمخې خواته په کار اچوی دوه ثانیی وخت به نیسی بیا به ټول لاسونه له یوی مخی دده نه پورته کوی دوه ثانیی به صبر کوی بیا به همغه دمخکښی غونډی خپل عمل اجرا کوی په یوه دقیقه کښی به ۱۲-۱۵ واری دغه عمل تکرار یږي دا حالت به تر هنی دوام کوی چه تر څو مریض ښه شی .

د تنفس ورکولو په موقع به مریض د کمپلو ، د گرمو او بو په بو تلونو او په گرمو خټو تود ساتی تردی چه دده د مرض وضع ښه نشی دهمغه لحاظه به یی نه خوځوی او داکتر به هم د امکان په صورت کښی قومه خبروی .

که ترهغه پوری ډاکټر نه وړارسیدلی دوی کولی شي چه ناروغه ته یوه پیاله گرم چای ور کاندی. هغه مریضان هم چه دناروغتیا دحالت نه په هوش نوی راغلی دخولی له خوا نه دی هېڅ شی نه ورکوی کله داسی هم پیښیږي چه مریض بیرته دبی هوشی حالت ته لاړشی باید همیشه دده داو ضاعو مراقبوسی .

هرکله چه دسکرو دگاز دائر له مخی په تسمی واقعاتو کښی هومره تنفس فایده نه رسوی دډاکټر خبرول او یو صحنی مرکز ته دمریض رسول ډیر ایجابوی .

۳- ویننی توئیدل: ویننی توئیدل په دوه ډوله بانندی د مطالعی وړوی .

الف: دسر دبانندی سطحی وینه توئیدل ، دسینی نه پورته یا د سینی نه ښکته خواته

ب: ژور ی او عمیقی ویننی توئیدل لکه دسینی ، سر او کیدي دننه خواته په دی کښی شک نشته چه دی چه دالف قسم ویننی توئیدو علاج کول اوتشخیص یی په اسانۍ سره کېدی شی حال دادی چه دا خلی شکل په مخفی صورت سره خپل حرکت سپر کوی او و خیم حالات منځ ته راوړی .

هغه ویننی توئیدل چه نه ودریږي کله کله دلاندي حالاتو د ظهور په وسیله پیژاندل کیږي

۱- په هغه وخت کښی چه سری په پښو ودریږي دسر چو رلیدل ، بی حالی او ضعف ورته پیښ وی .

۲- شونډی اومخ یی په عوممی ډول سره تو ریږي .

۳- نبض یی زیاد یا ډیر سستېږي

تنفس یی زیاتېږي .

۵- تنده یی ډیر یږي ، سترگو دید یی کمیږي او غوږونه تردی ټپېږي چه شی کم اوری

۶- بی حالی ، ناراحتی او عصبیت ورته پیدا کیږي .

په داسی وضعو کښی به ډیر ژر په طبیب او ډاکټر پسې څوک استوی او دډاکټر دراتلو پوری به مریض ډیر گرم ساتی اونه به یی ښوروی سر به ټیټ او پښی به یی ورباندی جگي وی د دی دپاره چه استفر اغ یی په حنجره کښی ښه نه شی پاتې نو سر به یی دچپ خوانه گړغوی دخیفو اشکالو په وقایعو کښی به لاندی تدبیرونه نیول کیږي کوشش به کوی چه وینه یی بنده شی، دیو موضع په شکل ورباندی فشار راوولی ، مریض ته مطلق استراحت ورکوی په تیره هغه لحای ته چه وینه ورکوی پښی به یی جگي او سر به یی لږ څه ټیټوی مریض به د یخنی نه ساتی که مریض ډیر ناروغه نه و نو کم غوندي نرم خواړه به ورکوی دیو زخم دپاسه به او توکپی پاکه ټوټه پری اچوی نوسری به یی که چیرته کوم قسمت درگونو وینه ورکوی په هغه لحای باندی به زور اچوی اودغه برخه به دزړه نه دپاسه ساتل کیږي اوطبیب ته به خبر ورکوی .

۳- تسممات : تسممی وقایع په یو کور کښی دعاچلو وقایعو څخه حسابیږي اودا ایجابوی چه په وخت اوزمان کښی ورته لځان ورسولی شی باید زمانه ، وخت اودمهسه ومیدو قسم یادداشت

شی او طبیب ته معلومات ورکړل شی په هغه اوبښی کې چې دارو یا زهریې خوړلی دی پاتې برخه دی ډاکتر ته وښودل شي که ممکن د خوړل شوو موادو اندازی دی هم ډاکتر ته وښودل شي اود ډاکتر درار سیدلو پورې دی داستفراغ چاره وکاندی .

دشودو ورکول ، گرمی اوبه ، درې څلوردانی دهکې سپین هم ښه دی چې په غړی کېښی تخریش پیدا کوي مریض ته دی استراحت ورکړی او د گرمو مشکو لو داستعمال نه دی کار واخلي .

هغه مریضان چې وضع یې ډیره خرابه وي ترڅو چې ډاکتر رارسېږي یا شفاخانه ته وړل کېږي نوسر به یې ټیټ نیول کېږي . مصنوعی تنفس به ورکول کېږي .
نوټ : دتسم دواقعی دپېښېدو سره به سم ډاکتر ته اطلاع ورکوي .

۴ - شوک : یوه موضوع ده چې باید جدې تلقی شي شوک ددغه لاندې اعراض خاوندوی
۱ - نبض یې وړوکی کېږي او تېزېږي لکه هرکله چې وینه زړه ته کمه ورښی نو لکه یې دوران کمېږي له دی وجهی نه زړه چالاک کارکوي او نبض هم جلتېږي .
۲ - مخ یې پېړه کېږي او تل په زړه باندې دداسې مریض یوه سپینه خوله هم پیدا کېږي .
۳ - وجود یې یخېږي کله لږه هم پری راغی او بیا استفراغ ورته پېښېږي .
۴ - په عمومي صورت سره تنفسی حرکات غیر منظم او غیر طبیعي کېږي .
۵ - مریض بې حاله کېږي حیثیت یې ورکېږي چا سره خبرې نه کوي له دی وجهی نه چې ستړی دی قیصی اوافسانې وائی .

۶ - په وخیمو حالاتو کې کله به شعوری مو جوده وي .
ابتدائی شوک ډېر دوام نه کوي په کم استراحت رفع کېږي په دوام داره شوک کېږي دوخیمو حالاتو به ډاکتر ته خبر ورکوي .

د بې هوشۍ دوقایعو په حالت کېښی به څه کوي ؟

هغه بې هوشۍ چې د عصبیت نه پیداوي مریض به په همواره بستره باندې ستونی ستاق اچولی شي دلحان اوما لاجامی به خلاصیږي یخې اوبه به یې په مخ باندې اچوي ادیکو لن یا کولونیا به یې پوزی ته نیسي .

هغه بې هوشۍ چې دلویدلو اونوروشیا نوڅخه چاته پیدا کېږي مریض ته به استراحت ورکوي یخ دستمال به یې په سر باندې ورته ږدي د مصنوعی غاښونو درلودلو په صورت کېښی به تری جامی لري کېږي او که د خوراک وضع یې مختله شوی وه نو د خولې دخوانه به هېڅ شي نه ورکوي .

د گرمۍ له جهته بې حالی

مریض ته به په یو یخ لڼای کېښی استراحت ورکول کېږي تردی چې حرارت عادی درجې ته ورسېږي دپکې اوعادی بادونو څخه به استفاده کوي په خوله باندې دگلو کوز شربت ورکول کېږي ویټامین (ث) به هم پری زیاتوي .

جل وهل

مريض ته به په پوښځا طاق کښې استراحت ورکاوه شې د باندېکۍ او پښو هواؤ ته به استفاده کوي.

د برق نيول

د ټولونه ترمنځه به ميټر پرې کوي که داهم ممکن نه وي نو په وچ لرگي يا رابري او پلاستيکي آله باندې به د برق جريان قطع کوي او مريض ته به استراحت ورکوي او مصنوعي تنفس به اجرا کوي اوداکتر به هم خبروي .

د ماتېدو په حالت کښې

البته مهمه نکته داده چې بايد کوشښ وشي چې مريض ته جزوي ضررونه رسېږي هغې خواته چې جوړه وي مريض به پرې اچوي او ژبه به يې د باندې ايسټل کېږي، کيږي اوسر به يې پوي خواته چورلولي شي که چيرته يې د زخم خوله بيرته وي نو يوه پاکه پټي به پرې ږدي او په ډيره جلمټي به يې صحې مرکزي وري د باندې وتلو يادوي برخي دويستلو په صورت کښې به استراحت ورکاوه شي اودمات شوي اندام غوندي معامله به ورسره کيږي.

د غرق شوي د نجات د پاره

پس له هغې چې غرق شوي له اوبو څخه راويستل شي کوم شي چې د غرق شوي په خوله کښې موجودوي لکه څو اولويښي هغه به ته تری راوکاږي - سر به يې ښکته کوي او نور وجود به يې لوړ نيسي ترڅو په دخولي څخه يې تېري شوي اوبه بيرته خارج شي خپلې لمدې جامې به تری وکاږي او په گرمه کالو کښې به يې پټوي مصنوعي تنفس به ورکوي اوداکتر ته به مراجعه کوي .

د پوزي وينه

کله چې د پوزي وينه دخوبي شماره عواملو په اثر جاري کيږي له دې وجهي نه دغه وقايع به متخصص داکتر پوري اړه لري مگر کوم شي چې فاميل ته يې بايد توصيه وشي هغه داده چې د داکتر تر رسيد او پوري وي دمريض سر ته يې نيسي او پټي دي ورته په سر باندې ږدي .

سپزل شوي

د جامو هغه برخه چې په وجود پوري چيرتماس کوي بايد ايله شي په يواځا کښې چې هوا يې معتدله وي مريض تدوي پکښې استراحت ورکړل شي هيڅ شي دي په زخم نه اچولي کيږي مريض دې گرم وسايل شي هغه لځاي چې زخمی شوي دي بايد پاک وسايل شي او ډاکتر خبر شي

بيگا نه وجودونه

په سترگه کښې د يو باندني اوبې گانه شي د لوبد لويه وخت کښې به دسترگو دمزلونه لځان ساتي او مريض ته وي وويل شي چې پوزي سوږ کړي چې دسترگو او ښکي دغه بيگا نه مواد دسترگو کوکونجو ته راولي دلاندې به د پاک لوسره کولي شي چې د پاک د ستمال په واسطه دغه بيگا نه جسم له سترگو وکاږي کله لځني واړه بعضي شيان ترستوني تيروي چې د تېرو لوبو په منځ کښې واقع تغير پيدا کوي که چيرته د تېر شوي وجود په هضمي جهازونو کښې تلې وي نو فرمه غزاوي ورکړل شي لکه کچالو، گند نه وريجي او نوري دي ورکړي شي او که چيرته طفل په تنفسي تشوېش مبتلا شي ژر دې شفا خانې ته نقل ورکړل شي.

اټکي (هکک)

دلېزي مودی د اټکو خاوند ته باید توصیه وشي چه دیر ژور تنفس وکاړي او د پیر وخت د پاره دی بخي اوبه په زوره وڅکل شي او کوشش دي وکاړندی چه د ټوخي د فلکس پیداشي دستر گو په کاټودی فشار راوړي که نوري هم دوام پیدا کړي نو طبیب ته وی مراجعه وکړي.

په چېچل شوو حالتونو کېښي

د سپي چېچلي لځای دی په وصیا بونو مینځل شي که د لېونی سپي شکې پري راغي نو ر واکسینا سیون د تطبیق د پاره دی صحتی مرکز و نوته مراجعه وکړي.
که چیرته ورو شراتو چېچلي ټوځو حمام دی گرم کړي او چېچل شوی لځای دی پاک و مینځي اودو خامت د پېښېدو په صورت کېښي وی ډاکتر ته مراجعه وکړي.

عصبی اوروحي مرضونه

په میرکي مریض باندی دی د پام کوی بالخاصه داوبو، او دلورو لځا یو د وسیدلو نه دی ژغوري او پام دی کوی چه د لځان ووژلو اسباب په خپله پیدانه لاندی دمیرگی د حملې په موقع دی پری تاکید کړي چه لځان ته ضررونه رسوی تازه هوا ته دی وړاندی شي د غاړی اوسپنی جامی دی ورته خلاصی کړي جامی دی یو تر بله نیژوی وړولی د غاښونو په منځ کېښي دستمال کیښوول شي چه د ژبي د چېچلو په پامن شي.

د مکررو حملو په صورت کېښي دی ډاکتر ته رجوع وکاړندی هغه څوک چه په افلیج اخته وی ډیر و درو ته احتیاج لري (لکن خاصه) برخی او پښی دی په الکولو باندی پاکي شي شودی و سپړي جات دی په خوراک کېښي ورکوي.

د شیزوفرین مریضانو او نورو عقلی امراضو هر کله چه دوی غا لېابی معنی کارونه کوي او د خود کشی اود لځان د وژلو سبب گرځي مراقبت ئی په کاردی هغه شیان چه د هغوی په وسیله سره لځان وژل کیږي باید د دوی په لاس کېښي پری نه ښودل شي.

د کوچنیانو په حصه کېښي یاددا شتون

واړه دیر ژور په اسهال اخته کیږي کانگی (استفراغ) هم کله کله ورسره ملگری وی له همدی لځایه میندو ته توصیه کیږي چه باید په هغه ورځ کوچنیا نوته ولېزه ورکړي صرف کم رنگه تور چای دی ورکړي اودا طفلو متخصص معاینی خانې ته دی ورسوي.

د لوبو سامان او نور شیشه ئی لوشی چه ماتېږي او تېره وی کوچنیا نوته دی په لاس کېښي نه ورکوي په ټولود کېږد و درودنو امراضو کېښي وی د ډاکتر د اجازي نه په غیر مسهل داروگان فهور کوي په ټولو تسماتو کېښي دی په ډیره عجله سره ډاکتر ته مراجعه کوي دنو تولدی اطفالو لپاره باب کېښي که چیرته کوچنی په کور کېښي پیداشوی وی او په هغه وخت کېښي قابله یادا کتر نه وی نودنوم (ناف) ډیریکولود پاره یو ټینیک مزی چه په اوبو کېښي جوش شوی دی او پاکه تیره چاره په کارده وروسته له هغی خه لاسونه د عفونی دوا ټپه ضد پاک پری مینځل شي دنوم (ناف) تار دی د گیډی نه څلور کوتی جگک کلک و تړل شي او بیادی غوڅ شي پری کړي لځای دی په ټینچر واو

الکولو چه دغفونۍ داروگانو دندوی ووهل شی نوور وسته دی بیادغه نهای قات کړی اوبوه
ټینگه غوټه دی ورکانندی اوبوه او توکړی ټوټه دی ور بانندی و اچول شی که نور دارو نه وی
نور د طفل په سترگو کېنۍ دی دسیه و گانو داوبو څخه یو یو څاڅکی وڅڅوی .
در فنجواو نوروشیا نواستعمال مضر دی زیات کوچنیان تری د د کیبزی د طفل سردی همیشه
ټیټېز دی بالشی دی تری نه لاندی باسی او کوشش دی کوی چه د کوچنی دخولی افرازات همیشه
ژرژر پاک شی .

کوچنی ته دی د ۲۴ ساعته نه وروسته د مور شودی ور کپشی لحنۍ واړه د پیدا کېدو وروسته
په (زردی) مبتلا کیبزی ښائی چه اطمینی یا ژر تیرشی که تر ۹-۱۰ ورځو پوری ئی دوام وکړي
نوداطفا لو متخصص ته دی مراجعه وکړی هر کله چه مور شوده ور کړل دخو دقیقو دپاره دی
دولاری په شکل سره وساتو .

د ښځو مرضونه او واقعات

- ۱- په ټولو واقعاتو کېنۍ چه بوا بتدایی حمل د بحث موضوع شی او وینه جاری شی ښه تو صیه
د سیز واستراحت اود داکتر د خبرولو څخه عبارت دی .
- ۲- د حمل د زمانې نه په غیر په ټولو وینو ور کولو دی د نسائی امر . اضمومتخصص ته مراجعه وشي
- ۳- د حمل به او مه میا شت کېنۍ کله کله د درد نه په غیر وینه پیدا کیبزی دغه موضوع د تشویش
ورده باید د نسائی امراضو متخصص ته مراجعه وشي چه معاینه ئی کړی .
- ۴- په ابتدائی حمل کېنۍ د کیبزی درد د تشویش وړوی او د یر دقت به کوی
هیڅ قسم دارو به د داکتر د مشورې نه په غیر نه خوری .
- ۵- د سقط په ټولو وقایعو کېنۍ به شفا خانۍ ته مراجعه کوی چه اساسی دارو ئی وشي
- ۶- په هغه وخت کېنۍ چه تر مغه په کیبیه بوه کتله یا تومور جوړ شوی، دواړه یو در د پیدا کیبزی
اویا کتله ور کیبزی نود ستی دی شفا خانۍ ته مراجعه وکړی .
- ۷- د ولادت نه وروسته د وینو د تویید و یا د (جوړی) جفت دنه راوتلو په حقله هیڅ قسم
کورنۍ دارو فایده نه کوی .

د گیلې دارو

د کیبزی په ټولو درد ونو کېنۍ باید د داکتر د را تلو انتظار رکازی د د ر هیڅ دارو دی
نر هغی نه ور کول کیبزی صرف د استراحت توصیه دی وشي .

اختلاجات

د تنفس حالت دی باید کنترول کړی دا خلاط او افرازاتو د موجودیت په صورت کېنۍ دی خپله
خوله پاکه کړی مریض ته وی حرکت نه ور کول کیبزی په هغه صورت کېنۍ چه اختلاجات
د تبی نه پیداشی دیخواوو اماله دی په نیم او پوره یو ساعت کېنۍ تکرار وکړی په کیبیه .
اوسر بانندی دایخو ټوټو ایتودل گټوروی .

توبت . د حاملې ښځی دپاره، دا اختلاجاتو پیشیدلو په صورت کېنۍ دستی دا کتر ته مراجعه
د کړی مریض دی په یوه تاریکه کوټه کېنۍ چه زغوانه اوری و اچول شی

فندق

په هغه فنډو نو کښې چې هميشه موجود وي کله سخت درد پيدا کيږي چې نو ر به ي شفا خانې ته استوي. ۴

د مرگ تشخيص

کله دا ايجابوي چې حقيقي مرگ دد م شعور، صنعت او نورو حالاتو څخه تشخيص شي مخني فکر کيږي چې مريض مې شوي دي مگر حقيقت ندي د مريض دنجات دپاره د هغه وسايلو څخه چې مخکښي ياد شول کار اخستل کيږي.

دغه لاندې اعراض د مرگ د تشخيص دپاره لارښونه کوي -

الف: د زړه دودريدونې پخوا تنفس قطع کيږي که غواړي چې د مريض تنفس معلوم کړي شي نو يوه آينه يې خولي ته کيږي که آينه نمانه اوخيرته شوه تنفس لري او که نه نو تنفس نه لري.

ب به د زړه اواز موجود نه وي.

نبض نه حس کيږي.

د - دسترگو گا يې يې درو شنائي په اچولو يادگو گرډ په لگولونه نه واړه کيږي

ه - دسترگو باڼه يې نيم بيرته پاتې کيږي که چيرته دسترگو دگاټو سره تماس وکړي شي حساسيت نه حس کوي سر له دي چې دا اعراض موجود وي نو داکتر معاينه دي هم وکړي ټولي معاينې دخو دقيقو په موده کښې صورت نيسي مخني فوراعراض هم موجود دي چې په مرگ دلالت کوي لکه:

و - د مرگ نه وروسته د حرارت درجه ورو ورو کميږي بايد يادولري، چې د مړي يخيدل په تحت الجلدې وازگي په نسج پوري مربوط دي هغه لباس چې په لځان يې د حرارت درجه محيطي وي.

ز - د مرگ سختي: کله چې د پلورگونه د مرگ نه وروسته سختيږي له همدې کبله پلي سختيږي. دا حد ته ۶-۵ ساعت د مرگ نه وروسته صورت نيسي د برق په نيولو کښې د پلواو رگو او سختوالي ترڅو دقيقو پوري پيدا کيږي سره له هغې هم بايد مصنوعي تنفس موله يادونه وشي.

ح - د مرگ نه وروسته د چپ خوا د گونجې ټوب سره وينه د وجود لاندې خواته غونديږي آبي رنگي لکي پيدا کوي.

۱ - د مرگ او د پلور د سخت والي نه وروسته د نسج د خرابيدو په اثر يو بوي پيدا کيږي دآني مرگونو په وقايدو کې چې سبب يې معلوم نه وي او د اشتباه خواته واقع شي د پوليس دراتگ تر څخه دي مړي نه خو لځوي او لاس دي نه ور وړي.

د لځان او د فاميل د صحت دپاره

۱ - د سباله خوانه دي هميشه چمناسک وکاندي.

۲ - هميشه وځاندي چې خوشاله ياست.

- ۳ - دويده کيدو او پاڅيدو په وخت کېنې دې ځان تنظيم کړي .
- ۴ - دموزيک نه استفاده وکړي.
- ۵ - دجا مو درنگه انتخابول سره له دې چه په هر موسم کېنې فرق کوي . وائي چه شنه ، آبي او زيريه جامه عصبې خلکوته نسکين ور کوي سور رنگه د هصبي خلکو په مزاج بد تاثير کوي .
- ۶ - هغه څوک چه دمعدي او دگړدي په مرض مبتلاوي دپالکو دسا بونه دې استفاده نه کوي .
- ۷ - هرکله چه عادي ريزش دډيرو مريضو باعث گرځي نو استراحت دې دلاسه نه درکوي .
- ۸ - د ډ وډي دخوړ لونه ور وسته سمدستي خوب مه کوي.
- ۹ - کله چه په قار شوي نو سمدستي په آينه کېنې وگوري او يخي او به وڅکي .
- ۱۰ - څومره چه وښه موکېزي کوم لځاي کېنې چه وښيزي عهلهته مچان مه پريدي.
- ۱۱ - حامله ښځې دې او چت او جگه پوښتي بوټونه نه پښو کوي او د تراژيدې داستان او څخه دې هيڅ نه گوري .
- ۱۲ - هغه بوټان چه هرطرف ته په هغې کېنې گرځي ډير مرضونه کو رته راوړي ډير پام ور سره کوي.
- ۱۳ - دغابونو په ساتلو کېنې ډير دقت کوي چه د غابو نو اوړي مو خرابي نه شي غابونه هميشه برس کوي په گرمو خوړو باندې ايخي او به استعما لول غابونو ته ضرر رسوي .
- ۱۴ - ډير چاقواله نه لځان وژ غوري د لځان دپاره داسې خواړه انتخاب کړي چه ډير چاق نه شي .
- ۱۵ - په هر لځاي کېنې د توف کولونه لځان وژ غوري د پوځي او پرنجې (عطسه) په موقع کېنې خولي ته د ستمال نيسي .
- ۱۶ - واړه مه پريدي چه يو تر بله ښکال کړي ځکه چه يو تر بله مرضونه ور سره نقل کوي .
- ۱۷ - مرج او مساله ډيره مه استعمالوي ځکه چه په افراطي صورت سره د مرضو نو سبب گرځي .
- ۱۸ - هغه څوک چه فشار خون لري دډير و خوړلو اوزياتو گردشونو څخه وي همدغه راز په جگولجاو دختلو دې لځان وژغوري خپل خاص ترتيب دې په ياد لري .
- ۱۹ - داشتها او لوږي په صورت کېنې خوراک وکړي کله چه اشته هم لري د فورو ډيرو خوړلوته لځان وساتي هميشه سبزي جات پري منځي .
- ۲۰ - ډير غوړ خوراک گټور نه وي .

۲۱ - ډیر گرم خو اک اودخوړاک په منځ کې ډیری یخی اوبه خوړل هم مضری دی.
 ۲۲ - خپل کوچنیان هره ورځ په ترمو اوبو وینځی .
 ۲۳ - هر کله چه هر فصل بخاته حفظ الصحه لری باید د هر فصل د شرایطو مراعات وشي .
 ۲۴ - دمطالعی په منځ کېی چه د چراغ نه مو کومه استفاده کړی وی مه ئی هیرو ی .
 ۲۵ - دارو په خپلو مخصوصو تخایر کېی کیږدی ددرو بو تلان لاسکه د لوبو سامان ده استعمالوی .

۲۶ - که خپله تلفون نه لری نو د ضرورت په وخت کېی د همسایه گانو د تلفون نه استفاده کوی .

۲۷ - هغه کورونه چه تلفون لری دداکترانو ، دوا خانو ، اطباءو د پولیسو مرکزونه او د برج برق لمبرونه دی دغمان سره نوټ واخلی او دتلفون خوا ته دی کیدی ځکه چه په ځینو ضروری وختونو کېی دسړی نه یادی نمری هیږیږی .

۲۸ - کوم وخت چه په صحن او امدادی مرکزونو پوری تماس نیسی دغه لاندی نکتی یادداشت ور کړی .

الف : موقع او ځای د مریض په واضح ورته ورښی .

ب : د زخمی د سبب او شکل متعلق به خلص توضیحات ور کوی چه داکتر و کولی ستاسی دلیزو معلوماتو په اثر ضروری سامان دغمان سره واخلی

ج : که ستاسی په یاده ؤ نو دداکتر درانمللو پوری دلمړنیو کومکو نو په حقله دی معلومات وغوښتل شی .

۲۹ - تذکره او دهویت شخصی پاڼه دی همیشه دغمانه سره ساتی په هویت پا نه کېی دی خپل نوم دپلار نوم دمعالج طبیب پته او دخپلی کورنی نوم دتلفون دلمبر سره و لیکی داچه په خپله همیشه په کومه ناروغی اخته کیږی هغه هم نوټ کړی .

د حامله ښځو د پاره ځنی یاد داشتونه

۳۰ - بی له دی چه ځان ستړی کړی کار دی کوی دمخکی نه دی دگوم شی دپورته کولو نه ځان وژغوری هر وخت دی لږ گردش وکړی د جرابو او ښځو بندو نو تې لو او دجکه پوندو بوټانو د استعمال نه دی ځان وژغوری .

۳۱ - په دری وروستیو هفتو کېی دی گرم حمام نه کوی او په دوه وروستیو هیاشنو کېی دی د تعجید شوو جنسی مناسباتو څخه ځان وساتی .

۳۲ - دتیونو سرونه او خپله تیونه دی په ابو باندی هره ورځ وینځی .

۳۳ - که چېرته دغا ښونو د علاج دپاره ډاکتر ته تللی نو دحمل د موضوع نه به ئی خبر وی .

۳۴ - کونښ وکړی هره ورځ غوطه وکړی دقبضیت په وخت کېی د میو واو صابونه استفاده و کړی .

- ار دمسولو شيانو نه دداکتر په مشوره کار واخلي .
- ۳۵ خوراک په خپله اندازه بايدوی اوسخت شيان به نه خوری زيات مالکه تور چای (چهدیروی) الکولی مشروبات اوسگرت به نه استعما لوی .
- ۳۶ د نسائی معاینو دپاره به د نسائی امراضو متخصص ته مراجعه کوی په هغه صورت کښی چه په پښو اولاسونو کښی پړسوب پیداشی، سردردی، سرچورلیده اونوردضعف حالات که پښی شی نوسم د ټی دی د نسائی امراضو متخصص ته مراجعه کوی .
- ۳۷ داچه ستاسی زیږول به کور یا شفاخانه کښی صورت نیسی د متخصص نسائی نه دی مشوره واخستل شی .
- ۳۸ د نفاس په موده کښی هیڅ وړه خپلی خونۍ ته نه پریدی .
- ۳۹ هغه څوک چه د داسی مریضانو لیدلو ته رانځی دبیر ته تګ په وخت کښی دی حتما خپل کالی بدلوی .
- ۴۰ په هغه صورت کښی چه ولادت به کور کښی صورت نیسی دپرستاری کار دی همیشه یونفرته پرینودل شی چه پاک اوستره وی .
- طبيب ته څه وځي - باید مراجعه وشي**
- یعنی داسی مرضونه پېښیږی چه مریضان کوچنیان وی اود مرض په شروع کښی هم مرض مهم وی بالمکس یعنی داسی مرضونه هم شته دی چه لمړی هیڅ التفات ورته نه کیږی مگر په خپل ذات کښی وخامت لری اوتلافی یی مشکله وی نوددی مسئلۍ تشخیص چه څه وخت او څه زمانه داکتر ته مراجعه وشي مشکل کار دی .
- څنگه باید داکتر وغوښتل شی؟**
- دداکتر غوښتل په خپل ذات کښی لماته ترتیب لری لکه چه دافادی طرز یی په داروپوریښه اوتپینگه ارتباط لری. داچه واقعه عاجله ده او که غیر عاجله؟ ښه غوردی وشي. که واقعه عاجله وه نو باید کوتاه او ګټور معلومات دی داکتر ته ورکړل شی. اوسر ف دو مړه دی ورته وویل شی چه (واقعه عاجله ده) .
- مګر دومره باید وپوهیږی چه په دی موضوع کښی همیشه د مبالغی نه کار نه اخلی لکه چه په راتلونکی وخت کښی د مریض دځاوند اود داکتر تر منځه دسوء تفاهم باعث گرځی .

(بقیه از صفحه ۳۸)

سهم افغانستان در...

و اصل پول با دو صد مفاد سالیانه آن در ظرف بیست و پنج سال از بودجه عادی ملل متحد تادیه گردد این تصمیمنامه به اکثریت ۴۵ رای موافق، دو رای مخالف (دسته کشورهای سوسیالیست) و ۲۱ رای ممتنع به تصویب رسید. اما ناگفته نباید گذاشت که در هر حصه تصمیمنامه هائیکه در فوق ذکر شد یک سلسله مشاجراتی در زمینه صورت گرفت کشورهای کوچک واکثراً ممالک آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین به این تصمیمنامه ها رای ممتنع دادند و حصه نکر فتند. افغانستان نیز در جمله کشور های بود که از رای دادن استنکاف ورزید.

نماینده افغانستان در حصه تصمیمنامه برای درخواست نظر به محکمه بین المللی اظهار داشت که باید کمیته درین حصه از تمعق کار بکیرد و مهمتر بن عنصر حل این پرابلم را مذاکرات مستقیم بین کشورهای امریکا و اتحاد شوروی تشکیل میدهد، وی علاوه نمود که اگر مجمع عمومی بخواد درین باره به نتیجه ای برسد بهترین راه این خواهد بود تا در راه رسیدن موافقه بین انا زونی و اتحاد شوروی مجاهدت ورزد زیرا در غیر آن بدون موافقه بین کشورهای بزرگ محال است این مشکل حل شود.

در موضوع توزیع اسناد قرضه نماینده افغانی متذکر شد که موضوع صلاحیت توزیع دوصد ملیون دالر اسناد قرضه از طرف منشی عمومی ملل متحد امریست که مصارف مالی را ایجاب میکند و فیصله آنی ایکه در آخرین دقایق نیمه اول مجمع عمومی شایزدهم به یک چنین عجله صورت میگیرد. عیأت نمایندگی های دول عسوراً فرصت آن نمیدهد تا بر موضوع مطالعه کافی بنمایند، نظریه هیأت افغانی این بود تا در باره این مسأله قبل از همه حکومت های کشورهای عضو مطلع گردند و وقت کافی برای ادا مة نظریه خویش داشته باشند.

بعداً حکومت افغانستان نظریه تصویب تصمیمنامه مجمع عمومی و مراجمه منشی عمومی ملل متحد برای اینکه خدمتی در راه برقراری موسسه جهانی کردی شده با شد و ملل متحد از ورشکست مالی رهایی یابد، حاضر گردید تا به مبلغ ۲۵ هزار دالر ازین اسناد را خریداری کند.

تقسیمات جغرافیایی بصورت عادلانه و توزیع مناصب و وظائف

دارالانشای ملل متحد و شعبات مربوطه آن

این موضوع از سال ۱۹۴۶ با بنظر ف تحت مذاقه مجمع عمومی ملل متحد بود. است. هدف این است که باید دارالانشای ملل متحد متشکل از مامورین اتباع کشورهای عضو باشد تا شکل واقعی بین المللی داشته باشد چون در واپس نا سیم

ملل متحد کشورهای غرب بیشتر از استحقاق خویش در دارالانشای ملل متحد مامور فرستادند، بنابراین عدم موازنه در تقسیم عادلانه کرسی‌های دارالانشا وارد گردید. یعنی از جمله کشورهای عضو یک تعداد بیشتر از استحقاق خود کرسی‌ها را اشغال کردند در مقابل بعضی کشورهای از استحقاق خود کمتر استفاده کردند.

در شانزدهمین دوره مجمع عمومی افغانستان بایکده کشورهای آسیایی و آفریقایی تصمیمنامه به کمیته پیش کرد و درخواست شد تا به تمام دول عضو چه کوچک و چه بزرگ به اساس عنصر مهم عضویت در ملل متحد یک تعداد کرسی‌های ثابت که عبارت از پنج کرسی باشد تخصیص داده شود و باقی کرسی‌های دارالانشا و شعبات فرعی آن بین کشورهای به اساس جمعیت و سهمیه‌ایشان تقسیم شود. این تصمیمنامه نظر به مخالفت شدید دول بزرگ نتوانست دوثلث آرا را حاصل کند. پیشنهاد دول آسیا و آفریقا اگر چه بر اساس مقررات منشور ملل متحد نظر به مشاهدات کمیته متخصصین بوده به مفاد دول بزرگ بر می‌خورد در مقابل دول بزرگ نیز نتوانستند تصمیمنامه خود را در مجمع عمومی به تصویب برسانند زیرا به مخالفت شدید دول کوچک روبرو شدند در آخر فیصله باین شد که مفاد تصمیمنامه‌های هر دو طرف را منشی عمومی مطالعه نموده و نظر بآن اجراءات لازم را در حصه تقسیمات عادلانه جغرافیایی عمومی الاجرا بدارد و نتایج آنرا به هفتمین دوره مجمع عمومی راپور دهد.

مسایل حقوقی

توسعه اعضای کمیسیون حقوق بین الدول

اتازونی در دوران شانزدهمین مجمع عمومی پیشنهاد کرد که چون از سال ۱۹۵۶ به اینطرف ۲۱ کشور نو آزاد از آفریقا شامل ملل متحد شده و هیچکسی از این کشورها در کمیسیون حقوق دول عضویت ندارد تا از سیستم‌های حقوقی آن‌ها نمایندگی کند لذا لازم است که اعضای کمیسیون از ۲۱ به ۲۵ عضو توسعه داده شود.

دسته کشورهای سوسیالیستی مدعی بودند که قرار موافقه ۱۹۵۶ درین باره باید حق بیشتر به کشورهای آسیایی و آفریقایی و اروپای شرقی داده شود. زیرا کشورهای اروپای غربی دارای کورسی‌های بیشتر نسبت به سایر مناطق می‌باشند در نتیجه مذاکرات نمایندگان کمرن، کولمبیا، هند، جاپان، لایبریا، نایجیریا - سویدن و اتازونی پیشنهادی به کمیته پیش کردند که نظر به آن ماده دوم فقره اول و ماده نهم فقره اول ستاتوی کمیسیون حقوق دول طوری تعدیل شود که اعضای کمیسیون به ۲۳ توسعه یا بدولتی این پیشنهاد از طرف کشورهای حبشه، گانا، اندونیزیا - ایران - لبنان، لیبیا، سنگال و تايلند تعدیل و تعداد اعضا را از ۲۳ به ۲۵ درخواست کردند که به اتفاق آراء تصویب شد.

افغانستان نیز از جمله داوطلبان یکی از کرسی‌های کمیسیون حقوق دول بود که در اثر انتخاباتیکه در جلسه تامه مجمع عمومی صورت گرفت داوطلب افغانستان باغلی و کوتوز عبدالحمید طیبی، به اکثریت ۸۴ رای موافق انتخاب گردید از آسیا ۱۴ داوطلب اسم خود را به عضویت معرفی کرده بودند که از جمله افغانستان، جاپان، هندو و عراق انتخاب شدند.

راپور جلسه سيزدهم کميسيون حقوق بين الدول

طوريكه معمول است هم ساله راپور کميسيون از طرف رئيس کميسيون حقوق دول به مجمع عمومي پيش مي شود ، راپور جلسه سيزدهم کميسيون حاوي سه فصل بود که مهمترين آن و راجع به حقوق ومعافيت هاي قونسلگري ها مي باشد که کميسيون تسويد موثا قی را درين موضوع طی ۷۱ ماده تکميل و برای تصويب آماده کرده است تمام کشور هادرهنگام بحث راپور کميسيون حقوق از تصويد ميثاق حقوق وامتيارات قونسلگري ستايش کرده و آنرا اساس خوبي برای کار کنفرانس فوق العاده شمرند و تمام نمايندگان موافقت نمودند که بايست برای تصويب نهايي ميثاق يك کنفرانس فوق العاده در سال ۱۹۶۳ در ويانا دایر شود حکومت هاي آستريا و هسپانيه هصارف کنفرانس را قبول کردند تا به کشور شان اين کنفرانس انعقاد يابد ، اما کمیته باتشکرزباد از نماينده هسپانيه ، دعوت حکومت آستريا را پذيرفته و تشکيل کنفرانس را در ويانا قبول کرد .

تصميمنامه ای از طرف دنمارك ، مكسيكو - فلپاين - سومال ، اتازوني ، يوزوگواي و ونيزويلا به کمیته پيش شد که نقاط عمده آن قرار ذيل است :

- ۱ - از کشور هاي عضو درخواست می شود تا نظريات خود را راجع به تسويد ميثاق امتيازات قونسلگري تا قبل از اول جولای ۱۹۶۲ به منشی عمومي بسپارند تارسمأ در ساحه نشر قرار گيرد .

- ۱ - کنفرانس فوق العاده روی اين موضوع در ماه مارچ ۱۹۶۳ در ويانا جوده تصويب ميثاق دایر شود .

اين مصوبه به اتفاق آراء تصويب شد .

تذکرات درباره سهم سه ساله افغانستان در شورای اقتصادی واجتماعی ملل متحد (از ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۱)

افغانستان در طول مدت پانزده سال عضويت خویش در مؤسسه ملل متحد برای یکدوره سه ساله بعضويت شورای اقتصادی واجتماعی انتخات گردیده است . انتخاب افغانستان طی سيزدهمين دوره مجمع عمومي در سال ۱۹۵۸ صورت گرفت و افغانستان کرسی را که از طرف اندونيزيا تخليه می گردید اشغال نمود ، علت داو طلبی افغانستان درين شعبه موسم ملل متحد اين بود تا بتواند بحیث يك کشور بیطرف بر علاوه اینکه با سهمگيری خویش مساعدتی به پیشرفت هاي اقتصادی واجتماعی جوان بکندهسایل کشور هاي کوچک وانکشاف نایافته را به شورا گوشزد کرده و از اين رهگذر نه تنها از خود بل از طرف کشور هاي انکشاف نایافته مخصوصاً آنهاییکه درين منطقه جهان واقع اند نمایندگی کند .

دوره عضويت افغانستان در شورای اقتصادی واجتماعی که بنا بر اساسات منشور ملل متحد برای مدت سه سال بود از جنوری سال ۱۹۵۹ شروع و به اواخر دسامبر ۱۹۶۱ خاتمه یافت . درين مدت سه سال عضويت نمایندگان افغانستان با جدیت تام اسناد ومسجلات شورا شاهد آن است کوشیدند تا آنچه مامول از عضويت افغانستان بود بر آورده کردند .

هیأت نمایندگان افغانستان رویهم رفته در شش جلسه شورا یعنی جلسات ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ شرکت جستند، و در موضوعات آن سهم گرفته و موقف کشور را شرح دادند. برای اینکه از سهم افغانستان در موضوعات عمده و موقف کشور آگهی حاصل شود بصورت بسیار مختصر به تذکر ذیل پرداخته می شود.

موضوعات اقتصادی

پیشرفت اقتصادی کشورهای در حال انکشاف

یکی از موضوعات مهمی که شورای اقتصادی واجتماعی در هر جلسه خود روی آن بحث می کند و راپورهای در اطراف آن ترتیب می گردد موضوع انکشاف اقتصادی کشورهای انکشاف نیافته می باشد. تحت این موضوع شورا طرق انکشاف منابع مولده کشورهای پسمانده را مطالعه نموده و توسط پروگرام های فنی خود در پیشبرد انکشاف آن جهاد می ورزد چنانکه طی جلسات شورا که هیأت نمایندگان افغانستان نیز در آن شرکت داشتند این موضوع بافروع آن تحت غور قرار گرفت که از جمله در اطراف چند موضوع بصورت خاص مباحثه صورت گرفت و تصاویر بعمل آمد مثلاً:

انکشاف صنایع، منابع آبی و نفت.

افغانستان بر علاوه اینکه توجه مزید شورای را برای انکشاف صنایع در کشورهای انکشاف نیافته جلب نمود، توجه بیشتر را در باره تنظیم پروگرام های مفیدترین ساحه در خواست کرد و از مصوبه ای که درین باره به شورا پیش شد طرفداری و تطبیق مراتب آنرا برای کار آینده شورا مفید خواهد.

افغانستان در باره توسعه اداره منابع آبی و مطالعات آن درین رشته تصمیمنامه به شورا تقدیم کرد که هفت کشور دیگر از اعضای شورای آن سویم شدند این مصوبه دوام کار و مطالعات مزید اداره منابع آبی را برای پاک نگهداشتن آب از کثافات و مطالعات آبهای زیر زمینی درخواست می کرد.

در حصره مطالب مربوط به مطالعات در اطراف نفت نماینده افغانستان راجع به تصمیمنامه ای که مفاد آن عبارت از تربیه مردمان محلی کشورهای انکشاف نیافته و تهیه سامان فنی برای بکار انداختن پروگرام های انکشافی نفت درین کشور هاست اظهار داشت که چون مصوبه ترتیب شده درین موضوع طرز کار را در حصره کشورهاییکه در مراحل ابتدایی سروی پترول میباشد در نظر گرفته و عملی شدن آن برای کشورهای در حال انکشاف مفید می باشد.

سرمایه گذاری خصوصی

موضوع سرمایه گذاری خصوصی نیز یکی از مسایل عمده تحت بحث شورای ما باشد در طی بیست و نهمین جلسه شورا هنگامیکه راپور منشی عمومی درباره تشویق سرمایه گذاری خصوصی تحت بحث بود به هیأت نمایندگی افغانستان ضمن تبصره بر راپور منشی عمومی اظهار

کړد که راپور مرتبه مقدار سرمايه گذاري خصوصي را در چند سال اخير رو به افزايش خوانده ولى متاسفانه توزيع مقدار در آن کشور های در حال رشد تقريباً نصف مقدار يست که در مالک پيشرفته يا کشور های دارنده نفت صورت گرفته است .

افغانستان در باره اين موضوع با اشتراك پنج کشور عضو شو را تصميمنامه اى به شو را پيش کرد که مفاد آن عبارت از دريافت طرق تشويق سرمايه گذاري در کشور های انكشاف قايفته بود . تصميمنامه ضمناً توجه منشى عمومى ملل متحد را به اين نکته جلب مى کرد تا با مساعدت بانك بين المللى در راه پيدا نمودن طرق مساعدت به کشور های انكشاف نايفته از راه سرمايه گذاري خصوصى با در نظر گرفتن پرابلم های اقتصادى قانونى و ادارى اين کشور ها بصورت يکيک چنين سرمايه گذاري براى پيشرفت اقتصادى ايشان مساعدت بتواند کرد . مجاهدت ورزد .

تجارت بين المللى

شورای اقتصادى و اجتماعى در جلسات متعدد خويش موضوعات مختلفه مربوط به تجارت بين المللى را تحت مطالعه قرار داد که دلچسپ ترين نکته آن عبارت از رول مواد خام کشور های انكشاف نايفته در تجارت بين المللى مى باشد .

نماینده افغانى در بحث عمومى اين موضوع توضيح کرد که فائده مساعد بودن مارکيت بين المللى مانع از ديداد پس افراز در داخل کشور های پسمانده گرديده است که در نتيجه آن تاثير ناگواری در پيشرفت اقتصادى کشور های مذکور بعمل آمده و افغانستان مستند است تا آنکه استقرار در قيم مواد خام بوجود نيايد کشور های انكشاف نايفته هيچگاه به اعدافيه رسيدن رابان آرزو دارند موفق نخواهند شد . تغييرات در قيم مواد خام زاده چنان خاليگاه وسيع است که در بين سطح زندگى مردم کشور های انكشاف نايفته احتلال وجود آورده و افزايش ذخاير اسعار در کشور های انكشاف نايفته وابسته به ازدياد توليدات زراعتى آن ها مى باشد ولى فراوش نبايد کرد که بلند رفتن توليدات زراعتى هيچگاه به مالک توليد کنندگان آن نخواهد بود تا آنکه شرايط تجارت بين المللى مساعد ساخته نشود و همچنان استقرار قيم مستلزم انسجام و توحيد موثرى چه در ساحه بين المللى و چه در دايره مللى مى باشد .

تصميمنامه ايکه درين مورد به تصويب رسيد سفارش کرد تا کشور های عضو ملل متحد و همه اداره های بين المللى به شمول کميسيون مواد خام هر چه زودتر طريقه ها و عوامل همچه شرايط نامساعد را در ساحه تجارت کشور های انكشاف نايفته جستجو کرده و تجارت مواد اوليه را درين کشور ها تقويه بخشند .

همچنان افغانستان در بحث موضوعات از قبيل تهيه مواد اضافى غذايى بهر دمان محتاج از طريق ملل متحد و همکارى بين المللى در ساحه کار توگرافى سهم گرفته و از مصوبه های که درين موضوعات به نفع کشور های کوچک و انكشاف نايفته به شوراييش شده طرفدارى کرده است .

امداد فنی ملل متحد .

موسسه ملل متحد توسط پروگرام های مختلف امداد فنی به کشورهای انکشاف نایافته مساعدت می کند که از جمله سه پروگرام آن مدتیست بکار آغاز کرده و آن عبارت است از:

- ۱- پروگرام عادی امداد فنی ملل متحد .
- ۲- پروگرام امداد فنی توسعه
- ۳- صندوق مخصوص ملل متحد .

۱- پروگرام عادی امداد فنی از بودجه عادی ملل متحد تامین می شود و سالیانه تقریباً در حدود پنج میلیون دالر برای آن تخصیص داده شده است . ملل متحد تحت این پروگرام به کشورهای انکشاف نایافته سامان، متخصصین، سکالرشپ ها و غیره ضروریات عادی را تهیه می کند .

۲- پروگرام توسعه ای امداد فنی ملل متحد که سرمایه آن از طرف کشورهای عضو و غیر آن بصورت خوش برضا - الا نه پرداخته می شود یک پروگرام نسبتاً وسیع و پیمانه مساعدت فنی آن از پروگرام عادی بیشتر است . چنانچه ملل متحد در سال ۱۹۶۰ در حدود بیست و هفت میلیون و نودیک هزار دلار به ۱۰۳ کشور و منطقه در جهان توسط این پروگرام کمک کرده است و قرار یکه تصویب شده امداد فنی ازین پروگرام در قاره افریقا به پانزده اعشاریه سه فیصد از سر جمع دارایی آن در سال های ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ تخصیص داده شده است .

در سال ۱۹۶۰ دوهزار و دوصد و پنجاه و هشت متخصص طی همین پروگرام در - را سر کشورهای جهان مشغول خدمت اند .

فیلوشپ های این پروگرام روز بروز منظم تر و حسب احتیاج کشورهای انکشاف نایافته ترتیب می گردد .

زمانیکه راپورهای اجراءات این پروگرام به شورای اقتصادی و اجتماعی پیش شد هیأت افغانستان نظربه ملاحظه که کشور باین پروگرام ها دارد در باره تشویق و تنظیم اجراءات آن بصورت بهتر و خوب تراظر نظر کرده و ضمناً تصمیم نامه های که مفاد آن عبارت از استفاده بیشتر شورهای انکشاف نایافته ازین پروگرام و ده به شوراپیش کرده و ضمناً سعی نمود تا متخصصین این پروگرام از اتباع کشورهای انکشاف نایافته استخدام گردند .

۳- صندوق مخصوص ملل متحد نیز برای انکشاف و تقویه بنیه اقتصادی کشورهای انکشاف نایافته تاسیس شده است، تحت این پروگرام صندوق مخصوص ملل متحد به پروژه های طویل المدت با شرایط خاص تخنیککی مساعدت می شود سرمایه این صندوق نیز از امانه - الا نه خوش برضای کشورهای عضو و غیر آن بدست می آید که در حال حاضر هدف نهایی سرمایه آن صد میلیون دالر تعیین شده اما تمام این مبلغ بدست نیامده ازین صندوق یکمده کشورهای انکشاف نایافته آسیا افریقا و امریکای لاتین استفاده کرده اند و چنانچه پروژه

های مرتبه افغانستان درباره تأسیس سروی آب و خاک، ستیشن زراعتی و ترتیب احصایه های نفوس بهیأت اجراییه صندوق مخصوص پیش شده است.

هنگامیکه موضوع مربوط به صندوق مخصوص و پروگرام امداد فنی توسط کمیته امداد فنی مطرح بحث شد نمایندگان افغانستان، برازیل، حبشه، زیلا و جدید، سودان، جمهوریت متحد عربی، انگلستان، و اتازونی پیشنهادی را به کمیته عرضه کردند که مقصد آن تقویه رول نماینده مقیم امداد تخنیک در کشور های امداد گیرنده است و هم اینکه نزد یکی آن بادوایر مسئول و شناسایی با پروگرام های عمومی امداد تخنیک رول نمایند. متذکره را برای پیشرفت پروگرام های امداد فنی تقویه می کند این پیشنهاد به اکثریت آراء تصویب شد.

بکار انداختن رضا کاران در پروگرام های ملل متحد و مؤسسات اختصاصی برای تقویه و پیشبرد سویه اقتصادی و اجتماعی کشور های انکشاف یافته

این موضوع نخست در جلسه شورای اقتصادی و اجتماعی از طرف هیأت اتازونی به شورای پیش شد اما موضوع بصورت جدی طی سی و دومین جلسه شورا مطرح بحث شد. مطلب ازین پیشنهاد اتازونی این بود تا یکمده جوانان که در رشته های مختلفه تخصص می داشته باشند تحت پروگرام های فنی ملل متحد به کشورهای که به خدمت این دسته جوانان احتیاج دارند خدمت کنند البته این اشخاص بحیث متخصصین ملل متحد به کشورهای انکشاف نیافته فرستاده خواهند شد و فرقی که با متخصصین عادی ملل متحد دارند این خواهد بود که این دسته اشخاص تحصیلات اختصاصی داشته اما تجارب کافی مانند متخصصین عادی ملل متحد نخواهند داشت.

کشور های انکشاف نیافته ازین پیشنهاد طرفداری نمودند.

هیأت نمایندگی افغانستان پیشنهاد اتازونی را برای پیشرفت پروگرام های انکشافی کشور های انکشاف نیافته بطور عمومی مفید خواند، و اظهار داشت که چون اعضای شورای اقتصادی و اجتماعی را یک تعداد محدود کشور های عضو تشکیل داده است برای اینکه موضوع در برابر تمام کشور های عضو ملل متحد قرار گیرد و نظریات شان خواسته شود بهتر است موضوع در مجمع عمومی آینده مطرح بحث شود زیرا از یکطرف نظریات همه کشورهای عضو روی موضوع معلوم می گردد و از طرف دیگر برای مؤسسات اختصاصی موقع میسر می گردد تا در زمینه بیشتر مطالعاتی کنند.

تصمیم نامه ای که بدین مناسبت از طرف اتازونی پیش شده بود با تعدیل کشور حبشه به این معنی که پروگرام رضا کاران به پیمان محدود و به اساس تجربی که تابع تردید و تصویب مجمع عمومی می باشد و آنهم تابع موافقه کشور عضو است به تصویب رسید.

حکومت افغانستان بعداً خدمت یکمده رضا کاران (هیأت صلح، امریکایی و نیز خدمت یکمده رضا کاران ملل متحد را در افغانستان قبول کرد.

موضوعات اجتماعی

تعلیم و تدریس پرنسیپها و تشکیلات موسسه ملل متحد و موسسات اختصاصی
آن در مراکز تعلیمی و تدریسی کشورهای عضو

منشی عمومی ملل متحد و مدیر عمومی یونسکو دربارهٔ پیشرفت تدریس پرنسیپها و تشکیلات - از زمان ملل متحد در چهار سال گذشته راپوری را به اساس درخواست شورا به شورا پیش کرد که در نتیجه مذاکرات شورا به اتفاق آراء پیشنهاد متفقہ کونستاریکا، فرانسه، جاپان، هالند، زیلانده جدید، انگلستان و اتازونی را به تصویب رسانید که نظر به آن از منشی عمومی و مدیر عمومی یونسکو درخواست شده بود تا درین ساحت همکاری نموده و علاوهً با اساس معلومات از کشور هلی عضو و موسسات اختصاصی راپور دیگری را درین موضوع ترتیب داده و به جلسه سال ۱۹۶۴ شورا پیش کنند.

افغانستان راجع به تهیه مواد تعلیمی بزبان خود مردم کشورها تعدیل نامه تقدیم کرد که به اکثریت آراء قبول شد.

صندوق اطفال ملل متحد (یونسیف)

یونسیف یکی از موسسات فرعی ملل متحد است که توسط آن ملل متحد به اطفال و مادران کشور های عضو و مردمان مناطق محتاج از راه تغذیه و رفع آفتی مشکلاتشان مساعدت می کند راپور اجراءات این موسسه هر ساله به شورای اقتصادی و اجتماعی پیش می شود و شورا پروگرام های کار و پلان های اجراءات این موسسه را تحت مطالعه قرار داده و در باره آن توضیحات لازم می خواهند.

افغانستان که از يك سال باینطرف عضو بورد اجراییه این موسسه می باشد از نزدیک به مطالعه اجراءات آن می پردازد. هیأت افغانی در دوران جلسات شورا از ترتیب کار، تهیه و توزیع شیر که برای اطفال توسط این موسسه صورت می گیرد تمجید کرد و توصیه نمود تا پروگرام های عام المنفعه این موسسه توسعه پیدا کند. ضمناً هیأت افغانی از امداد یونسیف به افغانستان و ارزش های این موسسه برای کشورهای انکشاف نیافته توضیحات داده و از همکاری آن اظهار ممنونیت نموده و گفت یونسیف یگانه موسسه ایست که ملل متحد توسط آن توانسته است در بین طبقات نیاز مند جهان بحیث یک موسسه مفید معرفی شود.

مساعادت ملل متحد برای ترقی زنان در کشورهای انکشاف نیافته

ابتکار این موضوع طی - هیمین دوره اجلاس به شورای اقتصادی و اجتماعی از طرف هیأت نمایندگان افغانستان گرفته شد.

در باره این موضوع هیأت افغانی مصوبه ای که محتویات آن عبارت از لزوم تحقیق بر مساعدت ملل متحد برای پیشرفت زنان کشور های انکشاف نیافته بود به شورا تقدیم کرد. پیشنهاد افغانستان بعد از بحث و غور در کمیته اجتماعی شورا به اتفاق آراء مورد مطالعه

آمده و به تصویب رسید که درین باره به مساعدت کشور های عضو موسسات اختصاصی مطالبات
مفصل صورت گیرد

در طی سی و دومین جلسه شورای اقتصادی و اجتماعی این موضوع را در راپور ر بکه از
طرف کمیسیون موقعیت زنان تهیه شده بود مطالعه کرده بود ، نماینده افغانستان در حصه نظریه
امکانات تاسیس یک صندوق مخصوص در ساحه ترقی زنان که قبلاً تأیید شده بود اظهار داشت که
به نظر حکومت افغانستان بهتر است که در اثر چنین امداد یک پروگرام طویل المدت طرح
گردد تا توسط آن توقعی که از یک چنین مساعدت برده می شود عملی بتواند شد.

شاغلی پژواک رئیس هیأت افغانستان در جلسه چند روزه ماه دسامبر ۱۹۶۱ شو را ی
اقتصادی و اجتماعی یعنی در آخرین جلسه سال ۱۹۶۱ که عضویت افغانستان بعد از آن در
شورا به پایان می رسید ، اظهار داشت که افغانستان در طی سه سال عضویت خویش در شو را
با موفق غنغنوی خود مسایل را با قضاوت آزاد مطالعه نموده و برای پیشرفت امور شوری
سمی ور زیده است .

افغانستان با سایر اعضای شوری که تسهیلات را در تصمیم های شورا فراهم می کرد از
هیچگونه همکاری خود داری ننموده و بعد ازین نیز جر یان امور آنرا با کمال علاقه
تعقیب خواهد کرد .

شاغلی پژواک علاوه نمود که همکاری اعضای شور ای اقتصادی و اجتماعی درین سه سال
عضویت افغانستان موجب امتنان هیأت های نمایندگی افغانستان گردیده است و این همکاری
سبب گردید تا افغانستان موفق شود در جریان امور شورا چنانکه آرزو داشت سهم گرفته مطابق
مأمول خدمت کند .

رئیس هیأت افغانستان این را نیز علاوه نمود که هیأت های کشور در شورای اقتصاد
و اجتماعی نه تنها از منافع افغانستان بلکه از منافع همه کشورهای جهان مخصوصاً کشورهای
منطقه جغرافیایی مربوط خویش که غالباً کشور های روبه انکشاف می باشند حمایت کرد . است
(پایان)

(بقیه صفحه ۸۲)

جغرافیه اقتصادی افغانستان

۱- سرکهای افغانستان: سابقاً در ۱۹۳۰ افغانستان دارای ۳۷۰۰ کیلومتر سرکهای کار وائی بوده که تنها ۲۵۰۰ کیلومتر آن در یک قسمت معین سال قابل عبور و مرور بود. امروز نظریه فعالیت مزید و زارت فواید عامه افغانستان ۲۱۰۰ کیلومتر سرک عصری را دارا گردیده است که به اینجاساب تنها ۲۰۰ کیلومتر سرک از تورخم الی سروبی و از چمن الی قندهار و از شهر کابل الی کاپیسا که (۷۰ کیلومتر فاصله است) قیرریزی شده است.

الف، سرک کابل-تورخم:

این سرک ۲۳۲ کیلومتر طول دارد والی ۱۳۴۰ یگانه سرکی بود که حجم زیاد تبدلات افغانستان بواسطه آن صورت میگرفت. این سرک طوریکه گفته شد از تورخم الی سروبی قیر شده است که مصرف عمومی آن بیک ملیارد افغانی انجام خواهد یافت.

سرک کابل - قزل قلعه: طول این سرک ۱۰۸ کیلومتر است که بمصرف ۱۷ ملیارد افغانی به پایان خواهد رسید ازین جمله تنها در کوتل سالنگ که ۹ ملیارد افغانی مصرف میشود - سرک کابل تا قزل قلعه از این لحاظ اهمیت دارد که حوزه کابل را با صفحات شمال افغانستان (قطغن، مزار شریف، شبرغان و میمنه) ارتباط میدهد. طول تونل سالنگ دومین کیلومتر است و تا حال کار ۱۶ کیلومتر آن انجام یافته است.

سرک قزل قلعه الی کابل از لحاظ اقتصادی اهمیت خاصی دارد زیرا انتقال غله و پنبه با زغال سنگ صفحات شمال را به حوزه کابل سهل میسازد و از طرف دیگر حوزه های صنعتی قندز، بغلان، پلخمری، گلپهار، و جبل السراج را با هم دیگر نزدیک و مرتبط ساخته و در چگونگی وسایل حمل و نقل، منسوجات، سمنت، مواد روغنی نقش مهمی را بازی می کند.

ج - سرک کابل - قندهار - سپین بولدک :

این سرک از غزنی، مقر، قلات و قندهار گذشته از یک طرف قندهار را با وادی هیرمند ارتباط میدهد و از طرف دیگر قندهار را با بندر سپین بولدک نزدیک میسازد. طول عمومی آن ششصد و چهار کیلومتر بوده و بمصرف ۲۴ ملیون دالر و یکصد ملیون افغانی انجام خواهد یافت یا بعبارت دیگر تقریباً یک ملیارد افغانی درین راه مصرف خواهد شد، فاصله بین قندهار و سپین بولدک ۱۰۴ کیلومتر می باشد که قیرریزی آن به پایان رسیده است.

این سرک برای انکشاف امور وادی هیرمند کمک زیادی میکند. طبق قرار دادیکه بعمل آمده کار این سرک در اخیر سال ۱۳۴۴ انجام خواهد یافت.

د - سرک قندهار - هرات - تور غندی:

این سرک از شهرهای کرشک و فراه عبور نموده به هرات ارتباط پیدا می کند و از آنجا به تور غندی می انجامد. طول آن ۷۵۰ کیلومتر می باشد معاونت اتحاد شوروی درین قسمت

شوارع افغانستان نقش مهمی را بازی می کند. قرار معلوم سرک مذکور بعد از پخته کاری
ضمنی کانکریټ میگردد.

د سرک مزار شریف-کلفت :

طول این سرک ۱۱۸ کیلومتر می آید و مصارف آن تقریباً به ۱۳۵۰ ملیون افغانی بالغ
می شود. کار اعمار این سرک بشدت جاری بود، و منقریب انجام مییابد.
سرکهاییکه فوقاً درباره آن تذکاردادیم عموماً ده متر عرض را دارا است. و برای تعمیر
و قیر ریزی ۲۱۰۰ کیلومتر سرک عصری که قبلاً تذکار دادیم مبلغ تقریباً هفت ملیا رد
افغانی لازمی است. و این پروژه به اخیرسال ۱۹۶۳ ع به پایان خواهد رسید.

۳- عراده ها:

موتور : افغانستان در سال ۱۹۶۰ ع دارای ۲۲ ۵۵ عراده موتور لاری و ۵۰۰ عراده
موتور بس بوده است و همه ساله از ۶۰۰ الی ۷۰۰ عراده موتور بر تعداد عمو می آن
افزود شده میرود برای اینکه وسایل حمل و نقل درین مملکت فعال گردد محصول گمرکی
موتورهای لاری معاف قرار داده شده است. و تخمین گردیده است که بصورت اوسط یک لاری
بجریان یکروز پنجاه میل مسافه را می پیماید ۳۹ فیصد لاریهای موجوده در افغانستان ملکیت
حکومت می باشد، سرمایه هاییکه در سرکتهای حمل و نقل گناشته شده بالغ بر ۱۶۵۶۴۸ ۴۶۳
افغانی می شود. تعداد چنین شرکتها در افغانستان روز افزون می باشد. در افغانستان ۹۰
فیصد موتورهای وارد شده خاصه حمل و نقل می باشد که اکثری آنها از ایالات متحد امریکا وارد
میگردد در حالیکه موتورهای سرویس و تیز رفتار و جیب عموماً از اتحاد شوروی وارد میگردد
در پلان پنجساله اول واردات بیست هزار موتور شامل بود. تا بلوی ذیل فاصله ها را بین
شهرهای داخلی و خارجی افغانستان نشان میدهد.

کابل - پشاور	۲۹۰ کیلومتر	قندهار - کویته - چمن	۲۰۰ کیلومتر
کابل - جلال آباد	۱۸۰	قندهار - فراه	۳۸۰
کابل دوتیار - هرات	۸۷۰	قندهار - فراه هرات	۶۵۰
کابل - قندهار - هرات	۱۱۶۰	فراه - هرات	۲۷۰
کابل - مزار شریف - هرات	۱۴۳۰	هرات - اسلام قلعه	۱۶۰
کابل - غزنی	۱۵۰	هرات - نیمه - مزار شریف	۸۱۰
کابل - قندهار	۵۱۰	مزار شریف - کابل	۶۲۰

هوانوردی در افغانستان

موضوع بکار انداختن وسایل فضایی و حمل و نقل ذریعه طیاره در افغانستان از اقد مات
مهم و تازه می باشد که از عرصه چند سال بدینطرف مورد توجه جدی دولت قرار
گرفته است.

بسال ۱۹۴۰ ع یک میدان طیاره بسمت شمال شرق کابل اعمار شد که نسبت بدیگر میدا نهای
طیاره افغانستان قدامت دارد. این میدان مخصوص طیارات هوانوردی ملکی است در حالیکه

بسال ۱۹۵۵ در شصت کیلومتری شمال غرب کابل میدان بگرام باسیستم عصری بصورت مجهز اعمار گردید. همچنان در این سالهای اخیر میدان هوانوردی بین المللی قندهار که ۴۲ کیلومتر مربع ساحه دارد نیز تعمیر گردیده، چنانچه امور عمرانی و ساختمانی آن بشدت جاری بوده و در حال اكمال است.

همچنین میدانهای هوانوردی در شهر هرات، مزار شریف، قندز و میمنه تحت پروژه ساختمانی بوده و در عین حال مورد استفاده طیارات قرار دارد بدین ترتیب میدانهای هوانوردی افغانستان برای استفاده ترافیک فضایی مجهز و فعال گردیده است. (۱)

الف: تاسیس د آریانا افغان هوایی شرکت

بسال ۱۹۵۵ در افغانستان شرکتی تأسیس یافت که به (د آریانا افغان هوایی شرکت) مسمی گردید در این شرکت ۵۱ فیصد افغانها و ۴۹ فیصد شرکت با کامپنی پان امریکن آیرلین (خطوط فضایی پان امریکن) - هم گردیدند. با هم شدن این دو شرکت لینهای هوانوردی داخل کشور مرتب گردیده و یک سرویس آن بداخل افغانستان شروع بفعالیت کرد و خط پرواز طیارات شرکت هوایی آریانا بدنیای غرب ارتباط پیدا کرد که ایستگاههای بین لین اخیرالذکر عبارت از قندهار (نهران یا بحرین)، بیروت، انقره، پراگ، و فرانکفورت می باشد که در بعضی این کشورها نمایندگی های شرکت آریانا نیز تأسیس یافته است.

خطوط پرواز داخلی د آریانا افغان هوایی شرکت از ۱۹۵۸ ع به این طرف قرار شرح ذیل بوده و طیاره نوع دوگلاس (دی، سی، ۳) آن غالباً در این خطوط پروازی مشغول خدمت اند.

۱- خط پرواز کابل، مزار شریف، میمنه، هرات

۲- د کابل، قندهار، هرات

۳- د کابل، قندز، مزار شریف، میمنه و هرات

(۱) مصارف انکشافی میدانهای هوانوردی

میدانهای ملکی	مصارف تخنیکي و اصلاحات به پول افغانی
میدان بین المللی قندهار	۴۰۷۴۰۵۰۰۰
میدان کابل (خواجهر شاه)	۴۳۰۰۰۰۰۰
میدان هرات	۹
میدان قندز	۹
میدان جلال آباد	۲۴۲۸۶۹۰۰۰ (مصرف مجموعی پنج میدان)
میدان مزار شریف	۹
میدان میمنه	۹
قیمت تجهیزات هفت میدان فوق بالغ بر مبلغ	۷۴۴۵۳۳۰۰۰ - افغانی می شود.

تابلوی ذیل فاصله بین شهرهای متذ کره فوق و مدت سفر را نشان میدهد .

کابل - قندهار از ۹۰ الی ۱۱۰ دقیقه فاصله ۴۶۰ کیلومتر

کابل - مزار شریف ۸۰ " ۳۱۰

کابل - قندز ۶۰

قندز - مزار شریف ۴۰ " ۱۷۰

مزار شریف - میمنه ۶۰ " ۲۳۰

میمنه - هرات ۸۰ " ۲۹۰

قندهار - هرات ۱۰۵ " ۴۵۰

در خطوط پروازی فوق در صورت مساعدت هوا بصورت اقل در یک هفته از یک الی دو مرتبه پرواز صورت میگیرد. خطوط پروازهای خارجی افغانستان قرار ذیل است .

کابل - امرتسر از ۲۰۰ الی ۲۲۰ دقیقه فاصله ۶۳۰ کیلومتر

کابل - ترمز ۹۰ " ۳۷۰

هرات - مشهد ۸۰ " ۳۲۰

قندهار - تهران ۳۸۰ " ۱۴۲۰

قندهار - کراچی ۱۵۵ " ۱۱۰

لین کابل - قندهار - دمشق - بیروت ۱۳ ساعت پرواز را در بر میگیرد. در حالیکه لین کابل، امرتسر و دهلی ۶ ساعت پرواز را - و اسی کند در این خطوط پرواز نیز طیارات دو کلاس دی، سی، ۳۰ و دی، سی، ۴ مربوط آریانا افغان هوایی شرکت مشغول فعالیت اند .

ب - طیارات کشورهای خارجی که افغانستان را بادیگر ممالک دنیا ارتباط میدهد قرار آتی است .

۱- آیروفلوت شوروی: این سرویس کابل را با تاشکند و مسکو ارتباط میدهد و ایستگاه های آن قرار ذیل است. کابل - ترمز - (۳۷۰ کیلومتر) تاشکند و ما - سکو که مجموع فاصله این ایستگاه ها ۳۷۰۰ کیلومتر است و این فاصله را سرویس آیروفلوت به ظرف ۱۸ ساعت پیوده و طیارات مربوطه آن تقریباً هر روز به پروازهای خود ادامه میدهد .

۲- آفدین ایرلین (خطوط فضایی هند) : این سرویس تقریباً هفته دو مرتبه بین دهلی - امرتسر و کابل که ۱۰۵۰ کیلومتر فاصله را - و اسی کند رفت و آمد نموده و در هر پرواز ۶ ساعت را در بر میگیرد .

۳- ایران آیرلین (خطوط فضایی ایران) : طیارات این شرکت هفته یک مرتبه به خطوط ذیل پرواز میکند .

تهران - قندهار - کراچی

تهران - مشهد - هرات - قندهار - کابل

تهران - اصفهان - کرمان - زاهدان
شرکت دك، ال، ام، هالندی از سال ۱۹۵۷ الی ۱۹۵۸ هفته دومرتبه فاصله بین کابل و کراچی را طی کرده و يك ایستگاه آن در قندهار بود كه سفر بین کابل و کراچی شش ساعت وقت را دربر میگرفت.

ج - سیستم مترقی خطوط هوایی :

انكشاف و اداره هواوردی ملكی در افغانستان وظیفه ریاست هوا نوردی ملكی است
شرکت هوایی آریانا در سال ۱۳۳۴ (۱۹۵۵) با دو طیاره نوع دو گلاس دی، سی، ۳ بکار آغاز نمود
بر علاوه آن این شرکت دارای يك طیاره دی، سی، ۶، يك طیاره دی، سی، ۴، و چهار طیاره دی، سی، ۳ می باشد
طیاره دی، سی، ۶ شرکت مذکور در سال ۱۳۳۹ (۱۹۶۰) در موقع حج برای رساندن حجاج
بر بستان بکار افتاد طیاره مذکور بکابل دوباره واصل و بتاريخ ۱۰ می اولین پروازش
بصوب جده اجرا شد و در مدت هفت روز ۸۴۴ مسافرا به آنجا انتقال داد.
طیاره دی، سی، ۶ افغانستان معمولاً ۹۵ مسافرا حمل میکند این طیاره دارای فشار مصنوعی بوده
و با تمام تسهیلات عصری مجهز است. این طیاره ۱۲ تر وزن را با مسافرین آن انتقال می تواند داد. در نظر
است كه الی عید اضحی ۱۳۴۲ يك طیاره دیگر دی، سی، ۶ از طرف شرکت فوق خریداری شده و بکار بیفتد.
گذشته از وسایل حمل و نقل ذریعه موترو طیاره در افغانستان دیگر وسیله مفید تر و اقتصادی تر
بنظر نمی آید: افغانستان بین بزرگترین براعظم دنیا واقع است از آنرو به بحاریا اوقیانوس ها
هم ساحل نبوده و حمل و نقل ذریعه كشتی موضوع بحث نمیشد. در آبهای جاری این مملكت چپته
دریاوردی نیز امكان پذیر است ولی فعلاً عملی ساختن این كار مطلوب بنظر نمی آید البته بعضی
از رودخانه های افغانستان قسمتهاً قابل آبوردی است. (دریای هلمند از شهر گرشك ببعدر دریای كهن...)
يكی از وسایل فعال حمل و نقل در دنیا خطوط آهن میباشد كه فعلاً احداث آن در افغانستان
نظر به مشكلات پولی و از لحاظ حجم كمال التجاره و مسافر پیش از وقت بنظر نمی آید.

تجارت افغانستان

۱- صادرات : سابقاً در افغانستان حاصلات زراعتی از ۹۰ الی ۹۵ فیصد صادرات عمومی
افغانستان را تشکیل میداد، علاوه آن جز مهم این صادرات را احجار كریمه (لاجورد)
و نباتاتیكه برای ادویه بكار میروند هم احتوا میکرد بعد از جنگ اول جهانی حاصلات
زراعتی بحساب پولی ۶۰ فیصد صادرات عمومی افغانستان را دربر میگرفت در حالیکه ۳۰ فیصد
آنرا حاصلات تربیه حیوانی تشکیل میدهد. افغانستان سالانه در حدود يك میلیارد و پنجمصد ملیون
افغانی حاصلات فوق را صادر میکند. اقلاميكه این صادرات را تشکیل میدهد عبارتند از :
از میوه خشك ۳۳۱ ملیون افغانی در ۱۳۳۸ صادر نموده بود كه ۲۲ فیصد
صادرات عمومی را تشکیل داده بود

میوه تازه	۱۷۵	»	»	»	فصد ۱۲ صادرات را تشکیل میدهد
پوست قره قل	۳۷۵	»	»	»	» ۲۵
پشم	۱۵۲	»	»	»	» ۱۰۴

پنبه	۱۷۵	«	«	«	۱۳	«
پوست و چرم	۱۸۹	«	«	«	۴	«
قالین	۵۲	«	«	«	۳	«
متفرقه	۵۱	«	«	«	۱۱	«

این اقلام صادراتی مخصوصاً بکشور های جمهوریت هند (۴۴۳ ملیون افغانی ۳۰ فیصد) ایالات متحد امریکا (۳۱۹ ملیون افغانی ۲۱ فیصد) اتحاد شوروی (۴۱۴ ملیون افغانی ۲۸ فیصد) کشور برتانیه (۱۳۲ ملیون افغانی ۹ فیصد) ، پاک تان (۷۵ ملیون افغانی ۵ فیصد) ، آلمان غربی (۴۹ ملیون افغانی ۳ فیصد) ، جاپان (۱۷ ملیون افغانی ۱۰ فیصد) و دیگر ممالک (۵۱ ملیون افغانی ۱ فیصد) را سال میشود .

بصورت عمومی میوه های خشک و تازه قلم مهم صادرات افغانستان را تشکیل داده و این مواد بیشتر به استقامت دهند صادر میگردد . در حالیکه پوست قره قل به ایالات متحد امریکا و پنبه به سمت اتحاد شوروی صادر میشود .

از میوه خشک و تازه بصورت اوسط سالانه صد هزار تن صادر میشود .

۲ - **واردات افغانستان :** اجناس وارداتی افغانستان عبارتند از محصولات

چای ، قند ، کشمیره ، نسکه های نخی و سندی . که قیمت اقلام این واردات سالانه به (۶۰۰) ملیون افغانی بالغ میگردد و آن قرار شرح ذیل است :

۱- نسکه نخی سالانه افغانستان مبلغ اقلام ۲۶۰ ملیون افغانی وارد میکنند که ۲۲ فیصد واردات عمومی افغانستان را تشکیل میدهد .

۲- سندی	۳۲ ملیون افغانی	۱۸ فیصد
۳- چای	۵۳ «	۸ «
۴- موتر و موتر بار بردار	۲۱ «	۵ «
۵- اجناس فلزی	۱۸ «	۲ «
۶- پترویل و روغنیا	۴۰ «	۳ «
۷- قند	۱۱ «	۱ «
۸- دیگر اجناس	۲۰۶ «	۳۱ «

روی قرار داد های جداگانه از اجناس فوق ۳۶ فیصد آن از اتحاد شوروی ۳۲ فیصد از جمهوریت هند ، (۱۴ فیصد آن سابقاً از پاکستان) ۶ فیصد از جاپان ، ۳ فیصد از ایالات متحد امریکا ۳ فیصد از آلمان غربی ، ۲ فیصد از کشور برتانیه و ۴ فیصد آن از دیگر ممالک به افغانستان وارد میشود .

در نتیجه صنعتی شدن افغانستان از یک طرف زمینه را برای ذخیره کردن اسعار آماده می سازد و از طرف دیگر سرمایه هارا انکشاف میدهد . اما سرمایه های ملی نباید تنها در امور صنعتی کمک کنند بلکه لازمی است که این سرمایه ها برای بهبود وضع زراعتی و تربیه حیوانی بکار بیفتند . همچنین از این سرمایه می بایست جهت انکشاف خطوط مواصلات و وسایل حمل و نقل که قسمت مهم موضوع جغرافیه اقتصادی است استفاده بعمل آید .

یه ملی شور اکسبی افغانستان د خلکو و کیلان

د کابل د ولایت د خلکو و کیلان:

د کابل د مرکز و کیل ښاغلی د کتور محمد اسماعیل علم .

د کابل د مرکز و کیل ښاغلی د کتور سید حشمت الله .

د چوا ردی و کیل ښاغلی عبدالباقي دده سبز و کیل ښاغلی جها خدا رشاه

د بکرا میو و کیل ښاغلی محمد یونس

د پغمان و کیل ښاغلی غلام - غی (فولاد) د کور دا من د لوی حکومت و کیل ښاغلی

میر گدای .

د سرو بی و کیل ښاغلی مو لوی حفیظ الله

د لاهو گرد د لوی حکومت و کیل ښاغلی عبدالقادر

د کلسا رو کیل ښاغلی عبدالعزیز

د میدان د لوی حکومت و کیل ښاغلی عبدالعکیم

د وردگو و کیل ښاغلی امین الله

د بهسود و کیل ښاغلی غلام محی الدین

د قندهار د ولایت د خلکو و کیلان:

د بهار د مرکز و کیل ښاغلی سردار عبداللہ طرزی

د قندهار و کیل ښاغلی غلام د ستگیر

د سپین بولدک و کیل ښاغلی عبدالغفور

د غلستان و کیل ښاغلی دوست محمد

د ترین و کیل ښاغلی غلام فاروق

د خاکرین و کیل ښاغلی حاجی عبدالقیوم

د ارغنداب و کیل ښاغلی صالح محمد الکوزائی

د پنجوايي و کیل ښاغلی حاجی عطا محمد

د کشک نخود و کیل ښاغلی محمد نادر ميووندي

د دعلي و کیل ښاغلی میرزا محمد

د شورا بک و کیل ښاغلی عطا محمد

د قلات د لوی حکومت و کیل ښاغلی میرزا محمد نبی

د دایه چوپان و کیل ښاغلی منگل

د شنکی و کیل ښاغلی حبیب الله

د جلدک و کیل ښاغلی حاجی محمد حسن

د کوچی قلات و کیل ښاغلی حاجی محمد جان

د هرات د ولایت د خلکو و کیلان:

د بهار د مرکز و کیل ښاغلی محمد طاهر الکوزائی

د بادغیسات د لوی حکومت و کیل ښاغلی ابوبکر

(محزون)

د مرغاب و کیل ښاغلی عبدالملوک

د گلران و کیل ښاغلی محمد ظریف

د کشک و کیل ښاغلی عبدالرحمن

د قادس و کیل ښاغلی محمد علی

د جوند و کیل ښاغلی حاجی محمد رحیم

د غوریانو د لوی حکومت و کیل ښاغلی حاجی

عبدالشکور

د شین پند و کیل ښاغلی محمد حسن

د زنده جان و کیل ښاغلی غلام محمد

د کپسان و کیل ښاغلی محمد علم

د ادرسکن و کیل ښاغلی سید عظیم

د انجیل و کیل ښاغلی محمد عثمان

د پشتون زرغون و کیل ښاغلی سید عبدالعزیز

(حسینی)

د گذر و کیل ښاغلی حاجی امان الله (سیار شانی)

د اوبی و کیل ښاغلی حاجی محمد صدیق

د کرخ و کیل ښاغلی عبدالعزیز

د هزار شریف د ولایت د خلکو و کیلان:

د بهار د مرکز و کیل ښاغلی عبدالکریم

د نور شاهي و کیل ښاغلی ولوی محمد رجب

د بلخ د لوی حکومت و کیل ښاغلی عبدالرشید

د دولت آباد و کیل ښاغلی حاجی احمد

د شولگری او کشنده و کیل ښاغلی محمد موسی

د شور تپی و کیل ښاغلی مولاناقل

د سمنگانو د لوی حکومت و کیل ښاغلی عصمت الله

(شرقی)

د پکتیا د ولایت د خاکیو وکیلان:

د گردیز وکیل ښاغلی نیک محمد
دارگون د لوی حکومت وکیل ښاغلی میرزاخان
(وزیر ی)

د سپره وکیل ښاغلی سابل
د گومل وکیل ښاغلی تاج محمد
د حاجی وکیل ښاغلی رحمت
د چمکنی وکیل ښاغلی علی شاه
د محدودان وکیل ښاغلی عقل الدین
د زمرت وکیل ښاغلی پیر محمد
داررو وکیل ښاغلی مادم

د سید کرم وکیل ښاغلی عبدالغنی
د خوست د لوی حکومت وکیل ښاغلی صالح گل
د قنی خوست وکیل ښاغلی جنګ شاه
د موی خیل منګل وکیل ښاغلی فقیر محمد
د محی میدان وکیل ښاغلی رحیم گل
د جانی خیل وکیل ښاغلی محمد

د فراه د اعلی حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی میر اکمل احمد
د افاردری وکیل ښاغلی حاجی محمد حسن
د بکواء وکیل ښاغلی عبدالرشید
د چخانسور د لوی حکومت وکیل ښاغلی عبدالله
(رحمانی)

د هیمن د اعلی حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی محمد رحیم (شیدا)
د اندخوی وکیل ښاغلی حاجی حبیب الله
د پښتون کوټ وکیل ښاغلی محمد امین
د بلجراغ وکیل ښاغلی عبدالرؤف
د شیرین تکاب وکیل ښاغلی عبدالاحد
د قیصار وکیل ښاغلی فیض الله

د بدخشان د اعلی حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی محمد نسیم (نعیم)
د درواز وکیل ښاغلی عبدالحلمیم
د جرم وکیل ښاغلی میرزا امان الدین

د خلم وکیل ښاغلی محمد نعیم

د قلعن د ولایت د خلکو وکیلان:

د دره صوف وکیل ښاغلی بیک محمد
د بفلان وکیل ښاغلی محمد غلام
د پلغمزی وکیل ښاغلی عبدالرشید
د دوشی وکیل ښاغلی عبدالرزاق
د افدراب وکیل ښاغلی غلام نبی
د قندز د لوی حکومت وکیل ښاغلی غلام نبی
(ناشر)

د نورین وکیل ښاغلی ملا غلام نبی
د حضرت امام صاحب (رح) وکیل غلام سغی پوپل
د خان آباد وکیل ښاغلی محمد امان (انورزاده)
د قلمه زال وکیل ښاغلی عبدالستار

د ننگرهار د ولایت د خلکو وکیلان:

د جلال آباد د ښار وکیل ښاغلی میرزا عبدالرؤف
د خوگیاڼو وکیل ښاغلی عبدالاحد
د سرخرو وکیل ښاغلی دوست محمد
د کامی وکیل ښاغلی سید کریم
د کنړ د لوی حکومت وکیل ښاغلی مولوی
عبدالخالق

د خاص کنړ وکیل ښاغلی گل محمد
د برکنړ وکیل ښاغلی محمد کریم
د پیچ ددری وکیل ښاغلی میرزا نور زمان
د لملی سین وکیل ښاغلی محمد کبیر
د سرکانو وکیل ښاغلی محمد عمر

د صارك غلجایی وکیل ښاغلی حاجی سماعت
د لغمان د لوی حکومت وکیل دکتور عبدالظاهر
د نورستان وکیل ښاغلی شیر محمد
د قرغه می وکیل ښاغلی سید عاشق الله
د کوزکنی وکیل ښاغلی میرزا اهدایت الله
د اچین وکیل ښاغلی خایسته

د روداتو وکیل ښاغلی میرزا محمد
د مهمندری وکیل ښاغلی غلام نبی
د ننگرهار د کوچی وکیل ښاغلی عبدالباقي

د شېرغان داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی عبدالرحیم
د سنگ چارک وکیل ښاغلی محمد اکرام
د اچي وکیل ښاغلی ولي محمد (رحیمي)
د سربل وکیل ښاغلی کمال الدین
د قرین وکیل ښاغلی منوم
د غورا توداعلي حکومت د خلکو وکیلان:
د غور ات وکیل ښاغلی محمد نسیم پروانه
د شهرک وکیل ښاغلی حیات الله
د چچران وکیل ښاغلی ابو بکر
د تولا وکیل ښاغلی محمد اسلام
د پرچمن وکیل ښاغلی عبد الوهاب
د لعل او - رجنګل وکیل ښاغلی میر
محمد سرور بیګ
د پسابند وکیل ښاغلی محمد امین

د ارزگان داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی عبدالحق
د گیزاب وکیل ښاغلی محمد نایب
د اجرستان وکیل ښاغلی حاجی عبد القادر
د دهر او د وکیل ښاغلی غلام نبی
د دایکندي وکیل ښاغلی محمد اکبر (شاه عالمی)
د شهرستان وکیل ښاغلی سهراب علی
د بامیانو داعلي حکومت د خلکو وکیلان:
د مرکز وکیل ښاغلی محمد نسیم
د کهمرد وکیل ښاغلی احمد جان
د یګاولنګ وکیل ښاغلی میرزا محمد ناصر
د دایز نګی وکیل ښاغلی محمد انور

د تالقانو داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د تالقان د مرکز وکیل ښاغلی میرزا
حبیب الرحمن
د رستاق وکیل ښاغلی شیرعلی
د چهار آب وکیل ښاغلی سید ایشان جعفری
د ښکې قلعه وکیل ښاغلی میر جوا نګیر
د خوست وفرنګ وکیل ښاغلی میر علم
د اشکمش وکیل ښاغلی میر محمد مقیم
د فرخار وکیل ښاغلی میر محمد طاهر

د کشم وکیل ښاغلی سید شېر

د اشکاشم وکیل ښاغلی میرزا محمد

د پروان داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی محمد ولي
د جبل السراج وکیل ښاغلی میرزا محمد یوسف
د بگرام وکیل ښاغلی سید جمیل (یعقوبی)
د پنجشیر وکیل ښاغلی میر سکندر بیګ
د سرخ پارسا وکیل ښاغلی حاجی میرزا فرامرز
د غور بند وکیل ښاغلی حاجی عبد الوهاب
د کاپیسا د لوی حکومت وکیل ښاغلی مولوی
میا لطف الله

د کوهستان وکیل ښاغلی عبدالرزاق

د نجراب وکیل ښاغلی محمد اکبر

د غزني داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی غلام غوث (سلیم عالمی)
د اندر وکیل ښاغلی عبدالشکور
د مقر وکیل ښاغلی نور محمد
د ناور وکیل ښاغلی رستم علی
د قره باغ وکیل ښاغلی غلام نقشبند (ناشر)
د جغتو وکیل ښاغلی سلطان محمد
د چاغوری وکیل ښاغلی قمبر علی
د کپوا د لوی حکومت وکیل ښاغلی امیر محمد
د شرن وکیل ښاغلی دریا

د وازی خوا وکیل ښاغلی محمد

د کوچي غزنین وکیل ښاغلی موسی

د کپوا د کوچي وکیل ښاغلی کشمیر

د غر شکت داعلي حکومت د خلکو وکیلان:

د مرکز وکیل ښاغلی حاجی محمد موسی خان
د نورسراج وکیل ښاغلی احمد جان
د نوزاد وکیل ښاغلی عبدالعزیز
د موسی قلعه وکیل ښاغلی حاجی عبدالرشید
د گرمسیر وکیل ښاغلی محمد عمر
د پشت رود د کوچي وکیل ښاغلی ولي محمد
د گرمسیر بلوچي د ریګستان وکیل ښاغلی خان محمد

(بقیه صفحه ۵۴)

د داخلې د وزارت تشکیل

د بهر سود امری در چه حکومت
 دوردگودو همه در چه حکومت
 دلو گرد لوی حکومت
 دکلنگار دوهمه در چه حکومت
 دکوهدامن لوی حکومت
 دشکر دری دریمه در چه حکومت
 دفره باغ د د د
 دقندهار ولایت
 دچند امری در چه حکومت
 دسپین بو لدک امری در چه حکومت
 دار غستان دو همه در چه حکومت
 دار غنداب دریمه در چه حکومت
 دترین د د د
 دپنچوایی د د د
 دخا کرېز د د د
 ددهلی خلور مه در چه حکومت
 دمیوند د د د
 دشورا بک د د د
 دقلاط لوی حکومت
 دتر نک او جلدک خلور مه در چه حکومت
 دشنکی دریمه در چه حکومت
 دهرات ولایت
 دپنچون زر غون دوهمه در چه حکومت
 دگذر ی دریمه در چه حکومت
 داو بی د د د
 دکرخ خلو رومه در چه حکومت
 دباد غیسات لوی حکومت
 دمر غاب امری در چه حکومت
 دکشک دوهمه در چه حکومت
 دگلران دوهمه در چه حکومت
 دقادس خلور مه در چه حکومت
 دچوندخلور مه در چه حکومت

د وزارت مقام

معین
 دمخصوص قلم مدیریت
 دپلټنی لوی مدیریت
 داخذ اطلاعات مدیریت
 دناقلینو مدیریت
 دمعلا تو امریت
 دمحا کما تو لوی مدیریت

اداری لوی مدیریت

مرستیال
 دمامورینو مدیریت
 دارشیف مدیریت
 دعا مو خدمتو مدیریت
 دمجا بی مدیریت
 دبود جی مدیریت
 ددفتر داری مدیریت

د احصایی لوی مدیریت

دثبت او سجل مدیریت
 دمرکزی احصایی مدیریت
 دلیک خانکه

په افغانستان کښی ملکيه تقسیمات

د کابل ولایت

دچهاردهمی دوهمه در چه حکومت
 دپنجمان دوهمه در چه حکومت
 دسروبی خلور مه در چه حکومت
 دده سیر د د د
 دپگرام خلور مه در چه حکومت
 دمپدان لوی حکومت

د غوريان لوی حکومت

د شيندانه لمړی درجه حکومت

د انجيل لومړی درجه حکومت

د کوسان څلورمه درجه حکومت

د ادر - کن څلورمه درجه حکومت

د زنده چار څلورمه درجه حکومت

د هز ارشريف ولايت

د نور شاهي دوهمه درجه حکومت

د سمنگا نو لوی حکومت

د دره صوف دوهمه درجه حکومت

د خلم دوهمه درجه حکومت

د بلخ لوی حکومت

د دولت آباد دوهمه درجه حکومت

د شولگری دریمه درجه حکومت

د شورتیپی څلورمه درجه حکومت

د چهار بولک څلورمه درجه حکومت

د قطن ولايت

د بفلان څلورمه درجه حکومت

د پلخمری لوی حکومت

د دوشی دوهمه درجه حکومت

د نارین دریمه درجه حکومت

د اندراب څلورمه درجه حکومت

د قندز لوی حکومت

د امام صاحب لمړی درجه حکومت

د خان آباد دوهمه درجه حکومت

د قلعه ذال دریمه درجه حکومت

د تنگهار ولايت

د کامی لمړی درجه حکومت

د سر خرو دوهمه درجه حکومت

د کوز کنړ څلورمه درجه حکومت

د کنړ لوی حکومت

د بیچ دردی څلورمه درجه حکومت

د کوز کنړ څلورمه درجه حکومت

د سرکانو څلو رمه درجه حکومت

د خاص کنړ څلورمه درجه حکومت

د خوکی څلورمه درجه حکومت

د کامدیش څلورمه درجه حکومت

د شنوارو لوی حکومت

د روداتو دوهمه درجه حکومت

د مومندری دریمه درجه حکومت

د اچین څلورمه درجه حکومت

د خوست لوی حکومت

د حصارک دریمه درجه حکومت

د لغمان لوی حکومت

د قرغه بی دوهمه درجه حکومت

د نورستان څلورمه درجه حکومت

د پکتیا ولايت

د چانغیلو دوهمه درجه حکومت

د آزر و څلورمه درجه حکومت

د سید کرم دریمه درجه حکومت

د جدران دوهمه درجه حکومت

د چاچی دوهمه درجه حکومت

د چمکنی دریمه درجه حکومت

د زرم دریمه درجه حکومت

د خوست لوی حکومت

د موسی خیلو دریمه درجه حکومت

د تینی دریمه درجه حکومت

د لمخعی میدان څلورمه درجه حکومت

د ارگون لوی حکومت

د گومل دوهمه درجه حکومت

د سپیره دوهمه درجه حکومت

د فراه اعلی حکومت

د بکوا دوهمه درجه حکومت

د اناردری دوهمه درجه حکومت

د چخانسور لوی حکومت

د چهار برجك دوهمه درجه حكومت
د اصل چخانسور دوهمه درجه حكومت

د هيمنی اعلیٰ حكومت

د پهنون كوت لمړی درجه حكومت

د اند خوی لمړی درجه حكومت

د بلچراغ دوهمه درجه حكومت

د تگاب شیرین دوهمه درجه حكومت

د قیصار دریمه درجه حكومت

د بلدخشان اعلیٰ حكومت

د جرم دوهمه درجه حكومت

د درواز دوهمه درجه حكومت

د كشم دریمه درجه حكومت

د اشكاشم دریمه درجه حكومت

د واخلان خاورمه درجه حكومت

د پروان اعلیٰ حكومت

د غور بند دریمه درجه حكومت

د بگرام دریمه درجه حكومت

د پنجشیر دریمه درجه حكومت

د جبل السراج خاورمه درجه حكومت

د سر خپار ساخورمه درجه حكومت

د كاپيسالوی حكومت

د كوهستان دوهمه درجه حكومت

د نجراب خاورمه درجه حكومت

د ګر شك اعلیٰ حكومت

د نورسراج لمړی درجه حكومت

د موسی قلعه دوهمه درجه حكومت

د نوزاد دوهمه درجه حكومت

د نادعلی دریمه درجه حكومت

د گرمسیر دریمه درجه حكومت

د ویشو خاورمه درجه حكومت

د شبرغان اعلیٰ حكومت

د آقچی لمړی درجه حكومت

د سنگچارك لمړی درجه حكومت

د سرپل لمړی درجه حكومت

د قرین دریمه درجه حكومت

د غزنی اعلیٰ حكومت

د ناهور لمړی درجه حكومت

د اندر لمړی درجه حكومت

د مقر لمړی درجه حكومت

د جاغوری دریمه درجه حكومت

د جغتو دریمه درجه حكومت

د قره باغ دریمه درجه حكومت

د مالستان خاورمه درجه حكومت

د كپوازي لوی حكومت

د شرن دوهمه درجه حكومت

د وازه خوا دریمه درجه حكومت

د غوروات اعلیٰ حكومت

د شهرك دوهمه درجه حكومت

د غور تیو ره دریمه درجه حكومت

د لعل و سر جنگل دریمه درجه حكومت

د توك دریمه درجه حكومت

د پرچمن خاورمه درجه حكومت

د پسابند خاورمه درجه حكومت

د ارزگان اعلیٰ حكومت

د دهر اود دوهمه درجه حكومت

د دایكندی دریمه درجه حكومت

د دایه چوپان دریمه درجه حكومت

د باغران خاورمه درجه حكومت

د اجرستان خاورمه درجه حكومت

د شهرستان خاورمه درجه حكومت

د كزاب خاورمه درجه حكومت

د بامیان اعلیٰ حكومت

د پنجاب دوهمه درجه حكومت

د یكاولنگ خاورمه درجه حكومت

د سیفان كومرد » » »

د تالقان اعلي حکومت
د دشت ارچی دویمه درجه حکومت
د رستاق دویمه درجه حکومت
د اشکمش څلورمه درجه حکومت

د فرخار څلورمه درجه حکومت
د ښکي قعله څلورمه درجه حکومت
د چهار آب څلورمه درجه حکومت
د خوست فرنگک « » « »

نایب الکومگان او اعلي حاکمان

د کابل والي
د قندهار نایب الحکومه او عسکري قوماندان
د هرات نایب الحکومه
د مزار شريف نایب الحکومه
د قطن « »
د ننگرهار نایب الحکومه او عسکري قوماندان
د پکتيا « » « »
د غزني اعلي حاکم
د فراه « » « »
د میمنی « » « »
د کراک « » « »
د بدخشان « » « »
د شبرغان « »
د یروان « »
د غور ات « »
د بامیان « »
د ارزگان « »
د تالقان « »

ښاغلي مير عبدالعزیز
د ګر جنرال خان محمد
ښاغلي عبد الرحیم « واحد »
ښاغلي غلام رسول « پره ماچ »
ښاغلي محمد جمعه « صدیقی »
تورن جنرال خان محمد
د ګر جنرال فیض محمد
ښاغلي روشن دل وردک
« محمد طاهر « هاتف »
« سید احمد شاه « هاشمی »
« دکتور عبد القیوم »
« نثار احمد « شیرزی »
« دین محمد دلاور »
« سید غلام رسول »
« محمد حنیف »
« جان محمد »
« محمد شریف »
« عبد القیوم « عطایی »

د مخا بر تو دوزارت تشکيل

د وزارت مقام
معمین
مشاوریت
د مخصوص قلم مدیریت
د پلان او پروژې لوی مدیریت
د ترانسپورتو لوی
د برید د مجلی مدیریت
د مخا براتو د ښوونځی مدیریت

د پست لوی مدیریت
اداری خانګه
د پست د تحصیل مدیریت
د « پلانی »
« واری »
« صادری »
« پارسلو »
« موزیم خانګه »

د پروان داخلي حکومت دمخبر اتومدیریت

د غزنی د د د د

د فراه د د د د

د کرشک د د د د

د میمنی د د د د

د بدخشان د د د د

د شبرغان د د د د

د غور اتو د د د ماموریت

دار زگان د د د د

د بامیانو داخلي حکومت دمخبر اتوماموریت

د تالقانو د د د د

د روغتیا د وزارت تشکیل

د وزارت مقام

ممین

د مخصوص قلم مدیریت

د پلان مدیریت

د پلټنې د

مشاوریت

د روغتیا چارو ریاست

د ساری ناروغیو د کنټرول مدیریت

د احصایی څانګه

د انجینیرۍ مدیریت

د خپرونو مدیریت

د بین المللی د

د تشکیلاتو لوی د

د مرکزی روغتیا لوی مدیریت

د لابراتوار او اکسیریزو مدیریت

د قوانینو مدیریت

د روغتونو د

مرکزی لابراتوار

د ابن سینا اکسیریز موسسه

د ابن سینا روغتون

د دارالامان پستخانه

د افغانستان د د د د

د هېمن د د د د

د دهمز ننگ د د د د

د میوند واپ پستخا ته

د کابل د هوایی ډګر د

د نوی ښار د

د تیلیګراف او تیلیفون لوی مدیریت

د تست، معاینې، ښوونو او روزنې مدیریت

د فرما پښاتو مدیریت

د تیلیفون او تلیګراف د محصول

د اخیستلو مدیریت

د لښو د غزو ولوم مدیریت

د مرکزی تیلیګراف څانګې لوی مدیریت

د مرسلې تیلیګراف څانګې مدیریت

د آخڅی د د د د

د ورکشاپ مدیریت

د اتومات د

د باندنۍ ارتباط لوی مدیریت

د ادارې لوی مدیریت

د محاسبې لوی مدیریت

د عامو خدمتو د

جنسې مدیریت

د مامورینو مدیریت

د تصفیې د

د پانېو د

د محاکماتو د

د قند هار د ولایت دمخبر اتو لوی مدیریت

د هرات د د د د

د زار شریف د د د د

د قطغن د د د د

د ننگر هار د د د د

د پکتیا د د د د

د نوي ښار درملتون	د محبس روغتون
د شیر شاه مینه د	د غاښو جوړولو موسسه
د گردیز د	د ښځو سناتوریم
د ننګر هار د	د توبر کلوډ دمجادلی موسسه
د مزار شریف د	د لوګر روغتون
د ملاریاد مجادلې ریاست	د میدان د
د اجرایی مدیریت	اداری لوی مدیریت
د کنترول د	د آرشیف مدیریت
د قطن دمجادلی مدیریت	د فنی معامی مدیریت
د ننګر هار د	د جنسی د
د قند هار د	د نقدی د
د پکتیا د	د خدماتو مدیریت
د روزنتون ریاست	د مامورینو مدیریت
اداری مدیریت	د عامی روغتیا ریاست
د کنترول د	د روزنی او ښوونې مدیریت
د اجتماعاتو د	د تبلیغاتو مدیریت
د حمیدوړ کتون	د ادارې مدیریت
د نازو وړ کتون	د معامی مدیریت
د زیږون	د خدماتو مدیریت
د پهلویاتو کښی دروغتیا مدیریتونو	د واکسین د تهیه کولو موسسه
د کند هار دروغتیا لوی مدیریت	د پاڼو څانګه
د هرات د	د سکرتریت
د مزار شریف د	د درملو د لوی پیاوړتیا
د ننګر هار د	د لیکنو مدیریت
د پکتیا دروغتیا مدیریت	د پلټنې د
د قطن د	د فرمایشاتو د
د بدخشان د	د کنترول د
د شېرغان د	د اجرای د
د تالقان د	د سپر کښلو موسسه
د وګرځ د	د فرمایشاتو مدیریت
د ارزګان د	د پښتونستان درملتون
د غور د	د سردار محمد هاشم د

د جی دروغتیا ماموریت	دمیمنی دروغتیا مدیریت
د خوست روغتیا ماموریت	د فراه د د
دارگون»»	د غزنی د د
د گردېز»»	د پروان د د
د غوریان»»	د کاپیسا د ماموریت
د سمنگان»»	د کجواز د د
د بلخ»»	د چغندر د د
د قلات»»	د رستاق»»
د شنوار»»	د قندز»»
د لښمان»»	د پلغمی»»
د کنړو»»	د خلن آباد»»

د تجارت دوزارت تشکيل

د تدقیق، مطالعی او خپرو نو مدیریت	د وزارت مقام
د احصایی مدیریت	ممین
د کابل د هوايي دگراود کابل	مشاوریت
د کمرک د احصایی خانګه	د مخصوص قلم مدیریت
د قندهار د احصایی خانګه	د اداري لوی مدیریت
د هرات د احصایی خانګه	د مامورینو مدیریت
د مزار شریف د احصایی خانګه	د بودجی مدیریت
د ننګرهار»»	د عامو خدمتو مدیریت
د قطغن»»	د آر شیف مدیریت
د پکتیا»»	د محاسبی مدیریت
د غزنی»»	د حوالجاتو مدیریت
د پروان»»	د وکالت النجاریو د تصفی مدیریت
د تجارتی ریاست	د دفتر داری مدیریت
د کورنی تجارت لوی مدیریت	د خزانی او تحصیلی خانګه
د تصدیو اوبانکو مدیریت	د پلټنې ریاست
د شرکتو اوبیمه»»	د لیک خانګه
د کورنیو جوازنا مواواتاقو مدیریت	د کر غنده مدیریت
د باندنی تجارت اوی مدیریت	د ثابت مدیریت
د وارد اتو صادراتو مدیریت	د تدقیق او مطالعی، احصایی او د خپرو نو
د ترانسپورت او ترانزیتو»»	لوی مدیریت

د باندنيو قراردادونو نمایندگیو مدیریت	دموار هر یف
د باندنيو حوازاو پانګوایشو د لومړي مدیریت	د ښکرهار
د مارکټینګ لوی مدیریت	د قطن
د ډنډار تون مدیریت	د مېمنی
د مقیاسونو او وزنونو	د غزنی
د قلم، قلم، پېښی او وړیو	
دو چي اولندی میوی	
د حکمیت او محاکمو دار تباط مدیریت	په باند ښو هیوادو کښی تجارتی نمایندگی
د تمیز تجارتی محکمه	په اروپا کښی تجارتی آتسه
د تجارت د مراعات	په دهلی
د مرکز د تجارت ابتدایی	په خره شور کښی افغانی وکالت التجاری
د ډنډهار تجارتی محکمه	په مشهد
د هرات	په امرتسر

د کاناو او صنايعو دوزارت تشکیل

د وزارت مقام	د مسلکی تعلیماتو مدیریت
معین	د کار مدیریت
مشاوران	د بیمه گانو خانګه
د مخصوص قلم مدیریت	د لاسی صنایعو لوی مدیریت
د ترانسپورتو لوی مدیریت	د ډنډار تون مدیریت
د پلان لوی	د آسانتیا او مر اقبه مدیریت
د پلټنې لوی	د وړوګو صنایعو خانګه
د صنایعو ریاست	د معادن ریاست
د تخنیک لوی مدیریت	د فنی بورد
د ستاندارد اولو ازمو مدیریت	د کشفیاتو مدیریت
د پلان او پروژې مدیریت	د تالان د کارو مدیریت
د مطالعاتو مدیریت	د دره صوفی د کاناو لوی مدیریت
د ترویج لوی مدیریت	د فنی مرستیال
د منجمنت مدیریت	د کلفګان د مالګو دکان مدیریت
د احصایی مدیریت	د مزار شریف د نمکسار مدیریت
مالی مدیریت	د اندخوی
د کتابخانه او مجلی مدیریت	د استخراج مدیریت
د مقاولاتو خانګه	د ډبرو سکر و د استخراج ریاست
د کار او کارګرو لوی مدیریت	د ارتباطاتو خانګه

د خپرونو مدیریت
د کاناو د ذخایرود تحقیقات مدیریت
اداری لوی مدیریت
مرستیال
د نقدی محاسبی مدیریت
د جنسی »
د عامو خدمتو »
د آرشیف »
مدعی العموم
د مامورینو مدیریت
د فابریکې مدیریت
د بوجی خانګه

د اشپستی د کاناو مدیریت
د ګرګر »
اداری لوی مدیریت
د نقدی محاسبی مدیریت
د عامه خدمتو »
د جنسی محاسبی »
د جیا لوی ریاست
د مخصوص قلم خانګه
اداری او فنی مرستیال
میخا نیکی مدیریت
د او بود تحقیقاتو مدیریت
اداری مدیریت
د توپو ګرافۍ مدیریت
د جیا لوی مدیریت

د ګر هنی دوزارت تشکیل

د تر ویج مدیریت
د بېله وری اودشا تو دمچيو مدیریت
د اقتصادي لوی مدیریت
د پلان مدیریت
د احصایی »
د اقتصا دی »
د وترنری اود خاړو یو د روزنې آمریت
د وترنری لوی مدیریت
د مچا دلی مدیریت
د بیولوژی د موسسې »
د وترنری ښوونځی
د خاړو یو د روزنې لوی مدیریت
د مصنوعی القا خو مدیریت
د اصلاح ، تکثیر او تغذیې مدیریت
د شیدو د غواګانو د روزنې مدیریت
د خاړو او اوبو لوی مدیریت
د اوبو لګولو مدیریت

د وزارت مقام
معین
د لیکنو مدیریت
د قوانینو مدیریت
د باقندی ارتبا طو مدیریت
د اطلاعاتو او تبلیغاتو مدیریت
د تولیداتو او د ښاتاتو د ساتلو آمریت
د ښاتاتو د تولیداتو لوی مدیریت
د اګرونومی مدیریت
د مخنګلونو او غلجیرونو مدیریت
اداری مدیریت
د تخم و د اصلاح او تکثیر مدیریت
د ماشین آلاتو مدیریت
د ښاتاتو د ساتلو لوی مدیریت
د سروی او تنبغاتو مدیریت
د مچا دلی مدیریت
د توسعې او تر ویج لوی مدیریت

د لومړي مدیریت	د مزار شریف
اداري لوی مدیریت	د قطن
د نقدی محاسبی مدیریت	د ننگرهار د کړهڼی مدیریت
د جنسی	د پکتیا
د پناهو مدیریت	د پروان
د ودانولو	د غزني
د ترانسپورت	د میمنی د کرهڼی مدیریت
د عامه خدمتو	د شبرغان
د ذاتی	د فراه
د کندهار د کرهڼی لوی مدیریت	د بدخشان
د هرات	

دپوهنې وزارت تشکیل

د وزارت مقام	د دپوگانو
د تدریسی معین	د کتنی
اداري معین	د پیرو د لوی او ترانسپو رتو مدیریت
د مخصوص قلم مدیریت	د دفتر داری
د قبلی کنترول مدیریت	د نقدی محاسبی
د پښتو د کور سولوی مدیریت	د کنترول
د سپورتو لوی مدیریت	د تحصیلی او وارداتو
د اندنې ارتباط مدیریت	د نقدی تصفی
د موزیم مدیریت	د جنسی تصفی
د ښوونکو کمیټی	د پښتو ټولنی ریاست
د ښوونکی مجلی	د تاریخ دانچمن
د ا-های مدیریت	د پلان بورډ او دمطالعی او کتنی هیأت
د پناهو مدیریت	د حفظا اصحی ریاست
د کلوپ	د پلټنی
د ودانیو د ساتنی او مراقبت مدیریت	د درالتهالیف ریاست
د مامورینو او ښوونکو لوی مدیریت	د کتابخانه مدیریت
د ښوونکو مدیریت	د عرفانی خپرونی
د مامورینو	د کوچنیا نوزغ مجله
اداري لوی مدیریت	د خپرونو، نالیف او ترجمی مدیریت
د بودجی مدیریت	د عرفان د مجلی مدیریت
د عامو خدمتو	

د پوهنه دمجلې مدیریت	عالی شورا
د پوهنې دمطبعی ریاست	د لیک مدیریت
د تجارتی صنایعو»	د پلټنې»
د څارندوی»	په ماسکو کېنې افغانی کلتوری ریاست
د دایرة المعارف»	په واشنگتن کېنې»
د میرمنو ټولنې»	په مو نشن کېنې»
د لمرنی تدریساتوریاست	په بیروت کېنې»
مرستیال	علمی مرستیال
د ولایاتو د پوهنې مدیرینونه	د روزنی او ښوونې لوی مدیریت
د نارینو لمرنی مرکز	د ښوونکو او زدکوونکو»
د ښوونو لمرنی مرکز	د باندنیو ارتباط»
د پروگرامو د پراختیا مدیریت	د درسی موادو د تولیدولو»
د اساسی تعلیماتو»	د کتابخانې او خپرونو»
د پخوان بداند مجلې»	اداری مرستیال
د ثانوی تدریساتوریاست	د لیلی مدیریت
مرستیال	د سپورت»
د مرکز او ولایاتو د نارینو لیسو، لیلی	اداری لوی مدیریت
اومتوسطی	د عامو خدمتو مدیریت
د فجونو روزنی لوی مدیریت	د معاشی»
د فجونو روزل مجله	د آر شیف»
د ښوونکو متوسطی	د تصفیې»
د مسلکي تدریساتوریاست	د ماورینو»
مرستیال	د بودجې»
د دارالمعلمینو لوی مدیریت	د پلان»
د دینی علومو مدارس	د ودانیو»
د میخانیکي ښوونځی	د کلوپ»
د ثانوی تخنیک ښوونځی	د کابل پوهنځیو
د تجارتي ښوونځی	د طب پوهنځی
د تخنیکي ښوونکو دروزنی موسسه	د علومو»
د صنعتی انستیتوت	د حقوقو»
د لیک او شمیر ښوونځی مدیریت	د ادبیاتو»
د پوهنتون دریاست تشکیل	د شرعیاتو»
د ریاست مقام	د انجینری»
	د کرهڼې او بیطارۍ پوهنځی

د اقتصاد پوهنځی	د کور د تدبیر
د درمل جوړولو	د روزنې او ښوونې موسسه
د روزنې او ښوونې	صحې موسسې

د فواید عامې دوزارت تشکيل

د وزارت مقام	دا کنشافا تو مدیریت
اداری معین	د نقشو ویستلو مدیریت
فنی معین	د تر میما تو مدیریت
د مخصوص قلم لوی مدیریت	د معابر و لوی مدیریت
د خپرو نو مدیریت	د سرکو نو مدیریت
د فنی او مسلکي پلټنې لوی مدیریت	د معابر و فنی لوی مدیریت
دامر خانګه	د تعمیراتو لوی مدیریت
اداری پلټنې	د تعمیراتو فنی لوی مدیریت
د بر آوردی مدیریت	د میخانیکي ریاست
فنی پلټنې	د تېمې او خریداری مدیریت
اداری خانګه	د ذاتیې مدیریت
فنی خانګه	د ترانسپورت مدیریت
اداری مدیریت	د پروژو دارتباط مدیریت
فنی غړی	د ماشینری مدیریت
د سنجش او تعبیر مدیریت	د محاسبی مدیریت
اداری ریاست	د ورکشاپ مدیریت
د تصفیې مدیریت	د کتنو د نشر بح هیأت
د لوازمو مدیریت	د دېپو لوی مدیریت
د پانو مدیریت	د لوازمو مدیریت
د نقدی محاسبی مدیریت	د اداری مدیریت
د ماوړینو لوی مدیریت	د قرارګاه
د جنسی محاسبی مدیریت	د کابل فواید عامه
د بند او ویا لوی مدیریت	د قندهار فواید عامه
د دېپو مدیریت	د هرات فواید عامه
د اجرائی مدیریت	د مزار شریف فواید عامه
فنی مدیریت	د قطغن فواید عامه
د بند او ویا لوی فنی مدیریت	د ښکرهار فواید عامه
فنی آمریت	د پکتیا فواید عامه

دوهم یونټ	د فراه فواید عامه
دریم یونټ	د ګرځک »
څلورم یونټ	د بدخشان »
پنځم یونټ	د میمنی »
د بندوفو یونټ	د شیرخان »
د شمالی د قیراچو لو یونټ	د غزنی »
د کار قطعه	د پروان »
د لوازمو مدیر یت	د کار د قراو قوما ندانی
د روغتیا مدیر یت	د حرکاتو مدیریت
د قرارگاه	د امر او استخباراتو څانګه
د پانډو څانګه	د ذاتی مدیریت
د امر څانګه	د دیوان حرب ریاست
د ملحق څانګه	د لوازمو لوی مدیر یت
د وسله پالی څانګه	د دیپوګا نومد یریت
د فنی او انشاییه څانګه	د پلورلو ریاست
د قیراچولو میخانیکي مدیر یت	د کتنی ریاست
د ننگرهار د قیراچولو یونټ	د مالی لوی مدیریت
د کار قطعه	د محاسبی مدیریت
د پیژند څانګه	د اسناد و د پلټنې مدیریت
د لوازمو څانګه	د اسنادو د تر تیب مدیریت
د ترا نسپوت او میخانیکي ټولن	د دفتر داری مدیریت
د فنی څانګه	د مالی مدیریت
د جنسی څانګه	د روغتیا مدیریت
	د اداری څانګه
	د لومړی یونټ

د مالی دوزارت تشکیل

دارتباط آمریت	د وزارت مقام
د مشاوری آمریت	د مالی معین
د قوانینو آمریت	د اداری معین
د واید و لوی مدیریت	د مخصوص قلم مدیریت
د اداری لوی مدیریت	د تعییناتو کمیسیون
د بودجی »	د مراقبت او تنظیم د اجراتو دفتر
د محاسبانو »	د مالیاتی قضایو د اجرا آتو کمیسیون

دغزنی داخلي حکومت مستوفیت	لوی مدیریت	دگمرکانو
د فراه » » »	» »	د امسلاکو
د میمنی » » »	» »	د خراينو
د بدخشان » » »	» »	د تهيی
د شبرغان » » »	د ولایاتو او اعلی حکومتونو مستوفیتونه	
د ارزگان » » »	د ولایت مستوفیت	د کابل
د گرشک » » »	» »	د قندهار
د غور اتو » » »	» »	د هرات
د بامیانو » » »	» »	د مزار شریف
د پروان » » »	» »	د قطغن
د تالقان » » »	» »	د فنگرهار
	» »	د بکتیا

د مطبوعاتو د مستقل ریاست تشکیل

د واردا تو »	د مستقل ریاست مقام
د کنترول »	مرستیال
د بانو »	مشاور
د کابل راډیو تخنیکي ریاست	د مخصوص قلم مدیریت
مرستیال	د کورنیو خپرونو لوی مدیریت
اداري مدیریت	د کتابخاني مدیریت
د ورکشاپو مدیریت	د ارتباط »
د برود کاست »	د کالني، جو ايز واو کتا بو چاپولو مدیریت
د پهای تخت کښی نشرانی موسسی	د کورنیو خپرونو د مراقبت »
د کابل راډیو د نشراتی موسسی ریاست	د باندنیو خپرونو لوی مدیریت
سکر تریت	د باندنیو خپرونو د مراقبت مدیریت
د مراقبت مدیریت	د افغانستان پیژندلو »
د پښتوستان مدیریت	د ثقافتی روابطو لوی مدیریت
د روزنی او پروگرامو لوی مدیریت	د باندنی ارتباط مدیریت
د پروگرامو مدیریت	د لارښوونی لوی مدیریت
د پښتون څرخ مدیریت	د پیام حق دمجلې مدیریت
فنی مدیریت	د عکاسی او فلم اخیستلو لوی مدیریت
د اطلاعاتو او خپرونو لوی مدیریت	اداري ریاست
	د مجامعې لوی مدیریت
	د مامورینو مدیریت

د باندينو سرويسو مدیریت	د دولتي مطبعې ریاست
د کورنیو »	مرستیال
د موسیقي او آرت لوی مدیریت	د ادارې لوی مدیریت
د موسیقي مدیریت	د باندينو فرمایشاتو مدیریت
د آرت مدیریت	د خطاطی او آرت لوی مدیریت
د ادارې او معاشی امریت	د زنګوګرافۍ لوی مدیریت
د باختر آژانس د نشراتي موسی ریاست	د حروفچینې مدیریت
مرستیال	د تخنیک مدیریت
د کورنیو خبرونو مدیریت	د تصحیح لوی مدیریت
د باندينو »	د معاشی لوی مدیریت
د پښتونستان »	د دیپوګانو مدیریت
د ادارې او معاشی »	د اصلاح د نشراتي موسی آمریت
د کابل نندارې ریاست	د اصلاح د ورځپاڼې مسئول مدیریت
مرستیال	د تدقیق او اطلاعاتو »
د فلم د توزیع لوی مدیریت	د آرت او اعلاناتو »
د محاسبی مدیریت	د ادارې او معاشی »
ادارې مدیریت	د انیس د نشراتي موسی آمریت
د پوهنې ټینا تر »	د انیس د ورځپاڼې مسئول مدیریت
د کابل نندارې مدیریت	د ژوندون د مجلې مدیریت
د ګرځندوی ریاست	د ادارې او محاسبی »
مرستیال	د عکاسی »
د پذیرایی مدیریت	د هیواد د نشراتي موسی آمریت
د تبلیغاتو »	ادارې مرستیال
ادارې »	مسلمکی »
د اجرای او محاسبی »	د محاسبی او ادارې څانګې
د بامیانو د هوټل آمریت	د کابل تایمز د نشراتي موسی آمریت
	د کابل تایمز د ورځپاڼې مسئول مدیریت

(بقیه صفحه ۱۱۴)

تجارب کراس گاوهاى برون سویس و فریز با گاو های وطنی قندهاری جریان داشته و نتایج حاصله به مرحله (اف ۳) رسیده است ضمناً مقدار (۱۱۸۲۶۳) کیلو شیر در ظرف (۱۱) ماه از گاوهاى تجربوى بدست آمده که به اهالی توزیع گردیده است.

استاسیون تربیه مرغ بینی حصار در ظرف مدت متذ کمره به تعداد ۹۰۶۰۷ عدد تخم و ۷۲۰۶ عدد چوپه مرغ بدست آمده است.

در حصه خوراکه مرغ و چوپه مرغ نتایج که از تجارب استعمال ویتامین (۱) و ویتامین (دی) بدست آمده خیلی قناعت بخش بوده و استعمال مزید آن مدنظر است.

س: در مورد ترویج کود کیمیاوی بچه اقداماتی دست زده شده و آیا استعمال کود کیمیاوی در افغانستان اقتضا دیت؟ برای تقویه امور زراعت انفرادی، حمایه و تشویق طبقه زارع خصوصاً زارعین بی بضاعت کشور چه اقدام شده است؟

ج: ۱- تعیین و تثبیت نود هشت کود ترویجی برای بذر مقایسوی گندم محلی و خارجی چهل و پنج کود مقایسوی کود کیمیاوی و ۶۱ کود ترویجی - امان و آلات کوچک زراعتی و غیره که جمله ۲۰۳ کود میشود. در کابل و همچنان ۸۸ کود ترویجی در صفحات شمال بذر پنبه و پنج کود با ۲۰ نوع گندم خارجی و داخلی و ۴ نوع گندم خارجی که نتیجه آن اطمینان بخش است در ساحه ولایت کابل به قسم خطی و پاشی و مقایسه آن به انواع گندم محلی تطبیق شده است.

دو نوع کود کیمیاوی که امونیم نایتريت و سوپر فاسفیت است در هر کدام نمائشی بالای گندم، رشقه، سبزیجات و میوه جات استعمال گردیده است.

در حدود يك لک و پنجاه هزار نهال سبزیجات از قبیل کرم دوبه بی، بادنجان رومی، مرج کرم گلدار، و هزار پاکت تخم انواع سبزیجات خارجی بین زارعین بالای ۱۵ قطعه زمین دست داشته آنها توزیع گردیده است. همچنان تخم رشقه امریکایی به نام بفلو الفا الفا در ۲۴ کود ترویجی و مقایسه آن بارشقه وطنی برای اهالی توزیع شده است در پهلوی سایر رهنمایها جهت دهقانان ماشین آلات کوچک زراعتی خارجی مخصوصاً قلابه آریانا که توسط قوه گاو دست داشته دهقان بسورت موثر کار میکنند بولایت قطن، تالقان، ولایت مزارشریف، و حکومت اعلی شبرغان نمایش داده شده است.

علاوئاً پنج هزار تن کود کیمیاوی امونیم نایتريت ۳۴ فیصد در صفحات شمال مملکت (قطن، مزارشریف و شبرغان) توزیع شده است.

کورس زمستانی جهت رسانیدن آمرین و مامورین حوزه های ترویجی که یکصد و نفر شامل کورس بوده مدت ۴۵ روز نظری و اختصاصی (بخته، لبلب ووا - استعمال کود) و دو هفته تطبیقات عملی بالای فارم های حکومتی در صفحات شمال دایر گردید که آنها منظور انجام خدمت را برای زارعین در بر گیرد.

همچنان ساه آمريڼ حوزه ها، مامورين ونگرانهای پخنه و لېلو در صفحات شمالي تعيين و تثبیت شده است .

علاوه بر آن قطعات ترويجی آمريڼ حوزه ها و مامورين تعميم و ترويج با لای زمين دست داشته زارع با استعمال کود تثبیت شده و عميات تر ويجی مقایسوی در فارم های وزارت زراعت (قطغن، مزار شريف و شبرغان) صورت گرفته است در پهلوی اینهمه اقدامات دوازده نفر طلبه فارغ التحصيل صنف ۹ برای امور تعميم و تر ويج شامل لیسه زراعت شده و هم ۲۶ نفر دوره صنف ده را تکمیل و به صنف یازده شامل اقد و ۱۷ نفر صنف یازده به صنف دوازده تحصیل میداد و در سال جاری ۱۷ نفر فوق به دستگاه تعميم و تر ويج داخل کار خواهند شد .

مجادله علیه امراض نباتی . اشجار مثمر و به خصوصاً خاکسترك ناك كه در حدود ۱۴۰۸۰ اصله قسم ترويجی از طریق شعبه مجادله وادویه استعمال شده ، مجادله بعمل آمده است و ماشین های دستی جدا کردن و پاك کردن گندم هم برای استفاده دهقانان نمایش داده شد و قطعات نمایشی ۲۰ نوع گندم خارجی در کابل قطغن، مزار شريف و شبرغان و هم ده فرد قچ قره قل نسل خوب كه در دستگاه تربیه خانه پوزة ایشان تربیه شده جهت بهبود نسل رزمه داران قطغن و تالقان با یکتعداد گولی کرم چگر توزیع شده و علاوه بر آن کورس تربیوی برای جوانان روستایی در قندهار توسط متخصصین خارجی و داخلی دایر و بیست و پنج نفر از مالداران و باغداران جوان در آن اشتراك ورزیده بودند كه يك دوره آن دو هفته دوام كرد .
س: درباره دفع امراض حیوانی و نباتی، اصلاح حیوانات و نباتات و تقویه و اصلاح اراضی و غیره کار هایيكه به بلند بردن حاصلات زمین و زیاد ساختن منافع زمیندار و دهقان منتج میشود چه اقدامات تازه بعمل آمده است ؟؟

ج: امراض حیوانی به صورت مثبت در دستگاه های لابراتوار تشخیص گردیده و از جانب دیگر توسط متخصصین خارجی و داخلی در تهیه واکسین های ضد امراض اقداماتی به عمل می آید .

تطبیق واکسین های لازمه حیوانات اهالی در نقاط مختلف مملکت توسط تیم های مجادلوی صورت می گیرد . تا دلائر جلوگیری از تلفات امراض سویه زندگی مالداران و دهقانان بلند رفته و در تولیدات زراعتی آنها از دیاد به عمل آید .

همچنین دستگاه مجادله علیه امراض برای از بین بردن طفیلی های داخلی از قبیل کرم چگر - کرم روده - و کرم شش مشغول خدمت است . طفیلی های خارجی از قبیل کشته گرگ و شپش و غیره سعی مینماید تا به این ترتیب محصولات حیوانی چهار نقطه کمیت و چهار نگاه کیفیت و سلامتی عامه بهبودی حاصل نماید .

در مورد حمایه و وقایه (۴۶۶۲۴۷) راس حیوان برضد امراض مختلف از قبیل طاعون گاو طاعون اسب - بلیك لكه - انترکس - طاعون مرغ و امراض طفیلی مجادله گردیده است .
قوای سبز در وزارت زراعت بحیث قوای کار تازه تشکیل یافته و فعلاً در دو قسمت فعالیت دارند :

الف- در مرکز .

ب: در ولایت زنجرهار .

افراد قوای سبز در مرکز از نظر انجام وظیفه در مناطق بند قرغه، سرک تنگ غار والی کوگاه منده و تپه های پل چرخ، سرک کابل و پروان، سرک میدان هوایی مرکز، سرک گذرگاه و چهل ستون، و تپه مقبره مصروفیت دارند .

در تنگ غارو :

بعد از ختم آبیاری اشجار منطقه تنگ غارو در سال ۱۳۴۱ با آبادی يك تعداد زمین مخروبه که دامنه یکی از تپه های پل چرخ و کنار دریای کابل را احتوای کند شروع بکار نموده که از آن نتایج مثبتی بدست آمده است .

امور زراعتی قرغه :

به سلسله سرسبز ساختن تپه ها و دو طرف سرک ها امور سرسبزی اطراف بند قرغه نیز در سال ۱۳۴۰ شروع گردید .

با آنکه از شروع کربیش از یک سال نمی گذرد سرسبزی تپه ها و دو طرفه سرک از باغ بالا الی قرغه منظره دلپذیری را در این منطقه تشکیل داده، کوه ها و تپه های خشک و لامر روع را به مبادی جنگلات سرسبز مبدل ساخته است .

همچنین چم کاری و خیابان های اطراف قهوه خانه و حصه پایین بند و اطراف حوض های آب بازی از طرف وزارت زراعت انجام یافته است .

در برج جوزای ۱۳۴۱ یعنی موقعیکه آب نل کابل از چشمه قرغه پایان گردید آب نل پغمان که فعلاً در حدود چهار الی پنج انچ است به منظور آبیاری جنگلات قرغه تخصیص یافته و آب مذکور در دو حوض بزرگ ذخیره شده و برای آبیاری به مصرف میرسد نظرباینکه کاسه زیر بند یعنی ساحه شرقی دیوار بند دارای سطح فاهموار بوده و کپل کاری و تزیینات زراعتی اش بحال طبیعی خودش موزون تر بوده و آبیاری آن ذریعه وسایل دست داشته ناممکن بنظر میرسد اخیراً دستگاه باران مصنوعی بکار انداخته شد، فواره های بزرگ این دستگاه آب را مانند باران به شعاع ۶۵ الی ۷۰ متر در اطراف خود پاشان می سازد. این فواره ها روی نل های سیار قرار دارند که میتوان آنها را در ظرف چند دقیقه از يك جای دیگر انتقال داد باین ترتیب تمام ساحه پایین دیوار بند ذریعه باران مصنوعی آبیاری خواهد شد. همچنان در حدود ۱۷۵۰ متر نل دوانی به قطرهای مختلف جهت آبیاری انجام یافته و تا کنون (۴۶۰۰۰) نهال مثمر و غیر مثمر درین منطقه غرس گردیده و همه در شیله کوه و تپه بین سنگ و جنل واقع شده اند اما چون در غرس آنها منتها درجه سعی به عمل آمده و همه با اصول فنی صورت گرفته لهذا همه نمو کرده و موفقیت تام حاصل گردید است .

زمین مذکور که قبلاً به صورت مخروبه بود در اثر مساعی قوای سبز تسطیح گردید .

و برای يك قوريه مساعد ساخته شده و انواع تخم در آن بذر و در حدود (۶۰۰۰) نوال اشجار مختلفه در زمین مذکور. و باقی نقاط تنگ غارو غرس گردیده است.

۳- در دیگر نقاط مختلفه سرك مثل سرك كابل و پروان سرك میدان هوایی و كابل، سرك گذرگاه و چهل ستون و تپه مقبره اعلی حضرت شهید سعید نوال های نا غه شده اكمال و امور آبپاری و حفظ و مراقبت آن ادامه دارد.

در ولایت ننگرهار:

چون فعالیت افراد قوای سبز بواسطه برودت زمستان سال ۱۳۴۰ در مرکز کابل محدود و افراد قوای سبز به ولایت ننگرهار سوق شدند. افراد مذکور به دو گروه تقسیم شد که يك گروه در شیشم باغ و گروه دوم به باغ عبدالغیل به فعالیت شروع کردند.

در باغ عبدالغیل:

در حصه جنوب غربی باغ عبدالغیل به اندازه نهمین ۴۸ جریب زمین مغرب و به چمنی موجود بود که در اثر مساهی افراد قوای سبز زمین مذکور تسطیح گردیده و به يك مته باغ مبدل ساخته شده است.

۲- چهل و هشت جریب زمین مغرب و به چمنی متذکره فوق هموار کاری گردیده و طرف استفاده قرار داده شده، زمین مذکور به چهل و هشت قطعه تقسیم شده و در هر قطعه به تعداد ۱۲۱ که جمله ۵۸۰۸ نوال مالت غرس گردیده است.

در شیشم باغ:

درختان شیشم باغ ولایت ننگرهار در سالهای اخیر زده شده و زمین آن به يك فارم زراعتی مبدل گردیده و سرك ها و خیابانهای آن تکمیل گردیده است.

چون در بین جلال کوت و پل درونته نوال موجود نبود لهذا به تعداد ۹۰۰ اصله نالجو و چکید در بین فابریکه جلال کوت و پل درونته غرس گردیده. در سرك مرکز ننگرهار و تورخم ارشیشم باغ الی تورخم به تعداد (۱۵۰۰۰) قلمه کز (۲۷۶۰) اصله نوال نالجو و یکصد اصله چکید عوض کمبود غرس گردیده است.

تقریباً بساحه ۹ جریب زمین فارم اصلاحی میوه جات باغ نجار خانه هموار کاری و برای زرع تیرماهی آماده گردیده و در آن انواع تخم حبوب و میوه ها کشت شده است.

در فارم بادام باغ:

۱- مقدار چهار سیر تخم سیب و طنی به ساحه پنج جریب زمین،

۲- مقدار سی و سه سیر خسته زرد آلوبه به ساحه پنج جریب زمین.

۳- مقدار شش و نیم پاو از انواع گیلاس جوت بیغه مادری نیز بذر گردیده است.

۴- يك تعداد نوالهای انواع شفتالوی ترکی که قبلاً به قوریه علی آباد غرس گردیده بود در اثر اعمار یونیورسیتی کابل آنها به بادام باغ انتقال یافته و شاخچه بری گردید و بفاصله مینه و غیره شد.

۵- به تعداد پنج هزار نهال یکساله سیب از فارم علی آباد به بادام باغ انتقال یافته و آنجا به فاصله های معینه غرس گردیده است .

۶- به تعداد (ده هزار) نهال یکساله سیب از قوریه پنهان که در تیرماه سال گذشته بذر گردیده بود به بادام باغ انتقال یافته و بفاصله های معینه طوفنی غرس گردید .

در ششم باغ ولایت ننگرهار

۱- فارم ششم باغ عبارت از (۷۰) جریب زمین است و از جمله زمین فوق در (۵) جریب زمین آن نهال نارنج و ده جریب آن سبزیجات کشت شده و یک نهر آب خوره تحت نظریه مسترونی اعمار شده است .
ستیشن تیبغاتی تیم وایمنگ:

هر قوع غله ذیل در چار ریلیکشن که هر ریلیکشن دارای ۴ قطار و هر قطار بطول ۹۰ فست است بذر و تثبع گردیده است .

س : در قسمت انکشاف پیله وری و زنبور داری چه موفقیتهای بدست آمده است ؟؟
ج : در ستیشن های مربوط وزارت زراعت نیز به تعداد (۱۱۰۵۳) جعبه ۱۲ گرامه تخم تجاری تی و (۹۹۳) کاغذ تخم مادری شسته و مورد استفاده قرار گرفته است . علاوه بر مجموع غوزه انکشافی استحصال ستیشن های مرکز و ولایات مربوطه وزارت زراعت ۶-۸۷ سیر و غوزه غیر انکشافی بر ۹-۱ سیر بالغ شده است .

ب- در ستیشن های انفرادی و موسساتی که تحت نظر وزارت زراعت فعالیت نموده اند مثل فارم کاریزمیر ، ریشخو و انکشافدهات نیز مقداری از این تخمها شسته و برای استفاده آماده شده است علاوه بر آن کورس زمستانی پیله وری تحت نظر متخصصین داخلی و خارجی دوام داشته و یک تعداد مامورین جهت رهنمایی پیله وران به قندوز - بغلان - بدخشان - مزار شریف و شبرغان نیز اعزام شده اند ، ناگفته نماند که کمپاین پیله وری ولایات و مرکز در ولایات دمرکز نیز شروع گردیده و از آن نتایج مثبتی نیز بدست آمده است .

مامورین فنی که جهت رهنمایی پیله وران در بدخشان بغلان قندوز - مزار شریف شبرغان اعزام شده بودند وظیفه را موفقانه انجام و تا آخر سرطان بمرکز عودت نمودند .
دوره دوم کمپاین پیله وری گلپاغ - ریشخو - و عبدالخلیل ، کاریزمیر در اویل اسد شروع و تا اواسط سنبله ۱۳۴۱ ختم خواهد شد . در طول این دوره در حدود (۶۰) کاغذ تخم مادری تحت تربیه گرفته میشود که حاصل آن تخمیناً ۲۵۰ متر صحن گردیده استحصال آن در حدود ۱۲۰۰ جعبه تخم تجارتی ۱۲ گرامه خواهد شد .

در ستیشن تپه تاج بیک و گلپاغ تغلیط ۲۴ جنس کرم های پیله تحت تجربه قرار گرفته که نتایج آن در سالهای آینده معلوم و تعقیب خواهد شد .

چون فعالیت پیله وری روز افزون است از شروع سال ۱۳۴۱ بنای یک تعمیر بزرگ برای تربیه پیله در گلپاغ گذاشته شده که تا اواخر تیرماه امسال بپایه تکمیل خواهد رسید .
برای تعمیر پیله وری زنده جان هرات - بدخشان و تکمیل تعمیر عبدالخلیل ولایت

ښکړه‌هر تخصیصیه طرف ضرورت ارسال شده که آنها هم درمو قعش تکمیل ومورد استفاده قرار خواهد گرفت.

درمورد زنبور داری از سنبله ۱۳۴۰ تا سنبله ۱۳۴۱ بدینتر تیب پیشتر فتها ی دست داده است .

۱- روی پروگرام دست داشته به تعداد ۱۴۸ فا میل زنبور عسل و طنی و سه فا میل قفقازی خریداری گردیده است از فامیل های محلی به تعداد شصت گروه و از زنبور های قفقازی چهار فامیل گروه بدست آمده است.

۲- پنج عدد ملکه زنبور عسل جرمنی از بن وارد و به عوض ملکه های جنس داخلی در صندوق های فنی جای گزین گردیده اند. نتایج این تجربه در آینده روشن خواهد گردید.

۳- بنابر نتایج بهتر مقایسوی بین جنس زنبور عسل قفقازی و وطنی وزارت زراعت در آینده قریب یکصد فامیل از زنبورهای قفقازی را توريد مینماید.

۴- از سه فامیل زنبور عسل قفقازی يك فامیل آن برای استحصا ل عسل تخصیص داده شده است که در ظرف ۴۵ روز (۵ جوزا الی ۲۰ سرطان) از آن ۱۰۹ پاو عسل بدست آمده و از دو فامیل متباقی یکی آن برای تکثیر و یکی دیگر آن برای بدست آوردن ملکه ها که بنا به پروگرام دست داشته به عوض ملکه های محلی در سه صندوق جاداده شده تادرا ینده با اصلاح زنبور های وطنی پرداخته شود .

۵- در سال ۱۳۳۰ و ۱۳۴۱ از زنبور های داخلی صرف ۱۱۱۰ پاو عسل استحصا ل گردیده است.

۶- بصورت تخمین میتوان اظهار عقیده نمود که حاصل ماه جاری الی سنبله از جنسهای وطنی و خارجی به ۳۰ الی ۴۰ پاو عسل خواهد رسید روی این منظور حاصل عمومی سال ه ما فا ۲۶۰ پاو عسل خواهد بود.

۷- پنجصد عدد صندوق فنی زنبور عسل تهیه و به آینده قریب ۶۰۰ صندوق دیگر تکمیل میگردد .

۸- در طول سال (۱۷) نفر متعلمین جدیدالشمول کورس زنبور داری تا به تدریس نظری و عملی گردیده که با متعلمین سابقه ۳۰ نفر متعلم فعلاً شامل کورس میباشند.

۹- تعداد مامورین فنی که در ستیشن ها اجرای وظیفه میکنندده نفر میباشد.

۱۰- يك تعداد کافی سامان و لوازم زنبور داری از قبیل روبند- دست کش- موم تراش شانه عسل- کار عسل بری و غیره در داخل تهیه گردیده است.

۱۱- تکثیر نسل زنبور در ښکړه‌هر تکمیل و آماده فعالیت میباشد.

س : غرض از برگزاری جشن دهقان در صفحات شمال که تشویق و تقوی به روحی طبقه دهقانان کشور و تثبیت مقام و قدر دانی از خدمات شان در راه زراعت مملکت است وزارت زراعت ماده و معنای چه کمکها و راهنماییها را که بحال شان مفید باشد بعمل میآورد ؟

ج : وزارت زراعت که در راه انکشاف زراعت و تقویة اقتصاد ملی وظیفه دارد - از راه دست آوردن حاصلات بیشتر - این منظور را تأمین می کند. نظر به اهمیت مواد زراعتی از لحاظ صادرات و نیاز مندی های - درجه اول - مثل صنایع نساجی و تهیه خوراکیه باب و غیره - متوجه باست - عامل اصل بهره گیری را که دهقان و مالدار است - تشویق و تقویه کند .

چنانچه مراسم روز دهقان برای تجلیل از این طبقه است که درین سالها اخیر - در ولایات و مرکز دایر میگرد - چون پروژه های انکشافی وزارت - از لحاظ مالداری ، پنبه و لبلبو و غیره - اولتر در صفحات شمال رویدست و تطبیق است این مراسم و تشویقات در آن صفحات و سمعتر برگزار میشود .

در مراسم روز دهقان - وزارت زراعت این مراسم را مدنظر قرار می دهد .

۱- توزیع جوایز زراعتی نقدی و جنسی به کسانی که در کشت پنبه و لبلبو - لیاقت نشان داد ، و زحمت کشیده اند .

۳- توزیع جوایز مالداری نقدی و جنسی به اشخاصیکه حیوانات خوب تربیه نموده اند و طبعاً حیوانات قوی در زراعت نیز سهیم و مؤثر اند .

۲- تنویر و آگاهی دهقانها و مالدارها به وقف شان و دانا فدن آنها به استعمال آلات و ماشین ها در زراعت ، تهیه تخم خوب و طریق کشت و آبیاری و قلبه و درو و استفا ده از کود کیمیاوی و مبارزه برضد آفات و امراض و غیره امور فنی زراعت و مالداری توسط خطابه ها ، نمایش های تطبیقی - فلم ها - سلاید ها - اوراق مصور و نشریه های چاپی و کارت پستالها و غیره .

روز دهقان در حقیقت وسیله ایست که وزارت زراعت خواسته است - بصورت فنی آنها را برای آموزش و ترویج زراعت مترقی تشویق کند و آماده سازد . مزرعه - دهقان خانه و دهکده ها را با دهقانها اصلاح کند و تحولاتی در آن بیاورد .

مصارف توزیعات جوایز زراعتی و مالداری روز دهقان امسال عبارت از مبالغ آتی است .

۱ - ولایت کابل	۶۵۰۰۰ - افغانی
۲ - قطغن و تالقان	۶۰۰۰۰۰ - »
۳ - مزار شریف	۲۲۷۰۰۰ - »
۴ - شبرغان	۱۴۰۰۰۰ - »

س : در احداث جنگلها و قوریه ها در سرتاسر کشور چه خدماتی انجام شده است ؟

ج : به تعداد ۱۶۸۱۰۷ نهال مثمر و غیر مثمر در تهیه مقبره ، تنگی غارو - قوریه پغمان ، ابادام باغ و قرغه علاوه بر نهالهای سابق غرس گردیده و در حدود ۸۴۵ کیلو تخم درختان مختلف نیز در قوریه های متذکره کاشته شده همچنان به اندازه ۷۰۰ کیلو تخم سکساول در زمین های ریگی مربوطات مزار شریف غرس شده است .

در جاجی میدان و متون بابا به تعداد ۹۰۰ درخت زیتون پیوند و در میمنه و بامیان در احداث جنگلهای مصنوعی نیز اقداماتی شده است .

س : حاصلات پسته از جنگل (پسته لق قلعه نو هرات و نواحی آن) و بالاخره مقدار حاصلات پسته افغانستان از چه قرار بوده است و از طرف وزارت رراعت جد یداً چه اقداماتی بعمل آمده است ؟؟ علاوه بر قسمت انکشاف علفچر ها چه تحولانی رخ داده است ؟؟

ج : (۱) حاصلات پسته افغانستان که حصه عملیه آن از پسته لق قلعه نو هرات بدست می آید در هر سال نسبت عوامل طبیعی و اقلیمه ی یکسان نبوده بعضی سالها حاصلات آن بلند رفته و بعضی سالها کم می نماید . بنابر حاصلات پسته کشور به تفصیل ذیل تقدیم است :

در سال	۱۳۳۰	حاصلات پسته	۱۲۳۹۱۹۹	کیلوگرام
»	۱۳۳۱	»	۱۲۴۹۱۹۵	»
»	۱۳۳۲	»	۱۶۷۱۹۳۷	»
»	۱۳۳۳	»	۱۶۸۱۹۳۵	»
»	۱۳۳۴	»	۱۴۴۳۷۸۹	»
»	۱۳۳۵	»	۷۶۵۳۷۶	»
»	۱۳۳۶	»	۳۲۰۳۴۲۱	»
»	۱۳۳۷	»	۳۷۴۸۶۰۰	»
»	۱۳۳۸	»	۳۸۹۱۹۰۰	»
»	۱۳۳۹	»	۱۲۰۹۸۰۰	»

۲- راجع به بلند بردن حاصلات پسته در سال ۴۰ اقدامات مقدماتی انجام داده شده و سلسله تقببات هنوز ادامه دارد در اخیر سال ۴۱ نتیجه آن تکمیل و بعداً به پیمان و سیم اقدامات بعمل خواهد آمد بر علاوه کروکی جنگل پسته لق هرات تکمیل گردیده که در ذات خود از نظر فن یک کار بسیار مهم و مؤثر میباشد- راجع به جمع آوری احصایه تقریبی جنگلات نیز اقداماتی بعمل آمده که در سال های ما بعد اساس پروگرام های عملیاتی اداره جنگلات شده میتواند. در مورد علفچرها میتوان توضیح کرد که در گرد و نواحی قندهار (دشت خاک چوپان- خشک نهود- خاک ریز- ساحه مابین ارغستان سپین بولدک- حوالی لشکرگاه و گروشک ساحه مابین نهرین و قندهار- حصه ریگستان که طرف جنوب و جنوب شرق شهر قندهار قرار دارد) از نظر امکانات، احیای علفچر مشاهده شد.

چندین موضع در نواحی قندهار بغرض تحقیقات درباره علوفه زمین های خشک برای احضار نمودن- تعیین گردید و برای آن به تعداد ۱۸۰۰ خاده از جنگل قندهار قطع و عنقریب وقایه و بکار برده خواهد شد.

علاوه بر آن یک مقدار تخم علوفه زمینهای خشک از دامنه های کوه های نزدیک قندهار جمع آوری و بغرض تحقیقات و تجربه بادیگر علوفه در قوریه کوکران پذیرد. ساحه (۷) ملی حصه شمال غرب شهر کابل برای احیای علفچر ها نقشه شده و در این محل ساختن های ذخیره ی آب برای آسایش دادن مال مویشی جنگل کاری و بذریع و تعیین شده است.

يك مقدار نخم علف برای تجربه در زمین های خشك در بگرامی كشت شد و هم چنین يك حصه بگرامی فقهه شد. میدان هوایی بگرام از نگاه بذر نخم علوفه مناسب كه به آنجا رویده بتواند سروی شد چون وقت بذر نخم امسال تیر شده بود لذا از آن صرف نظر و برای تیر ما به بذر تجربه وی شروع خواهد شد.

ساحه نزد يك سروبی كه در ماه حوت نیز دیده شده بود از نگاه استفا ده علف آن مجدداً در ماه جوزا مفصلاً سروی شده علاوه تاً يك مقدار نخم برای بذر و تكثیر از آن حصه جمع آوری گردید.

س : وزارت زراعت در قسمت تهیه پر سافل فنی و مسلكی چه اقداماتی کرده است و مكتب و تفری تا كتون بچه تعداد فارغ التحصیلانی را سپرد جامعه ساخته است ؟

ج : بسال ۱۳۴۰ بتعداد ۲۷ تن از مامورین و منسوبین مربوطه جهت تحصیلات عالی بکشور های خارج اعزام شده اند كه از آن جمله یكنفر بفرانسه ، دوازده نفر به تركیه ، يك نفر به جاپان ، پنج نفر به بیروت ، شش نفر به اتحاد شوروی ، یكنفر به جمهوریت متحد عرب و یكنفر هم به استراليا. علاوه تاً در ماه سرطان ۱۳۴۱ دوتن دیگر در رشته امور زراعتی به بیروت فرستاده شدند ، از جمله این اعزام شدگان شانزده نفر آن بعد اكمال تحصیلات موافقانه بوطن باز گشته و در شقوق مختلف و معین شامل كار و وظیفه شده اند و متباقی در كشور های مذکور مصروف تحصیل اند.

فارغ التحصیلان دوره های مكتب و تفری :

۱- عجلاناً به منظور ازدیاد معلومات بتعداد ۲۵ نفر از مامورین فنی مر بوط در دوره يك سال در صنف « ۳ » مكتب تحصیلات خود را بسر رسانیده و از مكتب فارغ گردیدند.

۲- فارغ التحصیلان سال « ۱۳۳۹ » (۳۷) نفر.

۳- » » سال « ۱۳۴۰ » (۲۶) نفر میباشد كه بدین ترتیب از سه دوره مكتب مذکور ۸۸ نفر فارغ شده اند.

فارغ التحصیلان مذکور فعلاً در شعبات مسلكی و فنی وزارت زراعت مصروف خدمت اند.

س : لطفاً توضیح كنید كه بچه تعداد زمین در تمام افغانستان از طرف دولت و یا عامه (طبقه زارع) - آلا نه زرع میشود و بچه تعداد زمین بایر و لا مزروع افتاده است آیا بچه تعداد این زمینها بصورت آبی و بچه تعداد آن طور للمی زرع میشود ؟

ج : ۱- مجموع ساحه قابل زرع - ۱۴۰۰۰۰۰۰ هكتار

۲- منجمله زمین تحت آبیاری ۵۳۱۰۰۰۰ - »

۳- مجموع ساحه تحت زرع ۷۸۰۰۰۰۰ - »

۴- ساحه زمین للمی ۲۴۹۰۰۰۰ - »

۵- زمین بکرو بایر و قابل كشت ۲۳ میلیون هكتار میباشد .

س : راجع به انکشاف امور آبیاری از طرف وزارت زراعت چه اقدامات تازه بعمل آمده است ؟؟

ج : پیشرفت های عمده ای که در این قسمت نصیب شده بشرح ذیل مختصراً توضیح میشود .

نهر ارچی

در پروگرام نهر ارچی به ادامه امور ساختمانی اقداماتی که در سال ۴۰- الی ۴۱ بعمل آمده قرار ذیل میباشد .

ساختمان-سیفون

سیفون نهر ارچی به ظرفیت ۲۲ الی ۲۵ متر مکعب در ظرف شش ماه سال ۴۰ و ۴۱ تکمیل گردیده است کار ساختمان آن ۱۰۰ فیصد صورت گرفته است و آب در ماه ثور ۴۱ در آن جاری شده است .

دیوار محافظوی نهر ارچی در موضوع لنگان

در سال ۳۹ و ۴۰ به طول ۳۰۰ متر - ۵۰ متر ارتفاع اعمار دیوار محافظوی از گبیون و سنگ در مقابل طغیان دریا کوکچه صورت گرفت .

سربند ارچی

سروی سربند که در سال قبل اقدام شده برد تکمیل و ترتیب نقشه ساختمانی سربند از طرف متخصصین آبیاری اف - ای - او در سال ۴۱ تکمیل گردید ، است و امور ساختمانی آن در ظرف دو ماه سردست گرفته میشود .

پرو فیل نهر عمومی الی ۱۸ کیلومتری و از دوجوی فرعی که یکی آن بطول ۲۲ کیلومتر و دیگر آن ۳۶ کیلومتر است اجرا شده است .

نهر اجمیر

پرچاوه نهر اجمیر که در حصه بغلان واقع است در شش ماه اخیر سال ۴۰ شروع و تا الحال کار آن جریان دارد .

ظرفیت پرچاوه تقریباً ۱۰ الی ۱۲ متر مکعب آب بوده طول این پرچاوه در حدود ۴ تا پنج کیلومتر الی دریا میباشد . عرض پرچاوه در حدود ۸- الی ۱۰ متر و عمق آن از سطح زمین الی بستر خود پرچاوه در حدود ۵- الی ۸ متر میباشد . عملیات حفاری در سال ۴۱ صد فیصد تکمیل گردیده است و امور ساختمانی پرچاوه کار ساختمانی آن تقریباً ۶۵ فیصد اجرا شده است .

سروی دشت الجین

سروی دشت الجین در سال ۴۰ شروع و در جریان سال ۴۱ ختم گردیده است سروی توپوگرافی در حدود ساحه ۱۰۰۰۰۰ جریب زمین صورت گرفته است . از جمله ساحه که تحت آبیاری می آید در حدود ۸۷۰۰ جریب زمین میباشد . طول کانال که این ساحه را آبیاری خواهد کرد در حدود ۲۹ کیلومتر میباشد که ۱۲- کیلومتر آن در شیله ها و ۱۶- کیلومتر در ساحه هموار واقع میباشد .

امور عادی آبیاری .

سروی فارم شیشم باغ

سروی ساحة عمومی ۶۸ جریب زمین در زمستان سال ۴۰ تکمیل گردیده است .
۶۰ جریب زمین توسط بولدو زر تحت هدایت متخصص آبیاری هموار و فراهانی برای
فارم دیزاین گردیده است کدر حدود ۵۷۰۰ طول عرض آن در حصه بالایی ۱۰ متر و در
حصه پایینی سه متر و عمق آن ۶ متر میباشد که کار کنند آن تکمیل و آب در آن
جریان دارد .

سروی بند التی بولک

ساحة آن در حدود ۴۰۰۰۰ جریب بوده و به آب ضرورت دارد متخصصین آبیاری وزارت
زراعت موظف گردیدند تا راجع به احداث يك بند مناسب نقشه ترتیب دهند . امور سروی
و نقشه بند تکمیل گردیده است کار ساختمانی بند ذخیره در حال شروع میباشد پروگرام
اتمام کار برای چهار الی پنج ماه تخمین شده است .

سروی منطقه بیدک واقع لوگر

برای آبیاری ۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰ جریب زمین گروپ سروی و توپوگرافی نقشه ساحة
را تکمیل نموده اند .

لابر اتوار اگرو شیمی

خاک برداری از نواحی کنواز زرموت و فارم های متعلقه زراعت بگرامی ، بینی حصار
نچارخانه و غیره در حدود ۲۰۰۰ نمونه .
تعداد تجربه خاک که در ظرف یازده ماه اخیر صورت گرفته عبارت به ۱۵۰۰ نمونه
می رسد .

در ظرف سال يك تعداد پرسونل فنی در داخل و خارج تحت تربیه گرفته شده اند .
يك تعداد اشخاص دیگر عنقریب در حقوق آبیاری و زمین شناسی جهت تحصیلات عالی
به خارج اعزام میگرددند . تعداد پرسونل متذکره به هفت نفر میرسند علاوه بر حدود ۱۵ نفر
پرسونل داخلی تحت اثر متخصصین داخلی و خارجی تربیه میشوند .

س : در پلان پنجماله دوم مهمترین پروژه های زراعتی کدام است و وزارت زراعت
در قسمت میکافیزه شدن امور زراعتی چه نظریه دارد ؟

ج : مهمترین پروژه های انکشاف زراعتی طی پلان پنجماله دوم عبارت است از
پروژه آبیاری خاک و تطبیق کود کیمیای - تعمیم و ترویج احصائیه تفحصات حیوانی و نباتی
پروژه انکشاف زرع پخته . انکشاف زرع لبلبو ، جنکلات - اشجار مشمر ، عوامل
انکشاف تولیدات حیوانی از قبیل قره قل ، پشم ، طیور اهلی پلهئی ، زنبور عسل و بالاحره
پروژه حفاظت نباتات ، حمایه حیوانات ، قوانین زراعتی و قوای سبز .

برای آبادی و اعمار و تحت آبیاری در آوردن ساحات جدید در پلان دوم زراعتی يك عده

پروژه های اصلاحی و ساختاری جهت امور سروی و اكمال سیستم آبیاری طرح گردیده است.

چنانچه در طول دومین پلان اقتصادی به اندازه ۴۳۷۵۰۰ جریب زمین جدیدا تحت آبیاری درآورده میشود و ۲۲۵۰۰۰ جریب زمین موجوده که آب کافی ندارد دارای آب کافی خواهد شد. همچنان سروی اکثر دریا های مملکت سروی یکمده آنها تکمیل میشود و اصلاح آنها بعمل خواهد آمد.

س: در مورد تبلیغات زراعتی اقدامات وزارت زراعت چیست؟
وزارت زراعت در پهلوی دیگر اقدامات و پروژه های مرکز اطلاعات و تبلیغات را بداخل تشکیل وزارت شامل ساخته و انواع نشرات و تبلیغات موثر را از این کانون به شعاع تمام کشور در نظر گرفته است.

این مرکز فعلا دارای شعبات ذیل میباشد:

۱- مجله کرهنه که یک ژورنال اختصاصی بوده و در آن مقالات و معلومات فنی و علمی و اطلاعات ساده فنی بصورت مصور چاپ میشود.

۲- تبلیغات سمعی و بصری: این شعبه یک کورس نیز دارد که متعلمین آن بعد ختم دوره و بدست آوردن تصدیق نامه در گروپ ذیل خدمات تبلیغاتی خود را اجرا میدارند:

الف - گروپ هکاسی فلم برداری و لاتو ارفلم شویی و عملیه کیمیاوی فوئوگرافی.

ب - گروپ سینما - پروژکتور - میکروفون و تایپ ریکاردر.

ج - گروپ ننداره، نمایش و مدل و مارکت و تمثیل

د - گروپ نامه نگاران و راپورترها

شعبه فوق با وسایل مختلف سمعی و بصری در وزارت - دهات و ولایات و همه جا در تنویر و ارشاد دهقانها و مالداران در تمام سال داخل خدمت خواهد بود.

۳- مطبعه که با ماشین های چاپ موردنوع مولت لیت و زیروکس کار میکند مخصوص اوراق مصور با مقلیت های مصور چاپتها و کرافها بصورت رفک و بیا و سفید میباشد.

۴- پروگرام هفتگی زراعتی رادیو حاوی مطالب و مضامین مؤسسی و مفیده زراعتی که در آن هرگونه معلومات، ارشادات و توصیه های فنی شایع میگردد.

۵- فوق العاده ها و جنتری های دهقانی.

۶- کتابخانه - کمپ و موزیم که این هر سه نقطه نیز وسیله نشر و مرکز معرفت و مطالعه و مشاهده علاقه مندان زراعت و مالدارای است.

مدیریت اطلاعات و تبلیغات از سنبله ۱۳۴۰ تا حال بدین اجراءات موفق آمده است:

۱- طبع رساله پنج سال کار از اجراءات پنج سال پلان اول با تصاویر رنگه و سفید و سیاه

۲- مجله کرهنه با تحولات موزون و موثر.

۳- پروگرام هفتگی رادیو در هر هفته چهار مضمون با بعضی دیالوگها و رادیو د را مهای

زراعتی .

۴- فوق العاده و جنتری به مناسبت تجدید سال و نوروز .

۵- پامفلیت استعمال کود کیمیاوی و هدایات پنبه کاری که توسط اداره تعمیر و ترویج

توزیع گردیده .

۶- طبع اوراق معلوماتی و ارشادی در موضوعات مختلف زراعت مالداري و باغداری

که توزیع آن در نندار تون جشن از طرف غرقه زراعت صورت گرفت .

۷- تنظیم پروگرامهای روز دهقان و تهیه مطالب تبلیغاتی کتبی ، سمعی و بصری .

۸- نشریه معلم بمناسبت روز معلم که توزیع آن از طرف مدیریت مکتب و توفری انجام یافت.

مرکز اطلاعات و تبلیغاتی زراعتی در توسعه بوده و شبکه آن در آینه دوطی سال بنام

ولایات تطبیقات و خدمات وظیفوی خود را اجرا خواهد کرد .

(بقیص ۶۴)

فارغ تحصیلاتی که در او آخر سال تعلیمی « ۴۰ » به جامعه تقدیم شده چقدر و بچه تفصیل بوده است ؟؟
ج: در آغاز سال ۱۳۴۱ (۵۵۰) نفر آن کسانیکه از صنف ۱۲ لیسه های مرکز و ولایات از آن جمله
مکاتب مسلکی فارغ شده اند جهت تحصیلات عالی به پوهنتون معرفی شده اند که ۹۶ نفر آن
را دختران تشکیل میدهد .

س: در ظرف پنج سال پلان اول بچه تعداد شاگردان جهت تحصیلات عالی به کشورهای خارج
اعزام شده اند . در صورتیکه اعزام شده اند آیا چه تعداد آن به مصرف دولت افغانستان و بچه تعداد
آن تحت پروگرام های فیلوشیپ، سکالرشیپ ولیدرشیپ ممالک دوست بوده است ؟؟
ج: قبل از حلول سال اول و پلان اول (۳۶) نفر به محل قبول دولت در ممالک امریکا، فرانسه، سویس، ایتالیا
و آلمان مصروف تحصیل بوده اند که تا اواخر سال (۵) پلان اول بعد از ختم تحصیلات بوطن مراجع
کرده اند. در ظرف پلان اول (۱۶) نفر به محل مصرف دولت برای فرا گرفتن تحصیلات اعزام خارج
شده اند ازین جمله (۵) نفر بوطن مراجعت کرده و متباقی مشغول تحصیل اند .

س: در ظرف پنج ساله پلان اول بچه تعداد شاگرد بخارج اعزام شده است ؟؟
ج: در ظرف پنج سال پلان اول به تعداد ۸۴۱ تن شاگرد بطور سکالرشیپ و فیلوشیپ بکشورهای
مختلف جوانی اعزام شده اند .

علاوآ از راه پوهنتون بمصرف دولت و یا مصرف شخصی دود و پنجاه و هشت نفر محصل
بخارج اعزام شده اند

س: در ظرف پنج سال پلان اول بچه تعداد مکاتب دهاتی، ابتدایی، ثانوی و مسلکی
در کابل و ولایات تأسیس شده است (مکاتب ذکور و اناث).

ج: در ظرف پنج سال پلان اول مکاتب دهاتی، ابتدایی، ثانوی و مسلکی که در کابل
و ولایات افتتاح شده قرار ذیل است:

الف مکاتب ابتدایی و دهاتی :

سال اول		سال دوم		سال سوم	
دهاتی	ابتدائی	دهاتی	ابتدائی	دهاتی	ابتدائی
۱۰۰	۲۱	۲۷	۲۰	۱۲۲	۳۵
سال چهارم	دهاتی	سال پنجم	دهاتی	سال ششم	دهاتی
۱۶۵	۵۱	۱۲۷	۶۳	۵۴۲	۱۸۵

سال اول، ب: مکاتب متوسط و ثانوی

متوسط		متوسط		متوسط	
لیسه	۴	لیسه	۳	لیسه	۲
۱۰	۱	۲	۵	۷۴	۸
سال چهارم		سال پنجم		مجموع	
متوسط	لیسه	متوسط	لیسه	متوسط	لیسه
۱۱	۱	۱۰	۲	۷۴	۸

نوت: در میزان متوسط ها پنج باب لیلیه شامل است.

ج: مکاتب و شعبات مسلکی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
تأسیس سه	تأسیس شعبه	تأسیس صنایع	تأسیس لیسه تجارتی
دارا للمعلمین	تربیه بدنی	فراء و	واداری بلقیس
ودو میخانیک	تأسیس دوره دوم	تأسیس مکتب لیک	برای دختران تأسیس
میخانیک		اوشمیر	شعبه ثانوی ا ر ت
			در مکتب صنایع

س: در جریان پلان پنج ساله دوم بچه تعداد مکاتب ابتدایی، دهاتی، متوسط، ثانوی و مسلکی تأسیس و بر تعداد موجوده اضافه خواهد شد؟

ج: انواع مکاتب مختلفه ایکه در پلان پنج ساله دوم در نقاط مختلفه کشور افتتاح خواهد شد بشرح آتی است

الف، مکاتب ابتدایی و دهاتی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم	مجموع
دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰
دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰
دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی	دهاتی
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰

ب: مکاتب متوسط و ثانوی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم	مجموع
متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
لیسه	لیسه	لیسه	لیسه	لیسه	لیسه
۱	۱	۱	۱	۱	۱
متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
لیسه	لیسه	لیسه	لیسه	لیسه	لیسه
۱	۱	۱	۱	۱	۱

نوت: در میزان متوسط ها پنج باب لیلیه شامل است.

ج: مکاتب مسلکی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
زراعت بغلان	پولی تکنیک	سه میخانیک	زراعت هرات
اداره صنعتی	شعبه هتل داری	زراعت فنکرها	دودا رالمعلمین جدید
۲۹ شعبه احضاریه	شعبه مطبوعه در مکتب	سه صنایع جدید	چار شعبه دارالمعلمین

تربیه معلم	صنایع	دارالمعلمین نمونه	ابتدایه
		مکتب ذخیره	
		مکتب میخانیکې ثانوی	
س: تعداد معلمان و معلمات موجوده در مکاتب ابتدایی، متوسطه ثانوی و مسلکی بچند نفر میرسد؟؟			
ج: تعداد معلمین و معلمات موجوده مکاتب ابتدایی، متوسطه ثانوی و مسلکی بشرح ذیل است			
معلمین و معلمات تعلیمات ابتدایی (شش ساله و دهاتی) ثانوی (متوسطه و لیسه و مسلکی)			
انواع تعلیمات	مرد	زن	مجموع
ابتدائی و دهاتی	۴۴۴۷	۸۳۶	۵۲۸۳
ثانوی و متوسطه	۴۱۵	۱۹۶	۶۱۱
مسلکی	۵۳۷	۱۱	۵۴۸
مجموع	۵۳۹۹	۱۰۴۳	۶۴۴۲
قوت: برعلاوه به تعداد یک هزار و هفتصد نفر بصورت قرار داد و حق الزحمه و دود و قته نیز کار میکنند.			
بی لزوم نخواهد بود درینجا که سخنی از تأسیسات پلان اول و دوم و احصایه ها زده میشود از تأسیس ریاست بورد پلان معارف و پوهنتون که از شکل کمیسیون مشورتی برآمده و یک دپارتمان مرکزی را با انضمام شعبه احصایه معارف تشکیل داده است و بر علاوه شعبات کوچک پلان در تعلیمات عالی، مسلکی ثانوی و ابتدایی نیز بصورت جداگانه تشکیل گردیده است ذکر بمیان آورده شود.			
بورد پلان معارف مستقیماً بوزیر معارف مربوط بوده و وظایف آنی را اجراء مینماید:			
۱- ترتیب پلان عمومی معارف با کمک دوایر مربوطه و توجید و انسجام آن و مراقبت از پیشرفت پلان.			
۲- هم آهنگ ساختن کمک های بین المللی و معالک دوست چه مادی باشد و چه معنوی و مطابق ساختن آنها با اهداف پلان.			
۳- تأسیس ارتباط بین دوایر وزارت معارف و سایر وزارت خانه ها مخصوصاً وزارت مالیه و وزارت پلان و تدقیق بودجه های سرمایه گذاری و تدویر معارف.			
۴- تحقیق و تحلیل جنبه های کیفی معارف، تا پلان معارف تنها منحصر به کمیات نخواهد و حفظ هم آهنگی بین درجات مختلفه تعلیم.			
۵- ترتیب جواب مناسب سوالیه های که از جانب دول خارجی و مؤسسات داخلی و بین المللی درباره معارف بعمل می آید.			
طرح پالیسی های عمومی بیک شوری گذاشته شده است که رئیس آن وزیر معارف و اعضاء آن			

مرکب از معین ها و رؤسای درجات مختلف تعلیمی به شمول رئیس بود پلان و سایر رؤسای وزارت معارف میباشد.

شعبات کوچک پلان: هر يك باریاست مرکزی پلان بتماس بوده و از پلان دیپارتمان خود واری می نمایند برای اینکه بود پلان بتواند بزودی مصدر فعالیت متمرکز گردد در نظر است از مشاورین طراز اول بین المللی که ذریعه یونسکو و تعاون فنی ملل متحد بدسترس معارف گذارده شده است کار بگیرد، س: وزارت معارف برای بلند بردن سویه تعلیمی شاگردان معارف چه اقدامات جدیدی کرده است و در پروژه های آینده جهت تقویة امور عر فانی کشور چه وسایلی را مد نظر گرفته است .

ج: وزارت معارف برای بلند بردن سویه تعلیمی شاگردان معارف به انجام و وارد ساختن فعالیت ها و اصلاحات ذیل موفق شده است .
الف - مکاتب ابتدایی .

برای این منظور در ین سالهای اخیر اولاً در مفردات پروگرام ابتدایی تجدید، نظر بمیان آمده و مطابق آن مواد درسی مورد ضرورت تحت غور و مطالعه قرار گرفت به اساس آن پروگرام ساینس که در سابق تنها در صفوف دوره دوم ابتدایی (۶۰۵۰۴) تدریس می شود در پلان پنج ساله دوم با سانس پروگرام جدید که بكمك متخصص یونسکو در ین شق و اعضای وزارت معارف ترتیب شده بعد از طی مراحل اصولی در تمام دوره ابتدایی در محل تطبیق قرار داده میشود و برای اینکه درس مذکور شکل عملی را بشود داشته باشد يك صندوق آلات و سامان بسیط ساینس که تجارت ابتدایی توسط آن صورت گرفته میتواند در صد مکتب تهیه میگردد .

همچنین يك پروگرام جامع و کاردستی که در سابق فقط مشتمل بر رسم و بعضاً کار دستی بود به كمك متخصص آرت (مریوط یونسکو) ترتیب و در يك عدد زیاد مکاتب ابتدایی شهر کابل تطبیق گردیده و توسعه آن در سابق فقط در نظر میباشد البته جهت تطبیق این پروگرام معلمین و معلمات در کورس های آرت و کار دستی که توسط متخصص این شق تدریس میشد اشتراك ورزیده اند .

بر علاوه جهت تقویة دروس شاگردان مثل سابق از مواد سمعی و بصری استفاده بعمل می آید و مطالب دقیق و مشکل دروس ذریعه نقشها ، تصاویر ، پوسترها ، فلم سترها بشاگردان توضیح و فهماند میشود و از فلم های تربیوی، صحی و اجتماعی و فلم های بسیطه علمی به پیمانۀ خیلی وسیعتر از سابق کار گرفته میشود همچنان باین منظور در نظر است برای هر ولایت و حکومتهای اعلی يك يك یونف سیمنای سیار تهیه شود .

درواه نزدیک شدن مکتب بحیات از چند سال به اینطرف در بسا از مکاتب ابتدایی حرفهای محلی از قبیل بجا رعد خیاطی - فالین و کلم بافی - پوستین دوزی سنگتراشی از يك طرف و زراعت عملی از جانب دیگر در هر پروگرام تعلیم مکاتب شامل شده است و در پلان پنج ساله دوم به این جنبش نیز وسعت معتنا بوی داده میشود .

وزارت معارف بکام مو سسه تعلیم وتر بیه از چندین سال که کور سهای زمستانی و تابستانی را دایر نمود و در بسیاری از ولایات و حکومت های اعلی جرگه های تربیتی را تشکیل داده است که در آن معلمین و معلومات ابتدائی و غیره کارکنان معارف اشتراک و رزیده و بعل مشکلات درسی خود پر داخه اند در پلان دوم به پیمانه وسیعتر این فعالیتها دوام داده میشود.

در قسمت تعلیمات اساسی تو جه بیشتری با نکشاف و تقو یه رابط مکتب و جمعیت بعمل میاید برای این منظور فاعلفت باب مکتب ابتدایی (در نقاط مختلفه کشور) بحیث مکاتب جمعیت انتخاب شده که در پیشبرد پروگرامهای شان اعضای وزارت معارف و متخصصین خارجی کمک مینمایند درین مکاتب کوشش میشود از یکطرف رابطه مکتب با جمعیت مربوطه شود و برای پیشرفت و اصلاح یکدیگر ممد واقع شوند و از طرف دیگر جنبه علمی پروگرام مکتب توسط (زراعت تربیه مرغ، تشکیل ورکشاپهای مختلفه و غیره فعالیتها) تقو گردد. بدین مکتب متوسطه و ثانوی.

برای اینکه سوه دروس شاگردان بهتر شود در سال های گذشته برای تقو یه معلمین بعضی سمینارهای کیمیا، فزیک و زولوژی در فاکولته ساینس دایر شده بود و هکذا در سال جاری سمینار جغرافی برای تقو یه معلمین در فاکولته ادبیات دایر شد و نیز ریاست تد ریسات ثانوی در نظر دارد که اکنون نشریه به همکاری فاکولته ادبیات و بعداً نشریه ریاضیات و دیگر مضامین را با همکاری فاکولته های مربوط نشر کند فعلا تدقیقات و مطالعات راجع به ورود تعدیلات در پروگرامها جریان دارد تد ریس و تطبیق ساینس ایجاب معلومات بیشتر معلمین را در ساینس تد ریس عملی آن مینمایند کورسهای تطبیقات فعلا برای معلومات مکاتب دایر است به تعقیب آن جهت معلمین نیز چنین کورسها دایر خواهد شد.

ج- در مکاتب مسلکی
برای بلند بردن سوه تعلیمی شاگردان اقدامات آتی بعمل آمد.
الف پروگرام های مکاتب مسلکی تا حد امکان تحت غور قرار گرفته و در آن بعضی تعدیلات وارد گردید البته این کار در سوه تعلیمی شاگردان نقش مهمی دارد.
ب- سامان ولو ازم لابراتوارها و ورکشاپها حتی الامکان تهیه گردیده و بدینوسیله دروس عملی بصورت بهتر و منظم تر پیش میرود.

ج- معلمین مکاتب مسلکی تحت تربیه قرار گرفته و بیک تعداد شان سکالر شپها داده شد تا سوه علمی آنها بلند رفته و در پیشبرد پروگرام درسی خود موفق تر باشند.
بر علاوه وقتا فوقتا ورکشاپها برای معلمین دایر گردید تا تحت نظر متخصصین در شقوق اختصاصی خویش معلومات بیشتر حاصل نموده و در تطبیق آن نیز رهنمایی گردند.
س: در قسمت تقو یه کتابخانه های مربوط وزارت معارف در مرکز و ولایات چه اقدامات شده و در مورد تجهیز و سایل درسی از قبیل کتب لابراتوارها و امثال آن چه اقدامات شده است ؟

ج: در قیمت تقویّه کتابخانه ها و توبیه تجهیزات مواد درسی و لا برای توار ها و غیره مکتب بشرح آتی اقدامات بعمل آمده است .

اول، در مکتب ابتدایی .

در يك عده از مکتب ابتدایی کتابخانه كوچك كه عموماً عبارت از يك پایه الماری كتاب میباشد موجود است درین كتابخانه ها كتب لغت ، بعضی كتب تاریخ و جغرافیه و يكصد . مجلات تربیوی و علمی ایكه از مراجع مختلفه بمكتب میرسد جمع گردیده و بدسترس استغاده معلمین و شاگردان گذاشته شده است .

كتب درسی حتی المقدور و تا جایكه امكانات پولی و وقت اجازه داده بتمام مکتب ابتدایی تهیه شده همچنین سایر مواد درسی (مواد سمعی و بصری كه قسمناً توسط شعبه مربوط وزارت معارف غالباً توسط خود معلمین ترتیب و توبیه میشود جهت تقویّه دروس شاگردان مورد استفاده قرار گرفته است .

همچنین تجهیزات مکتب ابتدایی از قبیل میز و چوکی مفروشات و غیره تا جایكه منابع مادی و مقررات اجازه داده بتمام مکتب ابتدایی توبیه شده است .

دوم ، در مکتب متوسطه ثانوی .

در قسمت تقویّه کتابخانه ، لابراتوار و تجهیزات با ساس پیش بینی كه در بودجه هر مکتب بعمل آمده حتی الامكان در قسمت تهیه يك تعداد كتب برای تقویّه معلومات معلمین و شاگردان در تمام مکتب متوسطه ، ثانوی لیلیه های مركز و ولایات اقدام شده و بعد ازین هم در نظر است يك تعداد از كتب معینه دیگر كه جدیداً از طرف ریاست مستقل مطبوعات ، پشتو تولنه و انجمن تاریخ و غیره مطبع شده خریداری و به مکتب فرستاده شود همچنین در نظر است كتب تربیوی كه در سایر دول بطبع رسیده نیز برای كتابخانه های مکتب تدارك شود ، لابراتوار هایيكه قبلاً بخارج فرمایش داده شده بود وارد شده و بمكتب عنقریب توزیع خواهد شد در قسمت تجهیزات از طرف اداره های مکتب مربوطه اقدامات لازمه بعمل آمده است .

در مکتب مسلکی .

در حصه تقویّه كتابخانه ها و لابراتوار های مکتب مسلکی احداث و اكاملات آتی صورت گرفته است .

الف . يك تعداد كتب علمی برای پیشرفت معلومات علمی طلاب و اكمال كتابخانه مدرسه شرعیه یغمان تهیه شده .

ب . كتابخانه دارالمعلمین كابل ترتیب خوبی را بخود گرفته و مورد استفاده بهتر طلاب قرار داده شد .

ج . كتابخانه مکتب تخنیک ثانوی كابل كه مشتمل به (۸۵۰۰) جلد كتاب مختلف علوم ساینس و اجتماعی است ترتیب و طبق دستور عمومی كتابخانه مورد استفاده قرار داده شده است .

د . در سایر كتابخانه های مکتب مربوطه تا حد امكان كتب جدید توبیه و ترتیب شده است .

ه - سامان ولوازم کمبود لابر اتوارهای سابقه دارالمعلمین کابل تکمیل و مورد استفاده قرار داده شده است .

و - برای دارالمعلمین های قندهار ، ننگرهار ، هرات و مکتب بلقیس سامان لابر اتوار تهیه و مورد استفاده طلاب قرار داده شده است .

ز - يك اندازه سامان لابر اتوار فريك برای مکتب تخنیک ثانوی کابل تهیه و مورد استفاده قرار گرفت .

ح - سامان ولوازم مورد ضرورت مکتب تخنیک ثانوی کابل تاحدممکنه تهیه و برای پیش برد تدریسات عملی استعمال شده است .

ط - لوازم و سامان مورد ضرورت مکاتب میخانیکي کابل ، خوست ، قندهار و صنایع کابل و فراه تهیه شده است .

ی - کمبود سامان لابر اتوارهای مکتب زراعت خریداری و مورد استفاده قرار داده شده است و همکذا سامان ولوازم شاپ و فارمها و غیره اکمال شده است .

چارم - همچنین فعالیت های کتابخانه عامه کابل را در ظرف یکسال گذشته میتوان چنین خلاصه کرد :

کتابخانه وزارت معارف در حقه تنویر افکار و توسعه معلومات جوانان چه از رهگذر تهیه و مطالعه کتب و چه از رهگذر فعالیت های دیگر تربیوی تاحدممکنه کوشیده است ،

در سال (۴۰) تحولات مثبتی در امور کتابخانه صورت گرفته بشرح ذیل :

الف - کتب و ناولها به السنه مختلف مورد ضرورت طلاب و مامورین و سایر مراجعین در اتاق توزیع جمع شده و یک عده (۱۶۵۷) جلد کتب جدید بر کتب سابقه افزوده شده که فعلاً تعداد تمام کتب این اتاق بالغ بر (۲۷۵۵۷) جلد است در عده مراجعین نسبت بسالهای گذشته فرق معنایی بوجود آمده است .

ب - قرائت خانه کتابخانه که اتاق مجهزی است و کتب بالسنه مختلفه جهت استفاده مراجعین و مقتضیین در آن گذاشته شده است عده کتب قرائت خانه امسال به (۱۴۰۴۷) جلد رسیده است علاوه کتب مأخذ و مراجعاتی نیز درین اتاق موجود است .

ج - در اتاق مجلات ، مجلات و روزنامه های خارجی و داخلی و معلومات تازه روز تهیه شده و بدسترس استفاده کنندگان و مراجعان گذاشته میشود .

د - در کتابخانه مسلکی وزارت معارف کتب مسلکی ، پروگرامهای داخلی و خارجی و کتلاکهای کتب و تعلیماتنامه ها و مواد درسی تمام ممالک جهان و غیره گذاشته میشود .

تعداد کتب این کتابخانه بالغ بر (۱۶۷۵) جلد است .

ه - در سال گذشته کمیته اطفال و پروگرامهای تربیوی کتابخانه معارف به نشر چندین جریده هفته وار و ماهوار که ببط و کتابت خود اطفال و رهنمایی کتابخانه صورت میگیرد اقدام ورزیده است .

و - اخبار هرفانی به نشر اخبار مهم عرفانی و فعالیت های معارف میپردازد ، این جریده

در هر پانزده روز در (۱۵۰۰) نسخه نشر و از امور عرفانی مملکت بمؤسسات داخلی و خارجی افغانی معلومات میدهد .

ز- مجله ماهوار دکوچنیانو بزغ در هر ماه در (۵۰۰) نسخه نشر و به تقویه معلومات و انکشاف علمی و تربیوی اطفال کمک میکند .

ح- پروگرام های هفته وار رادیویی معارف که در حقیقت نماینده اجرا آت وزارت معارف بوده گزارشات هفته وار معارف را معرفی میدارند . تمام مضامین و لوازم تایپ و اشخاص آن از طرف کتابخانه معارف تهیه میشود .

کتابخانه معارف در ظرف این يك سال تا حد ممکنه توانسته است که بر علاوه امور اداری و فنی کتابخانه و پیشبرد امور دفتر و غیره فعالیت های متذکره فوق را هم طوریکه لازم است تحت جریان اصولی قرار بدهد .

س- در قسمت تعمیم و توسعه زبان پشتو چه اقدامات شده و چه نتایجی بدست آمده است ؟
ج - جهت تقویه و تعمیم لسان پشتو برای عموم مامورین و مامورات دوائر رسمی و ملی و همچنین برای معلمین و معلمات مکاتب معارف در مرکز و ولایات کورسهای منظم افتتاح شده و دروس شان بصورت اساسی جریان دارد .

۲- کتب درسی پشتو باندازه کافی تهیه شده یعنی کلمکسیونهای سمستر شش گانه طبع و ترتیب گردیده و مورد استفاده شاگردان قرار گرفته است و در اوقات مراجعه آموزندگان مطابق بمقررات توزیع میگرددند .

۳- معلمین رسمی و قرار دادی پشتو در مرکز و ولایات جهت تدریس پشتو موظف گردیده و علاوه بر اینکه معلمین مذکور وظیفه تدریس را پیش میبرند شاگردان کورسها را به مطالعه و خواندن مجلات و اخبارها و مضامین ادبی پشتو تشویق مینمایند .

۴- جریده (زیری) بصورت منظم در هفته یکمرتبه انتشار مییابد و اکثر شاملین کورس از آن استفاده مینمایند .

۵ - در مکاتب معارف مانند گذشته تدریس لسان ملی پشتو بصورت منظم و اساسی جریان دارد . جهت تدریس آن کوشش شده است معلمین لایق و فارغین فاکولته ها (در لیسها و متوسطه) مقرر شوند . بر کتب درسی پشتونیز و قنأ فوقاً تجدید نظر بعمل مییابد تا مطالب دلچسپ و مفید بشاگردان درس داده شود .

س :- در مورد تقویه و انکشاف ادب پشتو پشتو توله چه اقدام کرده است ؟

ج :- پشتو توله در قسمت تعمیم و توسعه پشتو ، تربیه نویسندگان ، ترویج اسلوب خوب و متعدد پشتو و وضع اسما و عناوین مؤسسات و مصطلحات فنی و مسلکی ، نوشتن گرامرها و قاموسها تالیف و تدوین مباحث و تحقیقات لسانی زمینه را مساعد ساخته است .

همچنین بفرض تقویه و انکشاف ادب پشتو مجله بquam (مجله کابل) ماه یکمرتبه در (۷۲) صفحه بصورت مسلسل طبع و نشر میشود ، و نمره نشرات غیرمؤقته آن به (۱۶۷) میرسد که از جمله کتب ذیل نشر شده است :

- ۱- جلد سوم سیرت النبی (ص) که از اردو توسط شاغلی سیفی ترجمه شده
 - ۲- شخصیت چگونه نمومیکند ترجمه شاغلی واسعی .
 - ۳- قورمانان تمدن ترجمه شاغلی ثابت.
 - ۴- تاریخ ادب پشتو جلد دوم طبع اول مؤلف شاغلی حبیبی
 - ۵- ویلهم تل ترجمه شاغلی اتمان
 - ۶- رفا ترجمه غلی صداقت
 - ۷- نبوغ و عبقریت مؤلف بناغلی خادم
 - ۸- تاریخ مختصر اکتشافات ترجمه بناغلی تیزی.
- هکذا کتب ذیل جهت طبع آماده گردیده و در صورتیکه شرایط طباعت مساعدت کند تا آخر امسال طبع خواهد شد .

- ۱- سیرت النبی (ص) جلد چهارم و پنجم
 - ۲- شاهنامه احمد شاهی
 - ۳- تاریخ ادب پشتو جلد دوم طبع دوم
 - ۴- اشعار الفت
 - ۵- (پشانه شعراء) جلد سوم
- بر علاوه پشتو تولنه موفق شده است که جهت تهیه پرسونل فنی دو نفر را بکمک وزارت معارف برای تحمیلات عالی در شق فلا لوزی بخارج اعزام نماید .
- س : - آثار منتشره و تألیفات مطبوعه که از ماه سنبله (۴۰) تا حال مورد استفا د ه قرار گرفته باشد چقدر خواهد بود و در کدام رشته بیشتر تالیف و ترجمه صورت گرفته است .
- ج : الف - کتبیکه از سنبله ۱۳۴۰ به بعد از تجدید نظر بطبع ارسال شده عبارت از (۳۶) قوع میباشد تعداد مجموعی این کتب به ۸۲۷۰۰۰ جلد میرسد .
- ب- کتب درسی که جدیداً تألیف و بچاپ سپرده شده است .
- ۱- قرائت فارسی صنف دوازدهم تعد اد طبع (۳۰۰۰) جلد در برج جوزا ۱۴ از طبع بر آمده .
 - ۲- کتاب فزیک صنف یازدهم فارسی د (۴۰۰۰) ، تحت طبع .
 - ۳- کتاب افغانها انگلیسی می آموزند برای صنف ششم (۱۴۰۰۰) جلد تحت طبع است .
 - ۴- تاریخ پشتوی صنف دهم تعداد طبع (۱۰۰۰) جلد از طبع فارغ گردیده است .
 - ۵- قرائت پشتوی صنف دوم (۵۰۰۰) جلد تحت طبع است .
 - ۶- قرائت پشتوی صنف یازدهم تعداد طبع (۸۰۰۰) جلد تحت طبع است
 - ۷- قرائت پشتوی صنف دوازدهم تعداد طبع (۵۳۰۰) جلد در برج جوزا ۱۴ از طبع بر آمده است
 - ۸- کتاب (کتاب افغانها انگلیسی می آموزند) برای صنف هفتم تحت طبع در دستگاه کستنر تهیه مواد ریاست پوهنتون (۲۰۰۰) جلد

ج- کتب درسی که تحت تاء لیف- ترجمه و تایپ میباشند عبارت از (۲۱) نوع کتب درسی مضامین مختلفه مکاتب ثانوی است که بعضی آن در مرحله طبع و بعضی در مرحله تایپ و قسمتی از آن تحت ترجمه و یا تاء لیف میباشند.

د- کتب ممد درسی که بطبع فرستاده شده.

۱- کتاب یکصد هزار چرا بزبان فارسی و پشتو تعداد طبع (۳۰۰۰) جلد .

۲- لغتنامه کتب درسی

۳- تعلیم و تربیه در افغانستان (۲۰۰۰) جلد

۴- شوه و او روزنه په افغانستان کېښی (۲۰۰۰) جلد

ه- (۱۳) نوع کتب ممد درسی در موضوعات مختلفه تحت تاء لیف و ترجمه و تایپ میباشد

س- مضمون موسیقی چه وقت در مکاتب مکرز اضافه شد و تا حال چه نتایجی از آن بدست آمده است؟؟

ج- کورس موسیقی در سال ۱۳۳۹ تحت اداره مکتب صنایع کابل جهت استفاده شاگردان معارف افتتاح گردید تدریس این کورس بعد از ظهر صورت میگرفت و طلا بیکه علاقه داشته باشند در آن بطور آزاد شامل میتوانند شد.

نتایج کورس مذکور رضایت بخش بود. و تا حال دو کانسرت از طرف شاگردان اجرا کردیده است.

س: - (دمیرمنو تولنه) از سنه ۴۰ تا حال مصدر چه فعالیتهای عملی شده است؟؟

ج- شعبات (دمیرمنو تولنه) از حیث کیفیت و کمیت در دوران سال گذشته توسعه و انکشاف قابل ذکری یافته که ذیلا توضیح میشود.

(۱) مدیریت فرمایشات :

این مدیریت (۱۵۰) قلم البسه از قبیل لباس های افغانی (مردانه و زنانه و طفلانه) لباس خواب - ساری های زنانه - لباس های طفلانه - جاکتهای (مردانه - زنانه - و طفلانه) - سر میز یوای به بزرگی، مختلفه سرانه کوچ و چوکی و غیره را با انواع مختلفه گند دوزی - قندهاری دوزی - چغل دوزی و از بک دوزی و مطالبی به نمونه های آخرین کتلاک تهیه و بدسترس ایستاده مشتریان گذاشته است.

عوائد شعبات این مدیریت در سال گذشته بالغ بر (۱۰۹۲۰۶) افغانی میگردد این مدیریت مشتمل است بر شعبه سوزن دوزی، شعبه خیاطی فرمایشی و شعبه برش و بافت شعبه اخیر

الذکر در سرطان امسال تاء سیس و شروع بکار کرده است.

البسه دوخته شده شعبه قرار دادی که مشتمل بر پیراهن و یاجامه - روحایی - پوش دو شک - رویه بالشت - دستمال دست - دستمال بینی - دریشی پنجه دار - دریشی خواب - دریشی طلاب

معارف و پرده ها است عوائد آن در سال گذشته بالغ بر (۱۸۶۳۵۰) افغانی میشود

مدیریت مجله میرمن :

چون درنوع مضامين - قطع وصحافت مجله تحول بزرگي رځداده عدۀ مشترکين آن نظر بسال گذشته شصت فيصده بلند رفته است بر علاوه باهمکاری همکاران خوداين مدیریت مؤفق شد در جشن استقلال هفته سرهمياشت - روز معلم - روز ملل متحد و سال لکره مؤسسۀ (دمیرمنو تولنه) شاموهای فوق العاده را نشر نمايد.

مدیریت تدریسات:

صنوف ابتدائی و مسلکی : بر تعداد شاگردان نسبت بسال گذشته (۱۰۰) نفر افزوده و پروگرام درسی آن مافند سابق جریان دارد . جریده بنام (زن و زندگی) در هر پانزده روز از طرف معلمین صنف هشتم نشر و بدسترس شاگردان مؤسسه گذاشته میشود .

کورسهای اکابر : امسال سه کورس که تعداد شاملین هر يك آن به (۶۰) نفر میرسد جریان دارد زنان کلاس سال و آنانیکه سن شان از سن مکتب متجاوز بوده داخل این کورس است بعضی فارغین این کورس ها توانسته اند که در بعضی شعبات رسمی و غیره شامل شوند . کورسهای تایپستی :

این کورسها دوشعبه دارد شعبۀ فارسی و انگلیسی دوره این کورس (۶) ماه است تا حال چار دوره فارغین این کورسها در دو اثر رسمی و دولتی شامل کار شده اند کورسهای فارسی باستانی روزهای پنجشنبه همه روزه جریان دارد روزانه دوساعت نجومی کار میکنند . کورسهای انگلیسی :

این کورسها سه - ویه ابتدایی - متوسط و عالی تقسیم شده و تعداد مجموع لین شان به (۶۰) نفر میرسد .

کودکستان:

در کودکستان (دمیرمنو تولنه) که (۱۵۰) نفر طفل شاملست چار صنف و یک اتاق تهیه شیر دارد سال تعلیمی شان از حمل شروع تا آخر عقرب دوام دارد . هدف کودکستان اینست که مادران نیکه وظیفۀ معلمی و یا ماموریت داشته باشند بتوانند اطفال خویش را جوت تربیت باین مؤسسه بفرستند و خودشان بفراغ خاطر و ظایف خویش را پیش ببرند فیس اطفال کسانیکه متعلق به مؤسسه باشند (۱۵۰) افغانی و از آفهاییکه متعلق به مؤسسه نباشند (۳۰۰) افغانیست در پروگرام تعلیمی کودکستان بر علاوه ترانه خوانی و اتن تدریس الفبا نیز شاملست تعداد معلمات کودکستان از (۳) نفر سال گذشته امسال به (۵) نفر رسیده است در نظر است برای معلمات کودکستان کورسهای افتتاح شود تا برای تربیه اطفال مهارت خوبی پیدا کنند نمایش فامهائیز در پروگرام کودکستان شاملست سینمای د میرمنو تولنه

هایدات سینما از سنبله (۴۰) تا حال بالغ بر (۱۱۷۶۳۷۳) افغانی میگردد .

برای دو پایه ماشین سینما سکوپ پرزه های فالتو بخارج فرمایش داده شده و توسط انجنیر زیمنس در ماشینها نصب گردیده است همچنان عمارت سینما توسط هوختیف تکمیل و ترمیم و بشکل عصری درخواهد آمد و بچوکیها نمونۀ مسلسل نصب میگردد

- س : در قسمت امور ورزش و سپورت چه فعالیت ها و تحولاتی رخ داده و در باره بهبود اینده آن چگونه میتوان نظریه داد تا در صحنه عمل تطبیق شده بتواند ؟
- ج : وزارت معارف بتر بیه بدنی شا گردان مکاتب توجه خاصی مبذول داشته و در این راه فعالیت های ذیل را انجام داده است .
- ۱- مسایل تورنمنت سپورت های رسمی معارف در بین مکاتب بشمول تیم های آزاد بشکل مسابقات بین المللی یعنی لیک سیستم گروپ ترتیب و به اساس آن مسابقات صورت گرفت .
- ۲- چهار نفر متخصصین از خارج بشقوق فتنل، جمناسٹیک - پهلوانی به سیستم آزاد اتلٹیک و والیبال استخدام شده اند .
- ۳- تا اندازة میدان های سپورت مکاتب بشکل اساسی مطابق به قوانین بین المللی تنظیم شده است .
- ۴- یک تعداد زیاد کتب از قبیل قوانین و صورت تکنیک و تخنیک فتنبال - والیبال - هندبال - باسکیتبال، هاکی بازیچه های بین المللی ترجمه و یک تعداد آن از طبع بر آمده است و متبایقی تحت اجرا است میباشد .
- ۵- پروگرام های سپورت و تربیه بدنی که در یک ساعت درسی در مکاتب تطبیق میشود بنظریه متخصصین خارجی و داخلی دران تجدید نظر شده و اخیراً پروگرام از صنف اولالی دوازدهم ترتیب و برای یکسال تطبیق آن در مکاتب منظور شده در ختم سال و بعد از تجدید نظریه عموم مدیر یتهای مکاتب مراتب اصولی را طی نموده و مورد اجراء قرار خواهد گرفت .
- ۶- در ایام تعطیل مکاتب یک کورس از طرف مدیر یت عمومی سپورت برای معلمان سپورت دایر گردیده بود که مدت یکماه را در بر گرفت - که در آن از تمام قوانین جدید بوسیله متخصصین به ایشان درس داده شده است .
- ۷- در پروگرام سپورنی دبدنی روزنی شونگی تجدید نظر شد و پروگرام آن بشکل جدید و عصری به نظریه متخصصین تنظیم شده است .
- ۸- برای بهبود آینده باید تشکیلات سپورتنی معارف چه در مرکز و چه در ولایات بصورت صحیح ترتیب و تنظیم گردیده و وظیفه مشخص گردد که در آینده فعالیت های سپورتنی نه تنها منحصر به مرکز بلکه بصورت عموم جریان یابد البته فرق با رزی بعمل خواهد آمد اگر تا امروز این نظریه تطبیق نشده باشد علت آن عدم معلم و متخصص لایق بوده که بدسترس ماموجو نبود البته در آینده فارغ التحصیلان دبدنی روزنی شونگی این مشکلات را رفع خواهد کرد .
- س- درباره حفریات و موزیم چه اقداماتی انجام شده است ؟
- ج- از جمله موفقیت هاییکه در ظرف یکسال گذشته بحصول آن قادر شده ایم مختصراً تذکار مبدعیم .
- ۱- تعقیب نمایشهای با اساس پر نسب های موزیو گرافی .

پروژه نما يشوای جدید موزیم کابل که از سال ۱۳۳۷ شروع شده بود دنیا له آن در سالهای ۳۸ و ۴۰ تعقیب گردیده وانا قهای هنر اسلامی و بگرام و با میان و فندقستان و مسکوکات و کتابخانه به اسلوب جدید نمایش یافت .

امسال بشکمل نمایش جدید تالار اتنو گرافی افغانستان مؤ فقیست دست داد درین تالار در حدود (۱۶۴) آثار قبا یل مختلف افغانستان نمایش یافت .

۲- تا سیس و تنظیم اتاق مسکوکات موزیم کابل .
وزارت معارف بفرض تأسیس و تنظیم اتاق مسکوکات اقدامات مؤثری بعمل آورده بکملک ... متخصص یونسکو عده زیادی از مسکوکات را در لابرتوار خویش شسته و بطبقه بندی آن مؤفق شد و تشریح علمی کرد .

۳- درین اواخر ثبت کلیه آثار بگرام بکتاب اصل درج و برای هرائر گزار تی تهیه و شرح مفصل آن تحریر و فوتوی هرائر بکارت مربوط آن نصب شده است .

۴- در منزل اول الحاقیه جدید موزیم کابل یک سالون بزرگ برای دیپوی عمومی موزیم تخصیص داده شد که در آن (۸۴۴) پارچه هنری در بین الماریها تنظیم یافت .

۵- شعبه ترمیم کاری در یکمدهت کم اکثر آثار موزیم را از خطر نجات داده است . و یکمده زیاد آثار حوزه های مختلفه را ترمیم و شست و شو کرده است .

۶- در آخر سال (۴۰) یک شعبه نجاری در موزیم کابل تأسیس گردیده این شعبه مواد مورد ضرورت موزیم و مخصوصاً دیپوی عمومی موزیم کابل را ساخته و هنوز باین کار دوام میدهند .

۷- مدیریت کتابخانه موزیم کابل .

این مدیریت به ترتیب ببلویو گرافی افغانستان که حاوی سه هزار جلد کتب بالسنه مختلفه بوده و در باره افغانستان نشر شده مشغول است و عنقریب از طرف موزیم کابل نشر خواهد شد . یکمده کتب مأخذ افغانستان که از ببلویو گرافی فوق انتخاب شده از لندن خریداری شده و عنقریب بموزیم کابل خواهد رسید .

کتب مختلفه را رجوت استفاده علمی و مسلکی اعضای موزیم که عده آن (۱۳۰) جلد است بکملک یونسکو تهیه کرده است و همچنین در حدود (۱۱۰) جلد کتب خطی را خریداری نموده که بکتابخانه موزیم جمع میگردند .

۸- مدیریت عمومی موزیم بنشر آثار آتی مؤفق شده است .

رهنمای موزیم بزبان فرانسوی - یک پا مفلت بزبان فارسی . به علاوه در نظر است یک کتله برای معرفی موزیم کابل را که بکملک هیات یونسکو ترتیب شده بزبانهای پشتو فارسی و انگلیسی چاپ کند .

۹- در حصة واریسی از موزیم های ولایات اقدامات مقدماتی بعمل آمده امید است در آینده این پروژه بمؤفقیست انجامد .

۱۰- شعبه عکاسی موزیم نظم و نسق خوبی بخود گرفته و از شروع سال (۴۱) یکمده

زیاد قوتو های آثار بگرام راجعت کارتهای آنها تهیه نموده است بمنظور تقویة این شعبه سامان مورد ضرورت ازخارج تهیه میشود .

ب- پروژه ترمیم آبدات افغانستان .

برای ترمیم و حفاظت آبدات افغانستان بدو اقدام اساسی مبادرت شده است یکی اعزام محصلین بخارج تا بر سوبل فنی تکمیل شود و دوم بغرض رفع مشکلات از یونسکو کمک خواسته شد .

چنانچه متعصص یونسکو فعلاً درین راه با ما همکاری میکند .

ج- حفاری . در اثر حفاریاتیکه در سرخ کو تل از ده سال باینطرف شروع شده و هنوز ادامه دارد کتیبه ها، مجسمه ها و سکه ها و غیره بدست آمده است همچنین سال گذشته باستان شناسان ایالت لوی - حفاریات پای منارها را دوام دادند و ازین محل بسا پارچه های معماری و تخته سکه های مر مر با تزیینات و رسم الخط کو فی بدست آمده است .

س : انجمن تاریخ و آریانا دایرة المعارف در جریان یکسال منحیث وظیفه چه خدمات عمده را انجام داده اند ؟

ج : در این قسمت بشرح ذیل اقداماتی بعمل آمده است .

۱- ازدیاد اعضای مسلکی و تربیت ایشان- تعداد اعضای مسلکی از ۵ نفر به ۱۰ نفر ارتقا یافت و هم در نظر گرفته شده است که فرصت مسافرت و مطالعات مزید برای اعضای انجمن که از عهده کارهای علمی مؤفقانه بیرون آید در خارج داده شود .

۲- فراهم آوری وسایل تحقیق : تأسیس يك کتابخانه مسلکی منظور گردید ریاست انجمن تاریخ فعلاً بکتابخانه علمی مورد ضرورت خود را در خارج فرمایش داده است و هم در صدد است اصل و باقل اسناد و مدارک مربوطه تاریخ و ثقافت افغانستان را از داخل و خارج از نزد اشخاص و آرشیف ها و کتابخانه ها در صورت امکان بدست آورد .

۳- کار های مسلکی علاوه از نشرات موقوته مجله آریانا ماهوار و مجله افغانستان سه ماهه بزبانهای فرانسه و انگلیسی در قسمت طبع و نشر کتب تاریخی و متون قدیمه تذکره بایده داد که :

الف : کتاب بالا - حصار کابل و رویدادهای تاریخی (جلد ۲) تالیف شای غالی - محمد غالی کوزاد در اخیر سال ۱۳۴۰ از طبع خارج شده است و جهت استفاده علاقه مندان برای فروش حاضر میباشد .

ب : سه کتاب دیگر که عبارت باشد از :

۱- طبقات صوفیه خواجه عبدالله انصاری هروی .

۲- افغانستان در عصر تیموریان هند .

۳- پشتو و لویکان غزنه .

هر سه تالیف شای غالی - عبدالحی - حبیبی تحت طبع میباشد و عنقریب بدسترس استفاده قرار خواهد گرفت .

ج : ترجمه پشتوی «افغانستان در قرن نوزده» تالیف شای غالی سید قاسم رشتیا تحت طبع میباشد .

د : غور و غوريو تالیف ښاغلی عتیق الله معروف که شقه شقه درمجله آریا ناسبت مشکلات طباعتی نشر می شود و تا حال بیش از صد صفحه آن طبع شده است .

ه : یک رساله بزبان فرانسوی بنام غوريو یک سلسله شاهی بزرگ ملی عنقریب از طبع خارج میشود .

بیمورد نخواهد بود مختصر تذکری در باره پروگرام ده سال آینده نیز بدهیم از جمله تدوین و تجدید نظر در باره دوره مکمل تاریخ افغانستان میباشد که حاوی ده جلد بوده و دوره های قبل از تاریخ اسلام افغانستان را احتوا مینماید . تالیف و توبیه بعضی ازین کتاب ها برای اعضای مسلکی انجمن سپرده شده است از جمله : دوره طاهریان ، صفاریان ، سامانیان ، فریقونیان ، لویکان و غیره ، دوره غزنویان به اعتبار اکتشافات باستان شناسی و دریافت های جدید دوره سدوزایی و محمد زایی ،

ضمناً سعی ورزیده خواهد شد برخی از متون تاریخی و ادبی بوسیله اشخاص ذیصلاحیت تعلیق و تحشیه گردیده و از طرف انجمن تاریخ نشر گردد و هم مجلداتی از قبیل افغانستان در متون باستانی تهیه گردد که دران معلومات مربوط به افغانستان از کتب مقدسه شرق و نوشته های مورخان یونان ، روم ، چین و هند استخراج و عیناً باحواله متون مذکور ترجمه و تدوین شود . انتخاب و تدوین آن بفیصله کمیته علمی صورت پذیر خواهد شد .

ب : همچنین انجمن علمی دایرة المعارف در طول هذا سنه مصد را جر ای امور ذیل گردیده است .

الف - قسمت پښتو .

(۱) جلد اول قاموس جغرافیوی افغانستان به (پښتو) که حاوی چهار صد و چهار صفحه و دارای یک هزار و هفتصد و پنجاه و سه عناوین مختلفه (محلی) که از حرف الف شروع و به حرف پ ختم میگردد طبع و تکمیل و سپس به طبع جلد دوم آن شروع و تا حال دوصد صفحه دیگر آن طبع رسیده است .

(۲) برای طبع جلد چهارم دایرة المعارف (پښتو) معادل دوهزار و چهارصد صفحه مضامین از فارسی به پښتو ترجمه و آماده طبع گردیده است . بر علاوه برای طبع جلد های بعدی قاموس جغرافیایی پښتو سه هزار صفحه آماده گردیده است .

ب - قسمت فارسی .

(۱) جلد چهارم دایرة المعارف فارسی در یک هزار صفحه که حاوی (۱۹۲۰) عناوین شرح حال و مشاهیر و اعلام جغرافیوی ، تاریخی ، علمی و غیره میباشد از طبع فارغ و حال تحت شیرازه بندی میباشد . ناگفته نماند که این جلد حاوی یک قسمت باقی مانده عناوین الف ، ب ، پ ، ت ، ث و ج است .

(۲) برای طبع جلد های بعدی دایرة المعارف فارسی موازی سه و نیم هزار صفحه دیگر ذخیره گردیده تا عندالموقع طبع آن شروع گردد .

س : موسسه ستاهنی معارف و مطبعه آن مصدر چه خدماتی شده است ؟

ج : موسسه صنایع تجارتی معارف بموقعیت های ذیل فایل آمد . است :
اصل سرمایه در سال ۱۳۴۰ - ۵۱۳۹۰۱۳ - افغانی .

مفاد یکساله ۱۶۵۰۷۴۴ افغانی
مفاد خالص ۷۰۵۰۰۹

مؤسسه با وجودیکه شکل تعاونی دارد برای تربیه صاحبان حرفه نیز خدمت میکند .
اشخاصیکه در حقوق مختلفه تجارتی، رنگمالی و خیاطی و در دوران سال ۱۳۴۰ تربیه شده اند
تعداد شان به (۲۱۳) نفر میرسد .

ماشینهای جدیدیکه در شعب نجاری، رنگمالی و خیاطی در سال ۱۳۴۰ تهیه شده عبارت
از هفده پایه میباشد .

۱- احصاییه تولیدات جنسی از نظر تعداد

میز و چوکی و انواع سامان نجاری ۲۴۶۷۶ تنک

سامان کاشی سازی ۷۷۰۵۲۰

سامان خیاطی ۱۸۴۶۲ پارچه

ب- مطبوعه معارف از سنبله سال (۴۰) تا آخر برج سرطان سال (۴۱) کتب و مواد
آنی را طبع و تولید نموده است .

۱- کتب درسی مضامین مختلفه ابتدایی و ثانوی مکاتب .

از قبیل پشنو، فارسی، دینیات، عربی، تاریخ و غیره ۸۹۸۹۷ جلد

۲- کتب معاون درس و غیره از قبیل حیرت النبی (ص)، طفل تا شش سالگی، بهیج و

بیان، منطق میوه ها، چوپه بقیه، فریتون و پروین و غیره ۴۲۷۷۵ جلد

۳- مجلات مختلفه ۱۶۰۷۰۰ جلد

۴- منقرقه، جلد اول دفتوداری و غیره ۱۷۵۶۸۰ ورق

کتابچه خط دار سفیه (۴۲) ورقه با پشتی ۵۲۲۰۵۰ جلد

س: ریاست حفظ الصحة وزارت معارف در تأمین صحت عمومی شاگردان معارف چه

کرده است . آیا نتایج خدمات آنها میتوان اطمینان بخش گفت ؟؟

ج: ریاست حفظ الصحة وزارت معارف که مرام آن وقایه صحت و سلامتی طلاب است کوشیده

تا آنچه بصحت شاگردان مفید ثابت شود مهیا و آنچه راسب رنجش صحت طلاب گردد از بین ببرد،

روی این مفکوره ریاست حفظ الصحة در قدم اول به تبنگهای کثیف با زار که مملو

از میوه های کثیف و دارای مکروب که به اطراف و کنار مکاتب قراردادش و شاگردان

از آن استفاده مینمودند نظری انداخته توانست تا برای جلوگیری از آن در هر مکتب که

تعمیر وزارت معارف باشد يك کانتین صعی باز کند چنانچه باین مرام خویش نایل و تقریباً

در مکاتب لیسه کانتین ها را که تعداد آن بالغ به (۱۱) کانتین میرسد باز نموده است .

ریاست حفظ الصحة با سازمان صعی جهان تماس گرفته و در نتیجه توسط دو نفر متعصب صعی جهان

کارسروی بیت الغلاهای مکاتب شهر کابل را مورد تطبیق قرار داده که هنقریب سروی ختم

شده و اقدامات لازمه در آن باره خواهد شد .

۳ در مکاتب اثاثیه که معلمات مشغول تعلیم و تربیه متعلمات میباشد تعداد کثیر آنها

صاحب اطفال بودند و در اوقات معصرویت سعی و ارسی رژیم غذایی و غیره آنها یکنوع پریشانی به والدین

شان بارمی آورد و ریاست حفظ الصحة برای رفع این مشکل در لیسه های اثاثیه افتتاح کرد و گستان هارا

مد نظر گرفته و در سال گذشته به افتتاح يك كودكستان در لیس ملالی و در هذا سنه به لیس زرغونه موفق شده متعاقباً در لیس های دیگر اناث نیز با افتتاح كودكستان خواهد پرداخت .

۴- گذشته از اقدامات فوق چیزیکه قابل ذکر است افتتاح يك شفاخانه چهل بستری می مکاتب لیلی بوده است که شفاخانه مذکور رادر حصه کارته ۴ در لیس تخنیک مجهز با پرسونل فنی و غیره سامان مورد ضرورت ترتیب و مورد استفاده قرار داده است .

۵- ریاست حفظ الصحه جوة رفع مشکلات حفظ الصحه یی شاگردان لیس های تخنیک رحمن باباء دارالمعلمین، رابعه بلخی، زرغونه، مستوره غوری، خوشحال خان و مدرسه علوم شرعیه پغمان مراکز صحتی را جوة وقایه صحت شاگردان باز کرده است .

۶- پروژه دیگر عبارت از مرکز صحتی جمعیت است که ریاست حفظ الصحه مرکز صحتی جمعیت سرای خواجه مرکز صحتی جمعیت بگرام و مرکز صحتی جمعیت چهل ستون را بصحت مراکز صحتی جمعیت انتخاب کرده است .

در مرکز صحتی چهل ستون تهداب گذاری بیت الخلا و آب شامیدنی شروع شده است در دو مرکز دیگر بعد از سروی کار آنها آغاز می یابد .

۷- برای بهبود صحت شاگردان که به تداوی دوام دار محتاج میباشند و نظر به ضعف اقتصادی نمی توانند دواي لازم خود را از بازار تهیه نمایند در اثربیشنها در ریاست حفظ الصحه چنین فیصله بعمل آمده که از هر شاگرد در یکسال دوا فنانی اخذ شده و مجموع پول جمع شده را به حساب بانکی بگذارند و از آن در این موارد به شاگردان بی بضاعت کمک نمایند .

۸- برای وقایه از توپر کلوز، خالکوبی، توپر کولین در مکاتب جریان دارد با اینصورت شاگردان معارف برای شش سال از مرض مدهش توپر کلوز وقایه میشوند .

۹- برای اینکه شاگردان جدید الشمول با انتان ابتدایی شش به مکتب داخل نشوند تمام آنها قبل از شمول به مکتب در مرکز ریاست حفظ الصحه رادیوسکوبی میشود درین سال مجموعاً هشت هزار نفر رادیوسکوبی شده اند .

۱۰- برای تقویه بنیه جسمی شاگردان توزیع محلول شیر در تمام مکاتب چه در مرکز و چه در ولایات جریان دارد .

۱۱- کنفرانس های صحتی هم بصورت خطایه و هم موضوعات مهم طبی در فصل حفظ الصحه در مجله عرفان مرتباً نشر میشود که باین صورت از مسایل صحتی مکتب نه تنها شهر کابل بلکه ولایات نیز بیخبر نمی مانند .

۱۲- تعمیر منزل شفاخانه که قبلاً يك منزل داشت نظر به احتیاج تعمیر مذکور را امسال دو منزل ساخته که با ترتیب منزل دوم شفاخانه معارف مجهز به شعبات معاینات صحتی از قبیل لابراتوار، اتاق کنفرانس و غیره میگردد چه ریاست حفظ الصحه شعبات جراحی-اکسریز دندان و لابراتوار را همیاد داشت که شعبه جراحی اکسریز دندان فعلاً فعال بوده تنها شعبه لابراتوار که سامان مذکور به آلمان غرب فرمایش داده شده و عنقریب میرسد آنهم بزودترین فرصت بکار آغاز خواهد کرد علاوه بر تعمیر دو منزل يك اتاق کنفرانس که گنجایش دوصد نفر

را دارد اعمار شد و در آن کنفرانس های صحی به متعلمین و متعلمات تبلیغ خواهد شد .

س - در قسمت تربیت معلمین چه فعالیت های صورت گرفته است ؟؟

ج - برای پیشرفت سویه و تعداد معلمین قسمیکه تذکریافت دارالمعلمین افتتاح گردید تا مشکلات - کمبود معلم رفع شود و از طرفی پس از مفاهمه و مذاکره با متخصصین شق تعلیم و تربیه پروگرامها و اساسات بهتر تدریس انتخاب و در دارالمعلمین - جهت تهیه معلمین لایق و مجرب تطبیق گردیده است علاوه طوریکه در بعضی حصص دیگر این رایور تذکر داده شد جهت تقویه و بلند بردن معلومات علمی و مسلکی معلمین ، سر معلمین و مفتشین مکاتب کورس های زمستانی و تابستانی و جرگه های تربیتی منظم از طرف ریاست مؤسسه تعلیم و تربیه دایر شده و این سلسله در سالهای آینده نیز ادامه خواهد یافت موضوع مهم دیگری که درباره از دیسار تعداد معلمین اهمیت بسزادارد همانا تأسیس بیست و نه شعبه احضاریه تربیه معلم است که در نقاط مختلف مملکت بعمل آمده است .

س - برای پیشرفت خاندنوی چه پروگرام های جدیدی وضع شده است ؟؟

ج - ریاست خاندنوی چه دریلان پنج ساله اول و چه در سالهای مابعد آن احداث و توسعه روز افزون جمعیت های خاندنوی پسران و دختران را در مرکز و ولایات طبق اساسات بین المللی پیش بینی کرده - است و جهت نیل به آن مرام اقدامات آتی را بعمل خواهد آورد .

۱ - تشکیل شورای عالی و شوراهای خاندنوی ولایات و همچنین تشکیل کمیته های بلوک انعقاد جلسات انجمن اداری و تربیوی ریاست خاندنوی جهت اصلاحات تشکیلات اداری و مسلکی و بلوک های خاندنوی و تطبیق اساسات بین المللی در پیشرفت و توسعه خاندنوی افغانستان طبق صوابدید - بر علاوه بدست آوردن يك عمارت مناسب برای ریاست خاندنوی و يك محل مناسب برای اجرای کمپنیکه تا تطبیقات مسلکی اجراء شده بتواند مطلوب میباشد .

۲ - اصولنامه ها و تعلیمات نام هاییکه جهت توسعه و پیشرفت خاندنوی مطابق اساسات بین المللی در نظر است تثبیت و تطبیق گردند عبارتند از تعلیمات نامه عمومی خاندنوی - اصولنامه های زمره شیکنوال و بالندوی و اصولنامه ترفیعات و درجات .

۳ - توسعه معلومات مسلکی .

درین زمینه اقدامات آتی در نظرات عملی گردد - تهیه کتب رهنا برای معلمین زمره شیکنوال و بالندوی - تعلیمات تربیوی و کورس های مقداتی برای معلمین و برای تقویه معلومات مسلکی دوره های مختلف و همچنین ترتیب پروگرام های هنری در کما کورها و فعالیت ها برای احراز درجات و نشانها و ارتقا در سویه های مسلکی و هنری گروهها علاوه در کنفرانس ها و اجتماعات بین المللی و سمینار های تعلیمی و - بینار های معلمین ، هنرها و صنایع دستی اشتراک نموده و معاهده کنفرانس تعلیمی برای - آمرین زمره شیکنوال دایر خواهد گردید - آمران اداری ریاست خاندنوی نیز مطابق وظیفه شان تحت تربیه گرفته خواهند شد .

۴ - فعالیت های اجتماعی .

تنظیم و توسعه فعالیت های اجتماعی از قبیل همکاری با توافیک - هلال احمر - اطفال یتیمه

و شفاخانه هاو غیره نیز شامل اهداف څارندوی افغانستان می باشد .

س- بر علاوه فعالیت و پیشرفت در قسمت معنوی و امور فرهنگی کشور پروژه های ساختمانی و عمرانی جوت اغبار عمارات مکاتب و دوایر مربوطه در مرکز و ولایات ازجه قرار بوده است ؟؟
ج- پیشرفت عمرانی در طی پلان پنجمه اول- تویه عمارات مناسب و اساسی را برای تمام مراحل و انواع تعلیمات پیش بینی کرده بود چنانچه تقریباً پنجاه فیصد بودجه انکشافی پلان پنجمه اول برای آن مخصه بمعروف رسیده است . د ز شروع پلان ۲۸ فیصد مکاتب بدون عمارات اساسی بوده و در عمارات کرایتی جای داده شده بودند لهذا جهت اکیمال تمیزات عرفانی پروگرامی رؤی دست گرفته شد تا عمارات از رؤی نقشه جدید و طبق پلان مرتبه بصورت آهن پوش دیکته تعمیر شوند .

د- طرح نقشه های تعمیراتی از برتسبب متعدد الشکل استفاده شده است . چه اقتصادی تر می باشد و از جانب دیگر کوشش شده که پلانهای عمرانی طوری طرح کردند که نظریه شرایط اقلیمی و فیزیکی مناطق قابل اکتطای باشند . علاوه بر آن پیشنهادات کشتزارن بین المللی عرفانی ۱۹۵۶ جینوا که در مورد تعمیرات مکاتب بعمل آمده است همه در نظر گرفته شده است سی و سه فیصد بودجه عمرانی مخالف با لای تعمیرات جدید و الحاقات مکاتب ابتدایی و ثانوی به مصرف رسیده است که در اثر آن ۲۰ فیصد افزایش در تعداد عمارات مکاتب ابتدایی و ۷۰ فیصد در عمارات مکاتب ثانوی بعمل آمده است . تا کته نگذاریم که یکی از عوامل افزایش فوق العاده فوق همانا امداد و معاونت های اهالی ب مکاتب مربوطه شان از قبیل اعانه زمین پول نقد و غیره بوده است بصورت تخمینی کمک اهالی سالانه به (۱۰) ملیون افغانی رسیده است . مابقی بودجه تعمیرات بالای صنوف درسی و لیلیه های پوهنتون کابل ، مکاتب مسلکی و غیره وزارت به مصرف رسیده است چنانچه اساس یک تعمیر پوهنتون عصری به اشتراک مشابهی اداره همکاری بین المللی گذاشته شد و الحاقات و عمارات هم برای توسعه پوهنتون بر علاوه صورت گرفته است تعمیر جدید پوهنتون مرکب از چهار واحد یعنی تغییر پوهنشی انجیری ، پوهنشی زراعت- پوهنشی های اجتماعی و ادبی و لیلیه های عمومی و کتابخانه می باشد در نتیجه آن لیلیه ها هم شکل مرکزی را پیود گرفته است .

عمارات موزیم کابل بصورت بهتر و عصری تر مرتب گردیده و یک الحاقیه بآن افزود شده است همچنین بجای برای یک لابراتوار ترنیم کاری یک دیپوی نمونه و یک لابراتوار عکاسی و یک اتاق نمایش آثار اتنوگرافی و کتابخانه موزیم تویه گردیده .

تعمیر شفاخانه معارف و مطبعة معارف توسعه پیدا نموده و یک الحاقیه بزرگ برای مرکز تعلیمات شعی و عصری تعمیر گردیده است . بر علاوه ستودیم در میدان های سهودت تعمیر و تویه گردیده است . اجراات در ساحة عمارات عرفانی رو چمر قنه قناعت بخش بوده و در اثر آن فیصدی مکاتب که بدون تعمیر بودند خیلی پائین آمده است .

بعبارة دیگر در تعداد تعمیرات کرای ۶۰ فیصد تقلیل بعمل آمده است .

ش- در باره مجادله غلیه پیسودی چه اقدامات شده است ؟؟

ج - در قسمت مجادله عليه بيسواى از شروع پلان پنجساله اول اقدامات مؤثرى بعمل آمده است از آنجمله افتتاح كورس هاى اكابر (ذكور و اناث) است كه در قسمت هاى مختلفه کشور صورت گرفته كورس هاى اكابر تحت پروگرام مجادله عليه بيسواى در هر سال پلان پنجساله اول نظريه سهميه هاى معينه در هر ولايت و حكومت اعلى افتتاح شده اند. بر علاوه معلم كتب و ساير مواد درسى ايكه بشمولين كورس بصورت مجانى تويه ميشود مجله بخوان و بدان كه طبع و توزيع آن از چند سال باينطرف بغير كمك كم سوادان از طرف وزارت معارف شروع شده. نيز بشمولين كورس توزيع ميشود.

در پلان پنجساله دوم در بهلولوى كورس هاى سواد يكتنوع كورس هاى ديگر كه بعلاوه سواد يكي از حرفه هاى معللى نيز به مشمولين ياد داده ميشود افتتاح ميگردد. عده اينگونه كورس ها در هر سال (۲۰) كورس خواهد بود. علاوه در هر سال پلان دوم (۳۰) كورس سواد نيز در قسمت هاى مختلفه کشور و نظريه سهميه معينه هر ولايت و حكومت اعلى افتتاح ميشود.

س - آيا تعليمات ابتدائى در مملكت ما اجبارى است؟ اگر اجبارى است آيا براى تمام نفوس مملكت وسايل تدريس ابتدائى فراهم شده يانه؟ و آيا تعليمات اجبارى چند فيصد تعقيب شده است؟؟

ج - نظريه ماده بيستم قانون اساسى کشور ما تعليمات ابتدائى مجانى و اجبارى است پس تويه تعليمات ابتدائى نه تنها نظريه اين ماده فوق قانون اساسى کشور از مسئوليت هاى وزارت معارف است بلكه تعميم و توسعه علم و عرفان در سراسر مملكت از روز هاى ديرينه ما بوده و است چنانچه تا جاييكه وسايل مادى ميسر شده به تويه معلم و ساير كاركنان مكاتب و سامان و لوازم درسى قدرت حاصل شده درين راه موفقيت هاى شايانى نصيب ما گرديده است ولى اعتراف بايد كرد كه اين پيشرفت ها اگرچه مابه اميد وارى و مدد پيشرفت هاى آينده شده ميتوانند اما كافى نيست وزارت معارف براى حصول اين مقصود از تمام منابع مادى و معنوى ايكه ميسر است كار گرفته ويراى رفع اين نقيصه از تمام قدرت و توانايى خود تا اندازه ممكن استفاده کرده و ميكند. مگر با آنهم تعليمات ابتدائى براى تمام اطفال بسن مكاتب تا امروز تويه نشده است عوامل آن مخصوصاً عدم معلمين كافى، تعمير مناسب وسايل و لوازم و وسايل درسى ميباشد. و بالنتيجه امروز فقط ده فيصد شاگردان بسن مكاتب شامل مكاتب دهان و ابتدائى معارف گرديده اند و اگر مكاتب مربوطه بدوائر ديگر و تعليمات خصوصى نيز مثل ساير ممالك حوزه جنوب شرق آسيا در شمار آيد اين فيصدي به (۲۰) فيصد نزديك ميشود. فيصدي مذكور بالاخير پلان پنجساله دوم به (۲۵) فيصد بلند خواهد رفت.

س - براى تحصيلات بالاتر از ليسانس در افغانستان كدام فكري شده است؟؟

اگر شده در كدام موارد و بجه ترتيب خواهد بود.

ج - در مورد تحصيلات بالاتر از ليسانس در افغانستان چنان ترتيب اتخاذ شده است كه پوهنغى هاى كه قرارداد نواميت را با پوهنئون هاى مشهور خارجى امضا نوده اند بسا عدت وقت تدريسات بالاتر از ليسانس را نيز در نظر داشته در اين باره اقدام نمايند كه با اين ترتيب امكانات تحصيلات - بالاتر از ليسانس در پوهنغى هاى علوم - اقتصاد و حقوق بر علاوه پوهنغى طب كه از گذشته به اعطائى ديپلوم (M.O) كه بالاتر از ليسانس است ميپردازت فراهم گرديده است.

تعلیمات بسویۀ پوهنتون .

۱- برای بلند بردن سويه تعلیمی شاگردان پروگرامهای پوهنځی ها همیشه تحت غور و تجدید نظر قرار گرفته و استادان پوهنتون نیز برای اینکه بصورت بهتر و خوبتری آما دگي داشته و بسويه عالی تری- تدریس نمایند از يك طرف لایحه علمی پوهنتون ترتیب و مراحل قانونی خود را طی نموده و به منصفه اجراءات قرار گرفت که با استادان پوهنتون از نقاط نظرمادی و معنوی قوت بیشتر و با ایشان موقع آن راداد که به کاوش های علمی و بلند بردن سويه خود بیشتر از پیشتر بپردازند و از جانب دیگر يك تعداد استادان افغانی را برای فراهم نمودن معلومات بیشتر و عصری تری تحت عناوین مختلف از قبیل سکالرشپ- فیلوشپ- لیدر شپ و مبادله های کلتوری و غیره به خارج مملکت فرستاده و زمینه توسعه معلومات شانرا فراهم نموده است. و يك تعداد استادان خارجی را نیز برای تدریس و همکاری با استادان افغانی از طرق مختلف با افغانستان آورده تا سويه درس و تعلیم شاگردان بلند برده شود .

بدین منظور يك قرارداد بین پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل و پوهنځی اقتصاد کولن جرمنی و پوهنځی ساینس پوهنتون کابل و پوهنځی ساینس پوهنتون بن جرمنی و پوهنځی حقوق پوهنتون کابل با پوهنځی حقوق پوهنتون پاریس از چندی باین طرف امضا گردیده و کار انعقاد قرار داد مثل آنها بین پوهنځی طب پوهنتون کابل و پوهنځی طب لیون فرانسه تحت غور است بابر قرار ای این رابطه يك تعداد استادان ورزیده پوهنځی های خارجی با افغانستان آمده و با استادان افغانی در تدریس پوهنځی های مربوط همکاری مینمایند و باین طریق سويه درسی پوهنتون کابل معادل سويه درسی پوهنتون های با نام دنیا خواهد شد .

۲- در قسمت تقویه کتابخانه بصورت صحیح و منظم بکار انداختن آنها اقدامات جدی و مؤثری بعمل آمده است چنانچه کتابخانه های پوهنتون که فعلاً بالغ بر (۱۰) کتابخانه و شامل تقریباً (۸۰) هزار جلد کتاب و کلکسیون ها و مجلات و رسالات علمی است حصۀ اعظم آنها از تأسیس مدیریت نشرات و کتابخانه های پوهنتون تا حال با اصول خیلی و عصری و سیستم کار تو تک کتلاک شده و تنظیم گردیده است .

البته در این اواخر بر تعداد کتب کتابخانه های پوهنتون افزودی قابل ملاحظه بعمل آمده است و این افزودی توسط خریداری کتب از داخل و خارج مملکت و امضای قراردادهای تبادل کتب و نشرات با مؤسسات علمی و عرفانی ممالک مشهور و کمک مؤسسات علمی ممالک دوست بعمل آمده است .

پوهنتون کابل در جمله تعمیرات جدید پوهنتون که در ساحۀ علی آباد کار تعمیر آنها در پلان پنج ساله اول شروع شده است يك تعمیر مکمل و عصری کتابخانه مرکزی پوهنتون را در نظر گرفته و امید میرود در اخیر این سال کار آن اتمام یابد و در آن وقت جمیع کتابخانه های ده گانه پوهنتون در يك مرکز که گنجایش ابتدایی دوصد و پنجاه هزار کتاب را خواهد داشت جمع آوری شده و تحت استفاده شاگردان قرار خواهد گرفت برای آمادۀ بودن به اشغال کتابخانه جدید لازم دیده شد جمیع کتابخانه های مختلف پوهنتون تحت يك سیستم واحد و عصری

کتابخانه شده و طوری با کتب مذکور معامله شود که گویا در یک کتابخانه واحدی قرار داشته اند برای اجرای این منظور یک تعلیمات نامه جدید برای کتابخانه های پوهنتون و مرکزیت بخشیدن آنها ترتیب گردیده که مراحل اصولی خود را جهت تطبیق طی نمود و سرانجام سال (۴۱) تحت اجراء گرفته شده است و مطابق آن امور دفتر داری کتابخانه ها نیز مرکزیت یافته و جمیع امور فنی و غیر فنی کتابخانه ها توسط آمریت عمومی کتابخانه های پوهنتون اداره و تنظیم خواهد شد . به کتابداران پوهنتون مانند سایر استادان حق آن داده شده تا از کدر علمی پوهنتون استفاده کرده و در جمله علمای پوهنتون شناخته شوند .

در قسمت تجهیز و تهیه وسایل و لوازم لابراتوارهای مختلف پوهنچئی های پوهنتون نیز اقدامات جدی تری بعمل آمده و مطابق اقتضای وقت از هر حیث مجهز ساخته شده اند و یک تعداد لابراتوارهای جدید نیز در پوهنچئی های - ساینس - دوسازی - انجینیری - زراعت و طب و ترنری - تدبیر منزل - و لابراتوار لسان در پوهنچ آدبیات و غیره تاء سیس و بکار انداخته شده است .

س : در باره طرز بود و باش - اعاشه و ایاتنه مکاتب لیلیه چه اقدامات جدیدی شده فعلاً
بچه تعداد مکاتب لیلیه در مرکز و ولایات موجود است و درین مکاتب چقدر شاگرد شامل اند ؟؟
ج : در باره طرز بود و باش - اعاشه و ایاتنه مکاتب لیلیه اقداماتی که شده عبارت از تهیه عمارات بشرايط صحی بهتر و تدارک وسایل و تجهیزات عصری تری باشد حجم پرلی که با این منظور درین سال خرج شده عبارت از ۱۳۸۲۱۸۰۹ - افغانی برای تهیه مواد خوراکه و مواد طبخ (۴۹۳۲۳۰۲ - افغانی برای لباس و مفروشات و تجهیزات لیلیه میباشد روی هم رفته برای یک شاگرد لیلیه از بابت ایاتنه و اعاشه - لباس سفر خرج و مصارف اداری در یک سال تقریباً (۶۰۰۰) افغانی مصرف میشود . و اجمع بتعداد طلاب لیلیه در معارف ذکر میشود که این تعداد درین سال بالغ به تقریباً ۸۷۱۲ نفر میگردد که (در ۲۶ مکتب مسلکی ثانوی و متوسط با شعبات ابتدایی) در مرکز و ولایات مشغول تعلیم میباشد .

س : - سیستم لیلیه در پوهنتون کابل چطور است آیا امور مربوط آن مانند مکاتب لیلیه معارف در یک چوکات قرار دارد ؟؟ تعداد شاگردان لیلیه پوهنتون کابل چقدر است ؟؟
ج : درین سال تعداد طلاب لیلیه های پوهنتون مجموعاً به ۷۳۶ نفر رسیده است سیستم لیلیه در پوهنتون با تغییر اندک مانده لیلیه های معارف میباشد تغییر مذکور در قسمت جای رهايش و اعاشه آنهاست که بوجه بهتر و خوبتر صورت میگيرد .

س : - در قسمت امور اداری یعنی تهیه وسایل لباس مواد کار آمد مربوط مکاتب چه اجرا آتی بعمل آمده است و آینده تطبیق چه پروژه های مد نظر است ؟

ج : در قسمت تهیه وسایل و مواد کار آمد مربوط بمکاتب بر علاوه آن که مطابق تعداد شاگردان در سال گذشته وسایل درسی و لوازم تحصیل تهیه شده تقریباً (۲۰) فیصد زیادت نیز بنا بر ایزاد تعداد شاگردان درین سال بعمل آمده است .

س : میتوانید بگویید که بچه تعداد استادان با تفریق رتب علمی شان در پوهنچئی های پوهنتون کابل مصروف تدریس اند ؟؟ و بچه تعداد استاد خارجی موجود است ؟؟

ج : فعلاً بتعداد ۲۴ تن پوهانده ۲۵ پوهنوال ۳۶ پوهندوی ۲۶ پوهنمل ۴۰ پوهنیار و ۴۸ تن پوهیالی در پوهنچئی های مختلف مصروف تحصیل اند . تعداد استادان خارجی پوهنتون کابل ۲۹ نفر است که متباقی آنها داخلیان در بر میگردد .

(بقیه ص ۶۵)

لېنان ، هالند و غیره که تجار و موسسات تجارتی ما همیشه با کمپنی های ممالک مذکور مستقیماً و یا از طریق نمایندگان مربوطه شان که در ذایل اقامت دارند تماس داشته از یکطرف مواد صادراتی را بکشور های شان صادر وهم اجناس طرف ضرورت مملکت را از ممالک شان با افغانستان وارد میسازند .

همچنان انکشاف بیشتر در مورد بازار های جدید در تجارت ما رونق است و این مارکیت ها در اثر مطالعاتی میباشد که هیئت های کشور ما به ممالک اروپایی، افریقایی و شرق دور سفر کرده اند و بازار های جدیدی را برای این منظور سراغ و تدارک نموده اند ، راپور مطالعات شان تحت غور و بررسی میباشد .

س : لطفاً توضیح بفرمایید که صادرات مهم کشور چیست و آیا در اقلام صادراتی افزایش بعمل آمده یاخیر ؟ همچنان انتظار داریم معلومات بدهند که وضع واردات کشور چطور است آیا در برابر مواد صادراتی چه موادی وارد شده و میشود ؟

ج : در قسمت صادرات مهمه مملکت که شما استفسار نموده اید چنین توضیح میشود : صادرات مهمه کشور عبارت اند از قره قل - پخته - پشم - میوه - قالین - ر و ده و پوست بز و گوسفندی . درین اواخر زغرو کنجد بحیث اجناس قابل صدور در اقلام صادراتی مملکت افزوده شده است . واردات مملکت عبارت از همان موادی میباشد که طرف احتیاجات انکشافی و استهلاکی دولت و ملت قرار گرفته است .

س : نظر شما راجع به انسداد راه ترانزیتی افغانستان در پاکستان چیست و در این مورد چه فکر میکنید ؟ و خساره را که مملکت و مردم ما ازین ناحیه متحمل شده است به چه اندازه بالغ میشود ؟

ج : چون راه پاکستان یک طریق عنعنوی و طبیعی افغانستان بوده که همیشه از همین راه معاملات تجارتی ما جریان داشت لهذا باوجود مشکلات فوق العاده که قبل از مسدود شدن راه هم بالای اموال افغانی وضع کرده بودند ، با آنها هم چون راه مذکور عادی و طبیعی شناخته میشد ، دولت و تجار افغانستان با تحمل خسارات از ناحیه دیمرج و مصارف دیگر آن از استفاده از آن راه خود داری نسکرده و مواد وارداتی و یا صادراتی خود را از همان طریق حمل و نقل مینمود . بعد از آن که حکومت پاکستان تصمیم یکطرفه اتخاذ نموده و با بستن ادارات قونسلگری و وکالت تجاری های افغانی راه را عملاً بروی مملکت بسته کرد درین وقت چون اموال دولت و از تجار افغانی یک میعاد طولانی یعنی الی مفتوح شدن در آنجا متوقف ماند بالنتیجه این امر از یکطرف موجب رکود یکخصه سرمایه مملکت برانزبت ایران گردید و از جانب دیگر یک مقدار اموال بکلی تلف و یک مقدار دیگر آن با تحمل کرایه های مزید یعنی علاوه بر مصارف و کرایه رسانیدن آن تا کراچی و یا پشاور دوباره حمل نقل و از طریق ایران وارد خاک افغانستان شد که باینصورت خساره و اضرار نهایت سنگین را متحمل گردید

س: از روزیکه راه ترانزیتی ایران افتتاح شده است چه مقدار مال التجاره افغانی که در بندر کراچی را کد مانده بود نقل داده شده است؟
ج: اموال وارداتی که بصورت مجموعی از راه ترانزیت ایران وارد خاک افغانستان گردیده شامل اجناسی میباشد که يك قسمت آن از هند و مقداری هم از اموال معطل شده در پاکستان و يك اندازه از سایر ممالك وارد کشور گردیده است.
آن مقدار اموالیکه از پاکستان مجدداً حمل و نقل و باز گشت نموده طبعا با تحمل خسارات سنگین در خود پاکستان دو باره از آنجا بایران و از کشور ایران با افغانستان نقل داده شده.

س: واردات و صادرات کشور متوازن است یا نه و اقدامی که در راه ایجاد این توازن صورت گرفته از چه قبیل است و نتایجی که از آن بدست آمده چیست؟

ج: چون افغانستان در نشو و نموی سریع اقتصادی و مصرف تسکین بنیان گذاری اقتصادی خویشتن میباشد این نشو و نموی سریع و سرمایه گذاریهای اساسی مستلزم توريد مقدار خیلی بزرگ اموال انكشافی بوده و بالتبعیه بیلانس تجارتی مملکت طبعا در عدم موازنه قرار میگردد. لیکن باید تصریح نمود که این عدم موازنه بیلانس تجارتی موقتی است چه انكشاف اقتصادی و تزوید قوه تولیدی مملکت اموال صادراتی مزید را فراهم آورده درآینده بیلانس تجارتی فاضل جای بیلانس تجارتی کسردار را گرفته و در طول زمان موازنه بیلانس تأمین شده میباشد.

س: آیا خرید و فروش اموال وارداتی از طرف وزارت تجارت کنترل میشود اگر میشود به چه اساس و نتایجی که از آن اقدام درین باره متصور است چیست؟

ج: تا الحال در حصه واردات مملکت کوشش نمودیم که همان اقلام ضروری ماکه در خود کشور ذریعۀ فابریکات ملی تولید میشود به تناسب مواد مستحصله آن از همان اجناس کشور واردات داشته باشیم مثلاً سمٹ، پارچه های نخی و یا موبل که بالفعل در فابریکات ما تولید و بدسترس استفاده مردم گذاشته میشود و اسماریکه از طریق صادرات حاصل میشود يك قسمت آن جهت مصارف حکومت تخصیص می یابد و يك حصه آن که در بازار بدسترس تجار ما قرار میگیرد مومی الیهم توسط اسعار دست داشته خویش اموال واجناس طرف ضرورت را که از آن اقلام در کشور تولید نمیشود وارد نموده و سپس از پول فروش آن دوباره مواد صادراتی مملکت را تهیه و بخارج عرضه نمایند.

س: فعلاً در افغانستان چند موسسه تجارتی وجود دارد و نظر شما راجع به نقش فعالیت های اقتصادی این موسسات چیست؟

ج: در تمام نقاط افغانستان به تعداد یکصد و هشتاد و پنج موسسه تجارتی وجود دارد که در حقوق تجارت واردات و صادرات ترا مسبورت فعالیت مینمایند هدف و غایه این شرکت ها که وزارت منظور می نماید تا سیستم آن را اصلاح نماید و انتظام امور تجارت و بهتر ساختن مواد صادراتی و تمرکز بر مایه های مثبت و پراکنده میباشد که به تشکیل چنین شرکتها همچو منظور بر آورده میشود نقش فعالیت های شان صد و رها د

بیدار افغانستان به مارکیت‌های خارج و همچنین توريد اموال واجناس طرف ضرورت مردم این کشور از خارج بداخل میباشد - و همین طور موسسات ترانسپورتی فمالیت حمل و نقل اموال دولت و مال التجاره موسسات تجارتی و اشخاص انفرادی را به عهده دارند که در حقوق مختلف در همه اطراف واکناف کشور تحت مقررات ریاست عمومی ترانسپورت مصر و ف همچنین خدمت هستند .

س: رویه گرفته چقدر نفر بصورت انفرادی در افغانستان تجارت میکنند و جواز نامۀ

تجارتی دارند ؟

ج: طوریکه از احصاییه تجارت انفرادی برمیاید در حدود یکهزار و نهصد نفر از تجار که شخصیت تجارتی شان نزد ریاست عمومی ایالتا قهای تجارت این وزارت تثبیت گردیده و باسم شان جواز نامۀ تجارتی خارجی بدرجات مختلف صادر گردیده . فعلا در همه نقاط کشور مشغول مرام تجارت خارجی میباشد و علاوتا باسم یک تعداد اشخاص در مرکز و ولایات جواز نامه های تجارت داخلی نیز صادر یافته که اشخاص مذکور بروفق هدایات صادره آن به این نوع تجارت می پردازند و در نظر است جواز نامه تجارت داخلی با مقررات آن بالای تمام اشخاص سبکه باین شکل تجارت می پردازند تطبیق گردد .

س: وضع تجارت افغانستان به نظر جلالتماب شما در جریان پلان پنجاه دوم چگونه است ؟

و نظر شما راجع بانکشاف و ترقی تجارت افغانستان در آئینده چیست ؟

ج : البته بشما بهتر معلوم است که انکشاف و ترقی تجارت هر مملکت مربوط به ازدیاد تولیدات و استحصال بیشتر از اقلام مهمه صادراتی آن میباشد چنانچه دولت این نکته را از سابق در پلان های اقتصادی و انکشافی از همه اولتر موقع داده و درین دوره نیز وزارت زراعت باتوجهات حکومت برای تولیدات بیشتر و بهتر شدن تولیدات زراعتی کشور جدا داخل اقدامات بوده انشاء ترتیبیاتی نموده اند که این نظریه را در مرحله اول مورد تطبیق و تعمیل بگذارند و همچنین وزارت صنایع برای بهتر ساختن مواد صادراتی کشور از طریق صنعت مصروف چنان ترتیبیاتی میباشد که باتزئید فابریکات جن و پارس پنبه - شستن و پارس کردن پشم - ترتیب و تنظیم میوه ها برای عرضه در بازارهای خارج و هما نظور دباغی پوست های صادراتی و مرغوبیت آن که در بازارهای خارج جلب بیشتر کرده بتواند توجه جدی دارند و باین فریعه امید است که در اقلام مهمه صادراتی مملکت بک تحول باری و آید

س: وزارت تجارت در قسمت تربیة پرسونل فنی و مامورین مسلکی در حقوق تجارتی چه

اقدامی کرده است و فعلا نیازمندی وزارت تجارت ازین ناحیه چگونه رفع شده است ؟

ج: درین اواخر وزارت تجارت بعضی شعبات جدید از قبیل احصاییه، مارکتننگ، و سورت و سندن در ادراک تشکیل خود علاوه نموده است شعبات مذکور باشخاص متخصص و زبده ضرورت دارد عجالتا وزارت تجارت توسط عده از متخصصین خارجی و متخصصین افغانی که در خارج تحصیل نموده اند مصروف پیشبرد امور شعبات خود میباشند و همچنین یک دسته از جوانان دیگر نیز که از پوهنهای فارغ التحصیل گردیده اند بدسترس وزارت تجارت گذاشته شده که

در شعبات وزارت مشغول وظایف هستند و همچنان وزارت تجارت در نظر دارد که در ولایات عین این مفکوره را مورد عمل بگذارد که بشکل واحدی از امور متعلق بوزارت تجارت و ارسای لازم نموده باشند. چون متأسفانه پرسونل فنی طور کافی موجود نمیباشد امید است که با کمک و مساعدت های وزارت معارف و ریاست پوهنتون این آرزوی ما نیز در آینده قریب برآورده شود. س: اقدامات وزارت تجارت در مورد سرمایه گذاری خارجی در افغانستان از چه قرار است و معیار سرمایه گذاری خارجی در طول پنج سال گذشته چگونه بوده و نتایجیکه از آن بدست آمده از چه قرار است؟

ج: اقدامات وزارت تجارت در مورد سرمایه گذاری خارجی در افغانستان که طی پلان اول پنج ساله مملکت صورت گرفته ازین قرار است.

۱- در قسمت صدور کشف افغانی قراردادی بین یک کمپنی خارجی و شرکت میوه عقد گردید که بموجب آن جانبین شرکتی با سرمایه هفده ملیون افغانی تشکیل نموده اند مرام شرکت عبارت است از سنان در و پاک نمودن و تنظیم صحیح کشف افغانی که بشکل مرغوبی درآمد قابل عرضه بازارهای خارج گردد.

۲- همین طور یک شرکت خارجی دیگر با سرمایه یک لک و شصت هزار دالر تأسیس یک ورکشاپ را به غرض ترمیم موتر تراکتور و دایر ساختن یک دستگاه خشک شویی با دستگاه های تصفیه موبل آیل مستعمل و ترمیم رادبو سرمایه گذاری نموده که از جمله دستگاه های متذکره در حال دستگاه ورکشاپ ترمیم موتر دایر و سایر شعبات آن نیز در آینده قریب بکار آغاز خواهند نمود. ۳- یک موسسه ساختمانی خارجی به دو موسسه افغانی یکی جاری و دومی شق نجاری فابریکه چنگلک سهم و وارد فعالیت گردیده است گرچه یک قسمت آن طور اجاره است اما حصه سرمایه گذاری هم دارد که با بکار انداختن ماشینهای جدید اصلاحات در طرز محصولات و نوعیت مواد حاصله هر دو فابریکه را متحمل است.

علاوه از کمپنی های مذکره که به شکل سرمایه گذاری وارد فعالیت گردیده اند چندین کمپنی های مختلف دیگر نیز خواهش سرمایه گذاری را در افغانستان نموده اند که دوسیه آنها تحت دوران اصولی بوده و بعد از طی مراحل قانونی و موافقه دولت کمپنی های مذکور بکار خود را آغاز خواهند کرد.

س: آیا در قسمت اشتراك افغانستان به نمایشگاه های بین المللی چه اقدامات گردیده و نتایج آن چیست؟

ج: در قسمت اشتراك افغانستان به نمایشگاه های بین المللی در اثر دعوت ممالك دوست با ترتیباتی که محصولات کشور ما را بشکل مرغوب معرفی کرده بتواند اشتراك گردیده و طوریکه شما اطلاع دارید در همه کشور های که جوه معرفی صنایع مملکت شمول ورزیده شده محصول صنعت گران ما طرف دلچسپی قرار گرفته و بشکل آبرومندی صنعت کشور در آن ممالك موقع خود را احراز کرده است. «ختم»

(بقیه از صفحه ۶۶)

تحریر و ثبت اسناد و کنترول استحقاق و تا دینه پول کا ملا از هم جدا را ره میگردد و هر یک ازین وظایف توسط شعبات مربوطه جداگانه ایفا میشود. این خود یکی از مزایای سیستمی است که مسئولیت ها و صلاحیت ها را توزیع نموده و طریق نظارت پول و دارایی را خویتر میسر میگرداند.

س: دوایر مربوط وزارت مالیه از ماه سنبله ۴۰ تا حال چه مبلغ پول بقایای دولت ذمت مردم را تحصیل کرده است؟

ج: از اول سنبله ۴۰ تا اخیر سرطان ۴۱ از بقایای مصارفاتی قبل از سال ۳۳ ذمت دوایر و مؤسسات و اشخاص مبلغ (۴۱۱۶۰۷۴۳) افغانی ۲۳۵۵۰ کلداری ۱۰۱۹۵۹ رپال ۱۶۷ دالرو ۶۵۰ پوند تحصیل و تصفیو گردیده و همچنان مقدار ۱۹۲۱۷ سیر غله تحصیل و بکدام دولت تحویل گردیده است.

س: آیا در آغاز سال مالی ۴۱ بر معیا محصول و مالیات افزود شده است یا نه؟

ج: در سال ۴۱ در نرخ مالیات کدام افزودی صورت نکرده است.

س: در مورد افزودی معاشات ما مورین دولت طی پنج سال پلان دوم کدام ترتیبی اتخاذ شده است اگر اتخاذ شده چطور و بجه مقدار؟

ج: طوریکه همگان میدانند دولت برای رفاه و بلند بردن سطح حیات ما مورین کوشش مینماید چنانکه افزودی ۲۰ فیصد بر معاش ما مورین و ده فیصد بر معاش اجیران در سال ۴۱ بروی همین منظور بعمل آمده است.

س: نظام رشامیستم جدید مالیات مستقیم و غیر مستقیم و محصولات مملکت اطمینان بخش است.

وزارت مالیه توسط شعبات مربوطه خود میتواند با تطبیق و تعقیب مداوم این سیستم موفقیتهای را بدست آورد؟

ج: تاکنون سعی شده است تا در سیستم تحصیل مالیات مستقیم و غیر مستقیم بهبود و اصلاح بعمل آید و در آینده نیز درین باره مساعی بیشتری ادا مداخلت در اثر ادا ره صحیح آن بیش از پیش کار آن اصلاح و قناعت بخش شود.

س: کدام منبع هایداتی جدید زیر نظر گرفته شده است اگر شده است کدام است آیا کدام محصول و یا مالیه جدیدی هم وضع شده است نظر شما را جمع بمالیه متری بادر نظر گرفتن مقتضیات امروز و مصارف موجه کنونی دولت چیست؟

ج: افزایش فعالیت های انکشافی و پیشبرد پلان های ارتقایی در امور مختلفه کشور و مصارف بیشتر را ایجاد مینماید و از طرف دیگر در اثر ازدیاد عواید افراد از طریق توسیع سطح تجارت داخلی و خارجی و تأسیس و بوجود آمدن دستگاها و متنوع تولیدی

ایجاب مینماید تا مطابق و هماهنگ به این ترقیات امور مالیه گذاری نیز اصلاح گردد قوانین مالی کشور نیز مورد مطالعه عمیق و دقیق متخصصین و اشخاص باتجربه قرار گرفته است. س: برای اصلاح وضع دفترداری جهت جلوگیری از ضیاع وقت و انجام کار منظم بطور سیستماتیک چه اقداماتی شده و در آینده مد نظر است؟

ج: دفترا وزارت مالیه بروی اجراآت سیستم جدید حساب اصلاح گردید اجرا و ثبت و تطبیق امور به اساس فورمهای معین صورت میگردد و ممیره اجراآت دفترداری عبارت از وضاحت ایجاز و تعدد ثبت اسناد و معاملات است و لذا امکان سؤا اجراآت تا حد لازم از میان رفته و تقلیل یافته است.

س: آیا موضوع احصایه و ثبت املاک دولت توسط شعبه مربوطه تنظیم شده است؟ میتوانی توضیح کنید که در این قسمت چه فعالیتهای صورت گرفته است؟

ج: طوریکه معلومات دارید برای ثبت تمام املاک مملکت اصولنامه ای بنام اصولنامه احصایه و ثبت املاک تدوین شده که مرا حل اصول آن طی و تحت تطبیق قرار یافته است طبق مند رجعات آن در مرحله اول با اساس اظهارنامه بعداً تصفیه و درمرا حل بعد و فرا هم شدن امکان کار مساحت عملی خواهد شد. فعلاً حسب اصولنامه مذکور عمل توزیع اظهارنامه ها آغاز یافته است.

س: در قسمت فعالیتهای گمرکی و افزایش محصولات گمرکی چه اقدامات شده اگر محصول گمرک افزوده شده علت آن چیست؟

ج: برای تنظیم امور گمرک مطالعاتی از طرف متخصصین و اهل فن در وزارت مالیه جاری است. به تعرفه گمرکی افزودی بعمل نیامده و فعلاً در نظر هم نیست، افزودن عاید گمرکی امید است در اثر اصلاحات بعمل آید.

س: در مورد تربیت پرسونل فنی و مسلکی در رشتههای حسابی و اداری از سنبله ۴۰ تا حال چه اقدامات شده است؟ آیا برای تحصیلات عالی بکشورهای خارج هم عده اعزام شده اند اگر اعزام شده اند چند نفر در چه شق و بکدام کشور؟

ج: توسعه فعالیتهای اقتصادی و تطبیق پروگرامهای انکشافی از همه پیشتر با اشخاص فهمیده و صاحب معلومات ضرورت دارد بروی همین منظور وزارت مالیه به همکاری وزارت معارف در تربیه افراد تعلیم یافته اقدام نموده است و چون پیشرفت سریع امور ایجاب می نمود تا علی المعالیه در رشتههای مختلف یکمده اشخاص تربیه شوند. که در شقوق محاسبه، بودجه، خزاین و سائر امور مالی و پولی دارای معلومات کافی باشند لذا از سنبله ۱۳۴۰ تا کنون مثل چند سال گذشته پدایر نمودن کورسهای دوروی در شق محاسبه دولت و بودجه و محاسبه تجارتی مبادرت و یک عده کثیر از مامورین مرکز ولایات و فارغ التحصیلان فاکولته ها و مکتب اصول تحریر را تدریس نمود و حتی برای تقویه زبان انگلیسی افراد یک قبلا بدین زبان آشنا بی داشتند کورسی را دایر نموده است.

ناکون بټعداد بیش از (۱۵۰) نټرا زین کورسها فارغ گردیده و (۲۵) نفر دیگر مشغول فرا گرفتن دروس اند . حتی سلسله این کورسها در ولایات نیز ادامه داشته ما مورین مربوطه مستوفیتها در شق محاسبه جدید تدریس شده اند .

بر علاوه عدد هم تاکنون جهت تحصیلات عالی بکشورهای اتحاد شوروی، اتازونی، آلمان غرب لیبان و غیره اعزام شده اند

س : در مورد کوپراتیف ما مورین تنظیم اداره و توزیع مواد مورد ضرورت ما مورین چه اقداماتی مورد عمل قرار گرفته و در آینده چه اجرائی مدنظر است ؟

ج : تأسیس کوپراتیف استهلاکی بر اساس و مبنای صحیح از ضروریات بوده عملی شدن آن بحال همگان مخصوصاً با وضع اقتصادی موجود . مملکت مفید دانسته میشود و این موضوع تحت مطالعه دقیق و موثر است .

س : نظر شما راجع به فعالیتهای انحصارات دولتی چیست ؟ اجرائات و فعالیتهای آینده مؤسسه در اقتصادیات کشور و در عایدات عمومی دولت از سنبله ۴ تا حال چه نقشی را بازی کرد . است و انحصارات دولتی مصدر چه خدمات نافع و مؤثری شده و چه اقدامات جدیدی را امر عی داشته است ؟

ج : توزیع پټرول و شکر از وظایف عمده انحصارات بوده و در سال گذشته مواد مورد ضرورت متذکره فوق تا حد امکان بقیمتهای مناسب تهیه و توزیع گردیده و امور خرید و فروش و توزیع موثر تا حد امکان مراقبت و نظارت گردیده و بر اثر از دیاد روز افزون ضرورت بمواد نفتی بر تعداد ذخایر در مرکز و ولایات نیز افزوده شده است علاوه ورکشاپهای مجهزی در کابل و قندهار تأسیس و بکار انداخته شده است .

افزایش و اصلاح راههای تجارت و مواصلات داخل کشور در آینده ایجاب می نماید تا تعداد بیهتر وسایل نقلیه توزیع و مواد سوخت و مصرف آن تهیه شود و این مسأله در سالهای آینده بداخل پلان منظم در نظر گرفته شده و مورد عمل قرار اده میشود که این خود معاونت مؤثری در راه تقویه اقتصاد کشور دانسته میشود و طبعاً بر کمیت عواید دولت نیز از این مدرک کمک شایانی بعمل می آید .

س : برای تنظیم امور اداری ، دفتر داری و حسابی ، عواید و مالیات کدام قوانین جارید و یا تعلیماتنامۀ نوی وضع شده است ؟

ج : جواب این سوال در ضمن جواب سوالهای پیشتر شما توضیح گردیده است .

س : اقدامات وزارت مالیه در مورد امور سیلو و تهیه غله از چه قرار است ؟

ج : امور سیلو از ابتدا تاکنون از طرف وزارت مالیه تحت نظر بوده و فعالیت این موسسه سال بسال افزون گردیده و تولیدات آن در هر سال بیش از سال قبل بوده است . چنانکه در سال ۴۰ نظر بسال ۱۳۳۶ تولید مواد ۵۱ فیصد و تولید آرد ۵۴ فیصد بیشتر بوده و تولید ۲۴ ساعته

آسیاب از ۶۵۲ تن با لندر بچ به ۶ ر ۱۰۷ تن و نان از ۲۳ تن به ۳۲۹ تن و تولید شبانه روز فابریکه نان نظربه گذشته ۴۳ ر ۷۰ فیصد زیاد گردیده است. ازدیاد تولیدات در حالی صورت گرفته که از مواد محروقه ۶۲ فیصد و انرژی برق ۳۶ فیصد نظربه پیشتر صرفه جویی شده است و بر علاوه در ظرف پنج سال بیش از ۵۰۰ نفر کارگر و مامور فنی در رشته های مختلف تدریس و تربیه شده اند.

از حساب مفاد دارایی مؤسسه سیلو تاکنون تعمیرات مهمی مانند شعبه بزرگ نجاری شعبه ساخت و ترمیم بوریها، شعبه میده کردن و پاک کردن نمک و ورکشاپ تکنیکی و ترمیم خانه برقی بنا شده است.

س: در تشکیلات وزارت مالیه نسبت بگذشته تغییراتی وارد شده یا نه اگر شده از چه قرار است؟

ج: برای اینکه اجراءات با سیستم جدید محاسبه و بودجه هماهنگی بوده باشد تشکیل وزارت مالیه بحیث نماینده مالی دیگر وزارتخانه ها اصلاح گردید این تشکیل با اساس ضرورت توسیع فعالیت های مالی و اقتصادی کشور در بعضی حصص وسیع شده و یک قسمت زاید آن از میان رفته است.

س: گفتنی های دیگری اگر داشته باشید لطفاً توضیح فرموده ممنون سازید.

ج: وزارت مالیه بر علاوه اجراءات فوق الذکر در قسمت تقویه خزینه تقاعد و تنظیم امور متقاعدین و مراقبت از دارایی های تصدی های دولت نیز اقدامات موثری نموده است. و تا حد امکان کوشیده تا بیلانس های نفع و ضرر تصدی ها را بدست آورده از یک طرف دارایی دولت را کنترل کند و از طرف دیگر از منافع خالصه تصدی های مذکور مالیات معینه را تحصیل نماید. باید گفت که درین مورد نیز اقدامات و تدقیقات اساسی و جدی جاری است.

بافکر مراتب فوق باز هم ناسایی می موجود است که امیدواریم در اثر مطالعات دقیق و بررسی درآینده در امور مختلفه وزارت مالیه اصلاحات بیشتری بعمل آید.

(بقیه صفحه ۶۷)

کلتوری بین‌المللی افغانستان و شناسایی کشور در خارج و معرفی کشور های دوست از طریق نمایش آثار شان در وطن به هموطنان کوشش های بعمل آمده است .

نشریات مادر خارج ادامه داشته و برای انکشاف و توسعه نشرات خارجی از طریق مجله افغانستان نیوز مطبوعه لندن و مجله افغانستان مطبوعه قاهره و توزیع مجله افغانستان اریانا در خارج صرف مساعی شده و موفقیت های بدست آمده است .

س - لطفاً توضیح فرمایند که در نشرات رادیو چه انکشاف و توسعه رخ داده است ؟
ج - نشریات رادیو که تا سال گذشته ۱۱/۳۰ ساعت بود در این سال به ۱۴۳۰ ساعت بلند رفته است و نشرات داخلی رادیو که قبلاً تنها از موج متوسط برد کاست میشد و یکسال گذشته به یک وقت از موج میهم و موج شارژت برد کاست میشود . و برای رسانیدن آواز رادیو باطراف واکناف جهان نیز کوشش های بیشتری - بعمل آمده است .

در سال ۴۰ و ۴۱ پروگرامهای ذیل باین ترتیب در رادیو جدیاً نشر شده است .

خارجی - پروگرام شرق دور برای جنوب شرق آسیا - نیم ساعت از طرف عصر

داخلی - راز راز موسیقی - ۲۰ دقیقه از طرف صبح

- روپس دوم خبرها - ۱۰ دقیقه از طرف صبح

کور نی ژوند - نیم ساعت از طرف صبح

فرمایشی موسیقی - نیم ساعت از طرف ظهر

فرمایشی موسیقی - نیم ساعت از طرف شام (یک روز در میان)

س - در قسمت اصلاح و انکشاف امور تخنیکی رادیو چه اقدام شده است ؟؟

ج - درین قسمت اقدامات ذیل بعمل آمده است :

۱ - در ستود یوی حاضره

یک سلسله اصلاحات دردستگاه حاضره صورت گرفته و یک قسمت - امان و و سایل جدید

نصب گردیده است .

دراثر این اقدام بعضی نواقص که در کیفیت و طاقت آواز موجود بود رفع گردید .
درستو دیوی حاضره ترتیبات لازمه اتخاذ گردید طوریکه در بالا اشاره کردیم بدینوسیله رادیو کابل میتواند روز مره در یک وقت دو پروگرام را نشر کند این قدم را میتوان یکی از اقدامات عمده ریاست تخنیکی را دیوتلفی نمود .

۲ - دردستگاه موج میدیم .

این دستگاه که از تقریباً ۲۲ سال باینطرف کار میکند ترمیم شده و در قسمت طاقت و

ترتیبات فنی این دستگاه - اطمینان کافی حاصل گردیده است .

۳ - در دستگاه موج شارژت .

دو پایه آنتن های سمتی یکی آن بطرف ممالک جنوب شرق آسیا و اندونیزیا دیگر آن

بطرف ممالک شرق دور بکار - اداخته شد. باین ترتیب بادر نظر گرفتن آتن های سمتی
بطرف اروپا و ممالک غربی و شمال افریقا آواز را دیو کابل به اکثر نقاط قاره های
آسیا، اروپا و افریقا بخش میگردد .

۴- تعمیرات .

الف. کار تعمیر ستو دیوی جدید بسرعت جریان دارد که نود فیصد آن تا حال تکمیل
گردیده است .

وسایل تخنیکي آن ۸۰ فیصد بکابل رسیده و باقی آن عنقریب مواصلت میکند، کار بسته
کاری و نصب دستگاهها - بزودی - ممکنه آغاز میشود .

ب- پارک احاطه دستگاه امواج شارژ که ۸۰ جریب زمین را در برمیگیرد تاکنون طبق
نقشه مرتبه در حدود نود فیصد سرسبز ساخته شده و مساعی زیادی در این راه بکار برده شده است .

ج. تعمیر الحاقیه دستگاه امواج کوتاه تکمیل و مورد استفا ده قرار گرفته است این
تعمیر باعصری ترین وسایل مجهز میباشد .

س. خواهشمند است توضیح فرمایید که درین سال کدام جراید و مجلات تاسیس شده ؟

ج. از موفقیت های مطبوعاتی مملکت در این سال برآورده شدن یکی از آرزو های
مطبوعات است که طبع و نشر روز نامه و مجله انگلیسی میباشد .

در این سال ریاست مطبوعات موفق شد مجله مصور افغانستان آریانا را که کشور را در
تصاویر معرفی میکند طبع و در داخل و بیشتر در خارج توزیع کند .

همچنین موسسه دباختر آژانس توفیق یافت که روز نامه انگلیسی کابل تایمز را طبع و نشر
کند این دوشهریه برای - معرفی افغانستان و نشر اطلاعات روز مره - برای خارجی های مقیم
مملکت و علاقه مندان افغانستان در خارج خدمت بسزایی را انجام میدهد .

در بهلولی این نشریات ریاست مطبوعات مطابق اصولنامه مطبوعات بیک عده مجلات اجازه
طبع و نشر داده است - که عبارت است از :

مجله علمی کابل از یوهنخی علوم . مجله جغرافیه از یوهنخی ادبیات، مجله دگرهنی انجیر
اویطاری بنام حلم و فن - و نشریه مرکز ثقافی سفارت جمهوریت متحد عربی در کابل .

س. وضع مطبعه دولتی چطور است و برای توسعه مطبعه دولتی چه اقدام شده است ؟

ج. مطبعه دولتی فعلاً قسمت اعظم احتیاجات طباعتی مملکت را رفع میکند و ماشین های
قدیمی و قسمتی از ماشین جدید در شعبات آن مصروف کار است .

معدک در سال گذشته دو ماشین لینو تایپ که به پشتو، فارسی و انگلیسی کار میکند و قبلاً
از انگلستان خریداری شده بود بکار انداخته شد .

برای توسعه و انکشاف تخنیکي مطبعه دولتی و مطابع مربوطه آن در ولایات سال گذشته
شاغلی قندهاری رئیس مطابع دولتی عازم اروپا گردید تا برای خریداری ماشین آلات مورد
ضرورت مطبعه و مطالعه اینکه ماشین های مطلوب را از کدام مملکت میتوان بشرایط مساعد
بدست آورده اقدام کند .

دراثر مطالعات مفصل شاغلی موصوف فیصله شد تا (۲۳) پایه ماشین از آلمان و به پایه ماشین آفت از سویس خریداری شود.

(۸) پایه ماشین بقیعت ۱۲۲۰۰۰ دالر از انگلستان خریده شده است.

فرمایش خریداری ماشین های مذکور به کمپنی های مربوط در انگلستان آلمان و سویس صادر شده است در این فرمایش ماشین های شامپیون دورنگه آفت، ماشین پرله، ماشین های مختلف هایدلبرگ ماشین های سناتور، روتاپرنت، کمره بزرگ زنگوگرافی، ماشین های دوخت و برش پروف و شبکه کاغذ قاتی هم شامل است.

همین قسم يك ماشین بزرگ کاکسو تایپ که میتواند ۸ صفحه روزانه را در یکبار طبع کند قبلاً به کمپنی کارین امریکا فرمایش داده شده بود که ممکن است بزودی بکابل وارد و بکار انداخته شود.

س. برای تربیه پرسونل فنی مطبعه چه اقدام شده است ؟

ج. در سال گذشته برای آموختن کار لینوتاایپ دو نفر کارگر به کلکته اعزام گردیده و همین قسم مطبعه دولتی در نظر دارد در چند ماه آینده (۱۰) نفر دیگر را جهت آموختن لاینو تایپ بخارج بفرستد که از جمله ۸ نفر برای - پشتو و فارسی و عربی و دو نفر در رشته انگلیسی خواهد بود.

در همین زمان با کمپنی های که از آن ماشین خریداری میشود موافقه شده است که يك تعداد شاگردان افغانی را در رشته های فنی برای مدت سه الی شش ماه بمصوف خود کمپنی تربیه کنند.

س. در باره تهیه مواد طباعتی از جمله کاغذ چه اقدام شده است ؟

ج. کاغذ یکی از ضروریات عمده مطبعه دولتی است که پاساس قرار داد های که مطبعه باموسه و ستوگ نتورک دارد کاغذ عادی از (اتحاد شوروی) وارد میشود. بعلاوه برای خریداری اقسام کاغذ های رنگه و سفید طرف ضرورت متن و پشتی مجلات و کتب و غیره سه صدتن کاغذ در نظر است وارد شود و هم يك مقدار کافی جست فلم و ادویه کار آمد که مجموع قیمت کاغذ و مواد مذکور به (۱۵۰۰۰۰) دالر میرسد خریداری خواهد شد.

س. برای بهبود و انتظام امور خبر رسانی چه شده ؟

ج. موسسه دباحتراژانس برای بهبود و انتظام خبر رسانی بذل مساعی نموده از يك طرف آموشیده است بر کمیت و کیفیت خبرها بیفزاید و از طرف دیگر برای تجمیع و تقویه وسایل فنی و تخنیکی موسسه کوشش نموده است. چنانچه علاوه بر اینکه دستگاههای اخذ خبر در مرکز تهیه شده باموسسات خبر رسانی معتبر از قبیل ریوتر - یونایتد پرس - د. پ. آ - سین هوا و انتا را قرار داده داشته و مرتباً از تازه ترین اخبار آژانس های مذکور استفاده کرده است.

د تير کال په هغه غونډه کې چې دمطبوعا تودمستقل رياست د کورنيو د خپرونو لوی مديريت له خوا د سبز کال د جوړايزو مستحقينو ته
دويشلو په مناسبت جوړه شوی وه «پشاهلي ميوه قندوال د کال يوی ممثلي ته جايزه ورکوي

د کليو د پراختيا وړياست مربوط په شيو کيو کښي د لويانو کورس د تعليماتو
يوه نمونه چه په هغه کښي د پير کسان بوخت دي

د کليو د پراختيا د اجتماعي روزني مرکز چه د لته لخوا نانو ته د کرهڼي نوي طرز
ښودل کيږي . کوم بوخت چه لخوا نانو د زده کړي نه خلاص کيږي د غنله و لايانو
د پروژو لپاره د ښوونکو په حيث لاييزل کيږي .

د سنگاهای رادیو تیلو تاپ و د سنگاهای تیبری کار د رورادیوهای آخذه که قبلای بر ای آژانس باختی با آلمان قرار داد شده بود وارد گردید و مورد استفاده قرار گرفت .
و هم قرار دادی با جمهوریت اتحادی آلمان برای تو رید شبکه خبر رسانی آژانس باختی با ولایات بامضا رسید بوسیله این شبکه آژانس باختی میتوانند در آن واحد به (۶) ولایات مملکت خبر برسانند .

این خبرها توسط بیسیم مخابره میشود ؛ با اس قرار داد منعقد د سنگاه مذکور تا تابستان سال آینده بکابل وارد شده و بکار انداخته خواهد شد .

در مورد خبر های داخلی آژانس باختی کوشیده به سیستم خبرها تجدید نظر کند .
وسایل اخذ خبر در مرکز و ولایات توسعه یافته و نامه نگار های متعدد در مرکز معین و در ولایات نیز یک عده نامه نگار های دایمی گماشته شده اند .

س . در مورد بهبود و توسعه امور هنری در مرکز چه اقدام شده است ؟
ج . در یکسال گذشته برای انکشاف هنر های زیبا ، موسیقی و اکت و تمثیل و انتظام توریذ فلم های خارجی کوشش های صورت گرفته و از ان نتایج مفیدی بدست آمده است .

موسیقی :

در طول سال یک سلسله کنسرت ها از طرف کابل رادیو صورت گرفت که کنسرت های مذکور تحت نظر متخصصین خارجی ترتیب شده بود ، در این کنسرت ها آهنگ های آرمونیزه شده به معرض نمایش قرار گرفت باین ترتیب کوشش شده موسیقی ما آهسته آهسته شکل علمی بگیرد و مطابق با اساسات علمی و شرایط عصر باشد .
این کوشش با همکاری متخصصین خارجی و کارکنان داخلی دوام دارد .

آرت و تمثیل :

صحنه بزرگ و مجهز کابل دنداری در سال گذشته بکار انداخته شد و در آن یک سلسله درام های تمثیل گردید . این درامها توسط متخصصین داخلی و خارجی رژی و دایرکت شده از نظر کیفیت هنری دارای امتیازی خوبی است در عین زمان با تاسیس کورس آرت دراماتیک یک عده ممثلین جدید تربیه شد و اولین درام شان که همه ممثلین و ممثلات آن جدید بودند تمثیل گردید این درام «شیشه های شکسته» نام داشت که توسط بناغلی خیرزاده ترجمه ، رژی و دایرکت شده بود .

فلم های سینما :

ریاست مستقل مطبوعات سعی لازم نمود تا ۸۵ فیصد فلمها بهتر را بسویه بلندتر از ممالک مترقی غرب تهیه و به معرض نمایش گذارد .

ریکاردها :

برای اینکه مردم از آوازه های افغانی بیشتر بتوانند استفاده کنند چنین تجویز و کوشش شد که رستوران ها و کافی های شهر از ریکاردهای افغانی بیشتر استفاده کنند پوهنیز

نداری بومکاری کابل رادیو داخل اقدام است تا يك تعداد بیشتر ریکاردهای جدید وطنی را بمعرض استفاده عامه گذارند .

س . در قسمت امور سیاحین چه اقدام شده است ؟

ج . یکی از مراکز تماشایی مملکت که از نظر سیاحین اهمیت بسزا دارد بامیان است . قبلترین در بامیان يك هتل و جود داشت که مربوط به شرکت هتلها بود این هتل اخیراً بموسسه گر خندوی تعلق گرفت و موسسه مذکور در طول سال گذشته برای مجوز ساختن هتل مذکور صرف مساعی کرد اکنون هتل بامیان با شرایط بهتر برای پذیرایی مراجعین آماده شده است .

همین قسم برای تعمیر يك هتل جدید دربند امیر کوشش بعمل آمده و نقشه يك هتل عصری ترتیب و تکمیل گردیده، مراتب مقدماتی کار طی شده است که امید است به تعمیر آن هر چه زودتر اقدام شود .

س . برای تربیه پرسونل فنی در رشته های مختلف مطبوعاتی چه اقدام شده است ؟

ج : در سال گذشته ریاست مطبوعات موفق شد چند کورس از قبیل ژور نالیزم، کورس عکاسی کورس موسیقی ، کورس نطایق و کورس های پشتوراسویه عالی دایر کند و مامورین و منسوبین مطبوعات را در رشته های مربوط از طریق کورس های مذکور رهنمایی و یاری نماید .

بعلاوه ۶ نفر در رشته های عکاسی و فلمبرداری بخارج اعزام شده و در نظر است دوفتر در رشته کتابخانه، دوفتر در رشته زبان انگلیسی و دوفتر در رشته زبان روسی جهت تحصیل به خارج اعزام شود .

س : برای انکشاف و انتظام کتابخانه مطبوعات چه اقدام شده است ؟

ج . کتابخانه مطبوعات که از کتابخانه های معتبر کشور است مورد توجه خاص بوده و برای انتظام کتابخانه و ترتیب و توزیع کتب به سیستم عصری از کمک های خارجی هم استفاده شده است چنانچه یک نفر متخصص خارجی سال گذشته باین منظور آمده سه ماه در کتابخانه کار کرد .

برهنمایی متخصص مذکور از یکطرف سیستم کتابخانه به سیستم کارر تو تیک تبدیل شد و از طرف دیگر يك عده کارکنان کتابخانه زیر تربیه گرفته شد .

در پهلوی تنظیم و ترتیب کتابخانه مطبوعات، بخريداری يك تعداد کتب برای کتابخانه از خارج اقدام شده که در آن تازه ترین کتب شامل است .

س . راجع بوضع موجوده و آینده فلم برداری معلومات میخواهم ؟

ج . مهمترین اقدام در این مورد اقدام برای تعمیر يك لابراتوار فلم برداری در کابل است . این لابراتوار دارای ظرفیت سالانه ۵۲ فلم اخباری بطول ۳۵ متر و هر کدام ۲۴ فلم دا کو منتری بطول ۴ تا ۵ متر هر کدام میباشد .

دستگاه مذکور در صورت تکمیل میتواند از هر فلم ۱۶ میلی و ۳۵ میلی ۱۰ کاپی تهیه کند . وضع موجوده فلم برداری بصورت عادی دوام دارد و مدیریت عمومی فلم برداری در طی

سال گذشته توفیق یافته است يك تعداد فلم را از قبيل فلم سفر اعلیٰ حضرت معظم همایونی در داخل، کاپی های فلم انگلیسی پلان پنجمساله يك فلم در باره جشن استقلال، فلم خزان کابل، فلم بزکشی وفلم رنگه توریزم را تهیه و آماده نمایش گرداند .

علاوه بر آن اداره فلم برداری در طول سال، جریان پروژه های عمرانی بزرگ کشور را تعقیب نموده و بعد از هر سه ماه از آن فلم برداری کرده است تا وقتی که پروژه های مذکور تکمیل میشود بتواند فلم مکمل آنرا که نماینده مرا حل مختلف کار می باشد تهیه کند .

س . راجع بجوایز مطبوعاتی اقدام ریاست مطبوعات چه بوده است ؟

ج . در این قسمت سال گذشته کوشش شد تا لایحه ترتیب شود که با ساس آن کتب و آثاری بیشتر تقدیر گردد که نویسنده و مترجم در آن زحمت بیشتر کشیده و استعداد بهتر را ابراز داده باشد .

بنابراین تعداد جوایز نسبت به سابق محدود شد و مبلغ جایزه بلند برده شد و در پهلوی جوایز جدید از قبیل جایزه درام داستان و جوایز هنری بنام های مختلف وضع گردید . در اثر مساعی گذشته امسال مدیریت عمومی نشرات داخلی توانست يك تعداد کتب بهتر را تقدیر کند و جایزه دهد .

برای اینکه جوایز هنری نیز به مستحقین آن برسد و در عین زمان کسانی که در طول سال تبارز کرده اند تقدیر شوند جایزه موسیقی برای خواننده ها و نوازنده های سال نیز تعیین شد . و همین قسم تجویز شد که جوایز نظم و نشر برای بهترین آثار یکساله گذشته، در مطبوعات نشر شده است داده شود باید متذکر شد آثار یکساله برای جایزه ادبی نظم و نشر کاندید شده نیز در آن جمله شامل است .

س : ریاست مستقل مطبوعات در قسمت امور روابط کلتوری چه اقدام کرده است ؟

ج : مطابق قرارداد های همکاری ثقافی و کلتوری هیئت های علمی و هنری کشور های دوست در افغانستان پذیرایی شده و هیئت های افغانی به ممالک دوست اعزام گردیده است در این سال مدیریت عمومی روابط ثقافتی زمینه را برای ترتیب نندارتون هنری هند، اتحاد شوروی و بلغاریاد کابل مساعد گردانید . و یک سلسله فلم های کشورهای دوست را در سینما معرض نمایش گذاشت علاوه بر زمینه را برای نمایش آثار نقاشی و عکاسی افغانستان در مسکو و بعضی دولت های دیگر فراهم کرده است .

س : پروژه های عمده انکشافی که در پلان پنجمساله دوم رویدست، است و تطبیق میشود چه خواهد بود ؟؟

ج ، در پلان پنجمساله دوم امور نشراتی انکشافی قابل ملاحظه خواهد کرد مثلاً در قسمت نشرات رادیویی علاوه بردستگاه های فعلی رادیو یکدستگاه موج دوسد کیلوواته و یکدستگاه موج متوسط ۲۰ کیلوواته سیار (که در هر نقطه مملکت ضرورت واقع شود) توريد و بکار انداخته خواهد شد . بر علاوه آن در نظر است که بتعداد مراکز نشر الصوت

د ولایات و اطراف مملکت افزوده شود تا طبقه عوام از را دیو بیشتر مستفید شوند .
 در قسمت انکشاف صنعت فلمگیری نیز توجه بعمل میآید تا امور فنی این شعبه با تعداد
 کارکنان مسلکی آن توسعه داده شود . این شعبه فلمهای را که تهیه میکند خود شستشو
 میکند تا بدین ترتیب از احتیاج خارج فارغ شود . همچنین صدا و آواز را در فلمها ثبت مینماید .
 برای این منظور يك لابراتوار شستشوی فلم در مرکز تاسیس میشود . علاوه از ۲ تا ۴
 فلم هندی بزبان پشتو و فارسی دوبله خواهد شد مصارف مجموعه این دستگاه (۲۶۵)
 هزار دالر و ۶ ملیون افغانی پیشبینی شده که امور مربوطه آن در سال اول پلان تکمیل
 خواهد شد . در قسمت امور طباعتی نیز پروژه تطبیق خواهد شد که نظریه آن مطبعه دولتی
 مرکز ولایات بمصرف ۲ ملیون ۳ صد و ۴۴ هزار دالر و ۵۹ ملیون و ۳۸۱ هزار افغانی
 توسعه داده شود . به این ترتیب قوه تولیدی مطبعه مرکز علاوه بر طابع اوراق و دفاتر
 کار آمد دواير و موسسات روزانه بیکصد هزار نسخه روزنامه و ۸۰ جلد مجله ماهانه
 و ۲۰۰ جلد کتاب را سالانه بالغ خواهد شد . مطابع ولایات قدرت خواهد داشت که بصورت
 مجموعه روزانه ۸۵ هزار روزنامه و ده هزار نسخه مجله ماهوار را بطبع برساند و در عین
 حال فرمایشهای دواير و موسسات و اشخاص را چاپ کند . در این پروژه تربیه اشخاص
 فنی و اعزام متخصصین از خارج هم شامل است .

در ساحت امور موسسات نشراتی هم انکشافی رخ خواهد داد ، پو لیکه جهت تطبیق
 این پروژه منظور شده بر چهل هزار دالر و ۲۶۱ هزار افغانی بالغ میآید . همچنان
 موضوع انکشاف مسیر و سیاحت و توریسم شامل این پروژه هاست چنانچه يك هو تل مجهز
 و کاملاً عصری بمصرف ۲۵ هزار دالر و ۳ ملیون و ۱۹۱ هزار افغانی در ظرف دو سال
 پلان جهت رهایی سیاحان داخلی و خارجی در بند امیر تعمیر میشود و عایداتی که از این راه
 عاید میشود در تقویه بودجه عمومی دولت نهایت موثر است . چنانچه قرار يك احصایه
 در سال گذشته عایدات ملی ازین رهگذر به نژده ملیون افغانی بالغ گشته است .
 در نظر گرفته شده که در پنج سال آینده ۶ ملیون دالر جهت ساختمان هو تل های مجهز
 و عصری ، وسایل نقلیه ، ایجاد تفرجگاهها ، وسایط دیگر مورد ضرورت و تاسیس ادارات
 کمک بسیاحان و توسعه ریاست لر خند وی مصرف شود . همچنین بقیه ۱۶۰ هزار دالر
 و ۴ ملیون افغانی سینمای سیار مجهزی بکار انداخته میشود در حقیقت با این مبلغ ۱۷
 یونت سینمای سیار تکمیل میگردد . از طرف دیگر جهت تقویه و توسعه موسسات فرهنگی
 و نشراتی ریاست مستقل مطبوعات از قبیل پوهنی تنداری ، آژانس با ختر و غیره کوشش
 بعمل میآید تا موسسات مذکور بتوانند خوبتر به تبلیغ و تنویر واز د یاد معلومات عامه
 بیشتر موفق شوند . جهت اكمال این پروژه صرف يك ملیون و ۱۳۰ هزار دالر و پنجاه
 ملیون و ۳۵۰ هزار افغانی در نظر گرفته شده است .
 (ختم)

(بقیه صفحه ۶۸)

مربوطه را مرعی میدارد و در فرستادن متعلمین و مامورین افغانی به ممالك مختلف جفته فرا گرفتن تحصیلات مزید و عالی آنهم از طریق امداد خارجی در پیشرفت پلان از طریق تقدیم پرسنل تربیه یافته به اقتصاد مملکت سهم میگیرد.

س: وزارت پلان هنگامیکه پروژهها را وضع و امور قابل تطبیق را روی پلان منظم خود بوزارتها و موسسات دولتی و انکشافی میسپرد آیا در قسمت تطبیق و اجرای آن موضوع را در فرصتهای مساعد تعقیب میکند؟

ج: باید توضیح نمود که پلان وزارتخانهها نظریه احتیاجات و ضروریات آنها توسط متخصصین و مامورین مسئول خود و وزارتخانهها و بامشورت و همکاری بسیار نزدیک وزارت پلان تهیه و بوزارت پلان تقدیم میشود. و قنیه وزارت پلان پلانها را از نگاه انسجام و توحید آن و مسائل مربوطه فیما بین و مدارک آن تثبیت نمود و مراحل اصولی خود را طی نمود. آنگاه وظیفه وزارت پلان در مراقبت و کنترل پیشرفت پروژههای مربوطه طریقی که در سوال اول توضیح شد از طریق بدست آوردن راپورهای مصارف و اجراات واحد امکان صورت میگیرد.

س: وزارت پلان فعلاً چند شعبه دارد و تعداد مامورین مسلکی واداری آن چقدر است؟

ج: تعداد مامورین وزارت پلان به اساس تشکیل ۱۰۵ نفر

تعداد شعبات بشمول وزیر و روساء ۴۱ شعبه

تعداد مامور مسلکی موجود ۴۶ نفر

تعداد ماموران غیر مسلکی موجود ۱۸ نفر

س: وزارت پلان در قسمت پرسنل فنی و تهیه متخصصین جهت پیشبرد امور مربوطه خود چه اقداماتی کرده است؟

ج: وزارت پلان از نظر ماهیت وظایف آن باید مجهز با مامورین مسلکی و متخصصین اقتصادی و احصایی باشد، ازین حیث از ابتدا سعی بعمل آمده است تا تربیه مامورین آن برای امور فوق هم در داخل وزارت و هم در خارج از آن تا مین گردد. چنانچه يك عده متخصصین و مشاورین خارجی که از طریق امداد تخنیکي ملل متحد و ممالك دوست از قبیل اتحاد شوروی، ممالك متحد امریکا و المان غربی درین وزارت مشغول اند در تربیه مامورین سهم بزرگ دارند اساساً کارهای وزارت پلان بذات خود جنبه تحقیقاتی و مطالعاتی دارد و خود بخود مامور را تربیه مینماید، از طرف دیگر درین اواخر یکمده مامورین وزارت تحت امداد ممالك متحده امریکا، فرانسه، المان غربی برای فرا گرفتن تحصیل به ممالك فوق اعزام خواهد شد و عده قسیمی هم از تحصیل در خارج فارغ و هم اکنون درین وزارت مصروف خدمت میباشند. در نظر است برای تربیه مامورین سایر وزارتخانهها و دوائر که ارتباطی به اقتصاد و پلان نگذاری دارند در آینده سیمینارهای اقتصادی که بیشتر مربوط مسائل انکشاف اقتصادی ممالك

کم رشد وبالخاصه افغانستان باشد از طرف اینوزارت به کمک متخصصین آن و سایر متخصصین ملل متحد وغیره دایر گردد .

س: مهمترین اساس مطالعه ونقاط اهم پلان پنجمه له دوم افغانی چیست لطفاً بصورت مختصر درباره آن توضیحات داده شود ؟؟

ج: هدفهای عمده پلان دوم عبارت اند از :

الف: بلند بردن تولیدات مواد زراعتی بمنظور تهیه غذای کافی برای مردم وفرهام نمودن مواد خام زراعتی برای صنایع وصادرات درین قسمت قبل از همه افزایش تولیدات پنبه برای حصول اسعار خارجه جوة انکشاف آینده مملکت مدنظر میباشد .

ب: ایجاب تهداب شقوق مهم صنایع ثقیله مثلاً صنایع نفت وگاز، صنایع کیمیای صنایع میتالورجی باتامین مواد خام شقوق مذکور، انکشاف دستگاه های مولد برق، تقویه صنایع مواد خوراکی وهمچنان انکشاف صنایع خفیفه برای مصارف داخلی وآماده نمودن مواد خام زراعتی برای صادرات .

ج: انکشاف سریع معارف، تربیه افراد وصحت عامه مخصوصاً بغرض تربیه افراد فنی به سویه های مختلف وهمچنان تربیه کارگران ماهر برای رفع حوایج روز افزون کشور .

درین قسمت توسعه واحداث مکاتب جدید مسلکی، ابتدائی، وثانوی موسسات تربیه عالی مدنظر میباشد در عین حال موضوع حفظ صحت عامه مجادله علیه امراض ساری مورد توجه قرار میگيرد. باید تصریح کرد که انتخاب سه هدف فوق بحیث هدفهای اساسی پلان معنی آنرا نمیدهد که سایر شقوق کشور متروک وعاطل میماند، برخلاف چون حیات مدنی انکشاف متوازن کلیه شقوق زندگی را ایجاب میکند سایر امور مملکت نیز همنا و همقدم باشقوق فوق پیشرفت نموده ووسایل انکشاف آن در پلان پیشبینی گردیده است. حجم مصارف عمومی پلان بالغ بر ۴۴۵۵ بلیون افغانسی یاتقریباً ۲۷۷ چند مصارف واقعی پلان اول پیشبینی گردیده که ازان جمله ۷۳ فیصد در امور انکشافی واقتصادی صرف میشود در حالیکه در پلان اول ۶۲ فیصد درین قسمت به مصرف رسیده بود. حجم سرمایه گذاری در پلان دوم ۳۱۳۳ بلیون افغانی یعنی تقریباً ۲۳۳ چند مقابل سرمایه گذاری واقعی در پلان اول پیشبینی گردیده است برای مصارف عادی وتدویری وافزودی معاشات ۱۲ بلیون افغانی و برای مصارف تدویری مزید ۱۲۲ بلیون افغانی پیشبینی گردیده است .

س: راجع به تقایب پلان پنجمه له اول نظر شما چیست ؟

ج: پلان اول با وجود محدودیت امکانات مالی ومادی، فقدان پرسونل ومتخصصین وکارگران ماهر، عدم تجربه در شقوق مختلف اقتصادی وعمری ومخصوصاً در کار دشوار و پیچیده پلانگذاری، مراقبت وکنترول انکشاف اقتصادی بحیث نخستین مرحله انکشاف منظم اقتصادی ومدنی کشور با اتکاء به تائیدات خداوندی (ج) وسمی وهمت ملت افغانستان در اخیر میزان سال ۱۳۴۰

با موفقیت بیش از آنچه توقع میرفت پایان یافت و با وصف اصلاحات و تغییراتی که نظریه عوامل مل و علل وارده بعمل آمد میتوان گفت که هدفهای اساسی پلان اول رویومر فته تطبیق گردیده است. و حتی میزان سرمایه گذاری در دوره پلان از آنچه پیشبینی شده بود بالاتر رفته است پیشرفت هاییکه در شقوق مختلف اقتصاد مملکت در جریان پلان اول بعمل آمده در خطا به شاعلی صدراعظم که در محضر وکلای ملت ایراد گردیده تفصیل توضیح گردیده است.

س: درباره پلان پنجساله دوم و نتایجیکه از آن متصور است چه فکر میکنید ؟
ج: با تطبیق هدفهاییکه در فوق توضیح شد سطح مادی و سوبه مدنی مردم کشور ارتقاء یافته و شرایط قبلی برای بلند رفتن سطح حیات به پیمانه سر بهتر در دوره های آینده بوجود خواهد آمد، در عین حال تطبیق پلان پنجساله دوم زمینه کار را برای نفوس کشور توسعه داده بیکاری کلی و جزیی را تقلیل میدهد و عدم تناسب در توضیح عایدات ملی بین طبقات مختلف مردم مملکت تحفیف مییابد.

س: میتوانید بگویید که در کلیه دوا یر و موسسات دولتی بشمول مرکز و ولایات بچه تعداد مامور رسمی شامل خدمت اند ؟

ج: از روی احصاییهاییکه درست است فعلاً بتعداد پانزده هزار و یکصد و نود و سه نفر مرد و بتعداد چهار صد و نود و چهار نفر زن در شعبات مختلف دولت (بشمول مرکز و ولایات) بحیث مامور رسمی شامل خدمت اند که تعداد مجموعی شان بر ۱۵۶۸۷ نفر بالغ میشود.

۲- الف تعمیر و تدویر شفاخانه‌های جدید

۳- سیستم آب سانی موسسات صحی :

T درس نهی، موسسات صحیحی، ذکور، نسوان و زایشگاه قندهار

آبرسان، موسسات صحتی ذکور، نسوان رایشگاه، اکسریز و دندان سازی مزارشریف

آبرسانی شفاخانه ذکور، زایشگاه اکسریز ننکر هار

آبرسانی شفاخانه ذکور موسسه اکسپریز ہیمنہ .

آبرسا فی شفاخانہ ذکور وموسسه اکسریز غزنی.

آبرسانی شفاخانه ذکور و مو-مسہ اکسریز پروان.

آبرسانی و مرکز گرمی شفاخانه ابن سینا

آبرسانی و مرکز گرمی کلینیک جدید ابن سینا و پولیکلینیک قندھار .

۴۔ نصب جنرل تور و تمديد برق موسسات صحى :

چون تنویر شفاخانه ها و تدویر آلات طبی بدون موجودیت برق امکان پذیر نبود در اکثر مناطق هنوز برق شهری وجود ندارد و زارت صحنیه در بعضی موسسات صحی چنانچه نورهای تولید برق را نصب و بکار انداخته است و بعضی موسسات صحی دیگر را توسط تمدید لین از برق شهری مستفید نموده است تا از يك جانب موسسات صحی تنویر گردیده و از جانب دیگر سیستم آبرسانی و آلات طبی را توسط آن بکار بیندازد.

نصب جزراتور و تمدید این‌های برق تنویری و تدویری موسسات صحنی ولایت هزارشريف

» » » » » » و لایت ننګرهار

» » » » » » حکومت اعلیٰ مبینہ

» » » » » » » غز فی

تعداد لیزرهای برق شفاخانه‌ها و موسسه اکسپریز ابن سینا

تمديد لبن برق شفاخانه وموسسه اکسپريز پروان » پکتيا

تمدید لین برق مؤسسات صحی ولایت قندهار و حکومت اعلیٰ فراه نصب جنراتور و تمدید لین های برق شفاخانه ملکی گردیز ، شفاخانه ملکی و موسسه اکسریز خوست .
نصب جنراتور و تمدید لین های برق شفاخانه فراه .

۵- یونت های سیار :

چون يك تعداد اهالی مملکت از مراکز صحی موجوده دور بوده و برای معالجه و تداوی خویش به مراکز صحی رسیده نمی توانستند وزارت صحیه از نقطه نظر مساعدت و واریسی صحی اهالی دور از مراکز صحی يك تعداد یونت های سیار را آماده نموده تا از يك طرف به تداوی اهالی مذکور واریسی کرده و از طرف دیگر طب و قایوی را توسط یونت های منذکره و پرسونل فنی مربوطه آن تعمیم نماید .

فعلاً در ولایات ، ننگرهار ، قطغن ، پکتیا ، مزار شریف ، قندهار و حکومت اعلیٰ بدخشان یونتهای سیار بصورت جداگانه مشغول خدمت اند .

۶- موسسات دندان سازی :

چون در اکثر مناطق شعبات صحی معالجه و تداوی دندان وجود نداشت و اکثر اهالی مملکت از این ناحیه دچار مشکلات بودند در پلان اول موسسات تداوی دندان در ولایت مزار شریف قطغن ، قندهار ، ننگرهار ، پکتیا ، حکومت اعلیٰ میمنه ، فراه ، پروان و هم يك موسسه مجهز دندان سازی در شفاخانه ابن سینا بکار انداخته شده است .

۷- موسسات تشخیصی :

چون تداوی مریضان بدون وجودیت وسایل تشخیصی مشکل و بلکه ناممکن محسوب میشود بنابراین وزارت صحیه در این مورد هم توجه خود را معطوف نموده و يك تعداد موسسات تشخیصی را در بعضی ولایات بکار انداخته است تا در معالجه و تداوی اهالی مملکت تسهیلات لازمه فراهم شود ،

موسسات اکسریز ، در ولایت مزار شریف ، ننگرهار ، خوست ، میمنه ، غرقي ، پروان و شفاخانه ابن سینا مجهز و فعال شده و علاوه بر شفاخانه زایشگاه کابل هم موسسه اکسریز جدید و کاملی بکار افتیده است . همچنین در حکومت اعلیٰ پروان ، میمنه ، غرقي و شفاخانه ابن سینا بصورت جداگانه لابراتوار های اساسی اعمار و مورد استفاده قرار گرفته است .

۸- دوبي خانه های مؤسسات صحی :

تنظيف البسه و لوازم بستر مريض یکی از وسایل عمده بوده و بدون وجود وسایل و شرایط لازمه تنظيم البسه و لوازم بستر مريض ناممکن است بنابراین وزارت صحیه در بعضی مناطق مملکت دوبي خانه های کوچک را با وسایل لازمه آماده کرده است تا البسه و لوازم بستر مریضان مربوط را حسب مطلوب تنظيم بتوانند فعلاً در مؤسسات صحی و ولایت هرات قندهار ، مزار شریف ، شفاخانه سنا توریم نوان کابل ، مرکز مجادله توپرکلون کابل و در شفاخانه ابن سینا دوبي خانه های عصری تهیه و مورد استفاده قرار یافته است .

۹ - توسعه تجهیزات عمومی موسسات صحتی :

علاوه بر عملی کردن پروژه های فوق الذکر در جریان دو نیم سال اخیر يك قسمت تجهیزات فنی طبی تدارك ، مواد مجادلوی تهیه و سامان لابراتوار ، دندان سازی ، اکسریز ، چپرکت ولوازم بستر ، ادویه ، البسه مریض ، و غیره چه از ممالك خارجی و چه از داخل مملکت بسرعت ممکنه آماده کار گردیده و برای بلند بردن سويه موسسات صحتی موجوده مملکت و رفع حوائج مریضان بکار انداخته شده است .

۱۰ - طب وقایوی :

۱ - موسسه صحت عامه : تعمیر موسسه مذکور را در جریان پلان اول شروع و طبق قراردادیکه بعمل آمده است در حال اكمال بوده . پرسونل فنی طبی آماده شده و تجهیزات آن تحت تدارك است امید میرود که در اوایل سال آینده تاسیس و بکار انداخته شود .

۲ - مجادله امراض ساری : طوریکه گفتیم وزارت صحتیه برای اینکه علل امراض رامجو و علاج حقیقی امراض اهالی مملکت را بتواند به انکشاف طبوقایوی جدأ اقدام و به اکثر امراض بشدت مجادله نموده و نتایج مثبت را بدست آورده است در مورد مجادله با امراض ساری با مشورۃ موسسات بین المللی صحتی و متخصصین داخلی و خارجی تدابیر لازمه اتخاذ و با در نظر گرفتن تثبیت حق اولیت در جریان سالهای پلان اول بمقابل امراض ملار یا چیچک ، حمای لکه دار ، کولرا ، تویرکلوز ، سگ دیوانه و غیره به پیمانهای وسیع مجادله نموده پرسونل تجهیزات ، لوازم مجادله ، وسایل نقلیه را بمقدار کافی تدارك نموده و در راه مجادله با امراض ساری بکار انداخته است . لهذا با ذکر مراتب فوق علاوه بر فعالیت های مذکوره چون يك تعداد پرسونل فرعی برای تطبیق پروگرام های مرتبه ضرورت احساس میگرددید در حدود پنجمصد و بیست نفر را در کورسهای مختلفه طب و پروتیز دندان ، مقشین صحتی کمپوندر ، تکنیشن ، معاون لابراتوار ، قابله ، آبله کوب ، لبرانت اکسریز تربیه و بکار گماشته شده است .

۳ - تبلیغات صحتی : چون تبلیغات و پروپاگندصحتی برای حفظ ووقایه صحت عامه و تنویر افکار مردم يك موضوع حائز اهمیت میباشد درین مورد هم در جریان پلان پنج ساله اول تشبثات مفید عملی و افکار و اذهان عامه ذریعه نشرات رادیو ، نمایش فلمهای صحتی و تعمیم نشریه های طبی و غیره تنویر شده است .

س : اقدامات وزارت صحتیه در مورد طب وقایوی چیست ؟ و مهمترین امراضیکه صحت مردم ما را تهدید میکند کدام است و برای جلوگیری و دفع آن چه اقداماتی شده است ؟

ج : وزارت صحتیه جهت وقایع صحت مردم از عرصه بیشتر از بیست سال پروگرام حمای لکه دار را رویکار نموده هر زمستان در تمام افغانستان به پودر یا شی دی دی ، تی ، و اخیراً در کابل به پودر باشی ادویه گاما ، بی ، ای ، سی شروع نموده تا اهالی از آفت مرض حمای لکه دار که توسط شپش از یک نفر بدیگری انتقال می یابد وقایه نماید . که این کار مصارف هنگفتی را ایجاب میکند فعلاً قرار راپور های احصائیوی مرض حمای لکه دار در سراسر مملکت کدام رقم قابل ملاحظه را نشان نمیدهد . (همکاریهای یونیسکف در پیشبرد این پروژه قابل تذکر است)

۲ - از ده سال باینطرف وزارت صحتیه بوسیله یکی از ارگانهای خود یعنی موسسه مجادله - ملاریا توانسته است برای جلوگیری از این مرض که بنیه اجتماعی و اقتصادی را تخریب میکند اقدامات جدی و قابل ملاحظه بنماید ریاست مجادله ملاریا بعد از مساعی و زحمات زیادی موفق شد مقدار کثیری از باطلاق ها - خندقها و مواضعیکه بدترین منبع نشوونمای پشه است بعد از معاینات لازمه توسط ادویه خنثی ساخته و از تکثر پشه ملاریا جلوگیری کند . امروز بفضل خداوند مانند سابق اهالی توسط ملاریا تهدید نشده و بنیه افراد مناطق ملاریایی از آفت ملاریا نجات یافته و همه سالم بسر میبرند .

پروژه مجادله ملاریا افغانستان پس از يك سلسله مجاهده امروز از مرحله كنترول گذشته بمرحله امحاء ملاریا قدم نهاده است ازین لحاظ پروگرام امحاء ملاریای افغانستان در حوزه جنوب شرق آسیا در جمله اولین موفقیتی بشمار میرود که نصیب دول مضوا این حوزه گردیده است .

(همکاری های متخصصین موسسه صحتی جهان و مساعدت های مالی یونسف در پیشبرد این پروگرام قابل تذکر است)

۳ - پروگرام امحاء چیچک : بعد از يك سلسله مطالعات و سفرهاییکه از طرف موسسه صحتی جنوب شرق آسیا صورت گرفته چیچک که بصورت اپیدمیک در افغانستان وجود است نظر وزارت صحتیه را بخود جلب نمود ، وزارت صحتیه با صرف مساعی و مبالغ گزافی در پیشبرد این پروگرام دست بکار برده و قرار پلان مطروحه در ظرف پنجسال باید همه اهالی وطن عزیز را علیه چیچک واکسیناسیون بنماید . تیمهای سیار و غیره وزارت صحتیه در اطراف و اکناف مملکت مشغول واکسیناسیون اهالی میباشد وزارت صحتیه درین مورد همکاری تمام افراد ملت را جدأ تمنا دارد .

نوت : واکسین چیچک در موسسه تهیه واکسین وزارت صحتیه تهیه شده و بدسترس تیمهای مذکور گذاشته میشود .

۴ - پروژه تراخم : چون مرض تراخم بیشتر در ولایات هرات و قندهار نظر به سروی که صورت گرفته ملاحظه شده وزارت صحتیه برای معالجه و وقایه افراد از پیشرفت این مرض که شاید روزی کوری مصابین را بار بیاورد داخل اقدام شده در سال ۱۳۴۱ این پروژه را دائر و تیم مجهزی را بمنظور فوق به هرات و قندهار اعزام داشته است تا به تداوی مصابین تراخم پرداخته و به وقایه صحت افراد رسیدگی نماید .

۵ - كنترول جزام :- وزارت صحتیه موضوع جزام را که در بعضی نقاط کشور مانند هزارجات نورستان بملاحظه رسیده از نظر دور نداشته و با موسسه صحتی حوزه جنوب شرق آسیا درین مورد تماس حاصل داشته امید است در یکی دو سال آینده پروژه كنترول جزام نیز به فعالیت آغاز کند .

۶ - توپر كلوز :- از تقریباً ده سال باین طرف با همکاری موسسه صحتی جهان در حوزه جنوب شرق آسیا پروژه مجادله توپر كلوز در کابل دائر و بقعایین آغاز نموده است مؤسسه مجادله توپر كلوز علاوه بر مراکز ثابت ، سرویس خانگی را نیز دارا بوده علاوه بر آنکه معاینات افراد وطن را نموده با واکسین بی،سی،جی و توپر كلوزین تلقیح میدارد جهت تداوی

مصائبین خود در مرکز و هم در خانه های شان مبادرت ورزیده مریضان را در خانه های شان قرار پروگرام مرتبه واری و تداوی لازم نموده، ادویه لازم و یتامین و غیره مجاناً بر ایشان توزیع و ایشانرا تحت کنترل و معالجه قرار میدهد.

علاوئاً موسسه مذکور در چند سال اخیر با وزارت معارف نیز همکاری نموده طلاب مکاتب را مورد معاینه و سروی قرار داده و اکسیناسیون (بی، سی، جی) و توبر کو لین را تلقیح نموده است. من: تاکنون به چه تعداد روغتیا پال تربیت شده است درباره این بنوونشی، ترتیب شمول، طلاب اعاشه و درجه تعلیمی آن طی چند سطر مختصراً توضیحات بدهید.

ج: در سال ۱۳۴۰ به تعداد ۱۶ نفر روغتیا پال از بنوونشی مذکور فارغ التحصیل گردیده و فعلاً مصروف خدمت بجایگاه میباشد. طلبه که خواهش شمول را به مکتب روغتیا پال مینمایند مقرر است اینست که باید شهادتنامه و یا سند فراغت صنف نهم را بدست داشته و یا وزارت جلیله معارف از سوبه تعلیمی شان که بالاتر از صنف نهم باشند معلومات بدعند در آن صورت بعد از طی آموختن اصولی شامل مکتب روغتیا پال میگردند. برای طلبه که در مرکز جای رهایش ندارند طبق اصول و مقررات ماهانه مبلغ سه صد افغانی بنام اعاشه نادی میگردد.

س: یونیسف و موسسه صحتی جهان در قسمت امور مربوط چه نوع کمکها و مساعدتهای را روا داشته است لطفاً در این باره توضیحات بدهید؟

ج: موسسه یونیسف از سال (۱۹۶۹) با اینطرف در پروژه های مختلفه صحتی افغانستان از قبیل امحای ملاریا - کنترل حمای لکه دار - حمایه طفل و مادر - حفظ الصحه محیطی ریاست انکشاف دهات - لابراتوار مرکزی صحت عامه - موسسه تهیه واکسین - مجادله توبر کلوز - پروژه ترسنگه فاکولته طب همکاری های قابل ملاحظه نموده و مینماید موسسه مذکور بایر وژه های متذکره مابا تقدیم شیر - صابون - ویتامین - ادویه - دی، تی سامان و لوازم لابراتوار - سامان و لوازم حمایه طفل و مادر و زایشگاه - عاده ها، آلات یخچال، ترموز، اکسیر و غیره مساعدت نموده است که همه آنها در خوردن کر است این موسسه در سالهای مختلفه به ترتیب آتی مساعدت و همکاری نموده است.

(۱۱۴۰۰۰ دالر - ۱۹۵۷)

(۱۳۸۰۰۰ - ۱۹۵۸)

(۲۱۹۰۰۰ - ۱۹۵۹)

(۴۴۸۲۰۰ - ۱۹۶۰)

(۴۹۱۰۰۰ - ۱۹۶۲ که جمله آن)

۱۴۱۰۲۰۰ - دالر میشود

و ممکنا موسسه صحتی جهان همواره از هنگامی که عضویت آنرا قبول نموده ایم در پروژه های مختلف صحتی کمک های تخنیکی نموده و با اعزام متخصصین - دوکتوران، امتنی ما اوجدها - تکنیشن های لابراتوار - نرسها - سنترین ها - مشاورین شقوق مختلفه جهت سروی امراض و پروژه های صحتی مساعدت مینماید فعلاً متخصص آنها در پروژه های امحای ملاریا شعبه

صحتی ریاست انکشاف دہات - موسسہ صحت عامہ - مکتبہ نرسنگ فاکولٹی طب و وزارت صحتیہ وغیرہ مصروف خدمت بودہ و تعداد آنہا بہ (۲۱) نفر بالغ میشود.

موسسہ صحتیہ جہان با تقدیم فیلولوشپ ہا در شقوق مختلف تاحال بہ حدود (۱۱۰) نفر از مربوطین وزارت صحتیہ، فاکولتہ طب و بیماروالی کابل را در ممالک غربی و شرقی تربیہ نمودہ است.

س: ترتیب توزیع ادویہ رایگان در شفاخانہ ہای مملکت چطو راست؟
ج: وزارت صحتیہ ہمہ سالہ است ادویہ و سامان طبی مورد ضرورت شفاخانہای مربوطہ خود را بادر نظر داشتن ادویہ موجود ستانک دواخانہ ہای مربوطہ شان بہ قسم ستاندرت ترتیب و طور رایگان بہ شفاخانہ ہای مرکرو ولایات توزیع میدارد و از طرف آنہا طور رایگان بمریضان دادہ میشود.

س: برای توری دادویہ ارزان چہ اقدامات شدہ است و دیپوہای وزارت صحتیہ در مرکرو ولایات چندانست و در این قسمت چہ کردہ اید؟

ج: توریہ و توزیع ادویہ و سامان طبی مورد ضرورت شفاخانہای مربوطہ وزارت صحتیہ و دیگر موسسات صحتیہ زیریہ ریاست دیپوی عمومی ادویہ در مرکز صورت میگیرد و بر علاوہ ریاست موصوف برای این منظور ۴ شعبہ فروش در مرکرو ۴ شعبہ فروش در ولایات دارد. س: لطفاً توضیح کنید کہ در مرکز و تمام ولایات و نقاط افغانستان بچہ تعداد ادویہ فروشی دولتی، ملی و انفرادی وجود دارد و این ادویہ فروشی ہا ادویہ مورد ضرورت را روی کدام اساس وارد میکنند؟

ج: در تمام افغانستان ۹ دواخانہ دولتی و ۱۴۷ دواخانہ شخصی موجود است ادویہ فروشیہا ادویہ مورد ضرورت خود را بعد از اجازت شعبہ مربوطہ کمپنی ہای ممالک خارجہ وارد میدہند. س: شعبات وزارت صحتیہ در قسمت کنترل ادویہ فروشیہا کہ خلاف لایحہ معینہ گران فروشی نشود چہ تدابیر عملی را اتخاذ کردہ است؟

ج: راجع بہ گران فروشی و تخلف از مقررات، وزارت صحتیہ قبلاً توسط کمیسیون منتخبہ لایحہ ترتیب و از مجلس وزارت نیز گزارش یافت، ولی چون مراحل قانونی خود را تا حال طی نکردہ صد فیصد تطبیق و عملی نشدہ است. در قسمت تدابیر عملی کہ تذکرہ دادہ اند توضیح مینماید قبلاً از طرف وزارت صحتیہ در پیرامون موضوع مکرر تذریعہ جرایم و ادویہ بہ اهالی محترم ابلاغ گردیدہ تا ہمینکہ ادویہ داخلہ نسخہ خود را از دواخانہ ہای مربوطہ اخذ میدارند از صورت قیمت آن تصدیق و مهر دواخانہ را حاصل کردہ و در صورت داشتن اشتباہ (خواہ در حصہ قیمت و خواہ در نوعیت آن باشد) بمدیریت تفتیش وزارت صحتیہ مراجعہ بفرمایند و البتہ بر علاوہ تدابیر فوق مدیریت تفتیش وزارت صحتیہ نیز مراقبت موضوع بودہ و عندالموقع متخلفین را بجزای لازمہ محکوم نمودہ و خواہد نمود.

س: احصایہ مریضان و شفا یافتگان از ماہ سنبلہ ۴۰ تاحال از چہ قرار است؟

ج: احصایہ مریضان و شفا یافتگان از ماہ سنبلہ ۴۰ تا حال قرار آتی است:

۱- شفا یافتگان عمومی (۴۴۶۲۱۹) نفر

۲- مریضان داخل بستر (۱۷۲۸۰) نفر

س: آیا وزارت صحتیہ کدام منبع عایداتی دارد کہ بتواند از عواید آن بہبود چہ دولت

مصدر کمکی شود؟ اگر هست کدام است؟ و عواید آن از چہ قرار مپہاشد؟

ج: منابع عایداتی وزارت صحتیه، شعبات اکسریز ولا براتوارها بشمول شعبات اکسریز ولا براتوارهای مدیریت های صحتیه ولایات، شفاخانه نوى کلینک، ستاتو ریم نسوان، وهم ده بستر شفاخانه ابن سینا از جمله منابع عایداتی محسوب شده و تا يك اندازه به بودجه دولت مصدر کمک میتواند شد.

س: امور مجادله علیه مرض ملاریا چه پیشرفت وانکشاف کرده است ؟

ج: تقریباً چهار ملیون نفوس مملکت که تحت خطر و تهدید ملاریا قرار داشت در سال ۱۳۴۰ به اندازه ۳۵۰۰۰۰۰ نفر از خطر ملاریا و قایه و کنترول گردید و در نظر است که در سال تمام نفوس ملاریا یی مملکت کنترول و قایه گردد.

س: برای امحای ملاریا در افغانستان چه اقدام شده و یا میشود ؟

ج: طبیعیتست که تمام امور به روی يك تدبیر و پروگرام پیشرفت مینماید، لهند پروگرام سروی-لانس امحای ملاریا که چار صفحه دارد واجزاء آن قرار ذیل میباشد ترتیب گردید.

۱- صفحه اخذ ترتیبات و سروی های مقدماتی

۲- دوا پاشی

۳- توقف دوا پاشی

۴- مراقبت مرض که تکراراً بروز نکند.

مؤسسه ملاریا در پروگرام امحای ملاریا موفقانه به صفحه اول، دوم و سوم - پروژه کار خود رسیده است و طوریکه معلوم میشود سرویلا نس در تمام مناطق ملاریا یی مملکت در حال پیشرفت بوده و امید قوی میرود که در آینده قریب بیخ و ریشه این مرض محو و نابود گردد. س: در قسمت امور دندان سازی و تر بیت پرسو فلی فنی آن چه موقیتهای دست داده است و مؤسسه دندان سازی مصدر چه خدماتی شده است.

ج: مؤسسه دندان سازی رو به انکشاف میباشد چنانچه در تمام ولایات و حکومات اهلی يك يك مؤسسه دندان سازی افتتاح شده است.

مکتب طب دندان که در سال ۱۳۳۷ افتتاح گردیده بود تا سال ۱۳۴۰ از مکتب مذکور چهل و چهار نفر معاونین طب و پرو تیز دندان فارغ التحصیل گردیده و به شعبات صحتی شامل خدمت شده اند. فعلاً در صنف چهار گانه مکتب مذکور ۷۸ نفر شامل اند

س: کدام امراض ساری در افغانستان موهود است ؟

ج: باشند گان نقاط افغانستان را امراض حمای لکه دار - ملاریا - چیچک - تراخم توبرکلوز و جزام تهدید میکنند.

س: مجادله وزارت صحتیه علیه امراض اپیدمی می چطور و بنظر شما چقدر موفق بوده است.

ج: مجادله و فعالیت دواير مربوط علیه امراض اپیدمی اطمینان بخش بوده موقیتهای ازین رهگذر بدست آمده است همچنان انکشاف شعب متعلقه راجع به ملاریا و غیره امراض ساری موقیت خوبی نشان میدهد چنانچه استیلاً ملاریا که طور وسطی ۶۰ - ۷۰ فیصد بوده اکنون به ۴-۵ فیصد پایین آمده است.

(بقیه از صفحه ۷۰)

س: - در امور ساختمانی میدانهای هوایی کشور چه فعالیت های صورت گرفته است. میدانهای هوایی موجود چه وقت تکمیل خواهد شد !!

ج: - در پلان پنجساله اول میدان هوایی کابل قسمت امور مقدماتی آن از قبیل دستگاه سنگ شکنی دارای حاصله ۱۲۰۰ متر مکعب روز و دستگاه کاسه نگریت اتومات به حاصله ۱۵۰ متر مکعب فی روز و نصب جنریتر برقی دیزلی بقره (۱۲۲۰) کیلووات و دیپوی سمنت بکنجایش سه هزار تن سمنت و ساختمان پارکهای وسایط ماشینری و ترانسپورت و اتاقهای رهایش افراد قوا یکار و کسار گران و دیپوی روغنیا ت و بعضی تعمیرات دیگر و سرك موتر و روپول ۱۶ کیلو متر تکمیل شده و قسمت دوم آن نیز اکثر کار آن انجام یافته بصورت عمومی نود فیصد کار ساختمانی میدان کابل در پلان پنجساله اول انجام یافته است.

س: - در مورد تهیه وسایل تخنیکي جهت احداث سركها و امور ساختمان بند و انهار و غیره چه فعالیت های تازه صورت گرفته است !!

ج: - علاوه بر وسایل تخنیکي که تحت کار داریم در پلان پنجساله دوم (۵) ملیون دالر منظور شده که درصد اخذ آن میبایستیم تا وسایل تخنیکي عصری را بوسیله آن از خارج توريد نماییم.

س: - در باره تربیت پرسونل فنی، متخصصین انجیران و مهندسان چه اقدامات شده و فعلاً در تمام امور فواید عامه کشور بچه اندازه متخصصین - انجیر و مهندس و افراد فنی شامل کار است !!

ج: - وزارت فواید عامه (۱۵۳۶) نفر طلاب و افراد را در شقوق مختلفه تخنیکي و استحکام تربیه نموده که از تحصیلات خود شان فراغت حاصل کرده و شامل کار میباشند و اکنون (۱۹۰۰) نفر معروف تحصیل میباشند که بزودی از تحصیل فارغ شده رشته های کار را بدست خواهند گرفت از انجمله یکمده را بصورت فیلو شپ و سکالر شپ بخارج نیز اعزام داشته است.

س: - میتوانید توضیح کنید که سركهای بین مزار شریف، آقچه، شبرغان، اندخوی، میمنه، بادغیسات، و هرات اسفلت خواهد شد یا نه و اگر میشود چه وقت نوبت آن خواهد رسید !!

ج: - سرك پلغمیری و مزار شریف و شبرغان (۳۶) کیلو متر در پلان پنجساله دوم به صورت قیر ریزی ساخته میشود و تا سال ۱۳۴۲ سروي آن اجرا شده و الی سال ۱۳۴۵ کار آن خاتمه مییابد سایر سركها که تذکر داده اند تاکنون راجع به قیر ریزی آنها وقتی تعیین نشده است.

س: - در تمام نقاط افغانستان چند پل جدید و اساسی ساخته شده است؟

ج: - پلهای جدید بکه در پروژه های پلان پنجساله اول تحت نقشه آمده و بصورت بخته و اساسی ساخته شده قرار ذیل است.

(۱) - پلهای بیکه زائده سه متر طول دارد و طول یکمده آنها الی (۴۰۰) متر میرسد ۳۸۶ غده

۲) • پلها بيكه زاندازيكمتر الى ۳ متر طول دارد و آنها را بنام پلچك ذكر ميكنيم ۶۶۶ عدد
س: سرک سالنگ چه وقت افتتاح خواهد شد و علت تأخير در افتتاح سرک چیست ؟
ج: سرک سالنگ بر طبق پروگرام ابتدائی آن که از طرف متخصصين خارجي طرح شده
است کار ساختمانی آن بتاريخ ۳۷/۵/۸ شروع و به سال ۴۳ انجام خواهد یافت .
س: وزارت فوائد عامه در طی پلان پنجاه اول و طی يكسال گذشته از كمكهای ممالك
دوست در امور فوائد عامه چه استفاده کرده است ؟

ج: از كمكها و قرضه های ممالك، دوست چون اتحاد جماهیر شوروی و اضلاع متحد
امريكا وسایل تخنيکی تهیه و در پروژه های کار وزارت فوائد عامه در پلان پنجاه اول
از آن کار گرفته شده در يكسال گذشته نیز این استفاده جریان داشته است .

س: در طی پلان پنجاه دوم چند كيلومتر سرک قير - چند بند و نور جديد اعمار و چند
پروژه جديد ساختمانی ديگر روی دست است و این پروژه ها تا چه اندازه تطبيق خواهد شد ؟
ج: در پلان پنجاه اول (۳۹۳) كيلومتر سرک قير و (۸۰) كيلومتر سرک کانکريت
ساخته شده و باندازه (۸۸۸) كيلومتر سرک برای قير ريزی و (۵۸۰) كيلومتر برای کانکريت
آماده ميشود و در پلان پنجاه دوم کار آنها تکميل خواهد شد. راجع به بند و نور چها ر بند
جديد در پلان پنجاه دوم پيش بينی شده و پروژه ساختمانی آنها در نظر گرفته شده که
عبارت است از بند دومانده ولايت پکتيا، بند کوچه ولايت قطن، بند کوگان ولايت هرات -
بند زرد سنگ در حکومت اعلى غزنی - حاضر ساختن اراضی شبرغان و اند خوی برای زراعت
پنبه با اندازه (۲۰) هزار هکتار زمین، کار جديد ساختمان پل محمود خان، سرک هرات و اسلام
قلعه. بصورت عسری در پلان پنجاه دوم پيش بينی شده که نتیجه آخرين پس از سروی و پروژه
عرض ميشود فعلاً تنها اسماً معلومات می دهيم .

س: راجع به تغيير نورهای جديد نظر وزارت فوائد عامه چیست ؟
ج: در زمینه آبياری اراضی و ساختمان بند و نور وزارت فوائد عامه پروژه های وسيع
طرح نموده که از انجمله کانال ننگرهار است که قدرت آبياری (۳۰) هزار هکتار زمین را
دارد و در پلان پنجاه اول بيست فيصد کار آن انجام یافته و ۸۰ فيصد آن در پلان پنجاه
دوم انجام می يابد بند سرده غزنی که با آبياری پانزده هزار هکتار زمین قدرت دارد پانزده فيصد
کار آن در پلان پنجاه اول انجام پذیرفته و ۸۵ فيصد مابقی آن پلان پنجاه دوم انتقال
يافته. بند کوگان هرات که (۲-۴) هزار هکتار زمین را آبياری خواهد کرد. تطبيق کار آن
در پلان پنجاه دوم پيش بينی شده است .

بند قرغه که وقتاً تا يك اندازه کار شده بود و به علت بعضی معاذير مدتی کار آن معطل بود
در پلان پنجاه اول بکار آن خاتمه داده شده است .

س: در مورد عمران و آبادی مرکز و مراکز ولايات چه اقدامات شده است ؟
ج: - در پلان پنجاه اول در عمران و مملکت تحول و انکشاف بارز وارد گردید
و تمام شرايط تعميرات عسری در تعميراتيکه جديداً تحت نقشه آمدمرعی گردید اگر فعاليت
اين وزارت را در شق تعميرات در طرف پلان اول شرح دهيم فصل جدا گانه لازم دارد از انجمله

بعضی تعمیرات مرکز عبارتست از تعمیرات پوهنتون کابل، مکتب حبیبیه، شفاخانه صد بستره بی ستودیو کابل رادیو، خزانه د افغانستان بانک، وزارت معادن و صنایع ریاست کار تو گرافی مکتب کارته پروان، ریاست ترانسپورت و غیره.

در ولایات نیز بوسیله مدیریت های فواید عامه تعمیرات زیادی برای دوا بر مملکتی و هوتلها و شفاخانه ها به نقشه های عصری آباد گردیده است.

س :- رویه مرفته فعالیت وزارت فواید عامه در امور تعمیراتی چقدر بوده است و عمارات دولتی در طول سال گذشته چقدر تکمیل و کار چقدر تعمیر پیش رفته است !!

ج :- تعمیر ریاست کار تو گرافی ۷۰ فیصد تکمیل گردیده است.

۲- تعمیر وزارت جلیلیه معدن و صنایع قسمت مرکزی صد فیصد انجام شده و بال جدید طرف عمارت مذکور ۴۰ فیصد انجام و باقی تحت کار است.

۳- در پروژه تعمیرات پوهنتون ۵۲ فیصد تکمیل باقیمانده تحت کار است.

۴- تعمیر مکتب حبیبیه ۹۵ فیصد تکمیل گردیده

۵- صد بستره بی ۸۰ فیصد

۶- صحت عامه ۹۵ فیصد

۷- ستودیو کابل رادیو ۶۰ فیصد

۸- خزانه د افغانستان بانک ۹۰ فیصد

۹- بکه توت ۹۵ فیصد

۱۰- بند قرغه ۱۰۰ فیصد

۱۱- خیاطخانه مربوط وزارت دفاع ملی ۷۰ فیصد

۱۲- هوتل کابل ۱۰۰ فیصد

۱۳- مکتب پروان ۵۰ فیصد

۱۴- ریاست ترانسپورت عمومی ۸۵ فیصد

س : نظریات و گفتنی هاییکه اگر در امور فواید عامه داشته باشید تو ضیح فرموده و ممنون سازید !!

ج : علاوه بر اجرا آتی که در پلان پنج ساله اول جزو وظایف وزارت فواید عامه تعیین شد بود این وزارت بکر شده اجرا آت دیگر نیز نموده که ذیلاً عده از آنها را تذکر میدهم.

۱- پر وژه سرک تور غندی قندهار در ابتدای پلان پنج ساله اول شامل نبود ولی در دو سال اخیر پلان اول تحت اجرا گرفته شد.

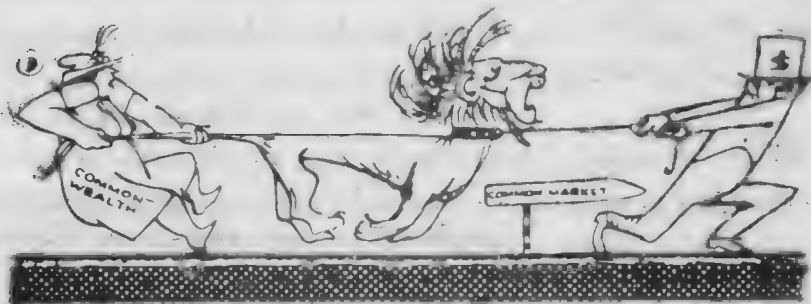
۲- در نقاط مختلف کار پروژه ها بسا تعمیرات از قبیل هوتلها و ورکشا پهای عصری با وسایل و وسایط مدرن تعمیر و آباد گردید. است بالخاصه در پروژه سرک سازی جاده سالنگ جاده تور غندی قندهار و کانال تنگهار.

۳- از روی ضرورتیکه اساس میشد علاوه بر کار پروژه ها در طرف پلان پنج ساله اول بسا سرکهای فرعی در محلات مختلفه مرکز و ولایات مانند سرکهای چهل ستون دارلمان، یعنی حصار، بی بی مهر و دره شکاری و سرکهای ولایت بکتیا و غیره ساخته شده است. «ختم»

وقایع سیاسی سال از نگاه
کارتونیستهای جهان

آنها همه وقت قویتر می شوند (اشاره به بازار مشترک اروپا)
(روزنامه بالتیمور سن امریکا)

انگلیستان در کشمکش بین بازار مشترک اروپا و مما لك مشترك المنافع
«از نیو تایمز شوروی»

بم اردوی مخفی با فیوز موقوت .

« واتسن عزیز، خیلی ساده است »
خطاب به جان کندی، بعد ناکامی
عملیات کیوبا (ویرایت نیوز-امریکا)

مذاکرات سیاسی ۱۹۶۱

(الکمن هاندلسبلاد- اشتروم- هالیند)

کنفرانس عمومی خلع سلاح در جینوا

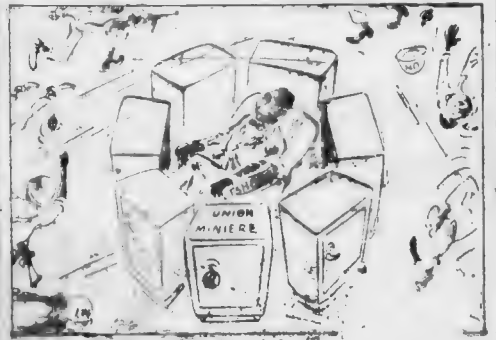
دو گول « آقایان ، مانند من بکنید ماهمه بمبهای اتومی
خود را یکی از بین می بریم » (اوزیکوت-پاریس)

پس جامعه ملل همین جا کار می کرد؟ من اینجا خود را بیگانه حس
نمی کنم . (السیکولو اینا لیا- روما)

Copy to The New Statesman London

«از کتانکا خبری نیست»

(الکین هاند لسلاد-امستردم هالیند)

از زبان عساکر اجیر کتانگایی
خطاب به ملل متحد: دیگر تایادتان
باشد به امور ما مداخله نکنید!
(لویی ویل کورت ژورنال-امریکا)

بیرق های کپ های مخالف

(واشنگتن پست - امریکا)

«برای خدا - واحد های آتش نشانی

رانقر سقیم» (دیلی اکسپرس - لندن)

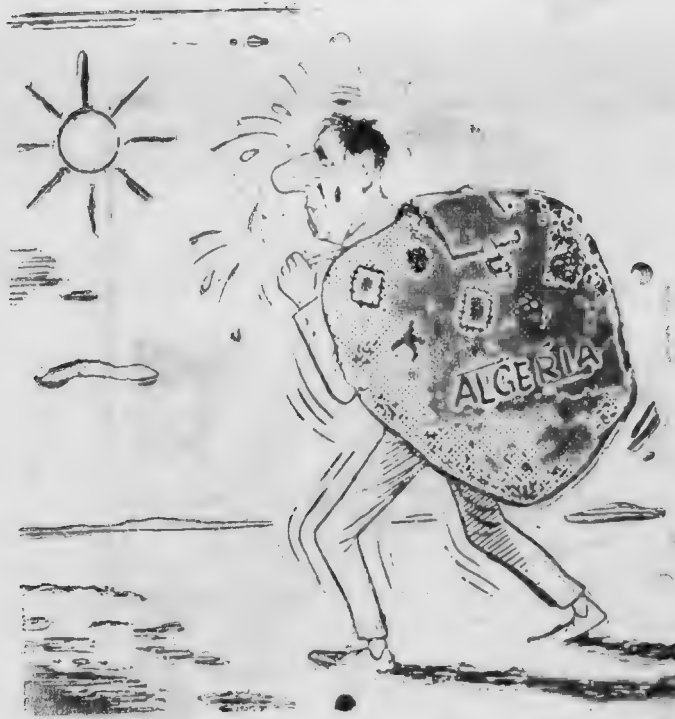
مشکلات مداوم الجزایر

«صلح و سلام» دو کول و حکومت آزاد الجزایر
(مانچستر گاردین انگلستان)

«برای صلح» قبر کتی اردوی مخفی (پ. و. برلین غربی)

اگر همه خوراك اماى من در آن بارنمى بود ، آنرا
درين آفتاب سوزان دورمى افكندم. (توانتل پرس)

دملل متحد دوزير فشاره (سيفت لويى پوست دسپاچ امريكا)

از من هم یکی دیگر دارد (روزنامه کار دین، مانچستر، انگلستان)

خوب! در آستانه ۱۹۶۲ منتظرین عکس العمل کنیدی
(الکمن هاندلسپلاد، امستردم-هالیند)

(تايم ايند تايد-لندن)

بسوی سالون شانسی آخرین

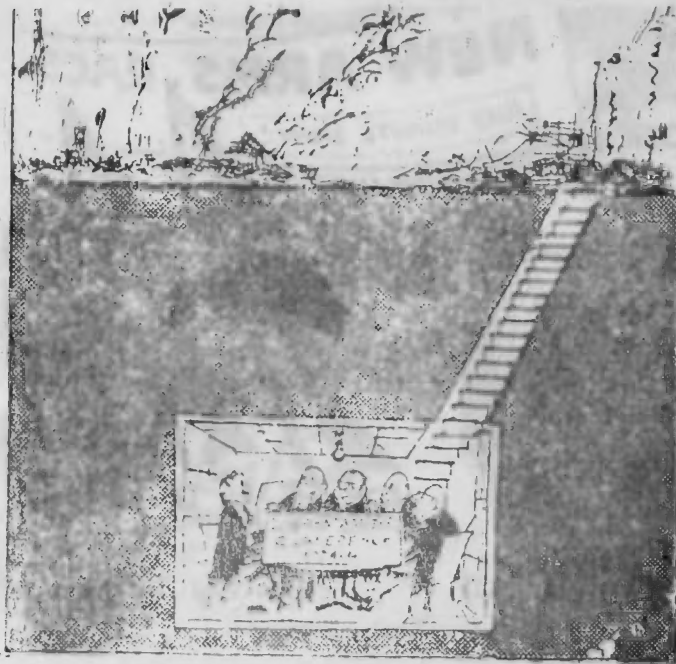

(لندن د یلی مرد)

آما ده... تیار...

« آخر آيا شما تجدید نفوس نمی خو اید
خطاب به بی بی ذری پور دهم جهان »
(روزنامه سینت لویی بوست دسپاچ امریکا)

ماده هفتم مذاکرات ... اخذ ترتیبات برای کنفرانس آینده
سران دول ... (پنچ - لندن)

شاهان سردار محمدنازاد صدر اعظم پهلوی کتی دفتری آرمینی در بیتا ارسینوزر نا بر یکی دهلی دری لاکند بود